u
DIBDIN,
CLASSICS 1:268

DUKE
UNIVERSITY
LIBRARY

Treasure Room

Jac. Merrick.
1768.

ANTONI-
NI LIBERALIS
TRANSFORMATIO-
num congeries.

PHLEGONTIS TRALLIANI
de Mirabilibus & longæuis
Libellus.

EIVSDEM De Olympijs fragmentum.
APOLLONII Hiſtoriæ mirabiles.
ANTIGONI Mirabil. narrationũ congeries.

M. ANTONINI *Philoſophi Imp. Romani, de vita ſua* Libri XII. *ab innumeris quibus antea ſcatebant mendis repurgati, & nunc demum verè editi.*

Græcè Latineq; omnia, GVIL. XYLANDRO Auguſt. interprete: cum Annotationibus & Indice.

BASILEAE, *per Thomam Guarinum*,
M. D. LXVIII.

Εἰς Ὑλερμον τὸν Ξύλανδρον Σεβαστοπολίτην, Κ. Ο.

Οὐδὲν-ἄτερ ξύλων-ὁ-βίος Ξύλανδρε καὶ ἀνδρῶν,
Ξύλα καὶ ἄνδρες ἄνευ οὐδὲν ἔασι βίου.
Δοῦρατα σεῖο πέλει μουσέων χαρίτων τε γενέθλη,
Ἀνέρες οἳ μούσαις καὶ χαρίτεσσι φίλοι.
Καί σύ γε δουρατέων μεθέπων σέθεν οὔνομ' ἀπ' ἀνδρῶν,
Δούρειος τελέθεις ἵππος ἀρηϊφίλοις.
Τοὔνεκ' ἔπος κάλλιστον ἐμοὶ σὺν ἀείσαο μούσης
Οὐδὲν-ἄτερ μουσέων ἢ χαρίτων-ὁ-βίος.

Ὁ-βίος βροτοῖς ὡς θεοῖσι
Ἄτερ-οὐθὲν ὡς ἀμβρότοισι.

GVILIELMVS XY-
lander Auguſtanus, ALBERTO A
STETEN, Georgij V. C. F. ado-
leſcenti optimę indolis atque
ſpei, S. P. D.

QVos ad te, ALBERTE cariſsime, mitto Libellos, eos Græcos ex vetuſtiſsimis mẽbranis, rariſsimo, mihiq́ aliàs nũquã uiſo literarũ genere cõſcriptis, liberali permiſſu Illuſtriſsimi optimiq́ PRINCIPIS ac Domini mei, in cuius bibliotheca is codex abs me erat repertus, tranſcriptos, ſuperiore anno, cum ocioſus Auguſtæ eſſem, in Latinum ſermonem tranſtuli. De quibus edendis in lucem cùm cogitarem, ſimul venit mihi in mentem M. Antonini de vita ſua librorum, quos (quanquam ἐκλογὰς potiùs operis, quàm ipſum opus, ipſosq́ integros libros eſſe iudico) ante annos ferè nouem à me Latinos factos ad patrem tuum, virum omni vera laude cumulatiſsimum, officij cauſa emiſeram. Quæ mea lucubratio cum (quod

in promtu eſt cuiuis videre atq; iudicare) fœde eſſet incuria operarum typographicarū deprauata, itáq; planè edita, vt pro non edita cenſeri optimo iure poſſet, iampridem cogitaram de remedio ei malo faciẽdo. Poſtquā autem de cæteris, quæ dixi, opuſculis tibi dedicandis conſtitutum apud me fuit, illico ea mihi ad animum acciderunt, quæ me facilè impellerent, vt his Antoninum meum adiungerem. Cùm enim ex eodem omnia hæc opuſcula penu ſint deprompta, (nam Antonini exemplum quo vſus ſum, de Palatini Electoris Illuſtriſsimi inclytæ memoriæ OTHONIS HENRICI, & bibliothecæ libro fuiſſe tranſſumtum, Geſnerus, vir incomparabilis doctrinæ, ac humanitatis, et cuius morte non maiorem dolorem boni ceperūt, quàm damnum fecit reſpub. literaria, affirmauit.) idemq; ijs interpres, tametſi diuerſis temporibus, contigerit: commodè videbantur eodem etiam volumine comprahenſa, vnius typographi opera, in manus hominum peruētura. præſertim cùm, ſicut prior lucubratio patris tui auſpicijs in publicum prodijſſet, ita poſterio-

riorem ego tibi, amoris ſtudijq́; erga te mei palàm teſtificandi gratia dedicare animum induxiſſem. Ad Antoninum quod attinet, ne quis iniquior cramben à me bis apponi eandem putet, emendaui Præfationẽ, Græca Latinaq́; autoris verba, Annotationesq́;: neq; à mendis modò repurgaui, ſed & nonnulla loca translationis meæ recognita correxi, Annotationumq́; auxi: vt nunc quidem multis modis verior ac ornatior prodeat Antoninus noſter. Sunt quædam in eo Libro quæ prorſus non attingere videbatur præſtare, quàm conijciendo aliena pro Antoninianis fortaſsis ingerere. Ipſum quidem Opus abs te alienum putare non potes, cum patrem tuum dominum agnoſcat: & eo legendo pulcerrimas inuenies multas, tuæq́; etiam ætati conuenientes ſententias, digniſsimas quæ à te memoriæ infigantur, inq́; vſu vitæ obſeruentur. Sed de Antonino in præſentia ſatis. Quæ autem tibi dono damus, alibi adhuc ne nominari quidem audiui: vt vel nouitatis nomine gratioſa eſſe apud ſtudioſos librorum eſſe debeat. Neq; iniucunda poteſt eſſe eorum lectio, cùm ſint

narrationes rerum partim mirabiliũ ac prodigioſæ, partim falſæ etiam palàm, & quæ fidem omnem excedant. Neq; ego hîc diſputo de vſu huiuſmodi narrationum, quod alij multi uarijs ætatibus grauiter copioſeq; fecerunt, & iam pridem inepta illa quorundam moroſæ leuitatis hominum exploſa eſt ſententia, qui fabulas ſiue poëtarum, ſiue alias legi nõ debere contenderent. Dubium autem mihi non eſt, quin hiſce in libellis eruditi homines multa ſint depræhenſuri, cum quæ ad bonorum ſcriptorum intelligentiam conducant, tum quæ non ignorare ſit operæpreciũ. Verùm ego ijs commendandis ſuperſedeo eo libẽtiùs, quòd ipſi quaſi loqui pro ſe iam nunc, & ſibi gratiam lectorum captare beneficio meo videntur poſſe. Tibi autem, Alberte, eos inſcribere, ac ſub tuo nomine reip. literariæ hanc qualemcunq; acceſſionem fieri propterea volui, vt publicè conſtaret, te abs me non leuiter diligi atq; coli. Quod quidem meum ſtudium tibi non nobilia iſta ornamenta natalium & opum apud me conciliarunt, quæ ego tanti facio, quanti (opinor) debeo: hoc eſt,

neq;

neq; ſperno, neq; admiror, neq; vllis veris bonis antepono. Sed cum tuam indolem expertus eſſem paternæ æmulam, cumq; tu non inuitus bonis literis diſcendis te dediſſes: ſicut coràm domi meæ inſtitutum illud pulcerrimũ opera, conſilio, cohortationibusq; meis non dicam adiuui atq; promoui, ſed conatus quidem ſum, & volui certè ad id perſequendum aliquid tibi adferre adiumenti: ita hoc ipſo etiam munuſculo confirmare tuum in præclariſſimo propoſito animum, teq; hortari vt ſtrenuè pergas, laboresq; non magnos ob incomparabiles eruditionis commoditates alacriter conſtanterq; ſubeas atq; obeas, eſſe mei officij ſum arbitratus. In præſentia nihil addam præter hæc duo. Vnum: Apud ſani iudicij homines (quibus ſe non velle probare, belluinum eſt) tanti unumquenq; fieri, quanti ſunt eæ res precij, in quibus is operam ſuam induſtriamq; ponit. Alterum: Quarum laudum gloriam adamaueris, quibus artibus eæ laudes comparantur, in ijs eſſe elaborandum. Intelligis quid velim. Reliqua cùm ex me non ita pridem copioſè tum è patre tuo, viro prima-

rio aliiſq́ tibi verè fauẽtibus perſæpe & crebrò tibi audire contigit: eaq́ tibi cordi fore, neque te ſpem de te conceptam falſurum, planè confido. Itaque id vnum reſtat, vt te valere iubeã; rogemq́, vt me viciſsim ames. id quod te facere exiſtimabo, ſi ita gratum tibi hoc meum munuſculum eſſe intelligam, vt calcaris quaſi vice in ſtudiis literarum proſequẽdis apud te functum ſit. Vale: Heidelbergæ, inter grauiſsimas occupationes, a. d. V. Kal. Sextil. Anno repræſentati Seruatoris M. D. LXVIII.

ANTO-

ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ ΛΙΒΕΡΑΛΙΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩσεων συναγωγή.

Κτήσυλλα.

ΚΤΗΣΥΛΛΑ ἐγένετο Κεία τὸ γένος ἐξ Ἰουλίδος Ἀλκιδάμαντος θυγάτηρ· ταύτην ἰδὼν Ἑρμοχάρης Ἀθηναῖος χορεύουσαν Πυθίοις παρὰ τὸν βωμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Καρθαίᾳ, ἐπεθύμησεν αὐτῆς· καὶ ἐπιγράψας μῆλον, ἔρριψεν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀρτέμιδος· ἡ δὲ ἀνείλετο, καὶ ἀνέγνω. ἐγέγραπτο δὲ ὅρκος κατὰ τῆς Ἀρτέμιδος, ἦ μὴν γαμηθήσεσθαι Ἑρμοχάρει Ἀθηναίῳ. ἡ μὲν οὖν Κτήσυλλα ἀπέρριψε τὸ μῆλον αἰδεσθεῖσα, καὶ χαλεπῶς ἤνεγκεν, ὥσπερ ὅτε Κυδίππην Ἀκόντιος ἐξηπάτησεν. Ἑρμοχάρει δὲ αἰτησαμένῳ κατήνεσε τὸν γάμον ὁ πατὴρ ὁ τῆς Κτησύλλης. καὶ ὤμοσεν τὸν Ἀπόλλωνα τῆς δάφνης ἁψάμενος· ἐπεὶ δὲ διῆλθεν ὁ τῶν πυθίων χρόνος, Ἀλκιδάμας ἐκλαθόμενος τὸν ὅρκον, ὃν ὤμοσεν, ἑτέρῳ συνῴκιζε τὴν θυγατέρα. καὶ ἡ παῖς ἔθυεν ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ· χαλεπῶς δὲ φέρων Ἑρμοχάρης ἐπὶ τῷ τούτου διαμαρτεῖν, ἐσέδρα-

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων γ'.

ἦλθεν εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον· καὶ ἡ παῖς αὐτὸν ἰδοῦσα κατὰ θεῖον, ἠράσθη· καὶ συνθεμένη διὰ τῆς τροφοῦ διαλαθοῦσα τὸν πατέρα νύχιον, ἀπέπλευσεν εἰς τὰς ἀθήνας, καὶ γάμος ἐπράχθη τῷ Ἑρμοχάρει· τεκοῦσα δ' ἡ Κτήσυλλα, καὶ χαλεπῶς ἐκ τοῦ τόκου διατεθεῖσα, ἐτελεύτησε κατὰ δαίμονα, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτῆς ἐψεύσατο τὸν ὅρκον· καὶ τὸ μὲν σῶμα κομίσαντες, ἔφερον ὅπως κηδεύσωσιν· ἐκ δὲ τῆς στρωμνῆς πελειὰς ἐξέπτη, καὶ τὸ σῶμα τῆς Κτησύλλης ἀφανὲς ἐγένετο. Χρωμένῳ δ' Ἑρμοχάρει ὁ θεὸς ἀνεῖπεν ἱδρύσασθαι ἱερὸν παρὰ τοῖς Ἰουλιήταις ἐπώνυμον Ἀφροδίτης Κτησύλλης· ἔχρησε δὲ καὶ τοῖς Κείοις· οἱ δὲ θύουσι ἄχρι νῦν Ἰουλιῆται μὲν Ἀφροδίτῃ, Κτήσυλλαν ὀνομάζοντες, οἱ δὲ ἄλλοι Κτήσυλλαν ἑκαέργην.

β'. Μελεαγρίδες.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων γ'.

Οἰνεὺς ὁ Πορθέως τοῦ Ἄρεως, ἐβασίλευσεν ἐν Καλυδῶνι. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ ἐξ Ἀλθαίας τῆς Θεστίου, Μελέαγρος, Φηρεύς, Ἀγέλεως, Τοξεύς, Κλύμενος, Περίφας· θυγατέρες δὲ Γόργη, Εὐρυμήδη, Δηϊάνειρα, Μελανίππη. Ἐπεὶ δ' ἔθυεν ἀπαρχὰς ὑπὲρ τῆς χώρας, ἐκλανθάνεται τῆς Ἀρτέμιδος· αὕτη κατὰ μῆνιν, ἐφορμᾷ σῦν ἄγριον, ὃς κατέφθειρε τὴν γῆν καὶ πολλοὺς ἀπέκτεινεν. ἔπειτα Μελέαγρος, καὶ οἱ Θεστίου παῖδες συν-

ήγειραν

ἤγειρεν τοὺς ἀριστέας ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τὸν σῦν· οἱ δὲ ἀφικόμενοι, κτείνουσιν αὐτόν· ὁ δὲ Μελέαγρος διανείμας τὰ κρέα αὐτοῦ τοῖς ἀριστεῦσιν, τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ δέρος, ἐξαίρετον γέρας ἔχειν τῷ· Ἄρτεμις δὲ ἐπεὶ τὸν ἱερὸν σῦν ἐκτεθνάναι, ἔτι μᾶλλον ἐχολώθη, καὶ νεῖκος ἐνέβαλεν αὐτοῖς· οἱ γὰρ παῖδες οἱ Θεστίου, καὶ οἱ ἄλλοι Κουρῆτες ἅπτονται τοῦ δέρους, φάμενοι μετεῖναι τὰ ἡμίσεα τῶν γερῶν ἑαυτοῖς· Μελέαγρος ἀφαιρεῖται κατὰ βίαν, καὶ κτείνει τοὺς Θεστίου παῖδας. Ἐκ ταύτης τῆς προφάσεως πόλεμος ἐγένετο Κουρῆσι καὶ Καλυδωνίοις· καὶ ὁ Μελέαγρος εἰς τὸν πόλεμον οὐκ ἐξῄει, μεμφόμενος ὅτι αὐτῷ κατηράσατο ἡ μήτηρ, διὰ τὸν τῶν ἀδελφῶν θάνατον· ἤδη δὲ τῶν Κουρήτων μελλόντων αἱρεῖν τὴν πόλιν, ἔπεισε τὸν Μελέαγρον ἡ γυνὴ Κλεοπάτρα τοῖς Καλυδωνίοις ἀμῦναι· ὁ δὲ ἀναστὰς ἐπὶ τὸν στρατὸν τῶν Κουρήτων, καὶ αὐτὸς ἀπέθνησκε, τῆς μητρὸς ἐμπρησάσης τὸν παρὰ τῶν μοιρῶν αὐτῇ δοθέντα δαλόν. Ἐπέκλωσαν γὰρ ἐπὶ τοσοῦτον αὐτὸν ἔσεσθαι χρόνον, ἐφ' ὅσον ἂν ὁ δαλὸς διαμένῃ· ἀπέθανον δὲ καὶ οἱ ἄλλοι παῖδες Οἰνέως μαχόμενοι· καὶ πένθος ἐπὶ Μελεάγρῳ μέγιστον ἐγένετο παρὰ Καλυδωνίοις. Αἱ δὲ ἀδελφαὶ αὐτοῦ παρὰ τὸ σῆμα ἐθρήνουν ἀδιαλείπτως, ἄχρις αὐτὰς Ἄρτεμις ἁψαμένη ῥάβδῳ μετεμόρφωσεν εἰς ὄρνιθας, καὶ ἀπῴκισεν εἰς Λέρον τὴν νῆσον ὀνομάσασα Με-

λεαγρίδας· αἱ δὲ ἄχρι νῦν ἔτι καθ' ὥραν ἔτους
λέγονται πένθος ὑπὲρ Μελεάγρῳ φορεῖν· δύο
δὲ τῶν Ἀλθαίας θυγατέρων, Γόργην καὶ Δηιά-
νειραν φασὶν κατ' εὐμένειαν Διονύσου μὴ μεταβα-
λεῖν, ὅτι τὴν χάριν αὐτῷ Ἄρτεμις δίδοι.

γ'. Ἱέραξ.

Ἱστορεῖ Βοῖος ὀρνιθογονίᾳ.

Ἱέραξ ἐγένετο ἐν τῇ Μαριανδυνῶν γῇ δί-
καιος ἀνὴρ καὶ ἐπιφανής· οὗτος ἱερὰ Δήμη-
τρος ἱδρύσατο, καὶ πλείστους αὐτῆς καρποὺς
ἔλαβεν· ἐπεὶ δὲ Τεῦκροι κατὰ χρόνους τοὺς ἱκνού-
μενους οὐκ ἀπεδίδοσαν ἱερὰ Ποσειδῶνι, ἀλλὰ
ὑπ' ὀλιγωρίας ἐξέλιπον, χαλεπήνας Ποσει-
δῶν τοὺς μὲν ἐκείνης καρποὺς ἔφθειρε· κῆτος δ'
ἐξαίσιον ἐκ τῆς θαλάσσης ἐφώρμησεν αὐτοῖς·
οὐ δυνάμενοι δὲ πρὸς τὸ κῆτος καὶ τὸν λιμὸν
ἀντέχειν, ἀπέστελλον οἱ Τεῦκροι πρὸς τὸν Ἱέρα-
κα, καὶ ἐδέοντο πρὸς τὸν λιμὸν ἐπαμῦναι κἀ-
κεῖνος ἔπεμπέ τε καὶ πυρὸν καὶ ἄλλην τροφήν·
Ποσειδῶν δὲ μηνίσας, ἐπεὶ κατέλυσεν αὐτοῦ τὰς
τιμάς, ἐποίησεν ὄρνιθα, ὃς ὀνομάζεται νῦν ἱέραξ·
καὶ τὸ ἦθος ἤλλαξεν, ἀφανίσας. μέγιστα γὰρ ὑπ'
ἀνθρώπων φιληθέντα πλεῖστον ἐποίησεν ὑπὸ τῶν
ὀρνέων μισηθῆναι· καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους
ἀποθανεῖν κωλύσαντα, πλείστους ἐποίησεν αὐ-
τὸν ὀρνίθων ἀποκτεῖναι.

δ'. Κραγαλεύς.

Κραγαλεὺς ὁ Δρύοπος, ᾤκει γῆς τῆς Δρυο-
πίδος παρὰ τὰ λουτρὰ τὰ Ἡρακλέους· ἃ μυθο-

λογοῦ-

λέγουσιν Ἡρακλέα πλήξαντα τῇ κορύνῃ τὰς πλάκας τοῦ ὄρους ἀναβαλεῖν· ὁ δὲ Κραγαλεὺς οὗτος ἐγεγόνει γηραιὸς ἤδη, καὶ τοῖς ἐγχωρίοις ἐνομίζετο δίκαιος εἶναι, καὶ φρόνιμος· καὶ αὐτῷ νέμοντι βοῦς προσάγουσιν Ἀπόλλων καὶ Ἄρτεμις καὶ Ἡρακλῆς κριθησόμενοι περὶ Ἀμβρακίας τῆς ἐν Ἠπείρῳ· καὶ ὁ μὲν Ἀπόλλων ἔχειν τῷ προσήκειν ἔλεγε τὴν πόλιν, ὅτι Μελανεὺς υἱὸς ἦν αὐτοῦ, βασιλεύσας μὲν Δρυόπων, καὶ πολέμῳ λαβὼν τὴν πᾶσαν Ἤπειρον, γεννήσας δὲ παῖδας, Εὔρυτον καὶ Ἀμβρακίαν, ἐφ' ἧς ἡ πόλις Ἀμβρακία καλεῖται· καὶ αὐτὸς μέγιστα, χαρίσασθαι τοῦτο τῇ πόλει· Σισυφίδας μὲν γὰρ αὐτοῦ προστάξαντος ἀφικομένους, κατορθῶσαι τὸν πόλεμον Ἀμβρακιώταις, τὸν γενόμενον αὐτοῖς πρὸς Ἠπειρώτας. Γόργου δὲ τὸν ἀδελφὸν Κυψέλου κατὰ τοὺς αὐτοῦ χρησμοὺς λαὸν ἐποίκων ἀγαγεῖν εἰς Ἀμβρακίαν ἐκ Κορίνθου· Φαλαίκῳ δὲ τυραννοῦντι τῆς πόλεως αὐτοῦ κατὰ μαντείαν Ἀμβρακιώτας ἐπαναστῆναι, καὶ παρὰ τοῦτο πολλοὺς ἀνελέσθαι τὸν Φάλαικον· τὸ δὲ ὅλον, αὐτὸς ἐν τῇ πόλει ποιῆσαι πλεονάκις ἐμφύλιον πόλεμον καὶ ἔριδας, καὶ στάσεις, ἐμποιῆσαι· ἀντὶ τούτων δ' εὐνομίαν καὶ θέμιν καὶ δίκην. ὅθεν αὐτὸν ἔτι νῦν παρὰ τοῖς Ἀμβρακιώταις, Σωτῆρα Πύθιον ἐν ἑορταῖς καὶ εἰλαπίναις ᾄδε-

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων α΄. καὶ Ἀθανάδας Ἀμβρακικοῖς.

θαι. Ἄρτεμις δὲ τὸ μὲν νεῖκος κατέπαυε δι' πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα· πρὸς ἐκείνους δ' ἠξίου τὴν Ἀμβρακίαν ἔχειν· ἐφίεσθαι γὰρ τῆς πόλεως κατὰ πρόφασιν τοιαύτην.

Περὶ Φαλαίκου.

ὅτε Φαλαίκος ἐτυράννευε τῆς πόλεως, οὐδενὸς αὐτὸν δυναμένου κατὰ δέος ἀνελεῖν, αὐτὴ κυνηγετοῦντι τῷ Φαλαίκῳ προφῆναι σκύμνον λέοντος· ἀναλαβόντος δὲ εἰς τὰς χεῖρας, ἐκδραμεῖν ἐκ τῆς ὕλης τὴν μητέρα, καὶ προσπεσοῦσαν ἀναρρῆξαι τὰ στέρνα τοῦ Φαλαίκου· τοὺς δ' Ἀμβρακιώτας ἐκφυγόντας τὴν δουλείαν, Ἄρτεμιν ἡγεμόνην ἱλάσασθαι. καὶ ποιησαμένους ἀγροτέρης εἴκασμα παραστήσασθαι χάλκεον αὐτῷ θῆρα· ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἀπεδείκνυεν Ἀμβρακίαν τε, καὶ τὴν σύμπασαν Ἤπειρον οὖσαν ἑαυτοῦ· πολεμήσαντας γὰρ αὐτῷ Κελτοὺς καὶ Χάονας καὶ Θεσπρωτοὺς καὶ σύμπαντας Ἠπειρώτας, ὑπ' αὐτοῦ κρατηθῆναι, ὅτε τὰς Γηρυόνου βοῦς συνελθόντος ἀφελέσθαι· χρόνῳ δ' ὕστερον λαὸν ἐποικον ἐλθεῖν ἐκ Κορίνθου, καὶ τοὺς πρόσθεν ἀναστήσαντας Ἀμβρακίαν συνοικίσαι· Κορίνθιοι δὲ παῖδές εἰσιν ἀφ' Ἡρακλέους· ἃ διακούσας ὁ Κραγαλεύς, ἔγνω τὴν πόλιν Ἡρακλέους εἶναι· Ἀπόλλων δὲ κατ' ὀργὴν ἁψάμενος αὐτοῦ τῇ χειρί, πέτρον ἐποίησεν, ἵνα περ εἱστήκει· Ἀμβρακιῶται δὲ Ἀπόλλωνι μὲν σωτῆρι θύουσι, τὴν δὲ πόλιν Ἡρακλέους καὶ τῶν ἐκείνου παίδων νενομίκασι· Κραγαλεῖ

λεῖ δὲ μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἡρακλέους ἔνδημα θύουσιν ἄχρι νῦν. Ἄνθεος τοῦ Νομίονος ἐγένετο παῖς Αἰγυπιός· ᾤκει δὲ περὶ τὴν ἐσχατιὰν τῆς Θεσσαλίας· καὶ αὐτὸν ἐφίλησαν θεοὶ ὁσιότητος ἕνεκα, οἱ ἄνθρωποι, ὅτι ἦν μεγαλόφρων καὶ δίκαιος· οὗτος ἰδὼν Τιμάνδραν ἠράσθη· μαθὼν δ' ὅτι ἀνδρὸς ἦν χήρα, πείσας χρήμασιν, ἐμίγνυτο φοιτῶν εἰς τὰ ἐκείνης οἰκεῖα· πρὸς δὲ τοῦτο Νεόφρων ὁ παῖς τῆς Τιμάνδρας, χαλεπῶς εἶχε· τῷ Αἰγυπιῷ δ' ἦν ἡλικιώτης· κἀκείνῳ δόλον ἐβούλευε, δοὺς πλεῖστα δῶρα, καὶ ἀναπείσας Βουλίδα τὴν Αἰγυπιοῦ μητέρα, καὶ ἀγαγὼν εἰς τὰ οἰκεῖα συνάζεται σὺν αὐτῇ· προμαθὼν δὲ τὴν ὥραν, ἣν εἰώθει περὶ Τιμάνδραν ὁ Αἰγυπιὸς φοιτᾶν· τὴν μὲν αὐτοῦ μητέρα, καθ' ἥν τινα πρόφασιν ἐκ τῆς οἰκίας μετέστησεν· ἀντὶ δ' ἐκείνης τὴν Αἰγυπιοῦ μητέρα παρήγαγεν εἰς τὸν οἶκον, ὡς ἐπανήξων πρὸς αὐτήν, καὶ ἀμφοτέρους διηπάτησεν· Αἰγυπιὸς δ' οὐδὲν ὑπιδεξάμενος ὧν εἰς αὐτὸν ἐμηχανᾶτο Νεόφρων, μίγνυται τῇ μητρί, δοκῶν εἶναι Τιμάνδραν· καὶ ἐπεὶ αὐτὸν ὕπνος ἔλαβεν, ἡ Βουλὶς ἔγνω τὸν παῖδα τὸν ἑαυτῆς, καὶ ἀναλαβοῦσα ξίφος, ἐβούλευεν ἐκείνου μὲν τὰς ὄψεις ἀφελέσθαι, ἑαυτὴν δὲ κτεῖναι· βουλῇ δ' Ἀπόλλωνος ἀνίησι τὸν Αἰγυπιὸν ὁ ὕπνος· ὁ δὲ γνοὺς οἷον ἔργον ἐμηχανήσατο Νεόφρων

ε. Αἰγυπιός.

ἐπ' αὐτῷ, καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβλέψας, ηὔξατο σὺν ἑαυτῷ πάντα ἀφανισθῆναι. Ζεὺς δὲ μετέβαλεν εἰς ὄρνιθας. καὶ ἐγένοντο Αἰγυπιὸς μὲν καὶ Νεόφρων, αἰγυπιοὶ ὁμώνυμοι. Χρόαν δὲ καὶ μέγεθος, οὐχ ὅμοιοι, ἀλλὰ ἐλάττων ὄρνις αἰγυπιὸς ἐγένετο Νεόφρων· ἡ δὲ Βουλὶς ἐγένετο πώϋγξ, καὶ αὐτῇ τροφὴν ἔδωκεν ὁ Ζεύς, μηδὲν ἐκ γῆς φυόμενον, ἀλλὰ ἐσθίειν ὀφθαλμοὺς ἰχθύος ἢ ὄρνιθος, ἢ ὄφεως, ὅτι ἔμελλεν Αἰγυπιοῦ τοῦ παιδὸς ἀφελέσθαι τὰς ὄψεις· Τιμάνδρην δὲ ἐποίησεν αἰγιθαλλόν, καὶ ἐφάνησαν ἐπὶ ταυτὸν οὐδέποθ' οἱ ὄρνιθες οὗτοι.

ϛ'. Περίφας

Περίφας ἐγένετο ἐν τῇ Ἀττικῇ αὐτόχθων, πρόσθεν ἢ φανῆναι Κέκροπα τὸν γῆς· οὗτος ἐβασίλευσε τῶν ἀρχαίων ἀνθρώπων, καὶ ἐγένετο δίκαιος καὶ πλούσιος καὶ ὅσιος, καὶ ἱερὰ πλεῖστα ἐποίησεν Ἀπόλλωνι, δίκας τε πλείστας ἐδίκασε, καὶ αὐτὸν ἐμέμψατ' ἄνθρωπος οὐδείς, ἀλλὰ ἑκόντων ἦρχε πάντων, καὶ πρὸς ὑπερβολὴν αὐτοῦ τῶν ἔργων, μετέβαλον οἱ ἄνθρωποι τὰς τιμὰς τοῦ Διός, καὶ ἔγνωσαν αὐτὰς εἶναι Περίφαντος, καὶ ἱερὰ καὶ ναοὺς ἐποίησαν αὐτοῦ, καὶ Δία σωτῆρα προσηγόρευσαν καὶ ἐπόψιον καὶ μειλίχιον· Ζεὺς δὲ νεμεσήσας, ἐβούλετο μὲν σύμπασαν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν κεραυνῷ συμφλέξαι· δεηθέντος δ' Ἀπόλλωνος μὴ αὐτὸν ἀπολέ-

σθαι

σθαι πανώλεθρον, ἐπείπερ ἴσον αὐτὸν ἐτίμα, τοῦτο μὲν Ἀπόλλωνι δίδωσι· Ζεὺς δ᾽ ἐλθὼν εἰς τὰ οἰκία τοῦ Περίφαντος, καὶ καταλαβὼν ὁμιλοῦντα τῇ γυναικὶ, πιέσας ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν, ἐποίησεν ὄρνιθα αἰετόν· τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ, δεηθεῖσαν καὶ αὐτὴν ὄρνιθα ποιῆσαι σύννομον τῷ Περίφαντι, ἐποίησε φήνην· καὶ τῷ μὲν Περίφαντι δωρεῖται τιμὰς ἀντὶ τῆς ἐν ἀνθρώποις ὁσιότητος· ποιεῖ γὰρ αὐτὸν ἐν πᾶσι τοῖς ὄρνισι βασιλέα, καὶ δίδωσι φυλάσσειν τὸ ἱερὸν σκῆπτρον, καὶ προσιέναι πρὸς τὸν ἑαυτοῦ θρόνον· τῇ γυναικὶ δὲ τοῦ Περίφαντος ἣν ἐποίησε φήνην, δίδωσι πρὸς ἅπασαν πρᾶξιν ἀνθρώποις αἰσίαν ἐπιφαίνεσθαι.

Αὐτονόου τοῦ Μελανέως καὶ Ἱπποδαμείας ἐγένοντο υἱοὶ μὲν Ἐρωδιὸς καὶ Ἄνθος· Σχοινεὺς Ἄκανθος· θυγάτηρ δὲ Ἀκανθὶς, ᾗ κάλλιστον εἶδος ἔδωκαν οἱ θεοί· τῷ δὲ Αὐτονόῳ τούτῳ ἐγένοντο ἵππων ἀγέλαι πλεῖσται, καὶ ἔνεμον αὐτὰς Ἱπποδάμεια τούτου γυνὴ, καὶ οἱ παῖδες αὐτῆς. ἐπεὶ δὲ Αὐτονόῳ γῆν ἔχοντι πλείστην, οὐδεὶς καρπὸς ἐφαίνετο, κατ᾽ ὀλιγωρίαν ἔργων, ἀλλ᾽ ἔφερεν αὐτῷ σχοίνους ὁ χῶρος καὶ ἀκάνθας, ἀπ᾽ αὐτῶν ὠνόμασε τοὺς παῖδας, Ἄκανθον καὶ Σχοινέα, καὶ Ἀκανθίδα. καὶ τὸν πρεσβύτατον Ἐρωδιὸν, ἐπεὶ αὐτὸν ἠρώησεν ὁ χῶρος· οὗτος ὁ Ἐρωδι-

ζ'. Ἄνθος.

Ἱστορεῖ Βοῖος ὀρνιθογονίας ά

διὸς πλεῖστον ἐφίλησε τὰς ἀγέλας τῶν ἵππων,
καὶ ἔτρεφον αὐτὰς ἐν τῷ λειμῶνι· ἐπεὶ δ' Ἄν-
θος τοῦ Αὐτονόου παῖς ἐξήλασε τὰς ἵππους ἐκ
τοῦ λειμῶνος, αὗται εἰργόμεναι τροφῆς, ἐξεθύμη-
ναν, καὶ τὸν Ἄνθον ἐπιδραμοῦσαι κατεβίβρωσκον
πλεῖστα ἐπιβοώμενον ἀμῦναι τοὺς θεούς· ὁ μὲν οὖν
πατὴρ ὑπὸ ἄχους ἐκπλαγείς, ὤκνησεν ἀπε-
λάσαι τὰς ἵππους, καὶ ὁ θεράπων τοῦ παιδός. ἡ
δὲ μήτηρ διεμάχετο πρὸς τὰς ἵππους, ἀλλὰ διὰ
τὴν τοῦ σώματος ἀσθένειαν οὐδὲν ἐδυνήθη πρὸς
τὸν ὄλεθρον ἐπαμῦναι· Κἀκεῖνοι μὲν οὕτω τεθ-
νεῶτα τὸν Ἄνθον ἔκλαιον· Ζεὺς δὲ καὶ Ἀπόλλων οἰ-
κτείραντες πάντας αὐτοὺς ἐποίησαν ὄρνιθας·
Αὐτόνοον μὲν εἰς τὸν ὄκνον, ὅτι αὐτοῦ ὁ πατὴρ ὤκ-
νησεν ἀπελάσαι τὰς ἵππους· τὴν δὲ μητέρα Κορυ-
δόν, ὅτι ἐκορύσσετο πρὸς τὰς ἵππους, μαχομένη
περὶ τοῦ παιδός· αὐτὸν δὲ τὸν Ἄνθον, καὶ τὸν Ἐρω-
διόν, καὶ Σχοινέα, καὶ Ἄκανθον καὶ Ἀκανθυλλί-
δα γενομένους ὄρνιθας, ὧν αὐτῷ ἐποίησαν ὀνό-
ματι καλεῖσθαι, καθὰ καὶ πρὶν ἢ μεταβαλεῖν
αὐτοὺς ὠνομάζοντο· τὸν δὲ θεράποντα τὸν ὀπηδὸν
τοῦ Ἄνθου κατὰ ταῦτα τῷ ἀδελφῷ τοῦ παιδὸς
ἐποίησαν Ἐρωδιόν, ἀλλ' οὐχ ὅμοιον· ἥσσων γάρ
ἐστιν ἱκανῶς τοῦ πελλοῦ· καὶ οὐ γίνεται συνέ-
δρος οὗτος ὁ Ἐρωδιὸς ἄνθῳ, καθάπερ οὐδ'
ὁ ἄνθος τῷ ἵππῳ, ὅτι μέγιστα κακὰ ἔπαθεν
ὁ Ἄν-

ὁ Ἄνθος ὑπὸ τῶν ἵππων· καὶ ἔτι νῦν ὅταν ἀκούσῃ φωνοῦντος ἵππου, φεύγει μιμούμενος ἅμα τὴν φωνήν.

Η. Λαμία, ἢ Σύβαρις.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων δ'.

Παρὰ τὰ σφυρὰ τοῦ Παρνασσοῦ πρὸς νότον, ὄρος ἐστὶν, ὃ καλεῖται Κιρφὶς, παρὰ τὴν Κρίσαν, καὶ ἐν αὐτῷ ἐστιν ἔτι νῦν σπήλαιον ὑπερμέγεθες, ἐν ᾧ θηρίον ᾤκει μέγα καὶ ὑπερφυὲς, καὶ αὐτὸ Λαμίαν, οἱ δὲ Σύβαριν ὠνόμαζον· τοῦτο καθ' ἡμέραν ἑκάστην τὸ θηρίον ἐπιφοιτῶν ἀνήρπαζεν ἐκ τῶν ἀγρῶν τὰ θρέμματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους· ἤδη δὲ τῶν Δελφῶν βουλευομένων ὑπὲρ ἀναστάσεως καὶ χρηστηριαζομένων εἰς ἥντινα παρέλθωσι χώραν· ὁ θεὸς ἀπόλυσιν ἐσήμανε τῆς συμφορᾶς, εἰ μένοντες ἐθέλοιεν ἐκθεῖναι παρὰ τῷ σπηλαίῳ ἕνα κοῦρον τῶν πολιτῶν· κἀκεῖνοι καθάπερ ὁ θεὸς εἶπεν ἐποίουν. Κληρουμένων δ', ἔλαχεν Ἀλκυονεὺς ὁ Διόμου καὶ Μεγανείρης παῖς, μονογενὴς ὢν τῷ πατρὶ, καὶ καλὸς καὶ κατὰ τὴν ὄψιν, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος· καὶ οἱ μὲν ἱερεῖς τὸν Ἀλκυονέα στέψαντες, ἀπήγαγον εἰς τὸ τῆς Συβάριδος σπήλαιον· Εὐρύβατος δὲ κατὰ δαίμονα ἐκ τῆς Κουρήτιδος ἀπιὼν ὁ Εὐφήμου παῖς, γένος μὲν ἔχων Ἀξίου τοῦ ποταμοῦ, νέος δ' ὢν καὶ γενναῖος, ἐνέτυχεν ἀγομένῳ τῷ παιδὶ, πληγεὶς ἔρωτι, καὶ πυθόμενος καθ' ἥντινα πρόφασιν ἔρχεται, δεινὸν ἐποιήσατο μὴ οὐκ ἀμῦναι πρὸς

δύναμιν

δύναμιν, ἀλλὰ περιϊδεῖν οἰκτρῶς ἀναιρεθέντα τὸν παῖδα· περισπάσας οὖν ἀπὸ τοῦ Ἀλκυονέως τὰ στέμματα, καὶ αὐτὸς ἐπιθεὶς τὴν κεφαλὴν ἐπιθέμενος, ἐκέλευσεν ἀπάγειν ἑαυτὸν ἀντὶ τοῦ παιδός. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν οἱ ἱερεῖς ἀπήγαγον, εἰσδραμὼν καὶ τὴν Σύβαριν ἐκ τῆς κοίτης συναρπάσας, παρήνεγκεν εἰς ἐμφανές, καὶ κατὰ τῶν πετρῶν ἔρριψεν· ἡ δὲ καταφερομένη, προσέκρουσε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ σφυρὰ τῆς κρίσης· καὶ αὐτὴ μὲν ἐκ τοῦ τραύματος ἀφανὴς ἐγένετο· ἐκ δὲ τῆς πέτρας ἐκείνης ἀνεφάνη πηγή, καὶ αὐτὴν οἱ ἐπιχώριοι καλοῦσι Σύβαριν· ἐκ δὲ ταύτης καὶ Λοκροὶ πόλιν ἐν Ἰταλίᾳ Σύβαριν ἔκτισαν.

θʹ. Ἠμαθίδες.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων αʹ.

Ζεὺς Μνημοσύνῃ μιγεὶς ἐν Πιερίᾳ Μούσας ἐγέννησεν. ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον ἐβασίλευσε Πίερος αὐτόχθων, Ἠμαθίας. καὶ αὐτῷ θυγατέρες ἐγένοντο ἐννέα, καὶ χορὸν ἐναντίον ἔστησαν αὐταὶ μούσαις, καὶ ἀγὼν ἐγένετο μουσικῆς ἐν τῷ Ἑλικῶνι· ὅτε μὲν οὖν αἱ θυγατέρες ᾖδον τοῦ Πίερος, ἐπήχλυεν πάντα, καὶ οὐδὲν ὑπήκουεν πρὸς τὴν χορείαν. ὑπὸ δὲ μουσῶν ἵστατο μὲν οὐρανός, καὶ ἄστρα, καὶ θάλασσα καὶ ποταμοί, ὁ δ' Ἑλικὼν ηὔξετο κηλούμενος ὑφ' ἡδονῆς εἰς τὸν οὐρανόν, ἄχρις αὐτὸν βουλῇ Ποσειδῶνος ἔπαυσεν ὁ Πήγασος, τῇ ὁπλῇ τὴν κορυφὴν πατάξας· ἐπεὶ δὲ νεῖκος ἤρατο θνηταὶ θεαῖς. μετέβαλον αὐτὰς αἱ μοῦσαι, καὶ ἐποίη-

σαν

σαν ὄρνιθας ἐννέα· καὶ ἔτι νῦν ὀνομάζονται παρ' ἀνθρώποις, κολυμβὰς, ἴυγξ, κεγχρίς, κίσσα, χλωρεὶς, ἀκαλανθὶς, νῆσσα, πιπὼ, δρακοντίς.

Μινύου τοῦ ὀρχομενοῦ ἐγένοντο θυγατέρες, ι. Μινυάδες.
Λευκίππη, Ἀρσίππη, Ἀλκαθόη· καὶ ἀπέβησαν ἐκτόπως φιλεργοί· πλεῖστα δὲ καὶ τὰς ἄλλας γυναῖκας ἐμέμφοντο, ὅτι ἐκλιποῦσαι τὴν πόλιν, ἐν τοῖς ὄρεσιν ἐβάκχευον· ἄχρι Διόνυσος εἰκασθεὶς κόρῃ παρῄνεσεν αὐταῖς μὴ ἐκλείπειν τελετὰς ἢ μυστήρια τοῦ θεοῦ. αἱ δὲ οὐ προσεῖχον· πρὸς δὴ ταῦτα χαλεπήνας ὁ Διόνυσος, ἀντὶ κόρης ἐγένετο ταῦρος, καὶ λέων, καὶ πάρδαλις, καὶ ἐκ τῶν κελεόντων ἐρρύη νέκταρ αὐτῷ καὶ γάλα· πρὸς δὲ τὰ σημεῖα τὰς κόρας ἔλαβε δεῖμα. καὶ μετ' οὐ πολὺ κλήρους εἰς ἄγγος αἱ τρεῖς ἐμβαλοῦσαι ἀνέπηλαν· ἐπεὶ δ' ὁ κλῆρος ἐξέπεσε Λευκίππης, εὔξατο θῦμα τῷ θεῷ δώσειν. καὶ Ἵππασον τὸν ἑαυτῆς παῖδα διέσπασε σὺν ταῖς ἀδελφαῖς· καταλιποῦσαι δὲ τὰ οἰκεῖα τοῦ πατρὸς, ἐβάκχευον ἐν τοῖς ὄρεσιν, καὶ ἐνέμοντο κισσὸν, καὶ μίλακα, καὶ δάφνην, ἄχρις αὐτὰς Ἑρμῆς ἁψάμενος τῇ ῥάβδῳ, μετέβαλεν εἰς ὄρνιθας· καὶ αὐτῶν μὲν ἡ μὲν ἐγένετο νυκτερὶς, ἡ δὲ γλαῦξ, ἡ δὲ βύζα· ἔφυγον δὲ αἱ τρεῖς τὴν αὐτὴν τοῦ ἡλίου.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων δ. καὶ Κόριννα.

Πανδάρεως ᾤκει τῆς γῆς τῆς Ἐφεσίας, ἵν' ἐστὶ Ἀηδών. ια.
νῦν ὁ πρηὼν παρὰ τὴν πόλιν, ᾧ δίδωσι Δημήτηρ

δῶρον

δῶρον μηδέποτε βαρυνθῆναι τὴν γαστέρα ὑπὸ σιτίων, ὁπόσον ἂν πλῆθος εἰσενέγκηται· ἐγένετο δὲ Πανδάρεω θυγάτηρ Ἀηδών· ταύτην Πολύτεχνος ὁ τέκτων ἔγημεν, ὃς ᾤκει ἐν Κολοφῶνι τῆς Λυδίας, καὶ πλεῖστον χρόνον ἐτέρποντο συνοικοῦντες ἀλλήλοις· ἐγένετο δ' αὐτοῖς παῖς μονογενὴς Ἴτυς· ἄχρι μὲν οὖν θεοὺς ἐτίμων, εὐδαίμονες ἦσαν· ἐπεὶ δὲ λόγον ἀχρεῖον ἀπέρριψαν, ὅτι πλέον ἀλλήλους Ἥρας καὶ Διὸς φιλοῦσιν, καὶ Ἥρα μεμψαμένη τὸν λόγον, Ἔριν αὐτοῖς ἐπέπεμψεν, ἡ δὲ νεῖκος ἐνέβαλεν εἰς τὰ ἔργα· καὶ Πολυτέχνῳ μὲν ὀλίγον ἦν ἔτι δίφρον ἁρμάτειον ἐκποιῆσαι, Ἀηδόνι δὲ τὸν ἱστὸν ἐξυφῆναι, καὶ συντίθενται εἰς ἀλλήλους, ὅπως ἂν τάχιον ἀνύσῃ τὸ ἔργον, τούτῳ θεράπαινα παρὰ τοῦ ἑτέρου γένηται· ὡς ἐπειδὴ θᾶσσον ἡ Ἀηδὼν τὸν ἱστὸν ἐξύφαινε, (Ἥρα γὰρ αὐτῇ συνελάμβανεν) ὁ Πολύτεχνος ἀχθόμενος τῇ νίκῃ τῆς Ἀηδόνος, προσεποιήσατο πεμφθῆναι, ὅπως αὐτῇ Χελιδόνα τὴν ἀδελφὴν ἀναγάγῃ· καὶ ὁ Πανδάρεως οὐδὲν ὑπονοήσας πονηρὸν δίδωσιν ἀπάγειν. ὁ δὲ Πολύτεχνος παραλαβὼν τὴν κόρην ᾔσχυνεν ἐν τῇ λόχμῃ, καὶ ἄλλοις ἠμφίεσεν αὐτὴν ἐσθήμασι, καὶ τῆς κεφαλῆς ἀπέκειρε τὴν κόμην, καὶ ἠπείλησε θάνατον, εἰ ἐξερεῖ ποτε ταῦ-

Ἱστορεῖ Βοῖος ὀρνιθογονίᾳ.

τα

τα πρὸς τὴν Ἀηδόνα· καὶ ὁ μὲν ἐλθὼν εἰς τὰ οἰκία παραδίδωσι τῇ Ἀηδόνι κατὰ τὰ συγκείμενα, ὡς θεράπαιναν, τὴν ἀδελφήν· ἡ δὲ αὐτὴν διέφθειρε πρὸς τὰ ἔργα, μέχρις ἡ Χελιδονὶς ἔχουσα κάλπιν πλεῖσα παρὰ τὴν κρηνίδα κατωδύρετο, καὶ αὐτῆς ἐπηκροάσατο τὸν λόγον ἡ Ἀηδών· ἐπεὶ δὲ ἀλλήλας ἔγνωσαν καὶ ἠσπάσαντο, ἐπεβούλευον τῷ Πολυτέχνῳ συμφοράν· καὶ τὸν παῖδα κατακόψασαι τὰ κρέα ἐν λέβητι συνθεῖσαι, ταῦτα μὲν ἧψον· Ἀηδὼν δὲ φράσασα πρὸς ἑαυτῆς γείτονα, εἰπεῖν Πολυτέχνῳ δαίσασθαι τῶν κρεῶν. ἀφικνεῖται σὺν τῇ ἀδελφῇ πρὸς τὸν πατέρα Πανδάρεων, καὶ ἐδήλωσεν οἵᾳ ἐχρήσατο συμφορᾷ· Πολύτεχνος δὲ μαθὼν ὅτι τοῦ παιδὸς ἐδαίσατο τὰ κρέα, μετεδίωξεν αὐτὰς ἄχρις πρὸς τὸν πατέρα, καὶ αὐτὸν οἱ θεράποντες οἱ τοῦ Πανδάρεου συνέλαβον καὶ ἔδησαν ἀφύκτῳ δεσμῷ, ὅτι ἐνελωβᾶτο εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πανδαρέου, καὶ τὸ σῶμα ἐναλείψαντες μέλιτι, κατέβαλον εἰς τὰ ποίμνια· καὶ Πολύτεχνον μὲν αἱ μυῖαι προσίζουσαι, ἐλυμαίνοντο· Ἀηδὼν δὲ οἰκτείρασα πρὸς τὴν παλαιὰν φιλίαν, ἀπεῖργεν ἐκ τοῦ Πολυτέχνου τὰς ἐσόβησεν μυίας· ἐπεὶ δὲ αὐτὴν κατεφωράθησαν οἱ γονεῖς τε καὶ ὁ ἀδελφὸς, μισήσαντες, ἐνεχείρησαν ἀποκτεῖναι. Ζεὺς δὲ πρὸ τοῦ μεῖζον κακὸν ἐμπεσεῖν τῷ οἴκῳ,

τὸν

τὸν Πανδάρεον οἰκτείρας, ἐποίησε πάντας ὄρνιθας· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ἐξεπήδησαν ἄχρι πρὸς τὴν θάλασσαν, οἱ δὲ εἰς τὸν ἀέρα. Πανδάρεος μὲν οὖν ἐγένετο ἁλιαίετος· ἡ δὲ μήτηρ τῆς Ἀηδόνος, ἀλκυὼν· καὶ εὐθὺς ἐβούλετο καταβαλεῖν ἑαυτὴν εἰς τὴν θάλασσαν. ἀλλὰ Ζεὺς ἐκώλυσεν· οὗτοι τοῖς πλέουσιν οἱ ὄρνιθες αἴσιοι φαίνονται· Πολύτεχνος δὲ μεταβαλὼν ἐγένετο πελεκᾶν, ὅτι Ἥφαιστος αὐτῷ πέλεκυν ἔδωκε τεκταίνοντι· καὶ ἔστιν ἀγαθὸς οὗτος ὁ ὄρνις φανεὶς τέκτονι· ὁ δὲ τῆς Ἀηδόνος ἀδελφὸς ἐγένετο ἔποψ αἴσιος καὶ πλέουσι καὶ ἐπὶ γῆς φανείς· σὺν ἁλιαιέτῳ δὲ ἢ ἀλκυόνι μᾶλλον· Ἀηδὼν δὲ καὶ χελιδονὶς ἡ μὲν παρὰ ποταμοὺς καὶ λόχμας τὸν παῖδα τὸν Ἴτυν θρηνεῖ· Χελιδονὶς δ' ἐγένετο σύνοικος ἀνθρώποις Ἀρτέμιδος βουλῇ, διότι κατ' ἀνάγκας ἐκλιποῦσα τὴν παρθενίαν, πλεῖστα τὴν Ἄρτεμιν ἐπεβοήσατο.

Κύκνος. ιβ´.

Ἀπόλλωνος καὶ Θυείης τῆς Ἀμφινόμου παῖς ἐγένετο Κύκνος· οὗτος ἦν εὐσχήμων τὴν ὄψιν, τὸ δὲ ἦθος ἄχαρις καὶ ἄγροικος· πρὸς κυνηγέσια ἐκτόπως φιλότιμος· ᾤκει δ' ἐπὶ τῶν ἀγρῶν τῶν μέσον Πλευρῶνος καὶ Καλυδῶνος· ἐγένοντο δ' αὐτοῦ καὶ ἐρασταὶ πλεῖστοι διὰ τὸ κάλλος· ὁ δὲ Κύκνος καθ' ὑπεροψίαν προσίετο αὐτῶν οὐδένα, τάχιστα δὲ διαμισηθεὶς ἀπὸ μὲν τῶν ἄλλων ἐραστῶν καταλείπεται· Φύλιος δὲ

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων γ´. καὶ Ἀρεὺς ὁ Λάκων ἐν ᾄσματι κύκνῳ.

μόνος

μόνος αὐτῷ συνέμεινεν. ὁ δὲ καὶ τοῦτον οὐ μετρίως ἐξύβρισεν· ἐφάνη γὰρ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ μέγα τι χρῆμα λέοντος ἐν Αἰτωλοῖς, ὃς αὐτούς τε καὶ τὰ θρέμματα διελυμαίνετο. τοῦτον οὖν τῷ Φυλίῳ προσέταξεν ὁ Κύκνος ἄνευ σιδήρου κτεῖναι· κἀκεῖνος ὑπέσχετο καὶ ἀνεῖλε μηχανῇ τοιαύτῃ· εἰδὼς ἥν τινα ὥραν ἔμελλεν ὁ λέων ἐπιφοιτήσειν, ἐνέπλησε τὴν γαστέρα πολλῶν σιτίων καὶ οἴνου· κἀπεὶ προσεπέλασεν ὁ θήρ, ἐξήμεσεν ὁ Φύλιος τὰ σιτία· καὶ ὁ λέων ὑπὸ λιμοῦ τροφῇ ταύτῃ χρησάμενος, ἐκαρώθη ὑπὸ τοῦ οἴνου· ὁ δὲ Φύλιος περιβαλὼν τὸν βραχίονα τῇ ἐσθῆτι ἣν ἐφόρει, ἔφραξε τὸ στόμα τοῦ λέοντος· ἀνεχθὸν δὲ αὐτὸν καὶ ἀναθέμενος ἐπὶ τὸν ὦμον, ἀπήνεγκε πρὸς τὸν κύκνον· καὶ διεβοήθη παρὰ πολλοῖς ἐπὶ τῷ κατορθώματι τούτῳ· ὁ δὲ Κύκνος ἕτερον ἆθλον ἐπέταττεν ἀτοπώτερον· ἐγένοντο γὰρ ἐν τῇ γῇ ταύτῃ γῦπες, ὑπερφυεῖς τι καὶ μέγα χρῆμα, καὶ πολλοὺς ἀπεκτίννυον ἀνθρώπους· τούτους ἐκέλευε συλλαβεῖν ζῶντας, καὶ ἀπενεγκεῖν ἔξω πάσῃ μηχανῇ· ἀπορουμένῳ δὲ τῷ Φυλίῳ πρὸς τὸ ἐπίταγμα, κατὰ θεὸν ἀετὸς ἡρπαγὸς λαγωὸν ἡμιθνῆτα κατέβαλε πρὶν ἀπενεγκεῖν εἰς τὰ οἰκεῖα· ὁ δὲ Φύλιος ἀναῤῥήξας τὸν λαγωὸν καὶ τοῦ αἵματος ἑαυτὸν ἀναπλήσας ἐπὶ τῆς γῆς ἔκειτο· οἱ

μὲν οὖν ὄρνιθες ὡς ἐπὶ νεκρὸν ὥρμησαν· ὁ δὲ Φύλιος πείσας τῶν σφυρῶν δύο, καὶ κατασχὼν ἀπήνεγκεν πρὸς τὸν Κύκνον· ὁ δὲ αὐτῷ τρίτον ἔτι χαλεπώτερον ἆθλον ἐπέταξεν· ἐκέλευε γὰρ ἀπαγαγεῖν ταῦρον ἐκ τῆς ἀγέλης ταῖς χερσὶ λαβόντα μέχρι πρὸς τὸν βωμὸν τὸν τοῦ Διός· ὁ δὲ Φύλιος ἀμηχανῶν, ὅτι χρήσεται πρὸς τὸ ἐπίταγμα, εὔξατο συλλαβέσθαι αὐτῷ τὸν Ἡρακλέα· καὶ πρὸς τὴν εὐχὴν ταύτην ἐφάνησαν δύο ταῦροι περὶ μίαν οἰστρήσαντες βοῦν, καὶ τοῖς κέρασι τύπτοντες ἀλλήλους, κατέβαλον εἰς τὴν γῆν· ὁ δὲ Φύλιος ἐπειδὴ παρείθησαν τὸν ἕτερον ταῦρον ἀναψάμενος ἐκ τοῦ σκέλους, ἀπήγαγεν ἄχρι πρὸς τὸν βωμόν· βουλήσει δὲ τοῦ Ἡρακλέους ἀμελῆσαι τῶν ἐπι- * ταγμάτων τοῦ παιδός· τῷ δὲ Κύκνῳ παρέστη δεινὸν ἀτιμωθέντι παρὰ τὴν δόξαν· ἀθυμήσας δὲ κατέβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν Κωνώπην λεγομένην λίμνην, καὶ ἠφανίσθη· πρὸς δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ, καὶ Θυρίη ἡ μήτηρ κατέβαλεν ἑαυτὴν εἰς τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ λίμνην· καὶ ἐγένοντο βουλῇ Ἀπόλλωνος ὄρνιθες ἀμφότεροι ἐν λίμνῃ· ἀφανισθέντων δὲ καὶ ἡ λίμνη μετωνομάσθη, καὶ ἐγένετο Κυκνείη, καὶ πολλοὶ ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ ἀρότου ἐνταῦθα φαίνονται κύκνοι· πλησίον δὲ κεῖται καὶ τὸ τοῦ Φυλίου σῆμα.

Ἀσπαλίς. ιγ'.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων β'.

Διὸς καὶ νύμφης Ὀθρηΐδος ἐγένετο παῖς Μελι-

τεύς·

τοὺς· τοῦτον ἡ μήτηρ ἐξέθηκεν εἰς τὴν ὕλην κατὰ δέος Ἥρας, ὅτι αὐτῇ Ζεὺς ἐμίχθη· ὁ δὲ παῖς Διὸς βουλῇ οὐκ ἠφανίσθη, ἀλλ' ηὔξετο τρεφόμενος ὑπὸ μελισσῶν· ἐνέτυχε δὲ αὐτῷ ποιμαίνων πρόβατα, Φάγρος ὁ Ἀπόλλωνος καὶ Ὀθρηΐδος νύμφης, ἥτις ἔτεκε Μελιτέα τὸν ἐν τῇ ὕλῃ παῖδα· θαυμάσας δὲ πρὸς τὸν ὄγκον τοῦ σώματος καὶ ἔτι πλεῖον πρὸς τὰς μελίσσας, ἀνείλετο καὶ ἀπήνεγκεν εἰς τὰ οἰκία, καὶ ἔτρεφεν ἐν πολλῇ σπουδῇ, θέμενος αὐτῷ Μελιτέα ὄνομα, διότι ὑπὸ μελισσῶν ἐτράφη· ὑπῆλθεν αὐτὸν καὶ ὁ χρησμὸς, ἐν ᾧ ποτε θεὸς εἶπε σώζειν ὁμόγνιον ὄντα τὸν ὑπὸ τῶν μελισσῶν τρεφόμενον. Ὁ δὲ παῖς ἐπεὶ τάχιστα ἠνδρώθη, ἀνὴρ ἐγένετο γενναῖος, καὶ πλείστων ἦρξε περιοίκων· καὶ πόλιν ἔκτισεν ἐν τῇ Φθίᾳ προσαγορεύσας Μελίτην· ἐν ταύτῃ τῇ Μελίτῃ τύραννος ἐγένετο βίαιος καὶ ὑβριστής· ὃν οἱ μὲν ἐπιχώριοι οὐδ' ὀνομάζουσι, ὑπὸ δὲ τῶν ξένων Τάρταρος ἐκαλεῖτο. οὗτος εἴ τις διαβοηθείη παρθένος ἐπὶ κάλλει τῶν ἐγχωρίων, ἀπῆγεν αὐτὴν καὶ ἐμίγνυτο πρὸ γάμου κατὰ βίαν. τότε δ' οὖν εἴρητο πρὸς τοὺς θεράποντας ἀπάγειν Ἀσπαλίδα τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀργαίου τῶν οὐκ ἀσήμων· ἡ δὲ παῖς ὡς ἔκπυστος ὁ λόγος ἐγένετο, πρὶν ἀφικέσθαι τοὺς ἀπάξοντας ἀνήρτησεν ἑαυτήν· τῆς δὲ πράξεως οὔπω διαβοηθείσης ἀδελφὸς ὁ τῆς Ἀσπαλίδος Ἀστυγίτης ὤμοσεν,

ὅτι πρότερον τίσεται τὸν τύραννον, ἢ τὸ σῶμα καθαιρήσει τὸ τῆς ἀδελφῆς· ἐνδὺς δὲ τάχιστα τὴν στολὴν τῆς Ἀσπαλίδος, καὶ κρύψας παρὰ τὴν εὐώνυμον πλευρὰν τὸ ξίφος, ἔλαθε πρὸς τὴν ὄψιν αὐτίπαις ὤν· παρελθὼν δὲ εἰς τὰ οἰκία, γυμνὸν ὄντα καὶ ἀφύλακτον τὸν τύραννον, κτείνει· οἱ δὲ μελιτεῖς τὸν μὲν Ἀστυγίτην ἐστεφάνουν, καὶ μετὰ παιάνων προέπεμπον· τὸ δὲ σῶμα τοῦ τυράννου κατεπόντωσαν, εἰς ποταμὸν ἐμβαλόντες, ὃν ἔτι νῦν ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου τάρταρον καλοῦσι· τὸ δὲ σῶμα τὸ τῆς Ἀσπαλίδος ἐξερευνῶντες πάντα τρόπον ὅπως κηδεύσωσιν ἐπισήμως, οὐκ ἠδυνήθησαν εὑρεῖν· ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἠφανίσθη κατὰ θεόν· ἀντὶ δὲ τοῦ σώματος ἐφάνη ξόανον παρὰ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἑστηκός· ὀνομάζεται δὲ παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις τοῦτο τὸ ξόανον ἀσπαλὶς ἀμειλήτη ἑκαέργη, ᾧ καθ᾽ ἕκαστον ἔτος αἱ παρθένοι χίμαρον ἄθορον ἐκρήμνων, ὅτι καὶ ἡ Ἀσπαλὶς παρθένος οὖσα, ἑαυτὴν ἀπηγχόνισεν·

Μούνικος. ιδ'.

Μούνιχος ὁ Δρύαντος ἐβασίλευσε Μολοσσῶν, καὶ ἐγένετο μάντις ἀγαθὸς, καὶ ἀνὴρ δίκαιος· ἔσχε δὲ παῖδας ἐκ Λῃλάντης· Ἄλκανδρον ἀμείνονα μάντιν ἑαυτοῦ καὶ Μεγαλύτορα, καὶ Φίλαιον· καὶ θυγατέρα Ὑπερίππην· τούτους γενομένους πάντας ἀγαθοὺς καὶ δικαίους ἐφίλησαν οἱ θεοί. Ἐπεὶ δὲ αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν νυκτὸς

ἐπελ-

ἐπελθόντες λῃσταὶ συνελάμβανον· οἱ δὲ ἐκ τῶν πύργων ἔβαλλον· οὐ γὰρ ἦσαν αὐτοῖς ἰσόμαχοι, πῦρ ἐνέβαλλον οἱ κρατοῦντες εἰς τὰ οἰκία. Ζεὺς δ' οὐ περιεῖδεν αὐτοὺς ὁσιότητος ἕνεκα, τελευτήσαντας οἰκτίστῳ θανάτῳ· μετέβαλε δὲ πάντας εἰς ὄρνιθας. καὶ ἡ Ὑπερίππη μὲν ἐπεὶ φυγοῦσα τὸ πῦρ εἰς ὕδωρ κατέδυ, γέγονεν αἴθυια, οἱ δὲ ἄλλοι ἐκ τοῦ πυρὸς ἀνέπτησαν· Μούνιχος μὲν τριόρχης γενόμενος· Ἄλκανδρος δὲ ὀρχίλος· Μεγαλήτωρ δὲ καὶ Φιλαῖος, ὅτι τὸ πῦρ φεύγοντες διὰ τοῦ τοίχου παρὰ τὴν γῆν ἔδυσαν, ἐγένοντο μικροὶ δύο ὄρνιθες. καί ἐστιν ὁ μὲν αὐτῶν ἰχνεύμων· Φιλαῖος δ' ὀνομάζεται, κύων· ἡ δὲ μήτηρ αὐτῶν ἐγένετο κνιπολόγος πιπώ· πρὸς ταύτην ἀετῷ πόλεμός ἐστι καὶ ἐρῳδιῷ· κατάγνυσι γὰρ αὐτῶν τὰ ᾠὰ, κόπτουσα τῷ στόματι διὰ τοὺς κνίπας· καί εἰσιν οἱ μὲν ἄλλοι σύννομοι ἐν ὕλῃ καὶ παρὰ κευθμῶνας· αἴθυια δὲ ἐγένετο πρὸς λίμνας τὲ καὶ θαλάσσῃ.

Εὐμήλου τοῦ Μέροπος ἐγένοντο παῖδες ὑπερήφανοι καὶ ὑβρισταί· Βύσσα καὶ Μεροπὶς καὶ Ἄγρων· καὶ ᾤκουν κατὰ τὴν Μεροπίδα νῆσον· ἡ δὲ γῆ πλείστους αὐτοῖς ἐξέφερε καρπούς, ὅτι μόνην θεῶν ἐτίμων, καὶ ἐπιμελῶς αὐτὴν ἠργάζοντο· οὔτε ἀνθρώπων οὐδενὶ συνῆλθον, οὔτε εἰς ἄστυ κατιόντες, οὔτε πρὸς εἰλαπίνας καὶ θεῶν Μεροπίς. ιε.

ἑορτάς. Ἀλλ' εἰ μὲν Ἀθηνᾷ τις ἱερὰ ποιῶν ἐκάλεσεν τὰς κόρας· ἀπέλεγεν ὁ ἀδελφὸς τὴν κλῆσιν· οὐ γὰρ ἀγαπᾶν ἔφη γλαυκὴν θεόν, ὅτι ταῖς αὐταῖς χώραις κόραις ὀφθαλμὸς αὐτῶν μέλας· ἐχθαίρειν δὲ πάμπαν γλαῦκα τὴν ὄρνιν. εἰ δὲ καλῶεν παρὰ τὴν Ἄρτεμιν νυκτίφοιτον ἔλεγε μισεῖν θεόν· εἰ δὲ πρὸς Ἑρμοῦ σπονδάς, κλέπτην ἔλεγεν οὐ τιμᾶν θεόν· καὶ οἱ μὲν πλειστάκις ἐκερτόμουν. Ἑρμῆς δὲ καὶ Ἀθηνᾶ καὶ Ἄρτεμις χολούμενοι νυκτὸς ἐπέστησαν αὐτῶν τοῖς οἴκοις· Ἀθηνᾶ μὲν καὶ Ἄρτεμις ἐοικυῖαι κόραις· Ἑρμῆς δὲ ποιμένος ἔχων στολὴν καὶ τὸν Εὔμηλον καὶ τὸν Ἄγρωνα προσαγορεύσας παρεκάλει παρατυχεῖν εἰς δαῖτα· διδόναι γὰρ ἱερὰ μετὰ τῶν ἄλλων ποιμένων Ἑρμῇ. Βύσσαν δὲ καὶ Μεροπίδα πρὸς τὰς ὁμήλικας ἔπειθεν ἐκπέμπειν εἰς τὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ Ἀρτέμιδος ἄλσος, καὶ ταῦτα μὲν εἶπεν Ἑρμῆς. Μεροπὶς δ' ὡς ἤκουσεν ἐξύβρισε πρὸς τὸ ὄνομα τῆς Ἀθηνᾶς· ἡ δὲ αὐτὴν ἐποίησεν ὀρνίθιον γλαῦκα· Βύσσα δὲ τῷ αὐτῷ ὀνόματι λέγεται, καί ἐστι λευκοθέας ὄρνις. Ἄγρων δ' ὡς ἐπύθετο ἁρπάσας ὀβελὸν ἐξέδραμεν· Ἑρμῆς δ' αὐτὸν ἐποίησε χαραδριόν· Εὔμηλος δὲ τὸν Ἑρμῆν ἐνείκεσεν, ὅτι μετεμόρφωσεν αὐτοῦ τὸν υἱόν· ὁ δὲ κἀκεῖνον ἐποίησε νυκτικόρακα κακάγγελον.

Οἰνόη. ιϛ'.

Ἱστορεῖ Βοῖος ὀρνιθογονίας β'.

Παρὰ τοῖς λεγομένοις ἀνδράσι πυγμαίοις

ἐγένετο

ἐγένετο παῖς ὄνομα Οἰνόη, τὸ μὲν εἶδος οὐ μεμπτή, ἄχαρις δὲ τὸ ἦθος καὶ ὑπερήφανος· ταύτῃ φροντὶς οὐδεμία ἐγίνετο τῆς Ἀρτέμιδος οὐδὲ Ἥρας· γαμηθεῖσα δὲ Νικοδάμαντι τῶν πολιτῶν ἐνὶ μετρίῳ καὶ ἐπιεικεῖ ἔτεκε παῖδα Μόψον· καὶ αὐτῇ πυγμαῖοι πάντες κατὰ φιλοφροσύνην πλεῖστα δῶρα πρὸς τὴν γένεσιν τοῦ παιδὸς ἀπήνεγκαν· Ἥρα δὲ μεμφθεῖσα τὴν Οἰνόην, ὅτι αὐτὴν οὐκ ἐτίμα, γέρανον αὐτὴν ἐποίησε, καὶ τὸν αὐχένα μακρὸν ἔλκυσε· καὶ ἀπέδειξεν ὑψιπετῆ ὄρνιθα· καὶ πόλεμον ἐνέβαλεν αὐτῇ τε καὶ τοῖς πυγμαίοις· Οἰνόη δὲ διὰ τὸν πόθον τοῦ παιδὸς Μόψου, περιεπέτετο τὰ οἰκία, καὶ οὐκ ἐξελίμπανε· Πυγμαῖοι δὲ καθοπλισάμενοι πάντες, ἐδίωκον αὐτήν· καὶ ἐκ τούτου ἔτι καὶ νῦν πυγμαίοις καὶ γεράνοις πόλεμος ἐνέστηκε.

Γαλάτεια ἡ Εὐρυτίου τοῦ Σπάρτωνος ἐγήματο ἐν Φαιστῷ τῆς Κρήτης Λάμπρῳ τῷ Πανδίονος· ἀνδρὶ τὰ μὲν εἰς γένος εὖ ἔχοντι, βίου δὲ ἐνδεεῖ· οὗτος ἐπειδὴ ἐγκύμων ἦν ἡ Γαλάτεια, ηὔξατο μὲν ἄρρενα γενέσθαι αὐτῷ παῖδα· προηγόρευε δὲ τῇ γυναικὶ, ἐὰν γεννήσῃ κόρην ἀφανίσαι· καὶ οὗτος μὲν ἀπιὼν ἐποίμαινεν τὰ πρόβατα, τῇ δὲ Γαλατείᾳ θυγάτηρ ἐγένετο, καὶ κατοικτείρασα τὸ βρέφος, καὶ τὴν ἐρημίαν τοῦ οἴκου λογισαμένη, συλ- Λευκίππος. ιζ'. Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων β.

λαμβανόντων δ' ἔτι καὶ τῶν ὀνείρων καὶ τῶν μάντεων, οἳ παρηγόρευον τὴν κόρην ὡς κόρον ἐκτρέφειν, ἐψεύσατο τὸν Λάμπρον ἄρρεν λέγουσα τεκεῖν, καὶ ἐξέτρεφεν ὡς παῖδα κοῦρον ὀνομάσασα Λεύκιππον· ἐπεὶ δὲ ηὔξετο ἡ κόρη, καὶ ἐγένετο ἄφατόν τι κάλλος, δείσασα τὸν Λάμπρον ἡ Γαλάτεια, ὡς οὐκ ἐνῆν ἔτι λαθεῖν, κατέφυγεν εἰς τὸ τῆς Λητοῦς ἱερόν, καὶ πολλὰ τὴν θεὸν ἱκέτευσεν, ὅπως αὐτῇ κόρος ἡ παῖς ἀντὶ τῆς θυγατρὸς δύναιτο γενέσθαι, καθάπερ ὅτι Καινὶς μὲν Ἄτρακος οὖσα θυγάτηρ, βουλῇ Ποσειδῶνος ἐγένετο Καινεὺς ὁ Λαπίθης. Τειρεσίας δὲ γυνὴ μὲν ἐξ ἀνδρὸς, ὅτι τοὺς ἐν τῇ τριόδῳ μιγνυμένους ὄφεις ἐντυχὼν, ἀπέκτεινεν, ἐκ δὲ γυναικὸς αὖτις ἀνὴρ ἐγένετο διὰ τὸ δράκοντα πολλάκις· πάνακτα δὲ τὸν ὑπερμήστραν πιπρασκομένην αὖθι γυναικὶ μὲν αἴρασθαι τιμὸν· ἄνδρα δὲ γενομένην Αἴθωνι τροφὴν ἀποφέρειν τῷ πατρί· μεταβαλεῖν δὲ καὶ τὸν Κρῆτα Σιπροίτην, ὅτι κυνηγετῶν λουομένην ἴδεν τὴν Ἄρτεμιν· ἡ δὲ Λητὼ συνεχῶς ὀδυρομένην καὶ ἱκετεύουσαν ᾤκτειρε τὴν Γαλάτειαν, καὶ μετέβαλε τὴν φύσιν τῆς παιδὸς εἰς κόρον· ταύτης ἔτι μέμνηνται τῆς μεταβολῆς Φαίσιοι· καὶ θύουσι Φυτίῃ Λητοῖ, ἥτις ἔφυσε μήδεα τῇ κόρῃ, καὶ τὴν ἑορτὴν Ἐκδύσια καλοῦσιν· ἐπεὶ τὸν πέπλον ἡ

παῖς ἐξέδυ· νόμιμον δ' ἐστὶν ἐν τοῖς γάμοις πρότερον παρακλίνασθαι παρὰ τὸ ἄγαλμα τοῦ Λευκίππου.

Ἤεροπος. ιη. Ἱστορεῖ Βοῖος ὀρνιθογονίας β.

Εὔμηλος ὁ παῖς ὁ Εὐγνώτου κατῴκησεν ἐν Θήβαις ταῖς Βοιωτίαις, καὶ αὐτῷ παῖς ἐγένετο Βότρης ὄνομα· οὗτος ὁ Εὔμηλος ἐτίμα μεγαλομερῶς τὸν Ἀπόλλωνα· καί ποτε θύοντος αὐτοῦ πρὸ ὧν ὁ παῖς Βότρης ἐδαίσατο τὸν ἐγκέφαλον τοῦ ἀρνὸς πρὶν ἐπὶ τὸν βωμὸν καταθῦσαι· μαθὼν δὲ τὸ γεγονὸς Εὔμηλος προέκρουσε κατ' ὀργὴν πρὸς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τὸν δαλὸν ἀφελκὼν ἐκ τοῦ βωμοῦ. καὶ ὁ παῖς καταρυέντος τοῦ αἵματος, καταπεσὼν ἤσπαιρεν· ἡ δὲ μήτηρ ὡς ἴδεν καὶ ὁ πατὴρ καὶ οἱ θέραπες, μέγιστον ἐποιήσαντο πένθος· Ἀπόλλων δὲ οἰκτείρας ἐπεὶ αὐτὸν Εὔμηλος ἐτίμα, ὄρνιθα ἐποίησε τὸν παῖδα ἤεροπον, ὃς ἔτι νῦν τίκτει μὲν ὑπὸ γῆς, αἰεὶ δὲ μελετᾷ πέτεσθαι.

Φῶρες. ιθ'. Ἱστορεῖ Βοῖος ὀρνιθογονίας β'.

Ἐν Κρήτῃ λέγεται εἶναι ἱερὸν ἄντρον μελισσῶν, ἐν ᾧ μυθολογοῦσι τεκεῖν Ῥέαν τὸν Δία, καὶ ἐστὶν ὅσιον οὐδένα παρελθεῖν οὔτε θεὸν, οὔτε θνητόν· ἐν δὲ χρόνῳ ἀφωρισμένῳ ὁρᾶται καθ' ἕκαστον ἔτος, πλεῖστον ἐκλάμπον ἐκ τοῦ σπηλαίου πῦρ. τοῦτο δὲ γίνεσθαι μυθολογοῦσιν, ὅτ' ἂν ἐκζέῃ τὸ τοῦ Διὸς ἐκ τῆς γενέσεως αἷμα· κατέχουσι δὲ τὸ ἄντρον ἱεραὶ μέλιτται τροφοὶ τοῦ Διός.

εἰς τὸ παρελθεῖν ἐθάῤῥησαν Λαῖος, καὶ Κελεὸς, καὶ Κέρβερος, καὶ Αἰγωλιὸς, ὅπως πλεῖστον ἀρύσωνται μέλι· καὶ περιθέμενοι περὶ τὸ σῶμα πάντη χαλκὸν, ἀρύσαντο τοῦ μέλιτος τῶν μελισσῶν· καὶ τὰ τοῦ Διὸς ἴδον σπάργανα, καὶ αὐτῶν ὁ χαλκὸς ἐῤῥάγη περὶ τὸ σῶμα· Ζεὺς δὲ βροντήσας ἀνέτεινε τὸν κεραυνὸν· μοῖραι δὲ καὶ Θέμις ἐκώλυσαν· οὐ γὰρ ἦν ὅσιον αὐτόθι θανεῖν οὐδένα· καὶ ὁ Ζεὺς πάντας αὐτοὺς ἐποίησαν ὄρνιθας· καί ἐστιν ἐξ αὐτῶν τὸ γένος τῶν οἰωνῶν λαῖοι καὶ κελεοὶ καὶ κέρβεροι, καὶ αἰγωλιοί· καί εἰσιν ἀγαθοὶ φανέντες, καὶ ἐπιτελεῖς παρὰ τοὺς ἄλλους ὄρνιθας, ὅτι τοῦ Διὸς ἴδον τὸ αἷμα.

Κλεῖνις. κ'. Ἱστορεῖ Βοῖος β', καὶ Σιμμίας ὁ Ῥόδιος Ἀπόλλωνι.

Τῆς λεγομένης Μεσοποταμίας περὶ Βαβυλῶνα πόλιν, ᾤκησεν ἀνὴρ θεοφιλὴς καὶ πλούσιος ὄνομα Κλεῖνις, ἔχων πολλοὺς βοῦς καὶ ὄνους, καὶ πρόβατα, τοῦτον ἐκτόπως ἐφίλησεν Ἀπόλλων καὶ Ἄρτεμις, καὶ πλειστάκις ὁμοῦ τοῖς θεοῖς τούτοις ἀφίκετο πρὸς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τὸν ἐν ὑπερβορέοις, καὶ ἴδεν ἱερουργουμένας αὐτῷ τὰς θυσίας τῶν ὄνων· παραγενόμενος δὲ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ αὐτὸς ἐβούλετο καθάπερ ἐν ὑπερβορέοις ἱερεύειν τῷ θεῷ, καὶ τὴν ἑκατόμβην τῶν ὄνων ἔστησεν παρὰ τὸν βωμόν· Ἀπόλλων δὲ παραγενόμενος ἠπείλησεν ἀποκτενεῖν αὐτὸν, εἰ μὴ παύσαιτο τῆς θυσίας ταύτης· καὶ κατὰ τὸ σύνηθες αἶγας αὐτῷ καὶ πρόβα-

πρόβατα καὶ βοῦς ἱερεύσει· τὴν γὰρ τῶν ὄνων θυσίαν ἐν ὑπερβορέοις ἀγομένην αὐτῷ καθ' ἡδονὴν εἶναι· καὶ ὁ Κλεῖνις δείσας τὴν ἀπειλὴν, ἀπῆγεν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τοὺς ὄνους· καὶ τὸν λόγον ὃν ἤκουσεν ἐξέφερεν πρὸς τοὺς παῖδας· Ἦσαν δὲ αὐτῷ παῖδες Λύκιος καὶ Ὀρτύγιος, καὶ Ἅρπασος, καὶ θυγάτηρ Ἀρτεμίχη, παῖδες ἐκ μητρὸς Ἅρπης· Λύκιος μὲν οὖν καὶ Ἅρπασος ἀκούσαντες, ἐκέλευον ἱερεύειν τοὺς ὄνους, καὶ τέρπεσθαι τῇ ἑορτῇ· Ὀρτύγιος δὲ καὶ Ἀρτεμίχη πείθεσθαι τῷ Ἀπόλλωνι προσέτασσον· καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ Κλεῖνις ἐπείθετο μᾶλλον. Ἅρπασος δὲ καὶ Λύκιος κατὰ βίαν ἐκλύσαντες τῶν δεσμῶν τοὺς ὄνους ἀπήλαυνον παρὰ τὸν βωμὸν, καὶ ὁ θεὸς ἐνέβαλεν τοῖς ὄνοις λύσσαν· οἱ δὲ τούς τε παῖδας καὶ τοὺς θεράπας αὐτῶν καὶ τὸν Κλεῖνιν κατήσθιον· οἱ δὲ ἀπολλύμενοι τοὺς θεοὺς ἐπεβόωντο· καὶ Ἅρπην μὲν καὶ Ἅρπασον ᾤκτειρε Ποσειδῶν, καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς ὄρνιθας, τῷ αὐτῷ λεγομένους ὀνόματι· Λητὼ δὲ καὶ Ἄρτεμις ἔγνωσαν ἀνασῶσαι τὸν Κλεῖνιν, καὶ τὴν Ἀρτεμίχην, καὶ τὸν Ὀρτύγιον, ὅτι οὐκ αἴτιοι τῶν ἀσεβημάτων ἦσαν· Ἀπόλλων δὲ Λητοῖ καὶ Ἀρτέμιδι δίδωσι τὴν χάριν· καὶ πρόσθεν ἢ ἀποθανεῖν μεταβαλὼν ἐποίησεν πάντας ὄρνιθας· καὶ ἐγένετο Κλεῖνις μὲν ὑπαίετος· οὗτος δ' ἐστὶ δεύτερος ὀρνίθων μετὰ τοὺς αἰετούς,

διαγνῶναι

διαγνῶναι δ' οὐ χαλεπός· ὁ μὲν γὰρ ἐστι νεβροφόνος ἐρεμνὸς, μέγας τε καὶ ἄλκιμος· ὁ δ' ἀετὸς μελάντερος, καὶ ἐλάσσων ἐκείνου. Λύκιος δὲ μεταβαλὼν ἐγένετο κόραξ τὸ χρῶμα λευκός· αὖτις δὲ βουλῇ Ἀπόλλωνος ἐγένετο κυάνεος, ὅτι πρῶτος ἤγγειλε Κορωνίδα τὴν Φλεγύου θυγατέρα γαμηθεῖσαν Ἀλκυονεῖ· Ἀρτεμίχη δ' ἐγένετο πίφιγξ, θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις προσφιλὴς ὄρνις· Ὀρτύγιος δὲ αἰγίθαλλος, ὅτι τὸν πατέρα Κλεῖνιν ἀνέπειθεν αἶγας ἀντὶ τῶν ὄνων ἱερεύειν Ἀπόλλωνι.

Πολυφόντη. κα'.

Ἱστορεῖ Βοῖος ὀρνιθογονίας β'.

Τερείνης τῆς Στρυμόνος καὶ Ἄρεως ἐγένετο θυγάτηρ Θρᾶσσα· ταύτην δ' ἔγημεν Ἱππόνους ὁ Τριβαλλοῦ παῖς, καὶ αὐτοῖς ἐγένετο θυγάτηρ ὄνομα Πολυφόντη· αὕτη τὰ μὲν ἔργα τῆς Ἀφροδίτης ἐξύβρισεν. ἐλθοῦσα δ' εἰς τὸ ὄρος Ἀρτέμιδος ἐγένετο συμπαίκτεια καὶ συνήθης. Ἀφροδίτη δὲ ὅτι αὐτῆς ἠτίμασε τὰ ἔργα, ἔρωτα ἐνέβαλεν ἄρκτου, καὶ ἐξέμηνεν αὐτήν· ἡ δὲ κατὰ δαίμονα οἰστρήσασα, ἐμίγνυτο τῇ ἄρκτῳ, καὶ αὐτὴν ἡ Ἄρτεμις ἰδοῦσα, ἐκτόπως ἐμίσησεν, καὶ πάντα εἰς αὐτὴν ἔτρεψε τὰ θηρία· Πολυφόντη δὲ δείσασα μὴ θῆρες αὐτὴν διεργάσωνται, φυγοῦσα ἐξίκετο εἰς τὰ οἰκία τοῦ πατρὸς, καὶ ἔτεκε δύο παῖδας Ἄγριον καὶ Ὄρειον, μεγίστους καὶ δύναμιν ἔχοντας ἄπλετον. Οὗτοι ἐτίμων

οὔτε θεὸν, οὔτε ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐξύβριζον εἰς πάντας· καὶ εἴ τῳ ξένων ἐντύχοιεν, ἀπάγοντες εἰς τὰ οἰκία κατήσθιον· Ζεὺς δὲ μισήσας αὐτοὺς, ἀπέστειλεν Ἑρμῆν, ὅπως ἣν ἐθέλει δίκην αὐτοῖς ἐπιβάλλῃ· καὶ ὁ μὲν Ἑρμῆς ἐβούλευσεν ἀποκόψαι τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ τὰς χεῖρας· Ἄρης δ' ἐπεὶ τὸ γένος εἰς αὐτὸν ἀνέφερε Πολυφόντη, τούτου μὲν ἐξείλετο τοῦ μόρου τοὺς παῖδας· ἤλλαξε δὲ μετὰ Ἑρμοῦ τὴν φύσιν αὐτῶν εἰς ὄρνιθας· καὶ ἐγένετο Πολυφόντη μὲν στὺξ φθεγγομένη νυκτὸς, ἄτερ σίτου καὶ ποτοῦ τὴν κεφαλὴν ἴσχουσα κάτω, τοὺς δὲ πόδας ἄκρους ἄνω, πολέμου καὶ στάσεως ἀνθρώποις ἄγγελος. Ὄρειος δ' ἐγένετο λαγῶς, ὄρνις ἐπ' οὐδενὶ φαινόμενος ἀγαθῷ· Ἄγριος δὲ μετέβαλεν εἰς γύπα, πάντων ὀρνίθων ἔχθιστον θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις· καὶ διὰ παντὸς ἵμερον αὐτῷ κρέως καὶ αἵματος ἐνέβαλον ἀνθρωπείου· τὴν δὲ θεράπαιναν αὐτῶν ἐποίησαν ἴπνην· ἡ δὲ μεταβάλλουσα τὴν φύσιν, ηὔξετο θεοῖς, μὴ κακὸς ὄρνις ἀνθρώποις γενέσθαι. καὶ αὐτῆς ὑπήκουσαν Ἑρμῆς καὶ Ἄρης, ἐπεὶ κατ' ἀνάγκας ἔδρασεν, ἃ προσέταττον οἱ δεσπόται, καὶ ἔστιν ἀγαθὸς οὗτος ὁ ὄρνις ἐπὶ θήραν ἰόντι καὶ δαῖτα.

Τέραμβος. κβ'.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἐν α. ἑτεροιουμένων.

Τέραμβος Εὐσείρου τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Εἰδοθέας νύμφης Ὀθρηΐδος, ᾤκει ἐν τῇ γῇ τῇ Μηλιέων

πα

παρὰ τὴν ὑπώρειαν τῆς Ὄθρυος· ἐγένετο δὲ αὐτῷ θρέμματα πλεῖστα, καὶ αὐτὰ ἐποίμαινεν αὐτός· νύμφαι δὲ συνελάμβανον αὐτῷ, διότι αὐτὰς ἐν τοῖς ὄρεσιν ᾄδων ἔτερπεν· λέγεται γὰρ μουσικώτατος τῶν τότε γενέσθαι, καὶ ᾠδῇ βουκολικοῖς ᾄσμασι διαβοηθῆναι, καὶ σύριγγα ποιμενικὴν ἐν τοῖς ὄρεσι συνθεῖναι· καὶ λύρᾳ πρῶτος ἀνθρώπων κεχρῆσθαι, πλεῖστά τε καὶ κάλλιστα μέλη ποιῆσαι· τούτων οὖν χάριν λέγουσιν ὀφθῆναι αὐτῷ ποτε νύμφας, καὶ χορεῦσαι πρὸς τὰ κρούματα τοῦ Τοράμβου· Πᾶνα δὲ τοῦτο κατ' εὐμένειαν αὐτῷ παραγγεῖλαι, καταλιπόντα τὴν Ὄθρυν ἐν τῷ πεδίῳ τὰ πρόβατα ποιμαίνειν· ἐξαίσιον γάρ τι καὶ ἄπιστον χρῆμα χειμῶνος ἐπιέναι μέλλειν· Ὁ δὲ Τόραμβος ὑπὸ μεγαλαυχίας ἐκ νεότητος οἷα θεοβλαβὴς, ἀπελαύνειν μὲν ἐκ τῆς Ὄθρυος εἰς τὸ πεδίον οὐκ ἐγίγνωσκεν· ἀπέῤῥιψεν δὲ λόγον ἀχαρίν τι καὶ ἀνόητον εἰς τὰς νύμφας, ὅτι γένος μέν εἰσιν οὐκ ἀπὸ Διός, ἀλλ' ἔτεκεν αὐτὰς ἡ Δεῖνα τοῦ Σπερχειοῦ. Ποσειδῶν δὲ πόθῳ μιᾶς αὐτῶν Διοπάτρης τὰς ἀδελφὰς ἐῤῥίζωσε, καὶ ἐποίησεν αἰγείρους, ἄχρι αὐτὸς κορεσθεὶς τῆς εὐνῆς ἀνέλυσε, καὶ πάλιν αὐταῖς ἀπέδωκε τὴν ἐξ ἀρχῆς φύσιν· τοιαῦτα μὲν ὁ Τόραμβος ἐκερτόμησεν εἰς τὰς νύμφας. Μετὰ δὲ χρόνον ὀλίγον ἐξαίφνης ἐγένετο κρυ-

μὸς

μὸς, καὶ ἐπάγησαν αἱ χαράδραι, καὶ πολλὴ κατέπεσε χιὼν, καὶ τὰ ποίμνια τοῦ Τεράμβου σὺν αὐταῖς ἀτραποῖς καὶ δένδρεσιν ἠφανίσθη· νύμφαι δὲ μετέβαλον κατ' ὀργὴν τὸν Τέραμβον, ὅτι αὐταῖς ἐλοιδόρησε, καὶ ἐγένετο † ὑλοφάγος κεράμβυξ. [forte, ξυλοφάγος.] φαίνεται δ' ἐπὶ τῶν ξύλων, καὶ ἔστιν ἀγκύλος ἐκ τῶν ὀδόντων, καὶ συνεχῶς τὰ γένυα κινεῖ, μέλας, παραμήκης, πτέρυγας στερεὰς ἔχων, ἐοικὼς τοῖς μεγάλοις κανθάροις· οὗτος ξυλοφάγος βοῦς καλεῖται· παρὰ δὲ Θετταλοῖς κεράμβυξ· τοῦτον οἱ παῖδες παίγνιον ἔχουσι, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνοντες, φέρουσιν· ἡ δὲ ἔοικε σὺν τοῖς κέρασι λύρᾳ τῇ ἐκ τῆς χελώνης.

Βάττος. κγ'.

Ἄργου τοῦ Φρίξου, καὶ Περιμήλης τῆς Ἀδμήτου θυγατρὸς ἐγένετο Μάγνης· οὗτος ᾤκησεν ἐγγὺς Θεσσαλίας, καὶ τὴν γῆν ταύτην ἀπ' αὐτοῦ Μαγνησίαν προσηγόρευσαν οἱ ἄνθρωποι· ἐγένετο δ' αὐτῷ παῖς περίβλεπτος τὴν ὄψιν, Ὑμέναιος· ἐπεὶ δ' Ἀπόλλων αἰδόντα ἔρως ἔλαβε τοῦ παιδὸς, καὶ οὐκ ἐξελίμπανε τὰ οἰκία τοῦ Μάγνητος, Ἑρμῆς ἐπιβουλεύει τῇ ἀγέλῃ τῶν βοῶν τοῦ Ἀπόλλωνος. αἱ δὲ ἐνέμοντο ἵνα περ ἦσαν αἱ Ἀδμήτου βόες· καὶ πρῶτα μὲν ἐμβάλλει ταῖς κυσὶν, αἳ ἐφύλαττον αὐτὰς, λήθαργον καὶ κυνάγχην. αἱ δ' ἐξελάθοντο τῶν βοῶν καὶ τῆς φυλακῆς

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων α', καὶ Ἡσίοδος ἐν μεγάλαις Ἠοίαις, καὶ Διδύμαρχος μεταμορφώσεων γ', καὶ Ἀντίγονος ἐν ταῖς ἀλλοιώσεσι, καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος ἐν ἐπιγράμμασιν, ὥς φησι Πάμφιλος ἐν α'.

ἀπώ-

ἀπώλεσαν· εἶτα δ' ἀπελαύνει πόρτιας δώδεκα· καὶ ἑκατὸν βοῦς ἄζυγας, καὶ ταῦρον, ὅς, ταῖς βουσὶν ἐπέβαινεν· ἐξῆπτε δὲ ἐκ τῆς οὐρᾶς πρὸς ἕκαστον ὕλην, ὡς ἂν τὰ ἴχνη τῶν βοῶν ἀφανίσῃ· καὶ ἦγεν αὐτὰς ἐλαύνων διά τε πελάσγων, καὶ δι' Ἀχαΐας τῆς Φθιώτιδος, καὶ διὰ Λοκρίδος, καὶ Βοιωτίας, καὶ Μεγαρίδος· καὶ ἐντεῦθεν εἰς Πελοπόννησον διὰ Κορίνθου καὶ Λαρίσσης ἄχρι Τεγέας. καὶ ἐντεῦθεν παρὰ τὸ Λύκαιον ὄρος ἐπορεύετο, καὶ παρὰ τὸ Μαινάλιον, καὶ τὰς λεγομένας Βάττου σκοπιάς· ᾤκει δὲ ὁ Βάττος οὗτος ἐπ' ἄκρῳ τῷ σκοπέλῳ· καὶ ἐπεὶ τῆς φωνῆς ἤκουσε παρελαυνομένων τῶν μόσχων, προελθὼν ἐκ τῶν οἰκίων ἔγνω περὶ τῶν βοῶν ὅτι κλοπιμαίας ἄγει, καὶ μισθὸν ᾔτησεν, ἵνα πρὸς μηδένα φράσῃ περὶ αὐτῶν· Ἑρμῆς δὲ δώσειν ἐπὶ τούτοις ὑπέσχετο· καὶ ὁ Βάττος ὤμοσε περὶ τῶν βοῶν πρὸς μηδένα κατερεῖν. Ἐπεὶ δὲ αὐτὰς Ἑρμῆς ἔκρυψεν ἐν τῷ πρίωνι παρὰ τὸ Κορυφάσιον εἰς τὸ σπήλαιον εἰσελάσας ἀντικρὺς Ἰταλίας καὶ Σικελίας, αὖθις ἀφίκετο πρὸς τὸν Βάττον ἀλλάξας ἑαυτόν· καὶ πειρώμενος εἰ αὐτῷ συμμένειν ἐπὶ τοῖς ὁρκίοις ἐθέλει· διδοὺς δὲ μισθὸν χλαῖναν, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτοῦ μὴ κλοπιμαίας βοῦς ἔγνω παρελαθείσας. ὁ δὲ Βάττος ἔλαβε τὴν χλαμύδα, καὶ ἐμήνυσε περὶ τῶν βοῶν.

Ἑρμῆς

Ἑρμῆς δὲ χαλεπήνας ὅτι διχόμυθος ἦν, ἐράπισεν αὐτὸν τῇ ῥάβδῳ, καὶ μετέβαλεν εἰς πέτρον, ὃ αὐτὸν οὐκ ἐκλείπει κρύος οὐδὲ καῦμα· λέγεται δὲ καὶ ὁ τόπος παροδευόντων ἄχρι νῦν σκοπιὰ Βάττου.

Ἀσκάλαβος. κδ΄.
Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων δ΄.

Δημήτηρ ὅτε πλανῆτις ἐπῄει γῆν ἅπασαν κατὰ ζήτησιν τῆς θυγατρὸς, ἀνεπαύσατο ἐν τῇ Ἀττικῇ· καὶ αὐτὴν ὑπὸ πολλοῦ καύματος ὑποδέχεται Μίσμη, καὶ δίδωσι ποτὸν ὕδωρ ἐμβαλοῦσα γλήχωνα καὶ ἄλφιτον εἰς αὐτό· καὶ ἡ Δημήτηρ ἐξέπιε κατὰ τὸ δίψος, διὰ ποτὸν ἀθρόον· ὁ δὲ παῖς ὁ τῆς Μίσμης Ἀσκάλαβος ἰδὼν, ἐποίησε γέλωτα· καὶ αὖτις ἐκέλευσεν ὀρέγειν αὐτῇ λέβητα βαθὺν, ἢ πιθάκνην· Δημήτηρ δὲ κατ' ὀργὴν ὡς εἶχε τὸ ποτὸν αὐτῷ τὸ καταλειπόμενον προσέχεεν· ὁ δὲ μεταλαβὼν, ἐγένετο ποικίλος ἐκ τοῦ σώματος Ἀσκάλαβος, καὶ ὑπὸ θεῶν καὶ ὑπὸ ἀνθρώπων μεμίσηται· καὶ ἔστιν αὐτῷ δίαιτα παρ' ὀχετόν· ὁ δ' ἀποκτείνας κεχαρισμένος γίνεται Δημήτρι.

Μητιόχη καὶ Μενίππη. κε΄.
Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων δ΄, καὶ Κόριννα ἑτεροιώων α΄.

Ὠρίωνος τοῦ Ὑριέως ἐν Βοιωτίᾳ θυγατέρες ἐγένοντο Μητιόχη καὶ Μενίππη· αὗται ὅτε Ὠρίωνα ἠφάνισεν ἐξ ἀνθρώπων Ἄρτεμις, ἐτρέφοντο παρὰ τῇ μητρί· καὶ Ἀθηνᾶ μὲν ἐδίδασκεν αὐτὰς ἱστοὺς ἐξυφαίνειν· Ἀφροδίτη δὲ αὐταῖς ἔδωκε κάλλος· ἐπεὶ δὲ Ἀονίαν ὅλην

ἔλαβε λοιμὸς, καὶ πολλοὶ ἀπέθνησκον, θεωροὺς ἀπέστειλαν παρὰ τὸν Ἀπόλλωνα τὸν Γορτύνιον· καὶ αὐτοῖς εἶπεν ὁ θεὸς, ἱλάσασθαι δύο τοὺς Ἐριουνίους· ἔφη δὲ καταπαύσειν αὐτοὺς τὴν μῆνιν, εἰ δύο δυσὶν ἑκοῦσαι παρθένοι θύματα γένοιντο· πρὸς δὲ δὴ τὸ μαντεῖον, οὐδεμία τῶν ἐν τῇ πόλει παρθένων ὑπήκουσεν, ἄχρι γυνὴ θῆσσα τὸν χρησμὸν ἐξήνεγκε πρὸς τὰς θυγατέρας τοῦ Ὠρίωνος· αἱ δ᾽ ὡς ἐπύθοντο παρὰ τὸν ἱστὸν ἔχουσαι, τὸν ὑπὲρ αὐτῶν θάνατον ἐδέξαντο, πρὶν ἢ τὴν ἐπιδήμιον ἐπιπεσοῦσαν αὐτὰς ἀφανίσαι νόσον. τρὶς δὲ βοησάμεναι χθονίους δαίμονας, ὅτι αὐτοῖς ἑκοῦσαι θύματα γίνονται, ἐπάταξαν ἑαυτὰς τῇ κερκίδι παρὰ τὴν κλεῖδα, καὶ ἀνέρρηξαν τὴν σφαγήν· καὶ αὗται μὲν ἀμφότεραι κατέπεσον ἐς τὴν γῆν· Φερσεφόνη δὲ καὶ ᾅδης οἰκτείραντες τὰ μὲν σώματα τῶν παρθένων ἠφάνισαν· ἀντὶ δ᾽ ἐκείνων ἀστέρας ἀνήνεγκαν ἐκ τῆς γῆς· οἱ δὲ φανέντες, ἀνηνέχθησαν εἰς οὐρανὸν, καὶ αὐτοὺς ὠνόμασαν ἄνθρωποι κομήτας· ἱδρύσαντο δὲ πάντες Ἄονες ἐν Ὀρχομενῷ τῆς Βοιωτίας, ἱερὸν ἐπίσημον τῶν παρθένων τούτων. καὶ αὐταῖς καθ᾽ ἕκαστον ἔτος κόροι τε καὶ κόραι μειλίγματα φέρουσι· προσαγορεύουσι δ᾽ αὐτὰς ἄχρι νῦν Αἰολεῖς, κορωνίδας παρθένους.

Ὕλας. κϛʹ.

ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων δʹ.

* ἀτόπως

Ἡρακλῆς ὅτε μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν ἔπλει, στρατηγὸς ὑπ' αὐτῶν ἀποδειχθεὶς, συνεπήγετο μεθ' αὑτοῦ καὶ Ὕλαν, παῖδα μὲν Κήυκος. * ἴτυπος νέον δὲ καὶ καλὸν· ἐπεὶ δὲ πρὸς τὸ στενὸν ἐξίκοντο τοῦ πόντου, καὶ τὰ σφυρὰ παρέπλευσαν τῆς Ἀργανθώνης, καὶ ἐγένετο χειμὼν καὶ σάλος, αὐτοῦ δὲ καταβαλόντες ἀγκύρας, ἀνέπαυσαν τὴν ναῦν· καὶ Ἡρακλῆς παρεῖχε τοῖς ἥρωσι τὸ δεῖπνον· ὁ δὲ παῖς Ὕλας ἔχων χρυσοῦν, ἦλθε πρὸς τὸν Ἀσκάνιον ποταμὸν, ὕδωρ ἀρυσόμενος τοῖς ἀριστεῦσι. καὶ αὐτὸν ἰδοῦσαι νύμφαι, τοῦ ποταμοῦ τούτου θυγατέρες, ἠράσθησαν· ἀρυόμενον δὲ καταβάλλουσιν εἰς τὴν κρήνην· καὶ ὁ μὲν Ὕλας ἀφανὴς ἐγένετο· Ἡρακλῆς δ' ἐπεὶ αὐτῷ οὐκ ἐνόστει, καταλιπὼν τοὺς ἥρωας, ἐξερευνᾷ πανταχοῦ τὸν δρυμὸν, καὶ ἐβόησε πολλάκις τὸν Ὕλαν· νύμφαι δὲ δείσασαι τὸν Ἡρακλέα μὴ αὐτὸν εὕροι κρυπτόμενον παρ' αὐταῖς, μετέβαλον τὸν Ὕλαν, καὶ ἐποίησαν ἠχώ, καὶ πρὸς τὴν βοὴν πολλάκις ἀντεφώνησεν Ἡρακλεῖ. καὶ ὁ μὲν ὡς οὐκ ἐδύνατο, πλεῖστα κινησάμενος ἐξευρεῖν τὸν Ὕλαν, παρεγένετο πρὸς τὴν ναῦν· καὶ αὐτὸς μὲν ἔπλει μετὰ τῶν ἀριστέων· Πολύφημον δὲ καταλείπει ἐν τῷ χωρίῳ, εἴ πως δύναιτο ζητῶν ἐξευρεῖν αὐτῷ τὸν Ὕλαν· καὶ ὁ μὲν Πολύφημος ἔφθη τελευτήσας· Ὕλᾳ δὲ θύουσι ἄχρι νῦν παρὰ τὴν κρήνην

οἱ ἰθιγώειοι, καὶ αὐτὸν ἐξ ὀνόματος εἰς τρὶς ὁ ἱερεὺς φωνεῖ, καὶ εἰς τρὶς ἀμείβεται πρὸς αὐτὸν ἠχώ.

Ἰφιγένεια. κζ΄. Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων δ΄.

Θησέως καὶ Ἑλένης τῆς Διὸς ἐγένετο θυγάτηρ Ἰφιγένεια, ἣν αὐτὴν ἐξέτρεφεν ἡ τῆς Ἑλένης ἀδελφὴ Κλυταιμνήστρα· πρὸς δὲ τὸν Ἀγαμέμνονα εἶπεν αὐτὴ τεκεῖν· Ἑλένη γάρ που θανομένη τῶν ἀδελφῶν, ἔφη κόρη παρὰ Θησέως ἀπελθεῖν· ἐπεὶ δὲ ἡ στρατεία ἡ τῶν Ἀχαιῶν ὑπὸ ἀπλοίας ἐν Αὐλίδι κατείχετο, προσεσήμαινον οἱ μάντεις, ὅτι ἔσοιτο πλοῦς, ἐὰν Ἀρτέμιδι θύσωσι τὴν Ἰφιγένειαν. Ἀγαμέμνων δὲ δίδωσι σφάγιον αὐτὴν αἰτούντων τῶν Ἀχαιῶν· πρὸς δὲ τὸν βωμὸν ἀγομένην οἱ ἀριστεῖς, οὐ προσέβλεψαν, ἀλλὰ πάντες ἔτρεψαν ἄλλη τὰς ὄψεις· Ἄρτεμις δὲ ἀντὶ τῆς Ἰφιγενείας παρὰ τὸν βωμὸν ἔφηνε μόσχον, αὐτὴν δὲ προσωτάτω τῆς Ἑλλάδος ἀπήνεγκεν εἰς τὸν Εὔξεινον λεγόμενον πόντον, παρὰ Θόαντα τὸν Βορυσθένους παῖδα· καὶ τὸ μὲν ἔθνος ἐκεῖνο τῶν νομάδων ἐκάλεσε Ταύρους, ἐπεὶ ἀντὶ τῆς Ἰφιγενείας παρὰ τὸν βωμὸν ἔφηνε ταῦρον· αὐτὴν * δὲ ταυροπόλον· κατὰ δὲ χρόνον ἱκνούμενον, ἀπῴκισε τὴν Ἰφιγένειαν εἰς τὴν Λευκὴν λεγομένην παρὰ τὸν Ἀχιλλέα, καὶ ἀλλάξασα ἐποίησεν αὐτὴν ἀγήρων καὶ ἀθάνατον δαίμονα· καὶ ὠνόμασεν ἀντὶ τῆς Ἰφι-

γενείας,

γενέας, Ὀρειλοχίαν· ἐγένετο δὲ Ἀχιλλεῖ σύνοικος.

Τυφὼν ἐγένετο γῆς υἱὸς ἐξαίσιος δαίμων πρὸς ἰσχύν· κατὰ δὲ τὴν ὄψιν παρηλλαγμένος· ἐπεφύκεσαν γὰρ κεφαλαὶ πλεῖσται, καὶ χεῖρες, καὶ πτέρυγες· ἐκ δὲ τῶν μηρῶν μέγισται δρακόντων σπεῖραι· φωνὰς δὲ παντοίας ἠφίει, καὶ αὐτὸν οὐδὲν ὑπέμενεν εἰς ἀλκήν· οὗτος ἐπεθύμησε τοῦ Διὸς ἔχειν τὴν ἀρχήν, καὶ αὐτὸν ἐπερχόμενον οὐδεὶς ὑπέμεινε τῶν θεῶν, ἀλλὰ δείσαντες ἔφυγον πάντες εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἀθηνᾶ δὲ καὶ Ζεὺς ὑπελείφθησαν μόνοι· Τυφὼν δ' ἐκ ποδὸς ἐδίωκεν· οἱ δὲ προμηθείᾳ διέφυγον, ἀλλάξαντες εἰς ζῷα τὰς ὄψεις. καὶ Ἀπόλλων μὲν ἐγένετο ἱέραξ· Ἑρμῆς δὲ ἶβις, Ἄρης δὲ λεπιδωτὸς ἰχθὺς, Ἄρτεμις δὲ σίλουρος· τράγῳ δὲ εἰκάζεται Διόνυσος, ἔλλῳ δ' Ἡρακλῆς, βοῒ δ' Ἥφαιστος, μυγαλῇ δὲ Λητώ· καὶ ὡς ἕκαστος ἔτυχε τῶν ἄλλων θεῶν μετέβαλε τὴν ὄψιν· ἐπεὶ δὲ Τυφῶνα Ζεὺς βάλλει κεραυνῷ· καιόμενος δὲ ὁ Τυφὼν ἔκρυψεν ἑαυτὸν, καὶ ἠφάνισεν τὴν φλόγα τῇ θαλάσσῃ. Ζεὺς δ' οὐκ ἀνίησι, ἀλλὰ μέγιστον ὄρος ἐπιβάλλει Τυφῶνι τὴν Αἴτνην. καὶ αὐτῷ φύλακα τὸν Ἥφαιστον ἐπὶ τῶν ἄκρων ἐφίστησιν. ὁ δ' ἐνερείσας τοὺς ἄκμονας αὐτοῦ τῷ τραχήλῳ διάπυρον ἐργάζεται μύδρον.

Τυφῶν. κή. Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων δ΄.

Γαλινθιάς. κθ'.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων δ.

Προίτου θυγάτηρ ἐν Θήβαις ἐγένετο Παλινθιάς· αὕτη παρθένος ἦν συμπαίκτρια καὶ ἑταίρισσα Ἀλκμήνης τῆς Ἠλεκτρύωνος· ἐπεὶ δὲ Ἀλκμήνην ὁ τόκος ἤπειγεν τοῦ Ἡρακλέους μοῖραι καὶ εἰλείθυια πρὸς χάριν τῆς Ἥρας κατεῖχον ἐν ταῖς ὠδῖσι τὴν Ἀλκμήνην. καὶ αὗται μὲν ἐκαθέζοντο κρατοῦσαι τὰς ἑαυτῶν χεῖρας. Γαλινθιὰς δὲ δείσασα μὴ Ἀλκμήνην ἐκστήσωσι βαρυνομένην οἱ πόνοι, δραμοῦσα παρά τε τὰς μοίρας καὶ τὴν εἰλείθυιαν ἐξήγγειλεν, ὅτι Διὸς βουλῇ γέγονε τῇ Ἀλκμήνῃ παῖς κόρος· αἱ δὲ ἐκείνων τιμαὶ καταλέλυνται· πρὸς δὴ τοῦτ' ἔκπληξις ἔλαβε τὰς μοίρας, καὶ ἀνῆκαν εὐθὺς τὰς χεῖρας· Ἀλκμήνην δὲ κατέλιπον εὐθὺς αἱ ὠδῖνες· καὶ ἐγένετο Ἡρακλῆς, αἱ δὲ μοῖραι πένθος ἐποιήσαντο· καὶ τῆς Γαλινθιάδος ἀφείλοντο τὴν κορείαν, ὅτι θνητὴ τοὺς θεοὺς ἐξηπάτησεν. καὶ αὐτὴν ἐποίησαν δολερὰν γαλῆν, καὶ δίαιταν ἔδωκαν ἐν τῷ μυχῷ, καὶ ἄμορφον ἀπέδειξαν τὴν εὐνήν· θορίσκεται μὲν γὰρ διὰ τῶν ὤτων· τίκτει δ' ἀναφέρουσα διὰ τοῦ τραχήλου· ταύτην ἑκάτη πρὸς τὴν μεταβολὴν τῆς ὄψεως ᾤκτειρεν· καὶ ἀπέδειξεν ἱερὰν αὐτῆς διάκονον· Ἡρακλῆς δ' ἐπεὶ ηὐξήθη τὴν χάριν ἐμνημόνευσε, καὶ αὐτῆς ἐποίησεν ἀφίδρυμα παρὰ τὸν οἶκον· καὶ ἱερὰ προσήνεγ-

κε·

κε· ταῦτα νῦν ἔτι τὰ ἱερὰ Θηβαῖοι φυλάττουσι, καὶ πρὸ Ἡρακλέους ἑορτῆ θύουσι Γαλινθιάδι πρώτη.

Ἀπόλλωνος καὶ ἀκακαλλίδος τοῦ Μίνω θυγατρὸς, ἐγένετο παῖς ἐν Κρήτη Μίλητος· τοῦτον ἡ Ἀκακαλλὶς δείσασα Μίνω ἐξέβαλλεν εἰς τὴν ὕλην, καὶ αὐτὸν ἐπιφοιτῶντες λύκοι, βουλῆ Ἀπόλλωνος, ἐφύλαττον, καὶ ὤρεγον παρὰ μέρος γάλα· ἔπειτα δὲ βουκόλοι περιτυχόντες, ἀνείλοντο καὶ ἔτρεφον ἐν τοῖς οἰκείοις· ἐπεὶ δὲ ὁ παῖς ηὔξετο, καὶ ἐγένετο καλὸς, καὶ δραστήριος, καὶ ὁ Μίνως κατὰ πόθον ἐνεχείρει βιάζεσθαι, τότε νυκτὸς ὁ Μίλητος ἐμβὰς εἰς ἄκατον, βουλῆ Σαρπηδόνος εἰς καρίαν ἀπεδιδράσκει· καὶ πόλιν ἐνταυθοῖ κτίσας μίλητον, ἔγημεν Εἰδοθέαν τὴν Εὐρύτου θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῶν καρῶν· καὶ ἐγένοντο δίδυμοι παῖδες αὐτῷ Καῦνος καὶ Βυβλὶς, ἀφ' οὗ πόλις ἐστὶν ἔτι νῦν ἐν Καρίᾳ, Καῦνος καὶ Βιβλίς· ταύτης ἐγένοντο πλεῖστοι μνηστῆρες ἐπιχώριοι, καὶ κατὰ κλέος ἐκ τῶν πέριξ πόλεων· ἡ δὲ τῶν μὲν λόγον ἐποιεῖτο βραχὺν, αὐτὴν δὲ ἄφατος ἔρως ἐξέμηνε τοῦ Καύνου· καὶ τὸ πάθος ἄχρι μὲν ἐδύνατο κρύπτειν, ἐλελήθει τοὺς γονεῖς· ἐπεὶ δὲ καθ' ἡμέραν εἴχετο χαλεπωτέρῳ δαίμονι, νυκτὸς ἔγνω καταβαλεῖν

Βιβλίς. λ'. Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων β'.

ἐκ τῆς πέτρας ἑαυτήν· καὶ ἡ μὲν εἰς τὸ πλησίον ὄρος προελθοῦσα ἐπιπηδᾶν ἑαυτὴν ἐπεχείρησε. νύμφαι δὲ κατέσχον οἰκτείρασαι, καὶ πολὺν ὕπνον ἐνέβαλον, καὶ αὐτὴν ἤλλαξαν ἀπ' ἀνθρώπων εἰς δαίμονα, καὶ ὠνόμασαν Ἁμαδρυάδα νύμφην Βιβλίδα, καὶ ἐποιήσαντο συνδίαιτον ἑταιρίδα· καλεῖται δὲ καὶ τὸ ῥέον ἐκ τῆς πέτρας ἐκείνης ἄχρι νῦν παρὰ τοῖς ἐπιχωρίοις, δάκρυον Βιβλίδος.

Μεσσάπιοι. λά.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων β΄.

Λυκάονος τοῦ αὐτόχθονος ἐγένοντο παῖδες Ἰάπυξ καὶ Δαύνιος, καὶ Πευκέτιος· οὗτοι λαὸν ἀθροίσαντες, ἀφίκοντο τῆς Ἰταλίας παρὰ τὸν Ἀδρίαν· ἐξελάσαντες δὲ τοὺς ἐνταυθοῖ οἰκοῦντας Αὔσονας, αὐτοὶ καθιδρύθησαν· τὴν δὲ τὸ πλέον αὐτοῖς τῆς στρατιᾶς ἐποίουν, Ἰλλυριοί, Μεσσάπιοι· ἐπεὶ δὲ τὸν στρατὸν ἅμα καὶ τὴν γῆν ἐμέρισαν τριχῇ, καὶ ὠνόμασαν ὡς ἑκάστοις ἡγεμόνος εἶχε, Δαυνίους καὶ Πευκετίους, καὶ Μεσσαπίους· τὸ μὲν ἀπὸ Τάραντος ἄχρι πρὸς τὴν ἐσχατιὰν τῆς Ἰταλίας, ἐγένετο Μεσσαπίων, ἐν ᾗ πόλις ᾤκηται Βρεντέσιον. τὸ δὲ παρὰ τὴν ἐντὸς τοῦ Τάραντος, ἐγένετο Πευκετίων· ἐνδοτέρω δὲ τούτου τῆς θαλάσσης ἐπέπλεον, Δαύνιοι· τὸ δὲ σύμπαν ἔθνος ὠνόμασαν Ἰαπύγων· καὶ ἐγένετο ταῦτα, πολὺ πρὸ τῆς Ἡρακλέους στρατείας· τὴν δὲ τοῖς τότε βίος ἀπὸ

θρεμμάτων

θρεμμάτων καὶ νομῆς· μυθολογοῦσιν οὖν ἐν τῇ Μεσσαπίων γῇ παρὰ τὰς λεγομένας ἱερὰς πέτρας, φανῆναι νύμφας ἐπιμηλίδας χορευούσας· τοὺς δὲ παῖδας τῶν Μεσσαπίων, καταλιπόντας τὰ ποίμνια καὶ θεωμένους, εἰπεῖν, ὅτι βέλτιον αὐτοὶ χορεύουσιν· οὗτος ὁ λόγος ἤλγυνε τὰς νύμφας, καὶ τὸ νεῖκος ἐπὶ πλέον ἐγένετο περὶ τῆς χορείας· οἱ δὲ παῖδες ὅτι μὲν ἦν αὐτοῖς ἅμιλλα πρὸς δαίμονας, ἠγνόουν· ἐχόρευον δ' οἷα πρὸς ὁμήλικας θνητάς, καὶ ὁ τρόπος αὐτοῖς τῆς ὀρχήσεως ἅτε ποιμένων, ἄμουσος ἦν· ταῖς δὲ νύμφαις πᾶν ὅσον ἦ πλεῖστον ἐπέδωκεν εἰς κάλλος· καὶ ἐπεκράτησαν χορεύουσαι τῶν παίδων, καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτοὺς τάδε· ὦ κοῦροι, τὸ νεῖκος ἤρασθε πρὸς ἐπιμηλίδας νύμφας, οὐκ οὖν ὦ ἄφρονες νικώμενοι δώσετε δίκην· καὶ οἱ παῖδες ἵναπερ ἑστήκεσαν παρὰ τὸ ἱερὸν τῶν νυμφῶν, ἐγένοντο δένδρα· καὶ ἔτι νῦν ἀκούεται φωνὴ νυκτὸς ἐκ τῆς ὕλης οἷα θρηνούντων· ὁ δὲ τόπος ὀνομάζεται νυμφῶν τε καὶ παίδων.

Δρυόπη, λβ'.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων α'.

Δρύοψ ἐγένετο Σπερχειοῦ παῖς τοῦ ποταμοῦ, καὶ Πολυδώρης μιᾶς τῶν Δαναοῦ θυγατέρων. οὗτος ἐβασίλευσε ἐν τῇ Οἴτῃ, καὶ θυγάτηρ αὐτῷ μονογενὴς ἐγένετο Δρυόπη, καὶ ἐποίμαινεν αὐτὴ τὰ πρόβατα τοῦ πατρός· ἐπεὶ δὲ

αὐτὴν ἠγάπησαν ὑπερφυῶς Ἁμαδρυάδες νύμφαι, καὶ ἐποιήσαντο συμπαίκτειαν ἑαυτῶν, ἐδίδαξαν ὑμνεῖν θεοὺς, καὶ χορεύειν· ταύτην ἰδὼν Ἀπόλλων χορεύουσαν, ἐπεθύμησε μιχθῆναι. καὶ ἐγένετο πρῶτα μὲν κλεμμύς· ἐπεὶ δ' ἡ Δρυόπη γέλωτα μετὰ τῶν νυμφῶν ὡς παίγνιον ἐποιήσατο τὴν κλεμμὺν, καὶ αὐτὴν ἐνέθετο εἰς τοὺς κόλπους, μεταβαλὼν ἀντὶ τῆς κλέμμυος, ἐγένετο δράκων, καὶ αὐτὴν κατέλειπον αἱ νύμφαι πτοηθεῖσαι· Ἀπόλλων, δὲ Δρυόπῃ μίγνυται· ἡ δὲ ᾤχετο φεύγουσα περίφοβος εἰς τὰ οἰκία τοῦ πατρὸς, καὶ οὐδὲν ἔφασε πρὸς τοὺς γονεῖς· ἐπεὶ δ' ἔγημεν αὐτὴν ὕστερον Ἀνδραίμων ὁ Ὀξύλου, γεννᾷ παῖδα ἐξ Ἀπόλλωνος Ἄμφισσον· Οὗτος ἐπεὶ τάχιστα ἠνδρώθη, ἀνὴρ ἐγένετο πάντων κρατῶν· καὶ ἔκτισε πρὸς τῇ Οἴτῃ πόλιν ὁμώνυμον τῷ ὄρει, καὶ τῶν ἐκεῖ τόπων ἐβασίλευσεν· ἱδρύσατο δὲ καὶ Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἐν τῇ Δρυοπίδι, καὶ εἰς τοῦτο προσιοῦσαν τὸ ἱερὸν Δρυόπην, ἥρπασαν Ἁμαδρυάδες νύμφαι κατ' εὐμένειαν· καὶ αὐτὴν μὲν ἀπέκρυψαν εἰς τὴν ὕλην· ἀντὶ δ' ἐκείνης αἴγειρον ἀνέφηναν ἐκ τῆς γῆς, καὶ παρὰ τὴν αἴγειρον ὕδωρ ἀνέρρηξαν· Δρυόπη δὲ μετέβαλε, καὶ ἀντὶ θνητῆς ἐγένετο νύμφη· Ἄμφισσος δὲ ἀντὶ τῆς πρὸς τὴν μητέρα

ταῦτα χάριτος ἱερὸν ἱδρύσατο νυμφῶν, καὶ πρῶτος ἀγῶνα ἐπετέλεσε δρόμου καὶ ἔτι νῦν οἱ ἐπιχώριοι τὸν ἀγῶνα διαφυλάσσουσι τοῦτον· γυναικὶ δ' οὐχ ὅσιον παρατυχεῖν, ὅτι Δρυόπην ἀφανισθεῖσαν ὑπὸ νυμφῶν, δύο παρθένοι τοῖς ἐπιχωρίοις ἐδήλωσαν, πρὸς ἃς ἐχαλέπηναν αἱ νύμφαι, καὶ αὐτὰς ἀντὶ παρθένων ἐλάτας ἐποίησαν.

Ἀλκμήνη. λγ΄. Ἱστορεῖ Φερεκύδης.

Μετὰ δὲ τὸν Ἡρακλέους ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισμὸν, Εὐρυσθεὺς ἐξελάσας αὐτοὺς τῆς πατρίδος, αὐτὸς ἐβασίλευεν· οἱ δὲ Ἡρακλεῖδαι καταφυγόντες πρὸς Δημοφῶντα τὸν Θησέως, ᾤκησαν τὴν τετράπολιν τῆς Ἀττικῆς· Εὐρυσθεὺς δὲ πέμψας ἄγγελον εἰς Ἀθήνας, πόλεμον προὔλεγεν τοῖς Ἀθηναίοις, εἰ μὴ τοὺς Ἡρακλείδας ἐξελάσωσιν· οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι τὸν πόλεμον οὐκ ἀπολέγονται· Εὐρυσθεὺς δ' ἐνέβαλε εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ παραταξάμενος, αὐτὸς μὲν ἀποθνήσκει μαχόμενος· ἡ δὲ πληθὺς ἐτράπη τῶν Ἀργείων· Ὕλλος δὲ καὶ οἱ ἄλλοι Ἡρακλεῖδαι καὶ σὺν αὐτοῖς ἀποθανόντος Εὐρυσθέως κατοικίζονται πόλιν ἐν Θήβαις· ἐν δὲ τούτῳ καὶ Ἀλκμήνη κατὰ γῆρας ἀποθνήσκει, καὶ αὐτὴν ἐξεκόμισαν Ἡρακλεῖδαι· ᾤκουν δὲ παρὰ τὰς Ἠλέκτρας πύλας, ὅθι περ καὶ Ἡρακλῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ· Ζεὺς δὲ Ἑρμῆν πέμπει, κελεύων

Ἀλκμήνην

Ἀλκμήνην ἐκκλέψαι, καὶ ἀπενεγκεῖν εἰς μακάρων νήσους, καὶ δοῦναι Ῥαδαμάνθυϊ γυναῖκα· Ἑρμῆς δὲ πεισθεὶς Ἀλκμήνην ἐκκλέπτει. λίθους δ' ἀντ' αὐτῆς ἐντίθησιν εἰς τὴν σορόν· οἱ δ' Ἡρακλεῖδαι ἐπεὶ τὴν λάρνακα φέροντες, ἐβαρύνοντο, κατατίθενται· καὶ ἀποκαλύψαντες εὗρον ἀντὶ τῆς Ἀλκμήνης λίθον, καὶ αὐτὸν ἐξελόντες, ἔστησαν ἐν τῷ ἄλσει, ὅθιπερ ἐστὶν τὸ ἡρῷον τὸ τῆς Ἀλκμήνης ἐν Θήβαις.

Σμύρνα. λδ'. ἀδίισπετος.

Θείαντος τοῦ Βήλου καὶ Ὠρειθυίας μιᾶς τῶν νυμφῶν, ἐγένετο θυγάτηρ ἐν τῷ ὄρει τῷ Λιβάνῳ Σμύρνα· ταύτην διὰ κάλλος πλεῖστοι καὶ ἐκ πόλεων πλείστων ἐμνήστευον· ἡ δὲ πολλὰ ἐμηχανᾶτο πρὸς ἀπάτην τῶν γονέων, καὶ ἀνάθεσιν τοῦ χρόνου· δεινὸς γὰρ αὐτὴν ἔρως ἐξέμηνεν ἐπὶ τῷ πατρί· καὶ κατὰ μὲν ἀρχὰς δι' αἰδῶ κατέκρυπτε τὴν νόσον· ἐπεὶ δὲ τὸ πάθος αὐτὴν προσῆγεν, ἐξεῖπε τὸν λόγον πρὸς Ἱππολύτην τὴν τροφόν· ἡ δὲ παραδώσειν αὐτῇ ἄκος τοῦ παραλόγου πάθους ὑποσχομένη, λόγον πρὸς τὸν Θείαντα προσέφερεν, ὅτι αὐτῷ κόρη μακαρίων ἀνθρώπων ποθεῖ παραγενέσθαι κρυφαῖος εἰς τὴν κοίτην· ὁ δὲ Θείας, οὐ γὰρ ἐγίνωσκεν οἷα ἐπ' αὐτῷ ἐμηχανᾶτο, κατῄνεσε τὸν λόγον· καὶ ὁ μὲν ἐν τῷ οἴκῳ σκοταῖος ἐπὶ τῆς στρωμνῆς ἐξεδέχετο τὴν κόρην· ἡ δὲ τροφὸς κατακρύ-

ψασα

ψασα τῇ ἐσθῆτι τὴν Σμύρναν παρήγαγεν, καὶ πλείονα χρόνον ἐλελήθει, πειρασώμενον ἄχαρι καὶ ἄθεσμον ἔργον, καὶ ὡς ἐκύησε μὲν ἡ Σμύρνα· Θείαντα δὲ πόθος ἔλαβεν ἐκμαθεῖν ἥτις ἦν ἡ κύουσα· καὶ ὁ μὲν κατέκρυψε πῦρ εἰς τὸν οἶκον· Σμύρνα δ' ὡς ἐξίκετο πρὸς αὐτὸν, ἐπαΐστος ἐγένετο, προενεχθέντος ἐξαπίνης τοῦ πυρός· καὶ τὸ βρέφος μὲν ἐξέβαλεν ἐκ τῆς γαστρός· αὐτὴ δ' ἀνασχοῦσα τὰς χεῖρας ηὔξατο μήτε παρὰ ζῶσι, μήτ' ἐν νεκροῖς φανῆναι· καὶ αὐτὴν ὁ Ζεὺς μεταβαλὼν ἐποίησε δένδρον, καὶ ἐκάλεσεν ὁμώνυμον αὐτῇ Σμύρναν· τοῦτο λέγεται κατ' ἔτος ἕκαστον δακρύειν τὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου καρπόν· καὶ Θείας μὲν ὁ πατὴρ τῆς Σμύρνης διὰ ἔργον ἀθέμιστον ἑαυτὸν ἀνεῖλε· τὸ δὲ βρέφος Διὸς βουλῇ τρεφόμενον, ὠνόμασαν Ἄδωνιν, καὶ αὐτοῦ Ἀφροδίτη πλεῖστον ἠγάπησε διὰ τὸ κάλλος.

Βουκόλοι. λέ.

Ἱστορεῖ Μενεκράτης Ξάνθιος Λυκιακοῖς· καὶ Νίκανδρος.

Λητὼ ἐπεὶ ἔτεκεν Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν ἐν Ἀστερίᾳ τῇ νήσῳ ἀφίκετο εἰς Λυκίαν, ἐπιφερομένη σοὺς παῖδας ἐπὶ τὰ λουτρὰ τοῦ Ξάνθου· καὶ ἐπεὶ τάχιστα ἐγένετο ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἐνέτυχε πρῶτα μελίτῃ κρήνῃ. καὶ προεθυμεῖτο μὲν ἐπὶ τὸν Ξάνθον ἐλθεῖν, ἐνταυθοῖ σοὺς παῖδας ἀπολοῦσαι· ἐπεὶ δ' αὐτὴν ἐξήλασαν ἄνδρες βουκόλοι, ὅπως ἂν αὐτοῖς οἱ βόες ἐκ τῆς κρήνης πίωσιν, ἀπαλλάττεται καταλιποῦσα τὴν μελί-

τὴν ἡ Λητώ· λύκοι δὲ συναντόμενοι καὶ σήναντες, ὑφηγήσαντο τῆς ὁδοῦ, καὶ ἀπήγαγον ἄχρι πρὸς τὸν ποταμὸν αὐτὴν τὸν Ξάνθον. ἡ δὲ πιοῦσα τοῦ ὕδατος καὶ ἀπολούσασα τοὺς παῖδας, τὸν μὲν Ξάνθον ἱερὸν ἀπέδειξεν Ἀπόλλωνος, τὴν δὲ γῆν Τερμιλίδα λεγομένην, Λυκίαν μετωνόμασεν ἀπὸ τῶν καθηγησαμένων λύκων· ἐπεὶ δὲ τὴν κρήνην αὖτις ἐξίκετο, δίκην ἐπιβαλοῦσα τοῖς ἀπελάσασιν αὐτὴν βουκόλοις· καὶ οἱ μὲν ἀπέλουον ἔτι περὶ τὴν κρήνην τοὺς βοῦς· Λητὼ δὲ μεταβαλοῦσα πάντας, ἐποίησε βατράχους· καὶ λίθῳ τραχεῖ τύψασα τὰ νῶτα καὶ τοὺς ὤμους, κατέβαλε πάντας εἰς τὴν κρήνην· καὶ βίον ἔδωκεν αὐτοῖς καθ' ὕδατος· οἱ δ' ἄχρι νῦν παρὰ ποταμοὺς βοῶσι καὶ λίμνας.

Πανδάρεος. λς'.

Ἡνίκα Ῥέα φοβουμένη Κρόνον, κατέκρυψεν ἐν τῷ κευθμῶνι τῆς Κρήτης τὸν Δία, τότε αὐτὸν ἐξέθρεψεν αἲξ νύμφη μαστὸν ὀρέγουσα· τὴν αἶγα δὲ Ῥέας βουλῇ κύων χρύσεος ἐφύλαττεν· ἐπεὶ δὲ Ζεὺς Τιτῆνας ἐξελάσας, τὸν Κρόνον ἀφείλετο τῆς ἀρχῆς, ἐποίησε τὴν μὲν αἶγα μεταβαλὼν ἀθάνατον· καὶ αὐτῆς ἔτι νῦν εἴδωλόν ἐστιν ἐν τοῖς ἄστροις· τὸν δὲ κύνα τὸν χρύσεον ἀπέδειξε φυλάττειν τὸ ἱερὸν ἐν Κρήτῃ· τοῦτον Πανδάρεος ὁ Μέροπος κλέψας, ᾤχετο φέρων εἰς Σίπυλον· καὶ αὐτὸν παρεδέξατο φυλάττειν

παρὰ τοῦ Πανδαρέου, Τάνταλος ὁ Διὸς καὶ Πλουτοῦς· ἐπεὶ δὲ μετὰ χρόνον Πανδάρεως ἐλθὼν εἰς Σίπυλον, ἀπῄτει τὴν κύνα, Τάνταλος ὤμοσε μὴ λαβεῖν. Ζεὺς δὲ Πανδάρεον μὲν ἀντὶ τῆς κλοπῆς ἐποίησεν ὅθιπερ εἱστήκει πέτρον. Τάνταλον δὲ ἐπεὶ τὸν ὅρκον ἐψεύσατο, κατέβαλε, καὶ περὶ αὐτὸν ὑπὲρ κεφαλῆς τὸν Σίπυλον.

Διομήδης μετὰ τὴν ἅλωσιν Ἰλίου παραγενόμενος εἰς Ἄργος· Αἰγιάλειαν μὲν ἐμέμψατο τὴν γυναῖκα τὴν ἑαυτοῦ χάριν ὀργῆς Ἀφροδίτης· αὐτὸς δ᾽ εἰς Καλυδῶνα τῆς Αἰτωλίας ἀφίκετο, καὶ ἀνελὼν Ἄγριον καὶ τοὺς παῖδας Οἰνεῖ τῷ προπάτορι τὴν βασιλείαν ἀποδίδωσιν· αὖτις δὲ πλέων εἰς Ἄργος ὑπὸ χειμῶνος εἰς τὸν Ἰόνιον ἐκφέρεται πόντον· ἐπεὶ δὲ παραγενόμενον αὐτὸν ἔγνω Δαύνιος ὁ βασιλεὺς τῶν Δαυνίων ἐδεήθη τὸν πόλεμον αὐτῷ συμπολεμῆσαι πρὸς Μεσσαπίους, ἐπὶ μέρει γῆς καὶ γάμῳ θυγατρὸς τῆς ἑαυτοῦ· καὶ Διομήδης ὑποδέχεται τὸν λόγον· ἐπεὶ δὲ παραταξάμενος ἐτρέψατο τοὺς Μεσσαπίους, καὶ ἔλαβε τὴν γῆν, ταύτην μὲν Δωριεῦσιν ἔνειμεν τοῖς σὺν αὐτῷ· δύο δὲ παῖδας ἐκ τῆς θυγατρὸς ἔσχε τῆς Δαυνίου Διομήδην καὶ Ἀμφίνομον· τελευτήσαντα δ᾽ αὐτὸν κατὰ γῆρας ἐν Δαυνίοις, ἐκτέρισαν Δωριεῖς. λζ΄.

οἱ Δω-

οἱ Δωριεῖς ἐν τῇ νήσῳ, καὶ ὠνόμασαν αὐτὴν Διομήδειαν· αὐτοὶ δ' ἐγεώργουν ἣν ἐδάσαντο παρὰ τοῦ βασιλέως γῆν, καὶ αὐτοῖς ἐξέφερε πλεῖστον καρπὸν, κατ' ἐμπειρίαν γεωργικῶν ἔργων· Δαυνίου δ' ἀποθανόντος ἐπεβούλευσαν Ἰλλυριοὶ βάρβαροι κατὰ φθόνον αὐτῶν τῆς γῆς· καὶ ἀνεῖλον ἐν τῇ νήσῳ πάντας ἐντομα θύοντας, ὑπερφανέντες ὅτι Ἰλλυριοὶ τοὺς Δωριεῖς· Διὸς δὲ βουλῇ τὰ σώματα μὲν ἠφανίσθη τῶν Ἑλλήνων· αἱ ψυχαὶ δὲ μετέβαλλον εἰς ὄρνιθας· καὶ ἔτι νῦν Ἑλληνικὴ μὲν ἐπὰν καθορμίσηται ναῦς, φοιτῶσι πρὸς αὐτοὺς οἱ ὄρνιθες· Ἰλλυρικὴν δὲ φεύγουσι ναῦν, καὶ ἀφανίζονται πάντες ἐκ τῆς νήσου.

Λύκος. λή. Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων ά.

Αἰακῷ τῷ Διὸς καὶ Αἰγίνης τῆς Ἀσωποῦ, παῖδες ἐγένοντο Τελαμὼν καὶ Πηλεὺς καὶ τρίτος Φῶκος ἐκ Ψαμάθης τῆς Νηρέως· τοῦτον ἐφίλησε περισσῶς Αἰακὸς, ὅτι καλὸς κἀγαθὸς ἦν ἀνήρ· Πηλεὺς δὲ καὶ Τελαμὼν φθονήσαντες αὐτῷ, κτείνουσι θανάτῳ κρυφαίῳ, καὶ διὰ τοῦτ' ἐξελαθέντες ὑπ' Αἰακοῦ τὴν Αἴγιναν ἐξέλιπον· ᾤκησε δὲ Τελαμὼν μὲν Σαλαμῖνα τὴν νῆσον· Πηλεὺς δ' ἀφίκετο πρὸς Εὐρυτίωνα τὸν Ἴρου· καὶ ἱκετεύσας καθαίρεται παρ' αὐτῷ τὸν φόνον· καὶ αὖτις Εὐρυτίωνα ἐν κυνηγεσίοις ἄκων ὑπὸ συὸς βολῇ κτείνει· καὶ φυγὼν ἔρχεται παρὰ Ἄκαστον,

οὗ ὑπὸ

ὃ ὑπὸ τῆς γυναικὸς πρὸς ἀφροδίσιον ἔργον καταλείπεται μόνος ἐν τῷ Πηλίῳ· καὶ πλαζόμενος ἐντυγχάνει Χείρωνι τῷ Κενταύρῳ. ἱκετεύοντα δὲ αὐτὸν ὑποδέχεται ἐκεῖνος εἰς τὸ ἄντρον· καὶ Πηλεὺς ἀγείρας πολλὰ πρόβατα καὶ βοῦς, ἄγει πρὸς τὸν Ἶρον κατὰ ποινὴν τοῦ φόνου· ταύτην οὐχ ὑποδέχεται τὴν ποινὴν ὁ Ἶρος· ἀλλὰ Πηλεὺς ἀπαγαγὼν, ἀφίησι κατὰ χρησμὸν θεοῦ· καὶ τὰ πρόβατα νομέων ἔρημα λύκος ἐπελθὼν κατέδει· καὶ ὁ λύκος οὗτος κατὰ δαίμονα μεταβαλὼν, ἐγένετο πέτρος· καὶ ἄχρι πλείστου διέμενε μεταξὺ Λοκρίδος καὶ τῆς Φωκέων γῆς.

Ἀρκεοφῶν. λθ'.

Ἱστορεῖ Ἑρμησιάναξ Λεοντίῳ β'.

Ἀρκεοφῶν ὁ Μιννυείδου, πόλεως μὲν ἦν Σαλαμῖνος τῆς ἐν Κύπρῳ· γονέων δὲ οὐκ ἐπιφανῶν, ἦσαν γὰρ ἐκ Φοινίκης· χρήμασι δὲ καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονίᾳ πλεῖστον ὑπερήνεγκεν. οὗτος ἰδὼν τὴν θυγατέρα τὴν Νικοκρέοντος τοῦ Σαλαμινίων βασιλέως, ἠράσθη· γένος δ' ἦν τοῦ Νικοκρέοντος ἀπὸ Τεύκρου τοῦ ξυνελόντος Ἴλιον Ἀγαμέμνονι. περὶ ὃ καὶ μᾶλλον ὁ Ἀρκεοφῶν ἐφίετο τοῦ γάμου τῆς παιδὸς· καὶ ὑπέσχετο πλεῖστα παρὰ τοὺς ἄλλους μνηστῆρας ἀποίσειν ἕδνα. Νικοκρέων δ' οὐχ ὑπεδέχετο τὸν γάμον κατ' αἰσχύνην γένους τοῦ Ἀρκεοφῶντος, ὅτι αὐτῷ πατέρες ἦσαν Φοίνικες. Ἀρκεοφῶντι δ' ἀποτυγχα-

νομένῳ πρὸς τὸν γάμον, πολὺ χαλεπώτερος ἦν ὁ ἔρως· καὶ νυκτὸς ἦλθε τὰ οἰκία τῆς Ἀρσινόης ἐφοίτα, καὶ διενυκτέρευσε μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν· ἐπεὶ δὲ αὐτῷ πρὸς τὸ ἔργον οὐδὲν ἐτυγχάνετο, πείθει τροφὸν ἑαυτοῦ, καὶ πλεῖστα δῶρα πέμψας, ἐπειράθη τῆς παιδὸς, εἴπως αὐτῷ δύναιτο κρύφα μιχθῆναι τῶν γονέων. ἡ δὲ παῖς ἐπεὶ τὸν λόγον ἡ τροφὸς αὐτῇ προσήνεγκε, κατεμήνυσε πρὸς τοὺς γονέας· οἱ δὲ γλῶσσαν ἄκραν, καὶ ῥῖνα καὶ δακτύλους ἀποτεμόντες τῆς τροφοῦ· καὶ λωβησάμενοι ἀνοικτρῶς, ἐξήλασαν ἐκ τῶν οἰκιῶν· καὶ πρὸς τὸ ἔργον ἐνεμέσησεν ἡ θεός. Ἀρκεοφῶν μὲν οὖν καθ᾽ ὑπερβολὴν πάθους καὶ ἀπορίαν τῆς πρὸς τὸν γάμον ἑκὼν ἀποθνήσκει κατὰ τροφῆς ἔνδειαν· οἱ δὲ πολῖται τὸν θάνατον οἰκτείραντες ἐπένθησαν· ἡμέρᾳ δὲ τρίτῃ τὸ σῶμα προήνεγκαν εἰς ἐμφανὲς οἱ προσήκοντες. καὶ οἱ μὲν ἔμελλον κηδεύσειν. Ἀρσινόη δὲ πρὸς ὕβριν ἐπεθύμησεν, ἐκ τῶν οἴκων ἐκκύψασα τὸ σῶμα τὸ τοῦ Ἀρκεοφῶντος κατακαιόμενον ἰδεῖν· καὶ ἡ μὲν ἐθεᾶτο· μισήσασα δὲ τὸ ἦθος Ἀφροδίτη, μετέβαλεν αὐτὴν καὶ ἐποίησεν ἐξ ἀνθρώπου λίθον, καὶ τοὺς πόδας ἐρρίζωσεν εἰς τὴν γῆν.

Βριτόμαρτις. μ΄.

Κασιεπείας τῆς Ἀραβίου καὶ Φοίνικος τοῦ Ἀγήνορος ἐγένετο Κάρμη· ταύτῃ μιγεὶς Ζεὺς, ἐγέννησε Βριτόμαρτιν· αὕτη φυγοῦσα τὴν ὁμιλίαν τῶν ἀνθρώπων,

ἀνθρώπων, ἠγάπησεν ἀεὶ παρθένος εἶναι· καὶ παρεγένετο πρῶτα μὲν ἐπ' Ἄργος ἐκ Φοινίκης, παρὰ τὰς Ἐρασίνου θυγατέρας Βύζην καὶ Μελίτην, καὶ Μαῖραν, καὶ Ἀγχιρόην· ἔπειτα δ' ἐκ τοῦ Ἄργους εἰς Κεφαλληνίαν ἀφίκετο, καὶ αὐτὴν ὠνόμαζον οἱ Κεφαλλῆνες, Λαφρίαν· καὶ ἱερὸν ἦγαγον ὡς θεῷ· ἔπειτα ἔρχεται εἰς Κρήτην, καὶ αὐτὴν ἰδὼν Μίνως καὶ ἐρασθεὶς, ἐδίωκεν· ἡ δὲ κατέφυγε παρ' ἄνδρας ἁλιέας· οἱ δὲ αὐτὴν κατέδυσαν εἰς τὰ δίκτυα, καὶ ὠνόμασαν ἐκ τούτου Κρῆτες Δίκτυνναν, καὶ ἱερὰ προσήνεγκαν. ἐκφυγοῦσα δὲ Μίνωα, ἀφίκετο ἡ Βριτόμαρτις εἰς Αἴγιναν ἐν πλοίῳ σὺν ἀνδρὶ ἁλιεῖ Ἀνδρομήδει· καὶ ὁ μὲν αὐτῇ ἐνεχείρησεν ὀρεγόμενος μιχθῆναι· ἡ δὲ Βριτόμαρτις ἀποβᾶσα ἐκ τοῦ πλοίου κατέφυγεν εἰς ἄλσος, ὅθιπερ ἐστὶ νῦν αὐτῆς τὸ ἱερόν, κἀνταῦθα ἐγένετο ἀφανής, καὶ ὠνόμασαν αὐτὴν Ἀφαίαν· ἐν δὲ τῷ ἱερῷ τῆς Ἀρτέμιδος τὸν δὲ τόπον ἐν ᾧ ἀφανὴς ἐγένετο ἡ Βριτόμαρτις, ἀφιέρωσαν Αἰγινῆται, καὶ ὠνόμασαν Ἀφαίαν· καὶ ἱερὰ ἐπετέλεσαν ὡς θεῷ.

Κέφαλος ὁ Δηΐονος ἔγημεν ἐν Θορικῷ τῆς Ἀττικῆς Πρόκριν τὴν θυγατέρα τὴν Ἐρεχθέως· ἦν δὲ ὁ Κέφαλος νέος καὶ καλὸς καὶ ἀνδρεῖος· ἐρασθεῖσα δὲ διὰ τὸ κάλλος ἥρπασεν αὐτὸν Ἠώς, καὶ ἐποιήσατο σύνοικον. ὅτε δ' οὖν ὁ Κέφαλος Ἀλώπηξ. μά.

ἐπειρᾶτο τῆς Πρόκριδος εἰς συμμείνειν ἀδιάφθορος αὐτῷ ἐθελήσει· καὶ αὐτὸς μὲν καθ' ἥντινα πρόφασιν ἐσκήψατο εἰς θήρας ἰέναι· Πρόκριδι δὲ εἰσαπέστειλεν ἄνδρα οἰκέτην ἀγνῶτα φέροντα χρυσὸν πολὺν· καὶ αὐτὸν ἐδίδασκε λέγειν πρὸς τὴν Πρόκριν, ὅτι ἀνὴρ ξένος ἐρασθεὶς δίδωσι τοῦτο τὸ χρυσίον, εἰ αὐτῷ συγγένοιτο· ἡ δὲ Πρόκρις τὸ μὲν πρῶτον ἀπελέγετο τὸν χρυσὸν· ἐπεὶ δὲ διπλάσιον εἰσέπεμψε, ὁμολογεῖ καὶ προσδέχεται τὸν λόγον, ὁ δὲ Κέφαλος ὅτε αὐτὴν ἔγνω παρελθοῦσαν εἰς τὸν οἶκον, καὶ κατακλινεῖσαν ὡς παρὰ τὸν ξένον, * δᾷδα καιομένην παρήνεγκεν καὶ κατεφώρασεν αὐτήν· Πρόκρις δὲ καταλιποῦσα τὸν Κέφαλον ὑπ' αἰσχύνης, ᾤχετο φεύγουσα παρὰ Μίνωα τὸν βασιλέα τῶν Κρητῶν· καταλαβοῦσα δ' αὐτὸν ἐχόμενον ὑπ' ἀτεκνίας ὑπισχνεῖτο καὶ ἐδίδασκεν τὸν τρόπον αὐτῷ, ὄφεις καὶ σκορπίους καὶ σκολοπένδρας, εἰ γένοιντο παῖδες· ὁ γὰρ Μίνως οὔρεσκεν· καὶ ἀπέθνησκον αἱ γυναῖκες ὅσαις ἐμίγνυτο· Πασιφάη δ' ἦν Ἡλίου θυγάτηρ ἀθάνατος· ἥ γ' οὖν Πρόκρις ἐπὶ τῇ γονῇ τοῦ Μίνωος, μηχανᾶται τοιόνδε· κύστιν αἰγὸς ἐνέβαλεν εἰς γυναικὸς φύσιν, καὶ ὁ Μίνως τοὺς ὄφεις πρότερον ἐξέκρινεν εἰς τὴν κύστιν· ἔπειτα δὲ παρὰ τὴν Πασιφάην εἰσιὼν, ἐμίγνυτο· καὶ ἐπεὶ αὐτοῖς ἐγένοντο παῖδες, ὁ Μίνως

δίδωσι

δίδωσι τῇ Πρόκριδι τὸν ἄκοντα καὶ τὸν κύνα. τούτους δὲ οὐδὲν ἐξέφυγε θηρίον, ἀλλὰ πάντα ἐχειροῦτο· καὶ ἡ Πρόκρις δεξαμένη, ἀφίκετο εἰς Θορικὸν τῆς Ἀττικῆς, ὅπου ᾤκει ὁ Κέφαλος· καὶ σὺν αὐτῷ ἐκυνηγέτει, ἐξαλλάξασα τὴν ἐσθῆτα, καὶ τὴν κουρὰν τῆς κεφαλῆς εἰς ἄνδρα. καὶ οὐδεὶς αὐτὴν ἰδὼν ἐγνώρισε. Κέφαλος δὲ ἰδὼν ὅτι αὐτῷ μὲν οὐδὲν ἐπετύγχανε τῶν πρὸς τὴν θήραν, ἅπαντα δὲ συνέφερε πρὸς τὴν Πρόκριν, ἐπεθύμησεν αὐτὸς τὸν ἄκοντα τοῦτον λαβεῖν· καὶ προσυπέσχετο δώσειν, εἰ αὐτῇ τῆς ὥρας ἐθελήσειε τῆς ἑαυτοῦ χαρίσασθαι· ὁ δὲ Κέφαλος παρέχεται τὸν λόγον, καὶ ὅτε κατεκλίνησαν ἐξέφηνεν ἑαυτὴν ἡ Πρόκρις, καὶ ὠνείδισε τὸν Κέφαλον, ἦ αὐτὸς πολὺ αἴσχιον ἐξαμάρτοι. Καὶ τὸν μὲν κύνα καὶ τὸν ἄκοντα λαμβάνει Κέφαλος· Ἀμφιτρύων δὲ χρῄζων τοῦ κυνὸς, ἀφίκετο παρὰ τὸν Κέφαλον, εἴγε ἐθελήσειεν ἅμα αὐτῷ ἰθὶ τὴν Ἀλώπεκα βιῶσαι σὺν τῷ κυνὶ, καὶ ὑπέσχετο τῆς λείας Ἀμφιτρύων ἀπρίσειν τῷ Κεφάλῳ τὴν μοῖραν, ἣν ἂν ἐκ τῶν Τηλεβόων λάβῃ· ἐφάνη γὰρ ἐν χρόνῳ τούτῳ Καδμείοις ἀλώπηξ, χρῆμά τι ἐξηλλαγμένον· αὕτη συνεχῶς ἐκ τοῦ Τευμησσοῦ κατιοῦσα, πολλάκις τοὺς Καδμείους ἥρπαζε· καὶ αὐτῇ προυτίθεσαν παιδίον διὰ τριακοστῆς ἡμέρας· ἡ δὲ κατήσθιε

λαμβάνουσα, καὶ ἐπειδὴ Ἀμφιτρύων ἰόντος ἐδεήθη Καδμείων ὥστε Τηλεβόας αὐτῷ συστρατεῦσαι, καὶ οἱ δ' οὐκ ἔφασαν εἰ μὴ αὐτοῖς τὴν ἀλώπεκα συνεξέλοι, συντίθεται Ἀμφιτρύων ὥστε τούτοις πρὸς τοὺς Καδμείους· καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν Κέφαλον, ἔλεγεν τὴν συνθήκην. καὶ ἐπείθε βιῶσαι εἰς ἆσον τῷ κυνί· ὁ δὲ Κέφαλος ἀποδέχεται, καὶ ἐλθὼν κυνηγετεῖ τὴν ἀλώπεκα, ἦν δὲ θεμιτὸν, οὔτε τὴν ἀλώπεκα καταληφθῆναι ὑπό τινος διώκοντος· οὐδὲ τὸν κύνα ἐκφυγεῖν διωκόμενον οὐδέν· ἐπεὶ δ' ἐγένοντο ἐν τῷ πεδίῳ τῶν Θηβαίων, Ζεὺς ἰδὼν, ἐποίησεν ἀμφοτέρους λίθους.

Τέλος τῆς Ἀντωνίνου Λιβέραλις Μεταμορφώσεων συναγωγῆς.

ΦΛΕΓΟΝΤΟΣ ΤΡΑΛ-λιανοῦ ἀπελευθέρου καίσαρος περὶ θαυμασίων καὶ μακροβίων.

* * *

Ἐλλείπει τινά.

εἰς τὸν ξενῶνα προσπορεύεται ταῖς θύραις, καὶ καιομένου τοῦ λύχνου, καθημένην ἴδεν τὴν ἄνθρωπον παρὰ τῷ Μαχάτῃ. οὐκέτι δὲ καρτερήσασα πλείονα χρόνον διὰ τὸ θαυμαστὸν τῆς φαντασίας, τρέχει πρὸς τὴν μητέρα, καὶ βοήσασα μεγάλῃ τῇ φωνῇ, Χαριτοῖ καὶ Δημόστρατε, ᾤετο δεῖν ἀναστάντας, ὡς τὴν θυγατέρα αὐτοὺς μετ᾽ αὐτῆς πορεύεσθαι· πεφηνέναι γὰρ ζῶσαν, εἶναί τε μετὰ τοῦ ξένου διά τινα θείαν βούλησιν ἐν τῷ ξενῶνι· τῆς δὲ Χαριτοῦς τὸν παράδοξον λόγον ἀκουούσης, συνέβη τὴν ψυχὴν τὸ μὲν πρῶτον ἐκ πλαγῆς γενομένην ἐκλυθῆναι, διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀγγελίας καὶ διὰ τὴν ταραχὴν τῆς τροφοῦ· μετὰ μικρὸν δὲ μνησθεῖσαν τῆς θυγατρὸς κλαίειν· τὰ δὲ ἔσχατα καταγνῶναι τῆς πρεσβύτιδος μανίαν, κελεύειν τε ἀπαλλάττεσθαι ἀπ᾽ αὐτῆς ταχέως· ὀνειδιζούσης δὲ τῆς τροφοῦ, καὶ λεγούσης μετὰ παρρησίας, ὡς μὲν

φονεῖ τε καὶ ὑγιὴς ἐστιν· εἰ δὲ δι' ὄκνον οὐ βούλοιτο τὴν ἰδίαν θυγατέρα ἰδεῖν, μόλις ἡ Χαριτὼ τὰ μὲν βιασθεῖσα ὑπὸ τῆς τροφοῦ, τὰ δὲ εἰδῆσαι βουλομένη τὸ συμβεβηκός, παραγίνεται πρὸς τὰς θύρας τοῦ ξενῶνος, διὰ τὸ γεγονέναι πλείονα χρόνον, ὡς ἂν δευτέρας ἀγγελίας συντετελεσμένης, ὀψέ ποτε ἧκεν ἡ Χαριτώ· διὸ συνέβαινεν ἐκείνους μὲν ἤδη ἀναπαύεσθαι. Ἀνακύψασα δ' οὖν ἡ μήτηρ τὰ μὲν ἱμάτια, καὶ τὸν τύπον τῆς ὄψεως, ἐνόμιζεν ἐπιγινώσκειν· τὴν δὲ ἀλήθειαν ἐξετάσαι κατ' οὐδένα τρόπον δυναμένη, τὴν ἡσυχίαν ᾤετο δεῖν ἔχειν. πρωῒ γὰρ ἤλπιζεν ἀναστᾶσα, καταλήψεσθαι τὴν ἄνθρωπον· ἐὰν δὲ ὑστερήσῃ, διερωτήσειν τὸν Μαχάτην περὶ πάντων· οὐ γὰρ ἄν ποτε ψεύσασθαι τηλικαύτην πρᾶξιν ἐρωτώμενον αὐτόν· διόπερ σιωπήσασα, ἀπῆλθεν· Ὄρθρου δὲ γενομένου, τὴν μὲν εἴτε διὰ θείαν βούλησιν, εἴτε κατ' αὐτοματισμὸν λαθοῦσαν, ἀπελθεῖν συνέβη. τῇ δὲ παραγινομένην, διὰ τὴν ἀπόλυσιν δυσφορεῖν τῷ νεανίσκῳ· καὶ τῷ ξένῳ πάντα ἐξ ἀρχῆς ἐξηγησαμένην, ἀξιοῦν περὶ τὰ γόνατα περιπλεκομένην τοῦ Μαχάτου, τὴν ἀλήθειαν εἰπεῖν, μηδὲν ἀποκρυψαμένην· ὁ δὲ νεανίσκος ἀγωνιάσας, τὴν ἀρχὴν μὲν διεταράχθη· μόλις δέ ποτε τὸ ὄνομα διεσάφησεν, ὅτι Φιλίννιον εἴη· καὶ τὴν ἀρχὴν διηγήσατο τῆς

εἰσόδου

εἰσόδου, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς ἐδήλωσεν, ὡς ἥκει, ὅτι λάθρα τῶν γεννησάντων ἔφη παραγίνεσθαι πρὸς αὐτὸν· τά τε ὑπολελειμμένα ὑπὸ τῆς ἀνθρώπου βουλόμενος ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα πιστὸν, ἀνοίξας τὸ ῥίσκον, ἐξαιρεῖ τόν τε δακτύλιον τὸν χρυσοῦν, ὃν ἔλαβε παρ' αὐτῆς, καὶ τὴν στηθοδεσμίδα, ἣν ἀπελελοίπει τῇ πρότερον νυκτί. Ὡς δὲ εἶδεν ἡ Χαριτὼ τηλικαῦτα σημεῖα, ἀναβοᾷ, καὶ διαρρήξασα ἑαυτῆς τά τε ἐνδύματα καὶ τὸ ἱμάτιον, ἀπό τε τῆς κεφαλῆς ῥίψασα τὸν κεκρύφαλον, πεσοῦσα τε εἰς τὴν γῆν, καὶ περιχυθεῖσα τοῖς γνωρίσμασιν, ἐξ ἀρχῆς ἐποιεῖτο πένθος. Θεωρῶν δὲ ὁ ξένος τὸ γινόμενον, καὶ πάντας ὄντας ὑπερπαθεῖς, καὶ θρηνοῦντας, ὡσανεὶ νῦν μέλλοντας κατορύττειν τὴν ἄνθρωπον, συνεχεῖτο, καὶ παρεκάλει δεόμενος παύσασθαι· ἐπαγγελλόμενος ἐὰν παραγένηται, δείξειν αὐτήν· ἡ δὲ πεισθεῖσα, καὶ ἐντειλαμένη αὐτῷ φροντίζειν μὴ παρέργως τῶν ἐπηγγελμένων, ἀπελύθη πρὸς αὐτήν. Νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης καὶ τῆς ὥρας οὔσης καθ' ἣν ἡ Φιλίννιον εἰώθει παραγίνεσθαι πρὸς αὐτὸν· οἱ μὲν προσετήρουν, εἰδῆσαι θέλοντες τὴν ἄφιξιν· ἡ δὲ ἧκεν· εἰσελθούσης δὲ κατὰ τὸν εἰθισμένον καιρὸν, καὶ καθεζομένης ἐπὶ τὴν κλίνην, οὐδὲν προσποιηθεὶς ὁ Μαχάτης, ἐξετάζει δὲ τὸ πρᾶγμα

βουλόμενος, τὸ πλέον οὐ πιστεύων, εἰ νεκρὰ παρου-
σιάζοι, οὕτως ἐπιμελῶς παραγινομένη κατὰ τὸν
αὐτὸν καιρὸν, ἔτι δὲ συνδειπνούσης μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ
συμπινούσης, ἀπίστως ἔχειν οἷς ἐκεῖνοι προήγγελ-
λον· ᾤετο δὲ νεκρορύκτας τινὰς διωρυχέναι τὸν
τάφον, καὶ πεπρακέναι τὰ ἱμάτια καὶ τὰ
χρύσια τῷ πατρὶ τῆς ἀνθρώπου· βουλόμε-
νος οὖν τὴν ἀκρίβειαν εἰδῆσαι, πέμπει τοὺς
παῖδας λάθρα καλοῦντας αὐτούς· ταχέως
δὲ παραγενομένων τοῦ τε Δημοστράτου καὶ τῆς
Χαριτοῦς, ἰδόντων τε αὐτὴν καὶ γενομένων
τὸ μὲν πρῶτον ἀφώνων τε καὶ ἐκπλαγῶν διὰ
τὸ παράδοξον τῆς ὄψεως, ὕστερον δὲ ἀναβοησάντων
μέγα, καὶ περιπεσόντων τῇ θυγατρὶ· τότε ἡ
» Φιλίννιον τοσαῦτ᾽ εἶπεν αὐτοῖς. Ὦ μῆτερ καὶ
» πάτερ, ὡς ἀδίκως ἐφθονήσατέ μοι μετὰ τοῦ
» ξένου ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας γενέσθαι ἐν τῇ πα-
» τρῴᾳ οἰκίᾳ λυπούσῃ οὐδέν· τοιγαροῦν ὑ-
» μεῖς μὲν πενθήσετε ἐξ ἀρχῆς, διὰ τὴν πο-
» λυπραγμοσύνην· ἐγὼ δὲ ἄπειμι πάλιν εἰς
» τὸν διατεταγμένον τόπον. Οὐ γὰρ ἄνευ θείας
» βουλήσεως ἦλθον εἰς ταῦτα. Τοσαῦτα εἰποῦ-
σα, παραχρῆμα ἐγένετο νεκρὰ, ἐξετέτατό τε
ἐπὶ τῆς κλίνης ἐμφανὲς τὸ σῶμα· τῆς δὲ μη-
τρὸς περιχυθείσης, καὶ τοῦ πατρὸς περὶ αὐτὴν,
καὶ θορύβου πολλοῦ καὶ θρήνου κατὰ τὴν
οἰκίαν

οἰκίαν γενομένης διὰ τὸ πάθος, ὡς ἀνηκέστου γεγονότος θεάματος, ἅμα τε ἀπίστου συμπτώματος, ταχέως ἐγένετο διὰ τῆς πόλεως τὸ πρᾶγμα περιβόητον, καὶ μοι προσηγγέλη. Τὴν μὲν οὖν νύκτα ἐκείνην διακατέσχον ἐγὼ τοὺς ὄχλους, ἀθροιζομένους ἐπὶ τὴν οἰκίαν, εὐλαβηθεὶς μή τις εἴη νεωτερισμὸς, διαδεδομένης τοιαύτης φήμης· ὄρθρου δὲ βαθέος πλήρης ἦν τὸ θέατρον. Ῥηθέντων δὲ πάντων κατὰ μέρος, ἔδοξεν πρῶτον εἰσελθεῖν ἐπὶ τὸν τάφον ἡμᾶς, καὶ ἀνοίξαντας εἰδῆσαι, πότερον εἴη τὸ σῶμα ἐπὶ τῆς κλίνης, ἢ κενὸν τὸν τόπον εὑρήσομεν· οὐδὲ γὰρ ἑξάμηνος ἐγεγόνει περὶ θανάτῳ τῆς ἀνθρώπου· ἀνοιχθείσης δὲ ὑφ' ἡμῶν τῆς καμάρας, εἰς ἣν πάντες οἱ οἰκεῖοι μεταλλάσσοντες ἐτίθεντο, ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων κλινῶν ἐφάνη τὰ σώματα κείμενα, τῶν δὲ παλαιοτέρων τετελευτηκότων τὰ ὀστᾶ· ἐπὶ μόνης δὲ ἧς ἡ Φιλίννιον ἐτέθη καὶ συνέβη ταφῆναι, εὕρομεν ἐπικείμενον τὸν δακτύλιον τὸν σιδηροῦν, ὃς ἦν τοῦ ξένου, καὶ τὸ χρυσόκλυστον ποτήριον, ἅπερ ἔλαβε παρὰ τοῦ Μαχάτου τῇ πρώτῃ τῶν ἡμερῶν· θαυμασάντων δὲ καὶ ἐκπλαγέντων, εὐθέως πορευόμεθα πρὸς τὸν Δημόστρατον εἰς τὸν ξενῶνα, ὀψόμενοι τὴν νεκρὰν εἰ κατ' ἀλήθειαν ἐμφανής ἐστιν· ἰδόντων δὲ χαμαὶ κειμένην,

εἰς τὴν

εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἠθροιζόμεθα· τὰ γὰρ γεγονότα μεγάλα τε ἦν καὶ ἄπιστα. Θορύβου δὲ ὄντος νεανικοῦ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν, καὶ σχεδὸν οὐδενὸς δυναμένου κρῖναι τὰ πράγματα, πρῶτος Ὕλλος ὀνομαζόμενος παρ' ἡμῖν, οὐ μόνον μάντις ἄριστος, ἀλλὰ καὶ οἰωνοσκόπος κομψὸς εἶναι, τά τε ἄλλα συνεωρακὼς ἐν τῇ τέχνῃ περιττῶς, ἀναστὰς ἐκέλευσε τὴν μὲν ἄνθρωπον, κατακλεῖσαι ἐκτὸς ὁρίων, (οὐ γὰρ συμφέρειν ἐπὶ ταύτην ἐντὸς ὁρίων τεθῆναι εἰς γῆν· ἀποτροπιάσασθαι δὲ Ἑρμῆν χθόνιον καὶ Εὐμενίδας·) εἶτα οὕτω περικαθαίρεσθαι πάντας· ἁγνίσαι δὲ καὶ τὰ ἱερά, καὶ ὅσα θεοῖς χθονίοις νομίζεται ποιῆσαι συνέταξεν· ἐμοί τε ἰδίᾳ εἶπεν περὶ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν πραγμάτων, θύειν τε Ἑρμῇ, Διΐ τε Ξενίῳ καὶ Ἄρει· καὶ συντελεῖν ταῦτα μὴ παρέργως. Ταῦτα δὲ ἀποφηναμένου τούτου, τὸ μὲν συνταχθὲν ἡμεῖς ἐπράττομεν· ὁ δὲ ξένος ὁ Μαχάτης, πρὸς ὃν παρεγίνετο τὸ φάσμα, ὑπ' ἀθυμίας ἑαυτὸν ἐξήγαγεν τοῦ ζῆν· ἐὰν οὖν σοι φαίνηται περὶ τούτων γράφειν τῷ βασιλεῖ, ἐπίστειλον κἀμοί, ἵνα καὶ τῶν σωμάτων τινὰ τῶν ἱστορούντων τὰ κατὰ μέρος, ἐξαποστείλω σοι. ἔρρωσο.

Ἱστορεῖ δὲ καὶ Ἱέρων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἢ Ἐφέσιος, καὶ ἐν Αἰτωλίᾳ φάσμα γενέσθαι. Πολύ-

κριτος

κριτος γάρ τις τῶν πολιτῶν, ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ δήμου Αἰτωλάρχης, ἐπὶ τρία ἔτη τῶν πολιτῶν αὐτὸν ἀξιωσάντων, διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἐκ προγόνων καλοκἀγαθίαν· ὢν δὲ ἐν τῇ ἀρχῇ ταύτῃ ἄγεται γυναῖκα Λοκρίδα, καὶ συγκοιμηθεὶς τρισὶ νυξὶ, τῇ τετάρτῃ τὸν βίον ἐξέλιπεν· ἡ δ᾽ ἄνθρωπος ἔμενεν ἐν τῇ οἰκίᾳ χηρεύουσα· ἡνίκα δ᾽ ὁ τοκετὸς ἤπειγεν, τίκτει παιδίον, αἰδοῖα ἔχον δύο ἀνδρεῖόν τε καὶ γυναικεῖον, τὴν φύσιν θαυμαστῶς διηλλαγμένον· τὰ μὲν ἄνω τοῦ αἰδοίου ὁλόκληρά τε καὶ ἀνδρώδη ἦν· τὰ δὲ περὶ τοὺς μηροὺς, γυναικεῖα καὶ ἁπαλώτερα· ἐφ᾽ ᾧ καταπλαγέντες οἱ συγγενεῖς, ἀπήνεγκαν εἰς τὴν ἀγορὰν τὸ παιδίον, καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν ἐβουλεύοντο περὶ αὐτοῦ· θύτας τε καὶ τερατοσκόπους συγκαλέσαντες· τῶν δὲ οἱ μὲν ἀπεφήναντο διάστασίν τινα τῶν Αἰτωλῶν καὶ Λοκρῶν ἔσεσθαι· κεχωρίσθαι γὰρ ἀπὸ μητρὸς οὔσης Λοκρίδος, καὶ πατρὸς Αἰτωλοῦ· οἱ δὲ δεῖν ᾤοντο, τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα ἀπενεγκόντας εἰς τὴν ὑπερορίαν, κατακαῦσαι. Ταῦτα δ᾽ αὐτῶν βουλευομένων, ἐξαίφνης φαίνεται ὁ Πολύκριτος ὁ προτεθνηκὼς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, πλησίον τοῦ τέκνου, ἔχων ἐσθῆτα μέλαιναν· τῶν δὲ πολιτῶν καταπλαγέντων ἐπὶ τῇ φαντασίᾳ, καὶ πολλῶν εἰς φυ-

γὴν

γῆν τραπομένων, παρεκάλεσε τοὺς πολίτας
θαῤῥεῖν, καὶ μὴ ταράττεσθαι ἐπὶ τῷ γεγονότι φάσματι.
Ἐπεὶ δὲ ἔληξε τὸ πλεῖον τοῦ θορύβου καὶ
τῆς ταραχῆς, ἐφθέγξατο λεπτῇ τῇ φωνῇ τάδε.
» Ἐγὼ ἄνδρες πολῖται, τῷ μὲν σώματι
» τέθνηκα, τῇ δὲ εὐνοίᾳ καὶ τῇ χάριτι πρὸς ἡμᾶς,
» ζῶ· καὶ νῦν πάρειμι πρὸς ὑμᾶς τοὺς κυριεύοντας
» τῆς κατὰ γῆν, ἐπὶ τῷ συμφέροντι τῷ
» ὑμετέρῳ· παρακαλῶ τοίνυν ὑμᾶς, πολίτας
» ὄντας ἐμοῦ, τοῦ μὴ ταράττεσθαι, μηδὲ δυσχεραίνειν,
» ἐπὶ τῷ παραδόξῳ γεγονότι φάσματι·
» δέομαι δὲ ὑμῶν ἁπάντων κατευχόμενος πρὸς
» τῆς ἑκάστου σωτηρίας, ἀποδοῦναί μοι τὸ παιδίον
» τὸ ἐξ ἐμοῦ γεγεννημένον, ὅπως μηδὲν βίαιον
» γένηται, ἄλλό τι βουλευσαμένων ὑμῶν· μὴ
» δ' ἀρχὴ πραγμάτων δυσχερῶν καὶ χαλεπῶν,
» ἀλλὰ τὴν πρὸς ἐμὲ φιλονεικίαν ὑμῖν γένηται·
» οὐ γὰρ ἐνδέχεταί με περιϊδεῖν κατακαυθὲν
» τὸ παιδίον ὑφ' ὑμῶν, ἀλλὰ τὴν τῶν
» ἐξαγγελλόντων ὑμῖν μάντεων, ἀποπληξίαν·
» συγγνώμην μὲν οὖν ὑμῖν ἔχω, ὅτι τοιαύτην
» ὄψιν ἀπροσδόκητον ἑωρακότες, ἀπορεῖτε πῶς
» ποτε τοῖς παροῦσι πράγμασιν ὀρθῶς χρήσεσθε.
» Εἰ μὲν οὖν ἐμοὶ πεισθήσεσθε, ἀδεῶς τῶν παρόντων
» φόβων, καὶ τῶν ἐπερχομένων κακῶν,
» ἔσεσθε ἀπηλλαγμένοι. Εἰ δὲ ἄλλως πως τῇ
γνώμῃ

γνώμῃ προσαπεσείσθε, φοβοῦμαι περὶ ὑμῶν, μήποτε εἰς ἀνηκέστους συμφορὰς ἀπειθοῦντες ἡμῖν ἐμπέσητε. Ἐγὼ μὲν οὖν διὰ τὴν ὑπάρχουσαν εὔνοιαν, ὅτ' ἔζων καὶ νῦν ἀπροσδοκήτως παρὼν, προείρηκα τὸ συμφέρον ὑμῖν· ταῦτ' οὖν ὑμᾶς ἀξιῶ, μὴ πλείω με χρόνον παρέλκειν, ἀλλὰ βουλευσαμένους ὀρθῶς, καὶ πειθέντας τοῖς εἰρημένοις ὑπ' ἐμοῦ, δοῦναί μοι μετ' εὐφημίας τὸ παιδίον. Οὐ γὰρ ἐνδέχεταί μοι πλείονα μηκύνειν χρόνον διὰ τοὺς κατὰ γῆν ὑπάρχοντας δεσπότας. Ταῦτα δὲ εἰπὼν, ἡσυχίαν ἔσχεν ἐπ' ὀλίγον, καραδοκῶν ποίαν ποτὲ ἐξοίσουσιν αὐτοὶ γνώμην περὶ τῶν ἀξιουμένων. τινὲς μὲν οὖν ᾤοντο δεῖν ἀποδοῦναι τὸ παιδίον, καὶ ἀφοσιώσασθαι τότε φάσμα, καὶ τὸν ἐπιστάντα δαίμονα. οἱ δὲ πλεῖστοι ἀντέλεγον, οὐδὲ σχολῆς δεῖν βουλεύσασθαι φάσκοντες ὡς ὄντος μεγάλου τοῦ πράγματος, καὶ οὐ τῆς τυχούσης αὐτοῖς ἀπορίας. Συνιδὼν δὲ αὐτοὺς οὐ προσέχοντας, ἀλλ' ἐμποδίζοντας αὐτοῦ τὴν βούλησιν, ἐφθέγξατο αὖθις τάδε. Ἀλλ' οὖν γε, ὦ ἄνδρες πολῖται, ἐὰν ὑμῖν συμβαίνῃ τι τῶν δυσχερεστέρων διὰ τὴν ἀβουλίαν, μὴ ἐμὲ αἰτιᾶσθε, ἀλλὰ τὴν τύχην τὴν οὕτως ἐπὶ τὸ χεῖρον ὑμᾶς ποδηγοῦσαν·

ἥτις

» ἥτις ἐναντιουμένη κἀμοί, παρανομεῖν ἀναγκάζει
» μετὰ τὸ ἴδιον τέκνον. Τοῦ δὲ ὄχλου συντρέχοντος, καὶ περὶ τὴν ἁρπαγὴν τοῦ τέρατος ἔχοντος, ἐπιλαβόμενος τοῦ παιδίου, καὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν ἀνείξας ἰταμώτερον, διέσπασέ τε αὐτὸ καὶ ἤσθιε. κραυγῆς δὲ γενομένης, καὶ λίθων ἐπ' αὐτὸν ἐκριπτομένων, ὑπελάμβανον τροπὴν αὐτοῦ ποιήσασθαι. ὁ δὲ ἄπληκτος ὢν ὑπὸ τῶν λίθων, τὸ σῶμα πᾶν τοῦ παιδίου κατανάλωσε πλὴν τῆς κεφαλῆς, καὶ αὐτίκα ἀφανὴς ἐγένετο. Δυσφορούντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τοῖς γενομένοις καὶ ἐν ἀπορίᾳ καθεστηκότων οὐ τῇ τυχούσῃ, βουλομένων τε ἀποστεῖλαι εἰς Δελφοὺς, φθέγγεται ἡ κεφαλὴ τοῦ παιδίου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κειμένη, καὶ λέγει χρησμῷ τὰ ἀποβησόμενα·

Ὦ πολυύμνητον ναίων χθόνα λαὸς ἀπείρων,
Μὴ στεῖχ' ἐς Φοίβου τέμενος ναόν τε θυώδη,
Οὐ γάρ σοι καθαραὶ χέρες αἵματος αἰθέρ' ἔχουσιν,
Ἀλλὰ μύσος προπάροιθε ποδῶν ἔντοσθε κελεύθου,
Φράζεο δ' ἐξ ἐμέθεν, τρίποδος δ' ἀπόστρεπε κέλευθον,
Μαντοσύνης πᾶσαν γὰρ ἐφετμήν σοι καταλέξω.
Ἤματι γὰρ τούτῳ περιτελλομένου ἐνιαυτοῦ,

Ὥρισται

Ὥρισαι πᾶσιν θάνατος (ψυχαὶ δὲ βίον?)
Λοκρῶν Αἰτωλῶν τ' ἀναμὶξ βουλῇσιν
Ἀθήνης,.
Οὐδ' ἀναπαύλησις κακοῦ ἔσσεται, οὐδ'
ἠβαιόν.
Ἤδη γὰρ ψεκάδες φόνιαι κατὰ κρᾶτα κέ-
χυνται·
Νὺξ δὲ ὠδῒ πάντα κέκευθε, μέλασ δ' ὠδῒ
δέδρομεν αἰθήρ·
Αὐτίκα νὺξ δὲ ἔρεβος πᾶσαν κατὰ γαῖαν
ὄρωρεν,
Χῆροι δ' οἶκοι πάντες ἐπ' οὔδεϊ γῦα κλι-
νοῦσιν,
Οὐδὲ γυνὴ πένθος ποτὲ λείψεται, οἰδένυ
παῖδες,
Ἐν μεγάροις γόωσι φίλους πατέρασ' περι-
φῶντες·
Τοῖον γὰρ τόδε κῦμα κατέδραμε πᾶσι κατ'
ἄκρης,
Αἲ αἲ πατρίδ' ἐμὴν αἰεὶ στένω, αἰνὰ πα-
θοῦσαν,
Μητέρα τ' αἰνοτάτην, ἣν ὕστερον ἔκλυσεν
αἰών,
Νώνυμόν τε θεοὶ γένεσιν θήσουσιν ἅπαντες·
Λοκρῶν τ' Αἰτωλῶν τ' ὅπι που καὶ σπέρμα
λίποιτο,

Οὕνεκ' ἐμὴν κεφαλὴν λίποι αἰὼν, οὐδένα πάντα,
Σώματος ἠφάνικεν μέλε' ἄκριτα, λεῖπε δὲ γαῖαν,
Ἀλλά γ' ἐμὴν κεφαλὴν θῆκεν Ἠοῖ φαινομένηφι·
Μὴ δέ θ' ὑπὸ ζοφερὴν γαῖαν καλακρυπτέμεν ἔνδον·
Αὐτοὺς δὲ προλιπόντας ἑὸν χῶρον μετ' ὄπισθεν,
Στείχειν εἰς ἄλλον χῶρον καὶ λαὸν Αθήνης,
Εἴ τινα που θανάτοιο λύσιν κατὰ μοῖραν ἔλησθε.

Ἀκούσαντες δὲ οἱ Αἰτωλοὶ τοῦ χρησμοῦ, γυναῖκας μὲν καὶ τὰ νήπια τέκνα, τούς τε ὑπεργήρως ὑπεξέθεντο οὗ ἕκαστος ἐδύνατο· αὐτοὶ δὲ ἔμενον, καραδοκοῦντες τὸ ἀποβησόμενον, καὶ συνέβη τῷ ἑξῆς ἔτει Αἰτωλοῖς καὶ Ἀκαρνᾶσι συστῆναι πόλεμον, καὶ φθορὰν πολλὴν ἑκατέρων γενέσθαι.

Ἱστορεῖ δὲ καὶ Ἀντισθένης Περιπατητικὸς φιλόσοφος, Ἀκίλιον Γλαβρίωνα τὸν ὕπατον, μετὰ πρεσβευτῶν Πορκίου Κάτωνος, καὶ Λουκίου Οὐαλερίου Φλάκκου, παραταξάμενον Ἀντιόχῳ ἐν Θερμοπύλαις, γενναίως τε ἀγωνισάμενον, βιάσασθαι, ῥῖψαι μὲν τὰ ὅπλα τοὺς

μετ'

μετ' Ἀντιόχου· αὐτὸν δὲ τὰ μὲν πρῶτα εἰς Ἰταλίαν μετὰ πεντακοσίων ὑπασπιστῶν φυγεῖν· ἐκεῖθεν δὲ πάλιν εἰς Ἔφεσον ἀναγκάζεσθαι ὑπεξελθεῖν· ὁ δὲ Ἀκίλιος Κάτωνα μὲν εἰς Ῥώμην ἀπέστειλεν, ἀπαγγελοῦντα τὴν νίκην· αὐτὸς δὲ ἐπ' Αἰτωλοὺς καθ' Ἡράκλειαν ἐστράτευσεν, ἣν ἐξ εὐμάρους ἔλαβεν· ἐν δὲ τῇ παρατάξει τῇ γενομένῃ πρὸς Ἀντίοχον ἐν Θερμοπύλαις, ἐπιφανέστατα σημεῖα ἐγένετο Ῥωμαίοις· ἐπιφανέντος γὰρ Ἀντιόχου, καὶ φυγόντος τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ, ἐγίνοντο οἱ Ῥωμαῖοι περὶ ἀναίρεσιν τῶν ἐκ τῆς σφετέρας δυνάμεως πεπτωκότων, καὶ περὶ συλλογὴν λαφύρων τε καὶ σκύλων καὶ αἰχμαλώτων· Βούπλαγος δέ τις τῶν ἀπὸ Συρίας ἱππάρχης, τιμώμενος παρὰ τῷ βασιλεῖ Ἀντιόχῳ, ἔπεσε καὶ αὐτὸς γενναίως ἀγωνισάμενος· ἀναιρουμένων δὲ τῶν Ῥωμαίων πάντα τὰ σκῦλα, καὶ μεσούσης τῆς ἡμέρας, ἀνέστη ὁ Βούπλαγος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἔχων τραύματα δέκα δύο, καὶ παραγενόμενος εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτῶν, ἀνεῖπε λεπτῇ φωνῇ τούσδε τοὺς στίχους·

Παῦσαι σκυλεύων στρατὸν Ἄϊδος εἰς χθόνα βάντα,
Ἤδη γὰρ Κρονίδης νεμεσᾷ Ζεὺς μέρμερα λεύσσων,

Μηνύει δὲ φόνῳ στρατιᾶς καὶ σοῖσιν ἐπ' ἔργοις,
Καὶ πέμψει φῦλον θρασυκάρδιον εἰς χθόνα τὴν σὴν,
Οἵ σ' ἀρχῆς παύσουσιν, ἀμείψει δ' οἷά γ' ἔρεξας.

Ταραχθέντες δὲ οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσιν, διὰ ταχέων συνήγαγον τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν· καὶ ἐβουλεύοντο περὶ τοῦ γεγονότος φάσματος. ἔδοξεν οὖν τὸν μὲν Βούπλαγον παραχρῆμα μετὰ τὰ λεχθέντα ἔτη ἀποπνεύσαντα, κατακαύσαντας θάψαι· καθαρμὸν δὲ ποιήσαντας τοῦ στρατοπέδου, θῦσαι Διῒ ἀποτροπαίῳ, καὶ πέμψαι εἰς Δελφοὺς, ἐρωτήσοντας τὸν θεὸν τί χρὴ ποιεῖν. Παραγενομένων δὲ Πυθῶδε τῶν θεωρῶν, καὶ πυνθανομένων τί ποιητέον, ἀνεῖπεν ἡ Πυθία τόνδε τὸν χρησμόν·

Ἴσχεο νῦν Ῥωμαῖε, δίκη δέ τοι ἔμμονος ἔστω,
Μή σοι ἐφορμήσῃ Παλλὰς πολὺ φέρτερον Ἄρη·
Χηρώσῃ δ' ἀγορᾶς· σὺ δὲ νήπιε πολλὰ μογήσας,
Ἴξεαι ἐς χώρην τὴν σὴν, πολὺν ὄλβον ὀλέσας.

Ἀκούσαντες οὖν τὸν λόγον τοῦτον, τὸ μὲν ἐπιστρατεῦσαι ἐπί τινα τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ κα-

τοικούν

τοικούντων, ἀπέγνωσαν τὸ παράπαν· ἀναζεύξαντες δὲ ἀπὸ τοῦ προειρημένου τόπου, παρεγένοντο ἐπὶ Ναύπακτον τῆς Αἰτωλίας, ὃ ἔστιν ἱερὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων, οὗ τελοῦνται θυσίας δημοτελεῖς ἀπ' ἀρχαίου τε ἐξ ἔθους. Τούτων δὲ ἐπιτελουμένων ὁ στρατηγὸς Πόπλιος ἐμμανὴς γενόμενος καὶ παράφρων, ἀποφθέγγεται πολλά τινα ἐνθουσιωδῶς, τὰ μὲν ἐν μέτρῳ, ἔστιν δ' ἃ καταλογάδην· διαγγελθέντος δὲ τῷ πλήθει τοῦ πράγματος, συνέθεον πάντες πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ Ποπλίου, ἅμα μὲν ὑπαγωνιῶντες καὶ ἐκπεπληγμένοι, ἐπὶ τῷ τὸν κράτιστον αὐτῶν καὶ δυνάμενον ἀφηγεῖσθαι μετ' ἐμπειρίας, ἠτυχηκέναι, ἅμα δὲ ἀκούειν βουλόμενοι τὰ λεγόμενα· ὥστέ τινας αὐτῶν πεσθέντας βιαιότερον, ἀποπνιγῆναι. Τὰ μὲν οὖν ἐν μέτρῳ ῥηθέντα ὑπ' αὐτοῦ, ἔτι ὄντων ἐν τῇ σκηνῇ, ἔστιν τάδε·

Ὦ πατρὶς, οἷόν σοι λυγρὸν φέρει Ἄρη Ἀθήνη,
Ἡνίκα περήσασ' Ἀσίην πολύολβον ἵκηαι
Ἰταλίην ἐς γαῖαν ἐΰστεφάνους τὲ πόληας,
Θρινακίην νῆσον πολυήρατον, ἣν κτίσατο
Ζεύς.

Ἥξει γὰρ στρατιὴ πολυφέρτατος ὀβριμόθυμος,
Τηλόθεν ἐξ Ἀσίης ὅθεν ἡλίου ἀντολαί εἰσιν,
Καὶ βασιλεὺς διαβὰς στεινὸν πόρον Ἑλλησπόντου,

Ὅρκια πιστὰ ταμεῖ πρὸς κοίρανον Ἠπειρωτῶν·
Ἄξει δ' εἰς Ἀσίην στρατιὴν ἀνάριθμον ἀγείρας,
Παντόθεν ἐκ τ' Ἀσίης ἠδ' Εὐρώπης ἐρατεινῆς,
Καί σε δαμᾷ· χήρους δ' οἴκους καὶ τείχεα θήσει·
Δουλοσύνην δ' ἐπὶ πᾶσιν ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας
Τεύξει, μηνίσας ἕνεκ' Ἀθηναίης μεγαθύμου.

Ἀνειπὼν δὲ τοὺς στίχους τούτους, ὥρμησεν ἐκ τῆς σκηνῆς ἐν χιτῶνι, καὶ ἀπεφθέγγετο καταλογάδην τάδε. Μηνύω ὑμῖν, ὦ ἄνδρες στρατιῶται καὶ πολῖται, διαβάντας ἐπὶ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, νικῆσαι ὑμᾶς τὸν βασιλέα Ἀντίοχον, ναυμαχήσαντάς τε καὶ πεζῇ παραταξαμένους· κυριεῦσαι δὲ τῆς ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύρου χώρας πάσης, καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐκτισμένων ἐν αὐτῇ, ἐκβαλόντας τὸν Ἀντίοχον εἰς Συρίαν· ταύτην δὲ παραδοθῆναι καὶ τὰς πόλεις, τοῖς Ἀττάλου υἱοῖς· Γαλάτας δὲ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ Ἀσίᾳ, παραταξαμένους πρὸς ὑμᾶς ἡττηθῆναι· τῶν δὲ γυναικῶν καὶ τέκνων καὶ τῆς ἀποσκευῆς πάσης, κυριεῦσαι ὑμᾶς, καὶ ἀγαγεῖν εἰς τὴν Εὐρώπην: τοὺς δὲ κατοικοῦντας ἐν τῇ Εὐρώπῃ τὴν παραλίαν Θρᾷκας, τῆς τε Προποντίδος καὶ ἑλλησπόντου, ἀναλύουσιν ὑμῖν ἀπὸ τῆς στρατείας, ἐπίθεσιν ποιήσεσθαι περὶ τὴν τῶν Αἰνιανῶν χώραν, καί τινας διαφθείραντας, ἀφελέσθαι μέρος

τι τῆς

τὶ τῆς προνομῆς· διαλυθέντων δὲ τῶν ἄλλων, καὶ κομισθέντων εἰς Ῥώμην, ἔσεσθαι συνθήκας πρὸς βασιλέα Ἀντίοχον, ἐφ᾽ ᾧ χρήματα μὲν εἰσοίσει, καὶ χώρας τινὸς ἀποστήσεται. Ἀναγορεύσας δὲ ταῦτα, ἀνακεκράγει μεγάλῃ τῇ φωνῇ λέγων τάδε. Ἐκ τῆς Ἀσίας ὁρῶ διαβαίνοντας δυνάμεις χαλκοστέρνους, καὶ βασιλέας ἐνθὶ τὸ αὐτὸ συναγομένους, καὶ ἔθνη παντοδαπὰ ἐπὶ τὴν Εὐρώπην, ἵππων τε κτύπον δοράτων τε ψόφον, καὶ φόνον αἱματόφυρτον, λεηλασίαν τε δεινὴν, πτώσεις τε πύργων καὶ τειχῶν κατασκαφὰς, ἐρημίαν τε χθονὸς ἀμυθήτου. Ταῦτα δὲ εἰπὼν, ἔλεξεν αὖθις ἐν ἔπεσι τάδε·

Ἡνίκα Νισαῖαι χρυσάμπυκες ἀργέτ᾽ ἵπποι,
Βῶσιν ὑπὲρ χθόνα δῖαν, ἑὴν προλιπόντες ἐφέδρην,
Οὕς ποτ᾽ ἐν ἄστει τεῦξε Συρηκοσίων πολυόλβων
Δαίδαλος Ἠεπίων φιλίαν πολυήρατον αὔξων,
Δαῖτ᾽ ὑπὲρ χαλκείῃ, δεσμοῖς δ᾽ ὑπὲρ δεσμὸν ἴαλλεν
Χρύσεον ἐν δ᾽ αὐτὸν πᾶσιν ὑπόδιον θ᾽ υἱὸν,
Ἥρμοσεν ἀκτίνεσσι καὶ ὄμμασι μαρμαίροντα·
Καὶ τότε σοὶ Ῥώμη χαλεπ᾽ ἄλγεα πάντα τελεῖται,
Ἥξει γὰρ στρατὸς εὐρὺς, ὃς οὐ χθόνα πᾶσαν ὀλέσσει,
Χηρώσει δ᾽ ἀγορὰς, ἄστη δέ τε πυρπολαθήσει·

Αἵματι δὲ πλήσει ποταμοὺς, πλήσει δὲ καὶ ἅδην·
Δουλοσύνην τ' οἰκτρὴν συγερὴν ἀτέκμαρτον ἐφέσσει·
Οὐδὲ γυνὴ πόσιν ὃν γ' ὑποδέξεται ἐκ πολέμοιο
Νοστήσαντ', Αἴδης δὲ καταχθόνιος μελανείμων
Ἕξει ἐνὶ φθιμένοισιν ὁμοῦ τέκνα μητρὸς ἀπούρας,
Ἄρης δ' ἀλλοδαποῖς πολυθήσει δούλιον ἦμαρ.

Ἀποφθεγξάμενος δὲ ταῦτα, ἐσιώπησεν, καὶ πορευθεὶς ἔξω τοῦ στρατοπέδου, ἀνέβη ἐπί τινα δρῦν· ἐπακολουθήσαντος δὲ τοῦ ὄχλου, προσεκαλέσατο αὐτὸν, καὶ εἶπε τάδε· Ἐμοὶ μὲν, ὦ ἄνδρες Ῥωμαῖοι, καὶ οἱ λοιποὶ στρατιῶται, καθήκει τελευτήσαντι ὑπὸ λύκου Πυῤῥοῦ εὐμεγέθους καταβρωθῆναι ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ· ὑμεῖς δὲ τὰ ῥηθέντα ὑπ' ἐμοῦ γινώσκετε συμβησόμενα ὑμῖν πάντα, τεκμηρίοις χρώμενοι τῇ νῦν ἐσομένῃ ἐπιφανείᾳ τοῦ θηρίου τε καὶ τῇ ἐμῇ ἀναιρέσει ὅτι ἀληθῆ εἴρηκα, ἔκ τινος θείας ὑποδείξεως. Τοσαῦτα δὲ εἰπὼν, ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀποστῆναι, καὶ μηδένα κωλῦσαι τὸ θηρίον προσελθεῖν, φάσκων, ἐὰν ἀποστρέψωσιν οὐ συνοίσειν αὐτοῖς· ποιήσαντος δὲ τοῦ πλήθους τὸ προ-

τὸ προσαχθὲν οὐκ εἰς μακρὰν παραγίνεται, ὁ λύκος· ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Πόπλιος κατέβη ἀπὸ τῆς δρυὸς, καὶ ἔπεσεν ὕπτιος· ὁ δὲ λύκος ἀναχάσας αὐτὸν, κατεδαίνυτο πάντων ὁρώντων· ἀναλώσας δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ πλὴν τῆς κεφαλῆς ἐτράπετο εἰς τὸ ὄρος. Προσελθόντος δὲ τοῦ ὄχλου, καὶ βουλομένου ἀνελέσθαι τὰ ἀπολελειμμένα, κτερίσαι τε αὐτὸν νομίμως, ἡ κεφαλὴ κειμένη ἐπὶ τῆς γῆς, ἀνεῖπε τοὺς στίχους τούτους·

Μὴ ψαῦ' ἡμετέρης κεφαλῆς· οὐ γὰρ θέμις ἐστὶν
Οἷσιν Ἀθηναίη χόλον ἄγριον ἐν φρεσὶ θῆκεν,
Ἅπτεσθαι θείοιο καρήατος, ἀλλὰ πέπαυσο,
Μαντοσύνην τ' ἐπάκουσον ἀληθέα ἥπερ ἐρεῖ σοι·
Ἥξει γὰρ χθόνα τήνδε πολὺς καὶ καρτερὸς Ἄρης·
Ὃς λαὸν μὲν ἔνοπλον ὑπὸ σκότον ἄϊδι πέμψει,
Ῥήξει δ' αὖ λιθίνους πύργους καὶ τείχεα μακρά·
Ὄλβον δ' ἡμέτερον καὶ νήπια τέκν' ἀλόχους τε
Μάρψας, εἰς Ἀσίην ἄξει διὰ κῦμα περήσας·
Ταῦτά σοι εἴρηκεν νημερτέα Φοῖβος Ἀπόλλων,

πύθιος, ὅς μοι ἑὸν κρατερὸν θεράποντ', ἐπιπέμψας,
Ἤγαγεν εἰς μακάρων τε δόμους καὶ Περσεφονείης.

Ἀκούσαντες δὲ τῶν ἐπῶν τούτων, οὐ μετρίως ἐταράχθησαν, ἱδρυσάμενοί τε ναὸν Ἀπόλλωνος Λυκίου, καὶ βωμὸν οὗπερ ἔκειτο ἡ κεφαλή, ἀνέβησαν εἰς τὰς ναῦς, καὶ ἀπέπλεον ἕκαστος ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν πατρίδας, καὶ συνέβη ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ Ποπλίου ῥηθέντα γενέσθαι.

Ἱστορεῖ δὲ καὶ Ἡσίοδος καὶ Δικαίαρχος, καὶ Κλίταρχος, καὶ Καλλίμαχος, καὶ ἄλλοι τινὲς περὶ Τειρεσίου τάδε· Τειρεσίαν τὸν Εὐμάρους, ἐν Ἀρκαδίᾳ ἄνδρα ὄντα, ἐν τῷ ὄρει τῷ ἐν Κυλλήνῃ, ὄφεις ἰδόντα ὀχεύοντας τρῶσαι τὸν ἕτερον, καὶ παραχρῆμα μεταβαλεῖν τὴν ἰδέαν· γενέσθαι γὰρ ἐξ ἀνδρὸς γυναῖκα, καὶ μιχθῆναι ἀνδρί· τοῦ δὲ Ἀπόλλωνος αὐτῷ χρήσαντος, ὡς ἐὰν τηρήσας ὀχεύοντας, ὁμοίως τρώσῃ τὸν ἕνα, ἔσται οἷος ἦν, παραφυλάξαντα τὸν Τειρεσίαν, ποιῆσαι τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ῥηθέντα, καὶ οὕτως κομίσασθαι τὴν ἀρχαίαν φύσιν· Διὸς δὲ ἐρίσαντος Ἥρᾳ, καὶ φαμένου ἐν ταῖς συνουσίαις πλεονεκτεῖν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀνδρὸς τῆς τῶν ἀφροδισίων ἡδονῆς, καὶ τῆς Ἥρας φασκούσης τὰ ἐναντία, δόξαι αὐτοῖς μεταπεμψαμένοις, ἐρέσθαι τὸν Τειρεσίαν διὰ τὸ

τῶν

τῶν τρόπων ἀμφοτέρων πεπειρᾶσθαι· τὸν δὲ ἐρωτώμενον, ἀποφήνασθαι· διότι μοιρῶν οὐσῶν δέκα, τὸν ἄνδρα τέρπεσθαι τὴν μίαν, τὴν δὲ γυναῖκα, τὰς ἐννέα· τὴν δὲ Ἥραν ὀργισθεῖσαν κατανύξαι αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ποιῆσαι τυφλόν· τὸν δὲ Δία δωρήσασθαι αὐτῷ τὴν μαντικήν, καὶ βιοῦν ἐπὶ γενεὰς ἑπτά. Οἱ αὐτοὶ ἱστοροῦσι κατὰ τὴν Λαπιθῶν χώραν γενέσθαι Ἐλάτῳ τῷ βασιλεῖ θυγατέρα ὀνομαζομένην Καινίδα· ταύτῃ δὲ Ποσειδῶνα μιγέντα ἐπαγγείλασθαι ποιήσειν αὐτῇ, ὃ ἂν ἐθέλῃ· τὴν δὲ ἀξιῶσαι, μεταλλάξαι αὐτὴν εἰς ἄνδρα, ποιῆσαί τε ἄτρωτον· τοῦ δὲ Ποσειδῶνος κατὰ τὸ ἀξιωθὲν ποιήσαντος μετονομασθῆναι Καινέα. Καὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ τῇ πρὸς Μαιάνδρῳ ποταμῷ, ἐγένετο ἀνδρόγυνος, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀντιπάτρου, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Μάρκου Βινικίου, καὶ Τίτου Στατιλίου Ταύρου, τοῦ Κυβιλίου ἐπικληθέντος· παρθένος γὰρ γονέων ἐπισήμων τρισκαιδεκαέτις ὑπάρχουσα ὑπὸ πολλῶν ἐμνηστεύετο, οὖσα εὐπρεπής· ὡς δ' ἐνεγγυήθη ᾧ οἱ γονεῖς ἐβούλοντο, ἐνστάσης τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου, προϊέναι τοῦ οἴκου μέλλουσα, αἰφνιδίως πόνου ἐμπεσόντος αὐτῇ σφοδροτάτου ἐξεβόησεν· ἀναλαβόντες δὲ αὐτὴν οἱ προσήκοντες, ἐθεράπευον ὡς ἀλγήματα ἔχουσαν κοιλίας καὶ στρόφους τῶν ἐντός·

τῆς δὲ

τῆς δὲ ἀλγηδόνος ὠδινούσης τρισὶν ἡμέραις ἑξῆς ἀπορείαν τε πᾶσι τοῦ πάθους ποιοῦντος, τῶν πόνων οὔτε νυκτὸς, οὔτε ἡμέρας ἐνδόσιν λαμβανόντων, καί τοι πᾶσαν μὲν θεραπείαν αὐτῇ προσφερόντων ἐν τῇ πόλει ἰατρῶν, μηδεμίαν δὲ τοῦ πάθους δυναμένων αἰτίαν εὑρεῖν, τῇ τετάρτῃ τῶν ἡμερῶν περὶ τὸν ὄρθρον μείζονα τῶν πόνων ἐπίδοσιν λαμβανόντων, σὺν μεγάλῃ οἰμωγῇ ἀνακραγούσης, ἄφνω αὐτῇ ἀρσενικὰ μόρια προέπεσεν, καὶ ἡ κόρη ἀνὴρ ἐγένετο· μετὰ δὲ χρόνον, εἰς Ῥώμην ἀνηνέχθη πρὸς Κλαύδιον καίσαρα· ὁ δὲ τούτου ἕνεκα τοῦ σημείου, ἐν Καπετωλίῳ Διῒ ἀλεξικάκῳ ἱδρύσατο βωμόν.

§ Ἐγένετο καὶ ἐν Μηουΐᾳ πόλει τῆς Ἰταλίας, ἐν Ἀγριππίνης τῆς Σεβαστῆς ἐπαύλει, ἀνδρόγυνος, ἄρχοντος Ἀθήνησι Διονυσοδώρου, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Δέκμου Ἰουνίου Σιλανοῦ Τορκουάτου, καὶ Κοΐντου Ἀστερίου Ἀντωνίνου· Φιλωτὶς γάρ τις ὀνόματι παρθένος, Σμυρναία τὸ γένος, ὡραία πρὸς γάμον ὑπὸ τῶν γονέων κατεγγεγυημένη ἀνδρί· μορίων αὐτῇ προφανέντων ἀρρενικῶν, ἀνὴρ ἐγένετο. Καὶ ἄλλος δέ τις ἀνδρόγυνος κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐγένετο ἐν Ἐπιδαύρῳ, γονέων ἀπόρων παῖς, ὃς ἐκαλεῖτο πρότερον Συμφέρουσα· ἀνὴρ δὲ γενόμενος, ὠνομάζετο Συμφέρων· κηπουρῶν δὲ

τὸν

τὸν βίον διῆγεν. Καὶ ἐς Λαοδίκειαν δὲ τῆς Συρίας γυνὴ ὀνόματι Αἰτητὴ, συνοικοῦσα τῷ ἀνδρὶ ἔτι, μετέβαλε τὴν μορφὴν, καὶ μετωνομάσθη Αἰτητός· ἀνὴρ γενόμενος· ἄρχοντος Ἀθήνησι Μακρίνου, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Λουκίου Λαμία καὶ Αἰλιανοῦ Οὐέτερος. τοῦτον καὶ αὐτὸς ἐθεασάμην. Ἐγεννήθη καὶ ἐπὶ Ῥώμης ἀνδρόγυνος, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἰάσονος, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Μάρκου Πλατίου, καὶ Σέξτου Καρμινίου, Ὑϊλίου, καὶ Μάρκου Φουλβίου Φλάκκου· δι' ἣν αἰτίαν ἡ σύγκλητος ἐκέλευεν τοὺς ἱερομνήμονας ἀναγνῶναι τοὺς Σιβύλλης χρησμοὺς, καὶ ἐξηγήσαντο τοὺς χρησμούς· εἰσὶν δ' οἱ χρησμοὶ οἵδε·

Ὅσσα τέρα καὶ ὅσσα παθήματα δαίμονος αἴσης,
Ἱστὸς ἐμὸς λύσει· τάδ' ἐνὶ φρεσὶν αἴκε νοήσῃς,
Ῥώμη ἐῇ πίσυνος· καί τοι ποτὲ φημὶ γυναῖκα
Ἀνδρόγυνον τέξεσθαι ἔχοντά περ ἄρσενα πάντα,
Νηπιαχαί θ' ὅσσα θηλύτεραι φαίνουσι γυναῖκες·
Οὐκ ἔτι δὴ κρύψω, θυσίας δέ τοι ἐξαγορεύσω.
Προφρονέως Δήμητρι καὶ ἁγνῇ Περσεφονείῃ,

Ἴστω

Ἴςω δ' αὐτὴ ἄνασσα θεὰ τὰ μὴ ἐπιπίθησαι,
Σεμνοτάτῃ Δήμητρι καὶ ἁγνῇ Περσεφονείῃ·
Θησαυροὺς μὲν πρῶτα νομίσματος εἰς ἓν ἀθροίσας,
Ὅττι θέλεις ἀπὸ παμφύλων πόλεών τε καὶ αὐτῶν,
Μητρὶ κόρης Δήμητρι κέλευ θυσίαν προτίθεσθαι·
Αὐτὰρ δημοσίᾳ κέλομαί σε τρὶς ἐννέα ταύρους
Φαιὰς ἠυκέρους θυέμεν λευκότριχας, αἴ κεν
Ὑμετέρᾳ γνώμῃ κάλλει προφερέστατοι ὦσιν·
Παῖδας ὅσας πάρος εἶπα, κέλευ ἀχαϊστὶ τάδ' ἔρδειν,
Ἀθανάτην βασίλισσαν ἐπευχομένην θυέεσιν
Σεμνῶς καὶ καθαρῶς, τότε δὴ μετέπειτα δεχέσθω,
Ἔμπεδ' ἀφ' ὑμετέρων ἀλόχων ἱερ', αὐτὰρ ἐπ' αὐτοῖς
Ἴςῳ ἐμῷ πίσυνοι λαμπρὸν φάος, αἱ δὲ φερόντων.
lego αὐτὰ Σεμνοτάτῃ Δήμητρι τὸ δεύτερον, * αὖται λαβοῦσαι
Τρὶς τόσα νήφαλα πάντα πυρὸς μαλεροῖο πεσόντων,

Θύσαι

Ὅσαι ἐπιςαμένως θυσίαν γραικοὶ πεπίθοιντο.
Προφρονέως δ' ἄλλαι Πλουτωνίδι τόσσα λαβοῦσαι,
Ὅσαι ἐν ἡλικίῃ νεοθαλέα θυμὸν ἔχουσιν,
Νηπίαχοι, σεμνὴν Πλουτωνίδα πανδίδακτον,
Ἐν πάτρᾳ εὐχέσθων μίμνειν πολέμου κρατέοντος,
Λήθην Ἑλλήνεσσι, πεσεῖν πόλεώς τε καὶ αὐτοῦ.
Θησαυρὸν δ'* ἕτεροι καὶ παρθένοι ἔνθα φερόντων, lego ἑταροὶ
Ἴσῳ θεοπαγεῖ νυμφάσματα ποικίλα σεμνὴν,
Πλούτωνι κοσμεῖσθ' ὅπως * χεσίησι κακοῖσι. lego σχέσιν
Προφρονέως δ' ὅτι κάλλιστον καὶ εὐκτὸν ἐπ' αἶαν ἔσσι
Ὡς θνητοῖσιν ἰδέσθαι ἐπέπλετο τὸ φέρεσθαι·
Ἴσῳ σύμμικτον δῶρον βασιληΐδι κούρῃ·
Αὐτὰρ ὅτ' ἂν Δήμητρι καὶ ἁγνῇ Περσεφονείῃ·
Γαίας ὑμετέρας ἀπερυκόμεναι ζυγὸν αἰεί,
Αἰδωνῆ Πλούτωνι βοὸς κυανότειχος αἷμα,
Λαμπροῖς * ἱμάσι κοσμητοὺς μετὰ ποιμένος, ὅστις lego ἅμκει ἢ
Ἠματίῳ πίσυνος βοὸς ἄρτεμος αὐτὸς ὁ δ' ἔσαι
Ὅσοι τ' ἄλλοι ὁμοῦ πίσυνοι κατὰ πατρίδ' ἔασι·

Μὴ

Μὴ γὰρ ἀπιστόφιλος θυσίαισιν ἀνὴρ παρετέσθω·
Ἔξω δ' † ἔνθ' ἀνόμιστον ἐπέπλετο φωτὶ τάδ' ἔρδειν, — † lego ἔνθα νομιστὸν
* Νήπιοι κατὰ δ' αὐτὸν ἔχειν θυσίαν, κατὰ δ' αὐτὴν
Ὅστις ἂν ἡμετέρων χρησμῶν ἴδρις ἐς τόδ' ἵκηται,
Σεμνὸν Φοῖβον ἄνακτα μετελθέτω ἐν θυσίαισι,
Προφρονέως βωμοῖς ἐπὶ πίονα μηρία καύσας,
Αἰγῶν παλλεύκων νεάτην· ἀτὰρ οἴδατε πάντες,
Λισσέσθω Φοῖβον παιήονα κρᾶτα πυκάσσας,
Ἱκτῆρες πίπτοντες ὅπως λυσίης ἀκέσοιο,
Νοστήσασ' δ' ἄρα τοῦ βασιληΐδα πότνιαν Ἥρην·
Ἀργὴν βοῦν θύων πατρίοισι νόμοισι κατ' αἶσαν,
Ὑμνεῖν αἶκε γένη [a] προφορέστεραι [b] ὡς ἐνὶ λαοῖς, — a lego αἶκε b ὧσ
Καὶ νήσων ναέται τὴν ἀντιπάλων ὅτ' ἂν αἶαν·
Οὐ δόλῳ, ἀλλὰ βίᾳ Κυμαΐδα πρόφρονος αὖται,
Νάσσων τε σεμνῆς βασιληΐδος οἷς ἐτίθεντο,

Ἐν

Ἐν πατρίοισιν δόμοις Ἥρας ξόανόν τε κατ' οἶκον,
Ἵξῃ δ' ἂν μύθοισιν ἐμοῖς τάδε πάντα πίθηνται ;
Σεμνοτάτην βασίλισσαν ἐπέλθῃς ἐν θυσίαισιν·
Ἐν πολλῷ χρόνῳ αὐτόθ' ἐφ' ὕστερον ὅσκεν ἐπ' αὐτοῖς,
Νήφαλα καὶ ῥέξας ὅσαι ἡμέραι εἰς ἐνιαυτὸν,
Ὅσκε τάδε ῥέξῃ κείνου κράτος ἔσσεται αἰεὶ,
Νηφαλίμφρον ἀρνῶν τε ταμῶν χθονίοις τάδε ῥέξον,
Ἦμος ἂν ἤδη ἔχοις μεγαλήτην οὐκ ἀπαίτη
Ξεστοδόταν ξοάνησιν καὶ τἆλλ' ὅς ἐλεξάσαμι,
Ἐν πετάλοισιν ἐμοῖς ὑπὸ κορκίδος ἀμφὶ καλύπτρας
Ἵμορτός σε βάλεν γλαυκῆς ἐλάας πολυκάρπου, *
Ἀλλὰ φῦλλα λαβοῦσα λύσιν κακοῦ ἦμος ἂν ἔλθῃ,
Ὕμμι χρόνος μάλα κεῖνος ἐν ᾧ ποτε πάλλαν εογυη·
Τρωσδῆτε καύσεισε κακῶν ἅμα δ' Ἑλλάδος ἐκ γῆς·
Αὐτὰρ σοῦ μεταβᾶσαν ἐπὶ τρωάδος ἀγορεῦσαι.

Ἐν δὲ Μεσσήνῃ οὐ πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ὥς φησιν Ἀπολλώνιος, συνέβη πίθον λίθου πεποιημένον ῥαγῆναι, χειμώνων βίᾳ καὶ ὕδατος πολλοῦ ἐπενεχθέντος· προχυθῆναι δ᾽ αὐτοῦ κεφαλὴν τριπλασίαν τῆς ἀνθρωπίνης, τοὺς δὲ ὀδόντας ἔχειν διστοίχους· ἀναζητουμένων δὲ τίνος εἴη ἡ κεφαλή, δηλῶσαι τὴν ἐπιγραφήν. Ἴδεω γὰρ ἐγκεχάρακτο· ἕτερον οὖν δημοσίᾳ κατασκευάσαντες πίθον, ἐνέθεσαν καὶ ἀσφαλέστερον ἐκήδευσαν τὸν Ἥρωα οἱ Μεσσήνιοι. τοῦτον ἰδόντες ὄντα περὶ οὗ φησὶν Ὅμηρος,

Ἴδεώ θ᾽ ὃς κάρτιστος ἐπιχθονίων γένετ᾽ ἀνδρῶν,
Τῶν τότε, καί ῥα ἄνακτος ἐναντίον εἵλετο τόξον,
Φοίβου Ἀπόλλωνος καλλισφύρου εἵνεκα νύμφης.

Ἐν Δαλματίᾳ τε ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος καλουμένῳ σπηλαίῳ, ἔστιν ἰδεῖν πολλὰ σώματα, ὧν τὰ τῆς πλευρᾶς ὀστᾶ ὑπερβάλλει ἑκκαίδεκα πήχεις.

Ἀπολλώνιος δὲ ὁ γραμματικὸς ἱστορεῖ ἐπὶ Τιβερίου Νέρωνος σεισμὸν γεγενῆσθαι, καὶ πολλὰς καὶ ὀνομαστὰς πόλεις τῆς Ἀσίας ἄρδην ἀφανισθῆναι ἃς ὕστερον ὁ Τιβέριος οἰκείᾳ δαπάνῃ πάλιν ἀνώρθωσεν, ἀνθ᾽ ὧν κολοσσόν τε αὐτῷ κατασκευάσαντες ἀνέθεσαν παρὰ τῷ τῆς Ἀφροδίτης

δίτης

δίτης ἱερῷ, ὅς ἐστιν ἐν τῇ Ῥωμαίων ἀγορᾷ, καὶ τῆς πόλεων ἑκάστης ἐφεξῆς, ἀνδριάντας περιέστησαν· ἔπαθον δὲ καὶ τῆς Σικελίας τῷ σεισμῷ οὐκ ὀλίγαι πόλεις, καὶ τὰ πλησίον Ῥηγίου· ἐσείσθη δὲ οὐκ ὀλίγα καὶ τῶν ἐν Πόντῳ ἐθνῶν· κατὰ δὴ τῆς γῆς τὰς διαστάσεις, ἐφάνη σωμάτων μεγέθη, ἃ ἐκπλαγέντες οἱ ἐπιχώριοι, κινῆσαι μὲν ὤκνησαν, δεῖγμα δὲ ἐνεγκόντες, ἔπεμψαν εἰς τὴν Ῥώμην ὀδόντα ἑνὸς οὐ ποδιαῖον μόνον, ἀλλ' ὑπερβάλλοντα καὶ τοῦτο τὸ μέτρον· ἐπιδείξαντες δὲ Τιβερίῳ οἱ πρέσβεις, ἠρώτων εἰ βούλεται κομισθῆναι τὸν ἥρω πρὸς αὐτόν. Ὁ δὲ πρὸς ταῦτα ἐμφρόνως ἐβουλεύσατο, μήτε τῆς γνώσεως τοῦ μεγέθους ἑαυτὸν ἀποστερήσας, τό, τε ἀνόσιον τῆς νεκροσυλίας περιστησάμενος· γεωμέτρην γάρ τινα τῶν οὐκ ἀφανῶν Πούλχρον ὀνόματι, τιμώμενον ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὴν τέχνην καλέσας, πρόσωπον ἐκέλευσε πλάσαι πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ὀδόντος· ὁ δὲ σταθμησάμενος ἡλίκον ἂν γένοιτο τό, τε σύμπαν σῶμα καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, τῷ τοῦ ὀδόντος ὄγκῳ, διαγασάμενος δὴ ταχέων, ἐκόμισε τῷ αὐτοκράτορι· κἀκεῖνος εἰπὼν ἀρκεῖσθαι τῇ θέᾳ ταύτῃ, ἀποπέμπει τὸν ὀδόντα ἐκεῖσε, ὅθεν καὶ ἐκομίσθη. Οὐ χρὴ δὲ ἀπιστεῖν τῷ εἰρημένῳ, ἐπεὶ καὶ τῆς Αἰγύπτου Λίτραι εἰσὶν τόποι, ἐν αἷς δείκνυνται σώματα οὐκ ἐλάττω τούτων, οὐ κεκρυμμένα γῇ, ἀλλ' ἐμφανῆ ἀφειμένα οὔτε

συγκέχυται, οὔτε συμπεφόρηται, ἀλλ' ἐν τάξει κεῖται, ὡς γνωρίσαι προσελθόντα, τοῦτο μὲν μηρῶν ὀστᾶ, τοῦτο δὲ κνημῶν, καὶ τῶν ἄλλων μελῶν· Διὸ οὐ χρὴ οὐδὲ τούτοις ἀπιστεῖν ἐννοουμένους, ὅτι κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ φύσις ἀκμάζουσα, ἅπαντα ἐγγὺς θεῶν ἐκουροτρόφει· μαραινομένου δὲ τοῦ χρόνου συμμεμάρανται καὶ τὰ μεγέθη τῶν φύσεων· καὶ τὰ ἐν τῇ Ῥόδῳ δὲ παρειλήφαμεν ὀστᾶ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος, ὡς παραβαλλομένους τοὺς νῦν ἀνθρώπους πολὺ καταδεεστέρους εἶναι. Ὁ δὲ αὐτός φησιν πλησίον Ἀθηνῶν, νῆσόν τινα εἶναι· ταύτην δὲ τοὺς Ἀθηναίους βούλεσθαι τειχίζειν· σκάπτοντας οὖν τοὺς θεμελίους τῶν τοίχων εὑρεῖν σορὸν ἑκατὸν πηχῶν, ἐν ᾗ εἶναι σκελετὸν ἴσον τῇ σορῷ, ἐφ' ἧς ἐπιγέγραπται τάδε. Τέθαμμ' ὁ Μακρόσειρις ἐν νήσῳ μακρᾷ, ἔτη βιώσας πεντάκις τὰ χίλια. Εὔμαχος δέ φησιν ἐν περιηγήσει, Καρχηδονίους περιταφρεύοντας τὴν ἰδίαν ἐπαρχείαν, εὑρεῖν ὀρύσσοντας δύο σκελετοὺς ἐν σοροῖς κειμένους, ὧν τοῦ μὲν εἰκοσιτέσσαρας εἶναι πήχεις τὴν σύνθεσιν, τοῦ δὲ ἑτέρου, εἰκοσιτρεῖς. Θεόπομπος δέ φησιν ὁ Σινοπεὺς, ἐν τῷ περὶ σεισμῶν, ἐν τῷ κιμμερικῷ Βοσπόρῳ αἰφνιδίως σεισμοῦ γενομένου, τὸν παρ' αὐτοῖς τινὰ ἀναρραγῆναι λόφον, καὶ ἀναβαλεῖν ὀστᾶ ὑπερμεγέθη, ὥστε τὴν σύνθεσιν τοῦ

σκελετοῦ,

σκελετὸ, πηχῶν δυερεθίωσαι εἰκοσιτεσσάρων. ταῦτα δέ φησιν τὰ ὀστᾶ τοὺς περιοικοῦντας Βαρβάρους, εἰς τὴν Μαιῶτιν ῥίψαι λίμνην. Παιδίον πρὸς Νέρωνα ἐκομίσθη τετρακέφαλον, ἀνάλογα ἔχον καὶ τὰ ἄλλα μέλη· ἄρχοντος Ἀθήνησιν Θρασύλλου, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Ποπλίου Πετρωνίου τοῦ Σπαλιανοῦ, καὶ Κεσεννίου Πέτου. Καὶ ἕτερον ἐγεννήθη, ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου κεφαλὴν ἐκπεφυκυῖαν ἔχον. Ἐγένετο σημεῖον παράδοξον ἐπὶ Ῥώμης, ἄρχοντος Ἀθήνησι Δεινοφίλου, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Κοίντου Οὐρατίου, καὶ Γναίου Πομπηΐου Γάλλου· Ῥαικίου δὲ Ταύρου ἀνδρὸς στρατηγικοῦ τῆς γυναικὸς θεράπαινα τὴν τετιμημένων ἀπεκύησε πίθηκον. Κορνηλίου Γαλλικανοῦ ἡ γυνὴ παιδίον ἔτεκεν κεφαλὴν ἔχον Ἀνούβιδος ἐπὶ Ῥώμης· ἄρχοντος Ἀθήνησιν Δημοστράτου· ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Αὔλου Λουκιννίου Νέρούα Σιλανιανοῦ, καὶ Μάρκου Οὐεστίνου Ἀττικοῦ. Γυνὴ ἀπὸ πόλεως Τριδέντου τῆς Ἰταλίας, ἀπεκύησεν ὄφεις ἐσφαιρωμένους· ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Δομετιανοῦ καίσαρος τὸ ἔνατον, καὶ Πετιλίου Ῥούφου, τὸ δεύτερον, ἐν Ἀθήναις ἀναρχίας οὔσης. Ἐν Ῥώμῃ δικέφαλόν τις ἀπεκύησεν ἔμβρυον, ὃ ὑποθήκαις τῶν θυοσκόων εἰς τὸν Τίβεριν ποταμὸν ἐνεβλήθη· ἄρχοντος

Ἀθήνησιν Ἀδριανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος γενομένου, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ τὸ ἕκτον, καὶ Τίτου Σεξτίου Ἀφρικανοῦ. Δωρόθεος δὲ φησὶν ὁ ἰατρὸς ἐν ὑπομνήμασιν, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ κατ' Αἴγυπτον, κίναιδον τεκεῖν· τὸ δὲ βρέφος ταριχευθὲν, χάριν τοῦ παραδόξου φυλάττεσθαι. Ἐν Γερμανίᾳ ἐν τῷ στρατῷ τῶν Ῥωμαίων, ὃς ἦν ὑπὸ Τίτῳ Κουρτιλίῳ Μαγκίᾳ, τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐγένετο. Δοῦλος τοῦ στρατιώτου ἔτεκεν· ἄρχοντος Ἀθήνησιν Κόνωνος· ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Κοΐντου Οὐλουσίου Σατορνίνου, καὶ Ποπλίου Κορνηλίου Σκιπίωνος. Καὶ Ἀντίγονος δὲ ἱστορεῖ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, μίαν γυναῖκα ἐν τέτρασι τοκετοῖς εἴκοσι τεκεῖν, καὶ τὰ πλεῖστα τούτων ἐκτραφῆναι. Καὶ ἑτέρα τις γυνὴ κατὰ τὴν αὐτὴν πόλιν, πέντε ἐν ἑνὶ τοκετῷ ἀπεκύησεν παῖδας, τρεῖς μὲν ἄρρενας, δύο δὲ θηλείας· οὓς Αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς ἐκέλευσεν ἐκ τῶν ἰδίων χρημάτων τρέφεσθαι· πάλιν δὲ μετ' ἐνιαυτὸν, ἄλλα τρία ἡ αὐτὴ γυνὴ ἔτεκεν. Ἱππόστρατος δὲ φησὶν ἐν τῷ περὶ Μίνω, Αἴγυπτον ἐκ μιᾶς γυναικὸς Εὐρυόπης τῆς Νείλου, πεντήκοντα υἱοὺς γεννῆσαι. Δαναός τε ὁμοίως ἐκ μιᾶς γυναικὸς τῆς Νείλου Εὐρυόπης, πεντήκοντα θυγατέρας ἔσχεν. Κρατερὸς δέ φησιν ὁ Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς, γινώσκειν τινὰ ἄνθρω-

πον

τον, ὃν ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν παῖδα γενέσθαι, καὶ μειράκιον, καὶ ἄνδρα, καὶ γέροντα καὶ γήμαντα, καὶ παιδοποιησάμενον ἀποθανεῖν. Μεγασθένης δέ φησιν τὰς ἐν Παλαιᾷ κατοικούσας γυναῖκας ἑξαέτεις γινομένας τίκτειν. Εὑρέθη ἐν Σαύνῃ τῆς Ἀραβίας πόλει, ἱπποκένταυρος ἐπὶ ὄρους μάλα ὑψηλοῦ, ὃ ἐστιν γέμον φαρμάκου θανασίμου· καλεῖται δὲ τὸ φάρμακον ὁμώνυμον τῇ πόλει· ὀξύτατον δὲ καὶ ἀνυτικώτατον τῶν ὀλεθρίων καθέστηκεν· τὸν δὲ ἱπποκένταυρον συλλαβὼν ὁ βασιλεὺς ζῶον, ἀποπέμπει σὺν ἑτέροις δώροις πρὸς καίσαρα εἰς τὴν Αἴγυπτον· τροφὴ δὲ ἦν αὐτοῦ, κρέα· οὐ φέρων δὲ τὴν μεταβολὴν τοῦ ἀέρος, τελευτᾷ· καὶ οὕτως ὁ ἔπαρχος τῆς Αἰγύπτου ταριχεύσας, ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην· καὶ πρῶτον ἐν τοῖς βασιλείοις ἀπεδείχθη, τὸ μὲν πρόσωπον ἀγριώτερον τοῦ ἀνθρωπίνου ἔχων· χεῖρας δὲ καὶ τοὺς τούτων δακτύλους τετειχωμένους· πλευρὰ δὲ συναφῆ τοῖς προτέροις σκέλεσι καὶ τῇ γαστρί· ὁπλαὶ δὲ ἦσαν αὐτῷ ἵππου στερεαὶ, καὶ ἐπίξανθοι χαῖται, καίπερ ὑπὸ τῆς ταριχείας συμμελαινόμεναι τῷ δέρματι· μέγεθος δὲ ἦν οὐχ οἷοίπερ οἱ γραφόμενοι, οὐδ᾽ αὖ πάλιν μικρόν. Ἐν δὲ τῇ προειρημένῃ πόλει Σαύνῃ ἐλέγοντο καὶ ἕτεροι εἶναι ἱπποκένταυροι· τὸν δὲ πεμφθέντα εἰς Ῥώμην εἴ τις ἀπιστεῖ, δύναται ἱστορῆσαι· ἀπόκειται

Ζ 4 γὰρ

γὰρ ἐν τοῖς θείοις τοῦ αὐτοκράτορος τεταριχευμένος, ὡς προεῖπον. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚΑΤΟΝ ΕΤΗ ΖΗΣΑΝΤΩΝ.

Οἱ ἑκατὸν ἔτη ζήσαντες Ἰταλῶν, ὡς ἐξ αὐτῶν τῶν ἀποτιμήσεων ἀναζητήσαντες οὐ παρέργως ἐμάθομεν. Λούκιος Κορνήλιος, Κορνίου υἱός, πόλεως Πλακεντίας. Λούκιος Γλαύκιος Οὖηρος, Λουκίου πόλεως Πλακεντίας. Λούκιος Οὐετούστιος Σεκοῦνδος, Λουκίου υἱός, πόλεως Πλακεντίας. Λούκιος Λικίννιος Γάλλος, Λουκίου ἀπελεύθερος, πόλεως Πλακεντίας. Λούκιος Ἀκίλλιος Μάρκελλος, Λουκίου υἱός, πόλεως Πλακεντίας. Λούκιος Οὐέτιος, Μάρκου υἱός, Βριξέλλων. Λούκιος Κουαστώνιος, Λουκίου υἱός, πόλεως Κορνηλίας. Λούκιος Γαμίνιος, Λουκίου υἱός, πόλεως Βελείας. Γάϊος Πορτήσιος Φρόντων, Σέξτου υἱός, πόλεως Βονωνίας· Γάϊος Νώνιος Μάξιμος, Ποπλίου υἱός, πόλεως Βριξέλλων. Γάϊος Ἀμύριος Τέρων, Γαΐου υἱός, πόλεως Κορνηλίας· Γάϊος Κασοπούδης, Τιτίου υἱός, πόλεως Πάρμης. Γάϊος Οὐάτιος Τέρτιος, Σπορείου υἱός, πόλεως Πλακεντίας. Γάϊος Ἰούλιος Πόθος, πόλεως Ῥαβέννης. Γάϊος Οὐαλέριος Πρίμος, Κοΐντου υἱός, πόλεως Βελείας· Καισιλίας Κῦρος, πόλεως Πλακεντίας. Κατία Γαΐου θυγάτηρ, πόλεως Φαουεντίας.

πίας. Πόπλιος Φούλβιος Φρὺξ, Λουκίου ἀπελεύθερος, πόλεως Γολλισίας. Πόπλιος Νέβιος, Λουκίου ὑός, πόλεως βασιλείας· Πόπλιος Δεκίμιος Δημοσθένης, Ποπλίου ἀπελεύθερος, πόλεως Ἀειμήνου. Πετρωνία Κοΐντου, Λουκίου ἀπελευθέρα, πόλεως Πλακεντίας· Πόλλα Γάλλα Σπουρίου θυγάτηρ, πόλεως Αἰτωσίας. Μάρκος Οὐϊλζώνιος Σεύηρος, πόλεως Οὐελεΐας· Μάρκος Τορέντιος Ἄλβιος, Μάρκου ἀπελεύθερος, πόλεως Πλακεντίας. Μάρκος Ἀντώνιος, Λουκίου ὑὸς, πόλεως Πλακεντίας. Μάρκος Τάλπιος Οὐϊταλὶς, Μάρκου ὑὸς, πόλεως Πλακεντίας. Μάρκος Ἀκκέλιος, Μάρκου ὑός, πόλεως Βονωνίας. Μάρκος Νιρέλλιος, Γαΐου ὑὸς, πόλεως Πάρμης. Τίτος Οὐΐβιος Θάλβιος, Σουβίου ὑός, πόλεως Πάρμης. Τίτος Αἰμίλιος, Κοΐντου ὑός, πόλεως Ῥηγίας. Τίτος Οὐετεράνιος, Ποπλίου ὑὸς, πόλεως Βονωνίας. Τίτος Νουμέριος, Τίτου ὑός, πόλεως Πλακεντίας. Τίτος Σερουΐος Σέκουνδος, Τίτου ὑὸς, πόλεως Βονωνίας· Τίτος Πετρώνιος, Γαΐου ὑὸς, πόλεως Πλακεντίας. Τίτος Αὐτώνιος, Μάρκου ὑὸς, πόλεως Ῥηγίου. Τίτος Ἐρεύσιος Πολλίων, Γαΐου ὑὸς, πόλεως Βονωνίας. Τίτος Καμόριος Τόρπιος, Τίτου ὑὸς, πόλεως Φαβεντίας. Τουρελληφόρκσις Γαΐου ἀπελευθέρα, πόλεως Βονωνίας.

νωνίας. Κοΐντος Κάλασιος Ροῦφος, Κοΐντου υἱὸς, πόλεως Ῥηγίου. Κοΐντος Λουκρίτιος πρίμος, Κοΐντου υἱὸς, πόλεως Ῥηγίου. Κοΐντος Οὐέλιος Ποπλίου υἱὸς, πόλεως Βελίας. Ἀντωνία Σεκουνδα, Ποπλίου θυγάτηρ, πόλεως Βελίας. Ἀλβατία Σ. β να, πόλεως Παρμης. Σαλουΐα Οὐάρουα Ποπλίου θυγάτηρ, πόλεως Βασιλείας. Βεδία Μαρκέλλα Σέξτου θυγάτηρ, πόλεως Ορτισίας. Βασκία Ἀστικόσου Μακεδὼν, ἀπὸ Φιλίππων. Βουζηστόνου παροίκου Πόλτης, Μακεδών. Φρόντων Ἀλβουτίου Μακεδὼν ἀπὸ Φιλίππων. Σαρκης Κιλαμακέπις Ἀμφιπολῖτις. Αἰδέσιος Δίζα παροικοπόλεως, Μακεδών. Βιθυσδιζάσου παροικοπόλεως, τῶν Μακεδόνων. Ζαικεδένθης Μουκάσου παροικοπολίτης Μακεδών. Μάντις καὶ περίζου Μακεδὼν, ἐξ Ἀμφιπόλεως. Ἀλέξανδρος Δημητρίου Τιανὸς, ἀπὸ πόντου, ἢ Βιθυνίας. Γάζα Τίμωνος Τιανὴ, ἀπὸ πόντου, καὶ Βιθυνίας. Χρήστη Ἀντιπάτρου Τιανή. Χρυσίου Θεοφίλου Τιανή. Ἱέρων Ἱέρωνος Τιανός. Μούζακος Μουκάντου Νικομηδεὺς Βιθυνίας. Λούκιος Φιδικλάνιος Νέπως, Σινωπεύς. Ἀλούκιος Ἀπιλιούτας, ἀπὸ Λυσιτανίας πόλεως Ἰντεραννιησίας. Ἄμβατος Δοκουρίου υἱὸς, τῆς αὐτῆς πόλεως. Καίμαλος, Καντολγουνίου υἱὸς, τῆς αὐτῆς πόλεως. Κέλτιος Πελλίου υἱὸς, πόλεως Ἀπειλοκαρίου.

καείν. Ἀῤῥουώπιος Ἀππίου ὑιὸς, πόλεως Κονιμβριγησίας. Τάμφιλος Κέλπου ὑιὸς πόλεως τῆς αὐτῆς. Δοκκούειος Ἀλουκκίου ὑιὸς, πόλεως Αἰβουροβισυγγησίας. ¶ ΟΙ' ΑΠΟ' ΕΚΑΤΟ'Ν ΤΕΣΣΑ'ΡΩΝ ἘΤΩ͂Ν, ΜΕ'ΧΡΙ ἙΚΑΤΟ'Ν ΔΕ'ΚΑ ἈΠΟΓΡΑΨΑ'ΜΕΝΟΙ. Γάϊος Λικίνιος πεῖμος, πόλεως Βονωνίας, ἔτη ἑκατὸν ἕν. Κλωδία Ποτέσα, Γαΐου ἀπελευθέρα, πόλεως Βονωνίας, ἔτη ἑκατὸν ἕν. Κουσινία Μόσχος Γαΐου ἀπελευθέρα, πόλεως Κορνηλίας, ἔτη ἑκατὸν ἕν. Κρεωνία Οὐεξηκθωύδα, Ποπλίου ἀπελευθέρα, πόλεως Κορνηλίας, ἔτη ἑκατὸν ἕν. Λουΐα Ἀττική, Ποπλίου ἀπελευθέρα, πόλεως Παρμης, ἔτη ἑκατὸν ἕν. Βουεία Λυχναινὶς, πόλεως Παρμης, ἔτη ἑκατὸν ἕν. Γαΐος Σάμφιλος, Γαΐου ὑιὸς, πόλεως Βελείας, ἔτη ἑκατὸν δύο. Κοΐντος Κορνήλιος, Κοΐντου ὑιὸς, πόλεως Ῥηγίου, ἔτη ἑκατὸν δύο. Τίτος Ἀντώνιος, Τίτου ὑιὸς, πόλεως Παρμης, ἔτη ἑκατὸν δύο. Κοκκανία Μοῦσα, πόλεως Κορνηλίας, ἔτη ἑκατὸν τρία. Δημόκριτος Ἀβδηρείτης, ἔτη ἑκατὸν τέσσαρα. ἐτελεύτησεν δὲ τροφῆς ἀπεχόμενος. Κτησίβιος ὁ ἱστοριογράφος, ἔτη ἑκατὸν τέσσαρα· ἐν Περιπάτῳ δὲ ἐτελεύτα, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς δεδήλωκεν. Ἱερώνυμος ὁ συγγραφεὺς

φοὺς πολλοὺς μὴ χρόνους ἐν ταῖς στρατείαις ἀνα-τλήσας· πλείστοις δὲ τραύμασιν ἐν πολέμοις περιπεσὼν, ἐτελεύτησεν, βιώσας ἔτη ἑκατὸν τέσσαρα, ὥς φησιν Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν περὶ τῆς Ἀσίας ἱστοριῶν. Γάϊος Λαλ-λίας Τιωναῖνος, Λουκίου υἱὸς, πόλεως Βιωνίας, ἔτη ἑκατὸν πέντε. Πόπλιος Χουϊσέντιος Σφυ-ρίων Ποπλίου ἀπελεύθερος, πόλεως Βονωνίας, ἔτη ἑκατὸν πέντε. Τίτος Κοΐννας Χρύσαντος, Τίτου ἀπελεύθερος, πόλεως Φαουεντίας, ἔτη ἑκατὸν πέντε. Μάρκος Πομπώνιος Σεβῆρος, Μάρκου υἱὸς, πόλεως Ταννητάνης, ἔτη ἑκατὸν πέντε. Σέξτος Νέβιος Σέξτου υἱὸς, πόλεως Παρ-μίας, ἔτη ἑκατὸν πέντε. Λούκιος Αἴλιος Δω-ρόθεος, Λουκίου ἀπελεύθερος, πόλεως Βο-νωνίας, ἔτη ἑκατὸν ἕξ. Γάϊος Πομπού-σιος Μουντιανὸς, Ποπλίου υἱὸς, ἔτη ἑκατὸν ἑπτά. Πόλλα Δωνάτα Σέξτου θυγάτηρ, πόλεως Βονωνίας, ἔτη ἑκατὸν δέκα· Μουαντία Πρόκουλα, Λουκίου θυγάτηρ, πόλεως Ῥηγίου, ἔτη ἑκατὸν δέκα. ¶ ΟἹ ἈΠῸ ΤΩ͂Ν ἙΚΑΤῸΝ ΔΈΚΑ ἘΤΩ͂Ν ΜΈΧΡΙ ἙΚΑΤῸΝ ἘΊΚΟΣΙ ἈΠΟΓΡΑΨΆΜΕΝΟΙ.] Τίτος Πουρέννιος Τοῦτος, Λουκίου υἱὸς, πόλεως Κορνηλίας, ἔτη ἑκατὸν ἕνδεκα. Λούκιος Ἀντίστιχος Σωτήριχος, Λουκίου ἀπελεύθερος, πό-

λεως

λεως Ῥαβέννης, ἔτη ἑκατὸν δέκα τρία. Λούκιος Πέτρου, πόλεως Κορνηλίας, ἔτη ἑκατὸν δέκα τέσσαρα. Ἰουλία Μοδεστῖνα, πόλεως Κορσιόλου, Γριμοπιλαρίου ἀπελευθέρα, καθ' ἡμᾶς ἔτι οὖσα, πόλεως Βερκέλλων, ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι.

¶ ΟἹ ἈΠῸ ΡΛ´ ἘΤΩ͂Ν, ΜΈΧΡΙ ΡΜ´ ἈΠΟΓΡΑΨΆΜΕΝΟΙ.] Λούκιος Τόρτιος, πόλεως Μονωνίας ἔτη ρλέ. Φαῦστος καίσαρος δοῦλος ἐκ Σαβίνων, ἀπὸ πραιτωρίου Παλλαντιανοῦ, ἔτη ρλς´, ὃν καὶ αὐτὸς ἐθεασάμην, Ἀδριανῷ τῷ καίσαρι ἐπιδειχθέντα. Ἀργανθώνιος ὁ τῶν Ταρτησίων βασιλεὺς, ὡς ἱστορεῖ Ἡρόδοτος. Ἀνακρέων ὁ ποιητὴς, ἔτη ρν´. Σίβυλλα, ἡ Ἐρυθραία, ἐβίωσεν ἔτη ὀλίγον ἀποδέοντα τῶν χιλίων, ὥς αὐτή φησιν ἐν τοῖς χρησμοῖς τόνδε τὸν τρόπον·

Ἀλλὰ τί δὴ πανόδυρτος ἐπ' ἀλλοτρίοισι πάθεσσι
Θέσφατα φοιβάζω, λυσσώδεα μοῖραν ἔχουσα,
Οἴστρου δὲ σφετέρου καταγεύομαι ἀλγινόεντος·
Ἐκνεάομεν * ἀεὶ χαλεπὸν κατὰ γῆρας ἔχουσα, * ἐκ νεαρῶν μὲν legi.
Μαινομένη μὲν ἐνὶ θνητοῖς, καὶ ἄπιστα λέγουσα,
Πάντα δ' ὑπὲρ προϊδοῦσα βροτῶν δυσανάσχετα κήδη,

Καὶ

Καὶ τότε μοι φθονέσας Λητοῦς ἐρικυδέος υἱός,
Μαντοσύνης παθέων δὲ κατοικήσας ὀλοὸν κῆρ,
Ψυχὴν ἐκλύσει δεσμευομένην ἐνὶ λυγρῷ.
Σώματι σαρκοτύπῳ δὴ ὀϊστεύσας γεγαῖον.
Ἔνθ᾽ ἄρα μοι ψυχὴ μὲν ἐς ἠέρα πιεσθεῖσα,
Πνεύματι συγκραθεῖσα βροτῶν εἰς οὔατα πέμψει
Κληδόνας ἐν πυκινοῖς αἰνίγμασι συμπλεχθείσας,
Σῶμα δ᾽ ἀεικελίως ἄταφον πρὸς μητέρος αἴης,
Κείσεται· οὐ γάρ τις θνητῶν ὑπὸ γαίαις ἀμήσει,
Οὐδὲ τάφῳ κρύψει, κατὰ γὰρ χθονὸς εὐρυοδείης
Δύσεται αἷμα μέλαν τερσαινομένοιο χρόνοιο.
Ἔνθεν δὴ πολλῆς ἀναδύσεται ὄργεα ποίης,
Ἣ καταβοσκομένοις μήλοις εἰς Ἥπατα δῦσα,
Ἀθανάτοις δείξει βουλεύματα μαντοσύνῃσι,
Σαρκῶν δ᾽ ὄρνιθες πετροδέμονες αἴκε πάσσωνται,

Μαντο-

Μαντοσύνην θνητοῖσιν ἀληθέα ποιπνύουσι.

Διὰ τούτου τοῦ χρησμοῦ ἀποδείκνυται δέκα γενεὰς αὐτὴν καθ' ἀνθρώπους γεγονέναι, καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τὴν ἐκ τοῦ ζῆν, τῆς μὲν ψυχῆς κατὰ τὸν ἀέρα φερομένης, καὶ προσπιπτούσης τοὺς ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων λαλουμένους παρασκευάσειν, τὰς γινομένας κληδόνας διὰ τῶν λόγων· τοῦ δὲ σώματος ἀτάφου γινομένου, τὰ μὲν ὄρνεα τῶν σαρκῶν φαγόντα, τὴν διὰ τῆς ὀρνιθοσκοπίας μαντείαν διασημαίνειν· τοῦ δὲ ὑπολοίπου μέρους εἰς τὴν γῆν σαπέντος, καὶ τὰ κτήνη φαγόντα τῆς ἐκ τῆς γῆς φυομένης πόας, τὴν ἡπατοσκοπικὴν εἰς τὸν βίον εἰσάξειν τέχνην. Τὴν δὲ γενεὰν Σίβυλλα ἱστορεῖ ἐτῶν ἑκατὸν δέκα, ἐν τῷ χρησμῷ τῷ πρὸς Ῥωμαίους περὶ τῶν αἰωνίων θεῶν, ἃ Ῥωμαῖοι Σεκουλάρεια καλοῦσι. Τῶν γὰρ συμμάχων αὐτῶν καὶ κοινωνῶν μὴ ἐμμενόντων ταῖς συνθήκαις, ἀλλὰ πυκνὰ μεταβαλλομένων καὶ πολεμούντων αὐτοῖς, ἡ Σίβυλλα ἐχρησμῴδησεν, ἐπιτελεσθεισῶν τῶν θεωριῶν τούτων, ὑποταγήσεσθαι τοὺς ἀφεστῶτας Λατίνους· εἰσὶν δὲ οἱ χρησμοὶ οἵδε·

Ἀλλ' ὁπότ' ἂν μήκιστος ἵκῃ χρόνος ἀν-
θρώποισι,

Ζωῆς

Ζωῆς εἰς ἐτέων ἑκατὸν δέκα κύκλον ὁδεύσας,
Μεμνῆσθαι Ῥωμαῖε, καὶ εἰ μάλα λήσει ἑαυτοῦ,
Μεμνῆσθαι τά δε πάντα, θεοῖσι μὲν ἀθανάτοισι,
Ῥέξειν ἐν πεδίῳ παρὰ Θύβριδος ἄπλετον ὕδωρ,
Ὅππῃ στεινότατον, νὺξ ἡνίκα γαῖαν ἐπέλθῃ,
Ἠελίου κρύψαντος ἑὸν φάος, ἔνθα σὺ ῥέζειν,
Ἱερὰ παντογόνοις μοίραις ἄρνας τε καὶ αἶγας,
Κυανέας δ' ἐπὶ ταῖς δ' εἰλειθυίας ἀρέσασθαι,
Παιδοτόκους θυέεσιν ὅπῃ θέμις, αὖθι δὲ γαίῃ
Πληθομένῃ χοῖρος. ὄϊς ἱερεύοιτο μέλαινα
Πάνλευκοι ταῦροι δὲ Διὸς παρὰ βωμὸν ἀγέσθων,
Ἤματι, μὴ δέ τε νυκτὶ, θεοῖσι γὰρ οὐρανίδαισιν
Ἡμέριος πέλεται θυέων τρόπος, ὣς δὲ καὶ αὐτοῖς
Ἱερεύειν, δάμαλις δὲ βοὸς δέμας ἀγλαὸν Ἥρης
Δεξάσθω νηὸς παρὰ σοῦ, καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,

Ὅστε

Ὅστε καὶ ἥλιος κικλήσκεται, αἴσια δέχθω
Θύματα, Λητοΐδης καὶ ἀφθόμενοί τε Λα-
τῖνοι
Παιᾶνες, κούροις κούρησί τε νηὸν ἔχοιεν
Ἀθανάτων, χωρὶς δὲ κόραι χόρον αὐταὶ
ἔχοιεν,
Καὶ χωρὶς παίδων ἄρσην στάχυς, ἀλλὰ γο-
νήων
Πάντων ζωόντων οἷς ἀμφιθαλὴς ἔτι φύτλη,
Αἱ δὲ γάμου ζεύγλαισι δεδμημέναι ἤματι
κείνῳ,
Γνὺξ Ἥρης παρὰ βωμὸν ἀοίδιμον ἑδριόωσαι,
Δαίμονα λισσέσθωσαν, ἅπασι δὲ λύματα
δοῦναι
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶ, μάλιστα δὲ θηλυ-
τέραισιν,
Πάντες δ' ἐξ οἴκοιο φερέσθων, ὅσσα κο-
μίζειν
Ἐστὶ θέμις θνητοῖσιν ἀπαρχομένοις βιότοιο,
Δαίμοσι μειλιχίοισιν ἱλάσματα καὶ μα-
κάρεσσιν
Οὐρανίοις, τὰ δὲ πάντα τεθησαυρισμένα
κεῖσθαι,
Ὄφρα τελῇ θυμέλῃσι καὶ ἀνδράσιν ἑδριόω-
σαις.
Ἔνθεν πορσύνης μεμνημένος ἤμασι δ' ἔστω,

Νυξί τ᾽ ἐπασσυτέραισι θεοπρεπίους κατὰ
θώκους,
Παμπλήθης ἄγυεις· σπουδῇ δὲ γέλωτι με-
μίχθω
Ταῦτά τοι ἐν φρεσὶ σῇσιν ἀεὶ μεμνημένος,
εἶναι
Καί σοι πᾶσα χθὼν Ἰταλὴ, καὶ πᾶσα Λα-
τίνων,
Αἰὲν ὑπὸ σκύπτροισιν ὑπαυχένιον ζυγὸν
ἕξει.

Τέλος περὶ Θαυμασίων καὶ
Μακροβίων, &c.

ΦΛΕΓΟΝΤΟΣ ἈΠΕΛΕΥΘΈΡΟΥ Ἀδριανοῦ καίσαρος περὶ τῶν Ὀλυμπίων.

Δοκεῖ μοι χρῆναι εἰπεῖν τὴν αἰτίαν δι' ἣν τὰ Ὀλύμπια τεθῆναι συμβέβηκεν. Ἔστι δὲ ἥδε. Μετὰ Πεῖσον καὶ Πέλοπα, ἔπι δὲ Ἡρακλέα τοὺς πρώτους τὴν πανήγυριν καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν Ὀλυμπιάσιν ἐνστησαμένους, ἐκλιπόντων τῶν Πελοποννησίων τὴν θρησκείαν χρόνῳ τινὶ, εἰς ὃν ἀπὸ Ἰφίτου ὀλυμπιάδες ὀκτὼ πρὸς ταῖς εἴκοσι καταριθμοῦνται εἰς Κόροιβον τὸν Ἠλεῖον, καὶ ἀμελησάντων τοῦ ἀγῶνος, στάσις ἐνέστη κατὰ τὴν Πελοπόννησον. Λυκοῦργος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, υἱὸς ὢν τοῦ Πρυτανέως, τοῦ Εὐρόπου, τοῦ Σώου, τοῦ Προκλέως, τοῦ Ἀριστοδήμου τοῦ Ἀριστομάχου, τοῦ Κλαιοδαίου, τοῦ Ὕλλου, τοῦ Ἡρακλέους, καὶ Δηιανείρας, καὶ Ἴφιτος ὁ Αἵμονος, ὡς δὲ ἔνιοι Πραξωνίδου ἑνὸς τῶν ἀπὸ Ἡρακλέους Ἠλεῖος. καὶ Κλεοσθένης ὁ Κλεονίκου Πισάτης βουλόμενοι εἰς ὁμόνοιαν καὶ εἰρήνην τὸ πλῆθος αὖθις ἀποκαταστῆσαι, τήν τε πανήγυριν τὴν Ὀλυμπικὴν ἔγνωσαν ἀνάγειν εἰς τὰ ἀρχαῖα νόμιμα, καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν ἐπιτελεῖσθαι. στέλλονται

H 2 δὴ εἰς

δὴ εἰς Δελφοὺς χρησόμενοι τῷ θεῷ, εἰ σφισιν συνεπαινεῖ ταῦτα ποιῆσαι. ὁ δὲ θεὸς, ἄμεινον, ἔφη, ἔσεσθαι ποιοῦσιν. καὶ προσέταξεν ἐκεχειρίαν ἀγγεῖλαι ταῖς πόλεσιν, ταῖς βουλομέναις μετέχειν τοῦ ἀγῶνος· ὧν περιαγγελθέντων κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ δίσκος ἐγράφη τοῖς Ἑλλανοδίκαις, καθ' ὃν ἔδει τὰ ὀλύμπια ἄγειν. Οὐκ ἄγαν δὲ προσιεμένων τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ δυσχεραινόντων τῶν τε Πελοποννησίων, λοιμὸς ἐπιγενόμενος, καὶ φθορὰ καρπῶν ἐλυμαίνετο αὐτούς· οἱ δὲ ἀποστείλαντες πάλιν τοὺς περὶ τὸν Λυκοῦργον ᾐτοῦντο τοῦ λοιμοῦ παῦλαν καὶ ἴασιν τινά. ἡ δὲ Πυθία χρᾷ τάδε·

Ὦ γῆς ἀκρόπολιν πάσης πελοπηΐδα κλεινὴν
Ναίοντες, πρέσβεις τε βροτῶν πάντων καὶ ἄριστοι
Φράζεσθ' ἐξ ἐμέθεν χρησμὸν θεοῦ ὅττι κεν εἴπω.
Ζεὺς ἡμῖν τελετῆς μῆνιν ἔχει ἣν διέχρησεν,
Οὕνεκ' ἀτιμάζοντες ὀλύμπια λᾶσι ἄνακτος
Ζηνὸς· τοῦ πρῶτος μὲν ἱδρύσατο καὶ θέτο τιμὴν
Πεῖσος, καὶ μετὰ τόνδε Πέλοψ ὅτε δημον-ναῖαν

Ἑλλάδα,

Ἑλλάδα, θῆκε δ' ἔπειτα βροτινον ἔπαθλα
θανόντι
Οἰνομάῳ. τρίτατος δ' ἐπὶ τοῖς παῖς Ἀμ-
φιτρύωνος
Ἡρακλῆς ἐτέλεσσ' βροτιν καὶ ἀγῶν' ἐπὶ μήτρῳ
Πέλοπι Ταντταλίδῃ φθιμένῳ· τὸν δή ποθεν
ὑμεῖν
Λείπετε καὶ τελετὴν ἧς χωσάμενος κατὰ
θυμόν,
Ὦρσε κακὴν λιμὸν παρὰ τοῖς καὶ λοιμόν, ὃν ἐστι
Παῦσαι, ἀνορθώσαντας ἑορτὴν τὴν πά-
λιν αὖθις.

Ταῦτα ἀκούσαντες, ἀπήγγειλαν τοῖς Πελο-
ποννησίοις· οἱ δὲ ἀπιστήσαντες τῷ χρησμῷ ἀ-
πέστειλαν πάλιν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ κοινοῦ δόγματος
ἐπιστρεφέστερον ἐπερωτήσαντας τὸν θεὸν περὶ
τῶν χρησθέντων. ἡ δὲ Πυθία λέγει τάδε·

Ὦ Πελοποννήσου ναέται περὶ βωμὸν ἰόντες,
Θύετε καὶ πείθεσθε τά κεν μάντεις ἐνέ-
πωσιν,
Ἠλείων πρόπολοι πατέρων νόμον ἰθύνοντες.

τούτων χρησθέντων, οἱ Πελοποννήσιοι ἐπέτρε-
ψαν τοῖς Ἠλείοις ἀγῶνα τιθέναι τῶν Ὀλυμ-
πίων, καὶ ἐκεχειρίαν ἀγγέλλειν ταῖς πόλεσιν·
καὶ Ἠλεῖοι δὲ μετὰ ταῦτα βουλόμενοι βοηθεῖν

Λακεδαιμονίοις, ὅτε Ἕλος ἐπολιόρκουν πέμψαντες εἰς Δελφοὺς ἐμαντεύοντο· καὶ χρᾷ ἡ Πυθία τάδε·

Τὴν αὐτῶν ῥύεσθε πάτραν πολέμου δ' ἀπέχεσθε,
Κοινοδίκου φιλίας ἡγούμενοι Ἑλλήνεσσιν
Ἔς ἂν πενταέτης ἔλθῃ φιλόφρων ἐνιαυτός.

Χρησθέντων δὲ τούτων, τοῦ μὲν πολεμεῖν ἀνέσχοντο, τῶν δὲ Ὀλυμπίων τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο. καὶ ἐστέφετο μὲν οὐδεὶς ἐπὶ πέντε Ὀλυμπιάδας. τῇ δὲ ἕκτῃ ἔδοξεν αὐτοῖς μαντεύσασθαι, εἰς στέμματα περιθῶσι τοῖς νικῶσι. καὶ πέμπουσι τὸν βασιλέα Ἴφιτον εἰς θεοῦ, ὁ δὲ θεὸς ἔφη τάδε·

Ἴφιτε μῆλον καρπὸν μὴ θῇς ἐπὶ νίκῃ,
Ἀλλὰ τὸν ἄγριον ἀμφιτίθει καρπώδη ἐλαιῶν
Ὃς νῦν ἀμφέχεται λεπτοῖσιν ὑφάσμασ' ἀράχνης.

Παραγενόμενος οὖν εἰς τὴν Ὀλυμπίαν πολλῶν ἐν τῷ τεμένει κοτίνων ὄντων εὑρὼν ἕνα περιεχόμενον ἀραχνίοις, περιῳκοδόμησεν αὐτόν, καὶ τοῖς νικῶσιν ἐκ τούτου ἐδόθη ὁ στέφανος. πρῶτος δ' ἐστεφανώθη Δαϊκλῆς Μεσσήνιος τῇ ἑβδόμῃ Ὀλυμπιάδι. στάδιον ἐνίκα.

ΑΠΟΛ.

ἈΠΟΛΛΩΝΊΟΥ
ἱστορίαι θαυμάσιαι.

Βώλου Ἐπιμενίδης ὁ κρὴς λέγεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ πατρὸς ἀποσταλεὶς εἰς ἀγρὸν πρόβατον ἀγαγεῖν εἰς τὴν πόλιν, καταλαβούσης αὐτὸν νυκτὸς παραλλάξαι τῆς τρίβου. καὶ κατακοιμηθῆναι ἔτη ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα, καθάπερ ἄλλοι τε πολλοὶ εἰρήκασιν, ἔτι καὶ Θεόπομπος ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἐπιτρέχων τὰ κατὰ τόπους θαυμάσια. Ἔπειτα συμβῆναι ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ τοὺς μὲν οἰκείους τοῦ Ἐπιμενίδου ἀποθανεῖν. αὐτὸν δὲ ἐγερθέντα ἐκ τοῦ ὕπνου, ζητεῖν ἐφ᾽ ὃ ἀπεστάλη πρόβατον. μὴ εὑρόντα δὲ, πορεύεσθαι εἰς τὸν ἀγρόν. ὑπελάμβανε δὲ ἐγηγέρθαι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ᾗπερ ἔδοξεν κεκοιμῆσθαι. καὶ καταλαβὼν τὸν ἀγρὸν πεπραμένον, καὶ τὴν σκευὴν ἠλλαγμένην ἀπῄει εἰς τὴν πόλιν. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκεῖθεν πάντα ἔγνω, ἐν οἷς καὶ τὰ περὶ τοῦ χρόνου, καθ᾽ ὃν ἀφανὴς ἐγένετο. λέγουσι δὲ οἱ Κρῆτες, ὥς φησιν Θεόπομπος, ἔτη βιώσαντα αὐτὸν ἑκατὸν πεντήκοντα ἀποθανεῖν. λέγεται δὲ περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα παράδοξα. α'

Ἀρισέαν δὲ ἱστορεῖται τὸν Προικοννήσιον, ἔν τινι γναφείῳ τοῦ Προικοννήσου τελευ- β'

τελευτήσαντα ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ πολλῶν θεωρηθῆναι γράμματα διδάσκοντα, ὅθεν πολλάκις αὐτῷ τοῦ τοιούτου συμβαίνοντος, καὶ περιφανοῦς γινομένου διὰ πολλῶν ἐτῶν, καὶ πυκνότερον ἐν τῇ Σικελίᾳ φανταζομένου, οἱ Σικελοὶ ἱερόν τε καθιδρύσαντο αὐτῷ, καὶ ἔθυσαν ὡς ἥρωϊ.

γ' Περὶ δὲ Ἑρμοτίμου τοῦ Κλαζομενίου τοιαῦτά τινα μυθολογεῖται. φασὶν γὰρ αὐτοῦ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος πλαζομένην, ἀποδημεῖν ἐπὶ πολλὰ ἔτη, καὶ κατὰ τόπους γινομένην, προλέγειν τὰ μέλλοντα ἀποβήσεσθαι, οἷον ὄμβρους μεγάλους καὶ ἀνομβρίας, ἔτι δὲ σεισμούς τε καὶ λοιμούς, καὶ τὰ παραπλήσια, τοῦ σωματίου κειμένου. τὴν δὲ ψυχὴν καθάπερ εἰς ἔλυτρον διὰ χρόνων τινῶν εἰσερχομένην, διεγείρειν τὸ σῶμα. τοῦτο δὲ αὐτοῦ πολλάκις ποιοῦντος, καὶ τῆς γυναικὸς ἐντολὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐχούσης, ὅτε μέλλοι χωρίζεσθαι, μηδένα θιγεῖν τοῦ σωματίου, μηδέ τινα τῶν πολιτῶν, μηδ' ἄλλον ἀνθρώπων· εἰσελθόντες τινὲς εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐκλιπαρήσαντες τὸ γύναιον ἐθεώρησαν χαμαὶ κείμενον γυμνὸν τὸν Ἑρμότιμον ἀκίνητον. οἱ δὲ πῦρ λαβόντες κατέκαυσαν αὐτόν, οἰόμενοι τῆς ψυχῆς παραγινομένης, καὶ μηκέτι ἐχούσης ὅπου εἰσδύσεται, παντελῶς στερήσεσθαι τοῦ ζῆν, ὅπερ καὶ συνέπεσεν.

πεσεν. Τὸν μὲν οὖν Ἑρμότιμον Κλαζομένιοι τι-
μῶσι μέχρι τοῦ νῦν, καὶ ἱερὸν αὐτοῦ καθίδρυται,
εἰς ὃ γυνὴ οὐκ εἰσέρχεται, διὰ τὴν προειρημένην
αἰτίαν. Ἄβαρις δὲ ἐξ ὑπερβορέων ἦν μὲν δ′
καὶ αὐτὸς τῶν θεολόγων· ἔγραφε δὲ καὶ χρησ-
μοὺς ταῖς χώραις περιερχόμενος, οἵ εἰσιν μέ-
χρι τοῦ νῦν ὑπάρχοντες. προέλεγεν δὲ καὶ οὗτος
σεισμοὺς, καὶ λοιμοὺς καὶ τὰ παραπλήσια,
καὶ τὰ γιγνόμενα κατ᾽ οὐρανόν. λέγεται δὲ
τοῦτον εἰς Λακεδαίμονα παραγενόμενον, εἰρηκέναι
τοῖς Λάκωσι κωλυτήρια θῦσαι τοῖς θεοῖς, καὶ ἐκ
τούτου ὕστερον ἐν Λακεδαίμονι λοιμὸς οὐκ ἐγέ-
νετο. Τὰ δὲ περὶ Φερεκύδην τοιαῦτά τι- ε′
να ἱστορεῖται. Ἐν Σκύρῳ ποτὲ τῇ νήσῳ διψῶντα,
ὑδάτιον αἰτῆσαι παρά τινος τῶν γνωρίμων· τὸν
δὲ πιόντα εἰπεῖν σεισμὸν ἐσόμενον ἐν τῇ νήσῳ με-
τὰ τρίτην ἡμέραν· τούτου δὲ συμβάντος, μεγά-
λην δόξαν αὐτὸν ἀπενέγκασθαι. πάλιν δὲ εἰς Σά-
μον πορευόμενος εἰς τὸ τῆς Ἥρας ἱερὸν, ἰδεῖν
πλοῖον εἰς τὸν λιμένα καταγόμενον, καὶ εἰπεῖν
τοῖς συνεστῶσιν, ὡς οὐκ εἰσελεύσεται ἐντὸς τοῦ λι-
μένος. ἔτι δὲ λέγοντος αὐτοῦ καταῤῥαγῆναι
γνόφον, καὶ τέλος ἀφανισθῆναι τὴν ναῦν.
Τούτοις δὲ ἐπιγενόμενος Πυθαγόρας Μνη- ς′
σάρχου υἱὸς, τὸ μὲν πρῶτον διεπονεῖτο περὶ τὰ
μαθήματα, καὶ τοὺς ἀριθμούς· ὕστερον δέ ποτε

καὶ τοῦ Φερεκύδου τερατοποιίας οὐκ ἀπέστη. καὶ γὰρ τῷ Ποντίου πλοίῳ εἰσερχομένῳ φορτίον ἔχοντι, καὶ τῶν παρατυχόντων εὐχομένων σῶον εἶναι κατελθεῖν διὰ τὸν φόρτον, ἑστῶτα τοῦτον εἰπεῖν· μικρὸν τοίνυν φανήσεται ὑμῖν σῶμα ἄγον τὸ πλοῖον τοῦτο. πάλιν δ' ἐν Καυλωνίᾳ, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, γράφων περὶ αὐτοῦ, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα λέγει, καὶ τὸν ἐν Τυρρηνίᾳ φησὶ δάκνοντα θανάσιμον ὄφιν, αὐτὸς δάκνων, ἀπέκτεινεν. καὶ τὴν γινομένην δὲ στάσιν τοῖς Πυθαγορείοις προειπεῖν. διὸ καὶ εἰς Μεταπόντιον ἀπῆρεν, ὑπὸ μηδενὸς θεωρηθείς. καὶ ὑπὸ τοῦ κατὰ Σάμον ποταμοῦ διαβαίνων σὺν ἄλλοις, ἤκουσε φωνὴν μεγάλην ὑπὲρ ἄνθρωπον· Πυθαγόρα χαῖρε. τοὺς δὲ παρόντας περιδεεῖς γενέσθαι. ἐφάνη δέ ποτε καὶ ἐν Κρότωνι, καὶ ἐν Μεταποντίῳ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ. ἐν θεάτρῳ δὲ καθήμενός ποτε ἐξανίσταται, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, καὶ τὸν ἴδιον μηρὸν παρέφαινε τοῖς καθημένοις εἰς χρυσοῦν. λέγεται δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ ἄλλα τινὰ παράδοξα. Ἡμεῖς δὲ μὴ βουλόμενοι μεταγραφέων ἔργον ποιεῖν, αὐτοῦ τὸν λόγον

ζ΄ καταπαύσομεν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τοῖς φυσικοῖς προβλήμασιν τοὺς περὶ τὴν φυτείαν τῆς κριθῆς γινομένους, χλωρότερα ἴσχειν καὶ τὰ σώματα μᾶλλον, ἢ περὶ τὸν πυρὸν καταχολουμένους.

μένους. Ἄνδρων ἐν τῇ δ', τὴν πρὸς Φί- η'
λιππον θυσιῶν κορώνη ἐν τῇ Ἀττικῇ εἰς τὴν ἀ-
κρόπολιν οὐδεμία ἑώραται εἰσερχομένη. κα-
θάπερ οὐδὲ ἐν Πάφῳ ὑπὲρ τὰ θυρώματα τὰ
τῆς Ἀφροδίτης μυῖαι ἐφιστάμεναι. Ἀριστο- θ'
τέλης δὲ ἐν τοῖς φυσικοῖς προβλήμασι φησὶν, οἱ
μονοσιτοῦντες πικρότερα τὰ ἤθη ἔχουσι μᾶλ-
λον, ἢ οἱ δὶς τροφαῖς χρώμενοι. Θεόπομπος ι'
δὲ ἐν τοῖς θαυμασίοις ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν Ὀλυμπίων
πολλῶν ἐπιπλαζόντων ἰκτίνων ἐν τῇ πανη-
γύρει, καὶ διασυριζόντων τὰ διαφερόμενα κρέα τῶν
ἱεροθύτων ἀθιγῆ μένειν. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν νο- ια'
μίμοις βαρβαρικοῖς τῆς Καρίας σκορπίοι γίνονται,
οἳ τοὺς μὲν ξένους πατάξαντες, οὐ λίαν ἀδικοῦσι·
τοὺς δὲ ἐπιχωρίους παραυτὰ ἀποκτείνουσιν. Πε- ιβ'
ρὶ Βαβυλῶνα δὲ διαβάντι τὸν Εὐφράτην πο-
ταμὸν, ὄφις διαγίγνεται, καὶ τοὺς μὲν ξένους
τύπτει, τοὺς δ' ἐντοπίους οὐκ ἀδικεῖ. Ἐν δὲ ιγ'
κατὰ τόπους μυθικῷ ἐν Ἁλικαρνασσῷ θυσίας τι-
νὸς τῷ Διῒ τῷ Ἀσκραίῳ συντελουμένης ἀγέ-
λην αἰγῶν ἄγεσθαι πρὸ τοῦ ἱεροῦ καὶ ἵστασθαι.
τῶν δὲ κατευχῶν συντελεσθεισῶν, προβαίνειν
μίαν αἶγα ὑπὸ μηδενὸς ἀγομένην, καὶ προ-
σέρχεσθαι τῷ βωμῷ. τὸν δὲ ἱερέα λαβόμε-
νον αὐτῆς, καλλιερεῖν. Φύλαρχος ἐν τῇ ιδ'
η, τῶν ἱστορικῶν, καὶ κατὰ τὸν Ἀράβιον φησὶ

κόλπον

κόλπον πηγὴν εἶναι ὕδατος, ἐξ οὗ εἴ τις τοὺς
πόδας χρίσειεν, συμβαίνειν εὐθέως ἐντείνεσθαι ἐπὶ
πολὺ τὸ αἰδοῖον. καὶ τινῶν μὲν, μὴ δ' ὅλως
συστέλλεσθαι, τινῶν δὲ μετὰ μεγάλης κακοπα-
ιε' θείας ἢ θεραπείας ἀποκαθίστασθαι. Σκυτῖνος
δὲ ὁ Χῖος τὴν Βρεττανικὴν νῆσον λέγει σταδίων
εἶναι τετρακοσίων τὸ περίμετρον· γίγνεσθαι δὲ
ἐν αὐτῇ τὰ γενήματα ἀπύρηνα, οἷον τὰς ἐλαίας
πυρῆνας μὴ ἔχειν, μηδὲ βότρυς γίγαρτον, μηδὲ
ις' τὰ ἐμφερῆ τούτοις. Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ πε-
ρὶ τῶν φυτῶν πραγματείᾳ, τὴν θαψίαν ῥί-
ζαν, ᾗ οἱ ἰατροὶ χρῶνται, ἐάν τις σὺν κρέασιν
ἑψήσῃ, τὰ πολλὰ ἓν γίγνεσθαι, ὥστε ἐκ τοῦ ἀγ-
ιζ' γείου μηκέτι δύνασθαι ἐξαιρεθῆναι. Κτη-
σίας περὶ Ἰνδοῖς ξύλον γίνεσθαί φησιν, ὃ καλεῖ-
ται πάρυβον· τοῦτο ἐφ' ἑαυτὸ ἕλκει πᾶν τὸ προσ-
κομισθὲν αὐτῷ, οἷον χρυσόν, ἄργυρον, κασίτε-
ρον, χαλκὸν, καὶ τἄλλα μεταλλικὰ πάντα.
ἕλκει δὲ καὶ τὰ σύνεγγυς ἱστάμενα στρουθία. ἐὰν δὲ
μεῖζον ᾖ τὸ ξύλον, καὶ αἶγας, καὶ πρόβατα, καὶ
ιη' τὰ ὁμήλικα ζῷα. Φύλαρχος ἐν κ, ἱστο-
ριῶν, ἐκ τῆς Ἰνδικῆς φησὶν ἐνεχθῆναι λευκὴν
ῥίζαν, ἣν κόπτοντας μεθ' ὕδατος καταπλάτ-
τειν τοὺς πόδας· τοὺς δὲ καταπλασθέντας ἄν-
δρας τῆς συνουσίας λήθην ἴσχειν, καὶ γίγνεσθαι
ὁμοίους εὐνούχοις. Διὸ καὶ ἔτι ἀνήβων ὄντων κα-
ταχρίουσι,

ταχρίουσι, καὶ μέχρι θανάτου οὐκ ἐπαίρουσιν.
Ἡρακλείδης δὲ ὁ κρητικὸς, ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν ιθ'
τῇ ἑλλάδι πόλεων, κατὰ τὸ Πήλιον ὄρος φύεσθαί
φησιν ἄκανθαν καρποφόρον, ἧς τὸν καρπὸν ἐάν
τις τρίψας μετ' ἐλαίου καὶ ὕδατος, χρίσῃ τὸ
αὐτοῦ ἢ ἄλλου σῶμα χειμῶνος ὄντος, οὐκ ἐπιαισθή-
σεται τοῦ ψύχους. Κτησίας δὲ ἐν τῇ δε- κ'
κάτῃ περσικῶν, καμήλους τινὰς ἐν τῇ χώρᾳ
γίνεσθαι, ἃς ἔχειν τρίχας πρὸς Μιλήσια ἔρια
τῇ μαλακότητι· ἐκ δὲ τούτων τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς
ἄλλους δυνάστας τὰς ἐσθῆτας φορεῖν. Τῶν κα'
παρατετηρημένων δ' ἐστὶ, τὸ τὰ δίχηλα μόνα τῶν
ζώων εἰς τοὺς ὀπισθίους πόδας ἀστραγάλους ἔχειν·
ἀποδέδωκεν τὴν αἰτίαν Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς φυ-
σικοῖς προβλήμασιν, διατί ἐν τοῖς ὀπισθίοις καὶ
οὐκ ἐμπροσθίοις. Οὐδὲν γὰρ μάτην ἡ φύσις ἐποίη-
σεν. Συνέστηκε δὲ ἐν τῷ βίῳ καὶ τὸ μη- κβ'
δὲν τῶν κερασφόρων ζώων ἀποψοφεῖν· ἀποδέ-
δωκεν δὲ καὶ τούτων τὴν αἰτίαν Ἀριστοτέλης ἐν
τοῖς προβλήμασιν. Θαυμαστὸν δὲ καὶ τὸν κγ'
ἥλιον λευκαίνειν ἡμᾶς, τὸ δὲ πῦρ μηδ' ὅλως, καὶ
τὸ τὸν ἀδάμαντα μὴ θερμαίνεσθαι πυρούμενον. Τὸν
μάγνητα λίθον ἡμέρας μὲν οὔσης ἕλκειν· νυκ-
τὸς δὲ ἧττον, ἢ οὐδὲ ὅλως ἕλκειν. Εὔδοξος ὁ κδ'
Ῥόδιος περὶ τὴν Κελτικὴν εἶναί τι ἔθνος φησὶν,
ὃ τὴν ἡμέραν οὐ βλέπειν, τὴν δὲ νύκτα ὁρᾶν.

Ἀριστο-

κε′ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ μέθης Ἄνδρων φησὶν Ἀργεῖος ἐσθίων πολλὰ καὶ ἁλμυρὰ καὶ ξηρὰ δι' ὅλου τοῦ βίου ἄδιψος καὶ ἄποτος διετέλεσεν. ἔτι δὲ πορευθεὶς εἰς Ἄμμωνα διὰ τῆς ἀνύδρου ὁδοῦ, ἄλφιτα ξηρὰ σιτούμενος, οὐ προσηνέγκατο ὑγρόν. τοῦτο δὲ
κϛ′ ἐποίησε δι' ὅλου τοῦ βίου. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ζωῆς καὶ θανάτου φησὶν, τὴν χελώνην στερισκομένην τῆς καρδίας, ζῆν. οὐκ ἔτι δὲ διώρισεν ποίαν αὐτῶν, ἢ τὴν χερσαίαν, ἢ τὴν ἔνυδρον.
κζ′ Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τοῖς ζωϊκοῖς (δύο γάρ εἰσιν αὐτῷ πραγματεῖαι, ἡ μὲν περὶ ζώων, ἡ δὲ περὶ τῶν ζωϊκῶν) οἱ φθεῖρες φησὶν ἐν τῇ κεφαλῇ ἐν ταῖς μακραῖς οὐ φθίνουσι νόσοις, μελλόντων τελευτᾶν τῶν παρόντων. ἀλλ' ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ἐξείσκονται, προλελοιπότες τὴν κεφαλήν.
κη′ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ζωϊκοῖς, ὁ ῥύπος φησὶν ἐν τοῖς ὠταρίοις γινόμενος, πικρὸς ὤν, ὅτ' ἂν τελευτᾶν μέλλωσιν ἐν ταῖς μακραῖς νόσοις, γλυκὺς γίνεται, τοῦτο δέ (φησιν) παρατετήρηται ἐπὶ πολλῶν γινόμενον· ἀποδέδωκε δὲ καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ γινομένου,
κθ′ ἐν τοῖς φυσικοῖς προβλήμασιν. Θεόφραστος ἐν τῇ περὶ φυτῶν πραγματείᾳ, ἐὰν αἱ μῆτραι φησὶ προπίωσιν ἀριστολοχίαν ἐν ὕδατι βεβρεγμένην,
λ′ καταντλείσθωσαν πλείονας ἡμέρας. Ἀριστόξενος δὲ ὁ μουσικὸς τεταρταΐζοντας τὴν ἐλξίνην φησὶν βοτάνην μετὰ ἐλαίου τριβομένην, καὶ συγ-

χριο-

χριομένην πρὸ τῆς λήψεως ἀπολύειν τοῦ πάθους.
Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν τὰ πρόβατά φη- λα'
σιν τὰ ἐν τῷ Πόντῳ τὸ ἀψίνθιον νεμόμενα, οὐκ ἔχειν
χολήν. Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν, ἐν Ἰνδοῖς λβ'
μὴ γίνεσθαι, μήτε ἐρέβινθον, μήτε φακὸν, μήτε κύα-
μον. Ἔτι Θεόφραστος ἐν τῷ ζ', περὶ φυτῶν, τῆς Βακ- λγ'
τριανῆς οὐδ' οὐ ἔν τισι κώμαις πυρὸν γίγνεσθαι οὕ-
τως εὐγενῆ, ὥστε πυρῆνος ἐλαίας τὸ μέγεθος ἴσχειν.
Ὁ αὐτὸς φιλόσοφος ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ Ζακύνθῳ λδ'
δημιγνυμένη φησὶ τῷ σίτῳ εὐγενέστερον ποιεῖ *
φαίνεσθαι τοῦτον. Τῶν παρατετηρημένων ἐστὶ δὲ λε'
καὶ τοῦτο, τὰς ἐγκύους τῶν γυναικῶν συνεχῶς
πλησιαζούσας τοῖς ἀνδράσιν, εὐκόπως καὶ ἀκα-
κοπαθήτως τίκτειν· εἴρηκεν δὲ τοῦτο καὶ Ἀρι-
στοτέλης, ἐν τῇ ια, τῶν ἱστοριῶν. Τάκος ἐν τῷ λς'
περὶ λίθων· ὁ Καρύστιος (φησὶν) λεγόμενος λί-
θος ὧδε φύσεις ἔχει ἐριώδεις καὶ χροώδεις, ὥστε νή-
θεσθαι καὶ ὑφαίνεσθαι χειρεκμαγεῖα. στρέφουσι δὲ ὥστε
αὐτοῦ καὶ ἐν λυχνίᾳ· καὶ ἔστιν καιόμενα λαμπρὰ
καὶ ἀκατάκαυστα· τῶν δὲ ἐκμαγείων τῶν ῥυ-
παινομένων ἡ πλύσις γίγνεται, οὐ δι' ὕδατος,
ἀλλὰ κληματὶς κάεται, καὶ τότε τὸ ἐκμαγεῖον
ἐπιτίθεται, καὶ ὁ μὲν ῥύπος ἀπορρεῖ, αὐτὸ δὲ λευκὸν καὶ
καθαρὸν γίνεται ὑπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ πάλιν εἰς τὰς αὐ-
τὰς ἐγχωρίζει χρείας. τὰ δ' ἐλλύχνια μένει τὸν ἅ-
παντα χρόνον ἀκατάσβεστα καιόμενα μετ'

ἐλαίου·

ἐλαίου· δοκιμάζει δὲ καὶ τοὺς πτωματιζομένους
ἡ ὀσμὴ τοῦ ἐλλυχνίου καιομένου. γίγνεται δὲ
ὁ λίθος οὗτος, καὶ ἐν Καρύστῳ μὲν, ἀφ' οὗ καὶ
τοὔνομα ἔλαβεν. πολὺς δὲ ἐν Κύπρῳ καταβαι-
νόντων ἀπὸ τοῦ Γεραύδρου ὡς ἐπὶ Σόλους πο-
ρευομένοις, ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Ἐλμαίου ὑπὸ κάτω
πετρῶν. καὶ κατὰ τὴν πανσέληνον αὔξεται, καὶ πά-
λιν φθίνοντος τοῦ σεληνίου μειοῦται καὶ ὁ λίθος.
λζ' Ἀριστοτέλης ἐν φυσικοῖς προβλήμασιν, τῶν κυρ-
τῶν βαρεῖα ἡ ἀναπνοὴ διὰ τοῦ στόματος ἐξέρχε-
ται. ἀποδέδωκεν δὲ καὶ τοῦ γιγνομένου τὴν αἰ-
λη' τίαν. Εὔδοξος δὲ ὁ Κνίδιος ἐν τῷ ζ, τῆς
περιόδου, ἐστὶν ἐπὶ πᾶσι τῶν ἐν Λιβύῃ τι ἔθνος
εἶναι, ὃ ὑπὲρ ἄνω, Σύρτεων δὲ καὶ Χαρχηδόνος
πρὸς ἀναβολὰς κείμενοι, οἳ καλοῦνται Γύζαν-
τες, οἵτινες τέχνην ἐπιτηδεύουσιν, τὰ ἄνθη
συλλέγοντες τὰ ἐν τοῖς τόποις μέλι ποιεῖν τοσοῦ-
τον καὶ τοιοῦτον, ὥστε γίγνεσθαι οἷον τὸ ὑπὸ τῶν
λθ' μελισσῶν γιγνόμενον. Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς
ἐκλογαῖς τῶν ἀνατομῶν φησὶν, ὄφις ὤφθη
ἐν Γάφῳ πόδας ἔχων δύο, ὁμοίους χηνείῳ κρο-
μ' κοδείλῳ. Ἀριστόξενος ὁ Μουσικὸς ἐν τῷ Τε-
λέστου βίῳ φησὶν, ὧπερ ἐν Ἰταλίᾳ συνεκύρησεν,
ὑπὸ τὸν αὐτὸν καιρὸν γίγνεσθαι πάθη ὧν ἓν εἶναι
καὶ τὸ περὶ τὰς γυναῖκας γινόμενον ἄτοπον.
ἐκστάσεις γὰρ γίγνεσθαι τοιαύτας, ὥστε ἐνίοτε

καθη-

καὶ θημωνίας· καὶ δ' ἐπινεύσας, ὡς καλοῦντός τινος ὑπακούειν, εἶτα ἐκπηδᾶν ἀκατασχέτους γινομένας, καὶ τρέχειν ἐκ τῆς πόλεως· μαντευομένοις δὲ τοῖς Λοκροῖς καὶ Ῥηγίνοις περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ πάθους εἰπεῖν τὸν θεὸν, παιᾶνας ᾄδειν ἐαρινοὺς δωδεκάτης ἡμέρας ξ'. ὅθεν πολλοὺς γενέσθαι παιανογράφους ἐν τῇ Ἰταλίᾳ.

Θεόφραστος ἐν τῷ η', τὴν φυτὴν τὴν σκορπίον βο- μα'
τάνιον, οἱ δὲ θηλύφονον καλοῦσιν ἐπιτιθέμενον τοῖς σκορπίοις ξηραίνειν καὶ τούτων εὐθέως· τῶν παρατετηρημένων ἐστὶ δυσιατότερα ἕλκη γίγνεσθαι, ταῖς τε κυούσαις καὶ σπληνικοῖς καὶ τοῖς κιρσοὺς ἔχουσι, καὶ ταῖς γυναιξὶν, ὅσαις ἴδια περὶ τοῦ μηνὸς ἔνεστιν.

Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν μβ'
περὶ Σόλους τῆς Κιλικίας, παρὰ τὸν ποταμὸν τὸν λεγόμενον Πίναρον, οὗ μάχη Ἀλεξάνδρου πρὸς Δαρεῖον ἐγένετο, αἱ ῥόαι ἄπυροι γίγνονται· δι' ὅλου δὲ τοῦ βίου κόκκοι τὸ οἰνίζον ἔχουσιν.

Ἀριστοτέ- μγ'
λης ἐν τοῖς περὶ ζῴων, ἡ μέλιττά φησιν ἀποβάλλουσα τὸ κέντρον ἀποθνήσκει· αἱ δὲ βασίζουσιν ἔξω τοῦ σμηνιῶνος.

Τῶν παρατετηρη- μδ'
μένων ἐστὶ, τὸ καὶ τοῖς λευκοΐοις ἄνθεσιν ἢ στεφάνοις, διὰ νυκτὸς λύχνους παρακαίεσθαι, ἵνα ἐς τὴν πρωΐαν ταῦτα παραμένῃ ἀμάραντα. ποιοῦσι δὲ τοῦτο οἱ στεφανοπλόκοι.

Θεόφραστος ἐν με'

τῇ ε', τῶν φυσικῶν αἰτίων φησὶ τὰ κέλυφα τῶν
κυάμων περὶ τὰς ῥίζας τῶν δένδρων περι-
τιθέμενα, ξηραίνειν τὰ φυόμενα· καὶ αἱ κα-
τοικίδιαι δὲ ὄρνιθες συνεχῶς ταῦτα ἐσθίουσαι,
ἄτοκοι γίγνονται, ὅθεν καὶ διὰ ταύτην τὴν
αἰτίαν, τάχα δὲ καὶ δι' ἄλλας, οἱ Πυθαγό-
ρειοι ἀπηγορεύκασι τῷ κυάμῳ χρῆσθαι· καὶ
γὰρ πνευματοποιὸν καὶ δύσπεπτον· καὶ τοὺς
μς' ὀνείρους τεταραγμένους ἡμῖν ἐμποιεῖ. Τὰ
ὕδνα βροντῶν συνεχῶν γιγνομένων, σκληρό-
τερα γίγνεται, καθάπερ Θεόφραστος ἐν τοῖς
μζ' περὶ φυτῶν εἴρηκεν. Θεόφραστος ἐν τῷ
περὶ φυτῶν φησὶν, ἡ λιβανωτὶς βοτάνη συν-
τιθεμένη μετὰ ἱματίων κωλύει σῆτας ἐγγί-
γνεσθαι· ἄξια δ' ἐστὶν ἐπιστάσεως τὰ εἰρημένα.
μη' Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ ἐνθουσιασμῶν ὑπει-
πεῖν. φησὶ γὰρ ἐκεῖνος τὴν μουσικὴν πολλὰ
τῶν περὶ ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα γιγνομένων πα-
θῶν ἰατρεύειν· καθάπερ λιποθυμίαν, φό-
βους, καὶ τὰς περὶ μακρὸν γιγνομένας τῆς
διανοίας ἐκστάσεις. Ἰᾶται γάρ φησιν ἡ κα-
ταύλησις καὶ ἰσχιάδα καὶ ἐπιληψίαν, κα-
θάπερ πρὸς Ἀριστόξενον τὸν μουσικὸν ἐλθόντα
χρήσασθαι αὐτὸν τοῦ μαντείου τοῦ τῆς πασιφί-
* λης * δαμωτι ἀδελφῆς, λέγεται τὸν μου-
σικὸν

σικὸν καταστῆσαι τῶν ἐξισταμένοις ἐν Θήβαις ὑπὸ τὴν τῆς σάλπιγγος φωνήν· αὐτὴ τοσοῦτον γὰρ ἐβόησεν ἀκούων, ὥστε ἀσχημονεῖν. εἰ δέ ποτε καὶ πολεμικὸν σαλπίσειέ τις, πολὺ χεῖρον πάσχειν μαχομένοις· τοῦτον οὖν κατὰ μικρὸν περὶ αὐλῷ προσάγειν· καὶ ὡς ἄν τις εἴποι ἐκ προσαγωγῆς ἐποίησεν καὶ τὴν τῆς σάλπιγγος φωνὴν ὑπομένειν· θεραπεύει δὲ ἡ καταύλησις· καὶ ἐάν τι μέρος τοῦ σώματος ἐν ἀλγήματι ὑπάρχῃ, καταυλουμένου τοῦ σώματος, καταύλησις γινέσθω ἡμέρας ἕως ἐλάχιστα καὶ εὐθέως τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ἐλάττων ὁ πόνος γενήσεται καὶ τῇ δευτέρᾳ· τὸ δὲ γιγνόμενον διὰ τῆς καταυλήσεως, ἐπιχωριάζει καὶ ἀλλαχῆ, μάλιστα δὲ ἐν Θήβαις μέχρι τῶν νῦν χρόνων. Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς πραγματείας, Εὔνομος φησὶν ὁ Χῖος ὁ φαρμακοπώλης, ἐλλεβόρου πίνων πλείονας πόσεις οὐκ ἐκαθαίρετο· καί ποτε ἔφη ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ συνθέμενος τοῖς ὁμοτέχνοις, περὶ δύο καὶ εἴκοσι πόσεις ἔλαβεν ἐν τῇ ἀγορᾷ καθήμενος, καὶ οὐκ ἐξανέστη ἀπὸ τῶν σκευῶν· τότε δ' ἀπῆλθεν λούσασθαι καὶ δειπνῆσαι, ὥσπερ εἰώθει, καὶ οὐκ ἐξήμεσεν· τοῦτο δὲ ἔπραξεν ἐν πολυχρονίῳ συνηθείᾳ γε- μθ΄

γονὼς, ἀρξάμενος ἀπὸ ὀλίγου, ἕως τοσού-
των πόσεως· πάντως δὲ τῶν φαρμάκων
αἱ δυνάμεις ἀσθενέστεραι τοῖς συνηθισμένοις,
ἐνίοις δὲ καὶ ἄπρακτοί εἰσιν· ἄξιον δὲ ἐπιστῆ-
ν' σαι πρᾶγμα. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τοῖς φυ-
σικοῖς προβλήμασιν εἴρηκεν, τοὺς ἀνθρώπους
φησὶ βεβρωκότα καὶ πεπωκότα τοὺς αὐ-
τὸν σταθμοὺς ἄγειν, καὶ ὅτε νῆστις ὑπῆρ-
χεν· πειρᾶται δὲ καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ
γιγνομένου ἀποδιδόναι.

Ἀπολλωνίου ἱστοριῶν θαυμα-
σίων τέλος.

ἈΝΤΙΓΌΝΟΥ

ΑΝΤΙΓΟΝΟΥ ΙΣΤΟ-
ριῶν παραδόξων συναγωγή.

Τίμαιος ὁ τὰς Σικελικὰς ἱστορίας συγγεγραφὼς, ἐν Ῥηγίῳ φησὶ τοὺς Λοκροὺς καὶ τοὺς Ῥηγίνους ὁρίζοντος Ἅληκος καλουμένου ποταμοῦ, τῶν τεττίγων τοὺς μὲν ἐν τῇ Λοκρικῇ ᾄδειν, τοὺς δὲ ἐν τῇ Ῥηγίνων ἀφώνους εἶναι. Λέγεται δέ τι τούτου μυθωδέστερον. ἀφικομένων γὰρ εἰς Δελφοὺς κιθαρῳδῶν, Ἀρίστωνος μὲν ἐκ Ῥηγίου, παρὰ δὲ Λοκρῶν Εὐνόμου, καὶ περὶ τοῦ κλήρου πρὸς ἑαυτοὺς εἰς ἀντιλογίαν ἐλθόντων, ὁ μὲν οὐκ ᾤετο δεῖν ἐλαττοῦσθαι τῆς ὅλης Ῥηγίνων ἀποικίας ἐκ Δελφῶν, καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ γεγενημένης· ὁ δὲ κατέτρεχεν, ὅτι τὸ παράπαν οὐδὲ κιθαρῳδεῖν καθήκει, παρ' οἷς οὐδ' οἱ τέττιγες ᾄδουσιν. εὐημερήσαντος γ' οὖν τοῦ Ῥηγίνου ἐν τῷ ἀγῶνι, ἐνίκησεν Εὔνομος ὁ Λοκρὸς, παρὰ τοιαύτην αἰτίαν· ᾄδοντος αὐτοῦ, μεταξὺ τέττιξ ἐπὶ τὴν λύραν ἐπιστὰς, ᾖδεν· ἡ δὲ πανήγυρις ἀνεβόησεν ἐπὶ τῷ γεγονότι, καὶ ἐκέλευσεν ἐᾶν. α´

Καὶ ἄλλο δὲ παρὰ τοῖς Ῥηγίνοις τοιοῦτον, ὡς μυθικὸν ἱστορεῖται, ὅτι Ἡρακλῆς ἔν τινι τόπῳ τῆς χώρας κατακοιμηθεὶς, καὶ ἐνοχλούμενος ὑπὸ τῶν τεττί- β´

τεττίγων, ηὔξατο αὐτοὺς ἀφώνους γενέσθαι.
γ' Καὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ δὲ ποταμὸς διείργει· καὶ
ἔνθεν τάδε μὲν γίνονται τέττιγες, ἐπέκεινα δέ,
δ' οὔ. Οὐδ' ἐν Σερίφῳ δὲ οἱ βάτραχοι φθέγ-
γονται. καὶ μυθῶδες καὶ παρὰ τοῖς Σεριφίοις
ἐνίσχυσεν πλὴν οἱ μὲν περὶ Ἡρακλέους, οἱ δὲ
ε' περὶ Περσέως. Ὁ δὲ Μυρσίλος ὁ τὰ Λεσ-
βιακὰ συγγεγραφώς, φησίν· τῆς Ἀντισσαίας
ἐν ᾧ τόπῳ μυθολογεῖται, καὶ δείκνυται δὲ ὁ
τάφος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων τῆς τοῦ Ὀρφέως κε-
φαλῆς, τὰς ἀηδόνας εἶναι εὐφωνοτέρας τῶν ἄλ-
ς' λων. Γίνοιτο δ' ἂν τὸ γένος τῆς ἐκλογῆς, εἰς
τοὺς λεγομένους ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ Βοιωτίᾳ πέρ-
δικας· ὧν τοὺς μὲν εὐφώνους, τοὺς δὲ τελέως
ζ' ἰσχνοφώνους ὁμολογεῖται γίνεσθαι. Ἴδιον δὲ καὶ
τὸ περὶ τὰ ἔντερα τῶν προβάτων· τὰ μὲν γὰρ τῶν
κριῶν ἐστιν ἄφωνα, τὰ δὲ τῶν θηλειῶν, εὔφωνα· ὅ-
θεν καὶ τὸν ποιητὴν ὑπολάβοι τις εἰρηκέναι, πο-
λυπράγμονα πανταχοῦ καὶ περιττὸν ὄντα,

Ἑπτὰ δὲ θηλυτέρων ὀΐων ἐτανύσσατο χορδάς.

η' Οὐχ ἧττον δὲ τοῦτο θαυμαστόν, καθωμιλημένον δὲ
μᾶλλον, τὸ περὶ τὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ ἄκανθαν, τὴν
καλουμένην κάκτον· εἰς ἣν ὅταν ἔλαφος ἐμβῇ καὶ
τραυματισθῇ, τὰ ὀστᾶ ἄφωνα καὶ ἄχρηστα πρὸς
αὐλοὺς ἴσχει· ὅθεν καὶ ὁ Φιλήτας ἐξηγήσατο πε-
ρὶ αὐτῆς, εἴπας·

Γηρύ

κηρύξατο δὲ νεβρὸς ἀπὸ ζωὴν ὀλέσασα, «
Ὀξείης κατὰ τύμμα φυλαξαμένη. «

Ἐν δὲ ταῖς τῶν Λημνίων νήσοις ταῖς καλουμέναις θ'
Νέαις, πέρδικες οὐ γίνονται, ἀλλὰ κἂν ἴδῃ τις,
ἀπόλλυνται· ἔνιοι δὲ τοῦτο τερατωδέστερον
ἱστοροῦσιν, ὅτι κἂν ἴδωσι τὴν χώραν. Τῆς δὲ Βοιω- ι'
τίας ἐχούσης πλῆθος πολλοὺς ἀσπάλακας, ἐν
τῇ Κορωνικῇ μόνῃ οὐ γίνεσθαι τοῦτο τὸ ζῶον, ἀλλὰ
κἂν εἰσαχθῇ τελευτᾷ, καθάπερ αἱ γλαῦκες
ἐν Κρήτῃ ἐν ᾗ λέγουσιν· οὐδὲ ζῶον θανάσιμον οὐδὲν
τὴν χώραν φέρειν. Ἐν Ἀστυπαλαίᾳ δὲ ὄφεις ια'
οὐ γίνονται, οὐδὲ ἐν Ἰθάκῃ λαγῶς· οὐδὲ ἐν Λι-
βύῃ, ὗς ἀγρία, οὐδ' ἔλαφοι οὐδὲ ἐν Ῥηνίᾳ τῇ πρὸς
Δήλῳ, γαλῆ· οὐδὲ μελεαγρὶς οὐδαμοῦ ἄλλῃ
ὁρᾶται. Ἀμελησαγόρας δὲ ὁ Ἀθηναῖος ὁ ιβ'
τὴν Ἀτθίδα συγγεγραφώς, οὔ φησι κορώ-
νην προσίπτασθαι πρὸς τὴν ἀκρόπολιν, οὐδ' ἔχοι
ἂν εἰπεῖν ἑωρακὼς οὐδείς. Ἀποδίδωσι δὲ τὴν
αἰτίαν μυθικῶς. Φησὶν γὰρ Ἡφαίστῳ δοθείσης
τῆς Ἀθηνᾶς, συγκατακλιθεῖσαν αὐτὴν ἀφα-
νισθῆναι· τὸν δὲ Ἥφαιστον εἰς γῆν πεσόν-
τα, προΐεσθαι τὸ σπέρμα· τὴν δὲ γῆν ὕστε-
ρον αὐτῷ ἀναδοῦναι Ἐριχθόνιον· ὃν τρέφειν
τὴν Ἀθηνᾶν, καὶ εἰς κίστην καθεῖρξαι, καὶ πα-
ραθέσθαι ταῖς Κέκροπος παισὶν, Ἀγραύλῳ,
καὶ Πανδρόσῳ καὶ Ἕρσῃ, καὶ ἐπιτάξαι μὴ

ἀνοίγειν τὴν κίστην, ἕως ἂν αὐτὴ ἔλθῃ· ἀφικομένην δὲ εἰς Πελλήνην, φέρειν ὄρος, ἵνα ἔρυμα πρὸ τῆς ἀκροπόλεως ποιήσῃ· τὰς δὲ Κέκροπος θυγατέρας τὰς δύο, Ἄγραυλον καὶ Πάνδροσον, τὴν κίστην ἀνοῖξαι, καὶ ἰδεῖν δράκοντας δύο περὶ τὸν Ἐριχθόνιον· τῇ δὲ Ἀθηνᾷ φερούσῃ τὸ ὄρος, ὃ νῦν καλεῖται Λυκαβηττὸς, κορώνην φησὶν ἀπαντῆσαι, καὶ εἰπεῖν, ὅτι Ἐριχθόνιος ἐν φανερῷ· τὴν δὲ ἀκούσασαν, ῥίψαι δ' ὄρος ὅπου νῦν ἐστι· τῇ δὲ κορώνῃ διὰ τὴν κακαγγελίαν, εἰπεῖν, ὡς εἰς ἀκρόπολιν οὐ θέμις αὐτῇ
ιγ' ἔσται ἀφικέσθαι. Οὐδὲ κατὰ τὴν Σκυθῶν χώραν, ὁμοίως δὲ οὐδὲ κατὰ τὴν Ἠλίαν ἡμίονος οὐ
ιδ' γεννᾶται. Θεόπομπος δέ φησιν κατὰ τοὺς ἐν Θρᾴκῃ Χαλκιδεῖς, εἶναί τινα τόπον τοιοῦτον, εἰς ὃν ὅτι μὲν ἂν τῶν ἄλλων ζώων εἰσέλθῃ, πάλιν ἀπαθὲς ἀπέρχεται· τῶν δὲ κανθάρων οὐδεὶς διαφεύγει· κύκλῳ δὲ στρεφόμενοι, τελευτῶσιν αὐτοῦ. Διὸ δὴ καὶ τὸ χωρίον ὀνομάζεσθαι
ιε' Κανθαρόλεθρον. Ἐν δὲ Κραννῶνι τῆς Θετταλίας, δύο φασὶν μόνον εἶναι κόρακας· διὸ καὶ ἐπὶ τῶν προξενιῶν τῶν ἀναγραφομένων τὸ παράσημον τῆς πόλεως (καθάπερ ἐστὶν ἔθιμον πᾶσι προσπαρατιθέναι) ἐζωγράφονται δύο κόρακες ἐφ' ἁμαξίου χαλκοῦ, διὰ τὸ μηδέποτε πλείους τούτων ὦφθαι. Ἡ δὲ ἅμαξα προσπα-

ρακεῖται

ἕλκεται διὰ τοιαύτην αἰτίαν. ξένον γὰρ ἴσως
ἂν τοῦτο φανείη. ἔστιν αὐτοῖς ἀνακειμένη χαλ-
κῆ, ἣν ὅτ' ἂν αὐχμὸς ᾖ σείοντες ὕδωρ αἰτοῦν-
ται τὸν θεόν, καί φασι γίνεσθαι. τοῦτο δέ τι ἰ-
διώτερον ὁ Θεόπομπος λέγει. φησὶν γὰρ ἕως
τούτου διατελεῖν αὐτοὺς ἐν τῇ Κράννωνι, ἕως ἂν
τοὺς νεοττοὺς ἐκνεοττεύσωσιν· τοὺς δὲ ποιήσαντας,
τοὺς μὲν νεοττοὺς καταλείπειν, αὐτοὺς δὲ ἀπιέναι.
Καὶ ἐν Ἐκβατάνοις δὲ καὶ ἐν Πέρσαις Κτησίας ιϛ'
ἱστορεῖ παραπλήσιόν τι τούτοις· διὰ δὲ τὸ αὐτὸν
πολλὰ ψεύδεσθαι παρελείπομεν τὴν ἐκλογήν.
καὶ γὰρ ἐφαίνετο τερατώδης. Μύρσιλος ιζ'
δὲ ὁ Λέσβιος, ἐν τῷ ὄρει φησὶν Λεπετύμνῳ, ἱερὸν
Ἀπόλλωνος εἶναι, καὶ Ἡρῷον Λεπετύμνου,
ἐφ' ᾧ καθάπερ ἐν τῇ Κραννῶνι δύο μόνον εἶναι
κόρακας, ὄντων οὐκ ὀλίγων ἐν τοῖς πλησίον τό-
ποις. Ἐν Λάτμῳ δὲ τῆς Καρίας φησὶν Ἀ- ιη'
ριστοτέλης τοὺς σκορπίους, ἐὰν μὲν τῶν ξένων τινὰ
πατάξωσιν, μετρίως λυπεῖν· ἐὰν δὲ τῶν ἐγχω-
ρίων, ἕως θανάτου κατατείνειν. Τῶν δὲ Λι- ιθ'
βύων καλοῦνται Ψύλλοί τινες, περὶ οὓς ἀνά-
παλίν τι γίνεται τούτου· ὑπὸ γὰρ τῶν ἀσπίδων
οὗτοι μὲν οὐδὲν πάσχουσι τυπτόμενοι· τῶν δὲ
λοιπῶν, οὐκ ἔστιν ὅστις διαφεύγει δηχθείς. Ἐν κ'
Λυκίᾳ φύεταί τι αἰγόλεθρον, ὃ τῶν μὲν ἐγχω-
ρίων αἰγῶν οὐδεμία γεύεται· ξένη δ' ὅτ' ἂν ἐμπέ-

σῃ, καὶ διὰ τὴν ἄγνοιαν φάγῃ τῆς βοτάνης, ἀπόλλυται, διαφθαρεῖσα τὸν καλούμενον ἐχῖνον
κα´ τῆς κοιλίας. Τῆς δὲ Καρυστίας καὶ τῆς Ἀνδρίας χώρας ἐστὶν πλησίον νῆσος, ἡ καλουμένη Γύαρος· ἐνταῦθα οἱ μύες διατρώγουσιν τὸν σίδηρον. ἐν δὲ τῇ νήσῳ θανάσιμός ἐστιν ἡ ἄχερδος. κἂν εἰς ἄλλο δένδρον ἐμπλήξῃς, ἀφαυαί-
κβ´ νει. Ποιεῖ δὲ αὐτὸ τοῦτο καὶ τὸ τῆς τρυγόνος κέντρον τῆς θαλαττίας· καὶ ἐὰν εἰς τοὺς ὀδόντας
κγ´ ἅψῃ, κατασήπει. Ἴδια δὲ καὶ περὶ τὰς συγκρίσεις καὶ ἀλλοιώσεις τῶν ζώων, ἔτι δὲ γενέσεις. Οἷον ἐν Αἰγύπτῳ τὸν βοῦν ἐὰν κατορύξῃς ἐν τόποις τισίν, ὥστε αὐτὰ τὰ κέρατα τῆς γῆς ὑπερέχειν, εἶθ᾽ ὕστερον ἀποπρίσῃς, λέγουσιν μελίττας ἐκπέτεσθαι. σαπέντα γὰρ αὐτόν, εἰς τοῦτο διαλύεσθαι τὸ ζῷον· ᾧ καὶ φαίνεται Φιλήτας προσέχειν, ἱκανῶς ὢν περίεργος· προσαγορεύει οὖν αὐτὰς βουγενεῖς, λέγων·

Βουγενέας φάμενος προσεβήσαο μακρὰ μελίσσας.

Φασὶ δὲ καὶ τὸν κροκόδειλον σκορπίους γεννᾶν, καὶ ἐκ τῶν ἵππων σφῆκας γεννᾶσθαι. καί τις Ἀρχέλαος Αἰγύπτιος τῶν ἐν ἐπιγράμμασιν ἐξηγουμένων τὰ παράδοξα τῷ Πτολεμαίῳ, περὶ μὲν τῶν σκορπίων, οὕτως εἴρηκεν·

Εἰς

Εἰς ὑμᾶς κροκόδειλον ἀποφθίμενον διαλύει,
Σκορπίοι, ἡ πάντα ζωοθετοῦσα φύσις.
Περὶ δὲ τῶν σφηκῶν·
Ἐκ νέκυος ταύτην ἵππου γράψασθε γενέθλην.
Σφῆκας δὲ ζώων οἷα τίθησι φύσις.

Ὁ δὲ Ἀριστοτέλης καὶ ἐκ τῶν σισυμβρίων φησὶν
σαπέντων σκορπίους γίνεσθαι. Οὐχ ἧττον δὲ κδ'
τούτων θαυμάσια τὰ φθαρτικὰ τῶν ὠφε-
λούντων, οἷον ὁ γαλεώτης, ὅτ' ἂν ἐκδύῃ τὸ
γῆρας, ἐπιστραφεὶς κατέπιεν· ἐπιληψίας
γάρ ἐστι φασὶν, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης καταγράφει,
φάρμακον· ὡσαύτως δ' ἡ φώκη μετὰ τὸ τεκεῖν
τὸν θορόν· καὶ γὰρ τοῦτο πρὸς τὴν αὐτὴν ἀρ-
ρωστίαν χρήσιμον· τὰς δὲ ἵππους τὸ ἐπιφυό-
μενον τοῖς ἐμβρύοις ἱππομανὲς ἀπεσθίειν· γί-
νεσθαι δὲ τοῦτο ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ πρὸς
πολλὰ ζητεῖσθαι· τὴν δὲ ἔλαφον τὸ δεξιὸν
κέρας κατορύσσειν· εἶναι δὲ καὶ τοῦτο ἐν πολ-
λοῖς χρήσιμον· ταῦτα μὲν οὖν εἴτε κατὰ προαί-
ρεσιν, εἴτε κατὰ τύχην οὕτως ἔχει, πολλῆς
ἐστιν ἐπιστάσεως δεόμενα. Ὁ δὲ πολύπους κε'
ἐν τῷ χειμῶνι τὰς πλεκτάνας αὐτοῦ κα-
τεσθίει· τοῦτ' ἐστὶν,

Ἤματι χειμερίῳ ὅτ' ἀνόστεος ὃν πόδα τέ-
μνει.

Τῶν δὲ γαλεῶν τὰ ἔμβρυα ἐξιόντα ἐκ τῆς
κοιλίας

κοιλίας, νέμεται· καὶ πάλιν ἐκδύεται κατὰ τὸ στόμα. Ἡ δὲ λέαινα δὶς οὐ κυΐσκεται· τοῖς γὰρ ἐμβρύοις, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, συνεκβάλλει τὰς μήτρας. Οὐδὲ ἔχιδνα δίς· ἐσθίει γὰρ αὐτῆς τὴν κοιλίαν, τὰ ἔμβρυα.

κϛʹ Ἡ νυκτερὶς δὲ μόνον τῶν ὀρνέων ὀδόντας ἔχει, καὶ μαστοὺς καὶ γάλα. Φησὶ δὲ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ φώκην καὶ φάλαιναν ἴσχειν γάλα· τούτων δὲ οὐχ ἧττον καταγραφῆς τερατῶδες· ἐν Λήμνῳ γάρ φησιν ἀμελχθῆναι γάλα τράγου τοσοῦτον, ὥστε παλαθίδας γενέσθαι.

κζʹ Τῶν δὲ ἀλκυόνων οἱ ἄρσενες κηρύλοι καλοῦνται· ὅταν οὖν ὑπὸ τοῦ γήρως ἀσθενήσωσι, καὶ μηκέτι δύνωνται πέτεσθαι, φέρουσιν αὐτοὺς αἱ θήλειαι ἐπὶ τῶν πτερῶν λαβοῦσαι. καὶ ἔστι τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀλκμᾶνος λεγόμενον τούτῳ συνῳκειωμένον· φησὶν γὰρ ἀσθενὴς ὢν διὰ τὸ γῆρας, καὶ τοῖς χοροῖς οὐ δυνάμενος συμπεριφέρεσθαι, οὐδὲ τῇ τῶν παρθένων ὀρχήσει.

Οὔ μ' ἔτι, παρθενικαὶ μελιγάρυες ἱερόφωνοι,
Γυῖα φέρειν δύναται, βάλε δὴ, βάλε κηρύλος εἴην.
Ὅς τ' ἐπὶ κύματος ἄνθος ἅμ' ἀλκυόνεσσι ποτῆται,
Νηλεὲς ἦτορ ἔχων ἁλιπόρφυρος ἔαρος ὄρνις.

κηʹ Ἱκανῶς δὲ καὶ ὁ σπινίτης λέγεται παρὰ πάντων ἐπιμελὴς καὶ πολυπράγμων εἶναι· ὁ γὰρ

Ὀδυσσεὺς ἐπιφερομένων αὐτῷ τῶν κυνῶν ἐν τῇ πρὸς τὸν συβώτην ἀναβάσει,

Ἕζετο κερδοσύνῃ σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.

Οὐ γάρ φασιν ὅτ᾽ ἂν διωκόμενός τις συγκαθέσῃ ἀδικεῖν τὰς κύνας. Θαυμαστὰ δὲ καὶ τὰ τοῖς τόποις συναφομοιούμενα, οἷον ὅτι πολύπους· γίνεται γὰρ ἀδιάγνωστος τῷ χρώματι τοῦ ἐδάφους καὶ παντὸς ᾧ ἐὰν προσπλακῇ, ὥστε εἶναι δυσεργὸν αὐτοῦ τὴν θήραν· ὅθεν δῆλον καὶ ὁ ποιητὴς τὸ θρυλλούμενον ἔγραψεν, κθ

Πουλύποδος ὥς τέκνον ἔχων ἐν στήθεσι θυμὸν,
Τοῖσιν ἐφαρμόζειν.

Γίνεται δὲ τοῦτο καὶ περὶ τὸν χαμαιλέοντα· καὶ γὰρ τοῖς στελέχεσι τῶν δένδρων καὶ τοῖς φύλλοις, καὶ τῇ γῇ τὸν αὐτὸν τρόπον ἅπαντι τόπῳ συμμεταβάλλει τὴν χροίαν. λ

Ἀριστοτέλης δέ φησι καὶ τὸν καλούμενον τάρανδον τοῦτο πάσχειν, ὄντα τετράπουν, καὶ σχεδὸν ἴσον ὄνῳ, καὶ παχύδερμον, καὶ τετριχωμένον, καὶ θαυμαστὸν εἶναι, πῶς αἱ τρίχες οὕτως ὀξέως ἀλλοιοῦνται. λα

Γίνεται δὲ καὶ βοτάνη τις, ἣ καλεῖται τριπόλιον· φύεται δ᾽ ἐν τοῖς ἐπιθαλαττίοις ἐπὶ τῶν πετρῶν· ἀφίησι δὲ ἄνθος, ὃ τῆς ἡμέρας τρὶς μεταστρέφεται τὸ χρῶμα· γίνεται δὲ ὅτε μὲν λευκὸν, ὅτε δὲ φοινικοῦν, ὅτε δὲ λβ

μήλινον. Καὶ μὴν τάς τε λοιπὰς ἐντρεχείας τῶν ζώων, οἷον ἐν μάχαις, ἐν θεραπείαις τραυμάτων, ἐν παρασκευαῖς τῶν πρὸς τὸν βίον ἀναγκαίων, ἐν φιλοστοργίαις, ἐν μνήμαις, ἀκριβέστατ' ἄν τις ἐκ τῆς τοῦ Ἀριστοτέλους συναγωγῆς καταμάθοι, ἐξ ἧς ἡμεῖς πρῶτον ποιησόμεθα τὴν ἐκλογήν.

λγ' Φησὶ περὶ Κωνώπιον τῆς Μαιώτιδος λίμνης, τοὺς λύκους παρὰ τῶν ἁλιέων λαμβάνοντας τροφὴν, φυλάττειν τὴν θήραν· ἂν δ' ὑπολαμβάνωσί τι ἀδικεῖσθαι, λυμαίνεσθαι τὰ λίνα καὶ τοὺς ἰχθύας αὐτῶν.

λδ' Ἐν Θράκῃ δὲ τῇ κληθείσῃ ποτὲ Κεδείπολι, τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοὺς ἱέρακας κοινῇ θηρεύειν τὰ ὀρνιθάρια. τοὺς μὲν γὰρ σοβεῖν τοῖς ξύλοις, τοὺς δὲ ἱέρακας καταδιώκειν· τὰ δὲ φεύγοντα εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐμπίπτειν· διὸ καὶ μεταδιδόναι τοῖς ἱέραξιν αὐτοὺς τῶν ληφθέντων.

λε' Τὰς δ' ἐλάφους λέγει τίκτειν παρὰ τὰς ὁδοὺς, φευγούσας τὰ θηρία· ἥκιστα γὰρ ἐπιτίθεσθαι τοὺς λύκους ἐνθάδε· ἄγειν δὲ καὶ τὰ τέκνα ἐπὶ τοὺς σταθμοὺς ἐθιζούσας οὗ δεῖ ἀποφεύγειν· εἶναι δὲ τοῦτο, πέτραν ἀπόρρωγα μίαν ἔχουσαν ὁδὸν· ἤδη δὲ εἰλῆφθαι ἀχαΐνην ἔλαφον, κιττὸν ἔχουσαν ἐπὶ τῶν κεράτων, ὡς ἂν ἐνύγρων ὄντων· ἁλίσκεσθαι δὲ ἐλάφους καὶ συριττόντων καὶ ᾀδόντων, ὥστε καὶ κατακλίνεσθαι ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.

λς' Τὰς

δ' ἐν

δ' ἐν Κρήτῃ αἶγας τὰς ἀγρίας, ὅτ' ἂν τοξευθῶσι, ζητεῖν τὴν δίκταμον. δοκεῖ γὰρ ἐκβλητικὸν εἶναι τῶν βελῶν. Τὴν δὲ πάρδαλιν λζ

φασί τινες κατανενοηκυῖαν ὅτι τὰ ζῶα τῇ ὀσμῇ αὐτῆς χαίρει, ἀποκρύπτειν ἑαυτὴν, καὶ οὕτως θηρεύειν τὰ προσπορευόμενα ἐγγύς.

Τὸν δὲ ἰχνεύμονα ὅτ' ἂν ἴδῃ ὄφιν τὴν ἀσπίδα, οὐ λη

πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν καλέσαι βοηθοὺς ἄλλους. πρὸς δὲ τὰ δήγματα καὶ τὰς πληγὰς πηλῷ καταπλάττειν ἑαυτούς. βρέξαντας γὰρ τὸ σῶμα, κυλίεσθαι ἐν τῷ κονιορτῷ. Τῶν δὲ λθ

κροκοδείλων λέγει τοὺς τροχίλους ἐκκαθαίρειν τοὺς ὀδόντας, καὶ ἀπὸ τούτων τρέφεσθαι· τὸν δὲ ὠφελούμενον, αἰσθάνεσθαι, καὶ ὅταν ἐξελθεῖν βούλεται ὁ τρόχιλος, τὸν αὐχένα κινεῖν, ἵνα μὴ συνδηχθῇ. Τὴν δὲ χελώνην μ

ὅτ' ἂν ὄφεως φάγῃ, ἐπεσθίειν ὀριγάνου, καί ποτέ τινος παρατηρήσαντος, καὶ ἐκτίλαντος τὴν ὀρίγανον, οὐκ ἔχουσαν ἐπιφαγεῖν τελευτῆσαι. Τὴν δὲ γαλῆν ὅταν μάχηται μετὰ μα

τοῦ ὄφεως, τοῦ πηγάνου προεσθίειν. πολέμιον γὰρ εἶναι τοῦ ὄφει τὴν ὀσμήν· καὶ πρὸς τὰς πληγὰς δὲ τοῦ ὄφεως, βοηθεῖν τὸ πήγανον ἐν ἀκράτῳ διηθηθὲν καὶ ποθέν· ὁ γὰρ ὗς ὅτ' ἂν ὑπὸ τοῦ ὄφεως δηχθῇ, φέρεται εὐθέως ἐπὶ τοὺς ποταμούς, καὶ ζητεῖ τὸν

καρ-

καρκίνον· ἔστι δὲ καὶ τοῦτο τῶν καταγεγραμ-
μένων καὶ βοηθεῖ πρὸς τὰς πληγὰς τοῦ ὄφεως
μβ' ἰσχυρῶς. Ἡ φάττα δὲ ὅταν πληγῇ, τὴν
ὀρίγανον ἔσαξεν εἰς τὸ ἕλκος, καὶ γίνεται τοῦ-
μγ' τον τὸν τρόπον ὑγιής. Ὁ δ᾽ οὖν Ἀριστοτέ-
λης τὴν χελιδόνα φησὶν ἐν τῇ σκηνοποιίᾳ συγ-
καταπλέκειν τοῖς κάρφεσι τὸν πηλὸν, κἂν
ἐλλίπῃ πηλὸς, βρέχουσαν αὑτὴν κυλίεσθαι, καὶ
ταῖς πτέρυξιν ἀναλαμβάνειν, στιβάδα ποιεῖσθαί
τε καθάπερ ἄνθρωπον κάτωθεν ὑποτιθεῖ-
σαν τὰ σκληρά· τοῖς τε νεοττοῖς τὴν τροφὴν δι-
δόναι κατὰ μέρος παρατηροῦσαν, ἵνα μὴ δὶς τοῖς
αὐτοῖς δῷ. τὴν δὲ κόπρον, μικρῶν μὲν ὄντων,
αὐτὴν ἐκβάλλειν· αὐξηθέντων δὲ διδάσκειν ἔξω
μδ' στραφέντα τὰ νεόττια, ἀφοδεύειν. Τὰς δὲ
περιστερὰς οὐ θέλειν πλείοσιν συνδυάζεσθαι,
οὐδὲ προλείπειν τὴν συνουσίαν, ἐὰν μὴ χῆρος ἢ
χήρα γένηται· τοῖς δὲ νεοττοῖς τῆς ἁλμυριζούσης
γῆς διαμασησαμένας, ἐμπτύειν εἰς τὸ στόμα,
με' προπαρασκευαζούσας τροφήν. Τοὺς δὲ
πέρδικας ὅτ᾽ ἂν θηρεύῃ τις τοὺς νεοττοὺς, προκυ-
λίεσθαι τοῦ θηρεύοντος, ὡς ὑποληπτοὺς ὄντας,
καὶ ὑποσπᾶσθαι, ἕως ἂν διαδρᾶ τὰ νεόττια.
διὰ δὲ τὸ εἶναι ἀφροδισιαστικοὺς, λυμαίνεσθαι
τὰ ᾠά· ἵνα δὲ μὴ ἐπῳάζῃ ἡ θήλεια, τὴν δ᾽ ἀντι-
μηχανᾶσθαι, καὶ διαδρᾶσαν, τίκτειν. τοὺς δὲ χή-

ρους

ρους μάχεσθαι πρὸς αὐτόν· τὸν δὲ ἡττηθέντα
ἀκολουθεῖν, ὀχευόμενον ὑπὸ μόνου τούτου. Τὰς μϛ'
δὲ γεράνους τὸν ὕπνον πέτεσθαι, ἵνα καθορῶσιν
μακράν· κἂν ἴδωσι νέφη καὶ συστροφὴν ἡσυχά-
ζειν· ἔχειν δὲ καὶ ἡγεμόνα· τὰς μὲν οὖν ἄλλας
καθεύδειν, ὑπὸ τὴν πτέρυγα τὰς κεφαλὰς
θείσας· τὸν δὲ ἡγεμόνα γυμνὴν ἔχειν προορώμε-
νον· κἂν αἴσθηται, σημαίνειν ταῖς ἄλλαις βοῶν-
τα. Τοὺς δὲ πελεκᾶνας τὰς θηλείας κόγχας μζ'
καταπίνειν ἱστορεῖ· ἔπειτα ὀλίγας κατασχόντας
ἐν τῷ ἄνω τῆς κοιλίας, ἐξεμεῖν κεχηνυίας· εἶτα,
οὕτω τὰ κρέα ἐξαιροῦντας ἐσθίειν. Γυπὸς δὲ μη'
λέγεται ὑπό τινων, ὅτι οὐδεὶς ἑώρακε νεοττὸν,
οὐδὲ νεοττείαν. Διὸ καὶ Ἡρόδωρον τὸν Βρύσωνος
τοῦ σοφιστοῦ πατέρα, ἀπό τινος αὐτοὺς ἑτέρας
φάναι γῆς εἶναι μετεώρου· τίκτειν δ' οὖν ἔνια
πρὸς ἀβάτοις πέτραις. Λέγειν δέ τινας καὶ μθ'
τὸ κινναμώμον ὄρνεον εἶναι, καὶ τὰ ἀρώματα
φέρειν, καὶ τὰς νεοττείας ἐκ τούτου ποιεῖσθαι. νεοτ-
τεύειν δ' ἐφ' ὑψηλῶν δένδρων καὶ ἀβάτων· τοὺς
δὲ ἐγχωρίους μόλιβδον τοῖς οἰστοῖς προστιθέντας
τοξεύειν, καὶ καταῤῥηγνύειν τὰς νεοττείας. Τὸν ν'
δὲ κόκκυγα δοκεῖν ὑποβολιμαίους τοὺς νεοτ-
τοὺς ποιεῖν, διὰ τὸ δειλὸν εἶναι, καὶ μὴ δύ-
νασθαι ἀμύνειν· τίλλεσθαι γὰρ ὑπὸ τῶν ἐ-
λαχίστων· τὰ δὲ ὑποδεξάμενα τῶν ὀρνέων,

ἐκβάλλειν τὸν ἑαυτῆς νεοττούς, διὰ τὸ καλὸς
να' εἶναι τὸν τοῦ κόκκυγος. Τὸν δὲ αἴγιθον αἶ-
γα θηλάζειν προσπετόμενον· ὅθεν καὶ τὴν
προσηγορίαν εἰληφέναι· τὸν δὲ μαστὸν ὅθεν ἂν
ἑλκύσῃ, ἀποτυφλοῦσθαι. εἶναι δὲ χωλὸν τὸ ὄρ-
νεον· ὅθεν καὶ Καλλίμαχος ὁ ἐκ τῆς Αἰγύπτου,
πολυγράμματος εἶναι βουλόμενος ἔφησεν προσφά-
τως ἱστορῶν ἄλλου τινὸς ὀρνέου, αἴγιθος ἀμφι-
γυήεις. Οὐ σώζεται οὖν αὐτῷ ὁ λόγος· ἔστι
γὰρ οὐκ ἀμφότερα χωλόν· τὸ δ' ἀμφιγυήεις
οὐ τοιοῦτος, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τοῦ Ἡφαίστου εἴρη-
ται, ὅτ' ἂν ἑκατέρους ᾖ κεχωλωμένος· πε-
ρὶ μὲν οὖν τοῦ Καλλιμάχου διὰ τὸ ἀπίθα-
νβ' νον προήχθημεν εἰπεῖν. Ὁ δ' Ἀριστο-
τέλης φησὶν, τὸν ἀετὸν γηράσκοντι, τὸ ῥύγχος
αὐξάνεσθαι καὶ γαμψοῦσθαι, καὶ τέλος ἀ-
ποθνήσκειν λιμῷ· τὴν φήνην δὲ τοὺς ἐκβληθέν-
τας τῶν νεοττῶν ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ λαμβάνειν καὶ
ἐκτρέφειν· τὸν δὲ ἀετὸν ἐπαναγκάζειν τὰ τέ-
κνα ἔτι ψιλὰ ὄντα, πρὸς τὸν ἥλιον βλέπειν·
τὸ δὲ δακρύον αὐτῶν, καὶ μὴ θέλον ἀντοφθαλ-
μεῖν, ἀποκτείνειν· τῶν ἰχθύων δὲ, τὸν ἁλιέα
καλούμενον βάτραχον, θηρεύειν τὰ ἰχθύ-
δια τοῖς ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀποκρεμαμέ-
νοις, ὧν τὸ μὲν μῆκός ἐστι τριχοειδὲς, ἐπ' ἄ-
κρου δὲ προσκειμένοις ὥσπερ δέλεαρ στρογ-
γύλον·

φύλοις· τοῦτ' οὖν κρύψαντα ἑαυτοὺς προτείνειν. Τὴν δὲ νάρκην καταψαμμίσασαν ἑαυ- νγ
τήν, τὰ μὴ δυνάμενα τῶν ἰχθύων ὅτ' ἂν σύνεγ-
γυς ᾖ, κολυμβᾶν, διὰ τὸ ναρκῆσαί τε συλλαμ-
βάνειν. Τὰς δὲ καλουμένας ἀλώπεκας, ὅτ' νδ
ἂν αἴσθωνται ὅτι τὸ ἄγκιστρον καταπεπώκα-
σιν, ἀναδραμούσας ἄνωθεν τῆς ὁρμιᾶς, ἀπο-
τρώγειν. Τὸν δὲ πολύποδα κατατίθεσθαι νε
τροφὴν εἰς τὰς θαλάμας· καὶ ὅτ' ἂν τὰ χρήσιμα
ἀναλώσῃ, τὰ ἀχρεῖα ἐκβάλλειν· καὶ τὰ συνερχό-
μενα τῶν ἰχθυδίων ἐπὶ τὰ ἐκβεβλημένα θηρεύειν·
ποιοῦνται δὲ τὸ χρῶμα παραπλήσιον οἷς ἂν ἐγ-
γὺς ᾖ λίθοις· καὶ ὅταν φοβηθῇ δὲ τοῦτο ποιεῖν
αὐτόν. Ἴδιον δὲ καὶ τὸν ναυτίλον πολύποδα νς
οἷς ποιεῖ περιττόν· ἔχει μὲν γὰρ ὄστρακον, ὃ κα-
ταστρέψας ἀναφέρεται ἵνα ῥᾳδίως ἀνενεχθῇ
κενόν· ἄνωθεν δὲ γενόμενον, μεταστρέ-
φειν· ἔχειν δὲ μεταξὺ τῶν πλεκτανῶν
ἐπί τι συνεχές, οἷον ὑμένα· καὶ τούτῳ
ὅτ' ἂν πνευμάτιον ᾖ, ὥσπερ ἱστίῳ χρῆσθαι·
ἀντὶ πηδαλίων δὲ παρακαθιέναι τῶν πλε-
κτανῶν. Τὰς δὲ μελίττας θυμουμέ- νζ
νας ὑπὸ τοῦ καπνοῦ, καὶ κακοπαθού-
σας, τότε μάλιστα μὲν ἐσθίειν· τὸν δὲ λοι-
πὸν χρόνον φείδεσθαι, ὡς τροφῆς χάριν ἀποτι-
θεμένας· τοῖς ἀπὸ τῶν δένδρων δὲ δακρύοις

δεῖ χρίειν τὸ σμῆνος, τῶν ἄλλων ἕνεκεν θηρίων· ἃς δ' ἂν ἀρχητείνωσιν αἱ χρησταὶ μέλιτται, πειρᾶσθαι μὲν αὐτὰς ἔξω τοῦτο ποιεῖν· ἐὰν δὲ ἔσω τοῦ σμήνους ἀρχητείνωσιν, ἐκφέρειν· τοὺς δὲ φῶρας καλουμένους, κακουργεῖν ἐὰν λάθωσι προσελθόντες· εἰσέρχονται δὲ σπανίως. τηρεῖσθαι δ' αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ πασῶν φύλακας εἶναι· εἶναι δὲ αὐτὰς τεταγμένας ἐφ' ἑκάστῳ τῶν ἔργων· καὶ τὰς μὲν ἀνθοφορεῖν, τὰς δὲ κατορθοῦν τὰ κηρία· δυσχεραίνειν δ' αὐτὰς καὶ τῇ δυσωδίᾳ τῆς τροφῆς, καὶ τῷ μύρῳ, καὶ τὸ περίττωμα δὲ ἔξω ἀφιέναι· καὶ τὰς μὲν πρεσβυτέρας ἔσω ἐργάζεσθαι· σφῆκα δ' ἂν λάβῃ τις τῶν σκελῶν, καὶ τοῖς προτέροις

* ἀρόμβαι προπέτεσθαί φησιν τοὺς ἀκέντρους· τῶν

νη' δ' ἐχόντων τὸ κέντρον, οὐδένα. Τὸν δὲ μόνωτον γίνεσθαι μέν φασιν ἐν Παιονίᾳ ἐν τῷ ὄρει Μαρσαίνῳ· ὀδόντας δὲ τοὺς ἄνωθεν οὐκ ἔχειν, ὥσπερ βοῦν, οὐδ' ἄλλο τῶν δικεράτων οὐδέν· καὶ τἄλλα προσεμφερὲς εἶναι τῷ ταύρῳ· διωκόμενον δὲ προσαφοδεύειν πόρρωθεν. καὶ τὴν κόπρον ὅταν πεφοβημένος τοῦτο ποιήσῃ, ἐπικάειν οὕτως, ὥστε τὰς τρίχας ἀφαιρεῖν τῶν κτηνῶν· ἂν δ' ἄνευ φόβου τοῦτο ποιήσῃ, οὐδὲν πάσχειν, οὐδὲ βλάπτεσθαι· ὃ δ' ἂν ὀχεύσῃ καὶ ἔγκυον ποιή-

νθ' σῃ, τοῦτο πάλιν οὐχ ἅπτεσθαι. Τῷ δὲ Σκυθῶν βασιλεῖ ἵππον φασὶ γενναῖον γενέσθαι· ταύ-

την τὸν

τῇ τὸν ἐξ αὐτῆς γεννηθέντα πῶλον προσάγειν ἵνα ὀχεύσῃ· τὸν δ᾽ οὐ θέλειν· ὡς δὲ περικαλύψαντες προσήγαγον τὴν ἵππον ἀναβῆναι· ἀποκαλυφθείσης δὲ ἰδόντα τὸ πρόσωπον, φεύγειν, καὶ κατακρημνίσαι ἑαυτόν. Τῶν θαλαττίων ξ'
δὲ ζώων ἡμερώτατον εἶναι δελφῖνα· καὶ γὰρ πρὸς παῖδας ἐρωτικῶς ἔχειν, οἷον περὶ Τάραντα καὶ Καρίαν καὶ ἄλλους τόπους πολλούς· ἐν δὲ Καρίᾳ δεθέντος δελφῖνος καὶ τραύματα λαβόντος πολλὰ, παραγενέσθαι πολλοὺς ἐπὶ βοήθειαν εἰς τὸν λιμένα ἕως ἀφῆκεν ὁ ἁλιεύς.
Περὶ δὲ τοῦ τόκου τῶν λύκων, μυθικόν τι τελέως ξα'
διεξέρχεται, καὶ ὅμοιός ἐστι καὶ τῷ ζωειδότι· φησὶν γὰρ αὐτοὺς ἅπαντας ἐν δεκαδύο τοῦ ἐνιαυτοῦ τίκτειν· εἶναι δὲ τούτου αἴτιον, ὡς ὁ λόγος, ὅτι ἐν ιβ' ἡμέραις τὴν Λητὼ περιεκόμιζον ἐξ ὑπερβορέων εἰς Δῆλον, λύκαιναν φαινομένην. Τὴν ξβ'
δὲ γλαῦκα καὶ τὴν κορώνην πολεμίους εἶναι· τὴν μὲν κορώνην τῆς γλαυκὸς μεθ᾽ ἡμέραν, διὰ τὸ μὴ βλέπειν τὴν γλαῦκα· τὴν δὲ γλαῦκα τῆς κορώνης νύκτωρ, διὰ τὸ τὴν κορώνην μὴ ὁρᾶν· διὸ καὶ κρατεῖν αὐτῶν, τὴν μὲν νύκτωρ, τὴν δὲ μεθ᾽ ἡμέραν. Καὶ τὸν ὄνον καὶ τὸν αἴγιθον ξγ'
πολεμεῖν ἑαυτοῖς· παριόντα γὰρ λύεσθαι εἰς τὰς ἀκάνθας, διά τε οὖν τοῦτο· καὶ ὅταν ὀγκήσηται, ἐκβάλλειν τὰ ᾠὰ τῆς αἰγίθου, καὶ τοὺς νεοττοὺς

φοβουμένους, ἐκπίπτειν· τὸν δὲ διὰ τὴν βλάβην ταύτην, κολάπτειν τὰ ἕλκη αὐτοῦ ἐπι-
ξδ' πετόμενον. Καὶ τὸν ἐσάλωνα δὲ πολεμίους εἶναι τῇ ἀλώπεκι· τὸν δὲ κόρακα καὶ τὴν ἀλώπεκα, φίλους· πολεμεῖν δὲ καὶ τὸν κόρακα τῷ ἐσάλωνι· διὸ καὶ τυπτομένῃ τῇ ἀλώ-
ξέ πεκι βοηθεῖν. Τοὺς αἰπόλους δέ φασι λέγειν, ὅτι ὅταν τάχιστα ὁ ἥλιος τραπῇ, ἀντιβλέπουσαι αὐτῷ αἱ αἶγες κατάκεινται.
ξς' Τούτῳ τι παραπλήσιον Λύκος ἱστορεῖ· φησὶ γὰρ ἐν Λιβύῃ τὰ κτήνη τὸν μὲν ἄλλον χρόνον, τὰ μὲν αὐτοῖς ἐναντία, τὰ δ' ὡς ἔτυχεν κοιμᾶσθαι· τῇ δὲ νυκτὶ καθ' ἣν τοῦ κυνὸς ἀνατολὴ γίνεται, πρὸς αὐτὸ τὸ ἄστρον ἐστραμμένα· καὶ τούτῳ τεκμηρίῳ τῆς ἐπιτολῆς τοὺς ἐκεῖ χρῆσθαι. Πλὴν ὅγε Ἀριστοτέλης χωρὶς τῆς περὶ τοὺς βίους τῶν ζώων ἐντρεχείας, καὶ τοιαῦτά τινα διεξέρχεται· πάνυ πολλὴν ἐπιμέλειαν πεποιημένος ἐν τοῖς πλείστοις αὐτῶν, καὶ οἷον ἔργῳ οὐ παρέργῳ χρώμενος τῇ περὶ τούτων ἐξηγήσει· τὰ γοῦν πάντα σχεδὸν ἑβδομήκοντα περὶ αὐτῶν καταβέβληται βιβλία· καὶ πεπείραται ἐξηγητικώτερον, ἢ ἱστορικώτερον ἐν ἑκάστοις ἀναστρέφεσθαι, πρὸς τὴν ἡμετέραν ἐκλογὴν ἐπιποιεῖσθαι προῃρημένοις αὐτῷ τὸ ξένον καὶ

παρά-

παράδοξον ἔκ τε τούτων, καὶ τῶν ἄλλων
ἐπιδραμεῖν. Λέγει γὰρ οὕτω τὰ χόρ- ξζ′
δυλα πάντα ἀναπνεῖν, ὅσα πνεύμονα ἔχειν·
σφῆκας δὲ καὶ μελίττας οὐκ ἀναπνεῖν. Ὅσα ξη′
τε κύστιν ἔχει, πάντα καὶ κοιλίαν· ὅσα τε
κοιλίαν, πάντα καὶ κύστιν. Ἄναιμα δὲ ξθ′
εἶναι πολλὰ μὲν τῶν ζώων· καθόλου δὲ
ὅσα πλείω πόδας ἔχει τεττάρων. Ὅσα ο′
δὲ τρίχας ἔχει, πάντα ζωοτοκεῖν, οὐκ ἀνα-
στρέφει δέ. Πάντα τὰ ζῶα κινεῖν τὴν οα′
κάτω σιαγόνα, πλὴν τοῦ ποταμίου κροκο-
δείλου· τοῦτον δὲ μόνον, τὴν ἄνω. Ἐν οβ′
Ἰλλυριοῖς εἶναι καὶ Παιονίᾳ μώνυχας. Μώ-
νυχον δὲ καὶ δίκερω οὐδὲν ἑωρᾶσθαι· μονοκέρω-
τά τε καὶ μώνυχα οἷον τὸν Ἰνδικὸν ὄνον· τοῦ-
του δὲ καὶ ἀστράγαλον τῶν μωνύχων ἔχειν
ζώων. Τῆς δὲ γαλῆς ὀστοῦν εἶναι τὸ αἰ- ογ′
δοῖον. Τὸ δ' ἄρρεν τοῦ θήλεος πλείους ἔχειν οδ′
ὀδόντας, καὶ ἐν ἀνθρώποις, καὶ τοῖς ἄλλοις
ζώοις. Τὴν δὲ τῶν ἵππων καρδίαν, ὀστοῦν, οε′
καὶ βοῶν δὲ τινῶν. Τῶν δὲ ἐλάφων τοὺς ος′
ἀχαΐνους καλουμένους, δοκεῖν ἐν τῇ κέρκῳ
τὴν χολὴν ἔχειν. Τοὺς δὲ ἰχθῦς οὐκ ἔχειν στό- οζ′
μαχον. διὸ καὶ τῶν μεγάλων ἐνίους ὅταν διώ-
κωσιν ἐλάττονα, προσπίπτειν τὴν κοιλίαν εἰς
τὸ στόμα. Τοὺς δὲ ὄφεις πλευρὰς ἔχειν λ′. οη′

καὶ ὄμματι δὲ αὐτοῦ ἐάν τις ἐκκεντήσῃ, καθά-
ρθ' περ τὰ τῶν χελιδόνων, πάλιν γίνεσθαι. Τῶν
ρι' δ' ἰχθύων τὸν κλῆρον μόνον μὴ ῥυγχάζειν. Τοῦ
δὲ λέοντος οὕτως εἶναι τὰ ὀστᾶ στερεά, ὥστε πολ-
ρια' λάκις κοπτομένων πῦρ ἐκλάμπειν. Ἐν Φρυ-
ριβ' γίᾳ δὲ βοῦς εἶναι, οἳ κινοῦσι τὰ κέρατα. Τρί-
χας δὲ ἔχειν τῶν ζῴων, ὅσα πεζὰ καὶ ἄπο καὶ
ριγ' ζωοτόκα· φολίδας δὲ ὅσα πεζὰ καὶ ζωοτόκα. Ἤδη
δέ τισιν καμνουσιν πολιὰς γίγνεσθαι· ὑγιασ-
ριδ' θεῖσι δὲ πάλιν μελαίνας. Τὸν δὲ ἐν τῇ Χαλκι-
δικῇ ποταμὸν τὸν ἐπὶ Θρᾴκης, τὸν καλούμενον
κεχρύνναι πίοντα τὰ πρόβατα, ἔχειν τὰ γεν-
νώμενα μέλανα ποιεῖ· καὶ ἐν τῇ Ἀντανδρίᾳ δύο
ποταμοὺς εἶναι, ὧν τὸν μὲν λευκά, τὸν δὲ μέ-
λανα γεννᾶν· δοκεῖν δὲ καὶ τὸν Σκάμανδρον ξαν-
θὰ ποιεῖν· διὸ καὶ τὸν ποιητὴν ἀντὶ Σκαμάν-
δρου Ξάνθον αὐτὸν προσαγορεύειν· καὶ ἐν τῇ
Εὐβοίᾳ δὲ κατὰ τὴν Ἰταλικὴν τὴν συνορίζου-
σαν τῇ Χαλκίδι δύο ποταμοί, Κέρων καὶ Νη-
λεύς· ὧν αἱ γυναῖκες ἐὰν περὶ τὸ συλλαμβά-
νειν οὖσαι πίωσιν, ἐὰν μὲν ἀπὸ ποταμοῦ Κέρω-
νος, μέλαινα τίκτουσιν· ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ Νηλέως,
ριε' λευκά. Τοὺς δὲ μύρμηκας φησὶν ὑπὸ ὀρι-
γάνου καὶ θείου περιπαττομένους, ἐκλείπειν τὰς
ριϛ' μυρμηκιάς. Τὴν δ' ἔγχελυν, οὔτ' ἄῤῥεν εἶναι,
ριζ' οὔτε θῆλυ. Τοὺς δὲ πέρδικας ἐὰν κατ' ἄνε-

μον

μον ςῶσιν αἱ θήλειαι τῶν ἀῤῥένων, ἐγκύους γί-
νεσθαι. Τὸν δὲ καλούμενον ἀστέρα, οὕτω διά- πη'
θερμον εἶναι, ὥστ' ὅντινα ἂν λάβῃ τῶν ἰχθύων
παραχρῆμα διεφθὸν ποιεῖν. Ἔχειν δὲ καὶ σπογ- πθ'
γίον αἴσθησιν· ἂν γὰρ μέλλοντος ἀποσπᾶν προ-
σαίσθηται, συσπᾶσθαι καὶ ἔργον εἶναι ἀφε-
λεῖν· ταὐτὸ δ' ἂν ἄνεμος ἢ κλύδων ᾖ, γίνεσθαι.
Εἶναι δὲ καὶ ἐν χιόνι ζῷα σκωληκοειδῆ δασέα. ϛ'
Ἐν Κύπρῳ γ' οὖν χαλκίτις λίθος καίεται, καὶ
γίνεται θηρίον μικρῷ μεῖζον μυῶν· τὸ αὐτὸ δὲ,
καὶ ἐν τοῖς Καρυστίων θηρίοις· ἀποθνήσκειν δὲ τὰ
μὲν τῆς χιόνος, τὰ δὲ τοῦ πυρὸς χωριζόμενα.
Τὴν δὲ σαλαμάνδραν σβεννύειν τὸ πῦρ. Περὶ ϛα. ϛβ'
δὲ τὸν Ὕπανιον ποταμὸν, τὸν περὶ Βόσπορον
τὸν κιμμέριον, περὶ τροπὰς χειμερινὰς, κατα-
φέρεσθαί φασιν οἷον θυλάκους μείζους ῥαγῶν·
ἐφ' ὧν πηγνυμένων, ἐκδέχεσθαι ζῶον πτερωτὸν
τετράπουν· ζῆν δὲ μίαν ἡμέραν· ἴδιον δὲ καὶ τὸ
πτερωτὸν τετράπουν εἶναι. Τὰ δὲ σμήνη ἀπόλ- ϛγ'
λυσθαι, ἐάν τε ἡγεμόν ὦσιν, ἐάν τε τοὐναν- *
τίον πολλοί. Τοὺς δὲ σκορπίους τοὺς χερσαίους ϛδ'
ὑπὸ τῶν τέκνων ἀποθνήσκειν· καὶ φαλάγγια
δὲ κτείνειν τὴν τεκοῦσαν· πολλάκις δὲ καὶ τὸν
ἄῤῥενα, συνεπωάζειν γάρ. Ἐν δὲ τῷ σώματι ϛε'
τῶν ἀνθρώπων γίνεσθαι οἷον ἴονθους μικρούς·
τούτους δὲ ἐάν τις κεντήσῃ ἐκδέχεσθαι φθεῖρας· καὶ

ἐάν τις ἐάσῃ, εἰς νόσημα τοῦτο ἐμπίπτει· ὥσπερ Ἀλμαίωνι τῷ φυσικῷ, καὶ Φερεκύδει τῷ
ϛϛʹ Συρίῳ. Ἴδιον δὲ καὶ τοῦτο νεκρῶν τινων, τοῦ μυελοῦ σαπέντος ἐκ τῆς ῥάχεως ὀφίδια γίνεσθαι, ἐὰν πρὸ τοῦ τελευτᾶν ὄφεως τεθνηκότος ἑλκύσωσι τὴν ὀσμήν· καί τινι καὶ ἐπιγραμματίῳ περιπεπτώκαμεν Ἀρχελάου, οὗ καὶ πρότερον ἐμνήσθημεν, ὃς περὶ τῶν θαυμασίων καὶ τοῦτο καταγράφει, καί φησιν·

Πάντα δι' ἀλλήλων ὁ πολὺς σφαιρίζεται αἰών,
Ἀνδρὸς γὰρ κοίλης ἐκ μυελοῦ ῥάχεως,
Δεινὸς γίνετ' ὄφις, νέκυος διαλοῖο σαπέντος,
Ὃς νέον ἐκ τούτου πνεῦμα λάβῃ πρότερος
Τεθνεότος, ζωὴν ἕλκων φύσιν· εἰ δὲ τόδ' ἐστίν,
Οὐ θαῦμα βλαστεῖν τὴν διφυῆ Κέκροπα.

Τοῦτο μὲν οὖν ἐν ἀκοῇ τε καὶ φερομένῃ τινὶ καὶ πρότερος τοῦ ἐπιγράμματος· ποιεῖ μαρ-
ϛζʹ τυρίᾳ κεῖσθαι. Ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν κηρῷ φησὶ γίνεσθαι ζῷον, ὃ δὴ δοκεῖν ἐλάχιστον εἶναι, καὶ καλεῖσθαι ἀκάρητον Διὸς ταμίον.
ϛηʹ Τὸν δὲ κροκόδειλον ἐξ ἐλαχίστου γίνεσθαι μέγιστον· τὸ μὲν γὰρ ᾠὸν μεῖζον γίνεσθαι χηνίου· αὐτοὺς δὲ γίνεσθαι καὶ ἑπτὰ καὶ δεκάπηχυ.
ϛθʹ Τῶν δὲ καράβων τοὺς πολύποδας κρατεῖν· οὐθὲν

γὰρ

γὰρ ἀπὸ τῶν ὀστράκων πάσχειν· τὴν δὲ πολυ-
πόδων τοὺς γόγγρους· οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς διὰ τὴν
λειότητα δύνασθαι τὸν πολύποδα χρῆσθαι· τὸν
δὲ γόγγρου κάραβον· οὐ γὰρ ἐξολισθαίνειν αὐτὸν,
ἀλλὰ κατατέμνεσθαι διὰ τὴν τῶν ὀστράκων τρα-
χύτητα. Τὸν δὲ κάστορα φησὶν, ὅτ' ἂν φο- ρ'
βηθῇ, τὴν κεφαλὴν κρύπτειν ὡς ὅλον τὸ σῶμα
κρύπτοντα. Τὰ γαμψὰ πάντ' εἶναι μιμη- ρα'
τικά. Ὑπό τινος λυττώσης λυττᾶν πάντα ρβ'
τὰ δηχθέντα, πλὴν ἀνθρώπου. Τῶν ζώων τὰ ργ'
μακρὰ ἄρσενα εἶναι· τὰ δ' εὔτορα θήλεα. Καὶ ρδ'
ἐν Αἰγύπτῳ κατορύττοντας εἰς κόπρον, νεοττοὺς
ποιεῖν. Ἐν Συρακούσαις δὲ φιλοπότην τινὰ ἐς ρε'
τὴν γῆν κατορύξαι· καὶ ἐπιθεῖναι τὴν ψίαθον,
ἕως τούτου πίνειν συνεχῶς, ἕως ἐκλεπίσαι τὰ ᾠά·
ἤδη δὲ κείμενα ἐν ἀγγείοις λαγήνοις, ἐκτραφῆ-
ναι καὶ προσελθεῖν. Τῶν δὲ χελιδόνων τοὺς νεοττοὺς ρς'
ἐάν τις ἐκτυφλώσῃ, πάλιν βλέπειν. Τὸν δὲ ρζ'
ἱέρακα τρία μὲν τίκτειν· αὐξανομένων δὲ τῶν νεοτ-
τῶν, ἐκλέγειν τὸν ἕνα· οὐ γὰρ δύνασθαι τρέφειν,
ἀλλὰ τὸν χρόνον τοῦτον τοὺς ὄνυχας αὐτοῦ
διαστρέφεσθαι, καὶ μηδὲν ἁρπάζειν· τὸν δὲ
πλανηθέντα τὴν φωνὴν ἀποβάλλεσθαι. Καὶ ρη'
τὸ ὅλον ἐπιεικῶς τοὺς γαμψώνυχας, ὅτ' ἂν θᾶτ-
τον οἱ νεοττοὶ δύνωνται πέτεσθαι ἐκβάλλειν, πλὴν τῆς
κορώνης· ταύτην δὲ καὶ πετομένους ἐπί τινα

χρόνου

ρθ' χρόνον ψωμίζειν. Κόκκυγος δὲ νεοττοὺς οὐδέ-
να ἑορακέναι. τίκτειν γὰρ αὐτὸν οὐκ ἐν τῇ ἰδίᾳ
νεοττείᾳ, ἀλλ' εἰς τὰς τῶν ὀρνιθίων, ἢ εἰς τὰς τῶν
φαβῶν, ἢ * ὑποδυσιδέων εἰσπετόμενον, ὅτ'
ρι' ἂν καταφύγῃ πρὸς ὑπάρχοντα ᾠά. Τοὺς
δὲ πέρδικας ποιεῖσθαι σηκοὺς τῶν ᾠῶν, καὶ ἐ-
πῳάζειν καὶ τρέφειν ἑκατέρους· καὶ τοὺς νεοττοὺς
ὅταν πρῶτον ἐξαγάγωσιν ὀχεύειν αὐτούς, τοὺς δὲ
πρὸς ἀλλήλους μάχεσθαι, θωρακιζομένους τῷ
ἰδίῳ δέρματι· ποιεῖν δὲ τραχὺ, ἐκ τῆς ἀσκεύης
τρίβοντας πρὸς δένδρα, καὶ τῷ πηλῷ μο-
λύνοντας καὶ ξηραίνοντας· φασὶ δέ τινας κατα-
γράφειν, ὡς αὐτὸς οὐ πεπειραμένος. ὅτι αἴ τις
τὸν ἕτερον ὀφθαλμὸν ἐκκοπείη, ἀποθνήσκει τα-
ρια' χέως. Αἶγας δὲ καὶ πρόβατα βορείοις μὲν ὀ-
χευόμενα, ἀρσενοτοκεῖν ὡς τὸ πολύ· νοτίοις δὲ
θηλυτοκεῖν· λευκὰ δὲ τὰ γεννώμενα γίνεσθαι,
ἐὰν ὑπὸ τῇ γλώττῃ τοῦ κριοῦ λευκαὶ φλέβες
ὦσιν· μέλανα δὲ, ἐὰν μέλαιναι· ὡς αὔτως δὲ
καὶ ὤθι τῶν πυῤῥῶν πρότερον ἢ ὀχεῖσθαι, τὸ
ριβ' ἁλυκὸν ὕδωρ πίνοντα. Τοὺς δὲ Λακωνικοὺς
ριγ' κύνας πονήσαντας, μᾶλλον ὀχεύειν. Θαυ-
μασιωτάτην δ' εἶναι τῷ τάχει τὴν τῶν μυῶν γέ-
νεσιν· ἤδη γάρ ποτε τῆς θηλείας κυούσης, καὶ
ἐν ἀπολειφθείσης ἐν ἀγγείῳ, φανῆναι μετ' οὐ
πολὺν χρόνον, μῦς εἴκοσι καὶ ἑκατόν· τῆς δὲ

Περσικῆς

Περσικῆς ἐν τισιν ἀναχαζομένων τῶν θηλειῶν
τῶν μυῶν, τὰ ἔμβρυα ἤδη κύοντα εὑρίσκεσθαι.
Ἀπείθου δὲ λέγεται καὶ ἀκανθίδος, αἷμα μό- ριδʹ
λις μίγνυσθαι. Τῶν δὲ αἰγῶν ὅταν μία τις ριεʹ
λάβῃ τὸ ἄκρον τοῦ ὀρυγίου, ἔστιν δ' οἷον θρὶξ, τὰς
ἄλλας ἑστάναι οἷον μεμωρωμένας, ἐμβλεπούσας
εἰς ἐκείνην. Τὸ δὲ τῆς ἰκτίδος αἰδοῖον εἶναι ριςʹ
μὲν ὀστοῦν· δοκεῖ δὲ εἶναι φάρμακον στραγγου-
ρίας. Εὐνοῦχον δὲ φαλακρὸν, οὐδένα γίνεσθαι. ριζʹ
Τὰς δευτερογενεῖς τρίχας τοὺς μὲν ἐκ παιδὸς ριηʹ
διαφθαρέντας, οὐκ ἴσχειν· τοὺς δὲ ὕστερον ἀποβάλ-
λειν, πλὴν ἐπὶ τῆς ἥβης. Γυναῖκα τίκτειν ριθʹ
πλεῖστα πέντε· καὶ μνημονεύεσθαι μίαν ἐν τέταρ-
σιν τόκοις, εἴκοσι τετοκυῖαν, καὶ τὰ πλεῖστα τού-
των ἐκτραφέντων· ἐὰν δὲ κύουσα δαψιλεστέρῳ
χρήσηται, οὐκ ἔχοντα ὄνυχας γίνεσθαι τὰ παι-
δία. Εἶναι δὲ καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας θη- ρκʹ
λυγόνους καὶ ἀρρενογόνους· καὶ ὁ περὶ τοῦ Ἡρα-
κλέους ἱστόρηται· ἐν δύο γὰρ καὶ ἑβδομήκοντα
τέκνοις, μίαν αὐτὸν γεννῆσαι θυγατέρα. Γί- ρκαʹ
νεσθαι δέ τινας καὶ ἐκ χωλῶν καὶ ἐκ τυφλῶν,
ὁμοίως τυφλοὺς καὶ χωλούς· ἤδη δέ τινας καὶ
στίγματα ἀνενηνοχέναι. Ἐν Ἤλιδι δὲ ἐκ τῆς ρκβʹ
ὑπὸ τοῦ Αἰθίοπος μοιχευθείσης, θυγατέρα
μὲν γενέσθαι λευκήν· τὸν δὲ ἐκ ταύτης, Αἰθίο-
πα. Τὰ δὲ παιδία ἄχρι γένηται τετταράκον- ρκγʹ
τα ἡμε-

τα ἡμερῶν, ἐγρηγορότα μὲν οὐ γελᾶν, οὐδὲ
ρκδ' δακρύειν· ὑπνοῦντα δὲ ἀμφότερα. Καὶ
φυσιογνωμονεῖ δέ τινα τοιαῦτα· τοῖς τὸ μέτω-
πον μέγα ἔχουσιν, βραδυτέροις γίνεσθαι· μικρὸν
δὲ εὐκινήτοις, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προσθεὶς ἐν
ρκε' ἑκατέροις, οἷς πλατὺ ἐκστατικοῖς· Ὀφρῦς
εὐθείας μαλακοῦ ἤθους, πρὸς τὴν ῥῖνα κε-
καμμένας στρυφνούς· πρὸς τοὺς κροτάφους
ρκϛ' μώκου καὶ εἴρωνος. Κανθοὺς κρεώδεις
πονηρίας· ὦτα μέσα βελτίστου ἤθους· τὰ δὲ
μεγάλα καὶ ἐπανεστηκότα, μωρολογίας καὶ
ρκζ' ἀδολεσχίας. Τῶν δὲ θηλέων ζώων, τρο-
πικώτερόν φησιν εἶναι πρὸς τὴν συνουσίαν, ἵπ-
πον καὶ ἱππομανίαν ἰσχυρῶς· ὅθεν καὶ πρὸς τὴν
βλασφημίαν ἀπὸ τούτου μεταφέρεσθαι, καὶ
τὰς πρὸς τὰ ἀφροδίσια κεκινημένας, ὀνειδί-
ζεσθαι. Φαίνεται δὲ καὶ Αἰσχύλος ἱστορικῶς δ'
τοιούτοις οὕτως πως εἰρηκέναι πρὸς τὰς
παρθένους ἐν ταῖς τοξότισιν.

Ἄδων ταῖς ἁγναῖς παρθένοις γαμηλίων.
Λέκτρων * ασεμη βλεμμάτων * ῥεπίβουλη· ὁ
διαλιπὼν προσέθηκεν·

—Οὔ με μὴ λάθῃ φλέγων,
Ὀφθαλμὸς ἥτις ἀνδρὸς ᾖ γεγευμένη.
Ἔχω δὲ τούτων θυμὸν ἱππογνώμονα.

Πολλῶν δὲ ὄντων ὧν καταγέγραφεν Ἀριστοτέ-
λης,

λης, ἐπὶ τοσοῦτον ἠδυνήθημεν ἡμεῖς ἐπὶ τοῦ πα-
ρόντος, τὰ μὲν ἐκλέξαι, τὰ δ' ἀναμνησθῆναι.
Φησὶν δ' ὁ ἱστοριογράφος, Ἀρσάμην τὸν πέρ- ρκη'.
σην εὐθὺς ἐκ γενετῆς ὀδόντας ἔχειν. Μυρ- ρκθ'
σίλος δὲ ὁ Λέσβιος, Λοκροὺς τοὺς ὀζόλας τῆς
ἐπιθυμίας ἐπωνυμίας τετυχηκέναι· ὅτι τῆς
χώρας τῆς αὐτῶν ὄζει, καὶ μάλιστα τοῦ Ταφίου
καλουμένου ὄρους· ὃ ῥεῖν αὐτόθεν εἰς θάλασ-
σαν ὥσπερ πύον· τετάφθαι δ' ἐν τῷ ὄρει τούτῳ
Νέσσον τὸν Κένταυρον, ὃν Ἡρακλῆς ἀπέκτεινεν.
Τὰς δὲ Λημνίας δυσόσμους γενέσθαι, Μηδείας ἀ- ρλ'
φικομένης μετ' Ἰάσονος, καὶ φάρμακα ἐμ-
βαλλούσης εἰς τὴν νῆσον, κατὰ δή τινα χρόνον, καὶ
μάλιστα ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις, ἐν αἷς ἱστο-
ροῦσιν τὴν Μήδειαν παραγενέσθαι· δυσώδεις αὐτὰς
οὕτως γίνεσθαι, ὥστε μηδένα προσιέναι. Θεό- ρλα'
πομπος δέ φησιν ἱστοριογράφος τὸ καλούμενον
ἀκόνιτον, γίνεσθαι μὲν περὶ Ἡράκλειαν τὴν ἐν τῷ
Πόντῳ, ταῖς ὀνομαζομέναις ἀκόναις, ὅθεν καὶ τῆς
προσηγορίας τετυχηκέναι· δυναμικὸν ἐναργῶς
δ' ὂν οὐκ ἐνεργεῖν οὐδὲν, ἂν πίῃ τις πήγανον ταύ-
την τὴν ἡμέραν· ὥστ' Ἀγαθάρχου τοῦ Τυράννου πολ-
λοὺς ἀποκτείναντος φαρμάκῳ, καὶ πειρωμένου λαν-
θάνειν, ὡς ἐγένετο συμφανὲς, τοὺς πλείστους Ἡρα-
κλεωτῶν οὐ πρότερον ἐξιέναι, πρὸ τοῦ φαγεῖν πή-
γανον· γράφει δὲ καὶ τὴν πρόφασιν καὶ τὴν

ἀρχὴν,

ἀρχὴν, ἐξ ἧς ὤφθη σφόδρα μακρῶς· δύο καὶ
ρλβ' πτελέπομεν. Ὁ δὲ τοὺς Σαμιακοὺς ὅρους
συγγεγραφὼς, περὶ τῶν πρώτων κληθέντων
μαθητῶν τῶν περὶ Ἡρόστρατον, φησὶν χελιδό-
ρλγ' να λευκὴν φανῆναι. Ἵππων δὲ ὁ Ῥηγῖνος πε-
ρὶ τῶν λεγομένων τόπων φθείρειν τὰ ἐμπίπτον-
τα τοιοῦτόν τι γράφει. φησὶν ἐν Ἀθήναις ἐπὶ
βασιλέως Ἐπαινέτου, ὀλυμπιάδος ἕκτης καὶ
τριακοστῆς, ἐν ᾗ Ἀρυτάμας Λάκων νικᾷ στάδιον,
τῆς Σικελίας ἐν Παλικοῖς οἰκοδομηθῆναι τόπον·
εἰς ὃν ὅστις ἂν εἰσέλθῃ, εἰ μὴ κατακλιθείη, ἀποθνήσ-
ρλδ' κει· εἰ δὲ περιπατοίη, οὐδὲν πάσχειν. Ἱστορεῖται
δὲ καὶ περὶ τὴν λευκὴν νῆσον μηδὲν ὑπεραίρειν
δύνασθαι τῶν ὀρνέων τῇ πτήσει τὸν τοῦ Ἀχιλλέως
ρλε' ναόν. Καὶ πολλαχοῦ δὲ ἔοικεν, τό, τε τῶν βα-
ράθρων καλουμένων, καὶ Χαρωνίων εἶναι γένος·
οἷον ὅτε Κίμβρος καλούμενος, ὁ περὶ Φρυγίαν
βόθυνος ὡς Εὔδοξός φησιν, καὶ τὸ ἐν Λάτμῳ
ρλϛ' ὄρυγμα. Καὶ τὰ τῇ σελήνῃ συναυξανόμενά
τε καὶ συμφθίνοντα· οἷον τὰ τῶν μυῶν, τὰ ἥπα-
τα· λέγεται γὰρ καὶ συμπληροῦσθαι καὶ συμ-
φθίνειν καὶ συναύξεσθαι τῇ νῦν· διὸ καὶ παρὰ
πολλοῖς ἐν παροιμίαις εἰρῆσθαι μέρει, περὶ τῶν
ρλζ' θαυμαστῶν τεράτων, μυῶν ἥπατα. Καὶ τὰ τῶν
θαλαττίων δὲ ἐχίνων ᾠὰ, ταὐτὸ πάσχειν· ἴδιον
δὲ καὶ τὸ πάντας αὐτοὺς ἔχειν πέντε, καὶ ἴσους
δηλ-

ἀλλήλων διεστηκότα· καὶ περὶ τὴν περιφέ-
ρειαν τοῦ ὀστρακίνου κύκλον, ὥστε ἴσως τὰς ἐκ τοῦ
κέντρου προσαπτειν αὐτῇ. Φασὶν δὲ τὰ περὶ ρλη'
τὸν τῆς Ἰταλίας πορθμὸν φθίνειν καὶ πλη-
ροῦσθαι κατὰ τὴν μείωσιν τῆς σελήνης καὶ αὔξη-
σιν. Ἑλλανικὸς δ' ὁ Λέσβιος, ἐν Θήβαις ταῖς ρλθ'
Αἰγυπτίαις ἱστορεῖ σπήλαιον ἐν ἄστει, καθ' ὃ εἶναι
μὲν, τὰς μὲν τριακάδας νηνεμίαν, τὰς δ' ἄλ-
λας ἡμέρας, ἄνεμον. Δόξαι δ' ἀνεξεταστόν τι ρμ'
ἔχειν καὶ δυσπαρατήρητον ἡ ἐκλογὴ, καθάπερ
ὁ Εὔριπος ταῖς ἑβδόμαις οὐ στρέφεται· καὶ
ὅτι οἱ μύρμηκες ταῖς νουμηνίαις ἀναπαύονται.
Οἱ Δελφοὶ δὲ λέγουσιν, ὅτι ἐν τῷ Παρνασῷ ρμα'
κατά τινας χρόνους, τὸ κωρύκιον φαίνεσθαι χρυ-
σοειδές· διὸ καὶ τὸν Φιλόξενον, οὐδεὶς ἀνήκοον
λαβεῖν εἴποι, λέγοντα οὕτως·

Αὐτοὶ γὰρ διὰ Παρνασοῦ χρυσορόφους
Νυμφέων εἴσω θαλάμων.

Ἐν δὲ τοῖς Φύλλοις λέγεται, τὰς ποίμνας διὰ ρμβ'
πέμπτης ἡμέρας ποτίζεσθαι. Τούτου δὲ τερατω- ρμγ'
δέστερον ἐν Ζακύνθῳ· ὑπὸ γὰρ τοὺς ἐτησίας χαί-
νοντες ἑστήκασιν οἱ τράγοι πρὸς τὸν Βορέαν· καὶ
τοῦτο πράττοντες οὐ προσδέονται ὕδατος,
οὐδὲ πίνουσιν. Πεποίηται δέ τινα καὶ ὁ Κυ- ρμδ'
ρηναῖος Καλλίμαχος ἐκλογὴν τῶν παραδόξων·
ἧς ἀναγράφομεν ἅ ποτε ἡμῖν ἐφαίνετο εἶναι

ἀκεῖς ἄξια, φησὶν Εὔδοξον ἱστορεῖν, ὅτι ἐν τῇ κατὰ
ἱερὸν ὄρος θαλάττῃ τῆς Θρᾴκης, ἀναπολάζει
κατά τινας χρόνους ἄσφαλτος· ἡ δὲ κατὰ
χελιδόνας, ὅτι ἀνὰ πολὺν τόπον ἔχει γλυκείας
ρμε' πηγάς. Θεόφραστος δὲ τὰς περὶ τὰς
Αἰόλου νήσους ἀναζεῖν οὕτως ἀνὰ δύο πλέθρων
τὸ μῆκος, ὥστε μὴ δυνατὸν εἶναι διὰ τὴν
ρμς' θερμασίαν ἐμβαίνειν εἰς ταύτην. Ἔτι δὲ τὸ
κατὰ Δῆλον νῆσον τὴν Καρχηδονίων τοὺς κολυμ-
βητὰς ἀναφέρειν ἐν δύο ὀργυίας χαλκὸν, ἐξ οὗ καὶ
τοὺς ἐν Φαινεῷ τοὺς ὑπὸ Ἡρακλέως ἀνατεθέν-
ρλζ' τας ἀνδριάντας εἰργάσθαι. Μεγασθένην
δὲ τὸν τὰ Ἰνδικὰ γεγραφότα, ἱστορεῖ ἐν τῇ κα-
τὰ τὴν Ἰνδικὴν θαλάττῃ, δένδρεα φύεσθαι.
ρμη' Περὶ δὲ τῶν ποταμῶν καὶ κρηνῶν, Λύκον μὲν
φησιν λέγειν· ὅτι ὁ μὲν Καμίσκος θαλάττης
ῥεούσης ῥεῖ· ὁ δὲ Κάπαιος καὶ Κριμίσιος, ὅτι
τὰ μὲν ἀνὰ πολλῆς τῶν ὑδάτων εἰσὶ ψυχροί· τὰ
δὲ κάτω, θερμοί· τὸν δ' ἡμέραν ἐκ μιᾶς πη-
γῆς ἀρχόμενον, τὸ μὲν ἁλυκὸν τῶν ῥείθρων ἔχειν,
ρμθ' τὸ δὲ πότιμον. Τίμαιον δὲ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ
ποταμῶν ἱστορεῖν, Κρᾶθιν ξανθίζειν τὰς τρίχας.
ρν' Πολύκριτον δὲ καταγεγραφέναι· τὸν μὲν ἐν
Σόλοις, οὐ ψευδῶς ὀνομάζεσθαι λίπαριν, ἀλλ'
οὕτως ἀπολιπαίνειν, ὥστε μὴ προσδεῖσθαι ἀ-
λείμματος· τὸν δὲ ἐν Παμφυλίᾳ μούχειν ἀπο-
λιθοῦν,

λίθου, ἐάν τις ἐμβάλῃ στοιβὴν ἢ λίθον. Πε- ρνα'
ρὶ δὲ τὴν τῶν Ἀγρίων Θρακῶν χώραν, φησὶν
ποταμὸν προσαγορευόμενον Πόντον, καταφέ-
ρειν λίθους ἀνθρακώδεις· τούτους δὲ καίεσθαι μὲν,
πᾶν δὲ τοὐναντίον πάσχειν τοῖς ἐκ τῶν ξύλων
ἀνθρακευομένοις· ὑπὸ μὲν γὰρ τῶν ῥιπίδων
πνευματιζομένους, σβέννυσθαι· ὑπὸ δὲ ὕδατι
ῥαινομένους, βέλτιον καίεσθαι· τὴν δ᾽ ὀσμὴν αὐ-
τῶν οὐδὲν ὑπομένειν ἑρπετόν. Τὴν δ᾽ ἐν Λύ- ρνβ'
σοις κρήνην καθάπερ ἐπὶ τοῖς Λαμψακηνοῖς,
ἔχειν ἐν ἑαυτῇ μῦς ὁμοίους τοῖς κατοικιδίοις· ἱστο-
ρεῖν δὲ ταῦτα Θεόπομπον. Εὔδοξον δὲ τὴν ἐν ρνγ'
Ἀλῳ ὀφίουσσαν, ἣν ἀλφὸν ποιεῖν. Λύκον δὲ ρνδ'
τὸν Ῥηγῖνον λέγειν, τὴν μὲν ἐν τῇ Σικανῶν χώ-
ρᾳ φέρειν ὄξος, ὥσπερ ἤδη τῶν ἐδεσμάτων
χρῶνται. τὴν δὲ ἐν κυστιτράτῳ οἷον ἐλαίῳ ῥεῖν·
τούτῳ δ᾽ ἐν τοῖς λύχνοις καίεσθαι, καὶ δύνα-
σθαι φύματα καὶ ψώραν ἰᾶσθαι προσαγο-
ρευόμενον κυστιτραῖον· πλησίον δὲ εἶναι· τὴν
ἀπὸ μὲν Ἀρκτούρου μέχρι πλειάδος ἀναβάλλου-
σαν, οὐθενὸς χεῖρον τῶν ἄλλων ὑδάτων· ἀπὸ δὲ
πλειάδος μέχρι πρὸς Ἀρκτοῦρον· τὰς μὲν ἡμέ-
ρας καπνὸν ἀναφέρουσαν, καὶ πνέουσαν θερ-
μὸν, ἐν δὲ τῇ νυκτὶ φλογὸς πληρουμένην. Ἀρέ- ρνε'
θουσαν δὲ τὴν ἐν Συρακούσαις, ὥσπερ οἱ λοι-
ποὶ φασὶν, ὁ Πίνδαρος· τὴν πηγὴν ἔχειν, ἐκ τοῦ

κατὰ τὴν Ἠλίαν Ἀλφειοῦ· διὸ καὶ ταῖς Ὀλυμ-
πικαῖς ἡμέραις ὅταν ἐν τῷ ποταμῷ ἀποπλύ-
νουσιν τῶν θυμάτων τὰς κοιλίας, οὐ καθα-
ρὰν εἶναι τὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ κρήνην, ἀλλὰ ῥεῖν
ὄνθῳ· φησὶν δὲ καὶ φιάλην ποτ᾽ εἰς τὸν Ἀλφειὸν
ἐμβληθεῖσαν ἐν ἐκείνῃ φανῆναι· τοῦτο δ᾽ ἱστορεῖ
ρνς' καὶ Τίμαιος. Θεόπομπον δέ φησιν γεγρά-
φειν, τὴν μὲν ἐν Κιγχρώπσιν τοῖς Θρᾳξὶν τὸν
ρνζ' ἀπογευσάμενον τελευτᾶν εὐθύς. Ἐν Σκο-
τούσσῃ δ᾽ εἶναι κρήνην ἰδίαν οὐ μόνον ἀνθρώ-
πων ἕλκη, ἀλλὰ καὶ βοσκημάτων ὑγιάζειν δυ-
ναμένην· κἂν ξύλον δὲ σχίσας ἢ θραύσας ἐμβά-
ρνη' λῃς, συμφύειν. Ἐκ δὲ τῆς περὶ Χαονίαν, ὅταν
ρνθ' ἂν ἀφεψηθῇ τὸ ὕδωρ, ἅλας γίνεσθαι. Τῶν δ᾽
ἐν Ἄμμωνι κρηνῶν, λέγειν Ἀριστοτέλη, ὅτι τῆς μὲν
ἡλίου γε νομιζομένης, μέσων μὲν νυκτῶν καὶ
μεσημβρίας γίγνεσθαι θερμήν, ἕωθεν δὲ καὶ δεί-
λης, καθαπερεὶ κρύσταλλον, ἡ δ᾽ ἄλλη διότι κα-
ταβαίνοντος μὲν ἡλίου, πήγνυται· ἐπιδυσμαῖς
ρξ' δ᾽ ἰόντος, ἵσταται. Κτησίαν δὲ τὴν ἐν Αἰθιο-
πίᾳ τὸ μὲν ὕδωρ ἔχειν ἐρυθρόν, ὡσανεὶ κιννάβα-
ρι· τοὺς δ᾽ ἀπ᾽ αὐτοῦ πίνοντας, παράφρονας γί-
γνεσθαι· τοῦτο δ᾽ ἱστορεῖ καὶ Φίλων, ὁ τὰ Αἰθιο-
ρξα' πικὰ συγγεγραφώς. Τὴν δὲ ἐν τοῖς Ἰν-
δικοῖς κρήνην * ἴλαν οὐδὲ γονουφατα τούτων
βληθέντων μίαν ἐπιμένειν, ἀλλὰ πάντα κα-
θέλκειν·

θέλκειν· καὶ ταῦτα δὲ πλείους εἰρήκασιν, καὶ
ἐπὶ πλειόνων ὑδάτων. Εὔδοξον δ' ἱστορεῖν, ρξβ'
τὴν μὲν ἐν Καρχηδόνι κροκοδείλους ἐν αὐτῇ μι-
κροὺς ὁμοίους τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ. Περὶ δὲ τὴν Ἀ- ρξγ'
θαμανίαν ἱερὸν εἶναι νυμφῶν, ἐν ᾧ τὴν κρήνην
τὸ μὲν ὕδωρ ἔχειν, ἄφατον ὡς ψυχρόν· ὃ δ' ἂν
ὑπερθῇς αὐτοῦ, θερμαίνειν· ἐὰν δέ τις φρύγα-
νον, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων προσενέγκῃ, μετὰ
φλογὸς καίεσθαι. Κατὰ δὲ τὴν Ἀραβίαν ἐν ρξδ'
πόλει Λευκοθέᾳ, Ἀμώμητόν φησι γράφειν
τὸν πραγματευθέντα τὸν ἐκ Μέμφεως ἀνά-
πλουν, εἰς τὴν καλουμένην Ἴσιδος κρήνην,
αὔτις οἴνου ἐπιχέῃ κοτύλην, διότι γίγνεται τὸ
ποτὸν εὔκρατον. Περὶ δὲ λιμνῶν Κτησίαν μὲν ρξε'
ἱστορεῖν λέγεται, τῶν ἐν Ἰνδοῖς λιμνῶν, τὴν μὲν
τὰ εἰς αὐτὴν ἀφιέμενα καταδέχεσθαι, καθά-
περ τὴν ἐν Σικελίᾳ καὶ Μήδοις, πλὴν χρυ-
σίον καὶ σίδηρον καὶ χαλκόν· καὶ ἄν τι ἐμπέσῃ
πλάγιον, ὀρθὸν ἐκβάλλειν· ἰᾶσθαι δὲ τὴν καλου-
μένην λεύκην· τῇ δ' ἑτέρᾳ κατὰ τὰς ἰδιαζού-
σας ἡμέρας ἐπιπολάζειν ἔλαιον. Ζηνόφι- ρξς'
λον δὲ ἐν μὲν τῇ πλησίον Ἰόππῃ οὐ μόνον ἐπιδέ-
χεσθαι πᾶν βάρος, ἀλλὰ καὶ παρὰ τρίτον
ἔτος φέρειν ὑγρὰν ἄσφαλτον· ὅταν δὲ γίγνη-
ται τοῦτο παρὰ τοῖς ἐντὸς τριάκοντα στα-
δίων οἰκοῦσιν, μειοῦσθαι χαλκώματα. Τὴν ρξζ'

δὲ ἐν τοῖς Σαρμάταις λίμνην Ἡρακλείδην γρά-
φειν, ὅτι οὐδὲν τῶν ὀρνίθων ὑπεραίρειν· τὸ δὲ
προσελθὸν ἀπὸ τῆς ὀσμῆς τελευτᾶν· ὃ δὴ καὶ
περὶ τὴν ἀορνέτιν δοκεῖ γίγνεσθαι καὶ κατί-
ρξη' σχυκεν ἡ φήμη παρὰ τοῖς πλείστοις. Ὁ δὲ Τί-
μαιος τοῦτο μὲν ψεῦδος ἡγεῖται εἶναι· τὰ πλεῖ-
στα γὰρ κατὰ τύχην τῶν ἐθισμένων περὶ αὐτὴν
διαιτᾶσθαι· ἐκεῖνο μέν τοι λέγειν· διότι συνδέν-
δρων τόπων ὑπερκειμένων αὐτῇ, καὶ πολλῶν
κλάδων καὶ φύλλων διὰ τὰ πνεύματα, τῶν
μὲν κατακλωμένων, τῶν δὲ ἀποσειομένων οὐθέν
ἐστιν ἰδεῖν ἐπ' αὐτῇ ἐφεστηκὸς, ἀλλὰ διαμένειν κα-
ρξθ' θαράν. Ἐκ δὲ τῆς ἐν Ζακύνθῳ λίμνης φησὶν
Εὔδοξον ἱστορεῖν, ὅτι ἀναφέρεται πίσσα, καί τοι
περιεχούσης αὐτῆς ἰχθῦς· ὅτι δ' ἂν ἐμβάλλῃς εἰς
ταύτην ἐπὶ θαλάττης φαίνεσθαι, τεττάρων ὄν-
ρο' των ἀνὰ μέσον σταδίων. Λύκον δὲ περὶ τὴν ἐν
Μύλαις τῆς Σικελίας, δένδρα φύεσθαι· διὰ μέ-
σης δ' αὐτοῦ ἀναθεῖν ὕδωρ, τὸ μὲν ψυχρὸν, τὸ δὲ
ροα' τοὐναντίον. Φανίαν δὲ τὴν τῶν Πυράκων λί-
ροβ' μνην, ὅταν ἀναξηρανθῇ, κάεσθαι. Καὶ τὴν Ἀσ-
κανίαν πότιμον οὖσαν, τὸ προσενεχθὲν αὐτῇ,
πλύνειν ἄνευ ῥύμματος· ἐὰν ἐαθῇ δὲ ἐν αὐτῇ
ρογ' πλείω χρόνον διαπίπτειν αὐτόματον. Περὶ δὲ
τοῦ ἐν κιτίῳ φασὶν Νικαγόραν, ὅτι ἀναμηθείσης
ροδ' ἐπ' ὀλίγον τῆς γῆς, ἅλες εὑρίσκονται. Περὶ
τῶν

τῶν αὐτῶν ὑδάτων, Θεόφραστόν φασι, τὸ κα-
λούμενον στυγὸς ὕδωρ λέγειν, ὅτι ἐστὶν ἐν Φοι-
νίῳ, στάζει δ' ἔκ τινος πετριδίου· τοὺς δὲ βου-
λομένους αὐτοῦ ὑδρεύεσθαι, σπόγγοις πρὸς ξύ-
λοις δεδεμένοις, λαμβάνειν· διακόπτειν δὲ πάν-
τα τὰ ἀγγεῖα, πλὴν τῶν κερατίνων· τὸν δὲ ἀ-
πογευσάμενοις, τελευτᾶν. Ἐν δὲ τῇ Λεον- ροέ
τίνων ἱστορεῖν Λύκον τοὺς ὀνομαζομένους, ἀναζεῖν
μὲν, ὡς θερμότατον τῶν ἑψομένων· τὰς δὲ πη-
γὰς ἔχειν ψυχράς· τῶν δὲ πλησιαζόντων αὐτοῖς,
τὸ μὲν τῶν ὀρνίθων γένος, ἀποθνήσκειν εὐθύς· τοὺς
δὲ ἀνθρώπους μετὰ τρίτην ἡμέραν. Ὅμοιον ρος'
δὲ τούτῳ καὶ τὸ περὶ τὸν Κώων Χύτρινον γίνεσθαι·
καὶ γὰρ ἐκεῖνον ἀτμὸν μὲν ἐκβάλλειν, καὶ ποιεῖν
ἔμφασιν τόξιον· τὰ δὲ καθειμένα καθ' ὑπερβο-
λὴν ψύχειν. Εἶναι δὲ παρὰ τοῖς Κώοις καὶ ἄλ- ροζ'
λό τι ῥευμάτιον, ὃ πάντας τοὺς ὀχετοὺς ὅθεν ἂν
διαῤῥεῖν, λίθους πεποίηκεν· τούτου δὲ καὶ Εὔδο-
ξος καὶ Καλλίμαχος παραλείπουσιν, ὅτι ἐκ τοῦ-
δε τοῦ ὕδατος οἱ Κῷοι λίθους λατομήσαντες, ᾠ-
κοδόμησαν τὸ θέατρον· οὕτως ἰαμερῶς ἀπολι-
θοῦται πᾶν γένος. Λέγειν δὲ τὸν Εὔδοξον, καὶ ροή
περὶ τῶν ἐν τῇ Μυθοπόλει φρεάτων, ὅτι παρα-
πλήσιόν τι τῷ Νείλῳ πάσχουσι· τοῦ μὲν γὰρ θέ-
ρους, ὑπὲρ τὰ χείλη πληροῦσθαι. τοῦ δὲ χειμῶνος
οὕτως ἐκλείπειν, ὥστε μηδὲ βάψαι ῥᾴδιον εἶν.

ροθʹ Καὶ περὶ τοῦ κατὰ τὴν Κρήτην ὕδατος, οὗ οἱ ὑποβρ-
καθίζοντες ὅταν ὑετὸς ᾖ διατελοῦσιν ἄβροχοι·
παραδέδοται δὲ τοῖς Κρησὶν, ἀπ' ἐκείνου λούεσθαι
ρπʹ τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς τοῦ Διὸς μίξεως. Ἐν δὲ Λυ-
κήταις Θεόπομπον φάσκειν τι εἶναι ὕδωρ ὀξύ·
τοὺς δὲ ἐκ τούτου πίνοντας, ὥσπερ ἐπὶ τῶν οἴνων
ἀλλοιοῦσθαι, καὶ τοῦθ' ὑπὸ πλειόνων μαρτυ-
ρπαʹ ρεῖται. Τὸ δ' ἐκ τῆς πέτρας Ἀρμενίων ἐκ-
πῖπτον Κτησίαν ἱστορεῖν· ὅτι συμβάλλει ἰχθῦς μέ-
ρπβʹ λανας, ὥστε τὸν ἀπογευσάμενον τελευτᾷν. Πε-
ρὶ δὲ πυρὸς Κτησίαν φησὶν ἱστορεῖν, ὅτι περὶ τὴν
τῆς Φασηλίτιδος χώραν ἐπὶ τοῦ τῆς Χιμαίρας
ὄρους ἐστὶ τὸ καλούμενον ἀθάνατον πῦρ· τοῦτο
δὲ ἐὰν μὲν εἰς ὕδωρ ἐμβάλῃς, καίεσθαι βέλτιον·
ἐὰν δὲ φορτίον ἐπιβαλὼν πνίξῃ τις, σβέννυσθαι.
ρπγʹ Παραπλήσιον δὲ τούτῳ ὁρᾶται γινόμενον ἐπὶ
ἁλός· ἐδωρήσατο γὰρ ἡμῖν Σικελὸς ξένος τοιοῦ-
τον· ὃ ἐν μὲν τῷ πυρὶ ἐτήκετο, ἐν δὲ τῷ ὕδατι,
ρπδʹ ἤκετο. Περὶ δὲ λίθων τὸν αὐτὸν τοῦτον λέγειν,
τὸν περὶ τοῖς Βοττιαίοις ἐν Θράκῃ γινόμενον· ὅταν
ὁ ἥλιος προσβάλλῃ πῦρ ἐξ αὐτοῦ ἐκθυμιᾶσθαι·
ἐκεῖνον δ' ἵνα περιέχῃ, γνοὺς μὲν τὴν τῶν ἀνθρά-
κων χροιὰν διαμένοντας ἀφθάρτους· κἂν σβέ-
σας τις πάλιν ἐπικεχειρήκασιν τὴν αὐτὴν ἐ-
ρπεʹ νέργειαν συντελεῖν. Περὶ δὲ τούτων τῶν ἀκαν-
θείους Ἀριστοτέλην φάσκειν, περὶ τὴν Ἐρύθη-

ναν

ναι εὑρίσκεσθαι διαποίκιλον τὴν χρόαν, ἐξ οὗ πλῆκτρα γίνεσθαι. Τίμων δὲ ὁ Κιθαρῳδὸς ἔχων καὶ ἐπεδείκνυεν πολλοῖς, φάσκων αὐτῷ, τὸν διδάσκαλον Ἀριστοκλέα δεδωρῆσθαι· εἶναι δ' αὐτῶν τὴν ἀφὴν ἐν τῇ χρείᾳ σκληράν. Περὶ δὲ Θεσπρωτοὺς ἐκ ρπϛ'
τῆς γῆς ἄνθρακας ὀρύττεσθαι δυνάμεις καίεσθαι, Θεόπομπόν φησιν καταγράφειν.
Φανίαν δὲ κατά τινας τόπους τῆς Λέσβου, περὶ τῶν νεχνδεΐδων· τὰς βώλους πρὸς τὰς ρπζ'
τῶν ὄψεων καθεψήσεις γίνεσθαι καὶ χρησίμας· καὶ εἰς ὕδωρ ἐμβληθείσας οὔτε καταδύνειν, οὔτε κατατήκεσθαι· ἀπὸ τούτου δὲ γένος πίπτοι ἂν, καὶ ἐπὶ ταύτῃ πλίνθος, ἡ λεγομένη ἐπιπλεῖν. Περὶ δὲ τῶν Τώων Λύ- ρπη'
κων μὲν ἐν τῇ Διομηδείᾳ τῇ νήσῳ φησὶν ἱστορεῖν τοὺς ἐρωδιοὺς ἀπὸ μὲν τῶν Μήδων ὅτ' ἂν παραβάλλῃ τὶς εἰς τοὺς τόπους, οὐ μόνον ψαυομένους ὑπομένειν, ἀλλὰ καὶ προσπετομένους εἰς τοὺς κόλπους ἐνδύνειν καὶ σαίνειν φιλοφρόνως· λέγεσθαι δέ τι τοιοῦτον ἀπὸ τῶν ἐγχωρίων, ὡς τῶν τοῦ Διομήδους ἑταίρων, εἰς τὴν τῶν ὀρνέων τούτων φύσιν μετασχηματισθέντων. Τοὺς δὲ περὶ τὸν Ἀδρίαν οἰ- ρπθ'
κοῦντας Ἐνετοὺς Θεόπομπον φάσκειν κατὰ τὸν σπόρου καιρὸν, τοῖς κολοιοῖς ἀπο-

κ 5 στέλλειν

στέλλειν δῶρα, ταῦτα δ' εἶναι ψαιστὰ καὶ μάζας· προσθέντας δὲ τοὺς ταῦτα κομίζοντας ἀποχωρεῖν· τῶν δὲ ὀρνέων τὸ μὲν πλῆθος ἐπὶ τοῖς ὁρίοις μένειν τῆς χώρας συνηθροισμένοις· δύο δ' ἢ τρεῖς πρὸς πάντας καὶ καταμαθόντας, ἀφίπτασθαι πάλιν καθάπερ εἴ τινας πρέσβεις ἢ κατασκόπους· ἐὰν μὲν οὖν τὸ πλῆ *

Reliqua deſiderantur.

ΜΆΡΚΟΥ

ΜΑ'ΡΚΟΥ Α'ΝΤΩΝΙ'ΝΟΥ αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν βιβλίον α.

ΠΑΡΑ' τοῦ πάππου Οὐήρου, τὸ καλόηθες, καὶ ἀόργητον. Παρὰ τῆς δόξης καὶ μνήμης τῆς περὶ τοῦ γεννήσαντος, τὸ αἰδῆμον καὶ ἀρρενικόν. Παρὰ τῆς μητρὸς, τὸ θεοσεβὲς, καὶ μεταδοτικόν· καὶ ἀφεκτικὸν, οὐ μόνον τοῦ κακοποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐπὶ ἐννοίας γίνεσθαι τοιαύτης. ἔτι δὲ τὸ λιτὸν κατὰ τὴν δίαιταν, καὶ πόρρω τῆς πλουσιακῆς διαγωγῆς. Παρὰ τοῦ προπάππου, τὸ μὴ εἰς δημοσίας διατριβὰς φοιτῆσαι, καὶ τὸ ἀγαθοῖς διδασκάλοις κατ' οἶκον χρήσασθαι· καὶ τὸ γνῶναι ὅτι εἰς τὰ τοιαῦτα δεῖ ἐκτενῶς ἀναλίσκειν. Παρὰ τοῦ τροφέως, τὸ μήτε πρασιανὸς μήτε βενετιανὸς, μήτε παλμουλάριος ἢ σκουτάριος γενέσθαι. καὶ τὸ φερέπονον, καὶ ὀλιγοδεὲς, καὶ αὐτουργικὸν, καὶ τὸ ἀπολύπραγμον, καὶ τὸ δυσπρόσδεκτον διαβολῆς. Παρὰ Διογνήτου τὸ ἀκενόσπουδον· καὶ τὸ ἀπιστητικὸν τοῖς ὑπὸ τῶν τερατευομένων καὶ γοήτων, περὶ ἐπῳδῶν, καὶ περὶ δαιμόνων ἀποπομπῆς καὶ τῶν τοιούτων λεγομένοις. καὶ τὸ μὴ

ὀρτυγο-

ὀρτυγοτροφεῖν, μηδὲ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπτοῆσθαι. καὶ τὸ ἀνέχεσθαι παῤῥησίας, καὶ τὸ οἰκειωθῆναι φιλοσοφίᾳ· καὶ τὸ ἀκοῦσαι, πρῶτον μὲν Βακχίου, εἶτα Ταυδασίδος, καὶ Μαρκιανοῦ. καὶ τὸ γράψαι διαλόγους ἐν παιδί. καὶ τὸ σκίμποδος καὶ δορᾶς ἐπιθυμῆσαι, καὶ ὅσα τοιαῦτα τῆς Ἑλληνικῆς ἀγωγῆς ἐχόμενα. Παρὰ Ῥουστίκου τὸ λαβεῖν φαντασίαν τοῦ χρῄζειν διορθώσεως καὶ θεραπείας τοῦ ἤθους. καὶ τὸ μὴ ἐκτραπῆναι εἰς ζῆλον σοφιστικὸν, μηδὲ τοῦ συγγράφειν περὶ τῶν θεωρημάτων, ἢ προτρεπτικὰ λογάρια διαλέγεσθαι, ἢ φαντασιοπλήκτως τὸν ἀσκητικὸν, ἢ τὸν εὐεργετικὸν ἄνδρα ἐπιδείκνυσθαι. καὶ τὸ ἀποστῆναι ῥητορικῆς καὶ ποιητικῆς, καὶ ἀστειολογίας. καὶ τὸ μὴ ἐν στολῇ κατ' οἶκον περιπατεῖν, μηδὲ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν. καὶ τὸ τὰ ἐπιστόλια ἀφελῶς γράφειν, οἷον τὸ ὑπ' αὐτοῦ τούτου ἀπὸ Σινοέσσης τῇ μητρί μου γραφέν. καὶ τὸ πρὸς τοὺς χαλεπήναντας καὶ πλημμελήσαντας εὐανακλήτως καὶ εὐδιαλέκτως, ἐπειδὰν τάχιστα αὐτοὶ ἐπανελθεῖν ἐθελήσωσι διακεῖσθαι. καὶ τὸ ἀκριβῶς ἀναγινώσκειν, καὶ μὴ ἀρκεῖσθαι περινοοῦντα ὁλοσχερῶς. μηδὲ τοῖς περιλαλοῦσι ταχέως συγκατατίθεσθαι. καὶ τὸ ἐντυχεῖν τοῖς Ἐπικτητείοις ὑπομνήμασιν, ὧν οἴκοθεν μετέδωκε. Παρὰ Ἀπολλωνίου, τὸ ἐλεύθερον

καὶ

καὶ ἀναμφιβόλως ἀκύβευτον. καὶ πρὸς μηδὲν ἄλλο ἀποβλέπειν, μηδὲ ἐπ᾽ ὀλίγον, ἢ πρὸς τὸν λόγον. καὶ τὸ ἀεὶ ὅμοιον, ἐν ἀλγηδόσιν ὀξείαις, ἐν ἀποβολῇ τέκνου, ἐν μακραῖς νόσοις. καὶ τὸ ἐπὶ παραδείγματος ζῶντος ἰδεῖν ἐναργῶς, ὅτι δύναται ὁ αὐτὸς σφοδρότατος εἶναι, καὶ ἀνειμένος. καὶ τὸ ἐν ταῖς ἐξηγήσεσι μὴ δυσχεραντικόν. καὶ τὸ ἰδεῖν ἄνθρωπον σαφῶς ἐλάχιστον τῶν ἑαυτοῦ καλῶν ἡγούμενον τὴν ἐμπειρίαν, καὶ τὴν ἐντρέχειαν τὴν περὶ τὸ παραδιδόναι τὰ θεωρήματα. καὶ τὸ μαθεῖν πῶς δεῖ λαμβάνειν τὰς δοκούσας χάριτας παρὰ φίλων, μήτε ἐξηττώμενον διὰ ταῦτα μήτε ἀναισθήτως παραπέμποντα. Παρὰ Σέξτου, τὸ εὐμενές. καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ οἴκου τοῦ πατρονομουμένου, καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ κατὰ φύσιν ζῆν, καὶ τὸ σεμνὸν ἀπλάστως, καὶ τὸ στοχαστικὸν τῶν φίλων κηδεμονικῶς, καὶ τὸ ἀνεκτικὸν τῶν ἰδιωτῶν, καὶ τὸ ἀθεώρητον τῶν οἰομένων, καὶ τὸ πρὸς πάντας εὐάρμοστον. ὥστε κολακείας μὲν πάσης προσηνεστέραν εἶναι τὴν ὁμιλίαν αὐτοῦ, αἰδεσιμώτατον δὲ αὐτοῖς ἐκείνοις παρ᾽ αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν καιρὸν εἶναι. καὶ τὸ καταληπτικῶς καὶ ὁδῷ ἐξευρετικόν τε καὶ τακτικὸν, τῶν εἰς βίον ἀναγκαίων δογμάτων· καὶ τὸ μηδὲ ἔμφασίν ποτε ὀργῆς, ἢ ἄλλου τινὸς πάθους παρασχεῖν. ἀλλὰ ἅμα μὲν ἀπαθέστατον εἶναι,

εἶναι, ἅμα δὲ φιλοστοργότατον. καὶ τὸ εὔφημον, καὶ τοῦτο ἀψοφητί. καὶ τὸ πολυμαθὲς ἀνεπιφάντως. Παρὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ γραμματικοῦ τὸ ἀνεπίπληκτον, καὶ τὸ μὴ ὀνειδιστικῶς ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν βάρβαρον, ἢ σόλοικόν τι, ἢ ἀπηχὲς προσενεγκαμένων, ἀλλ' ἐπιδεξίως αὐτὸ μόνον ἐκεῖνο, ὃ ἔδει εἰρῆσθαι προφέρεσθαι, ἐν τρόπῳ ἀποκρίσεως, ἢ συνεπιμαρτυρήσεως, ἢ συνδιαλήψεως περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος, οὐχὶ περὶ τοῦ ῥήματος, ἢ δι' ἑτέρας τινὸς τοιαύτης ἐμμελοῦς παρυπομνήσεως. Παρὰ Φρόντωνος τὸ ἐπιστῆσαι οἷα ἡ τυραννικὴ βασκανία, καὶ ποικιλία, καὶ ὑπόκρισις. καὶ ὅτι ὡς ἐπίπαν οἱ καλούμενοι οὗτοι παρ' ἡμῖν εὐπατρίδαι, ἀστοργότεροί πως εἰσί. Παρὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Πλατωνικοῦ, τὸ μὴ πολλάκις, μηδὲ χωρὶς ἀνάγκης λέγειν πρός τινα, ἢ ἐν ἐπιστολῇ γράφειν, ὅτι ἄσχολός εἰμι· μηδὲ διὰ τοιούτου τρόπου συνεχῶς παραιτεῖσθαι τὰ κατὰ τὰς πρὸς τοὺς συμβιοῦντας σχέσεις καθήκοντα, προβαλλόμενον τὰ περιεστῶτα πράγματα. Παρὰ Κατούλου, τὸ μὴ ὀλιγώρως ἔχειν φίλου αἰτιωμένου τι, κἂν τύχῃ ἀλόγως αἰτιώμενος· ἀλλὰ πειρᾶσθαι καὶ ἀποκαθιστάναι ἐπὶ τὸ σύνηθες. καὶ τὸ περὶ τῶν διδασκάλων ἐκθύμως εὔφημον, οἷα τὰ περὶ Δομητίου καὶ Ἀθηνοδότου ἀπομνημονευόμενα.

καὶ τὸ

καὶ τὸ περὶ τὰ τέκνα ἀληθινῶς ἀγαπητικόν. Παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου Σευήρου, τὸ φιλοίκειον, καὶ φιλάληθες, καὶ φιλοδίκαιον. καὶ τὸ δι' αὐτὸν γνῶναι Θρασέαν, Ἑλβίδιον, Κάτωνα, Δίωνα, Βροῦτον. καὶ φαντασίαν λαβεῖν πολιτείας ἰσονόμου, κατ' ἰσότητα καὶ ἰσηγορίαν διοικουμένης, καὶ βασιλείας τιμώσης πάντων μάλιστα τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀρχομένων· καὶ ἔτι παρ' αὐτοῦ τὸ ἀμελὲς, καὶ ὁμότονον ἐν τῇ τιμῇ τῆς φιλοσοφίας, καὶ τὸ εὐποιητικὸν, καὶ τὸ εὐμετάδοτον ἐκτενῶς, καὶ τὸ εὔελπι, καὶ τὸ πιστευτικὸν περὶ τοῦ ὑπὸ τῶν φίλων φιλεῖσθαι, καὶ τὸ ἀνεπίκρυπτον πρὸς τοὺς καταγνώσεως ὑπ' αὐτοῦ τυγχάνοντας, καὶ τὸ μὴ δεῖσθαι στοχασμοῦ τοὺς φίλους αὐτοῦ περὶ τοῦ τί θέλει, ἢ τί οὐ θέλει, ἀλλὰ δῆλον εἶναι. Παράκλησις Μαξίμου, τὸ κρατεῖν ἑαυτοῦ, καὶ κατὰ μηδὲν περίφορον εἶναι. καὶ τὸ εὔθυμον ἔν τε ταῖς ἄλλαις περιστάσεσι, καὶ ἐν ταῖς νόσοις, καὶ τὸ εὔκρατον τοῦ ἤθους, καὶ μειλίχιον, καὶ γεραρὸν, καὶ οὐ σχετλίως κατεργαστικὸν τῶν προκειμένων. καὶ τὸ πάντας αὐτῷ πιστεύειν, περὶ ὧν λέγοι ὅτι οὕτως φρονεῖ· καὶ περὶ ὧν πράττοι, ὅτι οὐ κακῶς πράττει. καὶ τὸ ἀθαύμαστον καὶ ἀνέκπληκτον, καὶ μηδαμοῦ ἐπειγόμενον, ἢ ὀκνοῦν, ἢ ἀμηχανοῦν, ἢ κατηφὲς ἢ προσεσηρὸς, ἢ πάλιν θυμούμενον, ἢ ὑφορώμενον, καὶ τὸ εὐεργετικὸν, καὶ τὸ συγγνωμονικὸν, καὶ τὸ ἀψευδὲς

καὶ

καὶ ἀδιαστρόφου μᾶλλον ἢ διορθουμένου φαντασίαν παρεῖχε, καὶ ὅτι οὔτε ᾠήθη ἄν ποτέ τις ὑπερορᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ, οὔτε ὑπέμεινεν ἂν κρείττονα αὐτοῦ αὐτὸν ὑπολαβεῖν. καὶ τὸ εὖ χαριεντίζεσθαι. Παρὰ τοῦ πατρὸς τὸ ἥμερον καὶ μενετικὸν ἀσαλεύτως ἐπὶ τῶν ἐξητασμένως κριθέντων. καὶ τὸ ἀκενόδοξον περὶ τὰς δοκούσας τιμάς, καὶ τὸ φιλόπονον καὶ ἐνδελεχές. καὶ τὸ ἀκουστικὸν τῶν ἐχόντων τι κοινωφελὲς εἰσφέρειν. καὶ τὸ ἀπαρατρέπτως εἰς τὸ κατ' ἀξίαν ἀπονεμητικὸν ἑκάστῳ. καὶ τὸ ἔμπειρον, ποῦ μὲν χρεία ἐντάσεως, ποῦ δὲ ἀνέσεως. καὶ τὸ παῦσαι τὰ περὶ τοὺς ἔρωτας τῶν μειρακίων. καὶ ἡ κοινονοημοσύνη· καὶ τὸ ἐφεῖσθαι τοῖς φίλοις μήτε συνδειπνεῖν αὐτῷ πάντως, μήτε συναποδημεῖν ἐπάναγκες· ἀεὶ δὲ ὅμοιον αὐτὸν καταλαμβάνεσθαι ὑπὸ τῶν διὰ χρείας τινὰς ἀπολειφθέντων. καὶ τὸ ζητητικὸν ἀκριβῶς ἐν τοῖς συμβουλίοις, καὶ ἐπίμονον, ἀλλ' οὐ τό· προαπέστη τῆς ἐρεύνης ἀρκεσθεὶς ταῖς προχείροις φαντασίαις. καὶ τὸ διατηρητικὸν τῶν φίλων, καὶ μηδαμοῦ ἁψίκορον, μηδὲ ἐπιμανές· καὶ τὸ αὔταρκες ἐν παντὶ, καὶ τὸ φαιδρὸν, καὶ τὸ πόρρωθεν προνοητικὸν, καὶ τῶν ἐλαχίστων προδιοικητικὸν ἀτραγῴδως. καὶ τὸ τὰς ἐπιβοήσεις, καὶ πᾶσαν κολακείαν ἐπ' αὐτοῦ σταλῆναι· καὶ τὸ φυλα-

κτικὸν

λακτικὸν ἀεὶ τῶν ἀναγκαίων τῇ ἀρχῇ, καὶ ταμιευτι-
κὸν τῆς χορηγίας, καὶ ὑπομενετικὸν τοῦ ἐπὶ τῶν
τοιούτων τινῶν καταιτιάσεως. καὶ τὸ μήτε πε-
ρὶ θεοὺς δεισιδαίμον, μήτε περὶ ἀνθρώπους
δημοκοπικὸν ἢ ἀρεσκευτικὸν ἢ ὀχλοχαρὲς, ἀλ-
λὰ νῆφον ἐν πᾶσι, καὶ βέβαιον, καὶ μηδαμοῦ
ἀπειρόκαλον, μηδὲ καινοτόμον. καὶ τὸ τοῖς εἰς
εὐμάρειαν βίου φέρουσί τι, ὧν ἡ τύχη παρεῖχε
δαψιλῆ χρηστικὸν ἀτύφως ἅμα, καὶ ἀπροφα-
σίστως, ὥστε παρόντων μὲν ἀνεπιτηδεύτως ἅπτε-
σθαι, ἀπόντων δὲ μὴ δεῖσθαι. καὶ τὸ μήτε ἄν τινα
εἰπεῖν μήτε ὅτι σοφιστὴς, μήτε ὅτι οἰκογενὴς οὐερ-
νάκλος, μήτε ὅτι σχολαστικὸς, ἀλλ' ὅτι ἀνὴρ πέ-
πειρος, τέλειος, ἀκολάκευτος, προεστάναι
δυνάμενος καὶ τῶν ἑαυτοῦ καὶ ἄλλων. πρὸς
τούτοις δὲ καὶ τὸ τιμητικὸν τῶν ἀληθῶς φιλο-
σοφούντων, τοῖς δὲ ἄλλοις οὐκ ἐξονειδιστικόν. ἔτι
δὲ τὸ εὐόμιλον, καὶ εὔχαρι οὐ κατακόρως. καὶ
τὸ τοῦ ἰδίου σώματος ἐπιμελητικὸν ἐμμέτρως·
οὔτε ὡς ἄν τις φιλόζωος, οὔτε πρὸς καλλω-
πισμὸν, οὔτε μὴν ὀλιγώρως· ἀλλ' ὥστε διὰ τὴν
ἰδίαν προσοχὴν, εἰς ὀλίγιστα ἰατρικῆς χρῄζειν
ἢ φαρμάκων καὶ ἐπιθημάτων ἐκτός. μά-
λιστα δὲ τὸ παραχωρητικὸν ἀβασκάνως τοῖς δυνά-
μίν τινα κεκτημένοις· οἷον τὴν φραστικὴν, ἢ τὴν
τὴν ἐξ ἱστορίας νόμων, ἢ ἐθῶν ἢ ἄλλων τινῶν

πραγμάτων. καὶ συμπουδαστικὸν αὖθις, ἵνα ἕκαστοι κατὰ τὰ ἴδια προτερήματα εὐδοκιμῶσι. Πάντα δὲ κατὰ τὰ πάτρια πράσσων, οὐδ' αὐτὸ τοῦτο ἐπιτηδεύων φαίνεσθαι τὸ τὰ πάτρια φυλάσσειν. ἔτι δὲ τὸ μὴ εὐμετακίνητον καὶ ῥιπταστικὸν, ἀλλὰ καὶ τόποις καὶ πράγμασι τοῖς αὐτοῖς ἐνδιατριπτικόν. καὶ τὸ μετὰ τοὺς παροξυσμοὺς τῆς κεφαλαλγίας, νεαρὸν εὐθὺς καὶ ἀκμαῖον πρὸς τὰ συνήθη ἔργα. καὶ τὸ μὴ εἶναι αὐτῷ πολλὰ τὰ ἀπόρρητα, ἀλλὰ ὀλίγιστα καὶ σπανιώτατα, καὶ ταῦτα ὑπὲρ τῶν κοινῶν μόνον. καὶ τὸ ἔμφρον καὶ μεμετρημένον ἔν τε θεωριῶν ἐπιτελέσει, καὶ ἔργων κατασκευαῖς, καὶ διανομαῖς, καὶ τοῖς τοιούτοις ἀνθρώποις, πρὸς αὐτὸ δὲ τὸ δέον πραχθῆναι δεδορκότος, οὐ πρὸς τὴν ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι εὐδοξίαν. οὐκ ἐν ἀωρεὶ λούστης. οὐχὶ φιλοικοδόμος, οὐ περὶ τὰς ἐδωδὰς ἐπινοητής, οὐ περὶ ἐσθήτων ὑφὰς καὶ χρόας, οὐ περὶ σωμάτων ὥρας. ἡ ἀπὸ χωρίου στολὴ, ἀνάγουσα ἀπὸ τοῦ κάτω ἐπαύλεως, καὶ τῶν ἐν Λανουβίῳ τὰ πολλά. τῷ τελώνῃ ἐν Τούσκλοις παραιτουμένῳ ὡς ἐχρήσατο, καὶ πᾶς ὁ τοιοῦτος τρόπος. οὐδὲν ἀπηνὲς, οὐδὲ μὴν ἀδυσώπητον, οὐδὲ λάβρον, οὐδὲ ὡς ἄν τινα εἰπεῖν ποτε ἕως ἱδρῶτος· ἀλλὰ πάντα διειλημμένα λελογίσθαι ὡς ἐπὶ σχολῆς, ἀταράχως, τεταγμένως, ἐρρωμένως,

ἴσως, συμφώνως ἑαυτοῖς. Ἐφαρμόσειε δ' ἂν αὐτῷ τὸ περὶ τοῦ Σωκράτους μνημονευόμενον, ὅτι καὶ ἀπέχεσθαι καὶ ἀπολαύειν ἐδύνατο τούτων, ὧν πολλοὶ πρός τε τὰς ἀποχὰς ἀσθενῶς, καὶ πρὸς τὰς ἀπολαύσεις ἐνδοτικῶς ἔχουσι. Τὸ δὲ ἰσχύειν καὶ ἐπικαρτερεῖν καὶ ἐννήφειν ἑκατέρῳ, ἀνδρός ἐστιν ἀρτίου καὶ ἀήττητον ψυχὴν ἔχοντος, οἷον ἐν τῇ νόσῳ τῇ Μαξίμου. Παρὰ τῶν θεῶν, τὸ ἀγαθοὺς πάππους, ἀγαθοὺς γονέας, ἀγαθὴν ἀδελφὴν, ἀγαθοὺς διδασκάλους, ἀγαθοὺς οἰκείους, συγγενεῖς φίλους, σχεδὸν ἅπαντα σχεῖν. καὶ ὅτι περὶ οὐδένα αὐτῶν προέπεσον πλημμελῆσαί τι, καίτοι διάθεσιν ἔχων τοιαύτην, ἀφ' ἧς, εἰ ἔτυχεν, κἂν ἔπραξα τι τοιοῦτο. τῶν θεῶν δ' εὐποιΐα τὸ μηδεμίαν συνδρομὴν πραγμάτων γενέσθαι, ἥτις ἔμελλε με ἐλέγξειν. τὸ μὴ πλέον ἐκτραφῆναι παρὰ τῇ παλλακῇ τοῦ πάππου. καὶ τὸ τὴν ὥραν διασῶσαι. καὶ τὸ μὴ πρὸ ὥρας ἀνδρωθῆναι, ἀλλ' ἔτι καὶ ἐπιλαβεῖν τοῦ χρόνου. τὸ ἄρχοντι καὶ πατρὶ ὑποταχθῆναι, ὃς ἔμελλεν πάντα τὸν τῦφον ἀφαιρήσειν μου, καὶ εἰς ἔννοιαν ἄξει τοῦ ὅ, τι δυνατόν ἐστι ἐν αὐλῇ βιοῦντα, μήτε δορυφορήσεων χρῄζειν, μήτε ἐσθήτων σημειωτῶν μήτε λαμπάδων καὶ ἀνδριάντων τοιῶνδέ τινων καὶ

τοῦ ὁμοίου κόμπου· ἀλλ' ἔξεστιν ἐγγυτάτω ἰδιώτου συστέλλειν ἑαυτὸν, καὶ μὴ διὰ τοῦτο ταπεινότερον ἢ ῥαθυμότερον ἔχειν πρὸς τὰ ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἡγεμονικῶς πραχθῆναι δέοντα. Τὸ ἀδελφοῦ τοιούτου τυχεῖν, δυναμένου μὲν διὰ ἤθους ἐπεγεῖραί με πρὸς ἐπιμέλειαν ἐμαυτοῦ· ἅμα δὲ καὶ τιμῇ καὶ στοργῇ εὐφραίνοντός με. τὸ παιδία μοι ἀφυῆ μὴ γενέσθαι, μηδὲ κατὰ τὸ σωμάτιον διάστροφα. Τὸ μὴ ἐπὶ πλέον με προκόψαι ἐν ῥητορικῇ καὶ ποιητικῇ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασι, ἐν οἷς ἴσως ἂν κατεσχέθην, εἰ ᾐσθόμην ἐμαυτὸν εὐόδως προϊόντα. Τὸ φθάσαι, τοὺς τροφέας ἐν ἀξιώματι καταστῆσαι, οὗ δὴ ἐδόκουν μοι ἐπιθυμεῖν, καὶ μὴ ἀναβαλέσθαι ἐλπίδι, τοῦ μὴ ἐπεὶ νέοι ἔτι ἦσαν, ὕστερον αὐτὸ πράξειν. Τὸ γνῶναι Ἀπολλώνιον, Ῥούστικον, Μάξιμον. Τὸ φαντασθῆναι περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου ἐναργῶς καὶ πολλάκις, οἷός τίς ἐστι. ὥστε ὅσον ἐπὶ τοῖς θεοῖς, καὶ ταῖς ἐκεῖθεν διαδόσεσι καὶ συλλήψεσι, καὶ ἐπινοίαις, μηδὲν κωλύειν ἤδη κατὰ φύσιν ζῆν με, ἢ ἀπολείπεσθαι ἔτι τούτου παρὰ τὴν ἐμὴν αἰτίαν, καὶ παρὰ τὸ μὴ διατηρεῖν τὰς ἐκ τῶν θεῶν ὑπομνήσεις, καὶ μόνον οὐχὶ διδασκαλίας. Τὸ ἀντισχεῖν μοι τὸ σῶμα ἐπὶ τοσοῦτον ἐν τοιούτῳ βίῳ. Τὸ μήτε Βενεδίκτης ἅψασθαι, μήτε Θεοδότου· ἀλλὰ καὶ ὕστερον ἐν ἐρω-

τικοῖς

τικοῖς πάθεσι γενόμενον ὑγιᾶναι. Τὸ χαλεπήναντα πολλάκις Ῥουστίκῳ, μηδὲν πλέον πρᾶξαι, ἐφ᾽ ᾧ ἂν μετέγνων. Τὸ μέλλουσαν νέαν τελευτᾶν τὴν τεκοῦσαν ὅμως οἰκῆσαι μετ᾽ ἐμοῦ τὰ τελευταῖα ἔτη. Τὸ ὁσάκις ἐβουλήθην ἐπικουρῆσαί τινι πενομένῳ, ἢ εἰς ἄλλό τι χρήζοντι, μηδέποτε ἀκοῦσαί με ὅτι οὐκ ἔστι μοι χρήματα ὅθεν γένηται. καὶ τὸ αὐτῷ ἐμοὶ χρείαν ὁμοίαν ὡς παρ᾽ ἑτέρου μεταλαβεῖν, μὴ συμπεσεῖν. Τὸ τὴν γυναῖκα τοιαύτην εἶναι, οὑτωσὶ μὲν πειθήνιον, οὕτω δὲ φιλόστοργον, οὕτω δὲ ἀφελῆ. Τὸ ἐπιτηδείων τροφέων εἰς τὰ παιδία εὐπορῆσαι. Τὸ δι᾽ ὀνειράτων βοηθήματα δοθῆναι ἄλλα τε καὶ ὡς μὴ πτύειν αἷμα, καὶ μὴ ἰλιγγιᾶν· καὶ τοῦτο ἐν Καιήτῃ ὥσπερ χρήσῃ. ὅπως τε ἐπεθύμησα * φιλοσοφίας, μὴ ἐμπεσεῖν εἴς τινα σοφιστὴν μηδὲ ἀποκαθῆσαι ἐπὶ τοὺς συγγραφεῖς, ἢ συλλογισμοὺς ἀναλύειν, ἢ περὶ τὰ μετεωρολογικὰ καταγίνεσθαι. Πάντα γὰρ ταῦτα θεῶν βοηθῶν καὶ τύχης δεῖται·

Τὰ ἐν κουάδοις πρὸς τῷ γρανούᾳ. α.

Ἕωθεν προλέγειν ἑαυτῷ, συντεύξομαι περιέργῳ, ἀχαρίστῳ, ὑβριστῇ, δολερῷ, βασκάνῳ, ἀκοινωνήτῳ. Πάντα ταῦτα συμβέβηκεν ἐκείνοις παρὰ τὴν ἄγνοιαν τῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν. Ἐγὼ δὲ τεθεωρηκὼς τὴν φύσιν τοῦ ἀγα-

θοῦ, ὅτι καλὸν, καὶ τοῦ κακοῦ, ὅτι αἰσχρὸν, καὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ ἁμαρτάνοντος φύσιν ὅτι μοι συγγενὴς, οὐχὶ αἵματος ἢ σπέρματος τοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ νοῦ, καὶ θείας ἀπομοίρας μέτοχος, οὔτε βλαβῆναι ὑπό τινος αὐτῶν δύναμαι· αἰσχρῷ γάρ με οὐδεὶς περιβάλλει, οὔτε ὀργίζεσθαι τῷ συγγενεῖ δύναμαι, οὔτε ἀπέχθεσθαι αὐτῷ. γεγόναμεν γὰρ πρὸς συνεργίαν ὡς πόδες, ὡς χεῖρες, ὡς βλέφαρα, ὡς οἱ στοῖχοι τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω ὀδόντων. Τὸ οὖν ἀντιπράσσειν ἀλλήλοις παρὰ φύσιν. ἀντιπρακτικὸν δὲ τὸ ἀγανακτεῖν καὶ ἀποστρέφεσθαι. Ὅτι ποτὲ τοῦτό εἰμι, σαρκία ἐστὶ, καὶ πνευμάτιον, καὶ τὸ ἡγεμονικόν. Ἄφες τὰ βιβλία, μηκέτι σπῶ. Οὐ δέδοται. ἀλλ᾽ ὡς ἤδη ἀποθνήσκων τῶν μὲν σαρκίων καταφρόνησον λύθρος καὶ ὀστάρια, καὶ κροκύφαντον, ἐκ νεύρων, φλεβίων, ἀρτηριῶν πλεγμάτιον. Θέασαι δὲ καὶ τὸ πνεῦμα ὁποῖόν τι ἐστίν· ἄνεμος, οὐδὲ ἀεὶ τὸ αὐτὸ, ἀλλὰ πάσης ὥρας ἐξεμούμενον, καὶ πάλιν ῥοφούμενον. τρίτον οὖν ἐστὶ τὸ ἡγεμονικόν. ὧδε ἀπονοήθητι. Γέρων εἶ· μηκέτι τοῦτο ἐάσῃς δουλεῦσαι· μηκέτι καθ᾽ ὁρμὴν ἀκοινώνητον νευροσπαστηθῆναι· μηκέτι τὸ εἱμαρμένον, ἢ τὸ παρὸν δυσχερᾶναι, ἢ μέλλον ὑποδύεσθαι. Τὰ τῶν θεῶν προνοίας μεστά. τὰ τῆς τύχης οὐκ ἄνευ φύσεως ἢ συγκλώσεως, καὶ ἐπιπλοκῆς τῶν

προ-

πρόνοια διοικουμένων πάντα ἐκεῖθεν ῥεῖ. πρόσεστι δὲ τὸ ἀναγκαῖον, καὶ τὸ τῷ ὅλῳ κόσμῳ συμφέρον, οὗ μέρος εἶ. Παντὶ δὲ φύσεως μέρει ἀγαθὸν, ὃ φέρει ἡ τοῦ ὅλου φύσις, καὶ ὃ ἐκείνης ἐστὶ σωστικόν. σώζουσι δὲ κόσμον ὥσπερ αἱ τῶν στοιχείων οὕτως καὶ αἱ τῶν συγκριμάτων μεταβολαί. ταῦτά σοι ἀρκείτω, ἀεὶ δόγματα ἔστω. Τὴν δὲ τῶν βιβλίων δίψαν ῥίψον, ἵνα μὴ γογγύζων ἀποθάνῃς, ἀλλὰ ἵλεως ἀληθῶς, καὶ ἀπὸ καρδίας εὐχάριστος τοῖς θεοῖς.

ΜΆΡΚΟΥ ἈΝΤΩΝΊ-νου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν βιβλίον ϐ'.

ΜΈΜΝΗΣΟ ἐκ πόσου ταῦτα ἀναβάλλῃ, καὶ ὁποσάκις προθεσμίαν λαβὼν παρὰ τῶν θεῶν οὐ χρᾷ αὐταῖς· δεῖ δὲ ἤδη ποτὲ αἰσθέσθαι τίνος κόσμου μέρος εἶ, καὶ τίνος διοικοῦντος τὸν κόσμον ἀπόρροια ὑπέστης, καὶ ὅτι ὅρος ἐστί σοι περιγεγραμμένος τοῦ χρόνου· ᾧ ἐὰν εἰς τὸ μὴ ἀπαιθριάσαι χρήσῃ, οἰχήσεται, καὶ οἰχήσῃ, καὶ αὖθις οὐχ ἥξει. Πάσης ὥρας φρόντιζε στιβαρῶς ὡς Ῥωμαῖος καὶ ἄρρην τὸ ἐν χερσὶ μετὰ τῆς ἀκριβοῦς καὶ

ἀπλάστου σεμνότητος, καὶ φιλοστοργίας, καὶ ἐλευθερίας, καὶ δικαιότητος πράσσειν, καὶ σχολὴν σαυτῷ ἀπὸ πασῶν τῶν ἄλλων φαντασιῶν ποιεῖσθαι. ποιήσεις δὲ ἂν ὡς ἐσχάτην τοῦ βίου ἑκάστην πρᾶξιν ἐνεργῇς ἀπηλλαγμένην πάσης εἰκαιότητος καὶ ἐμπαθοῦς ἀποστροφῆς ἀπὸ τοῦ αἱροῦντος λόγου, καὶ ὑποκρίσεως, καὶ φιλαυτίας. καὶ δυσαρεστήσεως πρὸς τὰ συμμεμοιραμένα. ὁρᾷς πῶς ὀλίγα ἐστὶν ὧν κρατήσας τις, δύναται εὔρουν καὶ θεουδῆ βιῶσαι βίον; καὶ γὰρ οἱ θεοὶ πλέον οὐδὲν ἀπαιτήσουσι παρὰ τοῦ ταῦτα φυλάσσοντος. Ὕβριζε ὕβριζε αὐτὴν ὦ ψυχή, τοῦ δὲ τιμῆσαι σεαυτὴν οὐκέτι καιρὸν ἕξεις. εὖ γὰρ ὁ βίος ἑκάστῳ, οὗτος δέ σοι σχεδὸν διήνυσται, μὴ αἰδουμένη σεαυτὴν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἄλλων ψυχαῖς τιθεμένη τὴν σὴν εὐμοιρίαν. Περισπᾷ τί σε τὰ ἔξωθεν ἐμπίπτοντα; καὶ σχολὴν πάρεχε σεαυτῷ τοῦ προσμανθάνειν ἀγαθόν τι, καὶ παῦσαι ῥεμβόμενος. Ἤδη δὲ καὶ τὴν ἑτέραν περιφορὰν φυλακτέον. ληροῦσι γὰρ καὶ διὰ πράξεων, οἱ κεκμηκότες τῷ βίῳ, καὶ μὴ ἔχοντες σκοπὸν, ἐφ' ὃν πᾶσαν ὁρμὴν καὶ καθάπαξ φαντασίαν ἀπευθυνοῦσιν. Παρὰ μὲν τὸ μὴ ἐφιστάνειν τί ἐν τῇ ἄλλου ψυχῇ γίγνεται, οὐ ῥᾳδίως τις ὤφθη κακοδαιμονῶν. τοὺς δὲ τοῖς τῆς ἰδίας ψυχῆς κινήμασι μὴ παρακολουθοῦντας,

ἀνάγκη

ἀνάγκη κακοδαιμονεῖν. Τούτων ἀεὶ δεῖ μεμνῆσθαι, τίς ἡ τῶν ὅλων φύσις, καὶ τίς ἡ ἐμή, καὶ πῶς αὕτη πρὸς ἐκείνην ἔχουσα, καὶ ὁποῖόν τι μέρος, ὁποίου τοῦ ὅλου οὖσα. καὶ ὅτι οὐδεὶς ὁ κωλύων τὰ ἀκόλουθα τῇ φύσει, ἧς μέρος εἶ, πράσσειν τε ἀεὶ καὶ λέγειν.

Φιλοσόφως ὁ Θεόφραστος ἐν τῇ συγκρίσει τῶν ἁμαρτημάτων, ὡς ἄν τις κοινότερον τὰ τοιαῦτα συγκρίνειε, φησί· βαρήτερα εἶναι τὰ κατ' ἐπιθυμίαν πλημμελούμενα, τῶν κατὰ θυμόν. ὁ γὰρ θυμούμενος μετά τινος λύπης καὶ λεληθυίας συστολῆς φαίνεται τὸν λόγον ἀποστρεφόμενος· ὁ δὲ κατ' ἐπιθυμίαν ἁμαρτάνων, ὑφ' ἡδονῆς ἡττώμενος, ἀκολαστότερός πως φαίνεται, καὶ θηλύτερος ἐν ταῖς ἁμαρτίαις. ὀρθῶς οὖν καὶ φιλοσοφίας ἀξίως ἔφη, μείζονος ἐγκλήματος ἔχεσθαι τὸ μεθ' ἡδονῆς ἁμαρτανόμενον, ἤπερ τὸ μετὰ λύπης. ὅλως τε ὁ μὲν προηδικημένῳ μᾶλλον ἔοικε, καὶ διὰ λύπην ἠναγκασμένῳ θυμωθῆναι. ὁ δὲ, αὐτόθεν πρὸς τὸ ἀδικεῖν ὥρμηται, φερόμενος ἐπὶ τὸ πρᾶξαί τινα κατ' ἐπιθυμίαν. Ὡς ἤδη δυνατοῦ ὄντος ἐξιέναι τοῦ βίου, οὕτως ἕκαστα ποιεῖν καὶ διανοεῖσθαι. Τὸ δὲ ἐξ ἀνθρώπων ἀπελθεῖν, εἰ μὲν θεοί εἰσιν, οὐδὲν δεινόν· κακῷ γάρ σε οὐκ ἂν περιβάλοιεν. ἢ δὲ εἴ τι οὐκ εἰσὶν, ἢ οὐ μέλει αὐτοῖς

τῶν ἀνθρωπείων· τί μοι ζῆν ἐν κόσμῳ κενῷ θεῶν, ἢ προνοίας κενῷ. Ἀλλὰ καὶ εἰσὶ, καὶ μέλει αὐτοῖς τῶν ἀνθρωπείων. καὶ τοῖς μὲν κατ' ἀλήθειαν κακοῖς, ἵνα μὴ περιπίπτῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐπ' αὐτῷ τὸ πᾶν ἔθεντο. τῶν δὲ λοιπῶν εἴ τι κακὸν ἦν, καὶ τοῦτο ἂν προείδοντο, ἵνα ἐπῇ παντὶ τὸ μὴ περιπίπτειν αὐτῷ. ὃ δὲ χεῖρω μὴ ποιεῖ ἄνθρωπον, πῶς ἂν τοῦτο βίον ἀνθρώπου χείρω ποιήσειεν; οὔτε δὲ κατ' ἄγνοιαν, οὔτε εἰδυῖα μὲν, μὴ δυναμένη δὲ προφυλάξασθαι, ἢ διορθώσασθαι ταῦτα, ἡ τῶν ὅλων φύσις παρεῖδεν ἄν. οὔτε ἂν τηλικοῦτον ἥμαρτεν ἤτοι παρ' ἀδυναμίαν, ἢ παρ' ἀτεχνίαν, ἵνα τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ ἐπίσης τοῖς τε ἀγαθοῖς ἀνθρώποις καὶ τοῖς κακοῖς πεφυρμένως συμβαίνῃ. Θάνατος δέ γε καὶ ζωὴ, δόξα καὶ ἀδοξία, πόνος καὶ ἡδονὴ, πλοῦτος καὶ πενία, πάντα ταῦτα ἐπίσης συμβαίνει ἀνθρώπων τοῖς τε ἀγαθοῖς καὶ τοῖς κακοῖς, οὔτε καλὰ ὄντα, οὔτε αἰσχρὰ, οὔτ' ἄρ' ἀγαθὰ, οὔτε κακά ἐστι. Πῶς πάντα ταχέως ἐναφανίζεται, τῷ μὲν κόσμῳ αὐτὰ τὰ σώματα, τῷ δὲ αἰῶνι αἱ μνῆμαι αὐτῶν, οἷά ἐστι τὰ αἰσθητὰ πάντα, καὶ μάλιστα τὰ ἡδονῇ δελεάζοντα, ἢ τῷ πόνῳ φοβοῦντα, ἢ τῷ τύφῳ διαβεβοημένα, πῶς εὐτελῆ καὶ εὐκαταφρόνητα, ὡς ῥυπαρὰ, καὶ εὔφθαρτα, καὶ νεκρά. νοερᾶς

δυνά-

δυνάμεως, ἐφιστάναι τί εἰσιν οὗτοι ὧν αἱ ὑπολήψεις καὶ αἱ φωναὶ τὴν εὐδοξίαν. Τί ἐστι * τὸ ἀποθανεῖν, καὶ ὅτι ἐάν τις αὐτὸ μόνον ἴδῃ, καὶ τῷ μερισμῷ τῆς ἐννοίας διαλύσῃ τὰ ἐμφανταζόμενα αὐτῷ, οὐκέτι ἄλλο τι ὑπολήψεται αὐτὸ εἶναι ἢ φύσεως ἔργον. φύσεως δὲ ἔργον εἴτις φοβεῖται, παιδίον ἐστί. τοῦτο μέντοι οὐ μόνον φύσεως ἔργον ἐστίν, ἀλλὰ καὶ συμφέρον αὐτῇ. Πῶς ἅπτεται θεοῦ ἄνθρωπος, καὶ κατὰ τί αὐτοῦ μέρος, καὶ ὅταν πῶς ἔχῃ διακέηται τὸ τοῦ ἀνθρώπου τοῦτο μόριον; οὐδὲν ἀθλιώτερον τοῦ πάντα κύκλῳ ἐκπεριερχομένου, καὶ τὰ νέρθεν γᾶς, φησιν, ἐρευνῶντος, καὶ τὰ ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν πλησίον διὰ τεκμάρσεως ζητοῦντος, μὴ αἰσθομένου δὲ ὅτι ἀρκεῖ πρὸς μόνῳ τῷ ἔνδον ἑαυτοῦ δαίμονι εἶναι, καὶ τοῦτον γνησίως θεραπεύειν. θεραπεία δὲ αὐτοῦ καθαρὸν πάθους διατηρεῖν, καὶ εἰκαιότητος καὶ δυσαρεστήσεως τῆς πρὸς τὰ ἐκ θεῶν καὶ ἀνθρώπων γινόμενα. Τὰ μὲν γὰρ ἐκ θεῶν αἰδέσιμα δι' ἀρετήν. Τὰ δὲ ἐξ ἀνθρώπων φίλα διὰ συγγένειαν, ἔστι δὲ ὅτε καὶ τρόπον τινὰ ἐλεεινά, δι' ἄγνοιαν ἀγαθῶν καὶ κακῶν· οὐκ ἐλάττων ἡ πήρωσις αὕτη τῆς στερισκούσης τοῦ διακρίνειν τὰ λευκὰ καὶ μέλανα. Κἂν τρισχίλια ἔτη βιώσεσθαι μέλλῃς, καὶ τοσαυτάκις μύρια, ὅμως μέμνησο, ὅτι

οὐδεὶς

οὐδεὶς ἄλλον ἀποβάλλει βίον, ἢ τοῦτον ὃν ζῇ· οὐδὲ ἄλλον ζῇ ἢ ὃν ἀποβάλλει. εἰς ταὐτὸ οὖν καθίσταται τὸ μήκιστον τῷ βραχυτάτῳ. τὸ γὰρ παρὸν, πᾶσιν ἴσον, εἰ καὶ τὸ ἀπολλύμενον, οὐκ ἴσον, καὶ τὸ ἀποβαλλόμενον, οὕτως ἀκαριαῖον ἀναφαίνεται. οὔτε γὰρ τὸ παρῳχηκὸς, οὔτε τὸ μέλλον ἀποβάλλοι ἄν τις. ὃ γὰρ οὐκ ἔχει, πῶς ἄν τις τοῦτο αὐτοῦ ἀφέλοιτο; τούτων οὖν τῶν δύο δεῖ μεμνῆσθαι· ἑνὸς μὲν, ὅτι πάντα ἐξ ἀϊδίου ὁμοειδῆ, καὶ ἀνακυκλούμενα, καὶ οὐδὲν διαφέρει, πότερον ἐν ἑκατὸν ἔτεσιν, ἢ ἐν διακοσίοις, ἢ ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ, τὰ αὐτά τις ὄψεται. ἑτέρου δὲ, ὅτι καὶ ὁ πολυχρονιώτατος, καὶ ὁ τάχιστα τεθνηξόμενος, τὸ ἴσον ἀποβάλλει. Τὸ γὰρ παρόν ἐστι μόνον οὗ στερίσκεσθαι μέλλει, ὅπερ γε ἔχει, καὶ τοῦτο μόνον. καὶ ὃ μὴ ἔχει τις, οὐκ ἀποβάλλει.

Ὅτι πᾶν ὑπόληψις, δῆλα μὲν γὰρ τὰ πρὸς τὸν κυνικὸν Μόνιμον λεγόμενα· δῆλον δὲ καὶ τὸ χρήσιμον τοῦ λεγομένου, ἐάν τις αὐτοῦ τὸ νόστιμον μέχρι τοῦ ἀληθοῦς δέχηται. Ὑβρίζει ἑαυτὴν ἡ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ· μάλιστα μὲν, ὅταν ἀπόστημα, καὶ οἷον φῦμα τοῦ κόσμου, ὅσον ἐφ᾽ ἑαυτῷ, γένηται. τὸ γὰρ δυσχεραίνειν τινὶ τῶν γινομένων, ἀπόστασίς ἐστι τῆς φύσεως, ἧς ἐν μέρει, ἑκάστου τῶν λοιπῶν φύσεις περιέχονται· ἔπειτα δὲ, ὅταν ἄνθρωπόν τινα ἀποστραφῇ, ἢ καὶ ἐναντία

φέρηται,

φέρηται, ὡς βλάψουσα οἷαί εἰσιν αἱ τῶν ὀργιζομένων. τρίτον ὑβρίζει ἑαυτὴν, ὅταν ἡττᾶται ἡδονῆς, ἢ πόνου. τέταρτον, ὅταν ὑποκρίνηται, καὶ ἐπὶ πλαστῶς, καὶ ἀναληθῶς τι ποιῇ, ἢ λέγῃ. πέμπτον, ὅταν πρᾶξίν τινα ἑαυτῆς καὶ ὁρμὴν, ἐπ' οὐδένα σκοπὸν ἀφίῃ, ἀλλὰ εἰκῇ καὶ ἀπαρακολουθήτως ὁτιοῦν ἐνεργῇ. δέον καὶ τὰ μικρότατα, κατὰ τὴν ἐπὶ τὸ τέλος ἀναφορὰν γίνεσθαι. τέλος δὲ λογικῶν ζώων, τὸ ἕπεσθαι τῷ τῆς πόλεως καὶ πολιτείας τῆς πρεσβυτάτης, λόγῳ καὶ θεσμῷ.

Τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ὁ μὲν χρόνος, στιγμή· ἡ δὲ οὐσία, ῥέουσα· ἡ δὲ αἴσθησις, ἀμυδρά· ἡ δὲ ὅλου τοῦ σώματος σύγκρισις, εὔσηπτος. ἡ δὲ ψυχὴ, ῥέμβος· ἡ δὲ τύχη, δυστέκμαρτον. ἡ δὲ φήμη, ἄκριτον. συνελόντι δὲ εἰπεῖν, πάντα, τὰ μὲν τοῦ σώματος, ποταμός· τὰ δὲ τῆς ψυχῆς, ὄνειρος καὶ τῦφος. ὁ δὲ βίος, πόλεμος, καὶ ξένου ἐπιδημία. ἡ ὑστεροφημία δὲ, λήθη. τί οὖν τὸ παραπέμψαι δυνάμενον; ἓν καὶ μόνον φιλοσοφία. τοῦτο δὲ, ἐν τῷ τηρεῖν τὸν ἔνδον δαίμονα ἀνύβριστον, καὶ ἀσινῆ, ἡδονῶν καὶ πόνων κρείσσονα, μηδὲν εἰκῇ ποιοῦντα, μηδὲ διεψευσμένως καὶ μεθ' ὑποκρίσεως· ἀνενδεῆ τοῦ ἄλλον ποιῆσαί τι, ἢ μὴ ποιῆσαι. ἔτι δὲ τὰ συμβαίνοντα καὶ ἀπονεμόμενα δεχόμενον, ὡς ἐκεῖθέν

ποθεν

ποθεν ἐρχόμενα, ὅθεν αὐτὸς ἦλθεν. ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸν θάνατον ἵλεῳ τῇ γνώμῃ περιμένοντα, ὡς οὐδὲν ἄλλο ἢ λύσιν τῶν στοιχείων, ἐξ ὧν ἕκαστον ζῶον συγκρίνεται. εἰ δὲ αὐτοῖς τοῖς στοιχείοις μηδὲν δεινὸν ἐν τῷ ἕκαστον διηνεκῶς εἰς ἕτερον μεταβάλλειν, διὰ τί ὑπίδηταί τις τὴν πάντων μεταβολὴν καὶ διάλυσιν; κατὰ φύσιν γάρ· οὐδὲν δὲ κακὸν κατὰ φύσιν.

Τὰ ἐν Καρνούντῳ.

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν Βιβλίον γ.

ΟΥΧΙ τοῦτο μόνον δεῖ λογίζεσθαι, ὅτι καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἀπαναλίσκεται ὁ βίος, καὶ μέρος ἔλαττον αὐτοῦ καταλείπεται· ἀλλὰ κἀκεῖνο λογιστέον, ὅτι εἰ ἐπὶ πλέον βιῴη τις, ἐκεῖνό γε ἄδηλον, εἰ ἐξαρκέσει ὁμοία αὖθις ἡ διάνοια πρὸς τὴν σύνεσιν τῶν πραγμάτων, καὶ τῆς θεωρίας τῆς συντεινούσης εἰς τὴν ἐμπειρίαν τῶν θείων καὶ τῶν ἀνθρω-

θρωπείων. ἐὰν γὰρ παραληρεῖν ἄρξηται, τὸ μὲν διαπνεῖσθαι, καὶ τρέφεσθαι καὶ φαντάζεσθαι, καὶ ὁρμᾶν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, οὐκ ἐνδεήσει. τὸ δὲ ἑαυτῷ χρῆσθαι, καὶ τοὺς τοῦ καθήκοντος ἀριθμοὺς ἀκριβοῦν, καὶ τὰ προφαινόμενα διαρθροῦν, καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ, εἰ ἤδη ἐξακτέον αὐτὸν ἐφιστάνειν, καὶ ὅσα τοιαῦτα, λογισμοῦ συγγεγυμνασμένου πάνυ χρῄζει, προαποσβέννυται. χρὴ οὖν ἐπείγεσθαι, οὐ μόνον τῷ ἐγγυτέρω τοῦ θανάτου ἑκάστοτε γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τὴν ἐννόησιν τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν παρακολούθησιν, προαπολήγειν. χρὴ καὶ τὰ τοιαῦτα παραφυλάσσειν, ὅτι καὶ τὰ ἐπιγινόμενα τοῖς φύσει γινομένοις, ἔχει τι εὔχαρι καὶ ἐπαγωγόν. οἷον ἄρτου ὀπτωμένου, παραρρήγνυταί τινα μέρη. καὶ ταῦτα οὖν τὰ διέχοντα οὕτως καὶ τρόπον τινὰ παρὰ τὸ ἐπάγγελμα τῆς ἀρτοποιίας ἔχοντα, ἐπιπρέπει πως, καὶ προθυμίαν πρὸς τὴν τροφὴν ἰδίως ἀνακινεῖ. πάλιν τε τὰ σῦκα, ὁπότε ὡραιότατά ἐστι, κέχηνεν. καὶ ἐν ταῖς δρυπεπέσι ἐλαίαις, αὐτὸ τὸ ἐγγὺς τῇ σήψει, ἴδιόν τι κάλλος τῷ καρπῷ προστίθησιν. οἱ στάχυες δὲ κάτω νεύοντες, καὶ τὸ τοῦ λέοντος ἐπισκύνιον, καὶ ὁ τῶν συῶν ἐκ τοῦ στόματος ῥέων ἀφρὸς, καὶ πολλὰ ἕτερα, κατ' ἰδίαν εἴ τις σκοποίη, πόῤῥω ὄντα τοῦ εὐειδοῦς, ὅμως διὰ τὸ τοῖς φύσει γινομένοις ἐπακολουθεῖν, συνεπικοσμεῖ,

καὶ

καὶ ψυχαγωγεῖ. ὥστε εἴ τις ἔχοι πάθος, καὶ ἔννοιαν βαθυτέραν, πρὸς τὰ ἐν τῷ ὅλῳ γινόμενα, σχεδὸν οὐδὲν οὐχὶ δόξει αὐτῷ καὶ τῶν κατ' ἐπακολούθησιν συμβαινόντων, ἡδέως πως διασυνίστασθαι. οὕτως δὲ καὶ θηρίων ἀληθῆ χάσματα, οὐχ ἧσσον ἡδέως ὄψεται, ἢ ὅσα γραφεῖς, καὶ πλάσται μιμούμενοι δεικνύουσιν. καὶ γραὸς καὶ γέροντος ἀκμήν τινα καὶ ὥραν, καὶ τὸ ἐν παισὶν ἐπαφρόδιτον, τοῖς ἑαυτοῦ σώφροσιν ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν δυνήσεται. καὶ πολλὰ τοιαῦτα, οὐ παντὶ πιθανά, μόνῳ δὲ τῷ πρὸς τὴν φύσιν, καὶ τὰ ταύτης ἔργα γνησίως ᾠκειωμένῳ, προσπεσεῖται.

Ἱπποκράτης πολλὰς νόσους ἰασάμενος, νοσήσας ἀπέθανεν. οἱ Χαλδαῖοι πολλῶν θανάτους προηγόρευσαν, εἶτα καὶ αὐτοὺς τὸ πεπρωμένον κατέλαβεν. Ἀλέξανδρος καὶ Πομπήϊος, καὶ Γάϊος Καῖσαρ, ὅλας πόλεις ἄρδην τοσαυτάκις ἀνελόντες, καὶ ἐν παρατάξει πολλὰς μυριάδας ἱππέων καὶ πεζῶν κατακόψαντες, καὶ αὐτοί ποτε ἐξῆλθον τοῦ βίου. Ἡράκλειτος, περὶ τῆς τοῦ κόσμου ἐκπυρώσεως τοσαῦτα φυσιολογήσας, ὕδατος τὰ ἐντὸς πληρωθείς, βολβίτῳ κατακεχρισμένος ἀπέθανεν. Δημόκριτον δὲ, οἱ φθεῖρες.

Σωκράτην δὲ, ἄλλοι φθεῖρες ἀπέκτειναν. Τί

ταῦτα;

ταῦτα; ἐνέβης, ἔπλευσας, κατήχθης· ἔκβηθι. εἰ μὲν ἐφ' ἕτερον βίον, οὐδὲν θεῶν κενὸν οὐδὲ ἐκεῖ. εἰ δὲ ἐν ἀναισθησίᾳ, παύσῃ πόνων καὶ ἡδονῶν ἀνεχόμενος, καὶ λατρεύων τοσούτῳ χείρονι τῷ ἀγγείῳ. Ἢ περίεστι τὸ ὑπηρετοῦν· τὸ μὲν γὰρ νοῦς καὶ δαίμων, τὸ δὲ γῆ καὶ λύθρος. Μὴ κατατρίψῃς τὸ ὑπολειπόμενον τοῦ βίου μέρος ἐν ταῖς περὶ ἑτέρων φαντασίαις, ὁπόταν μὴ τὴν ἀναφορὰν ἐπί τι κοινωφελὲς ποιῇ. ἤτοι γὰρ ἄλλου ἔργου στέρῃ. τουτέστι, φανταζόμενος τί ὁ δεῖνα πράσσει, καὶ τίνος ἕνεκεν, καὶ τί λέγει, καὶ τί ἐνθυμεῖται, καὶ τί τεχνάζεται, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ποιεῖ ἀπορρέμβεσθαι τῆς τοῦ ἰδίου ἡγεμονικοῦ παρατηρήσεως. Χρὴ μὲν οὖν καὶ τὸ εἰκῆ, καὶ μάτην ἐν τῷ εἱρμῷ τῶν φαντασιῶν περιΐστασθαι· πολὺ δὲ μάλιστα τὸ περίεργον, καὶ κακόηθες. καὶ ἐθιστέον ἑαυτὸν, μόνα φαντάζεσθαι, περὶ ὧν εἴ τις ἄφνω ἐπανέροιτο, τί νῦν διανοῇ, μετὰ παρρησίας παραχρῆμα ἂν ἀποκρίναιο, ὅτι τὸ, καὶ τό. ὡς ἐξ αὐτῶν εὐθὺς δῆλα εἶναι, ὅτι πάντα ἁπλᾶ καὶ εὐμενῆ, καὶ ζώου κοινωνικοῦ, καὶ ἀμελοῦντος ἡδονικῶν, ἢ καθάπαξ ἀπολαυστικῶν φαντασμάτων, ἢ φιλονεικίας τινός, ἢ βασκανίας καὶ ὑποψίας, ἢ ἄλλου τινός, ἐφ' ᾧ ἂν ἐρυθριάσειας ἐξηγούμενος, ὅτι ἐν νῷ αὐτὸ εἶχες. ὁ γάρ τοι ἀνὴρ ὁ τοιοῦτος, οὐκ ἔτι ὑπερτιθέμενος

νος τὸ ὡς ἐν ἀρίστοις ἤδη εἶναι, ἱερεύς τις καὶ ὑπουργὸς θεῶν, χρώμενος καὶ τῷ ἔνδον ἱδρυμένῳ αὐτοῦ, ὃ παρέχεται τὸν ἄνθρωπον ἄχραντον ἡδονῶν, ἄτρωτον ὑπὸ παντὸς πόνου, πάσης ὕβρεως ἀνέπαφον, πάσης ἀναίσθητον πονηρίας, ἀθλητὴν ἄθλου τοῦ μεγίστου, τοῦ ὑπὸ μηδενὸς πάθους καταβληθῆναι, δικαιοσύνῃ βεβαμμένον εἰς βάθος, ἀσπαζόμενον μὲν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τὰ συμβαίνοντα, καὶ ἀπονεμόμενα πάντα· μὴ πολλάκις δὲ, μηδὲ χωρὶς μεγάλης καὶ κοινωφελοῦς ἀνάγκης φανταζόμενον, τί ποτε ἄλλος λέγει, ἢ πράσσει, ἢ διανοεῖται. μόνα γὰρ τὰ ἑαυτοῦ πρὸς ἐνέργειαν ἔχει, καὶ τὰ ἑαυτῷ ἐκ τῶν ὅλων συγκλωθόμενα διηνεκῶς ἐννοεῖ. κἀκεῖνα μὲν καλὰ παρέχεται, ταῦτα δὲ ἀγαθὰ εἶναι πέπεισται. Ἡ γὰρ ἑκάστῳ νεμομένη μοῖρα συνεμφέρεταί τε καὶ συνεμφέρει. Μέμνηται δὲ, καὶ ὅτι συγγενὲς πᾶν τὸ λογικόν. καὶ ὅτι κήδεσθαι μὲν πάντων ἀνθρώπων, κατὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν ἐστίν. δόξης δὲ οὐχὶ τῆς παρὰ πάντων ἀνθεκτέων, ἀλλὰ τῶν ὁμολογουμένως τῇ φύσει βιούντων μόνον. οἱ δὲ μὴ οὕτως βιοῦντες, ὁποῖοί τινες οἴκοι τε καὶ ἔξω τῆς οἰκίας, καὶ νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν, οἷοι μεθ' οἵων φύρονται, μεμνημένος διατελεῖ. οὐ τοίνυν οὐδὲ τὸν παρὰ τῶν τοιούτων ἔπαινον ἐν λόγῳ τίθεται, οἵγε

οὐδὲ

οὐδὲ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἀρέσκονται. μήτε ἀκούσιος ἐνέργει, μήτε ἀκοινώνητος, μήτε ἀνεξέταστος, μήτε ἀνθελκόμενος, μήτε κομψεία τὴν διάνοιάν σου καλλωπιζέτω. μήτε πολυρρήμων, μήτε πολυπράγμων ἔσο. ἐπὶ δὲ ὁ ἐν σοὶ θεὸς ἔστω προστάτης ζώου ἄρρενος, καὶ πρεσβύτου, καὶ πολιτικοῦ, καὶ Ῥωμαίου, καὶ ἄρχοντος, ἀνατεταχότος ἑαυτὸν, οἷος ἂν εἴη τις περιμένων τὸ ἀνακλητικὸν ἐκ τοῦ βίου, εὔλυτος, μήτε ὅρκου δεόμενος, μήτε ἀνθρώπου τινὸς μάρτυρος. Ἐν δὲ τὸ φαιδρὸν, καὶ τὸ ἀπροσδεὲς τῆς ἔξωθεν ὑπηρεσίας, καὶ τὸ ἀπροσδεὲς ἡσυχίας, ἣν ἄλλοι παρέχουσιν. ὀρθὸν οὖν εἶναι χρὴ, οὐχὶ ὀρθούμενον. Εἰ μὲν κρεῖττον εὑρίσκεις ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ δικαιοσύνης, ἀληθείας, σωφροσύνης, ἀνδρείας, καὶ καθάπαξ τοῦ ἀρκεῖσθαι ἑαυτῇ τὴν διάνοιάν σου, ἐν οἷς κατὰ τὸν λόγον τὸν ὀρθὸν πράσσοντά σε παρέχεται, καὶ ἐν τῇ εἱμαρμένῃ, ἐν τοῖς ἀπροαιρέτως ἀπονεμομένοις· εἰ τοῦτο φημὶ κρεῖσσόν τι ὁρᾷς, ἐπ᾽ ἐκεῖνο ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τραπόμενος, τοῦ ἀρίστου εὑρισκομένου ἀπόλαυε. εἰ δὲ μηδὲν κρεῖττον φαίνεται αὐτοῦ τοῦ ἐνιδρυμένου ἐν σοὶ δαίμονος, τάς τε ἰδίας ὁρμὰς ὑποτεταχότος ἑαυτῷ, καὶ τὰς φαντασίας ἐξετάζοντος, καὶ τῶν αἰσθητικῶν πείσεων, ὡς ὁ Σωκράτης ἔλεγεν, ἑαυτὸν ἀφελκυκότος,

καὶ τοῖς θεοῖς ὑποτεταχότος ἑαυτὸν, καὶ τῶν ἀνθρώπων προκηδομένου· εἰ τούτου πάντα τὰ ἄλλα μικρότερα καὶ εὐτελέστερα εὑρίσκεις, μηδενὶ χώραν δίδου ἑτέρῳ, πρὸς ὃ ῥέψας ἅπαξ καὶ ἀποκλίνας, οὐκ ἔτι ἀπερισπάστως τὸ ἀγαθὸν ἐκεῖνο τὸ ἴδιον, καὶ τὸ σὸν προτιμᾶν δυνήσῃ. Ἀντικαθῆσθαι γὰρ τῷ λογικῷ καὶ πολιτικῷ ἀγαθῷ, οὐ θέμις οὐδ᾽ ὁποῦν ἑτερογενές· οἷον τὸν παρὰ πολλῶν ἔπαινον, ἢ ἀρχὰς, ἢ πλοῦτον, ἢ ἀπολαύσεις ἡδονῶν. πάντα ταῦτα, κἂν πρὸς ὀλίγον ἐναρμόζειν δόξῃ, κατεκράτησεν ἄφνω, καὶ παρήνεγκεν. Σὺ δέ φημι ἁπλῶς καὶ ἐλευθερίως ἑλοῦ τὸ κρεῖττον, καὶ τούτου ἀντέχου. κρεῖττον δὲ, τὸ συμφέρον. εἰ μὲν τὸ ὡς λογικῷ, τοῦτο τήρει. εἰ δὲ τὸ ὡς ζώῳ, ἀπόφηναι, καὶ ἀτύφως φύλασσε τὴν κρίσιν μόνον, ὅπως ἀσφαλῶς τὴν ἐξέτασιν ποιήσῃ. μὴ τιμήσῃς ποτὲ ὡς συμφέρον σεαυτοῦ, ὃ ἀναγκάσει σέ ποτε τὴν πίστιν παραβῆναι, τὴν αἰδῶ ἐγκαταλιπεῖν, μισῆσαί τινα, ὑποπτεῦσαι, καταράσασθαι, ὑποκρίνασθαι, ἐπιθυμῆσαί τινος, τοίχων καὶ παραπετασμάτων δεομένου. Ὁ γὰρ τὸν ἑαυτοῦ νοῦν καὶ δαίμονα, καὶ τὰ ὄργια τῆς τούτου ἀρετῆς προελόμενος, τραγῳδίαν οὐ ποιεῖ, οὐ στενάζει, οὐκ ἐρημίας, οὐ πολυπληθείας δεήσεται. Τὸ μέγιστον, ζήσει, μήτε διώκων, μήτε φεύ-

τε φεύγων. πότερον δὲ ἐπὶ πλέον διάστημα χρόνου τῷ σώματι περιεχομένῃ τῇ ψυχῇ, ἢ ἐπ' ἔλαττον χρήσεται, οὐδ' ὁποιοῦν αὐτῷ μέλει. κἂν γὰρ ἤδη ἀπαλλάσσεσθαι δέῃ, οὕτως εὐλύτως ἄπεισιν, ὡς ἄλλο τι τῶν αἰδημόνως καὶ κοσμίως ἐνεργεῖσθαι δυναμένων ἐνεργήσεων, τοῦτο μόνον παρ' ὅλον τὸν βίον εὐλαβούμενος, τὸ τὴν διάνοιαν ἔν τινι τῶν οἰκείων νοεροῦ πολιτικοῦ ζώου, τροπῇ γενέσθαι. οὐδὲν ἂν ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ κεκολασμένου, καὶ ἐκκεκαθαρμένου, πυῶδες, οὐδὲ μὴν μεμολυσμένον, οὐδὲ ὕπουλον εὕροις, οὐδὲ ἀσυντελῆ τὸν βίον αὐτοῦ ἡ πεπρωμένη καταλαμβάνει, ὡς ἄν τις εἴποι τοὺς τραγῳδοὺς, πρὸ τοῦ τελέσαι, καὶ διαδραματίσαι, ἀπαλλάσσεσθαι. ἔτι δὲ οὐδὲν δοῦλον, οὐδὲ κομψὸν, οὐδὲ προσδεδεμένον, οὐδὲ ἀπεσχισμένον, οὐδὲ ὑπεύθυνον, οὐδὲ ἐμφωλεῦον. Τὴν ὑποληπτικὴν δύναμιν σέβου. ἐν ταύτῃ τὸ πᾶν, ἵνα ὑπόληψις τῷ ἡγεμονικῷ σου μηκέτι ἐγγένηται ἀνακόλουθον τῇ φύσει, καὶ τῇ τοῦ λογικοῦ ζώου κατασκευῇ. αὕτη δὲ ἐπαγγέλλεται ἀπροπτωσίαν, καὶ τὴν πρὸς ἀνθρώπους οἰκείωσιν, καὶ τὴν τοῖς θεοῖς ἀκολουθίαν. Πάντα οὖν ῥίψας, ταῦτα μόνον τὰ ὀλίγα σύνεχε. καὶ ἔτι συμμνημόνευε, ὅτι μόνον ζῇ ἕκαστος τὸ παρὸν τοῦτο, τὸ ἀκαρειαῖον· τὰ δὲ ἄλλα, ἢ βεβίωται, ἢ ἐν ἀδήλῳ.

μικρὸν μὲν οὖν, ὃ ζῇ ἕκαστος, μικρὸν δὲ, τὸ τῆς γῆς γωνίδιον, ὅπου ζῇ· μικρὸν δὲ καὶ ἡ μηκίστη ὑστεροφημία: καὶ αὕτη δὲ κατὰ διαδοχὴν ἀνθρωπαρίων τάχιστα τεθνηξομένων, καὶ οὐκ εἰδότων οὐδὲ ἑαυτοὺς, οὔτε γε τὸν πρόπαλαι τεθνηκότα.

Τοῖς δ' εἰρημένοις παραστήμασιν ἔτι προσέστω, τὸ ὅρον ἢ ὑπογραφὴν ἀεὶ ποιεῖσθαι τοῦ ὑποπίπτοντος φανταστοῦ, ὥστε αὐτὸ ὁποῖόν ἐστι κατ' οὐσίαν γυμνὸν, ὅλον δι' ὅλων διῃρημένως βλέπειν, καὶ τὸ ἴδιον ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὰ ὀνόματα ἐκείνων ἐξ ὧν συνεκρίθη, καὶ εἰς ἃ ἀναλυθήσεται, λέγειν παρ' ἑαυτῷ. οὐδὲν γὰρ οὕτως μεγαλοφροσύνης ποιητικὸν, ὡς τὸ ἐλέγχειν ὁδῷ καὶ ἀληθείᾳ ἕκαστον τῶν τῷ βίῳ ὑποπιπτόντων δύνασθαι, καὶ τὸ ἀεὶ οὕτως εἰς αὐτὰ ὁρᾶν, ὥστε συνεπιβάλλειν ὁποίῳ τινὶ τῷ κόσμῳ, ὁποίαν τινὰ τοῦτο χρείαν παρεχόμενον, τίνα μὲν ἔχει ἀξίαν ὡς πρὸς τὸ ὅλον, τίνα δὲ ὡς πρὸς τὸν ἄνθρωπον, πολίτην ὄντα πόλεως τῆς ἀνωτάτης, ἧς αἱ λοιπαὶ πόλεις ὥσπερ οἰκίαι εἰσίν.

Τί ἐστι, καὶ ἐκ τίνων συγκέκειται, καὶ πόσον χρόνον πέφυκε παραμένειν τοῦτο, τὸ τὴν φαντασίαν μοι νῦν ποιοῦν, καὶ τίνος ἀρετῆς πρὸς αὐτὸ χρεία; οἷον ἡμερότητος, ἀνδρείας, ἀληθείας, πίστεως, ἀφελείας, αὐταρκείας, τῶν λοιπῶν. διὸ δεῖ ἐφ' ἑκάστου λέγειν, τοῦτο

μὲν παρὰ θεοῦ ἥκει, τοῦτο δὲ κατὰ τὴν σύλληξιν, καὶ τὴν συμμηρυομένην σύγκλωσιν, καὶ τὴν τοιαύτην συντευξίν τε καὶ τύχην: τοῦτο δὲ παρὰ τοῦ συμφύλου καὶ συγγενοῦς καὶ κοινωνοῦ, ἀγνοοῦντος μέντοι ὅτι τι αὐτῷ κατὰ φύσιν ἐστίν, ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἀγνοῶ. διὰ τοῦτο χρῶμαι αὐτῷ κατὰ τὸν τῆς κοινωνίας φυσικὸν νόμον, εὔνως, καὶ δικαίως, ἅμα μέντοι τοῦ κατ' ἀξίαν ἐν τοῖς μέσοις συστοχάζομαι.

Ἐὰν τὸ παρὸν ἐνεργῇς, ἑπόμενος τῷ ὀρθῷ λόγῳ ἐσπουδασμένως, ἐῤῥωμένως, εὐμενῶς, καὶ μηδὲν παρεμπόρευμα, ἀλλὰ τὸν ἑαυτοῦ δαίμονα καθαρὸν ἑστῶτα τηρῇς, ὡς εἰ καὶ ἤδη ἀποδοῦναι δέοι, ἐὰν τοῦτο συνάπτῃς μηδὲν περιμένων, μηδὲ φεύγων, ἀλλὰ τῇ παρούσῃ κατὰ φύσιν ἐνεργείᾳ, καὶ τῇ ὧν λέγεις καὶ φθέγγῃ, ἡρωϊκῇ ἀληθείᾳ ἀρκούμενος, εὐζωήσεις. ἔστι δὲ οὐδεὶς ὁ τοῦτο κωλῦσαι δυνάμενος. Ὥσπερ οἱ ἰατροὶ ἀεὶ τὰ ὄργανα καὶ σιδήρια πρόχειρα ἔχουσι πρὸς τὰ αἰφνίδια τῶν θεραπευμάτων· οὕτω τὰ δόγματα σὺ ἕτοιμα ἔχε πρὸς τὸ τὰ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα εἰδέναι, καὶ πᾶν καὶ τὸ μικρότατον οὕτω ποιεῖν, ὡς τῆς ἀμφοτέρων πρὸς ἄλληλα συνδέσεως μεμνημένον. οὔτε γὰρ ἀνθρώπινόν τι ἄνευ τῆς ἐπὶ τὰ θεῖα συναναφορᾶς εὖ πράξεις, οὔτε ἔμπαλιν. Μηκέτι πλανῶ. οὔτε γὰρ τὰ ὑπομνημάτιά σου μέλλεις ἀνα-

γινώσκειν, οὔτε τὰς τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων καὶ Ἑλλήνων πράξεις, καὶ τὰς ἐκ τῶν συγγραμμάτων ἐκλογάς, ἃς εἰς τὸ γῆρας σαυτῷ ἀπετίθεσο. σπεῦδε οὖν εἰς τέλος, καὶ τὰς κενὰς ἐλπίδας ἀφείς, σαυτῷ βοήθει, εἴ τι σοι μέλει σεαυτοῦ ὡς ἔξεστιν. Οὐκ ἴσασι πόσα σημαίνει τὸ κλέπτειν, τὸ σπείρειν, τὸ ὠνεῖσθαι, τὸ ἡσυχάζειν, τὸ ὁρᾶν τὰ πρακτέα, ὃ οὐκ ὀφθαλμοῖς γίνεται, ἀλλ' ἑτέρᾳ τινὶ ὄψει. σῶμα, ψυχή, νοῦς, σώματος αἰσθήσεις, ψυχῆς ὁρμαί, νοῦ δόγματα. τὸ μὲν τυποῦσθαι φανταστικῶς, καὶ τῶν βοσκημάτων· τὸ δὲ νευροσπαστεῖσθαι ὁρμητικῶς, καὶ τῶν θηρίων, καὶ τῶν ἀνδρογύνων, καὶ Φαλάριδος, καὶ Νέρωνος. τὸ δὲ τὸν νοῦν ἡγεμόνα ἔχειν ἐπὶ τὰ φαινόμενα καθήκοντα, καὶ τῶν θεοὺς μὴ νομιζόντων, καὶ τῶν τὴν πατρίδα ἐγκαταλειπόντων, καὶ τῶν ποιούντων ἐπειδὰν κλείσωσι τὰς θύρας. * Εἰ οὖν τὰ λοιπὰ κοινά ἐστι πρὸς τὰ εἰρημένα, λοιπὸν τὸ ἴδιόν ἐστι τοῦ ἀγαθοῦ, φιλεῖν μὲν καὶ ἀσπάζεσθαι τὰ συμβαίνοντα, καὶ συγκλωθόμενα αὐτῷ· τὸν δὲ ἔνδον ἐν τῷ στήθει ἱδρυμένον δαίμονα μὴ φύρειν, μηδὲ θορυβεῖν ὄχλῳ φαντασιῶν, ἀλλὰ ἵλεων διατηρεῖν, κοσμίως ἑπόμενον ὡς θεῷ, μήτε φθεγγόμενόν τι παρὰ τὰ ἀληθῆ, μήτε ἐνεργοῦντα παρὰ τὰ δίκαια. εἰ δὲ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ πάντες

ἄνθρωποι

ἄνθρωποι, ὅτι ἁπλῶς καὶ αἰδημόνως καὶ εὐθύμως βιοῖ, οὔτε χαλεπαίνει τινὶ τούτων, οὔτε παρατρέπεται τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐπὶ τὸ τέλος τοῦ βίου, ἐφ' ὃ δεῖ ἐλθεῖν καθαρόν, ἡσύχιον, εὔλυτον, ἀβιάστως τῇ ἑαυτοῦ μοίρᾳ συνηρμοσμένον.

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν βιβλίον δ΄.

ΤΟ ἔνδον κυριεῦον, ὅταν κατὰ φύσιν ἔχῃ, οὕτως ἕστηκε πρὸς τὰ συμβαίνοντα, ὥστε ἀεὶ πρὸς τὸ δυνατὸν καὶ διδόμενον μετατίθεσθαι ῥᾳδίως. ὕλην γὰρ ἀποτεταγμένην οὐδεμίαν φιλεῖ· ἀλλὰ ὁρμᾷ μὲν πρὸς τὰ ἡγούμενα μεθ' ὑπεξαιρέσεως, τὸ δὲ ἀντεισαγόμενον ὕλην ἑαυτῷ ποιεῖ. ὥσπερ τὸ πῦρ, ὅταν ἐπικρατῇ τῶν ἐπεμπιπτόντων, ὑφ' ὧν κἂν μικρός τις λύχνος ἐσβέσθη. τὸ δὲ λαμπρὸν πῦρ, τάχιστα ἐξῳκείωσεν ἑαυτῷ τὰ ἐπιφορούμενα, καὶ κατηνάλωσε, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκείνων ἐπὶ μεῖζον ἤρθη. Μηδὲν ἐνέργημα εἰκῆ, μηδὲ ἄλλως ἢ κατὰ θεώρημα συμπληρωτικὸν τῆς τέχνης ἐνεργείσθω. Ἀναχωρήσεις αὐτοῖς ζητοῦσιν ἀγροικίας,

καὶ αἰγιαλοὺς, καὶ ὄρη· εἴωθας δὲ καὶ σὺ τὰ τοιαῦτα μάλιστα ποθεῖν. ὅλον δὲ τοῦτο ἰδιωτικώτατόν ἐστιν, ἐξὸν ἧς ἂν ὥρας ἐθελήσῃς, εἰς ἑαυτὸν ἀναχωρεῖν. οὐδαμοῦ γὰρ οὔτε ἡσυχιώτερον, οὔτε ἀπραγμονέστερον ἄνθρωπος ἀναχωρεῖ, ἢ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· μάλισθ᾽ ὅστις ἔχει ἔνδον τοιαῦτα, εἰς ἃ ἐγκύψας, ἐν πάσῃ εὐμαρείᾳ εὐθὺς γίνεται· τὴν δὲ εὐμάρειαν οὐδὲν ἄλλο λέγω, ἢ εὐκοσμίαν. Συνεχῶς οὖν δίδου σεαυτῷ ταύτην τὴν ἀναχώρησιν, καὶ ἀνανέου σεαυτόν. Βραχέα δὲ ἔστω καὶ στοιχειώδη, ἃ εὐθὺς ἀπαντήσαντα, ἀρκέσει εἰς τὸ πᾶσαν αὐτὴν ἀποκλύσαι, καὶ ἀποπέμψαι σε, μὴ δυσχεραίνοντα ἐκείνοις ἐφ᾽ ἃ ἐπανέρχῃ. Τίνι γὰρ δυσχεραίνεις; τῇ τῶν ἀνθρώπων κακίᾳ; ἀναλογισάμενος τὸ κρίμα, ὅτι τὰ λογικὰ ζῷα ἀλλήλων ἕνεκεν γέγονεν· καὶ ὅτι τὸ ἀνέχεσθαι μέρος τῆς δικαιοσύνης· καὶ ὅτι ἄκοντες ἁμαρτάνουσι, καὶ πόσοι ἤδη διεχθρεύσαντες, ὑποπτεύσαντες, μισήσαντες; διαδορατισθέντες ἐκτέτανται, τετέφρωνται. παύου ποτέ. ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκ τῶν ὅλων ἀπονεμομένοις δυσχεραίνεις, ἀνανεωσάμενος τὸ διεζευγμένον, ἤτοι πρόνοια, ἢ ἄτομοι, ἢ ἐξ ὅσων ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ κόσμος ὡσανεὶ πόλις. ἀλλὰ τὰ σωματικά σου ἅψεται; ἐπινοήσας ὅτι οὐκ ἐπιμίγνυται λείως ἢ τραχέως κινουμένῳ πνεύματι ἡ διάνοια, ἐπει-

ἐπειδὰν ἅπαξ ἑαυτὴν ἀπολάβῃ, καὶ γνωρίσῃ τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν. καὶ λοιπὸν ὅσα περὶ πόνου καὶ ἡδονῆς ἀκήκοας, ᾧ συγκατέθου. Ἀλλὰ τὸ δοξάριόν σε περισπάσει. ἀπιδὼν εἰς τὸ τάχος τῆς πάντων λήθης, καὶ τὸ χάος τοῦ ἐφ' ἑκάτερα ἀπείρου αἰῶνος, καὶ τὸ κενὸν τῆς ἀπηχήσεως, καὶ τὸ εὐμετάβολον καὶ ἄκριτον τῶν ἐφ' ἡμῖν δοκούντων, καὶ τὸ στενὸν τοῦ τόπου ἐν ᾧ περιγράφεται. ὅλη τε γὰρ ἡ γῆ στιγμή, καὶ ταύτης πόσον γωνίδιον ἡ κατοίκησις αὕτη; καὶ ἐνταῦθα πόσοι, καὶ οἷοί τινες οἱ ἐπαινεσόμενοι; Λοιπὸν οὖν μέμνησο τῆς ὑποχωρήσεως τῆς εἰς τοῦτο τὸ ἀρθρίδιον ἑαυτοῦ, καὶ πρὸ παντὸς μὴ σπῶ, μηδὲ κατατείνου, ἀλλὰ ἐλεύθερος ἔσο, καὶ ὅρα τὰ πράγματα ὡς ἀνήρ, ὡς ἄνθρωπος, ὡς πολίτης, ὡς θνητὸν ζῶον. Ἐν δὲ τοῖς προχειροτάτοις εἰς ἃ ἐγκύψεις, ταῦτα ἔστω τὰ δύο. ἓν μὲν, ὅτι τὰ πράγματα οὐχ ἅπτεται τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἔξω ἕστηκεν ἀτρεμοῦντα· αἱ δὲ ὀχλήσεις, ἐκ μόνης τῆς ἔνδον ὑπολήψεως. ἕτερον, δὲ ὅτι πάντα ταῦτα ὅσα ὁρᾷς, ὅσον οὐδέπω μεταβαλεῖ, καὶ οὐκ ἔτι ἔσται· καὶ ὅσων ἤδη μεταβολαῖς αὐτὸς παρατετύχηκας, συνεχῶς διανοοῦ. ὁ κόσμος, ἀλλοίωσις· ὁ βίος, ὑπόληψις. Εἰ τὸ νοερὸν ἡμῖν κοινόν, καὶ ὁ λόγος καθ' ὃν λογικοί ἐσμεν κοινός· εἰ τοῦτο, καὶ ὁ προστακτικὸς

κὸς

κὸς τῶν ποιητέων, ἢ μὴ λόγος κοινός· εἰ τοῦτο,
καὶ ὁ νόμος κοινός. εἰ τοῦτο, πολῖταί ἐσμεν· εἰ
τοῦτο, πολιτεύματός τινος μετέχομεν· εἰ τοῦτο,
ὁ κόσμος ὡσανεὶ πόλις ἐστί. τίνος γὰρ ἄλλου
φήσει τις, τὸ τῶν ἀνθρώπων πᾶν γένος, κοι-
νοῦ πολιτεύματος μετέχειν; ἐκεῖθεν δὲ ἐκ τῆς
κοινῆς ταύτης πόλεως, καὶ αὐτὸ τὸ νοερὸν, καὶ
λογικὸν καὶ νομικὸν ἡμῖν, ἢ πόθεν; ὥσπερ γὰρ
τὸ γεῶδές μοι ἀπό τινος γῆς ἀπομεμέρισται, καὶ
τὸ ὑγρὸν ἀφ' ἑτέρου στοιχείου, καὶ τὸ πνευματι-
κὸν ἀπὸ πηγῆς τινος, καὶ τὸ θερμὸν καὶ πυρώ-
δες ἔκ τινος ἰδίας πηγῆς (οὐδὲν γὰρ ἐκ τοῦ μη-
δενὸς ἔρχεται, ὥσπερ μηδ' εἰς τὸ οὐκ ὂν ἀπέρ-
χεται) οὕτω δὴ καὶ τὸ νοερὸν ἥκει ποθέν. Ὁ θά-
νατος τοιοῦτος, οἷον γένεσις, φύσεως μυστήριον,
σύγκρισις ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων εἰς ταυτά, ὅ-
λως δ' οὐκ ἐφ' ᾧ αἴτις αἰσχυνθείη. οὐ γὰρ παρὰ τὸ
ἑξῆς τῷ νοερῷ ζώῳ, οὐδὲ παρὰ τὸν λόγον τῆς παρα-
σκευῆς ταῦτα. οὕτως ὑπὸ τῶν τοιούτων πέφυκε
γίνεσθαι ἐξ ἀνάγκης. ὁ δὲ τοῦτο μὴ θέλων, θέλει
τὴν συκῆν ὀπὸν μὴ ἔχειν. ὅλως δ' ἐκεῖνο μέμνη-
σο, ὅτι ἐντὸς ὀλιγίστου χρόνου καὶ σὺ καὶ οὗτος τεθνή-
ξεσθε· μετὰ βραχὺ δέ, οὐδὲ ὄνομα ὑμῶν ὑπολει-
φθήσεται. Ἆρον τὴν ὑπόληψιν, ἦρται τὸ βέβλαμ-
μαι. ἆρον τὸ βέβλαμμαι, ἦρται ἡ βλάβη. ὃ χείρω
αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄνθρωπον οὐ ποιεῖ, τοῦτο οὐδὲ τὸν βίον

αὐτοῦ

αὐτοῦ χείρω ποιεῖ, οὐδὲ βλάπτει, οὔτε ἔξωθεν, οὔτε ἔνδοθεν. ἠνάγκασται ἡ τοῦ συμφέροντος φύσις τοῦτο ποιεῖν· ὅτι πᾶν τὸ συμβαῖνον, δικαίως συμβαίνει. ὃ ἐὰν ἀκριβῶν παραφυλάσσῃς, εὑρήσεις, οὐ λέγω μόνον κατὰ τὸ ἑξῆς, ἀλλ' ὅτι κατὰ τὸ δίκαιον, καὶ ὡς ἂν ὑπό τινος ἀπονέμοντος τὸ κατ' ἀξίαν. παραφύλασσε οὖν ὡς ἤρξω· καὶ ὅ, τι ἂν ποιῇς, σὺν τούτῳ ποίει, σὺν τὸ ἀγαθὸς εἶναι· καθ' ὃ νενόηται ἰδίως ὁ ἀγαθὸς, τοῦτο ἐπὶ πάσης ἐνεργείας σῶζε. Μὴ τοιαῦτα ὑπολάμβανε, οἷα ὁ ὑβρίζων κρίνει ἢ οἷα σε κρίνειν βούλεται. ἀλλὰ ἴδε αὐτὰ, ὁποῖα κατ' ἀλήθειάν ἐστι. δύο ταύτας ἑτοιμότητας ἔχειν ἀεὶ δεῖ, τὴν μὲν, πρὸς τὸ πρᾶξαι μόνον, ὅπερ ἂν ὁ τῆς βασιλικῆς καὶ νομοθετικῆς λόγος ὑποβάλλῃ, ἐπ' ὠφελείᾳ ἀνθρώπων. τὴν δὲ, πρὸς τὸ μεταθέσθαι, ἐὰν ἄρα τις παρῇ διορθῶν καὶ μετάγων ἀπό τινος οἰήσεως. Τὴν μέντοι μεταγωγὴν, ἀεὶ ἀπὸ τινος πιθανότητος ὡς δικαίου, ἢ κοινωφελοῦς γίνεσθαι, καὶ τὰ παραπλήσια τοιαῦτα μόνον εἶναι δεῖ, οὐχ ὅτι ἡδὺ ἢ ἔνδοξον ἐφάνη. Λόγον ἔχεις; ἔχω. τί οὖν οὐ χρᾷ; τούτου γὰρ τὸ ἑαυτοῦ ποιοῦντος, τί ἄλλο θέλεις; Ἐνυπέστης ὡς μέρος. ἐναφανισθήσῃ τῷ γεννήσαντι· μᾶλλον δὲ ἀναληφθήσῃ εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ τὸν σπερματικὸν κατὰ μεταβολήν. Πολλὰ λιβανωτοῦ βωλάρια ἐπὶ τοῦ

αὐτοῦ

αὐτοῦ βωμοῦ, τὸ μὲν προκατέπεσε, τὸ δ' ὕστερον. διαφέρει δ' οὐδέν. Ἐντὸς δέκα ἡμερῶν θεὸς αὐτοῖς δόξεις, οἷς νῦν θηρίον καὶ πίθηκος, ἐὰν ἀνακάμψῃς ἐπὶ τὰ δόγματα, καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦ λόγου, μὴ ὡς μύρια μέλλων ἔτη ζῆν. τὸ χρεὼν ἐπήρτηται, ἕως ζῇς, ἕως ἔξεστιν, ἀγαθὸς γενοῦ. Ὅσην ἀσχολίαν κερδαίνει ὁ μὴ βλέπων, τί ὁ πλησίον εἶπεν, ἢ ἔπραξεν, ἢ διενοήθη· ἀλλὰ μόνον τί αὐτὸς ποιεῖ, ἵνα αὐτὸ τοῦτο δίκαιον ᾖ, καὶ ὅσιον, ἢ κατὰ τὸν ἀγαθὸν μὴ μέλαν ἦθος περιβλέπεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῆς γραμμῆς τρέχειν ὀρθόν, μὴ διερριμμένον. Ὁ περὶ τὴν ὑστεροφημίαν ἐπτοημένος οὐ φαντάζεται, ὅτι ἕκαστος τῶν μεμνημένων αὐτοῦ τάχιστα καὶ αὐτὸς ἀποθανεῖται. εἶτα πάλιν καὶ αὐτὸς ὁ ἐκεῖνον διαδεξάμενος, μέχρι καὶ πᾶσα ἡ μνήμη ἀποσβῇ διὰ ἐπτοημένων καὶ σβεννυμένων προϊοῦσα. ὑπόθου δ' ὅτι καὶ ἀθάνατοι μὲν οἱ μεμνησόμενοι, ἀθάνατος δ' ἡ μνήμη, τί οὖν τοῦτο πρὸς σέ; καὶ οὐδὲν λέγω ὅτι πρὸς τὸν τεθνηκότα, ἀλλὰ πρὸς τὸν ζῶντα. τί ὁ ἔπαινος. πλὴν ἄρα δι' οἰκονομίαν τινά· πάρες γὰρ νῦν ἀκαίρως τὴν φυσικὴν δόσιν, ἄλλου τινὸς ἐχόμενον λόγου λοιπόν. Πᾶν δὲ καὶ ὁπωσοῦν καλόν, ἐξ ἑαυτοῦ καλόν ἐστι, καὶ ἐφ' ἑαυτῷ καταλήγει, οὐκ ἔχον μέρος ἑαυτοῦ τὸν ἔπαινον· οὔτε γοῦν χεῖρον ἢ κρεῖττον γίνεται

τοῦ τὸ ἐπαινούμενον. τοῦτό φημι καὶ ἐπὶ τῶν κοινότερον καλῶν λεγομένων· οἷον ἐπὶ τῶν ὑλικῶν, καὶ ἐπὶ τῶν τεχνικῶν κατασκευασμάτων. Τὸ δὲ δὴ ὄντως καλὸν τινὸς χρείαν ἔχει, οὐ μᾶλλον ἢ νόμος, οὐ μᾶλλον ἢ ἀλήθεια· οὐ μᾶλλον ἢ εὔνοια, ἢ αἰδώς, τί τούτων διὰ τὸ ἐπαινεῖσθαι καλόν ἐστιν, ἢ ψεγόμενον φθείρεται; σμαράγδιον γὰρ ἑαυτοῦ χεῖρον γίνεται, ἐὰν μὴ ἐπαινῆται; τί δὲ χρυσὸς, ἐλέφας, πορφύρα, μαχαίριον, ἀνθύλλιον, δενδρύφιον; Εἰ διαμένουσιν αἱ ψυχαὶ, πῶς αὐτὰς ἐξ ἀϊδίου χωρεῖ ὁ ἀήρ· πῶς δὲ ἡ γῆ χωρεῖ τὰ τῶν ἐκ τοσούτου αἰῶνος θαπτομένων σώματα· ὥσπερ γὰρ ἐνθάδε, ἡ τούτων πρὸς ἥν τινα ἐπιδιαμονὴν μεταβολὴ καὶ διάλυσις χώραν ἄλλοις νεκροῖς ποιεῖ, οὕτως αἱ εἰς τὸν ἀέρα μεθυστάμεναι ψυχαὶ, ἐπὶ πόσας συμμείνασαι μεταβάλλουσι, καὶ χέονται, καὶ ἐξάπτονται, εἰς τὸν τῶν ὅλων σπερματικὸν λόγον ἀναλαμβανόμεναι. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον χώραν ταῖς προσσυνοικιζομέναις παρέχουσι. Τοῦτο δ' ἄν τις ἀποκρίναιτο, ἐφ' ὑποθέσει τοῦ τὰς ψυχὰς διαμένειν. χρὴ δὲ μὴ μόνον ἐνθυμεῖσθαι τὸ πλῆθος τῶν θαπτομένων οὕτωσὶ σωμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν ἑκάστης ἡμέρας ἐσθιομένων ζώων, ὑφ' ἡμῶν τε καὶ τῶν ἄλλων ζώων. ὅσος γὰρ ἀριθμὸς καταναλίσκεται, καὶ οὕτωσί πως θάπτεται ἐν τοῖς τῶν

τρεφο-

τρεφομένων σώμασι, καὶ ὅμως δέχεται ἡ χώρα αὕτη διὰ τὰς ἐξαιματώσεις, διὰ τὰς εἰς τὸ ἀερῶδες ἢ πυρῶδες ἀλλοιώσεις. τίς ἐπὶ τούτου ἡ ἱστορία τῆς ἀληθείας; διαίρεσις εἰς τὸ ὑλικὸν, καὶ εἰς τὸ αἰτιῶδες. μὴ ἀπορρέμβεσθαι, ἀλλ᾽ ἐπὶ πάσης ὁρμῆς τὸ δίκαιον ἀποδιδόναι· καὶ ἐπὶ πάσης φαντασίας σώζειν τὸ καταληπτικόν. πᾶν μοι συναρμόζει, ὃ σοὶ εὐάρμοστόν ἐστι, ὦ κόσμε. οὐδέν μοι πρόωρον, οὐδὲ ὄψιμον, τὸ σοὶ εὔκαιρον· πᾶν μοι καρπὸς, ὃ φέρουσιν αἱ σαὶ ὧραι. ὦ φύσις, ἐκ σοῦ πάντα, ἐν σοὶ πάντα, εἰς σὲ πάντα. ἐκεῖνος μέν φησι, πόλι φίλη Κέκροπος. σὺ δ᾽ οὐκ ἐρεῖς, ὦ πόλι φίλη Διός; ὀλίγα πρῆσσε φησιν, εἰ μέλλεις εὐθυμήσειν· μήποτε ἄμεινον τὰ ἀναγκαῖα πράσσειν, καὶ ὅσα ὁ τοῦ φύσει πολιτικοῦ ζώου λόγος αἱρεῖ, καὶ ὡς αἱρεῖ. τοῦτο γὰρ οὐ μόνον τὴν ἀπὸ τοῦ καλῶς πράσσειν εὐθυμίαν φέρει, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ ὀλίγα πράσσειν. τὰ πλεῖστα γὰρ ὧν λέγομεν καὶ πράσσομεν, οὐκ ἀναγκαῖα ὄντα, ἐάν τις περιέλῃ, εὐσχολώτερος καὶ ἀταρακτότερος ἔσται. ὅθεν δεῖ καὶ παρ᾽ ἕκαστα ἑαυτὸν ὑπομιμνήσκειν, μή τι τοῦτο οὐ τῶν ἀναγκαίων. Δεῖ δὲ μὴ μόνον πράξεις τὰς μὴ ἀναγκαίας περιαιρεῖν, ἀλλὰ καὶ φαντασίας· οὕτως γὰρ οὐδὲ πράξεις παρέλκουσαι ἐπακολουθήσουσι. πείρασον πῶς σοι χωρεῖ καὶ ὁ τοῦ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου βίος,

τοῦ

τοῦ ἀρεσκομένου μὲν τοῖς ἐκ τῶν ὅλων ἀπονεμο-
μένοις, ἀρκουμένου δὲ τῇ ἰδίᾳ πράξει δικαίᾳ καὶ
διαθέσει εὐμενεῖ. ἑώρακας ἐκεῖνα, ἴδε καὶ ταῦ-
τα. Σεαυτὸν μὴ τάρασσε. ἅπλωσον σεαυτόν.
ἁμαρτάνει τις; ἑαυτῷ ἁμαρτάνει. Συμβέβηκέ
σοι τί; καλῶς, ἐκ τῶν ὅλων ἀπ' ἀρχῆς σοι συγ-
καθείμαρτο, καὶ συνεκλώθετο πᾶν τὸ συμ-
βαῖνον. τὸ δ' ὅλον βραχὺς ὁ βίος· κερδαντίον
τὸ παρὸν σὺν εὐλογιστίᾳ καὶ δίκῃ, νῆφε ἀνειμένος.
Ἤτοι κόσμος διατεταγμένος, ἢ κυκεὼν, συμ-
πεφορημένος μὲν, ἀλλὰ κόσμος. ἢ ἐν σοὶ μέν- f. συμπεφ
τις κόσμος ὑφίστασθαι δύναται, ἐν δὲ τῷ παντὶ ἀ-
κοσμία; καὶ ταῦτα, οὕτως πάντων διακεκρι-
μένων, καὶ διακεχυμένων, καὶ συμπαθῶν. Μέλαν
ἦθος, θῆλυ ἦθος, περισκελὲς ἦθος, θηριῶδες,
βοσκηματῶδες, παιδαριῶδες, βλακικὸν, κίβ-
δηλον, βωμολόχον, καπηλικὸν, τυραννικόν. Εἰ
ξένος κόσμου, ὁ μὴ γνωρίζων τὰ ἐν αὐτῷ ὄντα,
οὐχ ἧττον ξένος, καὶ ὁ μὴ γνωρίζων τὰ γινόμενα,
φυγὰς, ὁ φεύγων τὸν πολιτικὸν λόγον. τυφλὸς,
ὁ καταμύων τῷ νοερῷ ὄμματι. πτωχὸς, ὁ ἐνδεὴς
ἑτέρου, καὶ μὴ πάντα ἔχων παρ' ἑαυτοῦ, τὰ εἰς τὸν
βίον χρήσιμα. ἀπόστημα κόσμου, ὁ ἀφιστάμενος,
καὶ χωρίζων ἑαυτὸν τοῦ τῆς κοινῆς φύσεως λόγου, διὰ
τοῦ δυσαρεστεῖν τοῖς συμβαίνουσιν. ἐκείνη γὰρ φέρει τοῦ-
το, ἣ καὶ σὲ ἤνεγκεν. ἀπόσχισμα πόλεως, ὁ τὴν ἰδίαν

ψυχὴν τῆς τῶν λογικῶν ἀποσχίζων, μιᾶς οὔσης. ὁ μὲν χωρὶς χιτῶνος φιλοσοφεῖ, ὁ δὲ χωρὶς βιβλίου, ἄλλος οὗτος ἡμίγυμνος. ἄρτους οὐκ ἔχω, φησὶ, καὶ ἐμμένω τῷ λόγῳ. ἐγὼ δὲ τροφὰς τὰς ἐκ μαθημάτων οὐκ ἔχω, καὶ ἐμμένω. τὸ τεχνίον ὃ ἔμαθες φίλει, τούτῳ προσαναπαύου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τοῦ βίου διέξελθε, ὡς θεοῖς μὲν ἐπιτετροφὼς τὰ σεαυτοῦ πάντα ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, ἀνθρώπων δὲ μηδενὸς μήτε τύραννον, μήτε δοῦλον ἑαυτὸν καθιστάς. Ἐπινόησον λόγου χάριν τοὺς ἐπὶ Οὐεσπασιανοῦ καιρούς, ὄψει ταῦτα πάντα· γαμοῦντας, παιδοτροφοῦντας, νοσοῦντας, ἀποθνήσκοντας, πολεμοῦντας, ἑορτάζοντας, ἐμπορευομένους, γεωργοῦντας, κολακεύοντας, αὐθαδιζομένους, ὑποπτεύοντας, ἐπιβουλεύοντας, ἀποθανεῖν τινὰς εὐχομένους, γογγύζοντας ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, ἐρῶντας, θησαυρίζοντας, ὑπατείας, βασιλείας ἐπιθυμοῦντας. οὐκοῦν ἐκεῖνος μὲν ὁ τούτων βίος, οὐκ ἔτι οὐδαμοῦ. πάλιν ἐπὶ τοὺς καιροὺς τοὺς Τραϊανοῦ μετάβηθι· πάλιν τὰ αὐτὰ πάντα. τέθνηκε κἀκεῖνος ὁ βίος. ὁμοίως καὶ τὰς ἄλλας ἐπιγραφὰς χρόνων, καὶ ὅλων ἐθνῶν ἐπιθεώρει, καὶ βλέπε, πόσοι κατενταθέντες, μετὰ μικρὸν ἔπεσον, καὶ ἀνελύθησαν εἰς τὰ στοιχεῖα. Μάλιστα δὲ ἀναπολητέον ἐκείνους, οὓς αὐτὸς ἔγνως κενὰ σπωμένους, ἀφέντας ποιεῖν τὸ κατὰ τὴν ἰδίαν κατασκευήν. καὶ

τούτου

τούτου ἀπρὶξ ἔχεσθαι, καὶ τούτῳ ἀρκεῖσθαι. Ἀναγκαῖον δὲ ὧδε τὸ μεμνῆσθαι, ὅτι καὶ ἡ ἐπιστροφὴ καθ' ἑκάστην πρᾶξιν, ἰδίαν ἀξίαν ἔχει, καὶ συμμετρίαν. οὕτως γὰρ οὐκ ἀποδυσπετήσεις, ἐὰν μὴ ἐπὶ πλέον ἢ προσῆκε, περὶ τὰ ἐλάσσω καταγίνῃ.

Αἱ πάλαι συνήθεις λέξεις, γλωσσήματα νῦν. οὕτως οὖν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν πάλαι πολυϋμνήτων, νῦν, τρόπον τινὰ γλωσσήματά ἐστιν. Κάμιλλος, Καίσων, Οὐόλεσος, Λεοννάτος. κατ' ὀλίγον δὲ καὶ Σκιπίων, καὶ Κάτων, εἶτα καὶ Αὔγουστος, εἶτα καὶ Ἀδριανός, καὶ Ἀντωνῖνος· ἐξήλλα γὰρ πάντα, καὶ μυθώδη ταχὺ γίνεται. ταχὺ δὲ καὶ παντελὴς λήθη κατέχωσεν. ἐξίτηλα καὶ ταῦτα λέγω ἐπὶ τῶν θαυμαστῶς πως λαμψάντων. οἱ γὰρ λοιποί, ἅμα τῷ ἐκπνεῦσαι, ἄιστοι, ἄπυστοι. Τί δὲ καὶ ἔστιν ὅλως τὸ ἀείμνηστον; ὅλον κενόν. τί οὖν ἐστι, περὶ ὃ δεῖ σπουδὴν εἰσφέρεσθαι; ἓν τοῦτο, διάνοια δικαία, καὶ πράξεις κοινωνικαί, καὶ λόγος, οἷος μήποτε διαψεύσασθαι, καὶ διάθεσις, ἀσπαζομένη πᾶν τὸ συμβαῖνον, ὡς ἀναγκαῖον, ὡς γνώριμον, ὡς ἀπ' ἀρχῆς τοιαύτης καὶ πηγῆς ῥέον· ἑκὼν σεαυτὸν τῇ Κλωθοῖ συνεπιδίδου, παρέχων συνυφῆναι, οἷς ποτε πράγμασι βούλεται· πᾶν ἐφήμερον, καὶ τὸ μνημονεῦον, καὶ τὸ μνημονευόμενον, θεώρει διηνεκῶς πάντα κατὰ μεταβολὴν γινόμενα γίνεται· καὶ ἐθίζου ἐννοεῖν,

ὅτι οὐδὲν οὕτως φιλεῖ ἡ τῶν ὅλων φύσις, ὡς τὸ, τὰ ὄντα μεταβάλλειν, καὶ ποιεῖν νέα ὅμοια. σπέρμα γάρ, τρόπον τινὰ, πᾶν τὸ ὂν, τοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐσομένου. σὺ δὲ μόνα σπέρματα φαντάζει, τὰ εἰς γῆν, ἢ μήτραν καταβαλλόμενα· τοῦτο δὲ λίαν ἰδιωτικόν. Ἤδη τεθνήξῃ, καὶ οὔπω οὔτε ἁπλοῦς, οὔτε ἀτάραχος, οὔτε ἀνύποπτος τοῦ βλαβῆναι ἂν ἔξωθεν, οὔτε ἵλεως πρὸς πάντας· οὔτε τὸ φρονεῖν ἐν μόνῳ τῷ δικαίῳ πραγεῖν τιθέμενος. Τὰ ἡγεμονικὰ αὐτῶν διάβλεπε, καὶ τοὺς φρονίμους, οἷα μὲν φεύγουσιν, οἷα δὲ διώκουσιν. Ἐν ἀλλοτρίῳ ἡγεμονικῷ κακὸν σὸν οὐχ ὑφίσταται, οὐδὲ μὴν ἔν τινι τροπῇ καὶ ἑτεροιώσει τοῦ περιέχοντος. ποῦ οὖν; ὅπου τὸ περὶ κακῶν ὑπολαμβάνον σοι ἐστι. τοῦτο οὖν μὴ ὑπολαμβανέτω, καὶ πάντα εὖ ἔχει· κἂν τὸ ἐγγυτάτω αὐτοῦ τὸ σωμάτων τέμνηται, καίηται, διαπυΐσκηται, σήπηται, ὅμως τὸ ὑπολαμβάνον περὶ τούτων μόριον, ἡσυχαζέτω. τουτέστι. κρινέτω μήτε κακόν τι εἶναι, μήτε ἀγαθὸν, ὃ ἐπίσης δύναται κακῷ ἀνδρὶ καὶ ἀγαθῷ συμβαίνειν. ὃ γὰρ καὶ τῷ κατὰ φύσιν βιοῦντι ἐπίσης συμβαίνει, οὔτε τοῦτο κατὰ φύσιν ἐστὶν, οὔτε παρὰ φύσιν. Ὡς ἓν ζῷον τὸν κόσμον, μίαν οὐσίαν, καὶ ψυχὴν μίαν ἐπέχον, συνεχῶς ἐπινοεῖν. καὶ πῶς εἰς αἴσθησιν μίαν, τὴν τούτου, πάντα ἀναδίδοται, καὶ πῶς ὁρμῇ μιᾷ πάντα πράσσει. καὶ πῶς

πάντα

πάντα, πάντη τῶν γινομένων συναίτια. καὶ
οἵα τις ἡ σύννησις, καὶ συμμήρυσις. ψυχάριον
εἶ βαστάζον νεκρόν, ὡς Ἐπίκτητος ἔλεγεν. οὐ-
δέν ἐστι κακὸν, τοῖς ἐν μεταβολῇ γινομένοις. ὡς οὐ-
δὲ ἀγαθὸν, ἐκ μεταβολῆς ὑφισταμένοις. Ποτα-
μός τις ἐκ τῶν γινομένων, καὶ ῥεῦμα βίαιον, ὁ αἰών.
ἅμα τε γὰρ ὤφθη ἕκαστον, καὶ παρενήνεκται, καὶ ἄλλο
παραφέρεται, τὸ δὲ ἐνεχθήσεται. Πᾶν τὸ συμ-
βαῖνον, οὕτως σύνηθες καὶ γνώριμον, ὡς τὸ ῥό-
δον ἐν τῷ ἔαρι, καὶ ὀπώρα ἐν τῷ θέρει: τοιοῦτον
γὰρ καὶ νόσος, καὶ θάνατος, καὶ βλασφημία, καὶ
ἐπιβουλή, καὶ ὅσα τοὺς μωροὺς εὐφραίνει, ἢ λυπεῖ.
τὰ ἑξῆς ἀεὶ τοῖς προηγησαμένοις, οἰκείως ἐπιγί-
νεται. οὐ γὰρ οἷον καταρίθμησίς τις ἐστὶν ἀπηρ-
τημένως, καὶ μόνον τὸ κατηναγκασμένον ἔχουσα,
ἀλλὰ συνάφεια εὔλογος, καὶ ὥσπερ συντέτακται
συνηρμοσμένως τὰ ὄντα, οὕτως τὰ γινόμενα,
οὐ διαδοχὴν ψιλὴν, ἀλλὰ θαυμαστήν τινα οἰ-
κειότητα ἐμφαίνει. Ἀεὶ τοῦ Ἡρακλειτείου μεμνῆ-
σθαι· ὅτι γῆς θάνατος ὕδωρ γενέσθαι· καὶ
ὕδατος θάνατος, ἀέρα γενέσθαι· καὶ ἀέρος,
πῦρ· καὶ ἔμπαλιν. Μεμνῆσθαι δὲ καὶ τοῦ ἐπι-
λανθανομένου, ᾗ ἡ ὁδὸς ἄγει. καὶ ὅτι ᾧ μάλιστα f. οἱ
διηνεκῶς ὁμιλοῦσι λόγῳ, τῷ τὰ ὅλα διοικοῦν-
τι, τούτῳ διαφέρονται: καὶ οἷς καθ' ἡμέραν
ἐγκυροῦσι, ταῦτα αὐτοῖς ξένα φαίνεται. καὶ

ὅτι οὐ δεῖ, ὥσπερ καθεύδοντας, ποιεῖν καὶ λέγειν. καὶ γὰρ τότε δοκοῦμεν ποιεῖν καὶ λέγειν. καὶ ὅτι οὐ δεῖ παῖδας τοκέων· ὧν τοῦτ' ἔστι κατὰ ψιλὸν καθότι παρειλήφαμεν. Ὥσπερ εἴ τις σοι θεῶν εἴπῃ, ὅτι αὔριον τεθνήξῃ, ἢ πάντως εἰς τρίτην, οὐκ ἔτ' ἂν παρὰ μέγα ἐποιοῦ, τὸ εἰς τρίτην μᾶλλον, ἢ αὔριον, εἴγε μὴ ἐσχάτως ἀγεννὴς εἶ· πόσον γάρ ἐστι τὸ μεταξύ; οὕτως καὶ τὸ εἰς πολλοστὸν ἔτος μᾶλλον, ἢ αὔριον, μηδὲν μέγα εἶναι νόμιζε. Ἐννοεῖν συνεχῶς, πόσοι μὲν ἰατροὶ ἀποτεθνήκασι, πολλάκις τὰς ὀφρῦς ὑπὲρ τῶν ἀῤῥώστων συσπάσαντες. πόσοι δὲ μαθηματικοὶ, ἄλλων θανάτους, ὥς τι μέγα, προειπόντες; πόσοι δὲ φιλόσοφοι, περὶ θανάτου, ἢ ἀθανασίας μυρία διατεινάμενοι; πόσοι δὲ ἀριστεῖς, πολλοὺς ἀποκτείναντες; πόσοι δὲ τύραννοι, ἐξουσίᾳ ψυχῶν μετὰ δεινοῦ φρυάγματος, ὡς ἀθάνατοι κεχρημένοι; πόσαι δὲ πόλεις ὅλαι, ἵν' οὕτως εἴπω, τεθνήκασιν· Ἑλίκη, καὶ Πομπήϊοι, καὶ Ἡρακλάνον, καὶ ἄλλαι ἀναρίθμητοι. Ἔπιθι δὲ καὶ ὅσους οἶδας, ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ, ὁ μὲν τοῦτον κηδεύσας, εἶτα ἐξετάθη, ὁ δὲ ἐκεῖνον. πάντα δὲ ἐν βραχεῖ. τὸ γὰρ ὅλα κατιδεῖν ἀεὶ τὰ ἀνθρώπινα, ὡς ἐφήμερα καὶ εὐτελῆ. καὶ ἐχθὲς μὲν μυξάριον, αὔριον δὲ τάριχος, ἢ τέφρα. τὸ ἀκαριαῖον οὖν τοῦτο τοῦ

χρόνου

χρόνου κατὰ φύσιν διελθεῖν, καὶ ἵλεων καταλῦσαι· ὡς ἂν εἰ ἐλαία πέπειρος γενομένη, ἔπιπτεν, εὐφημοῦσα τὴν ἐνεγκοῦσαν, καὶ χάριν εἰδυῖα τῷ φύσαντι δένδρῳ. Ὅμοιον εἶναι τῇ ἄκρᾳ, ᾗ διηνεκῶς τὰ κύματα προσρήσσεται. ἡ δὲ ἕστηκε καὶ περὶ αὐτὴν κοιμίζεται τὰ φλεγμήναντα τοῦ ὕδατος. Ἀτυχὴς ἐγὼ, ὅτι τοῦτό μοι συνέβη. οὐμενοῦν, ἀλλ' εὐτυχὴς ἐγὼ, ὅτι τούτου μοι συμβεβηκότος, ἄλυπος διατελῶ, οὔτε ὑπὸ παρόντος θραυόμενος, οὔτε ἐπιὸν φοβούμενος. συμβῆναι μὲν γὰρ τὸ τοιοῦτο παντὶ ἐδύνατο· ἄλυπος δὲ οὐ πᾶς ἐπὶ τούτῳ ἂν διετέλεσεν. διὰ τί οὖν ἐκεῖνο μᾶλλον ἀτύχημα, ἢ τοῦτο εὐτύχημα; λέγεις δὲ ὅλως ἀτύχημα ἀνθρώπου, ὃ οὐκ ἔστιν ἀποτεύγμα τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου; ἀποτεύγμα δὲ τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου εἶναί σοι δοκεῖ, ὃ μὴ παρὰ τὸ βούλημα τῆς φύσεως αὐτοῦ ἐστί; τί οὖν τὸ βούλημα; μεμάθηκας; μή τι οὖν τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο κωλύσει δίκαιον εἶναι; μεγαλόψυχον; σώφρονα; ἔμφρονα; ἀπρόπτωτον; ἀδιάψευστον; αἰδήμονα; ἐλεύθερον; τ' ἄλλα ἃ συμπαρόντων ἡ φύσις ἡ τοῦ ἀνθρώπου ἀπέχει τὰ ἴδια. Μέμνησο λοιπὸν ἐπὶ παντὸς τοῦ εἰς λύπην σε προαγομένου, τούτῳ χρῆσθαι τῷ δόγματι. οὐχ ὅτι τοῦτο ἀτύχημα, ἀλλὰ τὸ φέρειν αὐτὸ γενναίως, εὐτύχημα. ἰδιωτικὸν μὲν, ὅμως δὲ ἀνυτικὸν βοήθη-

μα πρὸς θανάτου καταφρόνησιν, ἡ ἀναπόλησις τῶν γλίσχρως ἐνδιατειψάντων τῷ ζῆν. τί οὖν αὐτοῖς πλέον, ἢ τοῖς ἀώροις; πάντως πουποτὲ κεῖνται, Καδικιανὸς, Φάβιος, Ἰουλιανὸς, Λέπιδος, ἢ εἴ τις τοιοῦτος· οἳ πολλοὺς ἐξήνεγκαν, εἶτα ἐξηνέχθησαν. ὅλον μικρόν ἐστι τὸ διάστημα, καὶ τοῦτο δι' ὅσων, καὶ μεθ' οἵων ἐξαντλούμενον, καὶ ἐν οἵῳ σωματίῳ; μὴ οὖν ὡς πρᾶγμα. βλέπε γὰρ ὀπίσω τὸ ἀχανὲς τοῦ αἰῶνος, καὶ τὸ πρόσω ἄλλο ἄπειρον. ἐν δὴ τούτῳ, τί διαφέρει ὁ τριήμερος τοῦ τριγερηνίου. Ἐπὶ τὴν σύντομον ἀεὶ τρέχε. σύντομος δὲ ἡ κατὰ φύσιν. ὥστε κατὰ τὸ ὑγιέστατον πᾶν λέγειν καὶ πράσσειν. ἀπαλλάσσει γὰρ ἡ τοιαύτη πρόθεσις, κόπων, καὶ στρατείας, καὶ πάσης οἰκονομίας καὶ κομψείας.

ΜΑΡΚΟΥ ἈΝΤΩΝΙΝΟΥ αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν Βιβλίον ε.

ὌΡΘΡΟΥ ὅταν δυσόκνως ἐξεγείρῃ, πρόχειρον ἔστω, ὅτι ἐπὶ ἀνθρώπου ἔργον ἐγείρομαι. ἔτι οὖν δυσκολαίνω εἰ πορεύομαι ἐπὶ τὸ ποιεῖν, ὧν ἕνεκεν γέγονα, καὶ ὧν χάριν προῆγμαι εἰς τὸν κόσμον; ἢ ἐπὶ τοῦτο κατεσκεύασμαι, ἵνα κατακείμενος τοῖς στρωματίοις ἐμαυτὸν θάλπω; ἀλλὰ τοῦτο ἥδιον. πρὸς τὸ ἥδεσθαι οὖν γέγονας, ὅλως δὲ οὐ πρὸς ποιεῖν, ἢ πρὸς ἐνέργειαν; οὐ βλέπεις τὰ φυτάρια, τὰ στρουθάρια, τοὺς μύρμηκας, τοὺς ἀράχνας, τὰς μελίσσας, τὸν καθ᾽ αὑτὰς συγκοσμούσας κόσμον· σὺ οὐ θέλεις τὰ ἀνθρωπικὰ ποιεῖν; οὐ τρέχεις ἐπὶ τὸ κατὰ τὴν σὴν φύσιν; ἀλλὰ δεῖ καὶ ἀναπαύεσθαι. δεῖ, ἔδωκε καὶ τούτου μέτρα ἡ φύσις. ἔδωκε μὲν δὲ καὶ τοῦ ἐσθίειν, καὶ πίνειν· καὶ ὅμως σύ, ὑπὲρ τὰ μέτρα, ὑπὲρ τὰ ἀρκοῦντα προχωρεῖς. ἐν ταῖς πράξεσι, δὲ οὐκ ἔτι, ἀλλ᾽ ἐντὸς τοῦ δυνατοῦ. οὐ γὰρ φιλεῖς σεαυτόν. ἐπεί τοι καὶ τὴν φύσιν ἄν σου, καὶ τὸ βούλημα ταύτης ἐφίλεις. ἄλλοι τε τὰς

τέχνας ἑαυτῶν φιλοῦντες, συγκατατήκονται τοῖς κατ' αὐτὰς ἔργοις, ἄλουτοι δὲ ἄσιτοι. σὺ τὴν φύσιν τὴν σαυτοῦ ἔλασσον τιμᾷς, ἢ ὁ τορευτὴς τὴν τορευτικήν, ἢ ὁ ὀρχηστὴς τὴν ὀρχηστικήν· ἢ ὁ φιλάργυρος τὸ ἀργύριον, ἢ ὁ κενόδοξος τὸ δοξάριον. καὶ οὗτοι ὅταν προσπαθῶσιν, οὔτε φαγεῖν, οὔτε κοιμηθῆναι θέλουσι μᾶλλον, ἢ ταῦτα συναύξειν, πρὸς ἃ φέρονται. σοὶ δὲ αἱ κοινωνικαὶ πράξεις εὐτελέστεραι φαίνονται, καὶ ἥσσονος σπουδῆς ἄξιαι; ὡς εὔκολον ἀπώσασθαι, καὶ ἀπαλεῖψαι πᾶσαν φαντασίαν τὴν ὀχληρὰν, ἢ ἀνοίκειον, καὶ εὐθὺς ἐν πάσῃ γαλήνῃ εἶναι. Ἄξιον ἑαυτὸν κρίνε παντὸς λόγου καὶ ἔργου, τοῦ κατὰ φύσιν, καὶ μή σε παρατρεπέτω ἡ ἐπακολουθοῦσα τινῶν μέμψις, ἢ λόγος. ἀλλὰ εἰ καλὸν πεπρᾶχθαι, ἢ εἰρῆσθαι, μὴ σεαυτὸν ἀπαξίου. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ, ἴδιον ἡγεμονικὸν ἔχουσι, καὶ ἰδίᾳ ὁρμῇ χρῶνται. ἃ σὺ μὴ περιβλέπου, ἀλλ' εὐθεῖαν πέραινε, ἀκολουθῶν τῇ φύσει τῇ ἰδίᾳ καὶ τῇ κοινῇ. Μία δὲ ἀμφοτέρων τούτων ἡ ὁδός. Πορεύομαι διὰ τῶν κατὰ φύσιν, μέχρι πεσὼν ἀναπαύσωμαι, ἐναποπνεύσας μὲν τούτῳ, ἐξ οὗ καθ' ἡμέραν ἀναπνέω, πεσὼν δὲ ἐπὶ τούτῳ, ἐξ οὗ καὶ τὸ σπερμάτιον ὁ πατήρ μου συνέλεξε, καὶ τὸ αἱμάτιον ἡ μήτηρ, καὶ τὸ γαλάκτιον ἡ τροφός, ἐξ οὗ καθ' ἡμέραν τοσούτοις ἔτεσι βόσκομαι, καὶ ἀρδεύομαι, ὃ φέρει με πατοῦντα, καὶ εἰς τοσαῦτα

ἀποχρώ-

ἀποχρώμενον ἑαυτῷ· Δριμύτητά σου οὐκ ἔχουσι θαυμάσαι; ἔστω· ἀλλὰ ἕτερα πολλά, ἐφ' ὧν οὐκ ἔχεις εἰπεῖν, οὐ γὰρ πέφυκα. ἐκεῖνα οὖν παρέχου, ἅπερ ὅλα ἐστὶν ἐν σοί, τὸ ἀκίβδηλον, τὸ σεμνόν, τὸ φερέπονον, τὸ ἀφιλήδονον, τὸ ἀμεμψίμοιρον, τὸ ὀλιγοδεές, τὸ εὐμενές, τὸ ἐλεύθερον, τὸ ἀπερίσσον, τὸ ἀφλύαρον, τὸ μεγαλεῖον. οὐκ αἰσθάνῃ πόσα ἤδη παρέχεσθαι δύνασαι, ἐφ' ὧν οὐδεμία ἀφυΐας καὶ ἀνεπιτηδειότητος πρόφασις, ὅμως ἔτι κάτω μένεις ἑκών; Ἢ καὶ γογγύζειν, καὶ γλισχρεύεσθαι, καὶ κολακεύειν, καὶ τὸ σωμάτιον καταιτιᾶσθαι, καὶ ἀρέσκεσθαι, καὶ περπερεύεσθαι, καὶ τοσαῦτα ῥιπτάζεσθαι τῇ ψυχῇ, διὰ τὸ ἀφυῶς κατεσκευάσθαι, ἀναγκάζῃ; οὔ, μὰ τοὺς θεούς, ἀλλὰ τούτων μὲν πάλαι ἀπηλλάχθαι ἐδύνασο. μόνον δὲ εἰ ἄρα ὡς βραδύτερος, καὶ δυσπαρακολουθητότερος καταγινώσκεσθαι. καὶ τοῦτο δὲ ἀσκητέον μὴ παρενθυμουμένῳ, μηδὲ ἐμφιληδονοῦντι τῇ νωθείᾳ. Ὁ μέν τίς ἐστιν, ὅταν τι δεξιὸν περί τινα πράξῃ, πρόχειρος καὶ λογίσασθαι αὐτῷ τὴν χάριν. ὁ δὲ πρὸς τοῦτο μὲν οὐ πρόχειρος, ἄλλως μέντοι παρ' ἑαυτῷ, ὡς περὶ χρεώστου διανοεῖται, καὶ οἶδεν ὃ πεποίηκεν. ὁ δέ τις τρόπον τινὰ οὐδὲ οἶδεν ὃ πεποίηκεν· ἀλλὰ ὅμοιός ἐστιν ἀμπέλῳ βότρυν ἐνεγκούσῃ, καὶ μηδὲν ἄλλο προσεπιζητούσῃ, μετὰ τὸ ἅπαξ τὸν ἴδιον καρπὸν

ἐνεγκο-

αὐτοῦ

-ρεύεσθαι

ἀνηνοχέναι. Ἵππος δραμὼν, κύων ἰχνεύσας, μέλισσα μέλι ποιήσασα. ἄνθρωπος δ' εὖ ποιήσας οὐκ ἐπιβοᾶται· ἀλλὰ μεταβαίνει ἐφ' ἕτερον, ὡς ἄμπελος, ἐπὶ τὸ πάλιν ἐν τῇ ὥρᾳ τὴν βότρυν ἐνεγκεῖν. ἐν τούτοις οὖν δεῖ εἶναι, τοῖς τρόπον τινὰ ἀπαρακολουθήτως αὐτὸ ποιοῦσι; ναί. ἀλλ' αὐτὸ γὰρ τοῦτο, δεῖ παρακολουθεῖν. ἴδιον γάρ φησι τοῦ κοινωνικοῦ, τὸ αἰσθάνεσθαι ὅτι κοινωνικῶς ἐνεργεῖ. καὶ νὴ Δία βούλεσθαι καὶ τὸν κοινωνὸν αἰσθέσθαι. ἀληθὲς μὲν ἐστὶ ὃ λέγεις· τὸ δὲ νῦν λεγόμενον παρεκδέχῃ. διὰ τοῦτο ἔσῃ εἷς ἐκείνων, ὧν πρότερον ἐπεμνήσθην. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι λογικῇ τινι πιθανότητι παράγονται. ἐὰν δὲ θελήσῃς συνεῖναι τί ποτέ ἐστι τὸ λεγόμενον, μὴ φοβοῦ, μὴ παρὰ τοῦτο παραλίπῃς τι ἔργον κοινωνικόν.

Εὐχὴ Ἀθηναίων, ὗσον, ὗσον ὦ φίλε Ζεῦ, κατὰ τῆς ἀρούρας τῆς Ἀθηναίων, καὶ τῶν πεδίων. ἤτοι οὐ δεῖ εὔχεσθαι, ἢ οὕτως, ἁπλῶς καὶ ἐλευθέρως.

Ὁποῖόν ἐστι τὸ λεγόμενον, ὅτι συνέταξεν ὁ Ἀσκληπιὸς τούτῳ ἱππασίαν ἢ ψυχρολουσίαν, ἢ ἀνυποδησίαν, τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ, συνέταξεν τούτῳ ἡ τῶν ὅλων φύσις, νόσον, ἢ πήρωσιν, ἢ ἀποβολὴν, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων. καὶ γὰρ ἐκεῖ, τὸ συνέταξεν, τοιοῦτόν τι σημαίνει, ἔταξε τοῦτο πρὸς τοῦτο, ὡς κατάλληλον εἰς ὑγίειαν. καὶ ἐνταῦθα, τὸ συμβαῖνον ἑκάστῳ τέτακταί πως

πρὸς

πρὸς αὐτὸν κατάλληλον, εἰς τὴν εἱμαρμένην. οὕτως γὰρ καὶ συμβαίνειν αὐτὰ ἡμῖν λέγομεν, ὡς καὶ τοὺς τετραγώνους λίθους, ἐν τοῖς τείχεσι, ἢ ταῖς πυραμίσι, συμβαίνειν οἱ τεχνῖται λέγουσι, συναρμόζοντας ἀλλήλοις τῇ ποιᾷ συνθέσει. ὅλως γὰρ ἁρμονία ἐστὶ μία. καὶ ὥσπερ ἐκ πάντων τῶν σωμάτων, ὁ κόσμος, τοιοῦτον σῶμα, συμπληροῦται, οὕτως ἐκ πάντων τῶν αἰτιῶν, ἡ εἱμαρμένη, τοιαύτη αἰτία, συμπληροῦται. Νοοῦσι δὲ ὃ λέγω, καὶ οἱ τέλεον ἰδιῶται. φασὶ γὰρ, τοῦτο ἔφερεν αὐτῷ. οὐκοῦν τοῦτο τούτῳ ἐφέρετο, καὶ τοῦτο τούτῳ συνετάττετο. δεχώμεθα οὖν αὐτὰ, ὡς ἐκεῖνα ὁ Ἀσκληπιὸς συντάττει. πολλὰ γοῦν καὶ ἐν ἐκείνοις ἐστὶ τραχέα· ἀλλὰ ἀσπαζόμεθα, τῇ ἐλπίδι τῆς ὑγείας. τοιοῦτόν τι σοι δοκείτω, ἄνυσις καὶ συντέλεια τῶν τῇ κοινῇ φύσει δοκούντων, οἷον ἡ σὴ ὑγεία. καὶ οὕτως ἀσπάζου πᾶν τὸ γινόμενον, κἂν ἀπηνέστερον δοκῇ, διὰ τὸ ἐκεῖ ἄγειν, ἐπὶ τὴν τοῦ κόσμου ὑγείαν, καὶ τὴν τοῦ Διὸς εὐοδίαν καὶ εὐπραγίαν. οὐ γὰρ ἂν τοῦτό τι ἔφερεν, εἰ μὴ τῷ ὅλῳ συνέφερεν. οὐδὲ γὰρ ἡ τυχοῦσα φύσις φέρει τι, ὃ μὴ τῷ διοικουμένῳ ὑπ' αὐτῆς κατάλληλόν ἐστι. Οὐκοῦν κατὰ δύο λόγους στέργειν χρὴ τὸ συμβαῖνόν σοι. καθ' ἕνα μὲν, ὅτι σοὶ ἐγίνετο, καὶ σοὶ συνετάττετο, καὶ πρός σέ πως εἶχεν ἄνωθεν ἐκ τῶν πρεσβυτάτων

f. τούτῳ

πὸ τῶν αἰτίων συγκλωθόμενον· καθ' ἕτερον δὲ, ὅτι τῷ τὰ ὅλα διοικοῦντι, τῆς εὐοδίας καὶ τῆς συντελείας, καὶ νὴ Δία, τῆς συμμονῆς αὐτῆς, αἴτιόν ἐστι. πηροῦται γὰρ τὸ ὁλόκληρον, ἐὰν καὶ ὁτιοῦν διακόψῃς τῆς συναφείας ἢ συνεχείας, ὥσπερ τῶν μορίων, οὕτω δὲ καὶ τῶν αἰτίων. διακόπτεις δὲ, ὅσον ἐπὶ σοὶ, ὅταν δυσαρεστῇς, καὶ τρόπον τινὰ ἀναιρεῖς. Μὴ σικχαίνειν, μηδὲ ἀπαυδᾶν, μηδὲ ἀποδυσπετεῖν, εἰ μὴ καταπυκνοῦταί σοι, τὸ ἀπὸ δογμάτων ὀρθῶν ἕκαστα πράσσειν· ἀλλὰ ἐκκρουσθέντα, πάλιν ἐπανιέναι, καὶ ἀσμενίζειν ἐς τὰ πλείω ἀνθρωπικώτερα, καὶ φιλεῖν τοῦτο, ἐφ' ὃ ἐπανέρχῃ· καὶ μὴ ὡς πρὸς παιδαγωγὸν, τὴν φιλοσοφίαν ἐπανιέναι, ἀλλ' ὡς οἱ ὀφθαλμιῶντες πρὸς τὸ σπογγάριον καὶ τὸ ᾠόν, ὡς ἄλλος πρὸς κατάπλασμα, ὡς πρὸς καταιόνησιν· οὕτως γὰρ οὐδὲν ἐπιδείξει τὸ πειθαρχεῖν τῷ λόγῳ, ἀλλὰ προσαναπαύσῃ αὐτῷ. Μέμνησο δὲ ὅτι φιλοσοφία, μόνα θέλει, ἃ ἡ φύσις σου θέλει· σὺ δὲ ἄλλο ἤθελες, οὐ κατὰ φύσιν. τί γὰρ τούτων προσηνέστερον; ἡ γὰρ ἡδονὴ, οὐχὶ διὰ τοῦτο σφάλλει; ἀλλὰ θέασαι, εἰ προσηνέστερον μεγαλοψυχία, ἐλευθερία, ἁπλότης, εὐγνωμοσύνη, ὁσιότης. αὐτῆς γὰρ φρονήσεως τί προσηνέστερον; ὅταν τὸ ἄπταιστον, καὶ εὔρουν ἐν πᾶσι τῆς παρακολουθητικῆς, καὶ ἐπιστημονικῆς δυνάμεως, ἐνθυμηθῇς. Τὰ μὲν πράγματα ἐν τοιαύ-

ἐν τοιαύτῃ, τρόπον τινὰ, ἐγκαλύψει ἐστὶν, ὥστε φιλοσόφοις οὐκ ὀλίγοις, οὐδὲ τοῖς τυχοῦσιν, ἔδοξεν παντάπασιν ἀκατάληπτα εἶναι, πλὴν αὐτοῖς γε τοῖς Στωϊκοῖς, δυσκατάληπτα δοκεῖ. καὶ πᾶσα ἡ ἡμετέρα συγκατάθεσις, μεταπτωτή. ποῦ γὰρ ὁ ἀματάπτωτος; μέτιθι τοίνυν ἐπ' αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα, ὡς ὀλιγοχρόνια, καὶ εὐτελῆ, καὶ δυνάμενα ἐν κτήσει κιναίδου, ἢ πόρνης, ἢ λῃσοῦ εἶναι. μετὰ τοῦτο ἔπιθι, ἐπὶ τὰ τῶν συμβιούντων ἤθη, ὧν μόλις ἐστὶ καὶ τοῦ χαριεστάτου ἀνασχέσθαι· ἵνα μὴ λέγω, ὅτι καὶ ἑαυτόν, τις μόγις ὑπομένει. Ἐν τοιούτῳ οὖν ζόφῳ, καὶ ῥύπῳ, καὶ τοσαύτῃ ῥήσει, τῆς τε οὐσίας, καὶ τοῦ χρόνου, καὶ τῆς κινήσεως, καὶ τῶν κινουμένων, τί ποτ' ἐστὶ τὸ ἐκτιμηθῆναι, ἢ τὸ ὅλως σπουδασθῆναι δυνάμενον, οὐδ' ἐπινοῶ. τοὐναντίον γὰρ δεῖ παραμυθούμενον ἑαυτὸν, περιμένειν τὴν φυσικὴν λύσιν, καὶ μὴ ἀγανακτεῖν τῇ διατριβῇ, ἀλλὰ τούτοις μόνοις προσαναπαύεσθαι: ἑνὶ μὲν τῷ, ὅτι οὐδὲν συμβήσεταί μοι, ὃ οὐχὶ κατὰ τὴν τῶν ὄλλων φύσιν ἐστίν. ἑτέρῳ δὲ, ὅτι ἔξεστί μοι μηδὲν πράσσειν, παρὰ τὸν ἐμὸν θεὸν, καὶ δαίμονα. οὐδεὶς γὰρ ὁ ἀναγκάσων τοῦτον παραβῆναι. Πρὸς τί ποτε ἄρα νῦν χρῶμαι τῇ ἐμαυτοῦ ψυχῇ; παρ' ἕκαστον τοῦτο ἐπανερωτᾶν ἑαυτὸν, καὶ ἐξετάζειν, τί μοι ἐστὶ νῦν ἐν τούτῳ τῷ μορίῳ, ὃ δὴ ἡγεμονικὸν καλοῦσι; καὶ τίνος ἄρα νῦν ἔχω ψυχήν, μήτι παιδίου; μήτι μειρακίου;

μήτι

μήτι γυναικείου; μήτι τυράννου; μήτι κτήνους; μήτι θηρίου; ὁποῖά τινα ἐστὶ τὰ τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα ἀγαθὰ, καὶ ἐντεῦθεν λάβοις. εἰ γάρ τις ἐπινοήσειεν ὑπάρχοντά τινα ὡς ἀληθῶς ἀγαθὰ, οἷον φρόνησιν, σωφροσύνην, δικαιοσύνην, ἀνδρείαν, οὐκ ἂν ταῦτα προεπινοήσας, ἔτι ἀκοῦσαι δυνηθείη τι. ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν γὰρ ἐφαρμόσει. τὰ δέ γε τοῖς πολλοῖς φαινόμενα ἀγαθὰ προεπινοήσας τὶς, ἐξακούσεται, καὶ ῥαδίως δέξεται, ὡς οἰκείως ἐπιλεγόμενον, τὸ ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ εἰρημένον. οὕτως καὶ οἱ πολλοὶ φαντάζονται τὴν διαφοράν. οὐ γὰρ ἂν τοῦτο μὲν οὐ προσέκοπτεν καὶ ἀπηξιοῦτο· τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ πλούτου, καὶ τῶν πρὸς τρυφὴν ἢ δόξαν εὐκληρημάτων, παρεδεχόμεθα, ὡς ἱκνουμένως καὶ ἀστείως εἰρημένον. πρόιθι οὖν καὶ ἐρώτα, εἰ τιμητέον καὶ ἀγαθὰ ὑποληπτέον τὰ τοιαῦτα, ὧν προεπινοηθέντων οἰκείως ἂν ἐπιφέροιτο, τὸ τὸν κεκτημένον αὐτὰ, ὑπὸ τῆς εὐπορίας, οὐκ ἔχειν ὅποι χέσῃ.

Ἐξ αἰτιώδους καὶ ὑλικοῦ συνέστηκα· οὐδέτερον δὲ τούτων εἰς τὸ μὴ ὂν φθαρήσεται· ὥσπερ οὐδὲ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ὑπέστη, οὐκοῦν καταταχθήσεται πᾶν μέρος ἐμὸν κατὰ μεταβολὴν, εἰς μέρος τι τοῦ κόσμου, καὶ πάλιν ἐκεῖνο εἰς ἕτερον μέρος τοῦ κόσμου μεταβαλεῖ· καὶ ἤδη εἰς ἄπειρον.

ἄπειρον. κατὰ τοιαύτην δὲ μεταβολὴν, κἀγὼ ὑπέστην, καὶ οἱ ἐμὲ γεννήσαντες, καὶ ἐπανιόντι εἰς ἄλλο ἄπειρον: οὐδὲν γὰρ κωλύει οὕτως φάναι, κἂν κατὰ περιόδους πεπερασμένας ὁ κόσμος διοικῆται.

Ὁ λόγος καὶ ἡ λογικὴ τέχνη, δυνάμεις εἰσὶν ἑαυταῖς ἀρκούμεναι, καὶ τοῖς καθ' ἑαυτὰς ἔργοις. ὁρμῶνται μὲν οὖν ἀπὸ τῆς οἰκείας ἀρχῆς. ὁδεύουσι δὲ εἰς τὸ προκείμενον τέλος. καθὸ κατορθώσεις, αἱ τοιαῦται πράξεις ὀνομάζονται, τὴν ὀρθότητα τῆς ὁδοῦ σημαίνουσαι. Οὐδὲν τούτων ῥητέον ἀνθρώπου, ἃ ἀνθρώπῳ, καθ' ἄνθρωπός ἐστι, οὐκ ἐπιβάλλει. οὐκ ἔστιν ἀπαιτήματα ἀνθρώπου, οὐδὲ ἐπαγγέλλεται αὐτὰ ἡ τοῦ ἀνθρώπου φύσις. οὐδὲ τελειότητές εἰσι τῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως. οὐ τοίνυν οὐδὲ τὸ τέλος ἐν αὐτοῖς ἐστι τῷ ἀνθρώπῳ κείμενον. οὐδὲ τὸ συμπληρωτικὸν τοῦ τέλους, τὸ ἀγαθόν. ἔτι εἴ τι τούτων ἦν ἐπιβάλλον τῷ ἀνθρώπῳ, οὐκ ἂν τὸ ὑπερφρονεῖν αὐτῶν, καὶ κατεξανίστασθαι, ἐπιβάλλον ἦν. οὐδὲ ἐπαινετὸς ἦν, ὁ ἀπροσδεῆ τούτων ἑαυτὸν παρεχόμενος. οὐδ' ἂν ὁ ἐλαττωτικὸς ἑαυτοῦ, ἔν τινι τούτων, ἀγαθὸς ἦν, εἴπερ ταῦτα ἀγαθὰ ἦν. Νῦν δ' ὅσῳ περ πλείω τις ἀφαιρῶν ἑαυτοῦ τούτων, ἢ τοιούτων ἑτέρων, ἢ καὶ ἀφαιρούμενά τι τούτων ἀνέχηται, τοσῷδε μᾶλλον ἀγαθός ἐστι. Οἷα ἂν πολ-

λάκις φαντασθῇς, τοιαύτη σοι ἔσται ἡ διάνοια· βάπτεται γὰρ ὑπὸ τῶν φαντασιῶν ἡ ψυχή· βάπτε οὖν αὐτὴν τῇ συνεχείᾳ τῶν τοιούτων φαντασιῶν. οἷον, ὅτι ὅπου ζῆν ἔστιν, ἐκεῖ καὶ εὖ ζῆν. ἐν αὐλῇ δὲ ζῆν ἔστιν, ἔστιν ἄρα καὶ εὖ ζῆν ἐν αὐλῇ. Καὶ πάλιν, ὅτι οὗπερ ἕνεκεν ἕκαστον κατεσκεύασται, πρὸς ὃ δὲ κατεσκεύασται, πρὸς τοῦτο φέρεται. πρὸς ὃ φέρεται δὲ, ἐν τούτῳ τὸ τέλος αὐτοῦ. ὅπου δὲ τὸ τέλος, ἐκεῖ καὶ τὸ συμφέρον, καὶ τἀγαθὸν ἑκάστου. τὸ ἄρα ἀγαθὸν τοῦ λογικοῦ ζώου, κοινωνία. ὅτι γὰρ πρὸς κοινωνίαν γεγόναμεν, πάλαι δέδεικται. Ἢ οὐκ ἦν ἐναργὲς, ὅτι τὰ χείρω, τῶν κρειττόνων ἕνεκεν, τὰ δὲ κρείττω, ἀλλήλων; κρείττω δὲ τῶν μὲν ἀψύχων, τὰ ἔμψυχα· τῶν δὲ ἐμψύχων, τὰ λογικά. Τὸ τὰ ἀδύνατα διώκειν, μανικόν. ἀδύνατον δὲ τὸ τοὺς φαύλους μὴ τοιαῦτά τινα ποιεῖν. Οὐδὲν οὐδενὶ συμβαίνει, ὃ οὐχὶ ἐκεῖνο πέφυκεν φέρειν αὐτῷ. ἄλλῳ τὰ αὐτὰ συμβαίνει. καὶ ἤτοι ἀγνοῶν ὅτι συμβέβηκεν, ἢ ἐπιδεικνύμενος μεγαλοφροσύνην, εὐσταθεῖ, καὶ ἄπληκτος μένει. δεινὸν οὖν, ἄγνοιαν, καὶ ἀρέσκειαν, ἰσχυροτέρας εἶναι φρονήσεως. Τὰ πράγματα αὐτὰ, οὐδ' ὁποσοῦν ψυχῆς ἅπτεται· οὐδὲ ἔχει εἴσοδον πρὸς ψυχήν· οὐδὲ τρέψαι, οὐδὲ κινῆσαι ψυχὴν δύναται. τρέπει δὲ καὶ κινεῖ αὐτὴ ἑαυτὴν μόνη. καὶ οἵων ἂν κριμά-

των

τὴν καταξιώσῃ ἑαυτήν, τοιαῦτα ἑαυτῇ ποιεῖ τὰ προσυφεστῶτα. Καθ' ἕτερον μὲν λόγον ἡμῖν ἐστὶν οἰκειότατον ἄνθρωπος, καθ' ὅσον εὖ ποιητέον αὐτοὺς καὶ ἀνεκτέον. καθ' ὅσον δὲ ἐνίστανταί τινες εἰς τὰ οἰκεῖα ἔργα, ἕν τι τῶν ἀδιαφόρων μοι γίνεται ὁ ἄνθρωπος, οὐχ ἧσσον ἢ ἥλιος, ἢ ἄνεμος, ἢ θηρίον. ὑπὸ τούτων δὲ ἐνέργεια μέν τις ἐμποδισθείη ἄν, ὁρμῆς δὲ καὶ διαθέσεως, οὐ γίνεται ἐμπόδια, διὰ τὴν ὑπεξαίρεσιν, καὶ τὴν περιτροπήν. περιτρέπει γάρ, καὶ μεθίστησι πᾶν τὸ τῆς ἐνεργείας κώλυμα, ἡ διάνοια εἰς τὸ προηγούμενον. καὶ πρὸ ἔργου γίνεται, τὸ τοῦ ἔργου τούτου ἐφεκτικόν· καὶ πρὸ ὁδοῦ, τὸ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἐνστατικόν. Τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τὸ κράτιστον τίμα. ἔστι δὲ τοῦτο, τὸ πᾶσι χρώμενον, καὶ πάντα διέπον. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἐν σοὶ τὸ κράτιστον τίμα. ἔστι δὲ τοῦτο, τὸ ἐκείνῳ ὁμογενές. καὶ γὰρ ἐπὶ σοῦ, τὸ τοῖς ἄλλοις χρώμενον, τοῦτό ἐστι· καὶ ὁ σὸς βίος, ὑπὸ τούτου διοικεῖται.

Ὃ τῇ πόλει οὐκ ἔστι βλαβερόν, οὐδὲ τὸν πολίτην βλάπτει. ἐπὶ πάσης τῆς τοῦ βεβλάφθαι φαντασίας, τοῦτον ἐπάγε τὸν κανόνα. εἰ ἡ πόλις ὑπὸ τούτου μὴ βλάπτεται, οὐδὲ ἐγὼ βέβλαμμαι. εἰ δὲ ἡ πόλις βλάπτεται, οὐκ ὀργιστέον τῷ βλάπτοντι τὴν πόλιν. τί τὸ παρορώμενον; Πολλάκις ἐνθυμοῦ, τὸ τάχος τῆς παραφορᾶς καὶ ὑπεξαγωγῆς τῶν

ὄντων τε καὶ γινομένων. ἥ τε γὰρ οὐσία, οἷον ποταμὸς ἐν διηνεκεῖ ῥύσει, καὶ αἱ ἐνέργειαι ἐν συνεχέσι μεταβολαῖς, καὶ τὰ αἴτια ἐν μυρίαις τροπαῖς, καὶ σχεδὸν οὐδὲν ἑστώς, ὃ τὸ παρεγγύς. τὸ δὲ ἄπειρον τοῦ τε παρῳχηκότος, καὶ μέλλοντος ἀχανές, ᾧ πάντα ἐναφανίζεται. πῶς οὖν οὐ μωρός, ὁ ἐν τούτοις φυσώμενος, ἢ σπώμενος, ἢ σχετλιάζων, ὡς ἔν τινι χρόνῳ καὶ ἐπὶ μικρὸν, ἐνοχλήσαντι; μέμνησο τῆς συμπάσης οὐσίας, ἧς ὀλίγιστον μετέχεις, καὶ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος, οὗ βραχὺ καὶ ἀκαριαῖον σοι διάστημα ἀφώρισται, καὶ τῆς εἱμαρμένης, ἧς πόσον εἶ μέρος. Ἄλλος ἁμαρτάνει τι εἰς ἐμέ; ὄψεται. ἰδίαν ἔχει διάθεσιν, ἰδίαν ἐνέργειαν. ἐγὼ νῦν ἔχω, ὅ με θέλει νῦν ἔχειν ἡ κοινὴ φύσις, καὶ πράσσω, ὅ με νῦν πράσσειν θέλει ἡ ἐμὴ φύσις. Τὸ ἡγεμονικὸν, καὶ κυριεῦον τῆς ψυχῆς σου μέρος, ἄτρεπτον ἔστω, ὑπὸ τῆς ἐν τῇ σαρκὶ λείας ἢ τραχείας κινήσεως. καὶ μὴ συγκρινέσθω, ἀλλὰ περιγραφέτω αὐτό, καὶ περιοριζέτω τὰς πείσεις ἐκείνας ἐν τοῖς μορίοις. ὅταν δὲ ἀναδιδῶνται, κατὰ τὴν ἑτέραν συμπάθειαν, εἰς τὴν διάνοιαν, ὡς ἂν σώματι ἡνωμένῳ, τότε, πρὸς μὲν τὴν αἴσθησιν, φυσικὴν οὖσαν, οὐ πειρατέον ἀντιβαίνειν. τὴν δὲ ὑπόληψιν, τὴν ὡς περὶ ἀγαθοῦ ἢ κακοῦ, μὴ προστιθέτω τὸ ἡγεμονικὸν ἐξ αὐτοῦ. Συζῆν θεοῖς. Συζῇ

δὲ θεοῖς

δὲ θεοῖς, ὁ συνεχῶς δεικνὺς αὐτοῖς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ἀρεσκομένην μὲν τοῖς ἀπονεμομένοις, ποιοῦσαν δὲ ὅσα βούλεται ὁ δαίμων, ὃν ἑκάστῳ προστάτην καὶ ἡγεμόνα ὁ Ζεὺς ἔδωκεν, ἀπόσπασμα ἑαυτοῦ. οὗτος δέ ἐστιν, ὁ ἑκάστου νοῦς καὶ λόγος.

Τῷ γράσωνι μήτι ὀργίζῃ; μήτι τῷ ὀζοστόμῳ ὀργίζῃ; τί σοι ποιήσει; τοιοῦτον στόμα ἔχει, τοιαύτας μάλας ἔχει, ἀνάγκη τοιαύτην ἀποφορὰν ἀπὸ τοιούτων γίνεσθαι. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος λόγον ἔχει φησί, καὶ δύναται συννοεῖν ἐφιστάνων, τί πλημμελεῖ. εὖ σοι γένοιτο. τοιγαροῦν καὶ σὺ λόγον ἔχεις, κίνησον λογικῇ διαθέσει, λογικὴν διάθεσιν· δεῖξον, ὑπόμνησον. εἰ γὰρ ἐπαΐει, θεραπεύσεις, καὶ οὐ χρεία ὀργῆς. οὔτε τραγῳδὸς, οὔτε πόρνη. ὡς ἐξελθὼν ζῆν διανοῇ, οὕτως ἐνταῦθα ζῆν ἔξεστιν. Ἐὰν δὲ μὴ ἐπιτρέπωσι, τότε καὶ τοῦ ζῆν ἔξιθι, οὕτως μέντοι, ὡς μηδὲν κακὸν πάσχων. καὶ καπνός ἐστι, ἀπέρχομαι. τί αὐτὸ πρᾶγμα δοκεῖς. μέχρι δέ με τοιοῦτον οὐδὲν ἐξάγει, μένω ἐλεύθερος. καὶ οὐδείς με κωλύσει ποιεῖν, ἃ θέλω. θέλω δὲ κατὰ φύσιν, τοῦ λογικοῦ, καὶ κοινωνικοῦ ζώου.

Ὁ τοῦ ὅλου νοῦς, κοινωνικός. πεποίηκε γοῦν τὰ χείρω τῶν κρειττόνων ἕνεκεν· καὶ τὰ κρείττω, ἀλλήλοις συνήρμοσεν. ὁρᾷς πῶς ὑπέταξε, συνέταξε, καὶ τὸ κατ' ἀξίαν ἀπένειμεν ἑκάστοις, καὶ τὰ

κρατιστεύοντα εἰς ὁμόνοιαν ἀλλήλοις συνήγαγε. πῶς προσενήνεξαι μέχρι νῦν, θεοῖς, γονεῦσιν, ἀδελφοῖς, γυναικὶ, τέκνοις, διδασκάλοις, τροφεῦσι, φίλοις, οἰκείοις, οἰκέταις; εἰ πρὸς πάντας σοι μέχρι νῦν ἐστὶ τὸ μήτε τινὰ ῥέξαι ἐξαίσιον, μήτε εἰπεῖν; Ἀναμιμνήσκου δὲ, καὶ δι᾽ οἵων διελήλυθας, καὶ οἷα ἤρκεσας ὑπομεῖναι. καὶ ὅτι πλήρης ἤδη σοι ἱστορία τοῦ βίου, καὶ τελεία ἡ λειτουργία· καὶ πόσα ὦπται καλά, καὶ πόσων μὲν ἡδονῶν καὶ πόνων ὑπερεῖδες; πόσα δὲ ἔνδοξα παρεῖδες; εἰς ὅσους δὲ ἀγνώμονας εὐγνώμων ἐγένου; Διὰ τί συγχέουσιν ἄτεχνοι καὶ ἀμαθεῖς ψυχαὶ ἔντεχνον καὶ ἐπιστήμονα; τίς οὖν ψυχὴ ἔντεχνος καὶ ἐπιστήμων; ἡ εἰδυῖα ἀρχὴν καὶ τέλος. καὶ τὸν δι᾽ τῆς οὐσίας διήκοντα λόγον, καὶ διὰ παντὸς τοῦ αἰῶνος κατὰ περιόδους τεταγμένας οἰκονομοῦντα τὸ πᾶν. Ὅσον οὐδέπω σποδὸς, ἢ σκελετος, καὶ ἤτοι ὄνομα, ἢ οὐδὲ ὄνομα. τὸ δὲ ὄνομα, ψόφος καὶ ἀπήχημα. τὰ δὲ ἐν τῷ βίῳ πολυτίμητα, κενὰ, καὶ σαπρὰ, καὶ μικρὰ, καὶ κυνίδια διαδακνόμενα, καὶ παιδία φιλόνεικα, γελῶντα, εἶτα εὐθὺς κλαίοντα. πίστις δὲ καὶ αἰδὼς, καὶ δίκη, καὶ ἀλήθεια, πρὸς ὄλυμπον, ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης. Τί οὖν ἔτι τὸ ἐνταῦθα κατέχον; εἴγε τὰ μὲν αἰσθητὰ, εὐμετάβλητα,

βλητα,

βλητα, καὶ οὐχ ἑστῶτα· τὰ δὲ αἰσθητήρια, ἀμυδρὰ, καὶ εὐπαρατύπωτα. αὐτὸ δὲ τὸ ψυχάριον, ἀναθυμίασις ἀφ' αἵματος. τὸ δὲ εὐδοκιμεῖν παρὰ τοιούτοις, κενόν. τί οὖν περιμένεις; ἵλεως τὴν εἴτε σβέσιν, εἴτε μετάστασιν. ἕως δὲ ἐκείνης ὁ καιρὸς ἐφίσταται, τί ἀρκεῖ; τί δ' ἄλλο, ἢ θεοὺς μὲν σέβειν καὶ εὐφημεῖν· ἀνθρώπους δὲ εὖ ποιεῖν, καὶ ἀνέχεσθαι αὐτῶν, καὶ ἀπέχεσθαι. ὅσα δὲ ἐκτὸς ὅρων τοῦ κρεαδίου, καὶ τοῦ πνευματίου, ταῦτα μεμνῆσθαι μήτε σὰ ὄντα, μήτε ἐπὶ σοί. δύνασαι ἀεὶ εὐροεῖν, εἴγε καὶ ὁδεύειν, εἴγε καὶ ὁδῷ ὑπολαμβάνειν, καὶ πράσσειν δύο ταῦτα κοινὰ, τῇ τε τοῦ θεοῦ, καὶ τῇ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ παντὸς λογικοῦ ζώου ψυχῇ, τὸ μὴ ἐμποδίζεσθαι ὑπ' ἄλλου· καὶ τὸ ἐν τῇ δικαϊκῇ διαθέσει καὶ πράξει ἔχειν τὸ ἀγαθὸν, καὶ ἐνταῦθα τὴν ὄρεξιν ἀπολήγειν. Εἰ μήτε κακία ἐστὶ τοῦτο ἐμὴ, μήτε ἐνέργεια κατὰ κακίαν ἐμήν· μήτε τὸ κοινὸν βλάπτεται, τί ὑπὲρ αὐτοῦ διαφέρομαι; τίς δὲ βλάβη τοῦ κοινοῦ; μὴ ὁλοσχερῶς τῇ φαντασίᾳ συναρπάζεσθαι· ἀλλὰ βοηθεῖν μὲν κατὰ δύναμιν, καὶ κατ' ἀξίαν, κἂν εἰς τὰ μέσα ἐλαττῶνται. μὴ μέντοι βλάβην αὐτὸ φαντάζεσθαι, κακὸν γὰρ ἔθος. ἀλλ' ὡς ὁ γέρων, ἀπελθὼν, τὸν τοῦ θρέπτου ῥόμβον ἀπῄτει, μεμνημένος ὅτι ῥόμβος· οὕτως οὖν καὶ

ὧδε. ἐπεί τοι γίνῃ καλῶν ἐπὶ τῶν ἐμβόλων, ἄνθρωπε ἐπελάθου τί ταῦτα ἦν; ναὶ ἀλλὰ τούτοις προσεπεσόδασι. διὰ τοῦτ' οὖν καὶ σὺ μωρὸς γένῃ; ἐγενόμην ποτέ ὁπουδήποτε καταλειφθεὶς εὔμοιρος ἄνθρωπος, τὸ δὲ εὔμοιρος ἀγαθὴν μοῖραν σεαυτῷ ἀπονείμας. ἀγαθαὶ δὲ μοῖραι, ἀγαθαὶ τροπαὶ ψυχῆς, ἀγαθαὶ ὁρμαί, ἀγαθαὶ πράξεις.

ΜΑΡΚΟΥ ἈΝΤΩΝΙνου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν βιβλίον ϛ.

Η ΤΩΝ ὅλων οὐσία, εὐπειθής, καὶ εὐτρεπής· ὁ δὲ ταύτην διοικῶν λόγος οὐδεμίαν ἐν ἑαυτῷ αἰτίαν ἔχει τοῦ κακοποιεῖν. κακίαν γὰρ οὐκ ἔχει, οὐδέ τι κακῶς ποιεῖ· οὐδὲ βλάπτεταί τι ὑπ' ἐκείνου. πάντα δὲ κατ' ἐκεῖνον γίνεται, καὶ περαίνεται. Μὴ διαφέρου πότερον ῥιγῶν, ἢ θαλπόμενος τὸ πρέπον ποιεῖς· καὶ πότερον νυστάζων, ἢ ἱκανῶς ὕπνου ἔχων, καὶ πότερον κακῶς ἀκούων, ἢ εὐφημούμενος, καὶ πότερον ἀποθνήσκων, ἢ πράττων τι ἀλλοῖον. μία γὰρ τῶν βιωτικῶν πράξεων

καὶ

καὶ αὕτη ἐστὶ, καθ' ἣν ἀποθνήσκομεν. ἀρκεῖ οὖν καὶ ἐπὶ ταύτης τὸ παρὸν εὖ θέσθαι. Ἔσω βλέπε. μηδενὸς πράγματος μήτε ἡ ἰδία ποιότης, μήτε ἡ ἀξία παρατρεχέτω σε. πάντα τὰ ὑποκείμενα τάχιστα μεταβάλλει, καὶ ἤτοι ἐκθυμιαθήσεται, εἴπερ ἥνωται ἡ οὐσία, ἢ σκεδασθήσεται. ὁ διοικῶν λόγος οἶδε πῶς διακείμενος, καὶ τί ποιεῖ, καὶ ἐπὶ τίνος ὕλης. Ἄριστος τρόπος τοῦ ἀμύνεσθαι, τὸ μὴ ἐξομοιοῦσθαι. Ἑνὶ τέρπου, καὶ προσαναπαύου, τῷ ἀπὸ πράξεως κοινωνικῆς μεταβαίνειν ἐπὶ πρᾶξιν κοινωνικὴν σὺν μνήμῃ θεοῦ. τὸ ἡγεμονικόν ἐστι, τὸ ἑαυτὸ ἐγεῖρον καὶ τρέπον, καὶ ποιοῦν μὲν ἑαυτὸ οἷον ἂν καὶ θέλῃ· ποιοῦν δὲ ἑαυτῷ φαίνεσθαι πᾶν τὸ συμβαῖνον, οἷον αὐτὸ θέλει κατὰ τὴν τῶν ὅλων φύσιν ἕκαστα περαίνεται. οὐ γὰρ κατ' ἄλλην γέ τινα φύσιν, ἤτοι ἔξωθεν περιέχουσαν, ἢ ἐμπεριεχομένην ἔνδον, ἢ ἔξω ἀπηρτημένην, ἤτοι κυκεὼν, καὶ ἀντεμπλοκὴ, καὶ σκεδασμὸς· ἢ ἕνωσις καὶ τάξις, πρόνοια. εἰ μὲν οὖν τὰ πρότερα, τί καὶ ἐπιθυμῶ εἰκαίῳ συγκρίματι, καὶ φυρμῷ τοιούτῳ ἐνδιατρίβειν; τί δέ μοι καὶ μέλει ἄλλου τινὸς, ἢ τοῦ ὁπωσποτε αἶα γίνεσθαι; τί δὲ καὶ ταράσσομαι; ἥξει γὰρ ἐπ' ἐμὲ ὁ σκεδασμὸς ὅ, τι ἂν ποιῶ. εἰ δὲ θάτερά ἐστι, σέβω καὶ εὐσταθῶ, καὶ θαῤ-

ἕδω τῷ διοικοῦντι. Ὅταν ἀναγκασθῇς ὑπὸ τῶν περιεστηκότων οἱονεὶ διαταραχθῆναι, ταχέως ἐπάνιθι εἰς ἑαυτὸν, καὶ μὴ ὑπὲρ τὰ ἀναγκαῖα ἐξίστασο τοῦ ῥυθμοῦ. ἔσῃ γὰρ ἐγκρατέστερος τῆς ἁρμονίας τῷ συνεχῶς εἰς αὐτὴν ἐπανέρχεσθαι.

Εἰ μητρυιάν τε ἅμα εἶχες καὶ μητέρα, ἐκείνην τ' ἂν ἐθεράπευες, καὶ ὅμως ἡ ἐπάνοδός σοι πρὸς τὴν μητέρα συνεχὴς ἐγίνετο. τοῦτό σοι νῦν ἐστὶν ἡ αὐλὴ, καὶ φιλοσοφία· ὧδε πολλάκις ἐπάνιθι καὶ προσαναπαύου ταύτῃ, δι' ἣν καὶ τὰ ἐκεῖ σοι ἀνεκτὰ φαίνεται, καὶ σὺ ἐν αὐτοῖς ἀνεκτός.

Οἷον δὴ τὸ φαντασίαν λαμβάνειν ἐπὶ τῶν ὄψων, καὶ τῶν τοιούτων ἐδωδίμων· ὅτι νεκρὸς οὗτος ἰχθύος, οὗτος δὲ νεκρὸς ὄρνιθος, ἢ χοίρου. καὶ πάλιν ὅτι ὁ Φαλέρνος, χυλάριόν ἐστι σταφυλίου· καὶ ἡ περιπόρφυρος, τρίχια προβατίου αἱματίῳ κόγχης δεδευμένα, καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν συνουσίαν, ἐντερίου παράτριψις, καὶ μετά τινος σπασμοῦ μυξαρίου ἔκκρισις, οἷαι δὴ αὗταί εἰσιν αἱ φαντασίαι καθικνούμεναι αὐτῶν τῶν πραγμάτων καὶ διεξιοῦσαι δι' αὐτῶν, ὥστε ὁρᾶν ἅτινά ποτ' ἐστίν. οὕτως δεῖ παρ' ὅλον τὸν βίον ποιεῖν, καὶ ὅπου λίαν ἀξιοπιστότατα πράγματα φαντάζεται, ἀπογυμνοῦν αὐτὰ, καὶ τὴν εὐτέλειαν αὐτῶν καθορᾶν, καὶ τὴν ἱστορίαν ὑφ' ἧς σεμνύνεται περιαιρεῖν. δεινὸς γὰρ

ὁ τῦφος

ὁ τῦφος παραλογιστής, καὶ ὅτε δοκεῖς μάλιστα περὶ τὰ σπουδαῖα καταγίνεσθαι, τότε μάλιστα καταγοητεύει. Ὅρα γοῦν ὁ Κράτης, τί περὶ αὐτοῦ τοῦ Ξενοκράτους λέγει. Τὰ πλεῖστα ὧν ἡ πληθὺς θαυμάζει, εἰς γενικώτατα ἀνάγεται, τὰ ὑπὸ ἕξεως ἢ φύσεως συνεχόμενα· λίθους, ξύλα, συκᾶς, ἀμπέλους, ἐλαίας· τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ὀλίγῳ μετριωτέρων, εἰς τὰ ὑπὸ ψυχῆς. οἷον, ποίμνας, ἀγέλας· τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἔτι χαριεστέρων, εἰς τὰ ὑπὸ λογικῆς ψυχῆς, οὐ μέντοι καθολικῆς, ἀλλὰ καθὸ τεχνικὴ, ἢ ἄλλως πως ἐντρεχής, ἢ κατὰ ψιλὸν, τὸ πλῆθος ἀνδραπόδων κεκτῆσθαι. Ὁ δὲ ψυχὴν λογικὴν καθολικὴν καὶ πολιτικὴν τιμῶν, οὐδὲν ἔτι τῶν ἄλλων ἐπιστρέφεται, πρὸ ἁπάντων δὲ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν λογικῶς καὶ κοινωνικῶς ἔχουσαν, καὶ κινουμένην διασώζει, καὶ τῷ ὁμογενεῖ εἰς τοῦτο συνεργεῖ. Τὰ μὲν σπεύδει γίνεσθαι, τὰ δὲ σπεύδει γεγονέναι, καὶ τοῦ γινομένου δὲ ἤδη τι ἀπέσβη. ῥύσεις καὶ ἀλλοιώσεις, ἀνανεοῦσι τὸν ἄπειρον αἰῶνα τὸν κόσμον διηνεκῶς, ὥσπερ ἡ τοῦ χρόνου ἀδιάλειπτος φορὰ νέον ἀεὶ παρέχεται. Ἐν δὴ τούτῳ τῷ ποταμῷ, τί ἄν τις τούτων τῶν παραθεόντων ἐκτιμήσειεν, ἐφ' οὗ στῆναι οὐκ ἔξεστιν; ὥσπερ εἴ τις τι τῶν παραπετομένων στρουθίων φιλεῖν ἄρξαιτο, τὸ δ' ἤδη ἐξ ὀφθαλμῶν

ἀπελή-

ἀπελήλυθεν. τοιοῦτον δή τι καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ ἑκάστου, οἷον ἡ ἀφ᾽ αἵματος ἀναθυμίασις, καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἀέρος ἀνάπνευσις. ὁποῖον γάρ ἐστι τὸ ἅπαξ ἑλκύσαι τὸν ἀέρα καὶ ἀποδοῦναι, ὅπερ παρ᾽ ἕκαστον ποιοῦμεν, τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ τὴν πᾶσαν ἀναπνευστικὴν δύναμιν, ἣν χθὲς καὶ πρώην ἀποτεχθεὶς ἐκτήσω, ἀποδοῦναι ἐκεῖ, ὅθεν τὸ πρῶτον ἔσπασας. ὡς τὰ φυτὰ τίμιον οὔτε τὸ διαπνεῖσθαι, οὔτε τὸ ἀναπνεῖν ὡς τὰ βοσκήματα καὶ τὰ θηρία· οὔτε τὸ τυποῦσθαι κατὰ φαντασίαν. οὔτε τὸ νευροσπαστεῖσθαι καθ᾽ ὁρμήν, οὔτε τὸ συναγελάζεσθαι, οὔτε τὸ τρέφεσθαι· τοῦτο γὰρ ὅμοιον τῷ ἀποκρίνειν τὰ περιττώματα τῆς τροφῆς. τί οὖν τίμιον; τὸ κροτεῖσθαι; οὐχί οὐκοῦν οὐδὲ τὸ ὑπὸ γλωσσῶν κροτεῖσθαι· αἱ γὰρ παρὰ τῶν πολλῶν εὐφημίαι, κρότος γλωσσῶν. ἀφῆκας οὖν καὶ τὸ δοξάριον, τί καταλείπεται τίμιον; Δοκῶ μὲν τὸ κατὰ τὴν ἰδίαν κατασκευὴν κινεῖσθαι, καὶ ἴσχεσθαι. ἐφ᾽ ὃ καὶ αἱ ἐπιμέλειαι ἄγουσι καὶ αἱ τέχναι. ἥ τε γὰρ τέχνη πᾶσα τούτου στοχάζεται. ἵνα τὸ κατασκευασθὲν ἐπιτηδείως ἔχῃ πρὸς τὸ ἔργον πρὸς ὃ κατεσκεύασται. ὅτε φυτουργὸς ὁ ἐπιμελούμενος τῆς ἀμπέλου, καὶ ὁ πωλοδάμνης, καὶ ὁ τοῦ κυνὸς ἐπιμελούμενος τοῦτο ζητεῖ. αἱ δὲ παιδαγωγίαι, αἱ διδασκαλίαι ἐπὶ τί σπεύδουσιν. ὧδε οὖν τὸ τίμιον. καὶ

τοῦτο

τοῦτο μὲν ἂν εὖ ἔχῃ, οὐδὲν τῶν ἄλλων περιποιήσῃ σεαυτῷ· οὐ παύσῃ καὶ ἄλλα πολλὰ τιμῶν; οὔτ' οὖν ἐλεύθερος ἔσῃ, οὔτε αὐτάρκης οὔτε ἀπαθής. ἀνάγκη γὰρ φθονεῖν, ζηλοτυπεῖν, ὑφορᾶσθαι τοὺς ἀφελέσθαι ἐκεῖνα δυναμένους· ἐπιβουλεύειν τοῖς ἔχουσι τὸ τιμώμενον ὑπὸ σοῦ· ὅλως πεφύρθαι ἀνάγκη τὸν ἐκείνων τινὸς ἐνδεῆ. προσέτι δὲ πολλὰ καὶ τοῖς θεοῖς μέμφεσθαι. ἡ δὲ τῆς ἰδίας διανοίας αἰδὼς καὶ τιμὴ, σεαυτῷ τε ἀρεστόν σε ποιήσει, καὶ τοῖς κοινωνικοῖς εὐάρμοστον, καὶ τοῖς θεοῖς σύμφωνον, τουτέστιν, ἐπαινοῦντα ὅσα ἐκεῖνοι διανέμουσι καὶ διατετάχασιν. Ἄνω, κάτω, κύκλῳ φοραὶ τῶν στοιχείων. ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς κίνησις ἐν οὐδεμιᾷ τούτων, ἀλλὰ θειότερόν τι, καὶ ὁδῷ δυσεπινοήτῳ προϊοῦσα εὐοδεῖ. Οἷόν ἐστι ὃ ποιοῦσιν. τοὺς μὲν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ χρόνου, καὶ μεθ' ἑαυτῶν ζῶντας ἀνθρώπους εὐφημεῖν οὐ θέλουσιν. αὐτοὶ δὲ ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων εὐφημηθῆναι, οὓς οὔτε εἶδον ποτὲ, οὔτε ὄψονται, περὶ πολλοῦ ποιοῦνται. τοῦτο δὲ ἐγγύς ἐστι τῷ λυπηθῆναι ἂν, ὅτι οὐχὶ καὶ οἱ προγενέστεροι περὶ σοῦ λόγους εὐφήμους ἐποιοῦντο. Μὴ εἴ τι αὐτῷ σοὶ δυσκατόρθωτον, τοῦτο ἀνθρώπῳ ἀδύνατον ὑπολαμβάνειν. ἀλλ' εἴ τι ἀνθρώπῳ δυνατὸν καὶ οἰκεῖον, τοῦτο καὶ σεαυτῷ ἐφικτὸν νόμιζε. Ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ ὄνυξι κατέδρυψέ τις, καὶ τῇ κεφαλῇ ἐρραγεὶς, πληγὴν ἐποίησεν.

ἀλλ'

ἀλλ' οὔτε ἐπισημαινόμεθα, οὔτε προσκόπτομεν, οὔτε ὑφορώμεθα ὕστερον ὡς ἐπίβουλον, καίτοι φυλαττόμεθα, οὐ μέντοι ὡς ἐχθρόν· οὐδὲ μεθ' ὑποψίας, ἀλλ' ἐκκλίσεως εὐμενοῦς. τοιοῦτόν τοι γινέσθω καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς μέρεσι τοῦ βίου. πολλὰ παρενθυμώμεθα τῶν οἷον προσγυμναζομένων. ἔξεστι γὰρ ὡς ἔφην ἐκκλίνειν, καὶ μηδὲ ὑποπτεύειν, μηδὲ ἀπέχθεσθαι. Εἴ τις με ἐλέγξαι καὶ παραστῆσαί μοι, ὅτι οὐκ ὀρθῶς ὑπολαμβάνω, ἢ πράσσω, δύναται, χαίρων μεταθήσομαι. ζητῶ γὰρ τὴν ἀλήθειαν, ὑφ' ἧς οὐδεὶς πώποτε ἐβλάβη. βλάπτεται δὲ ὁ ἐπιμένων ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀπάτης καὶ ἀγνοίας. ἐγὼ δὲ ἐμαυτοῦ καθῆκον ποιῶ. τὰ ἄλλα με οὐ περισπᾷ. ἤτοι γὰρ ἄψυχα, ἢ ἄλογα, ἢ πεπλανημένα, καὶ τὴν ὁδὸν ἀγνοοῦντα. τοῖς μὲν ἀλόγοις ζώοις, καὶ καθόλου πράγμασι καὶ ὑποκειμένοις, ὡς λόγον ἔχων, λόγον μὴ ἔχουσι χρῶ μεγαλοφρόνως καὶ ἐλευθέρως. τοῖς δὲ ἀνθρώποις, ὡς λόγον ἔχουσι χρῶ κοινωνικῶς. ἐφ' ἅπασι δὲ θεοὺς ἐπικαλοῦ, καὶ μὴ διαφέρου πρὸς τὸ πόσῳ χρόνῳ ταῦτα πράξεις. ἀρκοῦσι γὰρ καὶ τρεῖς ὧραι τοιαῦται. Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν, καὶ ὁ ὀρεωκόμος αὐτοῦ ἀποθανόντες εἰς τὸ αὐτὸ κατέστησαν. ἢ γὰρ ἐλήφθησαν εἰς τοὺς αὐτοὺς τοῦ κόσμου σπερματικοὺς λόγους· ἢ διεσκεδάσθησαν ὁμοίως εἰς τὰς ἀτόμους. Ἐνθυμήθητι πόσα κατὰ τὸν αὐτὸν ἀκαριαῖον χρόνον ἐν ἑκάστῳ ἡμῶν ἅμα γίνεται,

ται,

ται, σωματικὰ ὁμοῦ καὶ ψυχικά, καὶ οὕτως οὐ θαυμάσεις εἰ πολὺ πλείω, μᾶλλον δὲ πάντα τὰ γινόμενα ἐν τῷ ἑνί τε καὶ σύμπαντι, ὃ δὴ κόσμον ὀνομάζομεν, ἅμα ἐνυφίσταται. ἐάν τίς σοι προβάλῃ πῶς γράφεται τὸ Ἀντωνίνου ὄνομα; μή τι κατεντεινόμενος προοίσῃ ἕκαστον τῶν στοιχείων; τί οὖν ἐὰν ὀργίζωνται, μὴ ἀντοργιῇ; μή τι οὐκ ἐξαριθμήσῃ πράως, προϊὼν ἕκαστον τῶν γραμμάτων; οὕτως οὖν καὶ ἐνθάδε μέμνησο, ὅτι πᾶν καθῆκον ἐξ ἀριθμῶν τινων συμπληροῦται. τούτους δεῖ τηροῦντα, καὶ μὴ θορυβούμενον, μηδὲ τοῖς δυσχεραίνουσιν ἀντιδυσχεραίνοντα, περαίνειν ὁδῷ τὸ προκείμενον. πῶς ὠμόν ἐστι μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς ἀνθρώποις ὁρμᾶν ἐπὶ τὰ φαινόμενα αὐτοῖς οἰκεῖα καὶ συμφέροντα. καίτοι τρόπον τινὰ οὐ συγχωρεῖς αὐτοῖς τοῦτο ποιεῖν, ὅταν ἀγανακτεῖς ὅτι ἁμαρτάνουσι. φέρονται γὰρ πάντως ὡς ἐπὶ οἰκεῖα καὶ συμφέροντα αὐτοῖς. Ἀλλ' οὐκ ἔχει οὕτως. οὐκοῦν δίδασκε, καὶ δείκνυε, μὴ ἀγανάκτει. Θάνατος ἀνάπαυλα αἰσθητικῆς ἀντιτυπίας, καὶ ὁρμητικῆς νευροσπαστείας, καὶ διανοητικῆς διεξόδου, καὶ τῆς πρὸς τὴν σάρκα λειτουργίας. αἰσχρόν ἐστιν ἐν ᾧ βίῳ τὸ σῶμά σοι μὴ ἀπαυδᾷ, ἐν τούτῳ τὴν ψυχὴν προαπαυδᾶν. Ὅρα μὴ ἀποκαισαρωθῇς, μὴ βαφῇς. γίνεται γάρ. τήρησον οὖν σεαυτὸν ἁπλοῦν, ἀγαθόν, ἀκέραιον, σεμνόν, ἄκομψον, τοῦ δικαίου φίλον, θεοσεβῆ, εὐμενῆ, φιλόστοργον, ἐρρωμένον πρὸς τὰ

πρέποντα

πρέποντα ἔργα ἀγώνισαι, ἵνα τοιοῦτος συμμείνῃς, οἷόν σε ἠθέλησε ποιῆσαι φιλοσοφία. Αἰδοῦ θεούς, σῷζε ἀνθρώπους, βραχὺς ὁ βίος, εἷς καρπὸς τῆς ἐπιγείου ζωῆς διάθεσις ὁσία, καὶ πράξεις κοινωνικαί. Πάντα ὡς Ἀντωνίνου μαθητής. τὸ ὑπὲρ τῶν κατὰ λόγον πρασσομένων εὔτονον ἐκείνου, καὶ τὸ ὁμαλὲς πανταχοῦ, καὶ τὸ ὅσιον, καὶ τὸ εὔδιον τοῦ προσώπου, καὶ τὸ μειλίχιον, καὶ τὸ ἀκενόδοξον· καὶ τὸ περὶ τὴν κατάληψιν τῶν πραγμάτων φιλότιμον. καὶ ὡς ἐκεῖνος οὐκ ἄν τι ὅλως παρῆκεν, μὴ πρότερον εὖ μάλα κατιδὼν, καὶ σαφῶς νοήσας, καὶ ὡς ἔφερεν ἐκεῖνος τοὺς ἀδίκως αὐτὸν μεμφομένους μὴ ἀντιμεμφόμενος. καὶ ὡς ἐπ᾽ οὐδὲν ἔσπευδεν, καὶ ὡς διαβολὰς οὐκ ἐδέχετο· καὶ ὡς ἀκριβὴς ἦν ἐξεταστὴς ἠθῶν καὶ πράξεων· καὶ οὐκ ὀνειδιστὴς, οὐ ψοφοδεὴς, οὐχ ὑπόπτης, οὐ σοφιστής· καὶ ὡς ὀλίγοις ἀρκούμενος, οἷον οἰκήσει, στρωμνῇ, ἐσθῆτι, τροφῇ, ὑπηρεσίᾳ. καὶ ὡς φιλόπονος, καὶ μακρόθυμος, καὶ οἷος μὲν ἐν τῷ μέχρι ἑσπέρας διὰ τὴν λιτὴν δίαιταν, μηδὲ τοῦ ἀποκρίνειν τὰ περιττώματα παρὰ τὴν συνήθη ὥραν χρῄζων, καὶ τὸ βέβαιον καὶ ὅμοιον ἐν ταῖς φιλίαις αὐτοῦ· καὶ τὸ ἀνέχεσθαι ἀντιβαινόντων παρρησιαστικῶς ταῖς γνώμαις αὐτοῦ καὶ χαίρειν, εἴ τις δεικνύοι κρεῖττον, καὶ ὡς θεοσεβὴς χωρὶς δεισιδαιμονίας,

μονίας, ἵν' οὕτως εὐσυνειδήτῳ σοι ἐπιστῇ ἡ τελευταία ὥρα ὡς ἐκείνῳ. Ἀνάνηφε καὶ ἀνακαλοῦ σεαυτὸν, καὶ ἐξυπνισθεὶς πάλιν καὶ ἐννοήσας ὅτι ὄνειροί σοι ἠνώχλουν, πάλιν ἐγρηγορὼς βλέπε ταῦτα ὡς ἐκεῖνα ἔβλεπες. Ἐκ σωματίου εἰμὶ καὶ ψυχῆς. Τῷ μὲν οὖν σωματίῳ, πάντα ἀδιάφορα. οὐδὲ γὰρ δύναται διαφέρεσθαι. τῇ δὲ διάνοια ἀδιάφορα, ὅσα μὴ ἔστιν αὐτῆς ἐνεργήματα. ὅσα δέ γε αὐτῆς ἐστὶν ἐνεργήματα, ταῦτα πάντα ἐπ' αὐτῇ ἐστίν. καὶ τούτων μέντοι τὰ περὶ μόνον τὸ παρὸν πραγματεύεται. τὰ γὰρ μέλλοντα καὶ παρῳχηκότα ἐνεργήματα αὐτῆς, καὶ αὐτὰ ἤδη ἀδιάφορα. Οὐκ ἔστιν ὁ πόνος τῇ χειρὶ, οὐδὲ τῷ ποδὶ παρὰ φύσιν, μέχρις ἂν ποιῇ ὁ ποὺς τὸ τοῦ ποδὸς, καὶ ἡ χεὶρ τὰ τῆς χειρός. οὕτως οὖν οὐδὲ ἀνθρώπῳ ὡς ἀνθρώπῳ παρὰ φύσιν ἐστὶν ὁ πόνος, μέχρις ἂν ποιῇ τὰ τοῦ ἀνθρώπου. εἰ δὲ παρὰ φύσιν αὐτῷ οὐκ ἔστιν, οὐδὲ κακὸν οὐκ ἔστιν αὐτῷ. Ἡλίκας ἡδονὰς ἥσθησαν λῃσταὶ κίναιδοι, πατραλοῖαι, τύραννοι; οὐχ ὁρᾷς πῶς οἱ βάναυσοι τεχνῖται ἁρμόζονται μὲν ἄχρι τινὸς πρὸς τοὺς ἰδιώτας, οὐδὲν ἧσσον μέντοι ἀντέχονται τοῦ λόγου τῆς τέχνης, καὶ τούτου ἀποστῆναι οὐχ ὑπομένουσιν; Οὐ δεινὸν εἰ ὁ ἀρχιτέκτων, καὶ ὁ ἰατρὸς μᾶλλον αἰδέσονται τὸν τῆς ἰδίας τέχνης λόγον, ἢ ὁ ἄνθρωπος τὸν ἑαυτοῦ, ὃς αὐτῷ κοινός ἐστι πρὸς τοὺς θεούς. Ἡ Ἀσία, ἡ Εὐρώπη, γωνίαι τοῦ κόσμου, πᾶν πέλαγος, σταγὼν τοῦ κόσμου, Ἄθως βω-

λάριον

λάθειον τοῦ κόσμου. πᾶν τὸ ἐνεστὼς τοῦ χρόνου, στιγμὴ τοῦ αἰῶνος. πάντα μικρά, εὔτρεπτα, ἐναφανιζόμενα, πάντα ἐκεῖθεν ἔρχεται, ἀπ' ἐκείνου τοῦ κοινοῦ ἡγεμονικοῦ ὁρμήσαντα, ἢ κατ' ἐπακολούθησιν. καὶ τὸ χάσμα οὖν τοῦ λέοντος, καὶ τὸ δηλητήριον, καὶ πᾶσα κακουργία, ὡς ἄκανθα, ὡς βόρβορος, ἐκείνων ἐπιγεννήματα, τῶν σεμνῶν καὶ καλῶν. μὴ οὖν αὐτὰ ἀλλότρια τούτου, οὗ σέβεις φαντάζου. ἀλλὰ τὴν πάντων πηγὴν ἐπιλογίζου. ὁ τὰ νῦν ἰδών, πάντα ἑώρακεν, ὅσα τε ἐξ ἀϊδίου ἐγένετο, καὶ ὅσα εἰς τὸ ἄπειρον ἔσται. πάντα γὰρ ὁμογενῆ καὶ ὁμοειδῆ. πολλάκις ἐνθυμοῦ τὴν ἐπισύνδεσιν πάντων, τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ σχέσιν πρὸς ἄλληλα. τρόπον γάρ τινα, πάντα ἀλλήλοις ἐπιπέπλεκται, καὶ πάντα, κατὰ τοῦτο, φίλα ἀλλήλοις ἐστί. καὶ γὰρ ἄλλῳ ἑξῆς ἐστι τοῦτο, διὰ τὴν τοπικὴν κίνησιν, καὶ σύμπνοιαν, καὶ τὴν ἕνωσιν τῆς οὐσίας. οἷς συγκεκλήρωσαι πράγμασι, τούτοις συνάρμοζε σεαυτόν· καὶ οἷς συνείληχας ἀνθρώποις, τούτους φίλει, ἀλλ' ἀληθινῶς. ὄργανον, ἐργαλεῖον, σκεῦος πᾶν, εἰ πρὸς ὃ κατεσκεύασται, ποιεῖ, εὖ ἔχει. καίτοι ἐκεῖ ὁ κατασκευάσας, ἐκποδών· ἐπὶ δὲ τῶν ὑπὸ φύσεως συνεχομένων, ἔνδον ἐστί, καὶ παραμένει ἡ κατασκευάσασα δύναμις· καθὸ καὶ μᾶλλον αἰδεῖσθαι αὐτὴν δεῖ, καὶ νομίζειν, ἐὰν κατὰ τὸ βούλημα ταύτης ἔχῃς, καὶ διεξαγάγῃς, ἔχειν σοι πάντα κατὰ νοῦν, ἔχει δὲ οὕτως καὶ τῷ

παντὶ κατὰ νοῦν τὰ ἑαυτοῦ. Ὅτι ἂν τῶν ἀπροαιρέτων ὑποστήσῃς αὑτῷ ἀγαθὸν, ἢ κακὸν, ἀνάγκη κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ τοιούτου κακοῦ ἢ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ τοιούτου ἀγαθοῦ, μέμψασθαί σε θεοῖς, καὶ ἀνθρώπους δὲ μισῆσαι, τοὺς αἰτίους ὄντας, ἢ ὑποπτευομένους ἔσεσθαι τῆς ἀποτυχίας, ἢ τῆς περιπτώσεως. Καὶ ἀδικοῦμεν δὲ πολλὰ, διὰ τὴν πρὸς ταῦτα διαφοράν. ἐὰν δὲ μόνα τὰ ἐφ' ἡμῖν ἀγαθὰ καὶ κακὰ κρίνωμεν, οὐδεμία αἰτία καταλείπεται, οὔτε θεῷ ἐγκαλέσαι, οὔτε πρὸς ἄνθρωπον στῆναι στάσιν πολεμίου. Πάντες εἰς ἓν ἀποτέλεσμα συνεργοῦμεν, οἱ μὲν εἰδότως καὶ παρακολουθητικῶς, οἱ δὲ ἀνεπιστάτως. ὥσπερ καὶ τοὺς καθεύδοντας οἶμαι, ὁ Ἡράκλειτος, ἐργάτας εἶναι λέγει, καὶ συνεργοὺς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ γινομένων. ἄλλος δὲ κατ' ἄλλο συνεργεῖ, ἐκ περιουσίας δὲ, καὶ ὁ μεμφόμενος, καὶ ὁ ἀντιβαίνειν πειρώμενος, καὶ ἀναιρεῖν τὰ γινόμενα. Καὶ γὰρ τοῦ τοιούτου ἔχρῃζεν ὁ κόσμος. λοιπὸν οὖν σύνες εἰς τίνας ἑαυτὸν κατατάσσεις· ἐκεῖνος μὲν γὰρ πάντως σοι καλῶς χρήσεται, ὁ τὰ ὅλα διοικῶν. καὶ παραδέξεταί σε εἰς μέρος τι τῶν συνεργῶν καὶ συνεργητικῶν. ἀλλὰ σὺ μὴ τοιοῦτο μέρος γένῃ, οἷος ὁ εὐτελὴς καὶ γελοῖος στίχος ἐν τῷ δράματι, οὗ Χρύσιππος μέμνηται. Μήτι ὁ ἥλιος τὰ τοῦ ὑετοῦ ἀξιοῖ ποιεῖν; μήτι ὁ Ἀσκληπιὸς, τὰ τῆς καρποφόρου; τί δὲ τῶν ἄστρων ἕκαστον, οὐχὶ διάφορα μὲν, συνερ-

γεῖ δὲ πρὸς ταυτόν; Εἰ μὲν οὖν ἐβουλεύσαντο περὶ ἐμοῦ, καὶ τῶν ἐμοὶ συμβῆναι ὀφειλόντων, οἱ θεοί, καλῶς ἐβουλεύσαντο. ἄβουλον γὰρ θεόν, οὐδὲ ἐπινοῆσαι ῥᾴδιον. κακοποιῆσαι δέ με, διὰ τίνα αἰτίαν ἔμελλον ὁρμᾶν; τί γὰρ αὐτοῖς, ἢ τῷ κοινῷ, οὗ μάλιστα προνοοῦνται, ἐκ τούτου περιεγίνετο; εἰ δὲ μὴ ἐβουλεύσαντο κατ᾽ ἰδίαν περὶ ἐμοῦ, περί γε τῶν κοινῶν πάντως ἐβουλεύσαντο, οἷς κατ᾽ ἐπακολούθησιν, καὶ ταῦτα συμβαίνοντα, ἀσπάζεσθαι καὶ στέργειν ὀφείλω. εἰ δ᾽ ἄρα περὶ μηδενὸς βουλεύονται, πιστεύειν μὲν οὐχ ὅσιον. ἢ μηδὲ θύωμεν, μηδὲ εὐχώμεθα, μηδὲ ὀμνύωμεν, μηδὲ τὰ ἄλλα πράσσωμεν, ἃ περὶ ἕκαστα, ὡς πρὸς παρόντας καὶ συμβιοῦντας τοὺς θεούς, πράσσομεν. εἰ δὲ ἄρα περὶ μηδενὸς τῶν καθ᾽ ἡμᾶς βουλεύονται· ἐμοὶ μὲν ἔξεστι περὶ ἐμαυτοῦ βουλεύεσθαι· ἐμοὶ δέ ἐστι σκέψις περὶ τοῦ συμφέροντος. συμφέρει δὲ ἑκάστῳ, τὸ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ κατασκευήν, καὶ φύσιν. ἡ δὲ ἐμὴ φύσις λογικὴ καὶ πολιτική· πόλις καὶ πατρίς, ὡς μὲν Ἀντωνίνῳ μοι, ἡ Ῥώμη: ὡς δὲ ἀνθρώπῳ, ὁ κόσμος. τὰ ταῖς πόλεσιν οὖν ταύταις ὠφέλιμα, μόνα ἐστί μοι ἀγαθά. Ὅσα ἑκάστῳ συμβαίνει, ταῦτα τῷ ὅλῳ συμφέρει. ἤρκει τοῦτο, ἀλλ᾽ ἔτι ἐκεῖνο ὡς ἐπίπαν ὄψει παραφυλάξας. ὅσα ἀνθρώπῳ, ἢ ἑτέροις ἀνθρώποις. κοινότερον δὲ νῦν τὸ συμφέρον ἐπὶ τῶν μέσων λαμβανέσθω.

νέσθω. Ὥσπερ προσίστασταί σοι τὰ ἀμφὶ τῷ θεάτρῳ, καὶ τοῖς τοιούτοις χωρίοις, ὡς ἀεὶ τὰ αὐτὰ ὁρώμενα, καὶ τὸ ὁμοειδὲς προσκορῆ τὴν θέαν ποιεῖ· τοῦτο καὶ ἐπὶ ὅλου τοῦ βίου πάσχειν. πάντα γὰρ ἄνω κάτω τὰ αὐτὰ, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν. μέχρι τίνος οὖν; ἐννόει συνεχῶς παντοίους ἀνθρώπους, καὶ παντοίων μὲν ἐπιτηδευμάτων, παντοδαπῶν δὲ ἐθνῶν, τεθνεῶτας. ὥστε κατιέναι τοῦτο μέχρι Φιλιστίωνος καὶ Φοίβου, καὶ Ὀριγανίωνος. μέτιθι νῦν ἐπὶ τὰ ἄλλα φῦλα. ἐκεῖ δὴ μεταβαλεῖν ἡμᾶς δεῖ, ὅπου τοσοῦτοι μὲν δεινοὶ ῥήτορες, τοσοῦτοι δὲ σεμνοὶ φιλόσοφοι. Ἡράκλειτος, Πυθαγόρας, Σωκράτης· τοσοῦτοι δὲ ἥρωες πρότερον· τοσοῦτοι δὲ ὕστερον στρατηγοὶ, τύραννοι. ἐπὶ τούτοις δὲ Εὔδοξος. Ἵππαρχος, Ἀρχιμήδης, ἄλλαι φύσεις ὀξεῖαι, μεγαλόφρονες, φιλόπονοι, πανοῦργοι, αὐθάδεις, αὐτοῦ τοῦ ἐπικήρου καὶ ἐφημέρου τῶν ἀνθρώπων ζωῆς χλευασταὶ, οἷον Μένιππος, καὶ ὅσοι τοιοῦτοι· περὶ πάντων τούτων ἐννόει, ὅτι πάλαι κεῖνται. τί οὖν τοῦτο δεινὸν αὐτοῖς; τί δαὶ τοῖς μηδ' ὀνομαζομένοις ὅλως. Ἓν ὧδε πολλοῦ ἄξιον, τὸ μετ' ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης, εὐμενῆ τοῖς ψεύσταις καὶ ἀδίκοις διαβιοῦν. Ὅταν εὐφρᾶναι σεαυτὸν θέλῃς, ἐνθυμοῦ τὰ προτερήματα τῶν συμβιούντων. οἷον τοῦ μὲν, τὸ δραστήριον· τοῦ δὲ τὸ αἰδῆμον· τοῦ δὲ τὸ εὐμετάδοτον, ἄλλου δὲ ἄλλο τι. οὐδὲν γὰρ οὕτως εὐφραίνει, ὡς τὰ ὁμοιώματα τῶν

ἀρετῶν ἐμφαινόμενα τοῖς ἤθεσι τῶν συζώντων, καὶ ἀθρόα, ὡς οἷόν τε συμπίπτοντα. διὸ καὶ πρόχειρα αὐτὰ ἑκτέον. Μή τι δυσχεραίνεις ὅτι τοσῶνδέ τινων λιτρῶν εἶ, καὶ οὐ τριακοσίων; οὕτω δὴ καὶ ὅτι μέχρι τοσῶνδε ἐτῶν βιωτέον σοι, καὶ οὐ μέχρι πλείονος. ὥσπερ γὰρ τῆς οὐσίας, ὅσον ἀφώρισταί σοι, στέργεις, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου, πειρῶ μὲν πείθειν αὐτούς. Πρᾶττε δὲ καὶ τῶν ἀκόντων, ὅταν τῆς δικαιοσύνης ὁ λόγος οὕτως ἄγῃ. ἐὰν μέντοι βίᾳ τις προσχρώμενος ἐνίστηται, μετάβαινε ἐπὶ τὸ εὐάρεστον, καὶ ἄλυπον, καὶ συγχρῶ εἰς ἄλλην ἀρετὴν τῇ κωλύσει: καὶ μέμνησο, ὅτι μεθ' ὑπεξαιρέσεως ὥρμας, ὅτι καὶ τῶν ἀδυνάτων οὐκ ὠρέγου. τίνος οὖν; τῆς τοιᾶσδέ τινος ὁρμῆς. τούτου δὲ τυγχάνεις, ἐφ' οἷς προήχθημεν, ταῦτα γίνεται. Ὁ μὲν φιλόδοξος ἀλλοτρίαν ἐνέργειαν, ἴδιον ἀγαθὸν ὑπολαμβάνει: ὁ δὲ φιλήδονος, ἰδίαν πεῖσιν: ὁ δὲ νοῦν ἔχων, ἰδίαν πρᾶξιν. ἔξεστι περὶ τούτου μηδὲν ὑπολαμβάνειν, καὶ μὴ ὀχλεῖσθαι τῇ ψυχῇ. αὐτὰ γὰρ τὰ πράγματα οὐκ ἔχει φύσιν ποιητικὴν τῶν ἡμετέρων κρίσεων. Ἔθιζε σεαυτὸν πρὸς τὸ ὑφ' ἑτέρου λεγομένῳ γίνεσθαι ἀπαρενθυμήτως, καὶ ὡς οἷόν τε ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ λέγοντος γίνου. Τὸ τῷ σμήνει μὴ συμφέρον, οὐδὲ τῇ μελίσσῃ συμφέρει. εἰ κυβερνῶνται, οἱ ναῦται, ἢ ἰατρεύονται οἱ κάμνοντες κακῶς ἔλεγον, ἄλλῳ τινὶ ἂν προσεῖχον, ἢ πῶς αὐτὸς ἐνεργοίη τὸ τοῖς ἐμπλέουσι σωτήριον, ἢ τὸ τοῖς

θερα

θεραπευομένοις ὑγιεινόν; πόσοι, μεθ' ὧν εἰσῆλθον εἰς τὸν κόσμον, ἤδη ἀπεληλύθασιν; ἰκτεριῶσι, τὸ μέλι πικρὸν φαίνεται· καὶ λυσσοδήκτοις, τὸ ὕδωρ φοβερόν· καὶ παιδίῳ τὸ σφαιρίον καλόν. Τί οὖν ὀργίζομαι; ἢ δοκεῖ σοι ἔλασσον ἰσχύειν τὸ διεψευσμένον, ἢ τὸ χολίον τῷ ἰκτεριῶντι, καὶ ὁ ἰὸς τῷ λυσσοδήκτῳ; κατὰ τὸν λόγον τῆς σῆς φύσεως, βιοῦν σε, οὐδεὶς κωλύσει. παρὰ τὸν λόγον τῆς κοινῆς φύσεως, οὐδέν σοι συμβήσεται. οἷοί εἰσιν οἷς θέλουσιν ἀρέσκειν, καὶ διὰ οἷα περιγινόμενα; καὶ δι' οἵων ἐνεργειῶν; ὡς ταχέως ὁ αἰὼν πάντα καλύψει, καὶ ὅσα ἐκάλυψεν ἤδη.

ΜΑ΄ΡΚΟΥ ἈΝΤΩΝΙ΄-νου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν βιβλίον ζ΄.

Τί ἐστι κακία· τοῦτ' ἔστιν ὃ πολλάκις εἶδες. καὶ ἐπὶ παντὸς δὲ τοῦ συμβαίνοντος, πρόχειρον ἔχε, ὅτι τοῦτό ἐστιν ὃ πολλάκις εἶδες. ὅλως ἄνω κάτω, τὰ αὐτὰ εὑρήσεις, ὧν μεσταὶ αἱ ἱστορίαι αἱ παλαιαί, αἱ μέσαι, αἱ ὑπόγυιοι, ὧν νῦν μεσταὶ αἱ πόλεις, καὶ οἰκίαι, οὐδὲν καινόν·

πάντα καὶ συνήθη, ὀλιγοχρόνια. Τὰ δόγματα πῶς ἄλλως δύναται νεκρωθῆναι, ἐὰν μὴ αἱ κατάλληλοι αὐτοῖς φαντασίαι σβεσθῶσιν; ὡς διηνεκῶς ἀναζωπυρεῖν, ἐπὶ σοί ἐστι. δύναμαι περὶ τούτου, ὃ δεῖ, ὑπολαμβάνειν· εἰ δύναμαι, τί ταράσσομαι; τὰ ἔξω τῆς ἐμῆς διανοίας, οὐδὲν ὅλως πρὸς τὴν ἐμὴν διάνοιαν. τοῦτο πάθε, καὶ ὀρθός εἶ. ἀναβιῶναί σοι ἔξεστιν. ἴδε πάλιν τὰ πράγματα, ὡς ἑώρας· ἐν τούτῳ γὰρ τὸ ἀναβιῶναι. Πομπῆς κενοσπουδία, ἐπὶ σκηνῆς δράματα, ποίμνια, ἀγέλαι, διαδορατισμοί, κυνιδίοις ὀστάριον ἐρριμμένον, ψωμίον εἰς τὰς τῶν ἰχθύων δεξαμενάς, μυρμήκων ταλαιπωρίαι, καὶ ἀχθοφορίαι, μυϊδίων ἐπτοημένων διαδρομαί, σιγιλλάρια νευροσπαστούμενα. χρὴ οὖν ἐν τούτοις, εὐμενῶς μὲν, καὶ μὴ φρυαττόμενον ἑστάναι: παρακολουθεῖν μέντοι, ὅτι τοσούτου ἄξιος ἕκαστός ἐστιν, ὅσου ἄξιά ἐστι ταῦτα, περὶ ἃ ἐσπούδακεν. Δεῖ κατὰ λέξιν παρακολουθεῖν τοῖς λεγομένοις, καὶ καθ' ἑκάστην ὁρμὴν τοῖς γινομένοις. καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ ἑτέρου, εὐθὺς ὁρᾶν, ἐπὶ τίνα σκοπὸν ἡ ἀναφορά: ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου, παραφυλάσσειν τί τὸ σημαινόμενον. Πότερον ἐξαρκεῖ ἡ διάνοιά μου πρὸς τοῦτο, ἢ οὔ; εἰ μὲν ἐξαρκεῖ, χρῶμαι αὐτῇ, πρὸς τὸ ἔργον, ὡς ὀργάνῳ, παρὰ τῆς τῶν ὅλων φύσεως, δοθέντι. εἰ δὲ μὴ ἐξαρκεῖ, ἤτοι παραχωρῶ τοῦ ἔργου, τῷ δυναμένῳ κρεῖττον ἐπιτελέσαι, ἐὰν ἄλλως τοῦτο μὴ καθήκῃ: ἢ πράσ-

σω, ὡς

καὶ ὡς δύναμαι, προσπαραλαβὼν τὸν δυνάμενον, κατὰ πρόχρησιν τοῦ ἐμοῦ ἡγεμονικοῦ, ποιῆσαι τὸ εἰς τὴν κοινωνίαν νῦν καίριον, καὶ χρήσιμον. ὅ τι γὰρ ἄν, δι' ἐμαυτοῦ, ἢ σὺν ἄλλῳ, ποιῶ, ὧδε μόνον χρὴ συντείνειν, εἰς τὸ κοινῇ χρήσιμον, καὶ εὐάρμοστον. Ὅσοι μὲν πολυύμνητοι γενόμενοι, ἤδη λήθῃ παραδέδονται; ὅσοι δὲ τούτους ὑμνήσαντες, πάλαι ἐκποδών; Μὴ αἰσχύνου βοηθούμενος. πρόκειται γάρ σοι ἐνεργεῖν τὸ ἐπιβάλλον, ὡς στρατιώτῃ ἐν τειχομαχίᾳ. τί οὖν, ἐὰν σὺ μὲν χωλαίνων πρὸς τὴν ἔπαλξιν ἀναβῆναι μόνος μὴ δύνῃ, σὺν ἄλλῳ δὲ δυνατὸν ᾖ τοῦτο; Τὰ μέλλοντα μὴ ταρασσέτω. ἥξεις γὰρ ἐπ' αὐτὰ, ἐὰν δεήσῃ, φέρων τὸν αὐτὸν λόγον, ᾧ νῦν πρὸς τὰ παρόντα χρᾷ. Πάντα ἀλλήλοις ἐπιπλέκεται: καὶ ἡ σύνδεσις ἱερὰ, καὶ σχεδόν τι οὐδὲν ἀλλότριον ἄλλο ἄλλῳ. συγκατατέτακται γὰρ καὶ συγκοσμεῖ τὸν αὐτὸν κόσμον. κόσμος τε γὰρ εἷς διὰ ἁπάντων, καὶ θεὸς εἷς διὰ πάντων, καὶ οὐσία μία, καὶ νόμος εἷς. λόγος κοινὸς πάντων τῶν νοερῶν ζώων, καὶ ἀλήθεια μία, εἴγε καὶ τελειότης μία τῶν ὁμογενῶν, καὶ τοῦ αὐτοῦ λόγου μετεχόντων ζώων. πᾶν τὸ ἔνυλον, ἐναφανίζεται τάχιστα τῇ τῶν ὅλων οὐσίᾳ· καὶ πᾶν αἴτιον, εἰς τὸν τῶν ὅλων λόγον τάχιστα ἀναλαμβάνεται· καὶ παντὸς μνήμη τάχιστα ἐγκαταχώννυται τῷ αἰῶνι. Τῷ λογικῷ ζώῳ ἡ αὐτὴ πρᾶξις κατὰ φύσιν ἐστὶ, καὶ κατὰ λόγον· ὀρθὸς, ἢ ὀρθού-

μέλος. οἷόν ἐστιν ἐν ἡνωμένοις τὰ μέλη τοῦ σώματος, τοῦτον ἔχει τὸν λόγον ἐν διεστῶσι τὰ λογικά, πρὸς μίαν τινὰ συνεργίαν κατεσκευασμένα. μᾶλλον δέ σοι ἡ τούτου νόησις προσπεσεῖται, ἐὰν πρὸς ἑαυτὸν πολλάκις λέγῃς, ὅτι μέλος εἰμὶ τοῦ ἐκ τῶν λογικῶν συστήματος. ἐὰν δὲ διὰ τοῦ ρω στοιχείου μέρος εἶναι ἑαυτὸν λέγῃς, οὔπω ἀπὸ καρδίας φιλεῖς τοὺς ἀνθρώπους· οὔπωσε καταληπτικῶς εὐφραίνει τὸ εὐεργετεῖν. ἔτι ὡς πρέπον αὐτὸ ψιλὸν ποιεῖς· οὔπω ὡς αὑτὸν εὖ ποιῶν. Ὃ θέλει ἔξωθεν προσπιπτέτω τοῖς παθεῖν ἐκ τῆς προσπτώσεως ταύτης δυναμένοις. ἐκεῖνα γάρ, ἐὰν θελήσῃ, μέμψεται τὰ παθόντα. ἐγὼ δέ, ἐὰν μὴ ὑπολάβω, ὅτι κακὸν τὸ συμβεβηκός, οὔπω βέβλαμμαι. ἔξεστι δέ μοι μὴ ὑπολαβεῖν. Ὅ,τι ἄν τις ποιῇ, ἢ λέγῃ, ἐμὲ δεῖ ἀγαθὸν εἶναι. ὡς ἂν εἰ ὁ χρυσὸς, ἢ ὁ σμάραγδος, ἢ ἡ πορφύρα, τοῦτο ἀεὶ ἔλεγεν, ὅ,τι ἂν ποιῇ, ἢ λέγῃ, ἐμὲ δεῖ σμάραγδον εἶναι, καὶ τὸ ἐμαυτοῦ χρῶμα ἔχειν. Τὸ ἡγεμονικὸν, αὐτὸ ἑαυτῷ οὐκ ἐνοχλεῖ. οἷον λέγω, οὐ φοβεῖ ἑαυτὸ εἰς ἐπιθυμίαν. εἰ δέ τις ἄλλος αὐτὸ φοβῆσαι, ἢ λυπῆσαι, δύναται, ποιείτω. αὐτὸ γὰρ ἑαυτὸ ὑποληπτικῶς οὐ τρέψει εἰς τοιαύτας τροπάς. τὸ σωμάτιον μὴ πάθῃ τι, αὐτὸ μεριμνάτω, εἰ δύναται, καὶ λεγέτω, εἴ τι πάσχει. τὸ δὲ ψυχάριον, τὸ φοβούμενον, τὸ λυπούμενον, τὸ περὶ τούτων ὅλως ὑπολαμβάνον, οὐδὲν μὴ πά-

θῃ. οὐ

θῃ. οὐ γὰρ ἐξάξεις αὐτὸ εἰς κρίσιν τοιαύτην. ἀπροσδεές ἐστιν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, τὸ ἡγεμονικὸν, ἐὰν μὴ ἑαυτῷ ἔνδειαν ποιῇ: κατὰ ταυτὰ δὲ ἐστὶν ἀτάραχον, καὶ ἀνεμπόδιστον, ἐὰν μὴ ἑαυτὸ ταράσσῃ καὶ ἐμποδίζῃ. Εὐδαιμονία ἐστὶ, δαίμων ἀγαθὸς, ἢ ἀγαθόν. τί οὖν ὧδε ποιεῖς, ὦ φαντασία; ἄπερχου τοὺς θεούς σοι, ὡς ἦλθες, οὐ γὰρ χρῄζω σου. ἐλήλυθας δὲ κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος. οὐκ ὀργίζομαί σοι. μόνον ἄπιθι. Φοβεῖταί τις μεταβολήν. τί γὰρ δύναται χωρὶς μεταβολῆς γενέσθαι; τί δαὶ φίλτερον, ἢ οἰκειότερον, τῇ τῶν ὅλων φύσει; Σὺ δὲ αὐτὸς λούσασθαι δύνασαι, ἐὰν μὴ τὰ ξύλα μεταβάλῃ; τραφῆναι δὲ δύνασαι, ἐὰν μὴ τὰ ἐδώδιμα μεταβάλλῃ; ἄλλο δέ τι τῶν χρησίμων δύναται συντελεσθῆναι, χωρὶς μεταβολῆς; οὐχ ὁρᾷς οὖν, ὅτι καὶ αὐτὸ τό σε μεταβαλεῖν, ὅμοιόν ἐστι, καὶ ὁμοίως ἀναγκαῖον, τῇ τῶν ὅλων φύσει; Διὰ τῆς τῶν ὅλων οὐσίας, ὡς διὰ χειμάρρου, διεκπορεύεται πάντα τὰ σώματα, τῷ ὅλῳ συμφυῆ καὶ συνεργὰ, ὡς τὰ ἡμέτερα μέρη, ἀλλήλοις. πόσους ἤδη ὁ αἰὼν Χρυσίππους, πόσους Σωκράτεις, πόσους Ἐπικτήτους καταπέπωκεν; τὸ δ' αὐτὸ, καὶ ἐπὶ παντὸς οὑτινοσοῦν σοι ἀνθρώπου τε καὶ πράγματος, προσπιπτέτω. Ἐμὲ ἓν μόνον περισπᾷ, μή τι αὐτὸς ποιήσω, ὃ ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀνθρώπου οὐ θέλει, ἢ ὡς οὐ θέλει, ἢ ὃ νῦν οὐ θέλει. ἐγγὺς μὲν ἡ σὴ περὶ πάντων λήθη. ἐγγὺς δὲ

ἡ παν-

ἢ πάντων περὶ σοῦ λήθη. Ἴδιον ἀνθρώπου, φιλεῖν καὶ τοὺς πταίοντας. τοῦτο δὲ γίνεται, ἐὰν συμπροσπίπτῃ σοι, ὅτι καὶ συγγενεῖς, καὶ δι' ἄγνοιαν, καὶ ἄκοντες, ἁμαρτάνουσι· καὶ ὡς μετ' ὀλίγον, ἀμφότεροι τεθνήξετε· καὶ πρὸ πάντων, ὅτι οὐκ ἔβλαψέ σε. οὐ γὰρ τὸ ἡγεμονικόν σου, χεῖρον ἐποίησεν, ἢ πρόσθεν ἦν. Ἡ τῶν ὅλων φύσις, ἐκ τῆς ὅλης οὐσίας, ὡς κηροῦ, νῦν μὲν ἱππάριον ἔπλασε, συγχέασα δὲ τοῦτο, εἰς δένδρου φύσιν, συνεχρήσατο τῇ ὕλῃ αὐτοῦ· εἶτα εἰς ἀνθρωπάριον, εἶτα εἰς ἄλλο τι. ἕκαστον δὲ τούτων, πρὸς ὀλίγιστον ὑπέστη. δεινὸν δὲ οὐδὲν, τὸ διαλυθῆναι τῷ κιβωτίῳ· ὥσπερ οὐδὲ τὸ συμπαγῆναι· Τὸ ἐπίκοτον τοῦ προσώπου, λίαν παρὰ φύσιν, ὅταν πολλάκις ἐναποθνήσκῃ ἢ πρόσχημα. ἢ τὸ τελευταῖον, ἀπεσβέσθη, ὥστε ὅλως ἐξαφθῆναι μὴ δύνασθαι. αὐτῷ γε τούτῳ παρακολουθεῖν πειρῶ, ὅτι παρὰ τὸν λόγον. εἰ γὰρ καὶ ἡ συναίσθησις τοῦ ἁμαρτάνειν, οἰχήσεται, τίς ἔτι τοῦ ζῆν αἰτία; Πάντα ὅσα ὁρᾷς, ὅσον οὔπω, μεταβαλεῖ, ἡ τὰ ὅλα διοικοῦσα φύσις, καὶ ἄλλα ἐκ τῆς οὐσίας αὐτῶν ποιήσει. καὶ πάλιν ἄλλα, ἐκ τῆς ἐκείνων οὐσίας, ἵνα ἀεὶ νεαρὸς ᾖ ὁ κόσμος. Ὅταν τις ἁμάρτῃ τι εἰς σέ, εὐθὺς ἐνθυμοῦ τί ἀγαθὸν ἢ κακὸν ὑπολαβὼν ἥμαρτε. τοῦτο γὰρ ἰδὼν, ἐλεήσεις αὐτὸν, καὶ οὔτε θαυμάσεις, οὔτε ὀργισθήσῃ.

ἤτοι

ἤτοι γὰρ καὶ αὐτὸς τὸ αὐτὸ ἐκείνῳ ἀγαθὸν ἔτι ὑπολαμβάνεις, ἢ ἄλλο ὁμοειδές. δεῖ οὖν συγγινώσκειν. εἰ δὲ μηκέτι ὑπολαμβάνεις τὰ τοιαῦτα ἀγαθὰ καὶ κακά, ῥᾷον εὐμενὴς ἔσῃ τῷ παρορῶντι. Μὴ τὰ ἀπόντα ἐννοεῖν, ὡς ἤδη ὄντα· ἀλλὰ τῶν παρόντων τὰ δεξιώτατα ἐκλογίζεσθαι, καὶ τούτων χάριν ὑπομιμνήσκεσθαι, πῶς ἂν ἐπεζητεῖτο, εἰ μὴ παρῆν· ἅμα μέν τοι φυλάσσου, μὴ διὰ τοῦ οὕτως ἀσμενίζειν αὐτοῖς, ἐθίσῃς ἐκτιμᾶν αὐτά, ὥστε ἐάν ποτε μὴ παρῇ, ταραχθήσεσθαι. εἰς ἑαυτὸν συνειλοῦ. φύσιν ἔχει τὸ λογικὸν ἡγεμονικόν, ἑαυτῷ ἀρκεῖσθαι δικαιοπραγοῦντι, καὶ παρ' αὐτὸ τοῦτο γαλήνην ἔχοντι. ἐξάλειψον τὴν φαντασίαν. στῆσον τὴν νευροσπαστίαν. περίγραψον τὸ ἐνεστὼς τοῦ χρόνου, γνώρισον τὸ συμβαῖνον, ἢ σοί, ἢ ἄλλῳ, δίελε καὶ μέρισον τὸ ὑποκείμενον, εἰς τὸ αἰτιῶδες, καὶ ὑλικόν. ἐννόησον τὴν ἐσχάτην ὥραν. Τὸ ἐκείνῳ ἁμαρτηθὲν, ἐκεῖ κατάλιπε, ὅπου ἡ ἁμαρτία ὑπέστη. συμπαρεκτείνειν τὴν νόησιν τοῖς λεγομένοις. εἰσδύεσθαι τὸν νοῦν εἰς τὰ γινόμενα καὶ ποιοῦντα. Φαίδρυνον σεαυτὸν ἁπλότητι καὶ αἰδοῖ, καὶ τῇ πρὸς τὸ ἀνὰ μέσον ἀρετῆς καὶ κακίας ἀδιαφορίᾳ. φίλησον τὸ ἀνθρώπινον γένος. ἀκολούθησον θεῷ. ἐκεῖνος μέν φησιν, ὅτι πάντα νομιστί. ἔτι εἰ δαίμονα τὰ στοιχεῖα, ἀρκεῖ δὲ μεμνῆσθαι, ὅτι τὰ πάντα νομιστὶ ἔχει, ἢ

δειλίαν ὀλίγα. Περὶ θανάτου, εἰ σκεδασμός, ἢ ἄτομοι, ἢ κένωσις, ἤτοι σβέσις, ἢ μετάστασις. Περὶ τοῦ πόνου, τὸ μὲν ἀφόρητον, ἐξάγει, τὸ δὲ χρονίζον, φορητόν. καὶ ἡ διάνοια τὴν ἑαυτῆς γαλήνην κατὰ ἀπόληψιν διατηρεῖ, καὶ οὐ χεῖρον τὸ ἡγεμονικὸν γέγονεν. Τὰ δὲ κακούμενα μέρη ὑπὸ τοῦ πόνου, εἴ τι δύναται, περὶ αὐτοῦ ἀποφηνάσθω. Περὶ δόξης, ἴδε τὰς διανοίας αὐτῶν, οἷαι· καὶ οἷα μὲν φεύγουσαι· οἷα δὲ διώκουσαι. καὶ ὅπως αἱ θῖνες ἄλλαι ἐπ' ἄλλαις ἐπιφορούμεναι, κρύπτουσι τὰ πρότερα· οὕτως ἐν τῷ βίῳ, τὰ πρότερα ὑπὸ τῶν ἐπενεχθέντων, τάχιστα ἐκαλύφθη. Πλατωνικόν. ᾧ οὖν ὑπάρχει διάνοια μεγαλοπρεπὴς, καὶ θεωρία, παντὸς μὲν χρόνου, πάσης δὲ οὐσίας, ἆρα οἴει τούτῳ μέγα τι δοκεῖν εἶναι τὸν ἀνθρώπινον βίον; ἀδύνατον, ἦ δ' ὅς. οὐκοῦν καὶ θάνατον οὐ δεινόν τι ἡγήσεται ὁ τοιοῦτος; ἥκιστά γε. Ἀντισθενικόν. Βασιλικὸν μὲν εὖ πράττειν, κακῶς δὲ ἀκούειν. αἰσχρόν ἐστι, τὸ μὲν πρόσωπον ὑπήκοον εἶναι, καὶ σχηματίζεσθαι, καὶ κατακοσμεῖσθαι, ὡς κελεύει ἡ διάνοια, αὐτὴν δὲ ὑφ' ἑαυτῆς μὴ σχηματίζεσθαι καὶ κατακοσμεῖσθαι,

Τοῖς πράγμασι γὰρ οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεών·
Μέλει γὰρ αὐτοῖς οὐδέν.
Ἀθανάτοις τε θεοῖς, καὶ ἡμῖν χάρματα δοίης·
Βίον θερίζειν, ὥστε κάρπιμον στάχυν.
Καὶ τὸν μὲν εἶναι, τὸν δὲ μή.

Εἰ δ'

Εἰ δ' ἠμελήθην ἐκ θεῶν καὶ παῖδ' ἐμώ,
Ἔχει λόγον καὶ τοῦτο.

Τὸ γὰρ εὖ μετ' ἐμοῦ, καὶ τὸ δίκαιον, μὴ συνεπιθρηνεῖν, μὴ σφύζειν.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΑ.

Ἐγὼ δὲ τούτῳ δίκαιον ἂν λόγον ἀντείποιμι· ὅτι οὐ καλῶς λέγεις, ὦ ἄνθρωπε, εἰ οἴει δεῖν κίνδυνον ὑπολογίζεσθαι, τοῦ ζῆν, ἢ τεθνάναι ἄνδρα, ὅτου τι καὶ σμικρὸν ὄφελος· ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο μόνον σκοπεῖν, ὅταν πράττῃ, πότερον δίκαια, ἢ ἄδικα, πράττει, καὶ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ἔργα, ἢ κακοῦ. Οὕτω γὰρ ἔχει, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῇ ἀληθείᾳ, οὗ ἄν τις αὑτὸν τάξῃ, ἡγησάμενος βέλτιστον εἶναι, ἢ ὑπ' ἄρχοντος ταχθῇ, ἐνταῦθα δεῖ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, μένοντα κινδυνεύειν, μηδὲν ὑπολογιζόμενον, μήτε θάνατον, μήτε ἄλλο μηδὲν πρὸ τοῦ αἰσχροῦ. Ἀλλ' ὦ μακάριε, ὅρα, μὴ ἄλλο τι τὸ γενναῖον, καὶ τὸ ἀγαθὸν, ἢ τὸ σώζειν τε, καὶ σώζεσθαι. μὴ γὰρ τοῦτο μὲν, τὸ ζῆν, ὁπόσον δὴ χρόνον, τόν γε, ὡς ἀληθῶς ἄνδρα, ἐατέον ἐστί· καὶ οὐ φιλοψυχητέον, ἀλλ' ἐπιτρέψαντα περὶ τούτων τῷ θεῷ, καὶ πιστεύσαντα ταῖς γυναιξὶν, ὅτι τὴν εἱμαρμένην οὐδεὶς ἂν ἐκφύγοι. τὸ ἐπὶ τούτῳ σκεπτέον, τίνα ἂν τρόπον, τοῦτον ὃν μέλλει χρόνον βιῶναι, ὡς ἄριστα βιώῃ. Περισκοπεῖν ἄστρων δρόμους, ὥσπερ συμπεριθέοντα·

καὶ

καὶ τὰς τῶν στοιχείων εἰς ἄλληλα μεταβολὰς, συνεχῶς ἐννοεῖν. ἀποκαθαίρουσι γὰρ αἱ τούτων φαντασίαι, τὸν ῥύπον τοῦ χαμαὶ βίου. Καλὸν δὲ τὸ τοῦ Πλάτωνος· καὶ δὴ, περὶ ἀνθρώπων τοὺς λόγους ποιούμενον, ἐπισκοπεῖν δεῖ καὶ τὰ ἐπίγεια, ὥσπερ ποθὲν ἄνωθεν, κατ' ἀγέλας, στρατεύματα, γεώργια, γάμους, διαλύσεις, γενέσεις, θανάτους, δικαστηρίων θόρυβον, ἐρήμους χώρας, βαρβάρων ἔθνη ποικίλα, ἑορτὰς, θρήνους, ἀγορὰς, τὸ παμμιγὲς, καὶ τὸ ἐκ τῶν ἐναντίων συγκοσμούμενον: τὰ προγεγονότα ἀναθεωρεῖν: τὰς τοσαύτας τῶν ἡγεμονιῶν μεταβολὰς, ἔξεστι καὶ τὰ ἐσόμενα προεφορᾶν. ὁμοειδῆ γὰρ πάντως ἔσται, καὶ οὐχ οἷόν τε ἐκβῆναι τοῦ ῥυθμοῦ τῶν νῦν γινομένων. ὅθεν καὶ ἴσον, τὸ τεσσαράκοντα ἔτεσιν ἱστορῆσαι τὸν ἀνθρώπινον βίον, τῷ ἔτη μύρια. τί γὰρ πλέον ὄψει; καὶ τὰ ἐκ γῆς μὲν φύντα, εἰς γαῖαν· τὰ δ' ἀπ' αἰθερίου βλαστόντα γονῆς, εἰς αἰθέριον πάλιν ἦλθε πόλον. ἢ τοῦτο διάλυσις τῶν ἐν ταῖς ἀτόμοις ἀντεμπλοκῶν, καὶ τοιοῦτός τις σκορπισμὸς τῶν ἀπαθῶν στοιχείων.

Καὶ σίτισι καὶ πότοις, ὦ μαγγανεύμασι
Παρεκτρέποντες ὀχετὸν, ὥστε μὴ θανεῖν.
Θεόθεν δὲ πνέοντ' οὖρον,
Ἀνάγκη τλῆναι, καμάτοις ἀνοδύρτοις.

[Οὐκ ἔστιν ἀρχὴ τοῦτο, ἀλλ' τὸ ἀνωτέρω, τῶν πρὸ

τῶν

τῶν Πλατωνικῶν συναφές. Καββαλιώτερος, ἀλλ' οὐχὶ κοινωνικώτερος, οὐδὲ αἰδημονέστερος, οὐδ' εὐτακτότερος ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσιν, οὐδ' εὐμενέστερος πρὸς τὰ τοῦ πλησίον παροράματα. Ὅπου ἔργον ἐπιτελεῖσθαι δύναται, κατὰ τὸν κοινὸν θεοῖς καὶ ἀνθρώποις λόγον, ἐκεῖ οὐδὲν δεινόν· ὅπου γὰρ ὠφελείας τυχεῖν ἔξεστι, διὰ τῆς εὐοδούσης, καὶ κατὰ τὴν κατασκευὴν προϊούσης ἐνεργείας, ἐκεῖ οὐδεμίαν βλάβην ὑφορατέον. πανταχοῦ, καὶ διηνεκῶς, ἐπὶ σοί ἐστι, καὶ τῇ παρούσῃ συμβάσει θεοσεβῶς εὐαρεστεῖν, καὶ τοῖς παροῦσιν ἀνθρώποις κατὰ δικαιοσύνην προσφέρεσθαι, καὶ τῇ οὔσῃ φαντασίᾳ ἐμφιλοτεχνεῖν, ἵνα μήτι ἀκατάληπτον παρεισρυῇ. Μὴ περιβλέπου ἀλλότρια ἡγεμονικά· ἀλλ' ἐκεῖ βλέπε κατ' εὐθὺ, ἐπὶ τί σε ἡ φύσις ὁδηγεῖ, ἥτε τοῦ ὅλου, διὰ τῶν συμβαινόντων σοι, καὶ ἡ σὴ, διὰ τῶν πρακτέων ὑπὸ σοῦ. πρακτέον δὲ ἑκάστῳ τὸ ἑξῆς τῇ κατασκευῇ. κατεσκεύασται δὲ, τὰ μὲν λοιπὰ, τῶν λογικῶν ἕνεκεν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ παντὸς ἄλλου, τὰ χείρω τῶν κρειττόνων ἕνεκεν, τὰ δὲ λογικὰ ἀλλήλων ἕνεκεν. Τὸ μὲν οὖν προηγούμενον, ἐν τῇ τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῇ, τὸ κοινωνικόν ἐστι. δεύτερον δὲ, τὸ ἀνένδοτον πρὸς τὰς σωματικὰς πείσεις. λογικῆς γὰρ καὶ νοερᾶς κινήσεως ἴδιον, περιορίζειν ἑαυτὴν, καὶ μήποτε ἡττᾶσθαι μήτε αἰσθητικῆς, μήτε ὁρμητικῆς κινήσεως· ζωώδεις γὰρ ἑκάτεραι. ἡ δὲ νοερὰ ἐθέλει πρωτιστεύειν, καὶ μὴ

κατακρατεῖσθαι ὑπ' ἐκείνων δικαίως γε. πέφυκε γὰρ χρηστική, πᾶσιν ἐκείνοις. τρίτον ἐν τῇ
ἀπροσπτ. λογικῇ κατασκευῇ τὸ ἀπρόπτωτον, καὶ ἀνεξαπάτητον. τούτων οὖν ἐχόμενον τὸ ἡγεμονικὸν, εὐθεῖα περαινέτω, καὶ ἔχει τὰ ἑαυτοῦ. Ὡς ἀποτεθνηκότα δεῖ, καὶ μέχρι νῦν βεβιωκότα, τὸ λοιπὸν ἐκ τοῦ περιόντος, ζῆσαι, κατὰ τὴν φύσιν, μόνον φιλεῖν τὸ ἑαυτῷ συμβαῖνον, καὶ συγκλωθόμενον. τί γὰρ ἁρμοδιώτερον; Ἐφ' ἑκάστου συμβάματος, ἐκείνους πρὸ ὀμμάτων ἔχειν, οἷς τὰ αὐτὰ συνέβαινεν: ἔπειτα ἤχθοντο, ἐξενίζοντο, ἐμέμφοντο: νῦν οὖν ἐκεῖνοι, ποῦ; οὐδαμοῦ. Τί οὖν ὦ σὺ θέλεις ὁμοίως; οὐχὶ δὲ, τὰς μὲν ἀλλοτρίας τροπὰς καταλιπεῖν τοῖς τρέπουσι, καὶ τρεπομένοις; αὐτὸς δὲ, περὶ τὸ πῶς χρῆσθαι αὐτοῖς, ὅλος γίνεσθαι. χρήσῃ γὰρ καλῶς, καὶ ὕλη σου ἔσται. μόνον πρόσεχε, καὶ θέλε σεαυτῷ καλὸς εἶναι, ἐπὶ παντὸς οὗ πράσσεις, καὶ μέμνησο ἀμφοτέρων, ὅτι καὶ διάφορον, ἐφ' οὗ ἡ πρᾶξις. Ἔνδον βλέπε, ἔνδον ἡ πηγὴ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ ἀεὶ ἀναβλύειν δυναμένη, ἐὰν ἀεὶ σκάπτῃς. Δεῖ καὶ τὸ σῶμα πεπηγέναι, καὶ μὴ διερρίφθαι, μήτε ἐν κινήσει, μήτε ἐν σχέσει. οἷον γάρ τι, ἐπὶ τοῦ προσώπου παρέχεται ἡ διάνοια, συνετὸν αὐτὸ, καὶ εὐσχήμον, συντηροῦσα, τοιοῦτο καὶ ἐπὶ ὅλου τοῦ σώματος ἀπαιτητέον, πάντα δὲ ταῦτα, σὺν τῷ

ἀνεπι

ἀνεπιτηδεύτῳ φυλακτία. Ἡ βιωτικὴ τῇ παλαιστικῇ ὁμοιοτέρα, ἤπερ τῇ ὀρχηστικῇ: κατὰ τὸ, πρὸς τὰ ἐμπίπτοντα, καὶ οὐ προεγνωσμένα, ἕτοιμος καὶ ἀπτὼς ἑστάναι. Συνεχῶς ἐφιστάναι, τίνες εἰσὶν οὗτοι, ὑφ' ὧν μαρτυρεῖσθαι θέλεις, καὶ τίνα ἡγεμονικὰ ἔχουσιν. οὔτε γὰρ μέμψῃ τοῖς ἀκουσίως πταίουσιν, οὔτε ἐπιμαρτυρήσεως δεήσῃ, εἰ βλέπων εἰς τὰς πηγὰς τῆς ὑπολήψεως καὶ ὁρμῆς αὐτῶν. Πᾶσα ψυχὴ ἄκουσα (φησὶν) στέρεται ἀληθείας. οὕτως οὖν καὶ δικαιοσύνης, καὶ σωφροσύνης, καὶ εὐμενείας, καὶ παντὸς τοῦ τοιούτου. ἀναγκαιότατον δὲ, τὸ διηνεκῶς τούτου μεμνῆσθαι· ἔσῃ γὰρ πρὸς πάντας πρᾳότερος. ἐπὶ μὲν παντὸς πόνου, πρόχειρον ἔστω, ὅτι οὐκ αἰσχρὸν, οὐδὲ τὴν διάνοιαν τὴν κυβερνῶσαν, χείρω ποιεῖ. οὔτε γὰρ καθὸ ὑλική ἐστιν, οὔτε καθὸ κοινωνική, διαφθείρει αὐτήν. ἐπὶ μέντοι τῶν πλείστων πόνων, καὶ τὸ τοῦ Ἐπικούρου σοι βοηθείτω, ὅτι οὔτε ἀφόρητον οὔτε αἰώνιον, ἐὰν τῶν ὅρων μνημονεύῃς, καὶ μὴ προσδοξάζῃς. κἀκείνου δὲ μέμνησο, ὅτι πολλὰ πόνῳ τὰ αὐτὰ ὄντα, λανθάνει δυσχεραινόμενα. οἷον τὸ νυστάζειν, καὶ τὸ καυματίζεσθαι, καὶ τὸ ἀνορεκτεῖν. ὅταν οὖν τινι τούτων δυσαρεστῇς, λέγε ἑαυτῷ, ὅτι πόνῳ ἐνδίδως. Ὅρα μήποτε τοιοῦτον πάθῃς πρὸς τοὺς ἀπανθρώπους, οἷον οἱ ἄνθρω-

ποι, πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Πόθεν ἴσμεν, εἰ Τηλαύγης Σωκράτης, καὶ διάθεσιν κρείσσων ἦν. οὐ γὰρ ἀρκεῖ, εἰ Σωκράτης ἐνδοξότερον ἀπέθανεν, καὶ ἐντρεχέστερον τοῖς σοφισταῖς διελέγετο, καὶ καρτερικώτερον ἐν τῷ πάγῳ διενυκτέρευεν, καὶ τὸν Σαλαμίνιον κελευσθεὶς ἄγειν, γενναιότερον ἔδοξεν ἀντιβῆναι, καὶ ἐν τοῖς ὁδοῖς ἐβρενθύετο· περὶ οὗ καὶ μάλιστ' ἄν τις ἐπιστήσειεν, εἴπερ ἀληθὲς ἦν; ἀλλ' ἐκεῖνο δεῖ σκοπεῖν, ποίαν τινὰ τὴν ψυχὴν εἶχε Σωκράτης: καὶ εἰ ἐδύνατο ἀρκεῖσθαι, τῷ δίκαιος εἶναι, τὰ πρὸς ἀνθρώπους, καὶ ὅσιος τὰ πρὸς θεούς, μήτε εἰκῇ πρὸς τὴν κακίαν ἀγανακτῶν, μηδὲ μὴν δουλεύων τινὸς ἀγνοίᾳ, μήτε τῶν ἀπονεμομένων ἐκ τοῦ ὅλου, ὡς ξένον, τι δεχόμενος, ἢ ὡς ἀφόρητον ὑπομένων, μήτε τοῖς τοῦ σαρκιδίου πάθεσιν, ἐμπαρέχων συμπαθῆ τὸν νοῦν. Ἡ φύσις οὐχ οὕτως συνεκέρασε τῷ συγκρίματι, ὡς μὴ ἐφεῖσθαι περιορίζειν ἑαυτόν, καὶ τὰ ἑαυτοῦ ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι. λίαν γὰρ ἐνδέχεται, θεῖον ἄνδρα γενέσθαι, καὶ ὑπὸ μηδενὸς γνωρισθῆναι. τούτου μέμνησο ἀεί· καὶ ἔτι ἐκείνου, ὅτι ἐν ὀλιγίστοις κεῖται, τὸ εὐδαιμόνως βιῶσαι. καὶ μή, ὅτι ἀπήλπισας διαλεκτικὸς καὶ φυσικὸς ἔσεσθαι, διὰ τοῦτο ἀπογνῷς καὶ ἐλεύθερος, καὶ αἰδήμων, καὶ κοινωνικός, καὶ εὐπειθὴς θεῷ. Ἀβιάστως διαζῆσαι ἐν πλείστῃ θυμηδίᾳ, κἂν πάν-

τοὺς καταβιῶσιν, ἅτινα βούλονται, κἂν τὰ θηρία διασπᾷ τὰ μελύδρια τοῦ περιτεθραμμένου τούτου φυράματος. τί γὰρ κωλύει ἐν πᾶσι τούτοις, τὴν διάνοιαν σώζειν ἑαυτὴν ἐν γαλήνῃ, καὶ κρίσει τῇ περὶ τῶν περιεστηκότων, ἀληθεῖ, καὶ χρήσει τῶν ὑποβεβλημένων ἑτοίμῃ; ὥστε τὴν μὲν κρίσιν λέγειν τῷ προσπίπτοντι, τοῦτο ὑπάρχεις κατ' οὐσίαν, κἂν κατὰ δόξαν ἀλλοῖον φαίνῃ· τὴν δὲ χρῆσιν λέγειν τῷ ὑποπίπτοντι, σὲ ἐζήτουν. ἀεὶ γάρ μοι τὸ παρὸν, ὕλη ἀρετῆς λογικῆς καὶ πολιτικῆς· καὶ τὸ σύνολον, τέχνης ἀνθρώπου ἢ θεοῦ. πᾶν γὰρ τὸ συμβαῖνον, θεῷ ἢ ἀνθρώπῳ, ἐξοικειοῦται, καὶ οὔτε καινὸν, οὔτε δυσμεταχείριστον, ἀλλὰ γνώριμον καὶ εὐεργές. τοῦτο ἔχει ἡ τελειότης τοῦ ἤθους, τὸ πᾶσαν ἡμέραν, ὡς τελευταίαν, διεξάγειν, καὶ μήτε σφύζειν, μήτε ναρκᾶν, μήτε ὑποκρίνεσθαι. οἱ θεοὶ, ἀθάνατοι ὄντες, οὐ δυσχεραίνουσιν, ὅτι ἐν τοσούτῳ αἰῶνι, δεήσει αὐτοὺς, πάντως ἀεὶ τοιούτων ὄντων καὶ τοσούτων φαύλων, ἀνέχεσθαι. προσέτι δὲ καὶ κήδονται αὐτῶν παντοίως. σὺ δὲ, ὅσον οὐδέπω λήγειν μέλλων, ἀπαυδᾷς, καὶ ταῦτα, εἷς ὢν τῶν φαύλων. Γελοῖόν ἐστι, τὴν μὲν ἰδίαν κακίαν μὴ φεύγειν, ὃ καὶ δυνατόν ἐστι· τὴν δὲ τῶν ἄλλων φεύγειν, ὅπερ ἀδύνατον. Ὃ ἂν ἡ λογικὴ καὶ πολιτικὴ δύναμις εὑρίσκῃ, μήτε νοερὸν, μήτε

κοινονικὸν, εὐλόγως καταδεέστερον ἑαυτῆς κρίνει. Ὅταν σὺ εὖ πεποιηκὼς ᾖς, καὶ ἄλλος εὖ πεπονθὼς, τί ἔτι ζητεῖς τρίτον παρὰ ταῦτα, ὥσπερ οἱ μωροὶ, τὸ καὶ δόξαι εὖ πεποιηκέναι, ἢ τὸ ἀμοιβῆς τυχεῖν. Οὐδεὶς κάμνει ὠφελούμενος, ὠφέλεια δὲ πρᾶξις κατὰ φύσιν. μὴ οὖν κάμνε ὠφελούμενος, ἐν ᾧ ὠφελεῖς. Ἡ τοῦ ὅλου φύσις ἐπὶ τὴν κοσμοποιΐαν ὥρμησεν. νῦν δὲ, ἤτοι πᾶν τὸ γινόμενον κατ᾽ ἐπακολούθησιν γίνεται, ἢ ἀλόγιστα καὶ τὰ κυριώτατά ἐστιν, ἐφ᾽ ἃ ποιεῖται ἰδίαν ὁρμὴν τὸ τοῦ κόσμου ἡγεμονικόν. εἰς πολλά σε γαληνότερον ποιήσει, τοῦτο μνημονευόμενον.

ΜΑΡΚΟΥ ἈΝΤΩΝΙ-νου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν Βιβλίον η.

ΚΑΙ τοῦτο πρὸς τὸ ἀκενόδοξον φέρει, ὅτι οὐκ ἔτι δύνασαι τὸν βίον ὅλον, ἢ τόν γε ἀπὸ νεότητος, φιλόσοφον βεβιωκέναι· ἀλλὰ πολλοῖς τε ἄλλοις, καὶ αὐτὸς σεαυτῷ δῆλος γέγονας, πόῤῥω φιλοσοφίας ὤν. πέφυρσαι οὖν, ὥστε τὴν μὲν δόξαν τὴν τοῦ φιλοσόφου

λοσόφου

λοσόφου κτήσασθαι, οὐκέτι σοι ῥᾴδιον· ἀνταγωνίζεται δὲ καὶ ἡ ὑπόθεσις. εἴπερ οὖν ἀληθῶς ἑώρακας, ποῦ κεῖται τὸ πρᾶγμα, τὸ μὲν τί δόξεις, ἄφες· ἀρκέσθητι δὲ, εἰ κἂν τὸ λοιπὸν τοῦ βίου, ὅσον δή ποτε ἡ σὴ φύσις θέλει, βιώσειν. κατανόησον οὖν, τί θέλει, καὶ ἄλλο μηδέν σε περισπάτω. πεπείρασαι γὰρ, περὶ πόσα πλανηθεὶς, οὐδαμοῦ εὗρες τὸ εὖ ζῆν. οὐκ ἐν συλλογισμοῖς, οὐκ ἐν πλούτῳ, οὐκ ἐν δόξῃ, οὐκ ἐν ἀπολαύσει, οὐδαμοῦ· ποῦ οὖν ἐστιν; ἐν τῷ ποιεῖν, ἃ ἐπιζητεῖ ἡ τοῦ ἀνθρώπου φύσις. πῶς οὖν ταῦτα ποιήσει; ἐπὰν δόγματα ἔχῃ, ἀφ' ὧν αἱ ὁρμαὶ καὶ αἱ πράξεις. τίνα δόγματα; τὰ περὶ ἀγαθῶν, καὶ κακῶν. ὡς οὐδενὸς μὲν ἀγαθοῦ ὄντος ἀνθρώπῳ, ὃ οὐχὶ ποιεῖ δίκαιον, σώφρονα, ἀνδρεῖον, ἐλεύθερον· οὐδενὸς δὲ κακοῦ, ὃ οὐχὶ ποιεῖ τἀναντία τοῖς εἰρημένοις. Καθ' ἑκάστην πρᾶξιν ἐρώτα σεαυτὸν, πῶς μοι αὕτη ἔχει; μὴ μετανοήσω ἐπ' αὐτῇ; μικρὸν καὶ τέθνηκα, καὶ πάντ' ἐκ μέσου. τί πλέον ἐπιζητῶ, εἰ τὸ παρὸν ἔργον, ζώου νοεροῦ, καὶ κοινωνικοῦ, καὶ ἰσονόμου θεῷ. Ἀλέξανδρος δὲ, καὶ Γάϊος, καὶ Πομπήϊος, τί πρὸς Διογένη, καὶ Ἡράκλειτον, καὶ Σωκράτην; οἱ μὲν γὰρ εἶδον τὰ πράγματα, καὶ τὰς αἰτίας, καὶ τὰς ὕλας, καὶ τὰ ἡγεμονικὰ ἦν αὐτῶν ταὐτά. ἐκεῖ δὲ ὅσων πρόνοια, καὶ *

δουλεία πόσων, ὅτι οὐδὲν ἧττον τὰ αὐτὰ ποιήσουσι, κἂν σὺ διαῤῥαγῇς. Τὸ πρῶτον μὴ ταράσσου. πάντα γὰρ κατὰ τὴν τοῦ ὅλου φύσιν, καὶ ὀλίγου χρόνου, οὐδεὶς οὐδαμοῦ ἔσῃ, ὥσπερ οὐδὲ Ἀδριανός, οὐδὲ Αὔγουστος. ἔπειτα, ἀτενίσας ἐς τὸ πρᾶγμα, ἴδε αὐτό, καὶ συμμνημονεύσας, ὅτι ἀγαθόν σε ἄνθρωπον εἶναι δεῖ, καὶ τί τοῦ ἀνθρώπου ἡ φύσις ἀπαιτεῖ, πρᾶξον τοῦτο ἀμεταστρεπτί, καὶ εἰπέ, ὡς δικαιότατον φαίνεταί σοι· μόνον εὐμενῶς, καὶ αἰδημόνως, καὶ ἀνυποκρίτως.

Ἡ τῶν ὅλων φύσις τοῦτο ἔργον ἔχει, τὰ ὧδε ὄντα, ἐκεῖ μετατιθέναι, μεταβάλλειν, αἴρειν ἔνθεν, καὶ ἐκεῖ φέρειν. πάντα τροπαί, οὐχ ὥστε φοβηθῆναι, μή τι καινόν· πάντα συνήθη· ἀλλὰ καὶ ἴσαι αἱ ἀπονεμήσεις.

Ἀρκεῖται πᾶσα φύσις, ἑαυτῇ εὐοδούσῃ. φύσις δὲ λογικὴ εὐοδεῖ, ἐν μὲν φαντασίαις μήτε ψευδεῖ, μήτε ἀδήλῳ, συγκατατιθεμένη· τὰς ὁρμὰς δὲ, ἐπὶ τὰ κοινωνικὰ ἔργα μόνα, ἀπευθύνουσα· τὰς ὀρέξεις δὲ, καὶ τὰς ἐκκλίσεις, τῶν ἐφ' ἡμῖν μόνων πεποιημένη· τὸ δὲ ὑπὸ τῆς κοινῆς φύσεως ἀπονεμόμενον, παντὶ ἀσπαζομένη. μέρος γὰρ αὐτῆς ἐστιν· ὡς ἡ τοῦ φύλλου φύσις, τῆς τοῦ φυτοῦ φύσεως. πλὴν ὅτι, ἐκεῖ μὲν ἡ τοῦ φύλλου φύσις, μέρος ἐστὶ φύσεως, καὶ ἀναισθήτου, καὶ ἀλόγου, καὶ ἐμποδίζεσθαι δυναμένης· ἡ δὲ τοῦ ἀνθρώπου φύσις, μέρος ἐστὶν ἀνεμποδίστου φύ-

σεως, καὶ νοερᾶς, καὶ δικαίας· εἴ γε ἴσους, καὶ κατ' ἀξίαν, τοὺς μερισμοὺς, χρόνων, οὐσίας, αἰτίου, ἐνεργείας, συμβάσεως, ἑκάστοις ποιεῖται. σκόπει δὲ, μὴ εἰ τὸ πρὸς τὸ ἓν ἴσον εὑρήσεις ἐπὶ παντὸς: ἀλλὰ εἰ συλλήβδην τὰ πάντα: τοῦ δὲ πρὸς ἀθρόα, τὰ τοῦ ἑτέρου ἀναγινώσκειν οὐκ ἔξεστιν· ἀλλὰ ὕβριν ἀνείργειν ἔξεστιν, ἀλλὰ ἡδονῶν καὶ πόνων καθυπερτερεῖν ἔξεστιν· ἀλλὰ τοῦ δοξαρίου ὑπεράνω εἶναι ἔξεστιν· ἀλλὰ ἀναισθήτοις καὶ ἀχαρίστοις μὴ θυμοῦσθαι, προσέτι κήδεσθαι αὐτῶν ἔξεστιν. μηκέτι σου μηδεὶς ἀκούσῃ καταμεμφομένου τὸν ἐν αὐλῇ βίον: μηδὲ τὸν σεαυτοῦ. Ἡ μετάνοια, ἐστὶν ἐπίληψίς τις ἑαυτοῦ, ὡς χρήσιμόν τι παρεικότος. τὸ δὲ ἀγαθὸν, χρήσιμόν τι δεῖ εἶναι, καὶ ἐπιμελητέον αὐτοῦ τῷ ἀγαθῷ καὶ καλῷ ἀνδρί. οὐδεὶς δ' ἂν καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἀνὴρ, μετανοήσειεν, ἐπὶ τῷ ἡδονήν τινα παρεικέναι. οὔτε ἄρα χρήσιμον, οὔτε ἀγαθὸν, ἡδονή. τοῦτο τί ἐστιν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τῇ ἰδίᾳ κατασκευῇ; τί μὲν τὸ οὐσιῶδες αὐτοῦ, καὶ ὑλικὸν; τί δὲ τὸ αἰτιῶδες; τί δὲ ποιεῖ ἐν τῷ κόσμῳ; πόσον δὲ χρόνον ὑφίσταται;

Ὅταν ἐξ ὕπνου δυσχερῶς ἐγείρῃ, ἀναμιμνήσκου, ὅτι κατὰ τὴν κατασκευήν σου ἐστὶ, καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπικὴν φύσιν, τὸ πράξεις κοινωνικὰς ἀποδιδόναι. τὸ δὲ καθεύδειν, κοινὸν καὶ τῶν ἀλόγων ζῴων. ὃ δὲ κατὰ φύσιν ἑκάστῳ, τοῦτο

οἰκειότερον καὶ προσφυέστερον, καὶ δὴ καὶ προσηνέστερον· διηνεκῶς καὶ ἐπὶ πάσης, εἰ οἷόν τε, φαντασίας. φυσιολογεῖν, παθολογεῖν, διαλεκτικεύεσθαι, ᾧ ἂν ἐντυγχάνῃς, εὐθὺς σαυτῷ πρόλεγε: οὗτος, τίνα δόγματα ἔχει περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν; ἢ τί περὶ ἡδονῆς καὶ πόνου, καὶ τῶν ποιητικῶν ἑκατέρου, καὶ περὶ δόξης, ἀδοξίας,
* θανάτου, ζωῆς. τοιάδε τινὰ δόγματα ἔχειν, οὐδὲν θαυμαστὸν, ἢ ξένον μοι δόξει, ἐὰν τὰ δὲ τινὰ ποιῇ. καὶ μεμνήσομαι, ὅτι ἀναγκάζεται οὕτως ποιεῖν. Μέμνησο, ὅτι ὥσπερ αἰσχρὸν ξενίζεσθαι, εἰ ἡ συκῆ σῦκα φέρει, οὕτως εἰ ὁ κόσμος τὰ δέ τινα φέρει, ὧν ἐστὶ φορός. καὶ ἰατρῷ δὲ καὶ κυβερνήτῃ, αἰσχρὸν ξενίζεσθαι, εἰ πεπύρεχεν οὗτος, ἢ εἰ ἀντίπνοια γέγονεν. Μέμνησο ὅτι καὶ τὸ μετατίθεσθαι, καὶ ἕπεσθαι
† σὴ τῷ διορθοῦντι, ὁμοίως ἐλεύθερόν ἐστι. οὐ γὰρ ἐνέργεια, κατὰ τὴν σὴν ὁρμὴν, καὶ κρίσιν, καὶ δὴ καὶ κατὰ νοῦν τὸν σὸν, περαινομένη· εἰ μὲν ἐπὶ σοὶ, τί αὐτὸ ποιεῖς; εἰ δὲ ἐπ' ἄλλῳ, τίνι μέμφῃ; τοῖς ἀτόμοις, ἢ τοῖς θεοῖς; ἀμφότερα μανιώδη· οὐδενὶ μεμπτέον. εἰ μὲν γὰρ δύνασαι, διόρθωσον τόδε πρᾶγμα αὐτό· εἰ δὲ τοῦτο μὴ δύνασαι, πρὸς τί ἔτι σοι φέρει τὸ μέμψασθαι; εἰκῆ γὰρ οὐδὲν ποιητέον. Ἔξω τοῦ κόσμου τὸ ἀποθανὸν οὐ πίπτει. εἰ ὧδε μένει, καὶ μεταβάλλει, ὧδε καὶ διαλύεται εἰς τὰ ἴδια, ἃ στοιχεῖά ἐστι τοῦ κόσμου, καὶ σά.

καὶ αὐ

καὶ αὐτὰ δὲ μεταβάλλει, καὶ οὐ γογγύζει. ἕκαστον πρός τι γέγονεν, ἵππος, ἄμπελος, τί θαυμάζεις; καὶ ὁ ἥλιος ἐρεῖ, πρός τι ἔργον γέγονα, καὶ οἱ λοιποὶ θεοί. σὺ οὖν πρὸς τί; τὸ ἥδεσθαι; ἴδε εἰ ἀνέχεται ἡ ἔννοια. ἡ φύσις ἐστόχασται ἑκάστου: οὐδὲν ἔλασσον τῆς ἀπολήξεως, ἢ τῆς ἀρχῆς τε καὶ διεξαγωγῆς. ὡς ὁ ἀναβάλλων τὴν σφαῖραν: τί οὖν ἀγαθὸν τῷ σφαιρίῳ ἀναφερομένῳ, ἢ κακὸν καταφερομένῳ, ἢ καὶ πεπτωκότι; τί δὲ ἀγαθὸν τῇ πομφόλυγι συνεστώσῃ, ἢ κακὸν διαλυθείσῃ; τὰ ὅμοια δὲ καὶ ἐπὶ λύχνου. ἔκστρεψον, καὶ θέασαι, οἷόν ἐστι, γηράσαν δὲ οἷον γίνεται, νοσῆσαν δὲ, πορνεῦσαν, βραχύβιον δέ; καὶ ὁ ἐπαινῶν, καὶ ὁ ἐπαινούμενος, καὶ ὁ μνημονεύων, καὶ ὁ μνημονευόμενος: προσέτι δὲ καὶ ἐν γωνίᾳ τούτου τοῦ κλίματος: καὶ οὐδὲ ἐνταῦθα πάντες συμφωνοῦσι, καὶ οὐδὲ αὐτός τις ἑαυτῷ: καὶ ὅλη δὲ ἡ γῆ στιγμή. πρόσεχε τῷ ὑποκειμένῳ, ἢ τῷ δόγματι, ἢ τῇ ἐνεργείᾳ, ἢ τῷ σημαινομένῳ. δικαίως ταῦτα πάσχεις. μᾶλλον δὲ θέλεις ἀγαθὸς αὔριον γενέσθαι, ἢ σήμερον εἶναι. πράσσω τι; πράσσω ἐπ' ἀνθρώπων εὐποιΐαν ἀναφέρων. συμβαίνει τί μοι; δέχομαι, ἐπὶ τοὺς θεοὺς ἀναφέρων, καὶ τὴν πάντων πηγὴν, ἀφ' ἧς πάντα τὰ γινόμενα συμμηρύεται. ὁποῖον σοι φαίνεται τὸ λούεσθαι; ἔλαιον, ἱδρὼς, ῥύπος,

ὕδωρ,

* τὸ σῶμ

menta ὕδωρ, γλοιώδη, πάντα σικχαντά. τοιοῦτον πᾶν
μέρος τοῦ βίου, καὶ πᾶν ὑποκείμενον. Λούκιλλα Οὐῆ-
ρον, εἶτα Λούκιλλα Σεκοῦνδα, Μάξιμον· εἶτα Σε-
κοῦνδα, ἐπιτύγχανος Διότιμον, εἶτα ἐπιτύγ-
χανος Φαυστῖναν, Ἀντωνῖνος. εἶτα Ἀντωνῖνος
* τοιαῦτα πάντα. Κέλερ, Ἁδριανόν· εἶτα Κέ-
ἐκεινοι λερ. οἱ δὲ δριμεῖς ἐκεῖνο, ἢ προγνωστικοὶ, ἢ τετυφω-
μένοι, ποῦ; οἷον δριμεῖς μὲν, Χάραξ καὶ Δημή-
τριος ὁ Πλατωνικὸς, ὁ Εὐδαίμων, καὶ εἴ τις
τοιοῦτος· πάντα ἐφήμερα, τεθνηκότα πάλαι.
ἔνιοι οἷοι μὲν οὐδὲ ἐπ' ὀλίγον μνημονευθέντες· οἱ δὲ εἰς
μύθους μεταβαλόντες· οἱ δὲ ἤδη καὶ ἐκ μύθων
ἐξίτηλοι. τούτων οὖν μεμνῆσθαι, ὅτι δεήσει ἤτοι
σκεδασθῆναι τὸ συγκριμάτιόν σου, ἢ σβεσθῆ-
ναι τὸ πνευμάτιον, ἢ μεταστῆναι, καὶ ἀλλαχοῦ
καταταχθῆναι. εὐφροσύνη ἀνθρώπου, ποιεῖν
τὰ ἴδια ἀνθρώπου. ἴδιον δὲ ἀνθρώπου, εὔνοια πρὸς
τὸ ὁμόφυλον, ὑπερόρασις τῶν αἰσθητικῶν κι-
νήσεων, διάκρισις τῶν πιθανῶν φαντα-
σιῶν, ἐπιθεώρησις τῆς τῶν ὅλων φύσεως, καὶ τῶν
κατ' αὐτὴν γινομένων. τρεῖς σχέσεις· ἡ μὲν, πρὸς τὸ
αἴτιον τὸ περικείμενον· ἡ δὲ πρὸς τὴν θείαν αἰτίαν,
ἀφ' ἧς συμβαίνει πᾶσι πάντα· ἡ δὲ πρὸς τοὺς συμ-
βιοῦντας. ὁ πόνος, ἤτοι τῷ σώματι κακὸν, οὐκοῦν
ἀποφαινέσθω· ἢ τῇ ψυχῇ. ἀλλ' ἔξεστιν αὐτῇ τὴν ἰ-
δίαν αἰθρίαν, καὶ γαλήνην διαφυλάσσειν, καὶ μὴ

ὑπο-

ὑπολαμβάνειν ὅτι κακόν. πᾶσα δὲ κρίσις, καὶ ὁρμή, καὶ ὄρεξις, καὶ ἔκκλισις, ἔνδον, καὶ οὐδὲν κακὸν ὧδε ἀναβαίνει. ἐξάλειφε τὰς φαντασίας, συνεχῶς σεαυτῷ λέγων· νῦν ἐπ' ἐμοί ἐστιν, ἵνα ἐν ταύτῃ τῇ ψυχῇ μηδεμία πονηρία ᾖ, μηδὲ ἐπιθυμία, μηδὲ ὅλως ταραχή τις· ἀλλὰ βλέπων πάντα ὁποῖά ἐστιν, χρῶμαι ἑκάστῳ κατ' ἀξίαν. μέμνησο ταύτης τῆς ἐξουσίας, κατὰ φύσιν λαλεῖν, καὶ ἐν συγκλήτῳ, καὶ πρὸς πάνθ' ὁντινοῦν, κοσμίως. μὴ περιτρανῶς ὑγιεῖ λόγῳ χρῆσθαι. Αὐλὴ Αὐγούστου, γυνή, θυγάτηρ, ἔγγονοι, πρόγονοι, ἀδελφή, Ἀγρίππας, συγγενεῖς, οἰκεῖοι, φίλοι, Ἄρειος, Μαικήνας, ἰατροί, θύται, ὅλης αὐλῆς θάνατος. εἶτα ἔπιθι τὰς ἄλλας, μὴ καθ' ἑνὸς ἀνθρώπου θάνατον· οἷον Πομπηΐων. κἀκεῖνο δὲ τὸ ἐπιγραφόμενον τοῖς μνήμασιν, ἔσχατος τοῦ ἰδίου γένους ἐπιλογίζεσθαι. πόσα ἐσπάσθησαν οἱ πρὸ αὐτῶν, ἵνα διάδοχόν τινα καταλίπωσιν: εἶτα, ἀνάγκη ἔσχατόν τινα γενέσθαι. πάλιν ὧδε ὅλου γένους θάνατον. συντιθέναι δεῖ τὸν βίον, κατὰ μίαν πρᾶξιν: καὶ εἰ ἑκάστη τὸ ἑαυτοῦ παρέχει, ὡς οἷόν τε, ἀρκεῖσθαι. ἵνα δὲ τὸ ἑαυτοῦ ἀπέχῃ, οὐδὲ εἷς σε κωλῦσαι δύναται. ἀλλὰ στήσεταί τι ἔξωθεν; οὐδέν, εἴς γε τὸ δικαίως, καὶ σωφρόνως, καὶ εὐλογίστως. ἄλλο δέ τι ἴσως ἐνεργητικὸν κωλυθήσεται; ἀλλὰ τῇ πρὸς αὐτὸ τὸ κώλυμα εὐαρεστήσει, καὶ τῇ ἐπὶ τὸ διδόμενον

εὐγνώ-

εὐγνώμονι μεταβάσει, εὐθὺς ἄλλη πρᾶξις ἀντικαθίσταται, ἐναρμόσσουσα εἰς τὴν σύνθεσιν, περὶ ἧς ὁ λόγος. ἀτύφως μὲν λαβεῖν, εὐλύτως δὲ ἀφεῖναι. Εἴ ποτε εἶδες χεῖρα ἀποκεκομμένην, ἢ πόδα, ἢ κεφαλὴν ἀποτετμημένην, χωρίς που ποτε ἀπὸ τοῦ λοιποῦ σώματος, κειμένην· τοιοῦτον ἑαυτὸν ποιεῖ, ὅσον ἐφ᾽ ἑαυτῷ, ὁ μὴ θέλων τὸ συμβαῖνον, καὶ ἀποσχίζων ἑαυτὸν, ἢ ὁ ἀκοινώνητόν τι πράσσων· ἀπέρριψαί που ποτε, ἀπὸ τῆς κατὰ φύσιν ἑνώσεως· ἐπεφύκεις γὰρ μέρος· νῦν σεαυτὸν ἀπέκοψας. ἀλλ᾽ ὧδε κομψὸν ἐκεῖνο, ὅτι ἔξεστί σοι πάλιν ἑνῶσαι σεαυτόν· τοῦτο, ἄλλῳ μέρει οὐδενὶ θεὸς ἐπέτρεψεν, χωρισθέντι, καὶ διακοπέντι, πάλιν συνελθεῖν. ἀλλὰ σκέψαι τὴν χρηστότητα, ᾗ τετίμηκε τὸν ἄνθρωπον. καὶ γὰρ ἵνα, τὴν ἀρχὴν, μὴ ἀπορραγῇ ἀπὸ τοῦ ὅλου, ἐπ᾽ αὐτῷ ἐποίησε· καὶ ἀπορραγέντι, πάλιν ἐπανελθεῖν, καὶ συμφῦναι, καὶ τὴν τοῦ μέρους τάξιν ἀπολαβεῖν, ἐποίησεν. ὥσπερ τὰς ἄλλας δυνάμεις, ἕκαστος τῶν λογικῶν σχεδὸν, ὅσον ἡ τῶν λογικῶν φύσις· οὕτως καὶ ταύτην παρ᾽ αὐτῆς εἰλήφαμεν. ὃν τρόπον γὰρ ἐκείνη, πᾶν τὸ ἐνιστάμενον, καὶ ἀντιβαῖνον, ἐπιπεριτρέπει, καὶ κατατάσσει εἰς τὴν εἱμαρμένην, καὶ μέρος ἑαυτῆς ποιεῖ· οὕτως καὶ τὸ λογικὸν ζῷον, δύναται πᾶν κώλυμα, ὕλην ἑαυτοῦ ποιεῖν, καὶ χρῆσθαι αὐτῷ, ἐφ᾽ οἷον ἂν καὶ ὥρμησε.

Μὴ

Μή σε συγχείτω ἡ τοῦ ὅλου βίου φαντασία· μὴ συμπερινόει ἐπίπονα οἷα, καὶ ὅσα πιθανὸν ἐπιγεγενῆσθαι: ἀλλὰ καθ' ἕκαστον τῶν παρόντων, ἐπερώτα σεαυτόν, τί τοῦ ἔργου τὸ ἀφόρητον ϗ ἀνύποιστον. αἰσχυνθήσῃ γὰρ ὁμολογῆσαι. Ἔπειτα ἀναμίμνησκε σεαυτόν, ὅτι οὔτε τὸ μέλλον, οὔτε τὸ παρῳχηκὸς βαρεῖ σε, ἀλλὰ ἀεὶ τὸ παρόν. τοῦτο δὲ κατασμικρύνεται, ἐὰν αὐτὸ μόνον περιορίσῃς, καὶ ἀπελέγχῃς τὴν διάνοιαν, εἰ πρὸς τοῦτο ψιλὸν ἀντέχειν μὴ δύναται. Μή τι νῦν παρακάθηται τῇ τοῦ κυρίου σορῷ, Πάνθεια, ἢ Πέργαμος; τί δὲ, τῇ Ἀδριανοῦ, Χαυρίας ϗ Διότιμος; γελοῖον. τί δὲ, εἰ παρεκάθηντο, ἔμελλον αἰσθάνεσθαι; τί δὲ, εἰ ᾐσθάνοντο, ἔμελλον ἡσθήσεσθαι; τί δὲ, εἰ ἥδοντο, ἔμελλον οὗτοι ἀθάνατοι εἶναι; οὐ καὶ τούτους, πρῶτον μὲν γραίας, καὶ γέροντας γενέσθαι οὕτως εἵμαρτο, εἶτα ἀποθανεῖν. τί οὖν ὕστερον ἔμελλον ἐκεῖνοι ποιεῖν, τούτων ἀποθανόντων; γράσων πᾶν τοῦτο, καὶ λύθρον ἐν θυλάκῳ. εἰ δύνασαι ὀξὺ βλέπειν, βλέπε κρίνων, φησὶ σοφώτατοις. δικαιοσύνης κατεξαναστατικὴν ἀρετὴν, οὐχ ὁρῶ, ἐν τῇ τοῦ λογικοῦ ζώου κατασκευῇ: ἡδονῆς δὲ ὁρῶ, τὴν ἐγκράτειαν. ἐὰν ἀφέλῃς τὴν σὴν ὑπόληψιν περὶ τοῦ λυπεῖν σε δοκοῦντος, αὐτὸς ἐν τῷ ἀσφαλεστάτῳ ἕστηκας. τίς αὐτός; ὁ λόγος. ἀλλ' οὐκ εἰμὶ λόγος.

λόγος. ἔστω. οὐκοῦν ὁ μὲν λόγος αὐτὸς ἑαυτὸν μὴ λυπείτω. εἰ δέ τι ἄλλο σοι κακῶς ἔχει, ὑπολαβέτω αὐτὸ περὶ αὐτοῦ. Ἐμποδισμὸς αἰσθήσεως, κακὸν ζωτικῆς φύσεως. ἐμποδισμὸς ὁρμῆς, ὁμοίως κακὸν ζωτικῆς φύσεως. ἔστι δέ τι ἄλλο ὁμοίως ἐμποδιστικὸν καὶ κακὸν τῆς φυτικῆς κατασκευῆς. (φυσικῆς) οὕτως τοίνυν ἐμποδισμὸς νοῦ, κακὸν νοερᾶς φύσεως. πάντα δὴ ταῦτα, εἰς σεαυτὸν μετάφερε. πόνος, ἡδονὴ ἅπτεταί σου; ὄψεται ἡ αἴσθησις. ὁρμῇ σοί τι ἔνστημα ἐγένετο; εἰ μὲν ἀνυπεξαιρέτως ὡρμᾶς, ἤδη ὡς λογικοῦ κακόν. εἰ δὲ τὸ κοινὸν λαμβάνεις, οὔπω βέβλαψαι, οὐδὲ ἐμπεπόδισαι. τὰ μέντοι τοῦ νοῦ ἴδια, οὐδεὶς ἄλλος εἴωθεν ἐμποδίζειν. τούτου γὰρ, οὐ πῦρ, οὐ σίδηρος, οὐ τύραννος, οὐ βλασφημία, οὐχ ὁτιοῦν ἅπτεται. ὅταν γένηται σφαῖρος, κυκλοτερὴς μένει. Οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἐμαυτὸν λυπεῖν· οὐδὲ γὰρ ἄλλον πώποτε ἑκὼν ἐλύπησα. εὐφραίνει ἄλλον, ἄλλο· ἐμὲ δὲ, ἐὰν ὑγιὲς ἔχω τὸ ἡγεμονικὸν, μὴ ἀποστρεφόμενον, μήτε ἄνθρωπόν τινα, μήτε τῶν ἀνθρώποις συμβαινόντων· ἀλλὰ πᾶν εὐμενέσιν ὀφθαλμοῖς ὁρῶντα, καὶ δεχόμενον, καὶ χρώμενον ἑκάστῳ κατ᾽ ἀξίαν. τοῦτον ἰδοὺ τὸν χρόνον σεαυτῷ χάρισαι. Οἱ τὴν ὑστεροφημίαν μᾶλλον διώκοντες, οὐ λογίζονται, ὅτι ἄλλοι τοιοῦτοι μέλλουσιν ἐκεῖνοι εἶναι, οἷοί εἰσιν οὗτοι, οὓς βαροῦνται. κἀκεῖνοι δὲ θνητοί. Τί δὲ ὅλως

πρὸς

πρὸς σὲ, ἂν ἐκεῖνοι φωναῖς τοιαύταις ἀπηχῶσιν, ἢ ὑπόληψιν τοιαύτην περὶ σοῦ ἔχωσιν. Ἆρόν με, καὶ βάλε ὅπου θέλεις. ἐκεῖ γὰρ ἕξω τὸν ἐμὸν δαίμονα ἵλεων, τουτέστιν ἀρκούμενον, εἰ ἔχοι καὶ ἐνεργοίη κατὰ τὸ ἑξῆς τῇ ἰδίᾳ κατασκευῇ. ἆρα τοῦτο ἄξιον, ἵνα δι' αὐτὸ κακῶς μου ἔχῃ ψυχὴ, καὶ χείρων ἑαυτῆς ᾖ, ταπεινουμένη, ὀρεγομένη, συνδυομένη, πτυρομένη; καὶ τί εὑρήσεις τούτου ἄξιον; Ἀνθρώπῳ οὐδενὶ συμβαίνειν τι δύναται, ὃ οὐκ ἔστιν ἀνθρωπικὸν σύμπτωμα· οὐδὲ βοΐ, ὃ οὐκ ἔστι βοϊκόν· οὐδὲ ἀμπέλῳ, ὃ οὐκ ἔστιν ἀμπελικόν· οὐδὲ λίθῳ, ὃ οὐκ ἔστι λίθου ἴδιον. εἰ οὖν ἑκάστῳ συμβαίνει, ὃ καὶ εἴωθεν, καὶ πέφυκεν, τί ἂν δυσχεραίνοις; οὐ γὰρ ἀφόρητόν σοι ἔφερεν ἡ κοινὴ φύσις. εἰ μὲν διά τι τῶν ἐκτὸς λυπῇ, οὐκ ἐκεῖνό σοι ἐνοχλεῖ, ἀλλὰ τὸ σὸν περὶ αὐτοῦ κρίμα. τοῦτο δὲ ἤδη ἐξαλεῖψαι ἐπί σοι ἐστίν. εἰ δὲ λυπεῖ σέ τι τῶν ἐν τῇ σῇ διαθέσει, τίς ὁ κωλύων διορθῶσαι τὸ δόγμα; ὅμως δὲ καὶ εἰ λυπῇ, ὅτι οὐχὶ τὸ δέ τι ἐνεργεῖς ὑγιές σοι φαινόμενον, τί οὐχὶ μᾶλλον ἐνεργεῖς, ἢ λυπῇ; ἀλλὰ ἰσχυρότερόν τι ἐνίσταται· μὴ οὖν λυποῦ· οὐ γὰρ παρὰ σὲ ἡ αἰτία τοῦ μὴ ἐνεργεῖσθαι. ἀλλὰ οὐκ ἄξιον ζῆν, μὴ ἐνεργουμένου τούτου. ἄπιθι οὖν ἐκ τοῦ ζῆν εὐμενής· ᾗ καὶ ὁ ἐνεργῶν ἀποθνήσκει ἅμα ἵλεως τοῖς ἐνισταμένοις. Μέμνησο ὅτι ἀκαταμάχητον γίνεται τὸ ἡγεμονικὸν, ὅταν εἰς ἑαυτὸ

συστραφὲν, ἀρκεσθῇ ἑαυτῷ, μὴ ποιοῦντι ὃ μὴ θέλει, κἂν ἀλόγως παρατάξηται. τί δὴ, ὅταν καὶ μετὰ λόγου περιεσκεμμένως, κρίνῃ περί τινος; διὰ τοῦτο, ἀκρόπολίς ἐστιν ἡ ἐλευθέρα παθῶν διάνοια. οὐδὲν γὰρ ὀχυρώτερον ἔχει ἄνθρωπος, ἐφ' ὃ καταφυγὼν, ἀνάλωτος λοιπὸν ἂν εἴη. ὁ μὲν οὖν μὴ ἑωρακὼς τοῦτο, ἀμαθής· ὁ δὲ ἑωρακὼς, καὶ μὴ καταφεύγων, ἀτυχής. Μηδὲν πλέον σαυτῷ λέγε, ὧν αἱ προηγούμεναι φαντασίαι ἀναγγέλλουσιν. ἤγγελται, ὅτι ὁ δεῖνα, σε κακῶς λέγει· ἤγγελται τοῦτο· τὸ δὲ, ὅτι βέβλαψαι, οὐκ ἤγγελται. βλέπω ὅτι νοσεῖ τὸ παιδίον. βλέπω. ὅτι δὲ κινδυνεύει, οὐ βλέπω. οὕτως οὖν μένε ἀεὶ ἐπὶ τῶν πρώτων φαντασιῶν, καὶ μηδὲν αὐτὸς ἔνδοθεν ἐπίλεγε, καὶ οὐδέν σοι γίνεται. μᾶλλον δὲ ἐπίλεγε ὡς γνωρίζων ἕκαστα τῶν ἐν τῷ κόσμῳ συμβαινόντων. σίκυος πικρός; ἄφες. βάτοι ἐν τῇ ὁδῷ; ἔκκλινον· ἀρκεῖ. μὴ προσεπείπῃς, τί δὲ καὶ ἐγίνετο ταῦτα ἐν τῷ κόσμῳ. ἐπεὶ καταγελασθήσῃ ὑπὸ ἀνθρώπου φυσιολόγου, ὡς ἂν καὶ ὑπὸ τέκτονος, καὶ σκυτέως, γελασθείης, καταγινώσκων ὅτι ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ, ξέσματα, καὶ περιτμήματα, τῶν κατασκευαζομένων, ὁρᾷς. καί τοι ἐκεῖνοί γε, ἔχουσι ποῦ αὐτὰ ῥίψωσιν· ἡ δὲ τῶν ὅλων φύσις, ἔξω οὐδὲν ἔχει. ἀλλὰ τὸ

θαυμαστὸν

θαυμαστὸν τῆς τέχνης ταύτης ἐστὶν, ὅτι περιορίσασα ἑαυτὴν, πᾶν δ' ἔνδον διαφθείρεσθαι, καὶ γηράσκειν, καὶ ἄχρηστον εἶναι δοκοῦν, εἰς ἑαυτὴν μεταβάλλει· καὶ ὅτι πάλιν ἄλλα νεαρὰ, ἐκ τούτων αὐτῶν, ποιεῖ· ἵνα μήτε οὐσίας ἔξωθεν χρήζῃ, μήτε ὅπου ἐκβάλλῃ τὰ σαπρότερα, προσδέηται. ἀρκεῖται οὖν καὶ χώρᾳ τῇ ἑαυτῆς, καὶ ὕλῃ τῇ ἑαυτῆς, καὶ τέχνῃ τῇ ἰδίᾳ. Μήτε ἐν ταῖς πράξεσιν ἐπισύρειν, μήτε ἐν ταῖς ὁμιλίαις φύρειν· μήτε ἐν ταῖς φαντασίαις ἀλᾶσθαι· μήτε τῇ ψυχῇ καθάπαξ συνέλκεσθαι, ἢ ἐκθόρνυσθαι, μήτε ἐν τῷ βίῳ ἀσχολεῖσθαι· κτείνουσι, κρεανομοῦσι, κατάραις ἐλαύνουσι: τί δὴ ταῦτα, πρὸς δ' τὴν διάνοιαν μένειν καθαρὰν, φρενήρη, σώφρονα, δικαίαν; οἷον εἴ τις παραστὰς πηγῇ διαυγεῖ, καὶ γλυκείᾳ, βλασφημοίη αὐτήν· ἡ δὲ οὐ παύεται πότιμον ἀναβλύουσα: κἂν πηλὸν ἐμβάλῃ, κἂν κοπρίαν, τάχιστα διασκεδάσει αὐτὰ, καὶ ἐκκλύσει, καὶ οὐδαμῶς βαφήσεται. πῶς οὖν πηγὴν ἀέναον ἕξεις, καὶ μὴ φρέαρ; φύσσε σεαυτὸν πάσης ὥρας εἰς ἐλευθερίαν, μετὰ τοῦ εὐμενῶς, καὶ ἁπλῶς, καὶ αἰδημόνως. Ὁ μὲν μὴ εἰδὼς, ὅτι ἐστὶ κόσμος, οὐκ οἶδεν ὅπου ἐστίν. ὁ δὲ μὴ εἰδὼς πρὸς ὅτι πέφυκεν, οὐκ οἶδεν ὅστις ἐστὶν, οὐδὲ τί ἐστι κόσμος. ὁ δὲ ἕν τι τούτων ἀπολιπὼν, οὐδὲ πρὸς ὅ, τι αὐτὸς πέφυκεν, εἴποι. τίς δὴ φαίνεταί

σι. ὁ δὲ τὸν τῶν κροτούντων ἔπαινον φεύγων ἢ διώκων, ἢ οἵ, οὐδ' ὅπου εἰσίν, οὔτε οἵ τινές εἰσι, γινώσκουσιν. Ἐπαινεῖσθαι θέλεις ὑπὸ ἀνθρώπου, τρὶς τῆς ὥρας ἑαυτῷ καταρωμένου; ἀρέσκειν θέλεις ἀνθρώπῳ, ὃς οὐκ ἀρέσκει ἑαυτῷ; ἀρέσκει ἑαυτῷ ὁ μετανοῶν ἐφ' ἅπασι σχεδὸν, οἷς πράσσει; Μηκέτι μόνον συμπνεῖν τῷ περιέχοντι ἀέρι, ἀλλὰ ἤδη καὶ συμφρονεῖν τῷ περιέχοντι πάντα νοερῷ. οὐ γὰρ ἧττον ἡ νοερὰ δύναμις πάντῃ κέχυται καὶ διαπεφοίτηκε, τῷ σπάσαι δυναμένῳ, ἤπερ ἡ ἀερώδης, τῷ ἀναπνεῦσαι δυναμένῳ. Γενικῶς μὲν ἡ κακία οὐδὲν βλάπτει τὸν κόσμον· ἡ δὲ κατὰ μέρος, οὐδὲν βλάπτει τὸν ἕτερον· μόνῳ δὲ βλαβερά ἐστι τούτῳ, ᾧ ἐπιτέτραπται καὶ ἀπηλλάχθαι αὐτῆς, ὁπόταν πρῶτος οὗτος θελήσῃ. Τῷ ἐμῷ προαιρετικῷ τὸ τοῦ πλησίον προαιρετικὸν, ἐπίσης ἀδιάφορόν ἐστιν, ὡς καὶ τὸ πνευμάτιον αὐτοῦ, καὶ τὸ σαρκίδιον. καὶ τί, εἰ ὅτι μάλιστα ἀλλήλων ἕνεκεν γεγόναμεν· ὅμως τὰ ἡγεμονικὰ ἡμῶν, ἕκαστον τὴν ἰδίαν κυρίαν ἔχει. ἐπεί τοι ἔμελλεν ἡ τοῦ πλησίον κακία ἐμοῦ κακὸν εἶναι· ὅπερ οὐκ ἔδοξε τῷ θεῷ, ἵνα μὴ ἐπ' ἄλλῳ ᾖ τὸ ἐμὲ ἀτυχεῖν. Ὁ ἥλιος κατακεχύσθαι δοκεῖ, καὶ πάντῃ γε κέχυται, οὐ μὴν ἐκκέχυται. ἡ γὰρ χύσις αὕτη, τάσις ἐστίν. ἀκτῖνες γοῦν αἱ αὐγαὶ αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ ἐκτείνεσθαι λέγονται. ὁποῖον δέ τι ἐστὶν ἀκτὶς, ἴδοις ἂν, εἰ διά-

εἰ διά τινος στενοῦ, εἰς ἐσκιασμένον οἶκον τὸ ἀφ' ἡλίου φῶς εἰσδυόμενον θεάσαιο. γίνεται γοῦν κατ' εὐθύ: καὶ ὥσπερ διερείδεται δὴ πρὸς τὸ στερέμνιον, ὅ τι ἂν ἀπαντήσῃ, διεῖργον τὸν ἐπέκεινα ἀέρα: ἐνταῦθα δὲ ἔστη, καὶ οὐ κατώλισθεν, οὐδὲ ἔπεσε: τοιαύτην οὖν τὴν λύσιν, καὶ διάχυσιν, τῆς διανοίας, εἶναι χρή: μηδαμῶς ἔκχυσιν, ἀλλὰ τάσιν: καὶ πρὸς τὰ ἀπαντῶντα κωλύματα, μὴ βίαιον, μηδὲ ῥαγδαίαν, τὴν ἐπέρεισιν ποιεῖσθαι: μηδὲ μὴν καταπίπτειν, ἀλλὰ ἵστασθαι, καὶ αὐτὸ ἐπιλάμπειν τὸ δεχόμενον: αὐτὸ γὰρ ἑαυτὸ στερήσει τῆς αὐγῆς, τὸ μὴ παραπέμπον αὐτήν. Ὁ τὸν θάνατον φοβούμενος, ἤτοι ἀναισθησίαν φοβεῖται, ἢ αἴσθησιν ἑτεροίαν. ἀλλ', εἴτε οὐκέτι αἴσθησιν, οὐδὲ κακοῦ τινος αἰσθήσῃ, εἴτε ἀλλοιοτέραν αἴσθησιν κτήσῃ, ἀλλοῖον ζῶον ἔσῃ, καὶ τοῦ ζῆν οὐ παύσῃ. οἱ ἄνθρωποι γεγόνασιν ἀλλήλων ἕνεκεν. δίδασκε οὖν, ἢ φέρε. ἄλλως βέλος, ἄλλως νοῦς φέρεται. μέντοι νοῦς, καὶ ὅταν εὐλαβῆται, καὶ ὅταν περὶ τὴν σκέψιν στρέφηται, φέρεται κατ' εὐθὺ οὐδὲν ἧττον, καὶ ἐπὶ τὸ προκείμενον. εἰσιέναι εἰς τὸ ἡγεμονικὸν ἑκάστου: παρέχει δὲ καὶ ἑτέρῳ παντὶ, εἰσιέναι εἰς τὸ ἑαυτοῦ ἡγεμονικόν.

ΜΑ'ΡΚΟΥ ἈΝΤΩΝΙ'ΝΟΥ αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν Βιβλίον θ'.

Ὁ ἀδικῶν, ἀσεβεῖ. τῆς γὰρ τῶν ὅλων φύσεως κατεσκευακυίας τὰ λογικὰ ζῷα ἕνεκεν ἀλλήλων, ὥστε ὠφελεῖν μὲν ἄλληλα κατ' ἀξίαν, βλάπτειν δὲ μηδαμῶς, ὁ τὸ βούλημα ταύτης παραβαίνων, ἀσεβεῖ δηλονότι εἰς τὴν πρεσβυτάτην τῶν θεῶν. ἡ γὰρ τῶν ὅλων φύσις, ὄντων ἐστὶ φύσις. τὰ δέ γε ὄντα πρὸς τὰ ὑπάρχοντα πάντα οἰκείως ἔχει. ἔτι δὲ καὶ ἀλήθεια αὕτη ὀνομάζεται καὶ τῶν ἀληθῶν ἁπάντων πρώτη αἰτία ἐστίν. ὁ μὲν οὖν ἑκὼν ψευδόμενος ἀσεβεῖ, καθόσον ἐξαπατῶν ἀδικεῖ· ὁ δὲ ἄκων, καθόσον διαφωνεῖ τῇ τῶν ὅλων φύσει, καὶ καθόσον ἀκοσμεῖ, μαχόμενος τῇ τοῦ κόσμου φύσει. μάχεται γὰρ ὁ ἐπὶ τἀναντία τοῖς ἀληθέσι φερόμενος παρ' ἑαυτόν. ἀφορμὰς γὰρ προειλήφει παρὰ τῆς φύσεως, ὧν ἀμελήσας οὐχ οἷός τέ ἐστι νῦν διακρίνειν τὰ ψευδῆ ἀπὸ τῶν ἀληθῶν. καὶ μὴν ὁ τὰς ἡδονὰς ὡς ἀγαθὰς διώκων, τοὺς δὲ πόνους ὡς κακὰ φεύγων, ἀσεβεῖ. ἀνάγκη γὰρ τὸν τοιοῦτον, μέμφεσθαι πολ-

πολλάκις τῇ κοινῇ φύσει, ὡς παρ' ἀξίαν τι ἀπονεμούσῃ τοῖς φαύλοις καὶ τοῖς σπουδαίοις, διὰ τὸ πολλάκις τοὺς μὲν φαύλους ἐν ἡδοναῖς εἶναι, καὶ τὰ ποιητικὰ τούτων κτᾶσθαι· τοὺς δὲ σπουδαίους, πόνῳ, καὶ τοῖς ποιητικοῖς τούτου περιπίπτειν. ἔτι δὲ ὁ φοβούμενος τοὺς πόνους, φοβηθήσεταί ποτε τῶν ἐσομένων τι ἐν τῷ κόσμῳ. τοῦτο δὲ ἤδη ἀσεβές. ὅ τε διώκων τὰς ἡδονάς, οὐκ ἀφέξεται τοῦ ἀδικεῖν. τοῦτο δὲ ἐναργῶς ἀσεβές. χρὴ δὲ πρὸς ἃ ἡ κοινὴ φύσις ἐπίσης ἔχει (οὐ γὰρ ἂν ἀμφότερα ἐποίει, εἰ μὴ πρὸς ἀμφότερα ἐπίσης εἶχε) πρὸς ταῦτα καὶ τοὺς τῇ φύσει βουλομένους ἕπεσθαι, ὁμογνώμονας ὄντας ἐπίσης διακεῖσθαι. ὅστις οὖν πρὸς πόνους καὶ ἡδονάς, ἢ θάνατον καὶ ζωήν, ἢ δόξαν καὶ ἀδοξίαν, οἷς ἐπίσης ἡ τῶν ὅλων φύσις χρῆται, αὐτὸς οὐκ ἐπίσης ἔχει, δῆλον ὡς ἀσεβεῖ. λέγω δὲ τὸ χρῆσθαι τούτοις ἐπίσης τὴν κοινὴν φύσιν, ἀντὶ τοῦ κατὰ τὸ συμβαίνειν ἐπίσης κατὰ τὸ ἑξῆς γινομένοις καὶ ἐπιγινομένοις ὁρμῇ τινι ἀρχαίᾳ τῆς προνοίας καθ' ἣν ἀπό τινος ἀρχῆς ὥρμησεν ἐπὶ τήνδε τὴν διακόσμησιν, συλλαβοῦσα τινὰς λόγους τῶν ἐσομένων, καὶ δυνάμεις γονίμους ἀφορίσασα, ὑποστάσεών τε, καὶ μεταβολῶν καὶ διαδοχῶν τοιούτων. Χαριεστέρου μὲν ἦν ἀνδρὸς ἄγευστον ψευδολογίας, καὶ πάσης ὑπο-

κρίσεως καὶ τρυφῆς καὶ τύφου γενόμενον, ἐξ ἀνθρώπων ἀπελθεῖν. τὸ δ' οὖν κορεσθέντα γε τούτων ἀποπνεῦσαι, δεύτερος πλοῦς. ἢ προῄρησαι προσκαθῆσθαι τῇ κακίᾳ· καὶ οὔπω σε οὐδὲ ἡ πεῖρα πείθει φεύγειν ἐκ τοῦ λοιμοῦ. λοιμὸς γὰρ διαφθορὰ διανοίας πολλῷ γε μᾶλλον ἤπερ ἡ τοῦ περικεχυμένου τούτου πνεύματος τοιάδε τις δυσκρασία καὶ τροπή. αὕτη μὲν γὰρ ζώων λοιμὸς καθὸ ζῶα. ἐστὶν ἐκείνη δὲ ἀνθρώπων καθὸ ἄνθρωποί εἰσιν. Μὴ καταφρόνει θανάτου, ἀλλὰ εὐαρέστει αὐτῷ, ὡς καὶ τούτου ἑνὸς ὄντος, ὧν ἡ φύσις ἐθέλει. οἷον γάρ ἐστι τὸ νεάσαι, καὶ τὸ γηράσαι καὶ τὸ αὐξῆσαι, καὶ τὸ ἀκμάσαι, καὶ ὀδόντας, καὶ γένειον, καὶ πολιὰς ἐνεγκεῖν, καὶ σπεῖραι, καὶ κυοφορῆσαι, καὶ ἀποκυῆσαι, καὶ τὰ ἄλλα τὰ φυσικὰ ἐνεργήματα, ὅσα αἱ τοῦ σοῦ βίου ὧραι φέρουσιν, τοιοῦτο καὶ τὸ διαλυθῆναι. τοῦτο μὲν οὖν κατὰ ἄνθρωπόν ἐστι λελογισμένον, μὴ ὁλοσχερῶς, μηδὲ ὠστικῶς, μηδὲ ὑπερηφάνως πρὸς τὸν θάνατον ἔχειν· ἀλλὰ περιμένειν ὡς μίαν τῶν φυσικῶν ἐνεργειῶν. ὡς νῦν περιμένεις, πότε ἔμβρυον ἐκ τῆς γαστρὸς τῆς γυναικός σου ἐξέλθῃ, οὕτως ἐκδέχεσθαι τὴν ὥραν ἐν ᾗ τὸ ψυχάριον σου τοῦ ἐλύτρου τούτου ἐκπεσεῖται. εἰ δὲ καὶ ἰδιωτικὸν παράπηγμα ἁψικάρδιον θέλεις, μάλιστά σε εὔκολον πρὸς τὸν θάνατον ποιήσει, ἡ ἐπίστασις ἡ ἐπὶ τὰ ὑποκείμενα,

κείμενα, ὧν μέλλεις ἀφίστασθαι. καὶ μεθ' οἵων ἠθῶν οὐκέτι ἔσται ἡ ἐμπεφυρμένη. προσκόπτεσθαι μὲν γὰρ αὐτοῖς ἥκιστα δεῖ, ἀλλὰ καὶ κήδεσθαι, καὶ πρᾴως φέρειν. μεμνῆσθαι μέντοι ὅτι οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων ὁμοδογματούντων σοι ἡ ἀπαλλαγὴ ἔσται. τοῦτο γὰρ μόνον εἴπερ ἄρα ἀνθεῖλκεν ἂν καὶ κατεῖχεν ἐν τῷ ζῆν, εἰ συζῆν ἐφεῖτο τοῖς τὰ αὐτὰ δόγματα περιπεποιημένοις. νῦν δ' ὁρᾷς ὅσος ὁ κόπος ἐν τῇ διαφωνίᾳ τῆς συμβιώσεως, ὥστε εἰπεῖν, θᾶττον ἔλθῃς ὦ θάνατε μή που καὶ αὐτὸς ἐπιλάθωμαι ἐμαυτοῦ.

Ὁ ἁμαρτάνων ἑαυτῷ ἁμαρτάνει. ὁ ἀδικῶν ἑαυτὸν κακοῖ, κακὸν ἑαυτὸν ποιῶν. ἀδικεῖ πολλάκις ὁ μὴ ποιῶν τι, οὐ μόνον ὁ ποιῶν τι. ἀρκεῖ ἡ παροῦσα ὑπόληψις καταληπτική, καὶ ἡ παροῦσα πρᾶξις κοινωνική· καὶ ἡ παροῦσα διάθεσις εὐαρεστικὴ πρὸς πᾶν τὸ παρὰ τὸ ἐκ τῆς αἰτίας συμβαῖνον, ἐξαλεῖψαι φαντασίαν, στῆσαι, ὁρμήν, σβέσαι ὄρεξιν, ἐφ' ἑαυτῷ ἔχειν τὸ ἡγεμονικόν, εἰς μὲν τὰ ἄλογα ζῶα, μία ψυχὴ διῄρηται. εἰς δὲ τὰ λογικὰ μία νοερά ψυχὴ μεμέρισται. ὥσπερ καὶ μία γῆ ἐστιν ἁπάντων τῶν γεωδῶν, καὶ ἑνὶ φωτὶ ὁρῶμεν. καὶ ἕνα ἀέρα ἀναπνέομεν, ὅσα ὁρατικὰ καὶ ἔμψυχα πάντα. Ὅσα κοινοῦ τινος μετέχει, πρὸς τὸ ὁμογενὲς σπεύδει. Τὸ γεῶδες πᾶν

ῥέπει ἐπὶ γῆν, τὸ ὑγρὸν πᾶν, σύῤῥουν, τὸ ἀερῶδες ὁμοίως, ὥστε χρῄζειν τῶν διειργόντων καὶ βίας. Τὸ πῦρ ἀνωφερὲς μὲν, διὰ τὸ στοιχειῶδες πῦρ. παντὶ δὲ πυρὶ ἐνταῦθα πρὸς τὸ συνεξάπτεσθαι ἕτοιμον. οὕτως, ὥστε καὶ πᾶν τὸ ὑλικὸν τὸ ὀλίγῳ ξηρότερον, εὐέξαπτον εἶναι, διὰ τὸ ἔλαττον ἐγκεκρᾶσθαι αὐτῷ τὸ κωλυτικὸν πρὸς ἔξαψιν. καὶ τοίνυν πᾶν τὸ κοινῆς νοερᾶς φύσεως μέτοχον, πρὸς τὸ συγγενὲς ὁμοίως σπεύδει, ἢ καὶ μᾶλλον. ὅσῳ γάρ ἐστι κρεῖττον παρὰ τὰ ἄλλα, τοσούτῳ καὶ πρὸς τὸ συγκιρνᾶσθαι τῷ οἰκείῳ καὶ συγχεῖσθαι ἑτοιμότερον. εὐθὺς γοῦν ἐπὶ μὲν τῶν ἀλόγων εὑρέθη σμήνη, καὶ ἀγέλαι, καὶ νεοσσοτροφίαι, καὶ οἷον ἔρωτες. ψυχαὶ γὰρ ἤδη ἦσαν ἐνταῦθα, καὶ τὸ συναγωγὸν ἐν τοῖς κρείττοσιν ἐπιτεινόμενον εὑρίσκετο, οἷον οὔτε ἐπὶ φυτῶν ἦν, οὔτε ἐπὶ λίθων, ἢ ξύλων. ἐπὶ δὲ τῶν λογικῶν ζώων, πολιτεῖαι, καὶ φιλίαι, καὶ οἶκοι, καὶ σύλλογοι, καὶ ἐν πολέμοις συνθῆκαι καὶ ἀνοχαί. ἐπὶ δὲ τῶν ἔτι κρειττόνων, καὶ διεστηκότων τρόπον τινὰ ἕνωσις ὑπέστη, οἷα ἐπὶ τῶν ἄστρων. οὕτως ἡ ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἐπανάβασις συμπάθειαν καὶ ἐν διεστῶσιν ἐργάσασθαι ἐδύνατο. Ὅρα οὖν τὸ νῦν γινόμενον. μόνα γὰρ τὰ νοερὰ νῦν ἐπιλέλησται τῆς πρὸς ἄλληλα σπουδῆς καὶ

συννεύ-

συννεύσεως, καὶ τὸ σύρρουν ὧδε μόνον οὐ βλέπεται. ἀλλ' ὅμως καίτοι φεύγοντες περικαταλαμβάνονται. κρατεῖ γὰρ ἡ φύσις. ὄψει δὲ ὃ λέγω παραφυλάσσων. θᾶσσον γοῦν εὕροι τις ἂν γεῶδές τι μηδενὸς γεώδους προσαπτόμενον, ἤπερ ἄνθρωπον ἀνθρώπου ἀπεσχισμένον. Φέρει καρπὸν καὶ ἄνθρωπος καὶ θεὸς, καὶ ὁ κόσμος, ἐν ταῖς οἰκείαις ὥραις ἕκαστα φέρει. εἰ δὲ ἡ συνήθεια κυρίως τέτροφεν ἐπὶ ἀμπέλου καὶ τῶν ὁμοίων οὐδὲν τοῦτο. ὁ λόγος δὲ καὶ κοινὸν καὶ ἴδιον καρπὸν ἔχει, καὶ γίνεται ἐξ αὐτοῦ τοιαῦθ' ἕτερα, ὁποῖόν τι αὐτός ἐστιν ὁ λόγος. Εἰ μὲν δύνασαι μεταδίδασκε· εἰ δὲ μή, μέμνησο ὅτι πρὸς τοῦτο ἡ εὐμένειά σοι δέδοται. καὶ οἱ θεοὶ δὲ εὐμενεῖς τοῖς τοιούτοις εἰσίν, εἰς ἔνια δὲ καὶ συνεργοῦσιν, εἰς ὑγίειαν, εἰς πλοῦτον, εἰς δόξαν. οὕτως εἰσὶ χρηστοί. ἔξεστι δὲ καὶ σοί· ἢ εἰπέ, τίς ὁ κωλύων; πόνει μὴ ὡς ἄθλιος, μηδὲ ὡς ἐλεεῖσθαι ἢ θαυμάζεσθαι θέλων. ἀλλὰ μόνον ἓν θέλε, κινεῖσθαι καὶ ἴσχεσθαι, ὡς ὁ πολιτικὸς λόγος ἀξιοῖ. σήμερον ἐξῆλθον πάσης περιστάσεως, μᾶλλον δὲ ἐξέβαλον πᾶσαν περίστασιν. ἔξω γὰρ οὐκ ἦν, ἀλλὰ ἔνδον ἐν ταῖς ὑπολήψεσι. πάντα ταῦτα συνήθη μὲν τῇ πείρᾳ, ἐφήμερα δὲ τῷ χρόνῳ· ῥυπαρὰ δὲ τῇ ὕλῃ· πάντα νῦν οἷα ἐπ' ἐκείνων, οὓς κατεθάψαμεν. τὰ πράγματα ἔξω θυ-

ρῶν

ρῶν ἕστηκεν, αὐτὰ ἐφ' ἑαυτῶν μηδὲν μήτε εἰδό-
τα περὶ αὑτῶν, μήτε ἀποφαινόμενα. τί οὖν ἀπο-
φαίνεται περὶ αὐτῶν; τὸ ἡγεμονικόν, οὐκ ἐν πεί-
σει, ἀλλ' ἐνεργείᾳ τὸ τοῦ λογικοῦ πολιτικοῦ ζώου
κακὸν καὶ ἀγαθόν. ὥσπερ οὐδὲ ἡ ἀρετὴ καὶ κα-
κία αὐτοῦ ἐν πείσει, ἀλλ' ἐνεργείᾳ. τῷ ἀναρρι-
φέντι λίθῳ οὐδὲν κακὸν τὸ κατενεχθῆναι· οὐδὲ
ἀγαθὸν τὸ ἀνενεχθῆναι.

Δίελθε ἔσω εἰς τὰ ἡγεμονικὰ αὐτῶν, καὶ ὄψει
τίνας κριτὰς φοβῇ, οἵους καὶ περὶ αὑτῶν ὄν-
τας κριτάς. πάντα ἐν μεταβολῇ. καὶ αὐτὸς
σὺ ἐν διηνεκεῖ ἀλλοιώσει, καὶ κατά τι φθορᾷ. καὶ
ὁ κόσμος δὲ ὅλος, τὸ ἄλλου ἁμάρτημα. ἐκεῖ
δεῖ καταλιπεῖν. ἐνεργείας ἀπόληξις, ὁρμῆς,
ὑπολήψεως παῦλα, καὶ οἷον θάνατος, οὐ-
δὲν κακόν. μέτιθι νῦν ἐπὶ ἡλικίας, οἷον τὴν παι-
δικὴν, τὴν τοῦ μειρακίου, τὴν νεότητα, τὸ γῆ-
ρας. καὶ γὰρ τούτων πᾶσα μεταβολὴ θάνατος,
μήτι δεινόν; μέτιθι νῦν ἐπὶ βίον τὸν ὑπὸ τῷ
πάππῳ, εἶτα τὸν ὑπὸ τῇ μητρὶ, εἶτα τὸν ὑ-
πὸ τῷ πατρί. καὶ ἄλλας δὲ πολλὰς διαφο-
ρὰς καὶ μεταβολὰς καὶ ἀπολήξεις εὑρίσκων,
ἐπερώτα σεαυτόν μήτι δεινόν. οὕτως τοίνυν οὐ-
δὲ ἡ τοῦ ὅλου σου βίου λῆξις, καὶ παῦλα, καὶ
μεταβολή. τρέχε ἐπὶ τὸ σεαυτοῦ ἡγεμονικόν, καὶ
τὸ τοῦ ὅλου, καὶ τὸ τούτου. τὸ μὲν σεαυτοῦ. ἵνα νοῦν

δικαι-

δικαϊκὸν αὐτὸ ποιήσῃς. τὸ δὲ τοῦ ὅλου, ἵνα συμμνημονεύσῃς τίνος μέρος εἶ. τὸ δὲ τούτου, ἵνα ἐπιστήσῃς πότερον ἄγνοια, ἢ γνώμη. καὶ ἅμα λογίσῃ ὅτι συγγενοῦς. ὥσπερ αὐτὸς σὺ πολιτικοῦ συστήματος συμπληρωτικὸς εἶ, οὕτως καὶ πᾶσα πρᾶξίς σου συμπληρωτικὴ ἔστω ζωῆς πολιτικῆς. ἥτις ἐὰν οὖν πρᾶξίς σου μὴ ἔχῃ τὴν ἀναφορὰν, εἴτε προσεχῶς, εἴτε πόρρωθεν ἐπὶ τὸ κοινωνικὸν τέλος, αὕτη διασπᾷ τὸν βίον, καὶ οὐκ ἐᾷ ἕνα εἶναι. καὶ στασιώδης ἐστὶν, ὥσπερ ἐν δήμῳ ὁ τὸ καθ᾽ αὑτὸν μέρος διιστάμενος. ἀπὸ τῆς τοιαύτης συμφωνίας παιδίων ὀργαὶ, καὶ παίγνια, καὶ πνευμάτια, νεκροὺς βαστάζοντα, ὥστε ἐναργέστερον προσπεσεῖν τὸ τῆς νεκύας, ἴθι ἐπὶ τὴν ποιότητα τοῦ αἰτίου. καὶ ἀπὸ τοῦ ὑλικοῦ καὶ τὸ περιγράψας θέασαι, εἶτα καὶ τὸν χρόνον περιόρισον, ὅσον πλεῖστον ὑφίστασθαι πέφυκε τοῦτο τὸ ἰδίως ποιὸν, ἀνέτλης μυρία, διὰ τὸ μὴ ἀρκεῖσθαι τῷ σῷ ἡγεμονικῷ. ποιοῦντι ταῦτα οἷα κατεσκεύασται. ἀλλὰ ἅλις.

Ὅταν ἄλλος ψέγῃ σε, ἢ μισῇ, ἢ τοιαῦτά τινα ἐκφωνῶσιν, ἔρχου ἐπὶ τὰ ψυχάρια αὐτῶν, δίελθε εἴσω, καὶ ἴδε ποῖοί τινές εἰσιν. ὄψει, ὅτι οὐ δεῖ σε σπᾶσθαι, ἵνα τούτοις τί ποτε περὶ σοῦ δοκῇ. εὐνοεῖν μέντοι αὐτοῖς δεῖ. φύσει γὰρ φίλοι. καὶ οἱ θεοὶ

δὲ παν-

δὲ παντοίως αὐτοῖς βοηθοῦσι, δι' ὀνείρων, διὰ μαντειῶν. πρὸς ταῦτα μέντοι πρὸς ἃ ἐκεῖνοι διαφέρονται, ταῦτα ἐστὶ τὰ τοῦ κόσμου ἐγκύκλια, ἄνω κάτω, ἐξ αἰῶνος εἰς αἰῶνα. καὶ ἤτοι ἐφ' ἕκαστον ὁρμᾷ ἡ τοῦ ὅλου διάνοια, ὅπερ εἰ ἔστιν, ἀποδέχου τὸ ἐκείνης ὁρμητόν, ἢ ἅπαξ ὥρμησε. τὰ δὲ λοιπὰ, κατ' ἐπακολούθησιν. καὶ τί ἐν τίνι. τρόπον γάρ τινα ἄτομοι, ἢ ἀμερῆ. τὸ δὲ ὅλον, εἴ τις θεὸς εὖ ἔχει πάντα. εἴτε τὸ εἰκῆ, μὴ καὶ σὺ εἰκῆ. ἤδη πάντας ἡμᾶς γῆ καλύψει. ἔπειτα καὶ αὐτὴ μεταβαλῆ. κἀκεῖνα εἰς ἄπειρον μεταβαλεῖ· καὶ πάλιν ἐκεῖνα εἰς ἄπειρον· τὰς γὰρ ἐπικυματώσεις τῶν μεταβολῶν καὶ ἀλλοιώσεων ἐνθυμούμενός τις, καὶ τὸ τάχος, παντὸς θνητοῦ καταφρονήσει. χειμάρρους ἡ τῶν ὅλων αἰτία, πάντα φέρει. ὡς εὐτελῆ δὲ καὶ τὰ πολιτικὰ ταῦτα, καὶ ὡς οἴεται φιλοσόφως πρακτικὰ ἀνθρωπεία μυξῶν μεστά. ἄνθρωπε, τί ποτε ποίησον, ὃ νῦν ἡ φύσις ἀπαιτεῖ· ὅρμησον ἐὰν δίδωται. καὶ μὴ περιβλέπου εἴ τις εἴσεται· μηδὲ τὴν Πλάτωνος πολιτείαν ἔλπιζε, ἀλλὰ ἀρκοῦ, εἰ τὸ βραχύτατον πρόεισι. καὶ τούτου αὐτοῦ τὴν ἔκβασιν, ὡς οὐ μικρόν τι ἐστὶ διανοοῦ. δόγμα γὰρ αὐτῶν τίς μεταβάλλει; χωρὶς δὲ δογμάτων μεταβολῆς, τί ἄλλο, ἢ δουλεία στενόντων, καὶ πείθεσθαι προσποιουμένων.

μένων. ὕπαγε νῦν καὶ Ἀλέξανδρον, καὶ Φίλιππον, καὶ Δημήτριον τὸν Φαληρέα μοι λέγε. ὄψονται εἰ εἶδον τί ἡ κοινὴ φύσις ἤθελε, καὶ ἑαυτοὺς ἐπαιδαγώγησαν· εἰ δὲ ἐτραγῴδησαν, οὐδείς με κατακέκρικε μιμεῖσθαι. ἁπλοῦν ἐστι καὶ αἰδῆμον τὸ φιλοσοφίας ἔργον. μή με ἄπαγε ἐπὶ σεμνοτυφίαν. ἄνωθεν ἐπιθεωρεῖν ἀγέλας μυρίας, καὶ τελετὰς μυρίας καὶ πλοῦν παντοῖον, ἐν χειμῶσι καὶ γαλήναις, καὶ διαφορὰς γινομένων, συγγινομένων, ἀπογινομένων. Ἐπινόει δὲ καὶ τὸν ὑπ' ἄλλων πάλαι βεβιωμένους βίους, τὸν μετὰ σε βιωθησόμενον, καὶ τὸν νῦν ἐν τοῖς βαρβάροις ἔθνεσι βιούμενον. καὶ ὅσοι μὲν οὐδὲ ὄνομά σου γινώσκουσιν, ὅσοι δὲ τάχιστα ἐπιλήσονται, ὅσοι δὲ ἐπαινοῦντές ἴσως νῦν σε τάχιστα ψέξουσι. καὶ ὡς οὔτε ἡ μνήμη ἀξιόλογός γε, οὔτε ἡ δόξα, οὔτε ἄλλο τι τὸ σύμπαν. ἀταραξία μὲν περὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἐκτὸς αἰτίας συμβαίνοντα. δικαιότης δὲ ἐν τοῖς παρὰ τὴν ἐκ σοῦ αἰτίαν ἐνεργουμένοις. τουτέστιν ὁρμὴ καὶ πρᾶξις, καταλήγουσα ἐπ' αὐτὸ τὸ κοινωνικῶς πρᾶξαι, ὡς τοῦτό σοι κατὰ φύσιν ὄν. πολλὰ περισσὰ περιελεῖν τῶν ἐνοχλούντων σοι δύνασαι, ὅλα ὄντα τῇ ὑπολήψει σου κείμενα· καὶ πολλὴν εὐρυχωρίαν περιποιήσεις. ἤδη σεαυτῷ τὸν ὅλον κόσμον περιληφέναι τῇ γνώμῃ, καὶ τὸν ἴδιον αἰῶνα περινοεῖν,

καὶ

καὶ τὴν τοῦ κατὰ μέρος ἑκάστου πράγματος ταχεῖαν μεταβολὴν ἐπινοεῖν. ὡς βραχὺ μὲν τὸ ἀπὸ γενέσεως μέχρι διαλύσεως, ἀχανὲς δὲ τὸ πρὸ τῆς γενέσεως, ὡς καὶ τὸ μετὰ τὴν διάλυσιν ὁμοίως ἄπειρον.

Πάντα ὅσα ὁρᾷς τάχιστα φθαρήσεται, καὶ οἱ φθειρόμενα αὐτὰ ἐπιδόντες τάχιστα, καὶ αὐτοὶ φθαρήσονται. καὶ ὁ ἐσχατόγηρως ἀποθανὼν εἰς ἴσον καταστήσεται τῷ προώρῳ. τίνα τὰ ἡγεμονικὰ τούτων, καὶ περὶ οἷα ἐσπουδάκασι, καὶ δι' οἷα φιλοῦσι καὶ τιμῶσι. γυμνὰ νόμιζε τὰ ψυχάρια αὐτῶν. ὅτε δοκοῦσι βλάπτειν ψέγοντες, ἢ ὠφελεῖν ἐξυμνοῦντες, ὅση οἴησις. ἡ ἀποβολὴ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ μεταβολή, τούτῳ δὲ χαίρει ἡ τῶν ὅλων φύσις, καθ' ἣν πάντα καλῶς γίνεται. ἐξ αἰῶνος ὁμοειδῶς ἐγίνετο, καὶ εἰς ἄπειρον τοιαῦθ' ἕτερα ἔσται. τί οὖν λέγεις ὅτι ἐγίνετό τε πάντα ὁ καὶ πάντα ἀεὶ κακῶς ἔσται, καὶ οὐδεμία ἄρα δύναμις ἐν τοσούτοις θεοῖς ἐξευρέθη ποτὲ ἡ διορθώσουσα ταῦτα, ἀλλὰ κατακέκριται ὁ κόσμος ἐν ἀδιαλείπτοις κακοῖς συνέχεσθαι. Τὸ σαπρὸν τῆς ἑκάστῳ ὑποκειμένης ὕλης, ὕδωρ, κόνις, ὀστέα, γράσος ἢ πάλιν, πῶροι γῆς, τὰ μάρμαρα, καὶ ὑποστάθμαι, ὁ χρυσός, ὁ ἄργυρος, καὶ τρίχια ἡ ἐσθής, καὶ αἷμα ἡ πορφύρα, καὶ τὰ ἄλλα πάντα τοιαῦτα, καὶ τὸ πνευ-

ματικὸν

ματικὸν δέ, ἄλλο τοιοῦτον. καὶ ἐκ τούτων εἰς ταῦτα μεταβάλλον. Ἅλις τοῦ ἀθλίου βίου, καὶ γογγυσμοῦ, καὶ πιθηκισμοῦ. τί ταράσσῃ, τί τούτων καινόν; τί σε ἐξίστησι; τὸ αἴτιον; ἴδε αὐτό. ἀλλ' ἡ ὕλη; ἴδε αὐτήν. ἔξω δὲ τούτων οὐδέν ἐστιν. ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς ἤδη ποτὲ ἁπλούστερος καὶ χρηστότερος γενοῦ. ἴσον τὸ ἑκατὸν ἔτεσι, καὶ τὸ τρισὶ ταῦτα ἱστορῆσαι. εἰ μὲν ἥμαρτεν, ἐκεῖ τὸ κακόν. τάχα δ' οὐχ ἥμαρτεν. Ἤτοι ἀπὸ μιᾶς πηγῆς νοερᾶς πάντα ὡς ἑνὶ σώματι ἐπισυμβαίνει καὶ οὐ δεῖ τὸ μέρος τοῖς ὑπὲρ τοῦ ὅλου γινομένοις μέμφεσθαι. ἢ ἄτομοι, καὶ οὐδὲν ἄλλο, ἢ κυκεὼν καὶ σκεδασμός. τί οὖν ταράσσῃ; τῷ ἡγεμονικῷ λέγεις, τέθνηκας; ἔφθαρσαι; ὑποκρίνῃ, συναγελάζῃ, βόσκῃ; ἤτοι οὐδὲν δύνανται οἱ θεοὶ ἢ θεῖοι, δύνανται. εἰ μὲν οὖν μὴ δύνανται, τί εὔχῃ; εἰ δὲ δύνανται, διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον εὔχῃ, διδόναι αὐτοὺς, τὸ μήτε φοβεῖσθαί τι τούτων, μήτε ἐπιθυμεῖν τινὸς τούτων; μήτε λυπεῖσθαι ἐπί τινος τούτων, μᾶλλον τῷ μὴ παρεῖναί τι τούτων, ἢ τὸ παρεῖναι. πάντως γὰρ εἰ δύνανται συνεργεῖν ἀνθρώποις, καὶ εἰς ταῦτα δύνανται συνεργεῖν. ἀλλὰ ἴσως ἐρεῖς, ὅτι ἐπ' ἐμοὶ αὐτὰ οἱ θεοὶ ἐποίησαν· εἶτα, οὐ κρεῖσσον χρῆσθαι τοῖς ἐπὶ σοὶ μετ' ἐλευθερίας, ἢ διαφέρεσθαι πρὸς τὰ μὴ ἐπὶ σοὶ μετὰ δουλείας καὶ τα-

πεινότητος; τίς δέ σοι εἶπεν, ὅτι οὐχὶ καὶ εἰς τὰ ἐφ' ἡμῖν οἱ θεοὶ συλλαμβάνουσιν. ἄρξαι γοῦν περὶ τούτων εὔχεσθαι, καὶ ὄψει. οὗτος εὔχεται πῶς κοιμηθῶ μετ' ἐκείνης· σὺ πῶς μὴ ἐπιθυμήσω τοῦ κοιμηθῆναι μετ' ἐκείνης. ἄλλος, πῶς στερηθῶ ἐκείνου σὺ, πῶς μὴ χρήζω τοῦ στερηθῆναι. ἄλλος πῶς μὴ ἀποβάλω τὸ τεκνίον σὺ, πῶς μὴ φοβηθῶ ἀποβαλεῖν ὅλως ὧδε ἐπίτρεψον τὰς εὐχὰς, καὶ θεώρει τί γίνεται. Ὁ Ἐπίκουρος λέγει, ὅτι ἐν τῇ νόσῳ οὐκ ἦσαν μοι αἱ ὁμιλίαι περὶ τῶν τοῦ σωματίου παθῶν, οὐδὲ πρὸς τοὺς εἰσιόντας τοιαῦτά τινα φησὶν ἐλάλουν, ἀλλὰ τὰ προηγούμενα φυσιολογῶν διετέλουν, καὶ πρὸς αὐτῷ τούτῳ ὢν, πῶς ἡ διάνοια συμμεταλαμβάνουσα τῶν ἐν τῷ σαρκιδίῳ τοιούτων κινήσεων ἀταρακτεῖ, τὸ ἴδιον ἀγαθὸν τηροῦσα, οὐδὲ τοῖς ἰατροῖς ἐμπαρέχων φησὶ καταφρυάττεσθαι, ὥς τι ποιοῦσιν. ἀλλὰ ὁ βίος ἤρετο εὖ καὶ καλῶς. ταῦτα οὖν ἐκείνῳ ἐν νόσῳ ἐὰν νοσῇς, καὶ ἐν ἄλλῃ τινὶ περιστάσει. τὸ γὰρ μὴ ἀφίστασθαι φιλοσοφίας ἐν οἷς δήποτε τοῖς προσπίπτουσι, μηδὲ τῷ ἰδιώτῃ καὶ φυσιολόγῳ συμφλυαρεῖν, πάσης αἱρέσεως κοινὸν πρὸς μόνῳ τῷ νῦν πρασσομένῳ εἶναι, καὶ τῷ ὀργάνῳ δι' οὗ πράσσει. Ὅταν τινὸς ἀναισχυντίᾳ προσκόπτῃς, εὐθὺς πυνθάνου σεαυτοῦ· δύνανται οὖν ἐν τῷ

κόσμῳ ἀναίσχυντοι μὴ εἶν; οὐ δύνανται. μὴ οὖν ἀπαίτει τὸ ἀδύνατον. εἷς γὰρ καὶ οὗτος ἐστὶν ἐκείνων τῶν ἀναισχύντων, οὓς ἀνάγκη ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ πανούργου, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπίστου, καὶ παντὸς τοῦ ὁπωσοῦν ἁμαρτάνοντος, ἔστω σοι πρόχειρον. ἅμα γὰρ τῷ ὑπομνησθῆναι ὅτι τὸ γένος τῶν τοιούτων ἀδύνατόν ἐστι μὴ ὑπάρχειν, εὐμενέστερος ἔσῃ πρὸς τοὺς καθ' ἕνα. Εὔχρηστον δὲ κἀκεῖνο εὐθὺς ἐννοεῖν, τίνα ἔδωκεν ἡ φύσις τῷ ἀνθρώπῳ ἀρετὴν πρὸς τοῦτο τὸ ἁμάρτημα. ἔδωκε γὰρ, ὡς ἀντιφάρμακον, πρὸς μὲν τὸν ἀγνώμονα τὴν πραότητα, πρὸς δὲ ἄλλον, ἄλλην τινὰ δύναμιν. ὅλως δὲ ἔξεστί σοι μεταδιδάσκειν τὸν πεπλανημένον. πᾶς δὲ ὁ ἁμαρτάνων, ἀφαμαρτάνει τοῦ προκειμένου, καὶ πεπλάνηται. τί δὲ καὶ βέβλαψαι; εὑρήσεις γὰρ μηδένα τούτων πρὸς οὓς παροξύνῃ πεποιηκότα τι τοιοῦτον, ἐξ οὗ ἡ διάνοιά σου χείρων ἔμελλε γενήσεσθαι. τὸ δὲ κακόν σου καὶ τὸ βλαβερὸν, ἐνταῦθα πᾶσαν τὴν ὑπόστασιν ἔχει. τί δὲ κακὸν ἢ ξένον γέγονεν, εἰ ὁ ἀπαίδευτος τὰ τοῦ ἀπαιδεύτου πράσσει. ὅρα μὴ σεαυτῷ μᾶλλον ἐγκαλεῖν ὀφείλῃς, ὅτι οὐ προσεδόκησας τοῦτον τοῦτο ἁμαρτήσεσθαι. σὺ μὲν γὰρ καὶ ἀφορμὰς ἐκ τοῦ λόγου εἶχες πρὸς τὸ ἐνθυμηθῆναι ὅτι εἰκός ἐστι τοῦτον τοῦτο ἁμαρτήσεσθαι. καὶ ὅμως ἐπιλα-

λαθόμενος θαυμάζεις εἰ ἡμάρτηκε. Μάλιστα δὲ ὅταν ὡς ἀπίστῳ, ἢ ἀχαρίστῳ μέμφῃ, εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφου. προδήλως γὰρ σὸν τὸ ἁμάρτημα, εἴτε περὶ τοῦ τοιαύτην τὴν διάθεσιν ἔχοντος ἐπίστευσας, ὅτι τὴν πίστιν φυλάξει, εἴτε τὴν χάριν διδοὺς, μὴ καταληκτικῶς ἔδωκας, μηδὲ ὥστε ἐξ αὐτῆς τῆς σῆς πράξεως εὐθὺς ἀπειληφέναι πάντα τὸν καρπόν. τί γὰρ πλέον θέλεις εὖ ποιήσας ἄνθρωπον; οὐκ ἀρκεῖ σοι; κατὰ φύσιν τὴν σήν τι ἔπραξας, τούτου μισθὸν ζητεῖς; ὡς εἰ ὁ ὀφθαλμὸς ἀμοιβὴν ἀπῄτει, ὅτι βλέπει· ἢ οἱ πόδες, ὅτι βαδίζουσιν. ὥσπερ γὰρ ταῦτα πρὸς τόδε τι γέγονεν, ἅπερ κατὰ τὴν ἰδίαν κατασκευὴν ἐνεργοῦντα ἀπέχει τὸ ἴδιον· οὕτως καὶ ὁ ἄνθρωπος εὐεργετικὸς πεφυκὼς, ὁπόταν τι εὐεργετικὸν, ἢ ἄλλως εἰς τὰ μέσα συνεργητικὸν πράξῃ, πεποίηκε πρὸς ὃ κατεσκεύασται, καὶ ἔχει τὸ ἑαυτοῦ.

ΜΑΡ-

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙ'-νου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν Βιβλίον ί.

Ἔσῃ ποτὲ ἄρ᾽ ὦ ψυχὴ ἀγαθή, καὶ ἁπλῆ, καὶ μία, καὶ γυμνή, φανερωτέρα τοῦ περικειμένου σοι σώματος; γεύσῃ ποτὲ ἄρα τῆς φιλητικῆς καὶ στερκτικῆς διαθέσεως; ἔσῃ ποτὲ ἄρα πλήρης καὶ ἀνενδεὴς, καὶ οὐδὲν ἐπιποθοῦσα οὐδὲ ἐπιθυμοῦσα οὐδενὸς, οὔτε ἐμψύχου οὔτε ἀψύχου πρὸς ἡδονῶν ἀπολαύσεις; οὐδὲ χρόνου ἐν ᾧ ἐπὶ μακρότερον ἀπολαύσεις; οὐδὲ τόπου, ἢ χώρας, ἢ ἀέρων εὐκαιρείας· οὐδὲ ἀνθρώπων εὐαρμοσίας, ἀλλὰ ἀρκεσθήσῃ τῇ παρούσῃ καταστάσει, καὶ ἡσθήσῃ τοῖς παροῦσι πᾶσι, καὶ συμπείσεις σεαυτὴν, ὅτι πάντα σοι πάρεστι, πάντα σοι εὖ ἔχει. καὶ παρὰ τῶν θεῶν πάρεστι. καὶ εὖ ἕξει ὅσα φίλον αὐτοῖς, καὶ ὅσα μέλλουσι δώσειν ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ τελείου ζώου, τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ δικαίου, καὶ καλοῦ, καὶ γεννῶντος πάντα καὶ συνέχοντος, καὶ περιέχοντος, καὶ περιλαμβάνοντος, διαλυόμενα εἰς γένεσιν ἑτέρων ὁμοίων. ἔσῃ ποτὲ ἄρα τοιαύτη, οἵα θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις οὕτω

συμπολιτεύεσθαι, ὡς μήτε μέμφεσθαί τι αὐτοῖς, μήτε καταγνώσκεσθαι ὑπ᾿ αὐτῶν; παρατήρει τί σου ἡ φύσις ἐπιζητεῖ, ὡς ὑπὸ φύσεως μόνον διοικουμένου. εἶτα ποίει αὐτὸ καὶ προσίεσο, εἰ μὴ χεῖρον μέλλει διατίθεσθαί σου ἡ ὡς ζώου φύσις. ἑξῆς δὲ παρατηρητέον, τί ἐπιζητεῖ σου ἡ ὡς ζώου φύσις. καὶ πᾶν τοῦτο παραληπτέον, εἰ μὴ χεῖρον μέλλει διατίθεσθαι, ἡ ὡς ζώου λογικοῦ φύσις. ἔστι δὲ τὸ λογικὸν εὐθὺς καὶ πολιτικόν. τούτοις δὴ κανόσι χρώμενος μηδὲν περιεργάζου. Πᾶν τὸ συμβαῖνον, ἤτοι οὕτως συμβαίνει, ὡς πέφυκας αὐτὸ φέρειν, ἢ ὡς οὐ πέφυκας αὐτὸ φέρειν. εἰ μὲν οὖν συμβαίνει σοι ὡς πέφυκας φέρειν, μὴ δυσχέραινε· ἀλλ᾿ ὡς πέφυκας φέρε. εἰ δὲ ὡς μὴ πέφυκας φέρειν, μὴ δυσχέραινε. φθαρήσεται γάρ σε ἀπαναλῶσαν. μέμνησο μέντοι ὅτι πέφυκας φέρειν πᾶν, περὶ οὗ ἐπὶ τῇ ὑπολήψει ἐστὶ τῇ σῇ φορητὸν καὶ ἀνεκτὸν αὐτὸ ποιῆσαι, κατὰ φαντασίαν τοῦ συμφέρειν ἢ καθήκειν σεαυτῷ τοῦτο ποιεῖν. Εἰ μὲν σφάλλεται, διδάσκειν εὐμενῶς, καὶ τὸ παρορώμενον δεικνύναι. εἰ δὲ ἀδυνατεῖς, σεαυτὸν αἰτιᾶσθαι, ἢ μηδὲ σεαυτόν. Ὅ, τι ἄν σοι συμβαίνῃ, τοῦτό σοι ἐξ αἰῶνος προκατεσκευάζετο, καὶ ἡ ἐπιπλοκὴ τῶν αἰτίων συνέκλωθε, τήν τε σὴν ὑπόστασιν ἐξ ἀϊδίου, καὶ τὴν τούτου σύμβασιν· Εἴτε ἄτομοι, εἴτε φύσεις, πρῶ-

τον

τον κείσθω ὅτι μέρος εἰμὶ τοῦ ὅλου ὑπὸ φύσεως διοικουμένου. ἔπειτα, ὅτι ἔχω πως οἰκείως πρὸς τὰ ὁμογενῆ μέρη. τούτων γὰρ μεμνημένος, καθότι μὲν μέρος εἰμὶ, οὐδενὶ δυσαρεστήσω τῶν ἐκ τοῦ ὅλου ἀπονεμομένων. οὐδὲν γὰρ βλαβερὸν τῷ μέρει, ὃ τῷ ὅλῳ συμφέρει· οὐ γὰρ ἔχει τι τὸ ὅλον, ὃ μὴ συμφέρει ἑαυτῷ. πασῶν μὲν φύσεων κοινὸν ἐχουσῶν τοῦτο· τῆς δὲ τοῦ κόσμου προσειληφυίας, τὸ μηδὲ ὑπό τινος ἔξωθεν αἰτίας ἀναγκάζεσθαι βλαβερόν τι ἑαυτῇ γεννᾶν. κατὰ μὲν δὴ τὸ μεμνῆσθαι ὅτι μέρος εἰμὶ ὅλου τοῦ τοιούτου, εὐαρεστήσω παντὶ τῷ ἀποβαίνοντι, καθότι δὲ ἔχω πως οἰκείως πρὸς τὰ ὁμογενῆ μέρη, οὐδὲν πράξω ἀκοινώνητον· μᾶλλον δὲ στοχάσομαι τῶν ὁμογενῶν, καὶ πρὸς τὸ κοινῇ συμφέρον πᾶσαν ὁρμὴν ἐμαυτοῦ ἄξω, καὶ ἀπὸ τοὐναντίου ἀπάξω. τούτων δὲ οὕτω περαινομένων, ἀνάγκη τὸν βίον εὐροεῖν· ὡς ἂν καὶ πολίτου βίον εὔρουν ἐπινοήσειας προϊόντος διὰ πράξεων τοῖς πολίταις λυσιτελῶν, καὶ ὅπερ ἂν ἡ πόλις ἀπονέμῃ τοῦτο ἀσπαζομένου. Τοῖς μέρεσι τοῦ ὅλου, ὅσα φημὶ περιέχεται ὑπὸ τοῦ κόσμου, ἀνάγκη φθείρεσθαι. λεγέσθω δὲ τοῦτο σημαντικῶς τοῦ ἀλλοιοῦσθαι. εἰ δὲ φημὶ κακόν τε, καὶ ἀναγκαῖόν ἐστι τοῦτο αὐτοῖς, οὐκ ἂν τὸ ὅλον καλῶς διεξάγοιτο, τῶν μερῶν εἰς ἀλλοτρίωσιν ὄντων, καὶ πρὸς

τὸ φθείρεσθαι διαφόρως κατεσκευασμένων. πότερον γὰρ ἐπεχείρησεν ἡ φύσις αὐτὴ τὰ ἑαυτῆς μέρη κακοῦν, καὶ περιπτωτικὰ τῷ κακῷ, καὶ ἐξ ἀνάγκης ἐμπίπτοντα εἰς τὸ κακὸν ποιεῖν, ἢ ἔλαθεν αὐτὴν τοιάδε τινὰ γενόμενα; ἀμφότερα γὰρ ἀπίθανα. εἰ δέ τις καὶ ἀφέμενος τῆς φύσεως, κατὰ τὸ πεφυκέναι ταῦτα ἐξηγοῖτο, καὶ ὡς γελοῖον, ἅμα μὲν φάναι πεφυκέναι τὰ μέρη τοῦ ὅλου μεταβάλλειν, ἅμα δὲ ὡς ἐπί τινι τῶν παρὰ φύσιν συμβαίνοντι θαυμάζειν, ἢ δυσχεραίνειν· ἄλλως τε καὶ τῆς διαλύσεως εἰς ταῦτα γινομένης, ἐξ ὧν ἕκαστον συνίσταται. ἤτοι γὰρ σκεδασμὸς στοιχείων ἐξ ὧν συνεκρίθη, ἢ τροπὴ, τοῦ μὲν στερεμνίου εἰς τὸ γεῶδες· τοῦ δὲ πνευματικοῦ, εἰς τὸ ἀερῶδες. ὥστε καὶ ταῦτα ἀναληφθῆναι εἰς τὸν τοῦ ὅλου λόγον, εἴτε κατὰ περίοδον ἐκπυρουμένου, εἴτε ἀϊδίοις ἀμοιβαῖς ἀνανεουμένου. καὶ τὸ στερέμνιον δὲ, καὶ τὸ πνευματικὸν μὴ φαντάζου τὸ ἀπὸ τῆς γενέσεως. πᾶν γὰρ τοῦτο ἐχθὲς, καὶ τρίτην ἡμέραν, ἐκ τῶν σιτίων καὶ ἑλκομένου ἀέρος τὴν ἐπιῤῥοὴν ἔλαβεν. τοῦτο οὖν ὃ ἔλαβε, μεταβάλλει, οὐχ ὃ ἡ μήτηρ ἔτεκεν· ὑπόθου δ' ὅτι ἐκεῖνό σε λίαν προσπλέκει τῷ ἰδίως ποιῷ, οὐδὲν ὄντι οἶμαι πρὸς τὸ νῦν λεγόμενον. Ὀνόματα θέμενος σαυτῷ ταῦτα, ἀγαθὸς, αἰδήμων, ἀληθὴς, ἔμφρων, σύμφρων, ὑπέρφρων,

φρων, πρόσεχε μήποτε μετονομάζῃ, καὶ ἀπολλύῃς ταῦτα τὰ ὀνόματα. καὶ ταχέως ἐπάνιε ἐπ' αὐτά. μέμνησο δὲ, ὅτι τὸ μὲν ἔμφρον, ἐβούλετό σοι σημαίνειν τὴν ἐφ' ἕκαστα διαληπτικὴν ἐπίστασιν, καὶ τὸ ἀπαρενθύμητον. τὸ δὲ σύμφρον, τὴν ἑκούσιον ἀπόδεξιν τῶν ἀπὸ τῆς κοινῆς φύσεως ἀπονεμομένων. τὸ δὲ ὑπέρφρον, τὴν ὑπέρτασιν τοῦ φρονοῦντος μορίου ὑπὲρ λείαν ἢ τραχεῖαν κίνησιν τῆς σαρκὸς, καὶ τὸ δοξάριον, καὶ τὸν θάνατον καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἐὰν οὖν διατηρεῖς σεαυτὸν ἐν τούτοις τοῖς ὀνόμασι, μὴ γλιχόμενος τοῦ ὑπ' ἄλλων κατὰ ταῦτα ὀνομάζεσθαι, ἔσῃ ἕτερος. καὶ εἰς βίον εἰσελεύσῃ ἕτερον. τὸ γὰρ ἔτι τοιοῦτον εἶναι οἷος μέχρι νῦν γέγονας, καὶ ἐν βίῳ τοιούτῳ σπαράσσεσθαι καὶ μολύνεσθαι, λίαν ἐστὶν ἀναισθήτου καὶ φιλοψύχου, καὶ ὁμοίου τοῖς ἡμιβρώτοις θηριομάχοις· οἵ τινες μεστοὶ τραυμάτων καὶ λύθρου, παρακαλοῦσιν ὅμως εἰς τὴν αὔριον φυλαχθῆναι, παραβληθησόμενοι τοιοῦτοι· τοῖς αὐτοῖς ὄνυξι καὶ δήγμασιν. Ἐμβίβασον οὖν σαυτὸν εἰς τὰ ὀλίγα ταῦτα ὀνόματα. κἂν μὲν ἐπ' αὐτῶν μένειν δύνῃ, μένε ὥσπερ εἰς μακάρων τινὰς νήσους μετῳκισμένος. ἐὰν δὲ αἴσθῃ ὅτι ἐκπίπτεις, καὶ οὐ περικρατεῖς, ἄπιθι θαῤῥῶν εἰς γωνίαν τινὰ, ὅπου κρατήσεις, ἢ καὶ παντάπασιν ἔξιθι τοῦ βίου, μὴ ὀργιζόμενος, ἀλλὰ ἁπλῶς καὶ ἐλευθέρως, καὶ αἰδημόνως.

ἔν γε τοιούτῳ μόνον πράξεις ἐν τῷ βίῳ, τὸ οὕτως ἐξελθεῖν. Πῶς μὲν τοι τὸ μεμνῆσθαι τῶν ὀνομάτων, μεγάλως συλλήψεταί σοι, τὸ μεμνῆσθαι θεῶν καὶ ὅτι οὐ κολακεύεσθαι οὗτοι θέλουσιν, ἀλλὰ ἐξομοιοῦσθαι ἑαυτοῖς τὰ λογικὰ πάντα. καὶ εἶναι τὴν μὲν συκῆν τὰ συκῆς ποιοῦσαν· τὸν δὲ κύνα, τὰ κυνός. τὴν δὲ μέλισσαν, τὰ μελίσσης. τὸν δὲ ἄνθρωπον, τὰ ἀνθρώπου. Μῖμος πόλεμος, πτοία, νάρκα, δουλεία, καθ' ἡμέραν ἀπαλείψεταί σου τὰ ἱερὰ ἐκεῖνα δόγματα, ὁπόσα ὁ φυσιολογητὸς ἐνταίζῃ καὶ παραπέμπῃς. δεῖ δὲ πᾶν οὕτω βλέπειν καὶ πράσσειν, ὥστε καὶ τὸ περιστατικὸν ἅμα συντελεῖσθαι, καὶ ἅμα τὸ θεωρητικὸν ἐνεργεῖσθαι. καὶ τὸ ἐκ τῆς περὶ ἑκάστων ἐπιστήμης αὔθαδες σώζεσθαι λανθάνον, οὐχὶ κρυπτόμενον. πότε γὰρ ἁπλότητος ἀπολαύσεις, πότε δὲ σεμνότητος, πότε δὲ τῆς ἐφ' ἑκάστου γνωρίσεως, τί τε ἐστιν κατ' οὐσίαν καὶ τίνα χώραν ἔχει ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ πόσον πέφυκεν ὑφίστασθαι καὶ ἐκ τίνων συγκέκριται, καὶ τίσι δύναται ὑπάρχειν, καὶ τίνες δύνανται αὐτὸ διδόναι τε καὶ ἀφαιρεῖσθαι. ἀράχνιον μυῖαν θηρᾶσαν μέγα φρονεῖ, ἄλλος δὲ λαγίδιον, ἄλλος δὲ ὑποχῇ ἀφύην, ἄλλος δὲ σιδία· ἄλλος δὲ ἄρκτους· ἄλλος Σαρμάτας. οὗτοι γὰρ οὐ λῃσταί; ἐὰν τὰ δόγματα ἐξετάζῃς, πῶς εἰς ἄλληλα πάντα μεταβάλλει, θεωρητικὴν μέθοδον κτῆσαι. καὶ διηνεκῶς πρόσεχε, καὶ

συγγυμνά

συγγυμνάσθητι περὶ τοῦτο τὸ μέρος. οὐδὲν γὰρ οὕτω μεγαλοφροσύνης ποιητικόν. ὑπεξεδύσατο τὸ σῶμα. καὶ ἐννοήσας, ὅτι ὅσον οὐδέπω πάντα ταῦτα καταλιπεῖν ἀπιόντα ἐξ ἀνθρώπων δεήσει, ἀνῆκεν ὅλον ἑαυτὸν, δικαιοσύνῃ μὲν εἰς τὰ ὑφ' ἑαυτοῦ ἐνεργούμενα, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις συμβαίνουσι, τῇ τῶν ὅλων φύσει. τί δ' ἐρεῖ τις ἢ ὑπολήψεται περὶ αὐτοῦ, ἢ πράξει κατ' αὐτοῦ, οὐδ' εἰς νοῦν βάλλεται. δύο τούτοις ἀρκούμενος αὐτὸς, δικαιοπραγεῖν τὸ νῦν πρασσόμενον, καὶ φιλεῖν τὸ νῦν ἀπονεμόμενον ἑαυτῷ. ἀσχολίας δὲ πάσας καὶ σπουδὰς ἀφῆκεν. καὶ οὐδὲν ἄλλο βούλεται, ἢ εὐθεῖαν περαίνειν διὰ τοῦ νόμου, καὶ εὐθεῖαν περαίνοντι ἕπεσθαι τῷ θεῷ. Τίς ὑπονοίας χρεία, παρὸν σκοπεῖν τί δεῖ πραχθῆναι. κἂν μὲν συνορᾷς εὐμενῶς, ἀμεταστρεπτί ταύτῃ χωρεῖν. ἐὰν δὲ μὴ συνορᾷς, ἐπέχειν, καὶ συμβούλοις τοῖς ἀρίστοις χρῆσθαι. ἐὰν δὲ ἕτερά τινα πρὸς ταῦτα ἀντιβαίνῃ, προϊέναι κατὰ τὰς παρούσας ἀφορμὰς λελογισμένως, ἐχόμενον τοῦ φαινομένου δικαίου. ἄριστον γὰρ κατατυγχάνειν τούτου. ἐπεί τοι ἥγε ἀπόπτωσις ἀπὸ τούτου. ἔστω, σχολαῖόν τι καὶ ἅμα εὐκίνητόν ἐστι, καὶ φαιδρὸν ἅμα, καὶ συνεστηκὸς ὁ τῷ λόγῳ κατὰ πᾶν ἑπόμενος. Πυνθάνεσθαι ἑαυτοῦ, εὐθὺς ἐξ ὕπνου γινόμενον, μήτι διοίσει σοι,

ἐὰν

ἐὰν ὑπὸ ἄλλου γένηται τὰ δίκαια καὶ καλῶς ἔχοντα· οὐ διοίσει. μή τι ἐπιλέλησαι, ὅτι οὗτοι οἱ ἐν τοῖς περὶ ἄλλων ἐπαίνοις καὶ ψόγοις φρυαττόμενοι, τοιοῦτοι μὲν ἐπὶ τῆς κλίνης εἰσί, τοιοῦτοι δὲ ἐπὶ τῆς τραπέζης, οἷα δὲ ποιοῦσιν, οἷα δὲ φεύγουσιν, οἷα δὲ διώκουσιν, οἷα δὲ κλέπτουσιν, οἷα δὲ ἁρπάζουσιν, οὐ χερσὶ καὶ ποσὶν, ἀλλὰ τῷ τιμιωτάτῳ ἑαυτῶν μέρει, ᾧ γίνεται ὅταν θέλῃ, πίστις, αἰδὼς, ἀλήθεια, νόμος, ἀγαθὸς δαίμων. Τῇ πάντα διδούσῃ καὶ ἀπολαμβανούσῃ φύσει, ὁ πεπαιδευμένος καὶ αἰδήμων λέγει· δὸς ὃ θέλεις, ἀπόλαβε ὃ θέλεις. λέγει δὲ τοῦτο οὐ καταθρασυνόμενος, ἀλλὰ πειθαρχῶν μόνον καὶ εὐνοῶν αὐτῇ. ὀλίγον ἐστὶ τὸ ὑπολειπόμενον τοῦτο. ζῆσον ὡς ἐν ὄρει. οὐδὲν γὰρ διαφέρει ἐκεῖ ἢ ὧδε ἐάν τις πανταχοῦ ὡς ἐν πόλει τῷ κόσμῳ. ἰδέτωσαν, ἱστορησάτωσαν οἱ ἄνθρωποι, ἄνθρωπον ἀληθινὸν κατὰ φύσιν ζῶντα. εἰ μὴ φέρουσιν, ἀποκτεινάτωσαν. κρεῖττον γὰρ ἢ οὕτω ζῆν. Μηκέτι ὅλως περὶ τοῦ οἷόν τινα εἶναι τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα διαλέγεσθαι. ἀλλὰ εἶναι τοιοῦτον. Τοῦ ὅλου αἰῶνος, καὶ τῆς ὅλης οὐσίας συνεχῶς φαντασία. καὶ ὅτι πάντα τὰ κατὰ μέρος, ὡς μὲν πρὸς οὐσίαν κεγχραμίς· ὡς δὲ πρὸς χρόνον, τρυπάνου περιστροφή. Εἰς ἕκαστον τῶν ὑποκειμένων ἐφιστάντα, ἐπινοεῖν αὐτὸ ἤδη διαλυόμενον,

νον,

νου, καὶ ἐν μεταβολῇ καὶ οἷον σήψει ἢ σκεδάσει γινόμενον. ἢ καθότι ἕκαστον πέφυκεν ὥσπερ θνήσκειν· Οἷοί εἰσιν, ἐσθίοντες, καθεύδοντες, ὀχεύοντες, ἀποπατοῦντες, τὰ ἄλλα, εἶτα οἷοι ἀνδρονομούμενοι, καὶ γαυρούμενοι, ἢ χαλεπαίνοντες, καὶ ἐξ ὑπεροχῆς ἐπιπλήττοντες· πρὸ ὀλίγου δὲ ἐδούλευον πόσοις, καὶ δι' οἷα. καὶ μετ' ὀλίγον, ἐν τοιούτοις ἔσονται. Συμφέρει ἑκάστῳ, ὃ φέρει ἑκάστῳ ἡ τῶν ὅλων φύσις. καὶ τότε συμφέρει, ὅτε ἐκείνη φέρει. ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖα· ἐρᾷ δὲ ὁ σεμνὸς αἰθήρ· ἐρᾷ δὲ ὁ κόσμος ποιῆσαι ὃ ἂν μέλλῃ γίνεσθαι. λέγω οὖν τῷ κόσμῳ ὅτι σοὶ συνερῶ. μήτι δ' οὕτω κἀκεῖνο γίνεται καὶ λέγεται, ὅτι φιλεῖ τοῦτο γίνεσθαι, ἤτοι ἐνταῦθα ζῇς, καὶ ἤδη εἴθικας, ἢ ἔξω ὑπάγεις, καὶ τοῦτο ἤθελες. ἢ ἀποθνήσκεις, καὶ ἀπελειτούργησας. παρὰ δὲ ταῦτα οὐδέν. οὐκοῦν εὐθύμει. ἐναργὲς ἔστω ἀεί, τὸ ὅτι τοιοῦτο ἐκεῖνο ὁ ἀγρός ἐστι. καὶ πῶς πάντα ἐστὶ ταὐτὰ ἐνθάδε τοῖς ἐν ἄκρῳ τῷ ὄρει, ἢ ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ, ἢ ὅπου θέλεις. ἄντικρυς γὰρ εὑρήσεις τὰ τοῦ Πλάτωνος, σηκὸν ἐν ὄρει φησὶ περιβαλλόμενος, καὶ βδάλλων βληχήματα. Τί ἐστί μοι τὸ ἡγεμονικόν μου. καὶ ποῖόν τι ἐγὼ αὐτὸ ποιῶ νῦν, καὶ πρὸς τί ποτε αὐτῷ νῦν χρῶμαι; μήτι κενὸν νοῦ ἐστι; μήτι ἀπόλυτον καὶ ἀπεσπασμένον κοινωνίας; μήτι προστετηκὸς καὶ

ἀνακε-

ἀνακεκραμμένον τῷ σαρκιδίῳ, ὥστε τούτῳ συντρέπεσθαι. Ὁ δὲ τὸν κύριον φεύγων, δραπέτης. κύριος δὲ ὁ νόμος· καὶ ὁ παρανομῶν, δραπέτης. ἅμα καὶ ὁ λυπούμενος ἢ ὀργιζόμενος ἢ φοβούμενος ὃ βούλεταί τι γεγονέναι, ἢ γίνεσθαι, ἢ γενέσθαι, τῶν ὑπὸ τοῦ τὰ πάντα διοικοῦντος τεταγμένων, ὅς ἐστι νόμος. νέμων, ὅσα ἑκάστῳ ἐπιβάλλει. ὁ ἄρα φοβούμενος, ἢ λυπούμενος, ἢ ὀργιζόμενος, δραπέτης.

Σπέρμα εἰς μήτραν ἀφεὶς ἀπεχώρησε, καὶ λοιπὸν ἄλλη αἰτία παραλαβοῦσα ἐργάζεται, καὶ ἀποτελεῖ βρέφος. ἐξ οἵου, οἷον. πάλιν τροφὴν διὰ φάρυγγος ἀφῆκε, καὶ λοιπὸν ἄλλη αἰτία παραλαβοῦσα αἴσθησιν, καὶ ὁρμὴν, καὶ δ' ὅλως ζωὴν καὶ ῥώμην, καὶ ἄλλα ὅσα καὶ οἷα ποιεῖ. ταῦτα οὖν τὰ ἐν τοιαύτῃ ἐγκαλύψει γινόμενα θεωρεῖν. καὶ τὴν δύναμιν οὕτως ὁρᾶν, ὡς καὶ τὴν βρίθουσαν, καὶ τὴν ἀνωφερῆ ὁρῶμεν, οὐχὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐναργῶς. Συνεχῶς ἐπινοεῖν, πῶς πάντα τοιαῦτα ὁποῖα νῦν γίνεται, καὶ πρόσθεν ἐγίνετο, καὶ ἐπινοεῖν γενησόμενα, καὶ ὅλα δράματα καὶ σκηνὰς ὁμοειδεῖς, ὅσα ἐκ πείρας τῆς σῆς, ἢ τῆς πρεσβυτέρας ἱστορίας ἔγνως, πρὸ ὀμμάτων τίθεσθαι. οἷον αὐλὴν ὅλην Ἀδριανοῦ, καὶ αὐλὴν ὅλην Ἀντωνίνου, καὶ αὐλὴν

ὅλην

ὅλην Φιλίππου, Ἀλεξάνδρου, Κροίσου, πάντα γὰρ ἐκεῖνα τοιαῦτα ἦν. μόνον δι' ἑτέρων. Φαντάζου πάντα τὸν ἐφ' ὁτινοῦν λυπούμενον, ἢ δυσαρεστοῦντα, ὅμοιον τῷ θυομένῳ χοιριδίῳ, καὶ ἀπολακτίζοντι καὶ κεκραγότι. ὅμοιος καὶ ὁ οἰμώζων ἐπὶ τοῦ κλινιδίου μόνος σιωπῇ τὴν ἔνδεσιν ἡμῶν, καὶ ὅτι μόνῳ τῷ λογικῷ ζῴῳ δέδοται, τὸ ἑκουσίως ἕπεσθαι τοῖς γινομένοις. τὸ δὲ ἕπεσθαι ψιλὸν πᾶσιν ἀναγκαῖον. Κατὰ μέρος ἐφ' ἑκάστου ὧν ποιεῖς ἐφιστάνων, ἐρώτα σεαυτόν, εἰ ὁ θάνατος δεινὸς διὰ τὸ τούτου στέρεσθαι. Ὅταν προσκόπτῃς ἐπί τινος ἁμαρτίᾳ, εὐθὺς μεταβὰς ἐπιλογίζου τί παρόμοιον ἁμαρτάνεις. οἷον ἀργύριον ἀγαθὸν εἶναι κρίνων, τὴν ἡδονήν, ἢ τὸ δοξάριον. καὶ κατ' εἶδος. τούτῳ γὰρ ἐπιβάλλων ταχέως ἐπιλήσῃ τῆς ὀργῆς, συμπίπτοντος τοῦ ὅτι βιάζεται. τί γὰρ ποιήσει; ἢ εἰ δύνασαι, ἄφελε αὐτοῦ τὸ βιαζόμενον. Σατύρωνα ἰδὼν, Σωκρατικὸν φαντάζου ἢ Εὐτυχῆν, ἢ Ὑμένα. καὶ Εὐφράτην ἰδὼν, Εὐτυχίωνα, ἢ Σιλβανὸν φαντάζου. καὶ Ἀλκίφρονα, Τροπαιοφόρον φαντάζου. καὶ Ξενοφῶντα ἰδὼν, Κρίτωνα ἢ Σεβῆρον φαντάζου. καὶ εἰς ἑαυτὸν ἀπιδὼν τῶν Καισάρων τινὰ φαντάζου, καὶ ἐφ' ἑκάστου τὸ ἀνάλογον. εἶτα συμπροσπιπτέτω σοι. ποῦ οὖν ἐκεῖνοι; οὐδαμοῦ. ἢ ὁπουδή. οὕτως γὰρ συνεχῶς θεάσῃ τὰ ἀνθρώπινα, καπνὸν, καὶ τὸ μηδέν. μάλιστα ἐὰν συμμνημονεύσῃς, ὅτι τὸ

ἅπαξ

ἅπαξ μεταβαλὸν οὐκέτι ἔσται ἐν τῷ ἀπείρῳ
χρόνῳ. σὺ δὲ ἐν τίνι; τί δ᾽ οὐκ ἀρκεῖ σοι τὸ βρα-
χὺ τοῦτο κοσμίως διαπερᾶσαι; οἵαν ὕλην καὶ
ὑπόθεσιν φεύγεις; τί γάρ ἐστι πάντα ταῦτα
ἄλλο, πλὴν γυμνάσματα λόγου ἑωρακότος
ἀκριβῶς καὶ φυσιολόγως τὰ ἐν τῷ βίῳ; μένε
οὖν, μέχρι ἐξοικειώσῃς σαυτῷ καὶ ταῦτα· ὡς
ὁ ἐῤῥωμένος στόμαχος πάντα ἐξοικειοῖ, ὡς τὸ
λαμπρὸν πῦρ, ὅτι ἂν βάλῃς, φλόγα ἐξ αὐτοῦ
καὶ αὐγὴν ποιεῖ. Μηδενὶ ἐξέστω εἰπεῖν ἀληθεύον-
τι περὶ σοῦ, ὅτι οὐχ ἁπλοῦς, ἢ ὅτι οὐκ ἀγα-
θὸς· ἀλλὰ ψευδέσθω, ὅστις τούτων τι περὶ σοῦ
ὑπολήψεται. πᾶν δὲ τοῦτο ἐπὶ σοί. τίς γὰρ ὁ
κωλύων ἀγαθὸν εἶναι καὶ ἁπλοῦν; σὺ μόνον κρῖνον
μηκέτι ζῆν, εἰ μὴ τοιοῦτος ἔσῃ. οὐδὲ γὰρ αἱρεῖ λό-
γος μὴ τοιοῦτον ὄντα. Τί ἐστι τὸ ἐπὶ ταύτης τῆς
ὕλης δυνάμενον κατὰ τὸ ὑγιέστατον πραχθῆναι, ἢ
ῥηθῆναι; ὅτι γὰρ ἂν τοῦτο ᾖ, ἔξεστιν αὐτὸ πρᾶξαι ἢ
εἰπεῖν. καὶ μὴ προφασίζου, ὡς κωλυόμενος. οὐ πρό-
τερον παύσῃ στένων, πρὶν ἢ τοῦτο πάθῃς. Ὅτι οἷόν
ἐστι τοῖς ἡδυπαθοῦσιν ἡ τρυφή, τοῦτό σοι τὸ ἐπὶ τῆς
ὑποβαλλομένης καὶ ὑποπιπτούσης ὕλης ποιεῖν
τὰ οἰκεῖα τῇ τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῇ. ἀπόλαυ-
σιν γὰρ δεῖ ὑπολαμβάνειν, πᾶν ὃ ἔξεστι κατὰ
τὴν ἰδίαν φύσιν ἐνεργεῖν. πανταχοῦ δὲ ἔξεστι.
τῷ μὲν οὖν κυλίνδρῳ, οὐ πανταχοῦ δίδοται

φέρεσθαι

φέρεσθαι τὴν ἰδίαν κίνησιν· οὐδὲ τῷ ὕδατι, οὐδὲ πυρὶ, οὐδὲ τοῖς ἄλλοις ὅσα ὑπὸ φύσεως ἢ ψυχῆς ἀλόγου διοικεῖται· τὰ γὰρ διείργοντα καὶ ἀνιστάμενα πολλά. Νοῦς δὲ καὶ λόγος διὰ παντὸς τοῦ ἀντιπίπτοντος οὕτως πορεύεσθαι δύναται, ὡς πέφυκε, καὶ ὡς θέλει. ταύτην τὴν ῥαστώνην πρὸ ὀμμάτων τιθέμενος καθ' ἣν ἐνεχθήσεται ὁ λόγος διὰ πάντων. ὡς πῦρ ἄνω, ὡς λίθος κάτω, ὡς κύλινδρος κατὰ πρανοῦς, μηκέτι μηδὲν ἐπιζήτει. τὰ γὰρ λοιπὰ ἐγκόμματα ἤτοι τοῦ σωματίου ἐστὶ τοῦ νεκροῦ, ἢ χωρὶς ὑπολήψεως, καὶ τῆς αὐτοῦ τοῦ λόγου ἐνδόσεως, οὐ θραύει, οὐδὲ ποιεῖ κακὸν οὐδ' ὁτιοῦν· ἐπεί τοι ἂν ὁ πάσχων αὐτὸ, κακὸς ἂν εὐθὺς ἐγένετο. ἐπὶ γοῦν τῶν ἄλλων κατασκευασμάτων πάντων ὅ τι ἂν κακόν τινι αὐτῶν συμβῇ, παρὰ τοῦτο χεῖρον γίνεται αὐτὸ τὸ πάσχον· ἐνταῦθα δὲ εἰ δεῖ εἰπεῖν, καὶ κρείττων γίνεται ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἐπαινετώτερος, ὀρθῶς χρώμενος τοῖς προσπίπτουσιν. ὅλως δὲ μέμνησο, ὅτι τὸν φύσει πολίτην οὐδὲν βλάπτει, ὃ πόλιν οὐ βλάπτει· οὐδέ γε πόλιν βλάπτει, ὃ νόμον οὐ βλάπτει· τούτων δὲ τῶν καλουμένων ἀκληρημάτων οὐδὲν βλάπτει νόμον. ὃ τοίνυν νόμον οὐ βλάπτει, οὔτε πόλιν, οὔτε πολίτην. Τῷ δεδηγμένῳ ὑπὸ τῶν ἀληθῶν δογμάτων, ἀρκεῖ καὶ τὸ βραχύτατον, καὶ ἐν μέσῳ κείμενον

εἰς ὑπόμνησιν ἀλυπίας καὶ ἀφοβίας. οἷον, φύλλα τὰ μέν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη τηλεθόωσα φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη· ὣς ἀνδρῶν γενεή, ἡ μὲν φύει, ἡ δ' ἀπολήγει.

Φυλλάριον δὲ καὶ τὰ τεκνία σου· φυλλάρια δὲ καὶ ταῦτα τὰ ἐπιβοῶντα ἀξιοπίστως, καὶ ἐπιφημοῦντα· ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων καταρώμενα, ἢ ἡσυχῇ ψέγοντα, καὶ χλευάζοντα. φυλλάρια δὲ ὁμοίως, καὶ τὰ διαδεξόμενα τὴν ὑστεροφημίαν. πάντα γὰρ ταῦτα ἔαρος ἐπιγίγνεται ὥρῃ, εἶτα ἄνεμος καταβέβληκεν, ἔπειθ' ἡ ὕλη ἕτερα ἀντὶ τούτων φύει. τὸ δ' ὀλιγοχρόνιον κοινὸν πᾶσιν· ἀλλὰ σὺ πάντα ὡς αἰώνια ἐσόμενα φεύγεις, καὶ διώκεις, μικρὸν καὶ καταμύσεις. τὸν δὲ ἐξενεγκόντα σε ἤδη, ἄλλος θρηνήσει. Τὸν ὑγιαίνοντα ὀφθαλμὸν πάντα ὁρᾶν δεῖ τὰ ὁρατά, καὶ μὴ λέγειν, τὰ χλωρὰ θέλω· τοῦτο γὰρ ὀφθαλμιῶντός ἐστι. καὶ τὴν ὑγιαίνουσαν ἀκοήν, καὶ ὄσφρησιν εἰς πάντα δεῖ τὰ ἀκουστὰ καὶ ὀσφραντὰ ἑτοίμην εἶναι. καὶ τὸν ὑγιαίνοντα στόμαχον πρὸς πάντα τὰ τρόφιμα ὁμοίως ἔχειν. ὡς μύλην πρὸς πάντα ὅσα ἀλέσουσα κατεσκεύασται. καὶ τοίνυν τὴν ὑγιαίνουσαν διάνοιαν πρὸς πάντα δεῖ τὰ συμβαίνοντα ἑτοίμην εἶναι. ἡ δὲ λέγουσα τὰ τεκνία σωζέσθω, καὶ πάντες ὅ, τι ἂν πράξω ἐπαινείτωσαν, ὀφθαλμός ἐστι τὰ χλωρὰ ζητῶν, ἢ ὀδόντες τὰ ἁπαλά. οὐδείς ἐστιν οὕτως εὔποτμος ᾧ ἀποθνήσκοντι οὐ παρεστήξονταί τινες

ἀσπαζόμενοι τὸ συμβαῖνον κακόν. σπουδαῖος καὶ σοφὸς ἦν, μὴ τὸ πανύστατον ἔσται τις ὁ καθ' αὐτὸν λέγων, ἀναπνεύσομεν ποτὲ ἀπὸ τούτου τοῦ παιδαγωγοῦ. χαλεπὸς μὲν οὐδενὶ ἡμῶν ἦν· ἀλλὰ ᾐσθανόμην ὅτι ἡσυχῇ καταγινώσκει ἡμῶν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τοῦ σπουδαίου. ἐφ' ἡμῶν δὲ πόσα ἄλλα ἐστὶ δι' ἃ πολὺς ὁ ἀπαλλακτιῶν ἡμῶν. τοῦτο οὖν ἐννοήσεις ἀποθνήσκων, καὶ εὐκολώτερον ἐξελεύσῃ, λογιζόμενος, ἐκ τοιούτου βίου ἀπέρχομαι, ἐν ᾧ αὐτοὶ οἱ κοινωνοὶ, ὑπὲρ ὧν τὰ τοσαῦτα ἠγωνισάμην, ηὐξάμην, ἐφρόντισα, αὐτοὶ ἐκεῖνοι ἐθέλουσί με ὑπάγειν, ἄλλην τινὰ τυχὸν ἐκ τούτου ῥᾳστώνην ἐλπίζοντες. τί ἂν οὖν τις ἀντέχοιτο τῆς ἐνταῦθα μακροτέρας διατριβῆς. Μὴ μέντοι διὰ τοῦτο ἔλαττον εὐμενὴς αὐτοῖς ἄπιθι, ἀλλὰ τὸ ἴδιον ἔθος διασώζων, φίλος, καὶ εὔνους, καὶ ἵλεως, καὶ μὴ πάλιν ὡς ἀποσπώμενος. ἀλλ' ὥσπερ ἐπὶ τοῦ εὐθανατοῦντος, εὐκόλως τὸ ψυχάριον ἀπὸ τοῦ σώματος ἐξειλεῖται, τοιαύτην καὶ τὴν ἀπὸ τούτων ἀποχώρησιν δεῖ γενέσθαι. καὶ γὰρ τούτοις ἡ φύσις συνῆψε, καὶ συνέκρινεν. ἀλλὰ νῦν διαλύει; διαλύομαι, ὡς ἀπὸ οἰκείων μὲν, οὐ μὴν ἀνθελκόμενος, ἀλλ' ἀβιάστως. ἓν γὰρ καὶ τοῦτο τῶν κατὰ φύσιν. Ἔθιζον ἐπὶ παντὸς ὡς οἷόν τε τοῦ πρασσομένου ὑπό τινος, ἐπιζητεῖν κατὰ σαυτὸν, οὗτος τοῦτο, ἐπὶ τίνα φέρει. ἄρχου δὲ ἀπὸ

σαυτοῦ, καὶ σεαυτὸν πρὸς τοῦτο ἐξέταζε. Μέμνησο ὅτι τὸ νευροσπαστοῦν ἐστιν ἐκεῖνο, τὸ ἔνδον ἐγκεκρυμμένον· ἐκεῖνο ῥητορεία, ἐκεῖνο ζωή, ἐκεῖνο, εἰ δεῖ εἰπεῖν, ἄνθρωπος. μηδέποτε συμπεριφαντάζου τὸ περικείμενον ἀγγειῶδες, καὶ τὰ ὀργάνια ταῦτα τὰ περιπεπλασμένα. ὅμοια γάρ ἐστι σκεπάρνῳ. μόνον δὲ διαφέροντα, καθότι προσφυῆ ἐστιν· ἐπεί τοι οὐ μᾶλλόν τι τούτων ὄφελός ἐστι τῶν μορίων, χωρὶς τῆς κινούσης καὶ ἰσχούσης αὐτὰ αἰτίας, ἢ τῆς κερκίδος τῇ ὑφαντείᾳ, καὶ τοῦ καλάμου τῷ γράφοντι, καὶ τοῦ μαστιγίου τῷ ἡνιόχῳ.

ΜΑΡΚΟΥ ἈΝΤΩΝΙ- νου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν βιβλίον ια΄.

ΤΑ' ἴδια τῆς λογικῆς ψυχῆς· ἑαυτὴν ὁρᾷ, ἑαυτὴν διαρθροῖ, ἑαυτὴν ὁποίαν ἂν βούληται ποιεῖ, τὸν καρπὸν ὃν φέρει αὐτὴ καρποῦται (τοὺς μὲν γὰρ τῶν φυτῶν καρποὺς, καὶ τὸ ἀνάλογον ἐπὶ τῶν ζώων ἄλλοι καρποῦνται) τοῦ ἰδίου τέλους τυγχάνει, ὅπου ἂν τὸ τοῦ βίου πέρας ἐπιστῇ. οὐχ ὥσπερ ἐπὶ ὀρχήσεως καὶ

ὑπο-

ὑποκρίσεως καὶ τῶν τοιούτων ἀτελὴς γίνεται ἡ ὅλη πρᾶξις ἐάν τι ἐγκόψῃ. ἀλλ' ἐπὶ παντὸς μέρους, καὶ ὅπου ἂν καταληφθῇ, πλῆρες καὶ ἀπροσδεὲς ἑαυτῇ τὸ προτεθὲν ποιεῖ· ὥστε εἰπεῖν, ἐγὼ ἀπέχω τὰ ἐμά. ἔτι δὲ περιέρχεται τὸν ὅλον κόσμον, καὶ τὸ περὶ αὐτὸν κενὸν, καὶ τὸ σχῆμα αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν ἀπειρίαν τοῦ αἰῶνος ἐκτείνεται, καὶ τὴν περιοδικὴν παλιγγενεσίαν τῶν ὅλων ἐμπεριλαμβάνει, καὶ περινοεῖ, καὶ θεωρεῖ. ὅτι οὐδὲν νεώτερον ὄψονται οἱ μεθ' ἡμᾶς, οὐδὲ περιττότερον εἶδον οἱ πρὸ ἡμῶν· ἀλλὰ τρόπον τινὰ ὁ τεσσαρακοντούτης, ἐὰν νοῦν ὁποσονοῦν ἔχῃ, πάντα τὰ γεγονότα, καὶ τὰ ἐσόμενα ἑώρακε κατὰ τὸ ὁμοειδές. ἴδιον δὲ λογικῆς ψυχῆς, καὶ τὸ φιλεῖν τοὺς πλησίον, καὶ ἀλήθεια, καὶ αἰδὼς, καὶ τὸ μηδὲν ἑαυτῆς προτιμᾶν, ὅπερ ἴδιον καὶ νόμου, οὕτως ἄρ' οὐδὲν διήνεγκε λόγος ὀρθὸς, καὶ λόγος δικαιοσύνης· ᾠδῆς ἐπιτερποῦς, καὶ ὀρχήσεως, καὶ παγκρατίου καταφρονήσεις, ἐὰν τὴν μὲν ἐμμελῆ φωνὴν καταμερίσῃς εἰς ἕκαστον τῶν φθόγγων, καὶ καθ' ἕνα πύθῃ σεαυτοῦ εἰ τούτου ἥττων εἶ. διατραπήσῃ γάρ. ἐπὶ δὲ ὀρχήσεως τὸ ἀνάλογον ποιήσας καθ' ἑκάστην κίνησιν ἢ σχέσιν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ παγκρατίου. ὅλως οὖν χωρὶς ἀρετῆς, καὶ τῶν ἀπ' ἀρετῆς, μέμνησο ἐπὶ τὰ κατὰ μέρος τρέχειν. καὶ

τῇ διαιρέσει αὐτοῦ εἰς καταφρονῆσιν ἰέναι. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τὸν βίον ὅλον μετάφερε. οἵα ἐστὶν ἡ ψυχὴ ἡ ἕτοιμος, ἐὰν ἤδη ἀπολυθῆναι δέῃ τοῦ σώματος· καὶ ἤτοι σβεσθῆναι, ἢ σκεδασθῆναι, ἢ συμμεῖναι. τὸ δὲ ἕτοιμον τοῦτο, ἵνα ἀπὸ ἰδικῆς κρίσεως ἔρχηται, μὴ κατὰ ψιλὴν παράταξιν ὡς οἱ Χριστιανοί, ἀλλὰ λελογισμένως, καὶ σεμνῶς. καὶ ὥστε καὶ ἄλλον πεῖσαι ἀτραγῴδως· πεποίηκά τι κοινωνικῶς· οὐκοῦν ὠφέλημαι. τοῦτο ἵνα ἀεὶ πρόχειρον ἀπαντᾷ· καὶ μηδαμοῦ παύου. Τίς σου ἡ τέχνη; ἀγαθὸν εἶναι. τοῦτο δὲ πῶς καλῶς γίνεται, ἢ ἐκ θεωρημάτων. τῶν μὲν, περὶ τῆς τοῦ ὅλου φύσεως, τῶν δὲ περὶ τῆς ἰδίας τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς. πρῶτον αἱ τραγῳδίαι παρήχθησαν ὑπομνηστικαὶ τῶν συμβαινόντων, καὶ ὅτι ταῦτα οὕτω πέφυκε γίνεσθαι. καὶ ὅτι οἷς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ψυχαγωγεῖσθε, τούτοις μὴ ἄχθεσθε ἐπὶ τῆς μείζονος σκηνῆς. ὁρᾶτε γάρ, ὅτι οὕτω δεῖ ταῦτα περαίνεσθαι. καὶ ὅτι φέρουσιν αὐτὰ καὶ οἱ κεκραγότες· Ἰὼ Κιθαιρών. καὶ λέγεται δέ τινα ὑπὸ τῶν τὰ δράματα ποιούντων χρησίμως. οἷόν ἐστιν ἐκεῖνο μάλιστα·

Εἰ δ' ἠμελήθην ἐκ θεῶν καὶ παῖδ' ἐμώ.
Ἔχει λόγον καὶ τοῦτο.

Καὶ πάλιν,

Τοῖς πράγμασιν γὰρ οὐχὶ θυμέεσθαι καὶ
Βίον θερίζειν ὥστε κάρπιμον στάχυν.

Καὶ ὅσα τοιαῦτα.

Μετὰ

Μετὰ δὲ τὴν τραγῳδίαν ἡ ἀρχαία κωμῳδία
παρήχθη, παιδαγωγικὴν παρρησίαν ἔχουσα, καὶ
τῆς ἀτυφίας οὐκ ἀχρήστως δι' αὐτῆς τῆς εὐθυρρημο-
σύνης ὑπομιμνήσκουσα· πρὸς οἷόν τι καὶ Διογέ-
νης ταυτὶ παρελάμβανε. μετὰ ταῦτα τίς ἡ μέ-
ση κωμῳδία, καὶ λοιπὸν ἡ νέα πρὸς τί ποτε πα-
ρείληπται, ἢ κατ' ὀλίγον ἐπὶ τὴν ἐκ μιμήσεως
φιλοτεχνίαν ὑπερρύη, ἐπίστησον. ὅτι μὲν γὰρ λέγε-
ται καὶ ὑπὸ τούτων τινὰ χρήσιμα, οὐκ ἀγνοεῖται.
ἀλλὰ ἡ ὅλη ἐπιβολὴ τῆς τοιαύτης ποιήσεως καὶ
δραματουργίας πρὸς τίνα ποτὲ σκοπὸν ἀ-
πέβλεψε; πῶς ἐναργὲς προσπίπτει τὸ μὴ εἶναι
ἄλλην βίου ὑπόθεσιν εἰς τὸ φιλοσοφεῖν οὕτως
ἐπιτήδειον, ὡς ταύτην ἐν ᾗ νῦν ὢν τυγχάνεις.
Κλάδος τοῦ προσεχοῦς κλάδου ἀποκοπεὶς, οὐ
δύναται μὴ καὶ τοῦ ὅλου φυτοῦ ἀποκεκόφθαι.
οὕτω δὴ καὶ ἄνθρωπος, ἑνὸς ἀνθρώπου ἀποσχι-
σθεὶς ὅλης τῆς κοινωνίας ἀποπέπτωκε. κλάδον
μὲν οὖν ἄλλος ἀποκόπτει, ἄνθρωπος δὲ αὐτὸς
ἑαυτὸν τοῦ πλησίον χωρίζει, μισήσας καὶ ἀπο-
στραφεὶς, ἀγνοεῖ δὲ ὅτι καὶ τοῦ ὅλου πολιτεύμα-
τος ἅμα ἀποτέτμηκεν ἑαυτόν. πλὴν ἐκεῖνό γε
δῶρον τοῦ συστησαμένου τὴν κοινωνίαν Διός. ἔ-
ξεστι γὰρ πάλιν ἡμῖν συμφῦναι τῷ προσεχεῖ, καὶ
πάλιν τοῦ ὅλου συμπληρωτικοῖς γίνεσθαι. πλεο-
νάκις μέντοι γινόμενον τὸ κατὰ τὴν τοιαύτην διαί-

ρισιν, δυσένωτον καὶ δυσαποκαθίστατον προχωροῦν ποιεῖ. ὅλως τι οὐχ ὅμοιος ὁ κλάδος ὁ ἀπ' ἀρχῆς συμβλαστήσας, καὶ σύμπνους συμμείνας τῷ μετὰ τὴν ἀποκοπὴν αὖθις ἐγκεντρισθέντι. ὅ, τί ποτε λέγουσι οἱ φυτουργοί, ὁμοθαμνεῖν μὲν, μὴ ὁμοδογματεῖν δέ. Οἱ ἐνιστάμενοι προϊόντι σοι κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, ὥσπερ ἀπὸ τῆς ὑγιοῦς πράξεως ἀποστρέψαι σε οὐ δυνήσονται, οὕτως μηδὲ τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐμενείας ἐκκρουέτωσαν· ἀλλὰ φύλασσε ἑαυτὸν ἐπ' ἀμφοτέρων ὁμοίως. μὴ μόνον ἐπὶ τῆς εὐσταθοῦς κρίσεως καὶ πράξεως, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς πρὸς τοὺς κωλύειν ἐπιχειροῦντας, ἢ ἄλλως δυσχεραίνοντας πραότητος. καὶ γὰρ τοῦτο ἀσθενές, τὸ χαλεπαίνειν αὐτοῖς ὥσπερ τὸ ἀποστῆναι τῆς πράξεως, καὶ ἐνδοῦναι καταπλαγέντα· ἀμφότεροι γὰρ ἐπίσης λιποτάκται, ὁ μὲν ὑποτρέσας, ὁ δὲ ἀλλοτριωθεὶς πρὸς τὸν φύσει συγγενῆ καὶ φίλον. Οὐκ ἔστι χείρων οὐδεμία φύσις τέχνης. καὶ γὰρ αἱ τέχναι τὰς φύσεις μιμοῦνται. εἰ δὲ τοῦτο, ἡ πασῶν τῶν ἄλλων τελεωτάτη καὶ περιληπτικωτάτη φύσις, οὐκ ἂν ἀπολείποιτο τῆς τεχνικῆς εὐμηχανίας. πᾶσαι δέ γε τέχναι τῶν κρειττόνων ἕνεκεν τὰ χείρω ποιοῦσιν· οὐκοῦν καὶ ἡ κοινὴ φύσις. καὶ δὴ ἔνθεν μὲν γένεσις δικαιοσύνης, ἀπὸ δὲ ταύτης αἱ λοιπαὶ ἀρεταὶ ὑφίστανται. οὐ γὰρ τηρηθήσεται

φθήσεται τὸ δίκαιον, ἐὰν ἤτοι διαφερώμεθα πρὸς τὰ μέσα, ἢ εὐεξαπάτητοι καὶ προπτωτικοὶ καὶ μεταπτωτικοὶ ὦμεν. Εἰ οὐκ ἔρχεται ἐπὶ σὲ τὰ πράγματα ὧν αἱ διώξεις καὶ φυγαὶ θορυβοῦσί σε. ἀλλὰ τρόπον τινὰ αὐτὸς ἐπ' ἐκεῖνα ἔρχῃ. τὸ γοῦν κρίμα τὸ περὶ αὐτῶν, ἡσυχαζέτω, κἀκεῖνα μενεῖ ἀτρεμοῦντα, καὶ οὔτε διώκων οὔτε φεύγων ὀφθήσῃ. σφαῖρα ψυχῆς αὐτοειδής, ὅταν μήτε ἐκτείνηται ἐπί τι, μήτε ἔσω συντρέχῃ, μήτε συνιζάνῃ. ἀλλὰ φωτὶ λάμπηται, ᾧ τὴν ἀλήθειαν ὁρᾷ τὴν πάντων, καὶ τὴν ἐν αὐτῇ.

Καταφρονήσει μού τις; ὄψεται. ἐγὼ δὲ ὄψομαι, ἵνα μή τι καταφρονήσεως ἄξιον πράσσων ἢ λέγων εὑρίσκωμαι. μισήσει; ὄψεται. ἀλλὰ ἐγὼ εὐμενὴς καὶ εὔνους παντί, καὶ τούτῳ αὐτῷ ἕτοιμος τὸ παρορώμενον δεῖξαι, οὐκ ὀνειδιστικῶς, οὐδὲ ὡς κατεπιδεικνύμενος ὅτι ἀνέχομαι, ἀλλὰ γνησίως καὶ χρηστῶς, οἷος ὁ Φωκίων ἐκεῖνος, εἴ γε μὴ προσεποιεῖτο· τὰ ἔσω γὰρ δεῖ τοιαῦτα εἶναι, καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν βλέπεσθαι ἄνθρωπον πρὸς μηδὲν ἀγανακτικῶς διατιθέμενον, μηδὲ δεινοπαθοῦντα· τί γάρ σοι κακὸν εἰ αὐτὸς νῦν ποιεῖ τὸ ἤδη τῇ φύσει σου οἰκεῖον, ὃ δέχῃ τὸ νῦν τῇ τῶν ὅλων φύσει εὔκαιρον, ἄνθρωπος τεταγμένος πρὸς τὸ γίνεσθαι δι' ὅτου δὴ τὸ κοινῇ συμφέρον; ἀλλήλων καταφρονοῦν-

τες, ἀλλήλοις ἀρεσκεύοντες, καὶ ἀλλήλων ὑπερέχειν θέλοντες, ἀλλήλοις ὑποκατακλίνονται. Ὡς σαπρὸς καὶ κίβδηλος ὁ λέγων, ἐγὼ προῄρημαι ἁπλῶς σοι προσφέρεσθαι. τί ποιεῖς ἄνθρωπε; τοῦτο οὐ δεῖ προλέγειν. αὐτὸ φανήσεται· ἐπὶ τοῦ μετώπου γεγράφθαι ὀφείλει εὐθὺς ἡ φωνὴ· τοιοῦτον ἠχεῖ, εὐθὺς ἐν τοῖς ὄμμασιν ἐξέχει, ὡς τῶν ἐραστῶν ἐν τῷ βλέμματι, πάντα εὐθὺς γνωρίζει ὁ ἐρώμενος, οὕτως ὅλως δεῖ τὸν ἁπλοῦν καὶ ἀγαθὸν εἶναι, οἷον γράσωνα. ἵνα ὁ παραστὰς, ἅμα τῷ προσελθεῖν θέλει οὐ θέλει αἴσθηται. ἐπιτήδευσις δὲ ἁπλότητος σκάλμη ἐστίν, οὐδέν ἐστιν αἴσχιον λυκοφιλίας. πάντων μάλιστα τοῦτο φεῦγε, ὁ ἀγαθὸς, ὁ ἁπλοῦς, καὶ εὐμενὴς, ἐν τοῖς ὄμμασιν ἔχουσι ταῦτα. καὶ οὐ λανθάνει. κάλλιστα δὲ ζῆν, δύναμις αὕτη ἐν τῇ ψυχῇ, ἐὰν πρὸς τὰ ἀδιάφορα ἀδιαφορῇ, ἀδιαφορήσει δὲ, ἐὰν ἕκαστον αὐτῶν θεωρῇ διῃρημένως καὶ ὁλικῶς, καὶ μεμνημένος, ὅτι οὐδὲν αὐτῶν ὑπόληψιν περὶ αὐτῶν ἡμῖν ἐμποιεῖ, οὐδὲ ἔρχεται ἐφ' ἡμᾶς· ἀλλὰ τὰ μὲν ἀτρεμεῖ· ἡμεῖς δέ ἐσμεν, οἱ τὰς περὶ αὐτῶν κρίσεις γεννῶντες καὶ οἷον γράφοντες ἑαυτοῖς, ἐξὸν μὲν μὴ γράφειν. ἐξὸν δὲ κἄν που λάθῃ, εὐθὺς ἐξαλεῖψαι. ὅτι ὀλίγου χρόνου ἔσται ἡ τοιαύτη προσοχή. καὶ λοιπὸν πεπαύσεται ὁ βίος. Τί μέντοι δύσκολον καλῶς ἔχειν ταῦτα; εἰ μὲν γὰρ κατὰ φύσιν ἐστὶ, χαῖρε αὐτοῖς.

καὶ

καὶ ῥᾳδία ἔσται σοι· εἰ δὲ παρὰ φύσιν, ζήτει τί ἐστι σοι κατὰ τὴν σὴν φύσιν. καὶ ἐπὶ τοῦτο σπεῦδε κἂν ἄδοξον ᾖ. παντὶ γὰρ συγγνώμη τὸ ἴδιον ἀγαθὸν ζητοῦντι. Πόθεν ἐλήλυθεν ἕκαστον, καὶ ἐκ τίνων ἕκαστον ὑποκειμένων, καὶ εἰς τί μεταβάλλει, καὶ οἷον ἔσται μεταβάλλον, καὶ ὡς οὐδὲν κακὸν πείσεται. καὶ πρῶτον, τίς ἡ πρὸς αὐτούς μοι σχέσις. καὶ ὅτι ἀλλήλων ἕνεκεν γεγόναμεν. Καὶ καθ᾽ ἕτερον λόγον, προστησόμενος αὐτῶν γέγονα, ὡς κριὸς ποίμνης, ἢ ταῦρος ἀγέλης. ἄνωθεν δὲ ἔπιθι, ἀπὸ τοῦ Εἰ μὴ ἄτομοι, φύσις ἡ τὰ ὅλα διοικοῦσα. εἰ τοῦτο, τὰ χείρονα τῶν κρειττόνων ἕνεκεν· ταῦτα δὲ, ἀλλήλων. δεύτερον δὲ, ὁποῖοί τινές εἰσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐν τῷ κλιναρίῳ, τἆλλα. μάλιστα δὲ, οἵας ἀνάγκας δογμάτων κειμένας ἔχουσιν, καὶ αὐτὰ δὲ ταῦτα μεθ᾽ οἵου τύφου ποιοῦσι. τρίτον, ὅτι εἰ μὲν ὀρθῶς ταῦτα ποιοῦσιν, οὐ δεῖ δυσχεραίνειν· εἰ δ᾽ οὐκ ὀρθῶς, δηλονότι ἄκοντες καὶ ἀγνοοῦντες. πᾶσα γὰρ ψυχὴ ἄκουσα στέρεται, ὥσπερ τοῦ ἀληθοῦς, οὕτως καὶ τοῦ κατ᾽ ἀξίαν ἑκάστῳ προσφέρεσθαι. ἄχθονται γοῦν ἀκούοντες ἄδικοι, καὶ ἀγνώμονες καὶ πλεονέκται, καὶ καθάπαξ ἁμαρτητικοὶ περὶ τοὺς πλησίον. τέταρτον, ὅτι καὶ αὐτὸς πολλὰ ἁμαρτάνεις, καὶ ἄλλος τοιοῦτος εἶ. καὶ εἰ τινῶν δὲ ἁμαρτημάτων ἀπέχῃ,

ἀλλὰ

ἀλλὰ τήν γε ἕξιν ποιητικὴν ἕξεις, εἰ καὶ διὰ δειλίαν, ἢ δοξοκοπίαν, ἢ τοιοῦτό τι κακὸν, ἀπέχῃ τῶν ὁμοίων ἁμαρτημάτων. πέμπτον, ὅτι οὐδὲ εἰ ἁμαρτάνουσι κατείληφας. πολλὰ γὰρ κατ' οἰκονομίαν γίνεται, καὶ ὅλως πολλὰ δεῖ πρότερον μαθεῖν, ἵνα τις περὶ ἀλλοτρίας πράξεως καταληπτικῶς τι ἀποφήνηται. ἕκτον, ὅτι ὅταν λίαν ἀγανακτῇς, ἢ καὶ δυσπαθῇς, ἀκαριαῖος ὁ ἀνθρώπειος βίος, καὶ μετ' ὀλίγον πάντες ἐξετάθημεν. ἕβδομον, ὅτι οὐχ αἱ πράξεις αὐτῶν ἐνοχλοῦσιν ἡμῖν. ἐκεῖναι γάρ εἰσιν ἐν τοῖς ἐκείνων ἡγεμονικοῖς· ἀλλὰ αἱ ἡμέτεραι ὑπολήψεις. ἆρον γοῦν καὶ θέλησον ἀφεῖναι τὴν ὡς περὶ δεινοῦ κρίσιν, καὶ ἀπῆλθεν ἡ ὀργή. πῶς οὖν ἀρεῖς; λογισάμενος ὅτι οὐκ αἰσχρόν. ἐὰν γὰρ μὴ μόνον ᾖ τὸ αἰσχρὸν κακὸν, ἀνάγκη καὶ σὲ πολλὰ ἁμαρτάνειν, καὶ λῃστὴν καὶ παντοῖον γενέσθαι. ὄγδοον, ὅσῳ χαλεπώτερα ἐπιφέρουσιν αἱ ὀργαὶ καὶ λῦπαι αἱ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις, ἤπερ αὐτά ἐστιν ἐφ' οἷς ὀργιζόμεθα καὶ λυπούμεθα. ἔνατον, ὅτι τὸ εὐμενὲς ἀνίκητον, ἐὰν γνήσιον ᾖ καὶ μὴ σεσηρός, μηδὲ ὑπόκρισις. τί γάρ σοι ποιήσει ὁ ὑβριστικώτατος, ἐὰν διατελῇς εὐμενὴς αὐτῷ, καὶ εἰ οὕτως ἔτυχε πράως παραινῇς καὶ μεταδιδάσκῃς εὐσχόλως παρ' αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν καιρὸν, ὅτε κακὰ ποιεῖν σε ἐπιχειρεῖ; μὴ τέκνον, πρὸς ἄλλο πε-

φύκα-

φύκαμεν. ἐγὼ μὲν οὐ μὴ βλαβῶ, σὺ δὲ βλάπτῃ, τέκνον. καὶ δεικνῦναι εὐαφῶς καὶ ὁλικῶς, ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει. ὅτι οὐδὲ μέλισσαι αὐτὸ ποιοῦσιν, οὐδ' ὅσα συναγελαστικὰ πέφυκε. δεῖ δὲ μήτε εἰρωνικῶς αὐτὸ ποιεῖν, μήτε ὀνειδιστικῶς, ἀλλὰ φιλοστόργως καὶ ἀδήκτως τῇ ψυχῇ, καὶ μὴ ὡς ἐν σχολῇ, μηδὲ ἵνα ἄλλος παραστὰς θαυμάσῃ· ἀλλ' ἤτοι πρὸς μόνον, καὶ ἐὰν ἄλλοι τινὲς περιεστήκωσι. τούτων τῶν ἐννέα κεφαλαίων μέμνησο, ὡς παρὰ τῶν Μουσῶν δῶρα εἰληφὼς, καὶ ἄρξαι ποτὲ ἄνθρωπος εἶναι, ἕως ζῇς. φυλακτέον δὲ ἐπίσης τοῦ ὀργίζεσθαι αὐτοῖς, τοῦ κολακεύειν αὐτούς. ἀμφότερα γὰρ ἀκοινώνητα, καὶ πρὸς βλάβην φέρει. πρόχειρον δὲ ἐν ταῖς ὀργαῖς, ὅτι οὐχὶ τὸ θυμοῦσθαι ἀνδρικὸν, ἀλλὰ τὸ πρᾶον καὶ ἥμερον, ὥσπερ ἀνθρωπικώτερον, οὕτως καὶ ἀρρενικώτερον, καὶ ἰσχύος καὶ νεύρων καὶ ἀνδρείας τούτῳ μέτεστιν, οὐχὶ τῷ ἀγανακτοῦντι καὶ δυσαρεστοῦντι. ὅσῳ γὰρ ἀπαθείᾳ τοῦτο οἰκειότερον, τοσούτῳ καὶ δυνάμ. ὥσπερ τε ἡ λύπη ἀσθενοῦς, οὕτως καὶ ἡ ὀργή. ἀμφότεροι γὰρ τέτρωνται, καὶ ἐνδεδώκασιν. εἰ δὲ βούλει, καὶ δέκατον παρὰ τοῦ Μουσηγέτου δῶρον λαβέ. ὅτι τὸ μὴ ἀξιοῦν ἁμαρτάνειν τοὺς φαύλους μανικόν. ἀδυνάτου γὰρ ἐφίεται. τὸ δὲ συγχωρεῖν ἄλλοις μὲν εἶναι τοιούτους,

ἀξιοῦν

ἀξιοῦν δὲ μὴ εἰς σὲ ἁμαρτάνειν, ἄγνωμον καὶ τυραννικόν. Τέσσαρας μάλιστα τροπὰς τοῦ ἡγεμονικοῦ παραφυλακτέον διηνεκῶς, καὶ ἐπειδὰν φωράσῃς, ἀπαλειπτέον, ἐπιλέγοντα ἐφ' ἑκάστου οὕτως. τοῦτο τὸ φάντασμα οὐκ ἀναγκαῖον. τοῦτο, λυτικὸν κοινωνίας. τοῦτο, οὐκ ἀπὸ σαυτοῦ μέλλεις λέγειν. τὸ γὰρ μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ λέγειν ἐν τοῖς ἀτοπωτάτοις νόμιζε. τέταρτον δέ ἐστι καθ' ὃ σεαυτῷ ὀνειδιεῖς, ὅτι τοῦτο ἡττωμένου ἐστὶ καὶ ὑποκατακλινομένου τοῦ ἐν σοὶ θειοτέρου μέρους, τῇ ἀτιμοτέρᾳ καὶ θνητῇ μοίρᾳ τῇ τοῦ σώματος, καὶ ταῖς τούτου παχείαις ἡδοναῖς. Τὸ μὲν πνευμάτιόν σου, καὶ τὸ πυρῶδες πᾶν ὅσον ἐγκέκραται, καίτοι φύσει ἀνωφερῆ ὄντα, ὅμως πειθόμενα τῇ τῶν ὅλων διατάξει, παρακρατεῖται ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ συγκρίματος. καὶ τὸ γεῶδες δὲ τὸ ἐν σοὶ πᾶν, καὶ τὸ ὑγρόν, καίτοι κατωφερῆ ὄντα, ὅμως ἐγήγερται καὶ ἕστηκε τὴν οὐχ ἑαυτῶν φυσικὴν στάσιν. οὕτως ἄρα καὶ τὰ στοιχεῖα ὑπακούει τοῖς ὅλοις, ἐπειδάν που καταταχθῇ σὺν βίᾳ μένοντα, μέχρις ἂν ἐκεῖθεν πάλιν τὸ ἐνδόσιμον τῆς διαλύσεως σημήνῃ. οὐ δεινὸν οὖν μόνον τὸ νοερόν σου μέρος ἀπειθὲς εἶναι, καὶ ἀγανακτεῖν τῇ ἑαυτοῦ χώρᾳ; καίτοι οὐδέν γε βίαιον τούτῳ ἐπιτάσσεται· ἀλλὰ μόνα, κατὰ φύσιν ἐστὶν αὐτῷ. οὐ μέντοι ἀνέχεται, ἀλλὰ τὴν ἐναντίαν φέρεται. ἡ γὰρ ἐπὶ τὰ ἀ-

δικήματα

δικήματα καὶ τὰ ἀκολαστήματα, καὶ τὰς λύπας, καὶ τοὺς φόβους κίνησις, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ ἀφισταμένου τῆς φύσεως. καὶ ὅταν δέ τινι τῶν συμβαινόντων δυσχεραίνει τὸ ἡγεμονικὸν, καταλείπει καὶ τότε τὴν ἑαυτοῦ χώραν. πρὸς ἰσότητα γὰρ καὶ θεοσέβειαν κατεσκεύασται, οὐχ ἧττον ἢ πρὸς δικαιοσύνην. καὶ γὰρ ταῦτα ἐν εἴδει ἐστὶ τῆς εὐκοινωνησίας, μᾶλλον δὲ πρεσβύτερα τῶν δικαιοπραγημάτων. Ὧι μὴ εἷς καὶ ὁ αὐτός ἐστιν ἀεὶ τοῦ βίου σκοπὸς, οὗτος εἷς καὶ ὁ αὐτὸς δι' ὅλου τοῦ βίου εἶναι οὐ δύναται. οὐκ ἀρκεῖ τὸ εἰρημένον, ἐὰν μὴ κἀκεῖνο προσθῇς, ὁποῖον εἶναι δεῖ τοῦτον τὸν σκοπόν. ὥσπερ γὰρ οὐχ ἡ πάντων τῶν ὁπωσοῦν πλείοσι δοκούντων ἀγαθῶν ὑπόληψις ὁμοία ἐστὶν, ἀλλ' ἡ τῶν τοιῶνδέ τινων, τουτέστι τῶν κοινῶν, οὕτω καὶ τοὺς σκοποὺς, δεῖ τοὺς κοινωνικοὺς καὶ πολιτικὸν ὑποστήσασθαι. ὁ γὰρ εἰς τοῦτον πάσας τὰς ἰδίας ὁρμὰς ἀπευθύνων, πάσας τὰς πράξεις ὁμοίας ἀποδώσει. καὶ κατὰ τοῦτο ἀεὶ ὁ αὐτὸς ἔσται. Τὸν μῦν τὸν ὀρεινὸν, καὶ τὸν κατοικίδιον καὶ τὴν πτοίαν τούτου καὶ διασόβησιν. Σωκράτης καὶ τὰ τῶν πολλῶν δόγματα, λαμίας ἐκάλει, παιδίων δείματα. Λακεδαιμόνιοι τοῖς μὲν ξένοις ἐν ταῖς θεωρίαις ὑπὸ τῇ σκιᾷ τὰ βάθρα ἐτίθεσαν, αὐτοὶ δὲ οὗ ἔτυχεν ἐκαθέζοντο. Τῷ Γορδίκκᾳ ὁ Σωκράτης περὶ

τοῦ μὴ

τοῦ μὴ ὀρχεῖσθαι παρ' αὐτὸν, ἵνα ἔφη μὴ τῷ κακίστῳ ὀλέθρῳ ἀπόλωμαι. τουτέστι μὴ εὖ παθὼν οὐ δυνηθῶ ἀντευποιῆσαι. Ἐν τοῖς τῶν Ἐφεσίων γράμμασι, παράγγελμα ἔκειτο συνεχῶς ὑπομιμνήσκεσθαι τῶν παλαιῶν τινος τῶν ἀρετῇ χρησαμένων. Οἱ Πυθαγόρειοι, ἕωθεν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀφορᾷν, ἵν' ὑπομιμνησκώμεθα τῶν ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως τὸ ἑαυτῶν ἔργον διανυόντων, καὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς καθαρότητος, καὶ τῆς γυμνότητος. οὐδὲν γὰρ προκάλυμμα ἄστρου. Οἷος ὁ Σωκράτης τὸ κώδιον ὑπεζωσμένος, ὅτε ἡ Ξανθίππη λαβοῦσα τὸ ἱμάτιον ἔξω προῆλθε. καὶ ἃ εἶπεν ὁ Σωκράτης τοῖς ἑταίροις αἰδεσθεῖσι καὶ ἀναχωρήσασιν, ὅτε αὐτὸν εἶδον οὕτως ἐσταλμένον.

Ἐν τῷ γράφειν καὶ ἀναγινώσκειν οὐ πρότερον ἄρξεις, πρὶν ἀρχθῇς. τοῦτο πολλῷ μᾶλλον ἐν τῷ βίῳ.

Δοῦλος πέφυκας, οὐ μέτεστί σοι λόγου.

Ἐμὸν δ' ἐγέλασε φίλον κῆρ.

Μέμψονται δ' ἀρετὴν χαλεποῖς βάζοντες ἔπεσιν. Σῦκον χειμῶνος ζητεῖν, μαινομένου. τοιοῦτος ὁ τὸ παιδίον ζητῶν, ὅτε οὐκ ἔτι δίδοται. καταφιλοῦντα τὸ παιδίον ἔλεγεν ὁ Ἐπίκτητος, ἔνδον ἐπιφθέγγεσθαι, αὔριον ἴσως ἀποθανῇ. δύσφημα ταῦτα; οὐδὲν δύσφημον ἔφη φυσι-

φυσικοῦ τινος ἔργου σημαντικόν. ἢ καὶ τὸ τοὺς στάχυας θερισθῆναι, δύσφημον. ὄμφαξ, σταφυλή, σταφίς, πάντα μεταβολαί, οὐκ εἰς τὸ μὴ ὄν, ἀλλ᾽ εἰς τὸ νῦν μὴ ὄν. Ληστὴς προαιρέσεως οὐ γίνεται, ὁ τοῦ Ἐπικτήτου. Τέχνην δὲ ἔφη περὶ τὸ συγκατατίθεσθαι εὑρεῖν. καὶ ἐν τῷ περὶ τὰς ὁρμὰς τόπῳ τὸ προσεκτικὸν φυλάσσειν, ἵνα μεθ᾽ ὑπεξαιρέσεως, ἵνα κοινωνικαί, ἵνα κατ᾽ ἀξίαν. καὶ ὀρέξεως μὲν παντάπασιν ἀπέχεσθαι, ἐκκλίσει δὲ πρὸς μηδὲν τῶν οὐκ ἐφ᾽ ἡμῖν χρῆσθαι, οὐ περὶ τοῦ τυχόντος οὖν ἔφη εἶναι ὁ ἀγών, ἀλλὰ περὶ τοῦ μαίνεσθαι, εἰ μὴ ὁ Σωκράτης ἔλεγε. τί θέλετε λογικῶν ψυχὰς ἔχειν, ἢ ἀλόγων; λογικῶν. τίνων λογικῶν; ὑγιῶν, ἢ φαύλων; ὑγιῶν; τί οὖν ζητεῖτε; ὅτι ἔχομεν. τί οὖν μάχεσθε, καὶ διαφέρεσθε;

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙ-
νου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυ-
τὸν· Βιβλίον ιβ'.

ΠΑΝΤΑ ἐκεῖνα ἐφ' ἃ διὰ περιόδου εὔχῃ ἐλθεῖν, ἤδη ἔχειν δύνασαι, ἐὰν μὴ σαυτῷ φθονῇς. τοῦτο δ' ἐστὶν, ἐὰν πᾶν τὸ παρελθὸν καταλίπῃς, καὶ τὸ μέλλον ἐπιτρέψῃς τῇ προνοίᾳ. καὶ τὸ παρὸν μόνον ἀπευθυνῇς πρὸς ὁσιότητα καὶ δικαιοσύνην. ὁσιότητα μὲν, ἵνα φιλῇς τὸ ἀπονεμόμενον. σοὶ γὰρ αὐτὸ ἡ φύσις ἔφερε, καὶ σὲ τούτῳ. δικαιοσύνην δὲ, ἵνα ἐλευθέρως καὶ χωρὶς περιπλοκῆς λέγῃς τε τἀληθῆ, καὶ πράσσῃς τὰ κατὰ νόμον, καὶ κατ' ἀξίαν. μὴ ἐμποδίζῃ δέ σε, μήτε κακία ἀλλοτρία, μήτε ὑπόληψις, μήτε φωνὴ, μηδὲ μὴν αἴσθησις τοῦ περιτεθραμμένου σοι σαρκιδίου. ὄψεται γὰρ τὸ πάσχον. ἐὰν οὖν ὅτε δήποτε πρὸς ἐξόδῳ γένῃ, πάντα τὰ ἄλλα καταλιπὼν, μόνον τὸ ἡγεμονικόν σου, καὶ τὸ ἐν σοὶ θεῖον τιμήσῃς, καὶ τὸ μὴ παύσεσθαί ποτε ζῆν φοβηθῇς, ἀλλά τό γε μηδέποτε ἄρξασθαι κατὰ φύσιν ζῆν· ἔσῃ ἄνθρωπος ἄξιος τοῦ γεννήσαντος κόσμου, καὶ παύσῃ ξένος ὢν τῆς πατρίδος, καὶ θαυμάζων ὡς ἀπροσδό-

ἀπροσδόκητα τὰ καθ' ἡμέραν γινόμενα, καὶ κρεμάμενος ἐκ τοῦδε καὶ τοῦδε. Ὁ θεὸς πάντα τὰ ἡγεμονικὰ, γυμνὰ τῶν ὑλικῶν ἀγγείων καὶ φλοιῶν καὶ καθαρμάτων ὁρᾷ. μόνῳ γὰρ τῷ ἑαυτοῦ νοερῷ μόνων ἅπτεται, τῶν ἐξ ἑαυτοῦ εἰς ταῦτα ἐρρυηκότων καὶ ἀπωχετευμένων. ἐὰν δὲ καὶ σὺ τοῦτο ἐθίσῃς ποιεῖν, τὸν πολὺν περισπασμὸν σεαυτοῦ περιαιρήσεις. ὁ γὰρ μὴ τὰ περικείμενα κρεάδια ὁρῶν, ἦπου γε ἐσθῆτα, καὶ οἰκίαν, καὶ δόξαν, καὶ τὴν τοιαύτην περιβολὴν καὶ σκηνὴν θεώμενος, ἀσχολήσεται; τρία ἐστὶν ἐξ ὧν συνέστηκας, σωμάτιον, πνευμάτιον, νοῦς. τούτων τἄλλα μέχρι τοῦ ἐπιμελεῖσθαι δεῖν σά ἐστι. τὸ δὲ τρίτον μόνον κυρίως σὸν, ὃ ἐὰν χωρίσῃς ἀπὸ σεαυτοῦ, τουτέστιν ἀπὸ τῆς σῆς διανοίας, ὅσα ἄλλοι ποιοῦσιν ἢ λέγουσιν ἢ ὅσα αὐτὸς ἐποίησας ἢ εἶπας, καὶ ὅσα ὡς μέλλοντα ταράσσει, καὶ ὅσα τῷ περικειμένῳ σοι σωματίῳ, ἢ τῷ συμφύτῳ πνευματίῳ, ἀπροαίρετα πρόσεστιν, καὶ ὅσα ἡ ἔξωθεν περιρρέουσα δίνη ἑλίσσει, ὥστε τῶν συνειμαρμένων ἐξῃρημένην καθαρὰν τὴν νοερὰν δύναμιν ἀπόλυτον ἐφ' ἑαυτῆς ζῆν, ποιοῦσαν τὰ δίκαια, καὶ θέλουσαν τὰ συμβαίνοντα, καὶ λέγουσαν τἀληθῆ, ἐὰν χωρίσῃς φημὶ τοῦ ἡγεμονικοῦ τούτου τὰ προσηρτημένα ἐκ προσπαθείας, καὶ τοῦ χρόνου τὰ ἐπέκεινα, ἢ τὰ παρῳχηκότα, ποιήσῃς τε σεαυτὸν, οἷος ὁ Ἐμπεδόκλεος σφαῖρος κυκλο-

τὸ ῥῆς κοινῆς περιληφθεῖ γαίων, μόνον τε ζῆν ἐκμελετήσῃς ὃ ζῇς, τουτέστι τὸ παρὸν, δυνήσῃ τόγε μέχρι τοῦ ἀποθανεῖν ὑπολειπόμενον, ἀπεράκτως καὶ εὐγενῶς, καὶ ἵλεως τῷ σαυτοῦ δαίμονι διαβιῶναι. Πολλάκις ἐθαύμασα, πῶς ἑαυτὸν μὲν ἕκαστος μᾶλλον πάντων φιλεῖ, τὴν δὲ ἑαυτοῦ περὶ αὐτοῦ ὑπόληψιν ἐν ἐλάττονι λόγῳ τίθεται, ἢ τὴν τῶν ἄλλων. Ἐὰν γοῦν τινὰ θεὸς ἐπιστὰς, ἢ διδάσκαλος ἔμφρων κελεύσῃ μηδὲν καθ' ἑαυτὸν ἐνθυμεῖσθαι καὶ διανοεῖσθαι, ὃ μὴ ἅμα γε γνώσκων ἐξοίσει, οὐδὲ πρὸς μίαν ἡμέραν τοῦτο ὑπομενεῖ· οὕτω τοὺς πέλας μᾶλλον αἰδούμεθα τί ποτε περὶ ἡμῶν φρονήσουσιν, ἢ ἑαυτούς. Πῶς ποτε πάντα καλῶς καὶ φιλανθρώπως διατάξαντες οἱ θεοὶ, τοῦτο μόνον παρεῖδον, τὸ ἐνίους τῶν ἀνθρώπων καὶ πάνυ χρηστοὺς, καὶ πλεῖστα πρὸς τὸ θεῖον ὥσπερ συμβόλαια θεμένους, καὶ ἐπὶ πλεῖστον δι' ἔργων ὁσίων καὶ ἱερουργιῶν συνήθεις τῷ θείῳ γενομένους, ἐπειδὰν ἅπαξ ἀποθάνωσι, μηκέτι αὖθι γίνεσθαι, ἀλλ' εἰς τὸ παντελὲς ἀπεσβηκέναι. τοῦτο δὲ εἴπερ καὶ οὕτως ἔχει, εὖ ἴσθι ὅτι εἰ ὡς ἑτέρως ἔχειν ἔδει, ἐποίησαν ἄν. εἰ γὰρ δίκαιον ἦν, ἦν ἂν καὶ δυνατόν. καὶ εἰ κατὰ φύσιν, ἤνεγκεν ἂν αὐτὸ ἡ φύσις. ἐκ δὴ τοῦ μὴ οὕτως ἔχειν, εἴπερ οὐχ οὕτως ἔχει, πιστούσθω σοι τὸ μὴ δεῆσαι οὕτω γίνεσθαι. ὁρᾷς γὰρ καὶ αὐτὸς, ὅτι τοῦτο

παραζη-

πράξει τῇ δικαιολογῇ πρὸς τὸν θεόν. οὐκ ἂν δ' οὕτω διελεγόμεθα τοῖς θεοῖς, εἰ μὴ ἄριστοι καὶ δικαιότατοί εἰσιν. εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἄν τι περιεῖδον ἀδίκως καὶ ἀλόγως ἠμελημένον τῶν ἐν τῇ διακοσμήσει. Ἔθιζε καὶ ὅσα ἀπογινώσκεις. καὶ γὰρ ἡ χεὶρ ἡ ἀριστερὰ πρὸς τὰ ἄλλα διὰ τὸ ἀνέθιστον ἀργὸς οὖσα, τοῦ χαλινοῦ ἐρρωμενέστερον ἢ ἡ δεξιὰ κρατεῖ. τοῦτο γὰρ εἴθισται. Ὁποῖον δεῖ καταληφθῆναι ὑπὸ τοῦ θανάτου, καὶ σώματι καὶ ψυχῇ· τὴν βραχύτητα τοῦ βίου, τὴν ἀχάνειαν τοῦ ὀπίσω καὶ πρόσω αἰῶνος, τὴν ἀσθένειαν πάσης ὕλης, γυμνὰ τῶν φλοιῶν θεάσασθαι τὰ αἰτιώδη. τὰς ἀναφορὰς τῶν πράξεων. τί πόνος, τί ἡδονή. τί θάνατος, τί δόξα. τίς ὁ ἑαυτῷ ἀσχολίας αἴτιος. πῶς οὐδεὶς ὑπ' ἄλλου ἐμποδίζεται. ὅτι πάντα ὑπόληψις. Ὅμοιον δ' εἶναι δεῖ ἐν τῇ τῶν δογμάτων χρήσει, παγκρατιαστῇ, οὐχὶ μονομάχῳ. ὁ μὲν γὰρ τὸ ξίφος ᾧ χρῆται, ἀποτίθεται καὶ ἀναιρεῖται. ὁ δὲ τὴν χεῖρα ἀεὶ ἔχει, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ συστρέψαι αὐτὴν δεῖ. Τοιαῦτα τὰ πράγματα ὁρᾶν διαιροῦντα εἰς ὕλην, αἴτιον, ἀναφοράν. Ἡλίκην ἐξουσίαν ἔχει ἄνθρωπος μὴ ποιεῖν ἄλλο, ἢ ὅπερ μέλλει ὁ θεὸς ἐπαινεῖν. καὶ δέχεσθαι πᾶν, ὃ ἂν νέμῃ αὐτῷ ὁ θεός. Τὸ ἑξῆς τῇ φύσει, μήτε θεοῖς μεμπτέον. οὐδὲν γὰρ ἑκόντες ἢ ἄκοντες ἁμαρτάνουσι, μήτε ἀνθρώποις,

οὐδὲ γὰρ οὐχὶ ἄκοντες, ὥστε οὐδενὶ μεμπτέον. πῶς γελοῖος καὶ ξένος ὁ θαυμάζων ὁτιοῦν τῶν ἐν τῷ βίῳ γινομένων.

Ἤτοι ἀνάγκη εἱμαρμένη, ἀπαράβατος τάξις, ἢ πρόνοια ἱλάσιμος ἢ φυρμὸς εἰκαιότητος ἀπροστάτητος. εἰ μὲν ἀπαράβατος ἀνάγκη, τί ἀντιτείνεις; εἰ δὲ πρόνοια ἐπιδεχομένη τὸ ἱλάσκεσθαι, ἄξιον αὐτὸν ποίησον τῆς ἐκ τοῦ θείου βοηθείας. εἰ δὲ φυρμὸς ἀνηγεμόνευτος, ἀσμένιζε, ὅτι ἐν τοιούτῳ τῷ κλύδωνι αὐτὸς ἔχεις ἐν σαυτῷ τινὰ νοῦν ἡγεμονικόν. κἂν περιφέρῃ σε ὁ κλύδων, περιφερέτω δὲ σαρκίδιον, τὸ πνευμάτιον, τἄλλα· τὸν γὰρ νοῦν οὐ περιοίσει. ἢ τὸ μὲν τοῦ λύχνου φῶς μέχρι σβεσθῇ, φαίνει, καὶ τὴν αὐγὴν οὐκ ἀποβάλλει· ἡ δὲ ἐν σοὶ ἀλήθεια καὶ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη, προαποσβήσεται; ἐπὶ τοῦ φαντασίαν παρασχόντος ὅτι ἥμαρτε· τί δαὶ οἶδα εἰ τοῦτο ἁμάρτημα· εἰ δὲ καὶ ἥμαρτεν, ὅτι κατέκεινεν αὐτὸς ἑαυτόν. καὶ οὕτως ὅμοιον τοῦτο, τῷ καταδρύπτειν τὴν ἑαυτοῦ ὄψιν. ὅτι ὁ μὴ θέλων τὸν φαῦλον ἁμαρτάνειν, ὅμοιος τῷ μὴ θέλοντι τὴν συκῆν ὀπὸν ἐν τοῖς σύκοις φέρειν, καὶ τὰ βρέφη κλαυθμυρίζεσθαι, καὶ τὸν ἵππους χρεμετίζειν, καὶ ὅσα ἄλλα ἀναγκαῖα. τί γὰρ πάθῃ τὴν ἕξιν ἔχων τοιαύτην. Εἰ οὖν γοργὸς εἶ, ταύτην θεράπευσον. Εἰ μὴ καθήκει μὴ πράξης.

εἰ μὴ

εἰ μὴ ἀληθές ἐστι, μὴ εἴπῃς. ἡ γὰρ ὁρμή σου ἔστω, εἰς τὸ πᾶν ἀεὶ ὁρᾶν, τί ἐστιν αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ τὴν φαντασίαν σοι ποιοῦν, καὶ ἀναπτύσσειν διαιροῦντα, εἰς τὸ αἴτιον, εἰς τὸ ὑλικόν, εἰς τὴν ἀναφοράν, εἰς τὸν χρόνον, ἐντὸς οὗ πεπαῦσθαι αὐτὸ δεήσει. Αἴσθου ποτέ, ὅτι κρεῖττόν τι καὶ δαιμονιώτερον ἔχεις ἐν σαυτῷ, τῶν τὰ πάθη ποιούντων, καὶ καθάπαξ τῶν νευροσπαστούντων σε· τί μου νῦν ἐστιν ἡ διάνοια. μὴ φόβος; μὴ ὑποψία; μὴ ἐπιθυμία; μὴ ἄλλο τι τοιοῦτον; Πρῶτον, τὸ μὴ εἰκῆ, μηδὲ ἄνευ ἀναφορᾶς. δεύτερον, τὸ μὴ ἐπ᾽ ἄλλο τι, ἢ ἐπὶ τὸ κοινωνικὸν τέλος τὴν ἀναγωγὴν ποιεῖσθαι. ὅτι μετ᾽ οὐ πολύ, οὐδεὶς οὐδαμοῦ ἔσῃ, οὐδὲ τούτων τι ἃ νῦν βλέπεις, οὐδὲ τούτων τὶς τῶν νῦν βιούντων. πάντα γὰρ μεταβάλλειν καὶ τρέπεσθαι καὶ φθείρεσθαι πέφυκεν, ἵνα ἕτερα ἐφεξῆς γίνηται. ὅτι πάντα ἡ ὑπόληψις· καὶ αὐτὴ ἐπὶ σοί. ἆρον οὖν ὅτε θέλεις τὴν ὑπόληψιν, καὶ ὥσπερ κάμψαντι τὴν ἄκραν γαλήνη, σταθερὰ πάντα, καὶ κόλπος ἀκύμων. μία καὶ ἡτισοῦν ἐνέργεια κατὰ καιρὸν παυσαμένη, οὐδὲν κακὸν πάσχει, καθὸ πέπαυται, οὐδὲ ὁ πράξας τὴν πρᾶξιν ταύτην, κατ᾽ αὐτὸ τοῦτο, καθ᾽ ὃ πέπαυται, κακόν τι πέπονθεν. ὁμοίως οὖν τὸ ἐκ πασῶν τῶν πράξεων σύστημα ὅπερ ἐστὶν ὁ βίος, ἐὰν ἐν καιρῷ παύσηται, οὐδὲν κακὸν πά-

χει κατ' αὐτὸ τοῦτο, καθ' ὃ πέπαυται. οὐδὲ ὁ καταπαύσας ἐν καιρῷ τὸν εἱρμὸν τοῦτον, κακῶς διετέθη. τὸν δὲ καιρὸν, καὶ τὸν ὅρον δίδωσιν ἡ φύσις, ποτὲ μὲν καὶ ἡ ἰδία, ὅταν ἐν γήρᾳ, πάντως δὲ ἡ τῶν ὅλων. ἧς τῶν μερῶν μεταβαλλόντων, νεαρὸς ἀεὶ καὶ ἀκμαῖος ὁ σύμπας κόσμος διαμένει. καλὸν δὲ ἀεὶ πᾶν καὶ ὡραῖον τὸ συμφέρον τῷ ὅλῳ. ἡ οὖν κατάπαυσις τοῦ βίου, ἑκάστῳ οὐ κακὸν μὲν, ὅτι οὐδὲ αἰσχρόν. εἴπερ καὶ ἀπροαίρετον, καὶ οὐκ ἀκοινώνητον, ἀγαθὸν δὲ, εἴπερ τῷ ὅλῳ καίριον, καὶ συμφέρον, καὶ συμφερόμενον. οὕτω γὰρ καὶ θεοροφόρητος ὁ φερόμενος κατὰ ταὐτὰ θεῷ. καὶ ἐπὶ ταὐτὰ τῇ γνώμῃ φερόμενος.

Τρία ταῦτα δεῖ πρόχειρα ἔχειν, ἐπὶ μὲν ὧν ποιεῖς, εἰ μήτε εἰκῇ, μηδὲ ἄλλως ἢ ὡς ἂν ἡ δίκη αὐτὴ ἐνήργησεν. ἐπὶ δὲ τῶν ἔξωθεν συμβαινόντων, ὅτι ἤτοι κατ' ἐπιτυχίαν, ἢ κατὰ πρόνοιαν. οὔτε δὲ τῇ ἐπιτυχίᾳ μεμπτέον οὔτε τῇ προνοίᾳ ἐγκλητέον. δεύτερον, τὸ ὁποῖον ἕκαστον ἀπὸ σπέρματος, μέχρι ψυχώσεως, καὶ ἀπὸ ψυχώσεως, μέχρι τοῦ τὴν ψυχὴν ἀποδοῦναι, καὶ ἐξ οἵων ἡ σύγκρισις, καὶ εἰς οἷα ἡ λύσις. τρίτον, εἰ ἄνω μετέωρος ἐξαρθεὶς κατασκέψαιο τὰ ἀνθρώπεια, καὶ τὴν πολυτροπίαν ὅση κατανοήσαις· συνιδὼν ἅμα, καὶ ὅσον τὸ περιοικοῦν, ἐν ἀερίων καὶ ἐν αἰθερίων. καὶ ὅτι ὁσάκις ἂν ἐξαρ-

δῆς, ταῦτα ὄψει. τὸ ὁμοειδὲς, τὸ ὀλιγοχρόνιον. ἐπὶ τούτοις, ὁ τῦφος. Βάλε ἔξω τὴν ὑπόληψιν, σέσωσαι. τίς οὖν ὁ κωλύων ἐκβαλεῖν; Ὅταν δυσφορῇς ἐπί τινι, ἐπελάθου τοῦ, ὅτι πάντα κατὰ τὴν τῶν ὅλων φύσιν γίνεται· καὶ τοῦ, ὅτι τὸ ἁμαρτανόμενον ἀλλότριον. καὶ ἐπὶ τούτοις τοῦ, ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον οὕτως ἀεὶ ἐγίνετο, καὶ γενήσεται καὶ νῦν πανταχοῦ γίνεται. τοῦ, ὅση ἡ συγγένεια ἀνθρώπου πρὸς πᾶν τὸ ἀνθρώπειον γένος. οὐ γὰρ αἱματίου, ἢ σπερματίου, ἀλλὰ νοῦ κοινωνία. ἐπελάθου δὲ καὶ τοῦ, ὅτι ὁ ἑκάστου νοῦς θεὸς, καὶ ἐκεῖθεν ἐῤῥύηκε. τοῦ, ὅτι οὐδὲν ἴδιον οὐδενός· ἀλλὰ καὶ τὸ τεκνίον, καὶ τὸ σωμάτιον, καὶ αὐτὸ τὸ ψυχάριον ἐκεῖθεν ἐλήλυθεν. τοῦ, ὅτι πάντ᾽ ὑπόληψις. τοῦ, ὅτι τὸ παρὸν μόνον ἕκαστος ζῇ, καὶ τοῦτο ἀποβάλλει. συνεχῶς ἀναπολεῖν, τοὺς ἐπί τινι λίαν ἀγανακτήσαντας, τοὺς ἐν μεγίσταις δόξαις, ἢ συμφοραῖς, ἢ ἔχθραις, ἢ ὁποιαισοῦν τύχαις ἀκμάσαντας. εἶτα ἐφιστάνειν, ποῦ νῦν πάντα ἐκεῖνα; καπνὸς, καὶ σποδὸς, καὶ μῦθος, ἢ οὐδὲ μῦθος. συμπροσπιπτέτω δὲ καὶ τὸ τοιοῦτο πᾶν, οἷον, Φάβιος Κατουλλῖνος ἐπ᾽ ἀγροῦ. καὶ Λούσιος Λοῦπος, καὶ Στερτίνιος ἐν Βαΐαις, καὶ Τιβέριος ἐν Καπρέαις, καὶ Οὐήλιος Ῥοῦφος, καὶ ὅλως ἡ πρὸς ὁτιοῦν μετ᾽ οἰήσεως διαφορά. καὶ ὡς

εὐτελὲς πᾶν τὸ κατατεινόμενον. ὅσῳ φιλοσοφώτερον τὸ περὶ τῆς δοθείσης ὕλης ἑαυτὸν δίκαιον, σώφρονα, θεοῖς ἑπόμενον ἀφελῶς παρέχειν. ὁ γὰρ ὑπὸ ἀτυφίᾳ τῦφος τυφόμενος πάντων χαλεπώτατος. Πρὸς τοὺς ἐπιζητοῦντας, ποῦ γὰρ ἰδὼν τοὺς θεούς, ἢ πόθεν κατειληφὼς ὅτι εἰσὶν οὕτω σέβεις· πρῶτον μὲν καὶ ὄψει ὁρατοί εἰσιν· ἔπειτα μέντοι οὐδὲ τὴν ψυχὴν τὴν ἐμαυτοῦ ἑώρακα, καὶ ὅμως τιμῶ. οὕτως οὖν καὶ τοὺς θεούς, ἐξ ὧν τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἑκάστοτε πειρῶμαι, ἐκ τούτων ὅτι τε εἰσὶ καταλαμβάνω, καὶ αἰδοῦμαι. Σωτηρία βίου, ἕκαστον δι᾽ ὅλου αὐτὸ τί ἐστιν ὁρᾶν. τί μὲν αὐτοῦ τὸ ὑλικόν, τί δαὶ τὸ αἰτιῶδες. ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τὰ δίκαια ποιεῖν, καὶ τἀληθῆ λέγειν. τί λοιπόν, ἢ ἀπολαύειν τοῦ ζῆν συνάπτοντα ἄλλο ἐπ᾽ ἄλλῳ ἀγαθόν, ὥστε μηδὲ τὸ βραχύτατον διάστημα ἀπολείπειν. Ἓν φῶς ἡλίου κἂν διείργηται τοίχοις, ὄρεσιν, ἄλλοις μυρίοις, μία οὐσία κοινή, κἂν διείργηται ἰδίως ποιοῖς σώμασι μυρίοις. μία ψυχή, κἂν φύσεσι διείργηται μυρίαις, καὶ ἰδίαις περιγραφαῖς. μία νοερὰ ψυχή, κἂν διακεκεῖσθαι δοκῇ. τὰ μὲν οὖν ἄλλα μέρη τῶν εἰρημένων, οἷον πνεύματα καὶ ὑποκείμενα, ἀναίσθητα καὶ ἀνοικείωτα ἀλλήλοις, καίτοι κἀκεῖνα τὸ ἑνοῦν συνέχει, καὶ τὸ ἔπειτα αὐτὰ βρῖθον διά-

νοια

νοῖα δὲ ἰδίως ἐπὶ τὸ ὁμόφυλον γίνεται, καὶ συνίσταται, καὶ οὐ διείργεται τὸ κοινωνικὸν πάθος. Τί ἐπιζητεῖς· τὸ διαγίνεσθαι; ἀλλὰ τὸ αἰσθάνεσθαι; τὸ ὁρμᾶν. τὸ αὔξεσθαι; τὸ λήγειν αὖθις; τὸ φωνῇ χρῆσθαι; τὸ διανοεῖσθαι; τί τούτων πόθου σοι ἄξιον δοκεῖ; εἰ δὲ ἕκαστα εὐκαταφρόνητα, πρόσιθι ἐπὶ τελευταῖον, τὸ ἕπεσθαι τῷ λόγῳ καὶ τῷ θεῷ. ἀλλὰ μάχεται τῷ τιμᾶν ταῦτα, τὸ ἄχθεσθαι. ἢ διὰ τοῦ τεθνηκέναι στερήσεταί τις αὐτῶν; Πόστον μέρος τοῦ ἀπείρου καὶ ἀχανοῦς αἰῶνος ἀπομεμέρισται ἑκάστῳ. τάχιστα γὰρ ἐναφανίζεται τῷ ἀϊδίῳ. πόσον δὲ τῆς ὅλης οὐσίας; πόσον δὲ τῆς ὅλης ψυχῆς; ἐν πόσῳ δὲ βωλαρίῳ τῆς ὅλης γῆς ἕρπεις; πάντα ταῦτα ἐνθυμούμενος, μηδὲν μέγα φαντάζου, ἢ τὸ ὡς μὲν ἡ σὴ φύσις ἄγει, ποιεῖν. πάσχειν δὲ, ὡς ἡ κοινὴ φύσις φέρει. πῶς ἑαυτῷ χρῆται τὸ ἡγεμονικόν. ἐν γὰρ τούτῳ τὸ πᾶν ἐστί. τὰ δὲ λοιπὰ, ἢ προαιρετά ἐστιν, ἢ ἀπροαίρετα, νεκρὰ καὶ καπνός. Πρὸς θανάτου καταφρόνησιν ἐγερτικώτατον, ὅτι καὶ οἱ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν καὶ τὸν πόνον κακὸν κρίνοντες, ὅμως τούτου κατεφρόνησαν. Ὧι τὸ εὔκαιρον μόνον ἀγαθὸν, καὶ ᾧ τὸ πλείους κατὰ λόγον ὀρθὸν πράξεις ἀποδοῦναι, τῷ ὀλιγοτέρας, ἐν ἴσῳ ἐστί, καὶ ᾧ τὸν κόσμον θεωρῆσαι πλέονι ἢ ἐλάσσονι χρόνῳ οὐ διαφέρει,

τούτῳ

τούτῳ οὐδὲ ὁ θάνατος φοβερόν. Ἄνθρωπε, ἐπολιτεύσω ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ πόλει; τί σοι διαφέρει εἰ πέντε ἔτεσι; τὸ γὰρ κατὰ τοὺς νόμους, ἴσον ἑκάστῳ. τί οὖν δεινὸν εἰ τῆς πόλεως ἀποπέμπει σε οὐ τύραννος, οὐδὲ δικαστὴς ἄδικος, ἀλλ' ἡ φύσις ἡ εἰσαγαγοῦσα; οἷον εἰ κωμῳδὸν ἀπολύοι τῆς σκηνῆς ὁ παραλαβὼν στρατηγός. ἀλλ' οὐκ εἶπον τὰ πέντε μέρη, ἀλλὰ τὰ τρία. καλῶς εἶπας, ἐν μέντοι τῷ βίῳ τὰ τρία ὅλον τὸ δρᾶμά ἐστι. τὸ γὰρ τέλειον, ἐκεῖνος ὁρίζει. ὁ τότε μὲν τῆς συγκρίσεως, νῦν δὲ τῆς διαλύσεως αἴτιος, σὺ δὲ ἀναίτιος ἀμφοτέρων. ἄπιθι οὖν ἵλεως, καὶ γὰρ ὁ ἀπολύων ἵλεως.

Τέλος τῶν τοῦ Ἀντωνίνου ιβ´ βιβλίων.

GVIL.

GVILIELMI XYLANDRI AVGVST. Annotatiunculæ.

IN METAMORPHOSES Antonini Liberalis.

1 In Cragaleo ſedaſſe.) *ποιῆσαι πλεῖστάκις. lego παῦσαι.*

2 VI. Sacriq; cuſtos fulminis.) *τὸ ἱερὸν σκῆπτρον. legi, τὸν ἱερὸν σκῆπτον.*

3 VII. Quòd ipſum deſtituiſſet.) *Ad verbum ἐρωῶ refertur etymon. cuius varia ſignificata apud Grammaticos eſt inuenire.* Ego *αὐτὸν legi: & λειμῶνα, pro χειμῶνα repoſui.*

Hoc modo.) *οὕτω legi, cùm reperirem οὔπω.*

Pellus *Erodij genus eſt.* De *ephippo dubito: & fortaßis eſt legendum ἵππῳ, equo.*

4 X. Κελεόντων.) Ego *quid vocis hoc ſit, non inuenio. itaq; aſteriſcum loco verſionis poſui. Cæterùm multa paßim perſpicuè deprauata, ex ingenio ac ſenſu correxi: quæ omnia annotare non erat operæ pretium.*

5 XII. In Cygno vini vi eſt obrutus.) *Ἐχαρακώθη. lego ἐκαρώθη. Pòſt vbi aſteriſcum ſignaui, tenor fabulæ ex* VII *Ouidij Metamorph. poteſt intelligi: ad quod opus illuſtrandum, hic liber*

ber non parum poteſt adferre adiumenti. Ibi Hyrie eſt, quæ hîc Thyria. fortaſſe hoc rectius. Ego in uertendo, ſenſum ſæpe, etiam verbis malè cohærentibus in textu expreſsi. Cuius rei (vt vnum exemplũ citem) habes euidẽs indiciũ in fab. XXXVIII. de Acaſto & Peleo: cuius rei Horatius in Oda ad Aſteriam meminit. Annotando autem omnia perſequi neque volui, neq; erat ocium.

IN PHLEGONTIS Mirabilia.

Valde prodigioſæ ſunt hæ ſiue fabulæ, ſiue hiſtoriæ. Dico, ſiue hiſtoriæ: quia nimium patrocinari videntur diabolo, multóq; meliorem minuſq; timendum facere, qui nihil tale factum fuiſſe, aut fieri poſſe ipſius artibus putant. Alioqui quæ de Buplago referuntur, & horum ſimilia, planè figmentum eſſe, cur quis credat, cauſæ ſunt ſatis iuſtæ. Ego in medio rem relinquo. Primæ narrationis caput deeſt. Videtur ſumma hæc eſſe: Philinnam Damoſtrati & Charitûs filiam, clàm cum hoſpite Machata, etiam vita functam conſueuiſſe, idq; nutricem deprehendiſſe.

1 In Ætoliam.) *In Græco omnino eſt,* εἰς Ἰταλίαν *mendoſè.*

2 Thrinaciamq;.) Θρινακίην: *Siciliam nimirum. Nam tametſi peruulgatum eſt, eam inſulam à tribus nobilibus promontorijs dictam eſſe* τρινακρίαν

ηρίαν: tamen & apud Suidam θρίναξ Sicilia: vt puto, dicta à ventilabro, cuius in tanta fertilitate ea in inſula plurimus vſus fuit. ne quid de falce dicam.

3 Romam perlatis.) Δηλωθέντων. *Mallem* δημωθέντων, *multo magis* διαςωθέντων.

4 Niſææ quando.) *Annotatum eſt de his aliquid in* Pyrrhum *Plutarchi, à nobis. Codex hic* Νησαῖαι *per* η *habet conſtanter. Apud Strabonem lib.* XI. *Plin.lib. 6. cap. 25. Et in* Dionyſio *Afro, ibiq́; Euſtathio, & eodem in Iliad. β. 558 denique apud Suidam, vbi ſeries litterarum ambiguitati obſtat, perlegitur. quod & ſecutus ſum. Cæterùm ad hūc locum in margine annotata ſunt, quæ ſequuntur, & in quibus legendis ob rariſſimam & obſcuriſſimam characterū ab vſitatioribus diſcrepantiam me nonnihil torſi.* μεταξὺ Σουσιανῆς καὶ βακτριανῆς τόπος ἐςὶ Καταςίγωνα, ὅπερ ἑλληνιςὶ νῆσον δηλοῖ. ἐνταῦθα ἵπποι διάφοροι γίνονται, εἰσὶ δὲ πᾶσαι ξανθαί. Ο δὲ Εὐριπίδης πρὸς τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ τὴν Νησαῖαν φησὶν εἶναι. *Inter Suſianam (inquit) & Bactrianam locus eſt Cataſtigona, quæ vox Græcè neſon, id eſt inſulam, ſignificat. Ibi equæ præſtantes naſcuntur, fuluæ omnes. Euripides Neſæam ad rubrum mare collocat.*

5 Meuaniæ.) Μηουνίᾳ. *Vmbriæ vrbem eſſe Meuaniam, vel ex nono Liuij libro eſt manifeſtum*

ſeſtum. Notum porrò, ȣ pro *v conſonante vſurpari à Græcis, cùm Latina vocabula tranſcribunt, hac litera deſtitutis. itaq; mirum non eſt* α *ex* μυȣαvίᾳ *eſſe extritum.* Horum *exemplorum non diſsimilia* Plinius 7. 4. *citat ex* Annalibus, *ne quis nimis* Græcas *eſſe putet has narrationes.* De Conſulum *nominibus remitto te ad* Annales.

6 Oraculũ ſatis.) λοξὸν. ἐμῆ *autem hîc legi pro* ἐῆ, *cùm* ῥώμη *nominatiuo caſu legatur.* παμφύλων *appellatiuũ duxi. Cætera in margine annotaui. & res digna nõ eſt in qua laboretur.* Ego *ita verti, vt qui in nugis difficilibus nugari liberè ſtatuiſſem: ne de hoc oraculo* Delphos *pro natatore mittere cogerer.*

7 FinibusImperatoris.) ὁρίοις. Fortè ὄρτοις, *hortis. Sed & ſuprà* Euryopa Nili *filia bis ponitur mendoſe.*

IN FRAGMENTVM de Olympijs.

Τῶν τε) Lego τῶν τότε

Λᾶσι ἄνακτος.) *Codex erat literis raræ formæ & antiquitatis conſcriptus. aliam tamẽ lectionem exculpere non potui.* Fortè πασιάνακτος *ſcribẽdum fuerat.* Loco ἔροτιν, *eſt* ἑορτὴν *in margine: quod adhibita* συνιζήσει *verſus tolerat.* Quid *autem ſit* δημιόνναῖαν? Ego *legerem* δῆμον εἰς αἶαν. Sic Pelops *Græcæ ciuitatis autor intelligeretur.*

IN

IN APOLLONIVM.

1 In Scyro inſula.) *Credo non* Σκύρῳ, *ſed* Σύρῳ *legendum. Fuit enim Syrus inſula patria* Phe*recydi, vnde Syrius dictus eſt. Quod qui non obſeruarunt, Syriam ei patriam falſo tribuerunt, vt alibi oſtenſum eſt.*

2 Parybum.) *In eclogis Cteſiæ ab* Henrico Ste*phano editis,* πάρηβον *legitur, per* η, *nõ p v, fol.* 27.

3 Idemq; & Ammonem.) ἔτι δὲ πορ. *in* Græco. *Fortaßis non* δὲ, *ſed* δὶς *legendum: vt bis eò profectus intelligatur: quod ad augendum facit miraculum.* Quæſtionem XXXIV, *aſteriſcum alleui, quòd* Theophraſtum *euoluere huius loci cauſa non vacaret, &* δημιγνυμένη *mutilum eſſet. Certè libro octauo hiſtoriæ Stirpium hodie legitur, quod hîc ex ſeptimo citat.*

4 Clematis.) *In* Græco *eſt* κλιματὶς. *Legi* κλημματὶς, *quæ vox etiam ſarmentum ſignificat.* πτωματιζομένους *intellexi epilepticos, quanquàm nullo exemplo fretus.* 382 *hiſtoriæ verba planè ſunt luxata.*

5 De plantis octauo.) *Imò nono, vt hodie diuiſi habentur.* Interficere *poſui, quia* ἀποκτείνειν *ille habet, non* ξηραίνειν. Hoc *paragrapho ſcriptor etiam id quod de malis vlceribus ſequitur, cõplexus eſt.* Propter *vocem* ἰξίαι *annotatum eſt ad marginem:* τοῖς παρ' ἐνίοις λεγομένοις κιρσοῖς, τοῖς ἐν τοῖς σκέλεσιν, ὁμωνύμ' τοῖς ἐν τοῖς δένδρε-

σι. Σημαίνει καὶ πόαν τινά, ἢ καὶ χαμαιλέων καλεῖται. καὶ ἑτόρα ἐςί τις, ἀφ' ἧς ὁ ἰξός. Ad id autem quod de Solis & Pinaro ſequitur, vſitatioribus characteribus recentior quiſpiam adſcripſit, quibus ignorationem ſitus locorum & diſtantiæ obijceret autori. Quanquam euanuerunt quædam literæ, vt integra legi non poßint. Legi autem ἀπυρίνους, pro ἀπύρους.

1 Cum caneret.) ᾄδοντος αὐτοῦ μεταξύ. Vide ne aliquid deſit: nam cicadam in fidis ruptis locũ ſubijſſe, & vicem eius geßiſſe, eſt apud Clementem Alexandrinum, initio. προτρεπτικοῦ hanc fabulam referentem.

2 Septem femineos.) Ex hymno Homeri in Mercuriũ: ſed neſcio quos ſit codices autoresq; ſecutus. Certè pro θηλυτέρων, hodie συμφώνους legitur.

3 Si importentur.) In Græco, κἄν ἴδῃ τις: quod à poſteriore mutuatus librarius videtur.

4 Alibi vſq;.) Haud dubiè loci nomen excidit in Metamorphoſib. Antonini, Lero inſulæ adſcribuntur. Vide ibi.

5 Eliam.) ἠλίαν. Neſcio an circa Elidem: ſicut infrà §. 155. Cranonem vnico νſcripſi, Ariſtotelem & alios ſecutus: cùm noſter codex duobus νν ſcriptum habeat.

6 ὃν πόδα τέμνει.) Ex Heſiod. β. ἔργων· vbi tamen τένδει legitur. Mox εἰσδύεται. Senſus poſcit pro ἐνδύεται.

O'vti-

7 O᾽ vtinam.) *Primo verſu lego* Οὐ μ᾽ ἔτι, *non* ὃ μῦ τι. *quod & à metro eſt, & à ſenſu alienũ. Sed ad* βάλε δὴ βάλε *in margine eſt annotatum,* κατ᾽ ἀποκοπὴν τοῦ Α ἀρκτικοῦ στοιχείου. ἔστι γὰρ τὸ ὅλον ἀβάλε σημαντικὸν εὐχῆς ἐπίρρημα, ἀντὶ τοῦ ὄφελον, εἴθε, αἴθε. βάλε *ait, præciſo* α *prima litera, pro* ἀβάλε *optandi aduerbio poſitum.*

8 Tarandum.) *Sic Ariſtoteles* θῶμας. ἀκοὺς. *non per* τ, *vt noſter.*

9 Cedripolis.) *Vox vitioſa. Ariſtoteles Amphipolim habet.*

10 Veluti humidis & mollibus.) ὡς ἂν ἐνύγρων ὄντων. *Cur hederam geſtarent, apud Ariſtotelem cauſa non eſt explicata. Hoc quidem non celatum, aliquid doloris ob cornuum deiectionem eſſe ceruis. Vide num non ſit legendũ pro* ἐν, ἔτι: *vt fortaßis recens enata, & adhuc tenera cornua edera munierint. Quod ad vocem Achainam attinet in margine (quantum quidem ego legere poſſum) eſt* Ἀχαΐναι καὶ σταθῖναι, ἡλικίαι τινὲς ἐλάφων. *Vide Apollonij* Ἀργοναυτ. δ. *& eius Scholiaſtam, paragr. 16. & Euſtath. Iliad.* θ.

11 Aliquantulum.) ὀλίγον *in Græco eſt, nõ* ὀλίγας. *Cætera ex Ariſtotelis Mirabilibus narrationibus, & Plutarchi libello de comparatione animalium terreſtrium & aquatilium, pete.*

12 Prætereuntem enim.) *Deeſt aliquid. Aeſalonẽ diphthõgo ſcripſi, ſicut & Ariſtoteles 9. de Hiſt.*

de Hiſt.animalium.Noſter codex ε ψιλῷ habet.

13 Piſcium ſolum.) τὸν κληρο μόνον μὴ ῥυ-χάζειν, non liquet: vt & in CXXXII πεζὰ καὶ ατο. vbi meo arbitratu ſum vſus.

14 Quibus ruptis.) ἐφ' ὧν πυγνυμένων: le-gi ἐξ ὧν ῥηγνυμένων. In XCIII. diuinaui.

15 A cane.) Legi ὑπὸ κυνὸς, pro τινὸς: quã-quam res aliter loquitur. C V. non intelligo.

16 Crentile cognomen.) ἐπιδημίας legi, vbi habetur ἐπιθυμίας.

17 Exædificatum.) οἰκοδομηθῆναι, non οἰκον.

18 Nemo rectè reprehendit.) Ἀνείκοτο λαβεῖν. ἀπεικότα λαβεῖν, legi: niſi fortè αὖ εἰκότα malis, vt reprehendatur qui perpetuum duxerit, quod ſtatis tantùm fit temporibus.

19 Crines flauos.) Cum legeretur κρατεῖν ξανθίζον, non obſcurè ſenſi vitiatum locum, & & ſcribendum κρᾶθιν ξανθίζειν.

IN MARCI ANTONINI de vita ſua libros, Annotationes.

Haud ingratam rem lectori, neq; à meo inſtituto alienam facturus mihi videor, ſi principiò de autore nonnihil exponam: nam de operis ipſius dignitate atq; vſu, in Præfatione, ea quæ viſa fuerunt referen-

ſerenda, poſuimus. Scriptum eſt à M. Aurelio Antonino Vero Imperatore Romano, eo qui Philoſophi cognomentum tulit. Cuius quoniam extat vita, perſcripta à Dione noſtro, epitomæq; Xiphilinianæ inſerta, itemq; à Iulio Capitolino, & alijs: ea modò adducam, quæ ad propoſitum noſtrum (id autem eſt, vt Operi nonnihil lucis adferamus) videbuntur ſufficere: reliqua ex ijs, quos dixi petantur libris. Primò, quòd in Operis inſcriptione poſuimus, M. ANTONINI PHILOSOPHI: cognomentum in Græco non erat additum. eſt autem euitandæ obſcuritatis cauſa à nobis adiectum. Duo enim fuere Antonini Imperatores, quorũ alter Pius, alter Philoſophus cognominatus eſt. Scriptum eſſe hoc opus à poſteriore, cùm plurimis alijs argumentis, quæ in promtu ſit ex vtriuſq; hiſtoria colligere, tum Suidæ teſtimonio conſtat. eius hæc ſunt verba in vocabulo μάρκος· οὗτος ἔγραψε τοῦ ἰδίου βίου διαγωγὴν, βιβλίοις ιβ. Hoc eſt: Scripſit hic de vita ſua libros duodecim. Quod idem eſt cũ inſcriptione noſtra, τῶν εἰς ἑαυτὸν βίβλια ιβ. Operæprecium porrò eſſe arbitror, nonnihil de genere & affinitatibus eius commemorare: quando ipſe libro primo ſuorum familiarium mentionẽ facit. Adrianus Imperator, cum liberos nullos ſuſtuliſſet, adoptauit L. Ceionium Commodum Verum, cui ea ex adoptione Aelij & Cæſaris cognomina obtigerunt. Hic viuente etiamnum Adriano deceſſit vita, filio

eiuſdem nominis relicto. Itaq; Adrianus *vt ſucceſſorem dignum relinqueret reipub.* T. Aurelium Fuluium Antoninum (*qui & ſucceßit ipſi, &* Pius *eſt cognominatus*) *adoptauit: adoptandosq́; ei præterea dedit* Veri, *quem diximus, ſuperſtitem filium, &* M. Antoninum, *qui deinde* Philoſophus *eſt appellatus.* Erat *hic* (*vti mox demonſtrabimus*) *neceßitate iunctus* T. Aurelio Antonino. *vterq; defuncto* Antonino Pio, *ſummæ rerum præfuit: donec* L. Verus, L. F. *rebus bellicis egregiè geſtis, bello Marcomannico apud* Altinum *apoplexia vitam claudens*, Antonino Philoſopho *imperium collega vacuum reliquit.* Cæterum Antonino Pio *vxor fuit* Annia Fauſtina Galeria, *filia* Annij Veri, *clarißimi viri, qui & bis cõſul* (*apud* Xiphilinũ *ſub finem* Adriani *legitur tertium conſulatum obiiſſe, haud ſcio an mendoſe*) *& vrbis præfectus fuit.* Ac quoniam mentio Xiphilini *incidit, obiter annotandum putaui, quòd in editione* Xiphilini *cum* Dione *noſtro editi, eo faciliùs me fefellerat, quòd illum ipſe non conuerteram: ea modò correxi quæ erant malè interpretata, idq́; properãs.* Nempe *vbi eſt de* M. Antonino *philoſopho*, αὐνίου βήρου τοῦ τρὶς ὑπατεύσαντος καὶ χιλιαρχήσαντος ἔγγονος, *& in* Latino, *Filius* Annij Veri, *qui* III. *conſul, ac tribunus militũ fuerat: legendum* δὶς *pro* τρὶς, *vt dixi, videri ex* Capitolino *poſſe.* Certè πολιαρχήσαντος, non χιλιαρχήσαντος *debere ſcribi: porrò* Latinè *legendum nepo*

(ho

(*hoc enim eſt ἔγγονος*) *Annij Veri,qui* III. *conſul, & præfectus vrbis fuerat.* Ita *Capitolinus habet,& conſentaneum eſt rationi.* Enimuerò *Annius iſte* Verus,*auus paternus fuit* M. *Antonini* Philoſophi.Ha*buit enim filium* Annium Verum, *qui in prætura obijt.eius vxor fuit* Domitia *Caluilla*, *Caluiſij* Tulli *bis Conſulis filia*. His *natus fuit* M. *Antoninus* Philoſophus, *qui etiam Catilij cognomen tulit, à proauo materno.*Porrò *habuit* M. *Antoninus Philoſophus in matrimonio* Fauſtinam, T. *Antonini Pij, & amitæ ſuæ* Anniæ Fauſtinæ *Galeriæ filiam. Suam autem filiam* Lucillam L. Vero *collegæ nuptum dedit.*

Hoc *addendum.* An. V. C. DCCCCXII, *à nato autem Seruatore noſtro* CLXII, *Antoninum* Philoſophum *occepiſſe imperium.*

In Librum I.

Ab auo meo Vero didici.) παρὰ τοῦ πάππου Οὐήρου. Verbũ ἔμαθον,*aut aliquid tale,ſubintelligitur: idemq; in omnibus ſequentibus particulis.*Ego *addendũ de meo ſingulis periodis aliquod verbum cenſui.* Nam (*niſi fallor*) *voluit hoc libro oſtendere, qua potiſsimùm in re ſingulos ſuorum cùm neceſſariorum, tum familiariũ admiratus,imitatusq; eſſet.*

1 Ne auriga praſinus.)Q*uatuor genera fuerunt aurigarum apud* Romanos, *diſtincta coloribus,albo,ruſſo,praſino* (*qui eſt porraceus,nimirum viridis*)*&* veneto. Patet hoc ex Dionis Nerone.

 2 A'Dio-

2 A' Diogneto.) *Operam præterea pingendo ſub magiſtro Diogeneto (fortè Diogneto) dedit. Iulius Capitolinus.*

3 Neq; animi cauſa coturnices.) *ὀρτυγοτροφεῖν. Hæc ipſa verba ſunt apud Suidam in voce ὀρτυγοκόπος: non tamen explicata. Ludi quidem genus ibi deſcribit, in quo coturnices in gyrum collocatæ percuterentur, &c. Citatq́; locos è Platone, illius ludicri mentionem continentes. Exiſtimo igitur τῆς ὀρτυγοτροφίας, aut ὀρτυγοκοπίας verbo prouerbialiter omnia ludicra, & inania exercitia autores intellexiſſe. Vide Plutarchum de audiendis poëtis, & ibi à nobis indicata.*

4 De contemplationibus.) *περὶ θεωρημάτων· qualia ſunt in phyſicis, ac præſertim mathematicis, vbi nullus vſus, & effectio, ſed cognitio tantùm requiritur.*

Exercitijs dediti, ac laborioſi.) *τὸν ἀσκητικὸν, ἢ τὸν εὐεργητικὸν, fortè εὐεργετικὸν. Senſui tamen videor conſuluiſſe.*

5 Et Aſtrologia.) *In Græco quidem eſt ἀστειολογίας: quod eſt, facetijs, & vrbanitatè in dicendo. Ego tamen ἀστρολογίας legi ac verti: nam videtur loqui de diſciplinis iſtis, quæ eò nomine malè audiebant, quòd plus oſtentationis & inanis ſtudij ac laboris, quàm fructus & veræ vtilitatis haberent: in quibus numeratam fuiſſe ἀστρολογίαν, & adhuc à doctis multis numerari, ſatis notum eſt. Nunc ſanè*

ἀστειολογίαν

ἀστειολογίαν retinerem, & nimis exquiſitæ in dicendo venuſtatis affectatum ſtudium, (wort gebreng) intelligerem. quod neq; decet magnos viros, & ſæpe de elegantibus ridiculos facit.

Alloquio facilitatem)*Legitur enim εὐδιαλέκτως. Atqui ego nunc lego εὐδιαλλάκτως: verſio ne ſic quidē malè congruit.* Pòſt *περιλαλεῖν, alios deferre, de alijs male loqui intelligo. fortè ſcripſerat περὶ ἄλλων, aut περὶ αὐτὸν λαλεῖν, vt ij intelligantur qui ſeipſos prædicant.*

6 Certamq; conſtantiam.) *ἀναμφιβόλως ἀκύβευτον. Cubus alioquin conſtantiæ ſignum eſt apud philoſophos: ideoq; in* Timæo Platonis *cubo terra confertur, vt elementorum ſtabiliſſimum. Sed quia teſſeris luditur, ac multiplices ſunt, varijq; earū caſus: ea ratione inconſtantiæ τὸ κυβεύειν tribuitur: vt ſit ἀκύβευτον, quod conſtanter perſiſtit, neq; facilè mouetur aut circumuoluitur.* Itaque *etiam* D. Paulus *monet, vt κυβείας τῶν ἀνθρώπων caueamus: hoc eſt, ne omni vento doctrinæ circumagi nos, & in errores abripi patiamur.*

In Sexto.) Ξεστοῦ, *lego* Σεξτοῦ. *Sextus philoſophus, quo vſus eſt plurimum* Antoninus, *fuit patria* Chæronenſis, *nepos* Plutarchi.

8 Erga priuatos.) *Quod in Græco ſequitur, καὶ τὸ ἀθεώρητον τῶν διομθύων, conuertiſſem, ſi intellexiſſem.* Malui *itaq; aſteriſco notare, quàm arroganter aliquid facere. Suſpicor velle eum loqui de*

vacuitate faſtus & arrogantiæ.

9 Per eundem cognoui Thraſeam.) *Egregia virtutum ac conſtantiæ exempla.* De Thraſea *eſt apud* Tacitum, Dionem, *Suetoniumq́;vt &* de Heluidio. Reliquorũ *vitæ ſunt apud* Plutarchũ.

Adulationem compeſcebat.) ἐπ' αὐτῦ σαλλῦσαι. Credo *ſcriptum fuiſſe* συσαλῦσαι.

Quippe vir quid ex vſu.) καὶ τοῖς τοιοῦτοις ἀνθρώποις, *vitioſè: lego,* καὶ τοῖς τοιοῦτοις, καὶ ἀνθρώπου.

10 Non vtebatur alieno tempore.)*Diuinaui hoc loco,*(οὐκ ἐν ἀωρεὶ λέγεις, *quod eſt fortè* ἀλέω.) *ſicut & in ſequenti periodo:vbi quidem pro* τόπῳ, τρόπῳ *legi.& vbi eſt,* Ad *ſudorem vſque, ſuſpectum habeo·ſunt enim ſalebroſa hæc.*

11 Sicut Chreſæ.) ὥσπερ χρήσῃ. *Soleo aſteriſco notare,quæ manca ſuſpicer.* Fortè *eſt,* Quomodo *vtaris,* χρήσῃ. *mutilus eſt locus.*

Hæc in Quadis.) *Puto ſolitũ annotare,quibus in locis ſingula eſſet commentatus. Sic ad finem libri ſecundi eſt,Carnunti ea eſſe ſcripta. Sequentia cum prioribus non cohærent.*

In librum II.

1 *Et hic initium videtur deeſſe, & vbi eſt* οὐ χρῆ αὐταῖς:*nihil adeſt,ad quod illud* αὐταῖς *referri poſſit.Cæterùm verbo* ἀπαιθριάζειν *vſus eſt metaphoricè.Suidas enim & alij docent,id eſſe, pulſis nubi-*

bus ſerenitatem facere.

2 Si quis eatenus eius ſuauitatem.) *τὸ νόστιμον eſt in Græco, quod vocabulum dulcedinem ſignificat. νόστος enim eſt reditus in patriam, qua nihil eſſe dulcius,* Homerici *Vlyßis teſtimonio receptum eſt.* Et *cum* Homerus *νόστον* vocet *μελιήδεα: inde factum eſt, vt dulcia vocẽtur νόστιμα, vt* Euſtathius *docet: & νόστος ὁμωνύμως ἡ ἡδύτης.* Vtitur eodem modo Lucianus *περὶ πένθους· τὰ μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν καθαγιασμῶν καὶ αὐτοὶ, ὁρᾶτε οἶμαι, ὡς τὸ μὲν νοστιμώτατον τῶν παρεσκευασμένων ὁ καπνὸς παραλαβὼν, ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν οἴχεται.*

Anima vaga eſt.) *ἡ δὲ ψυχὴ ῥομβός. Eſt autem altera lectio annotata ῥεμβὸς, quam probaui, & ſecutus ſum: neq; enim videtur* philoſophicum *eſſe, animam rhombo (quæ eſt figura quatuor æqualium laterum, non tamen rectangula) comparari.* At *ῥέμβος vagus eſt, & ῥέμβεσθαι vagari, & incuriè rebus vti, quo vocabulo ipſe ſuprà vſus eſt ſub initium libri huius: καὶ παῦσαι ῥεμβόμενος, ac vagari deſine.* Plutarchus Pompeio, *ῥεμβόμενον ἐν τοῖς πράγμασι τὸν Περπένναν καταμαθὼν: animaduertens* Perpẽnam *vagari, & incuriè rem gerere. Idem in* Fabio, *ῥεμβόμενος ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου, qui ſæpe à caſtris aberat vagans aliò, ad ſcortum nimirum ſuum commeans identidẽ. Idem in lib. de* Cõmunibus *noticijs, planè ſic eſt vſus, vt hic noſter. νήφων γὰρ οὐδὲ εἷς ἐστι πρὸς ἀρετὴν, ἀλλὰ ῥεμβόμεθα πάντες ἀσχημονοῦντες*

τες καὶ κακοδαιμονοῦντες. Porro autem adiectiua maſculini generis, ſubſtantiuis fœmininis addi Græco more, non eſt inuſitatum: ſuntq́; multa à Budæo annotata eius rei exempla.

In ſomnij & fumi.) ὄνειρος καὶ τύφος. Scio τύφον eſſe faſtũ, ſuperbiamq́; inanẽ: ſed ea ſignificatio huc non quadrat. Verti ergo fumum: id enim videtur τύφος propriè ſignificare, ſeu caliginem ab igne prouenientem: cui vana elatio animi atq; faſtus quũ ſit ſimilimus, commodiſſima trãslatione τύφος Græcis dicitur, ac definitur ἄναψις καρδίας ὑπὸ ἐγέρσει κουφότης. Ignis nõ fit ſine fumo. Frequẽter autem res leues ac fluxæ fumo cõparantur. atq; in pſalmo etiam Dauidis eſt: Sicut fumus dies mei. Cæterũ, & ſi non recordor τύφον me pro fumo legiſſe: tamẽ id quod dixi, verbo τύφειν ſatis teſtatum relinquitur, cuius eſt apud poëtas Græcos vſus. Adducam vnum exemplũ quod in præſentia ſuccurrit, ex Apollon. ἀργοναυτικῶν β.

Επιπρὸ δὲ λιγνυόεντι
Καπνῷ τυφόμεναι πέτρης ἐκὰς ἀΐσσουσι.

De apibus loquitur. Ibi Scholiaſtes: καπνῷ τυφόμεναι, ἀντὶ τοῦ καπνιζόμεναι. (& ſic paulò ſuprà expoſuerat τὸ τυφόμεναι) σημαίνει δὲ καὶ τὸ καιόμεναι. Si cui tamen hoc non probatur, is pro fumo inanem oſtentationem aut faſtum reponat.

Carnunti.) Vrbs Pannoniæ fuit, olim celeberrima, hodie (vt exiſtimatur) Paſſaw.

In librum III.

1 Tempus ſit vitam relinquendi.) *ἐξακτέον αὐτόν. Eſt autem ἐξάγειν ἑαυτόν, ſibiipſi mortem cõſciſcere, apud Græcos ſcriptores. Quæ ſignificatio quia huc parùm quadrare videbatur, mollioribus vſus ſum verbis.*

2 Oliuis maturiſsimis.) *In Græco legitur δρυπέπισι, ſcribendum δρυπεπέσι. Sed & δρυπετέσι legi poteſt (quæ lectio erat in margine annotata) vt ſint oliuæ præ maturitate iam de arbore decidentes: quarum ſimilitudine vſus eſt infrà Libro quarto.*

Leonis ſupercil.) *ἐπισκύνιον. Scholiaſt. Homeri exponit τὸ συνοφρύωμα τοῦ μετώπου, quod eſt, ſuperciliorum in fronte cõmiſſuram: aitq́; hinc verbum σκύζεσθαι, quod eſt iraſci, deductum. Nam Homerus leonem iratũ deſcribens, Ιλι. ρ. ita habet:*

Πᾶν δέ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἕλκεται ὄσσε καλύπτων. *Vide Euſtathium.*

3 Caſtis oculis.) *Secus quàm Sophocl. qui apud Ciceronem à Pericle reprehenditur ob formam pueri laudatam, quòd oculos abſtinentes non haberet. 1. Officior.*

4 Democritum pediculi.) *Non memini me hunc exitum Democriti legere apud vllum idoneũ autorem. de Pherecyde quidem Syro Philoſopho legitur. fortè eſt lapſus memoriâ. & quod eſt Σωκράτην ἄλλοι φθεῖρες, falſum eſt. Ego hiſtoriam ſecutus ſum.*

5 Declinanda eſt vanitas.) *περιΐϛαϑϑ. atq; haud ſcio, an in hac ſignificatione vſi ſint* Græci *autores antiqui*. Pro *fugere & declinare etiam* D. Paulus *vſurpauit, ad* Timotheum *poſter. cap. 2.* τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐϛασο.

6 A temeritate alieni.) ἀπροπτωσίαν, *vacuitatē temeritatis*. προπτωσίαν *enim* προπέτειαν *dicit*: Sic *infrà libro* XXIIII. ἀπρόπτωτος *eſt, circunſpectus, non temerarius.*

7 Itaque ad finem.) εἰς θέλος: *lego* εἰς τέλος.

Androgynis.) Hoc *eſt, ijs qui ambiguo* (*vt* Liuius *loquitur*) *inter marem & feminam ſexu ſunt nati*. Græcum *retinui, quia eſt & appoſitum, & Latinis autoribus, ipſiq;* Ciceroni *etiam vſurpatum: aliàs* Hermaphroditos *vocat.*

Nihil non turpe.) *Deſunt hæc in Græco.*

In librum IIII.

1 Cum exceptione quadam.) *Nimirum vt agat, quantum homini fatum & res permittit propoſita.* μεθ' ὑπεξαιρέσεως. Porrò *ὑπεξαίρεσιν rectè verti exceptionem, vt ex loco* Plutarchi *patet in vita* Numæ, *vbi ſcribit, quorundam ſententia pontifices à potentia ſeu poteſtate denominatos, quòd vocabulum haberet vim exceptionis* (ὑπεξαίρεσιν *ibi leges*) *indicandæ: quòd ſcilicet pontifex rem ſacram, quantum eius omnino fieri poſſet, perageret: nec ei fraudi eſſet, ſi graue aliquod impedimentũ incidiſſet, quo minus ſacra perpetraret.*

2 Ad

2 Ad mentem eam quæ eſt reliquarum origo.) *λόγον σπερματικόν. paulò infrà clarius dicet de hoc.*

3 Ac qui ſecuudum bonum.) *κατὰ τὸν ἀγαθόν. Fortè Ἀγάθωνα, quod maxime videtur confirmare articulus τὸν maſculinus: & verba quæ ſequuntur, omnino videntur ex aliquo poëta deſumpta. Agathonem verò fuiſſe poëtam, ſatis conſtat ex multis ſcriptoribus idoneis: citāturq́; eius verſus ab ipſo Ariſtotele, lib. ἠθικῶν Νικομ. 6. Porrò quid ſit μέλαν ἦθος, nigri mores, infrà ipſe deſcribit.*

Niſi ratione cuiuſdam diſpenſationis.) *Locus eſt deprauatus, atq; ideo obſcurus.*

Nihil eò plus confert.) *μήποτε ἄμεινον τοῦ ἀναγκαῖα. Niſi fallor, ſenſus ipſe oſtendit eſſe legendum, μηδὲν ἄμεινον τοῦ.*

4 Eius quoq; exemplum recolendum.) *Hæc comparatio eſt interpolata, nec cohærent inter ſe quæ ſequuntur.*

Non táquam ſi dormitemus.) *Senſus eſt: Perficiendum ſtrenuè, quod recto conſilio agendum ſuſceperimus: neque in medio actu deſiſtendum, aut titubandum. Nam in ſomnis ſæpe imaginamur nobis aliquid agere, nihil tamen efficimus, ſed (vt pulcerrimè expreſſit Maro)*

In medijs conatibus ægri
Succidimus, non lingua valet, non corpore notæ
Sufficiunt vires, nec vox, aut verba ſequuntur.

5 Quot

5 Quot vrbes mortuæ.) *Ita Seruius Sulpitius in cõſolatoria ad M. Tullium epiſtola, de Corintho, Athenis & Megaris loquitur: Quum vno loco tot vrbium cadauera proiecta iaceant.*

Helice.) *Vrbs fuit Achaiæ, in ſinu Corinthiaco ſita. Hanc à mari abſorptã teſtatur Polyb. lib. 2. Plin. nat. hiſt. li. 2. cap. 92. & Ouid. 15. Metamorph.*

Si quæras Helicen, & Burin, Achaidas vrbes,
Inuenies ſub aquis, &c.

Pompeij & Herculanum oppida fuerunt Campaniæ, haud procul à Veſuuio monte: vt Plin. oſtendit lib. 3. cap. 5. quorum de interitu nihil habeo cõpertum, niſi fortè conflagratione Veſuuij montis (quæ áccidit Titi Veſpaſiani ætate, & in eius vita à Dione deſcribitur) perierint. fit quidem etiam infrà lib. 8. Pompeiorum interitus mentio.

Quod heri fuit piſcis.) *In Græco eſt* μυξάριον. *piſcem aliquem innui, ex eo quòd* τάριχος *ſequitur, conijcio: certi nihil habeo.*

Similis eſſe debes promõtorij.) *Hac ſimilitudine Cicero eleganter vſus eſt, ad Papirium Pætum ſcribens de fortuna: Quam exiſtimo leuem & imbecillem, ab animo firmo & graui, tanquam fluctum à ſaxo frangi oportere.*

In librum V.

1 Indignari cunctari.) γλισχρεύεσθαι. γλισχρὸν *eſt lentum, tenax. itaq; ſuprà ad finem libri prioris,* γλίσχρως ἐνδιατρίβειν τῷ ζῆν *dixit diu viuere.*

uere. Quare hic γλισχρεύεσθαι vertendum putaui, cunctari: hoc eſt, ægrè ac nulla cum alacritate ſuum officium facere. quod vitium ſuprà etiam damnauit.

2 Leuem eſſe.) περπερεύεσθαι. Suidas exponit προπετεῖν: & παρπέρειαν, βλακείαν καὶ προπέτειαν, hoc eſt, ſtultam & inanem temeritatem, ſeu leuitatem, vbi non vt ex vſu eſt, ſed oſtentationis vanæ gratia quicquam agitur. D. Paulus 1. Corint. 13. ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται: Charitas non eſt leuis, aut nugax.

3 Athenienſium erat hoc votum.) Etſi locus non eſt plenus, tamen ſatis apparet eum voluiſſe improbare commune illud & damnoſiſſimum vitium, quo pleriq; tantùm ea curant, expetunt, & optant, quæ ſibijpſis priuatim proſint: nihil ſoliciti de communi bono. Id verò vitium, omnium ferè quæ ſunt in rebus publicis malorum cauſa eſt & origo. At pleriq; hodie tales eſſe laborant, qui ſuram quàm genu longius abeſſe dicant, (vt eſt apud Theocritum) & quorum hoc ſit votum, Αὐτῷ μοί τι γένοιτο, mihi ipſi aliquid boni contingat: ſecus, quàm ab animali ad ſocietatem ciuilem nato fieri debeat. Præclara fuit apud Perſas lex ea de re lata, quam Herodotus his verbis refert: ἑαυτῷ μὲν δὴ τῷ θύοντι ἰδίῃ μούνῳ, οὔ οἱ ἐγγίνεται ἀρᾶσθαι ἀγαθά. Ὁ δὲ πᾶσι τοῖσι Πέρσῃσι κατεύχεται εὖ γίνεσθαι, καὶ τῷ βασιλεῖ· ἐν γὰρ τοῖσι ἅπασι Πέρσῃσι καὶ αὐτὸς γίνεται. Hoc eſt: Perſæ, cum rem ſacram facit, ſibijpſi

priuatim aliquid boni precari religio eſt. Cæterum omnibus Perſis, *ac regi, proſperitatem optat: quippe inter vniuerſos Perſas, ipſe quoq; vnus eſt. Et diuina eſt apud* Euripidē Menœcei, *ſe pro patria deuoturi ſententia, quam adſcribam, vt hic* Antonini *locus rectè intelligatur:*

Εἰ γὰρ λαβὼν ἕκαστος, ὅ,τι δύναιτό τις
Χρηστὸν, διέλθοι τοῦτο, κ' εἰς κοινὸν φέροι
Πατρίδι, κακῶν ἂν αἱ πόλεις ἐλασσόνων
Πειρώμεναι, τὸ λοιπὸν εὐτυχοῖεν ἄν. id eſt:

Si quilibet, quantum queat boni, lubens
Patriæ offerat, donetq; publicæ rei:
Haud totidem euenient ciuitatibus mala,
Sed accident in poſterum res proſperæ.

Itaq; Athenienſes iniuſtè & illiberaliter ſuis tātum agris pluuiam & fertilitatem poſcebant: qui ſi omnibus hominibus felicitatem ac ſucceſſa omnia optaſſent, & humanæ rationem ſocietatis habuiſſent, neq; communi proſperitate excluſi fuiſſent.

4 Totum enim mutilatur.) πηροῦται γὰρ τὸ ὁλόκληρον: *non* πυροῦται.

5 Neq; tibi eſt ad philoſophiam.) *Senſus huius loci habet nonihil obſcuritatis. videtur autē hæc eſſe ſententia: Si quid inſtitueris agere ſecundū rectam rationem, & euētus conſilio tuo non reſpōderit, non debes idcirco tuum propoſitum damnare: ſed potius cogitare, quàm multa in rebus humanis ſint, & accidere queant, quæ obſtent, quo minus*

nius id quod quæris, conſequaris. Itaque *conſcientia boni propoſiti, & rationum rectè ſubductarum animus eſt confirmandus: ferendumq́; quod ſors fert humana, & rerum caducarum conditio. Hæc tibi in promtu ſunt habenda, iam multò antè ex philoſophia petita, atq; ad vſum præparata: ne tum demũ conſilium & preceptũ velis petere à philoſophia, cum eo ſit vtendum. eſt enim hoc parum prudentis.* Ita *qui lippitudine laborant, aut alio morbo, remedia habent præparata & instructa, quibus ingruẽte malo vtantur: non tum demum ea quærunt, aut circunſpiciunt, cum eorum vſus eſt.* Et *in prælio aut dimicatione non emitur, neq; acuitur gladius, ſed vſurpatur.* Videturq́; *omnino id velle* Antoninus *dicere, quod eſt apud* Plutarch. (Probl. Rom. 85.) *his verbis:* δεῖ γὰρ παρασκευασαμένους πράττειν, ἀλλὰ μὴ παρασκευάζεσθαι πράττοντας· ὡς Μύσων πρὸς Χίλωνα τὸν σοφὸν εἶπεν, ἐν χειμῶνι θρίνακα τεκταινόμενος. Hoc *eſt:* Præparatis *quæ ex vſu ſunt, agendum eſt, non inter agendum præparãda ea quibus opus eſt: idq́;* Myſo Chiloni, *ei qui ſapiens eſt vſurpatus, dixit, hyeme ventilabrum fabricans.*

6 Quod non ſub hæc referatur.) *Verba in* Græco *non cohærent.* Loqui *videtur de vulgi deprauato iudicio, ea quæ videntur, neq; ſunt tamen bona, veris bonis præferenti.* Id *fit ex imperitia.* Idemq́; *accidit his, quod* Plato *alicubi ex* Steſichoro *citat:* Troianos, *cum veram* Helenam *non cognoſcerent,*

ſcerent, de idolo eius ſiue inani figura decertaſſe. Quod idem fabula Ixionis, *cum nube, quam* Iunonem *putabat, concumbentis, Poetæ delineant.*

7 Ex forma & materia.) *Formã dixi, quod autor* τὸ αἰτιῶδες *id eſt, id quod cauſæ vim & naturam habet. Cæterùm materiam, quaſi patiendi, formam (quæ* τὸ τί ἦν εἶναι, εἶδος, ἐνέργεια, ἐντελέχεια, *philoſophis dicitur) agendi & efficiendi vim habere, notum eſt ex* Phyſicis. *Porrò autem de rerum caducarum perpetuitate, quam habent continenti formarum naturalium in materia ſucceſſione perpetuisq; rerum mutationibus, copioſè eſt ab* Ariſtotele *cùm alibi, tum in libris de* Ortu *& interitu diſputatum.*

8 Ratio & rationalis.) *Oſtendit, in rebus humanis non eſſe eam, quæ eſt in ſcientijs & artibus, certitudinem atq; conſtãtiam & perfectionem. Hoc ipſum eſt quod* Ariſtoteles *initio ſuorum ad* Nicomachum Ethicorũ, *tam accuratè docet atq; monet.* Non *eſſe eandem quæ eſt in alijs, in philoſophia morali demonſtrationum & præceptorum certitudinem requirendam: ſed ratione materiæ ſubiectæ omnia examinanda. Adſcribam verba* Platonis, *eãdem rem optimè explanantia, idq;* Latinè: *Diſſimilitudines (inquit) cùm hominum, tum actionum, rerumq; humanarum tanta, vt nihil ferè in his ne vno quidem momento quieſcat ac perſtet, inconſtantia efficiunt, ne qua de ijs omnibus ars, &*

quæ

quæ omnibus temporibus congruat, tradi poſſit. *His infert Antoninus:* Conſequens ergo eſſe, vt finis hominis non in rebus extra ipſum poſitis, ac nõ verè bonis & mutabilibus collocetur. Quod autem κατορθώσεις rectas effectiones conuerti, Ciceronem ſequutus ſum autorem, qui ita extulit libro De finibus bonorum & malorum tertio.

9 Eumq; ferre.) *ἀνακτέον.* Legi *ἀνεκτέον.*

10 Ei qui hircum olet.) *γράσωνι eſt ſcribendum, non θράσωνι. γράσος eſt fœtor ille, qui hirſutis (vt eſt apud Horatium) cubat grauis hircus in alis. αὐτὸν ἡμῶν τὸ γράσον οὐχ ὑπομενοῦσι. milites* Alexandri *de* Perſis, *pugnam inituri.* Plutarch. Apophtheg.

11 Aequum te præbuiſti.) *εἰς ὅσους δὲ ἀγνώμονας ἀγνώμων ἐγένου.* Ego *συγγνώμων* lego. *quid enim erat laudis, malis ſe malum præbuiſſe? præſertim quum ſæpius iam monuerit, vitia hominum nobis eſſe ferenda.*

12 Climatibus terræ.) *Alludit ad verſus* He*ſiodi α. ἔργων, quos adſcripſiſſem, niſi ſatis notos eſſe putarem.*

13 Cum hominis, omnisq; ratione præditi animalis.) *Loquitur ex ſententia philoſophorum, qui λογικὸν ζῶον, animal ratione inſtructum, non ſoli homini, ſed* Deo *etiam, dæmonibus & heroibus genus conſtituerunt: de quo multa legi poſſunt hincinde apud* Plutarch. *præſertim verò*

In librum VI.

1 Quàm vt in terram vtcunq; redigar.) *Non enim tantùm ſacræ literæ docent, hominem eſſe ex limo creatum, foreq; vt in eundem redigatur; ſed & antiquiſſimi philoſophi originem noſtram eòdem retulerunt. Hinc Prometheus dicitur è limo formaſſe hominem, de quo nullus nõ mentionem facit poëta. Et apud Homerũ Menelaus Græcis duellum contra Hectorem detrectãtibus iratus, mortem eis ignobilem imprecatur his verbis,*

ἈΛΛ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε,

Vos in aquam & terrã cunctos conuertier opto.

Itaq; ἀιᾶ hìc tuli, neq; volui, quod poteram ad alium ſenſum cogitando diuertere.

2 Vide quid agant homines.) *Queritur de iniquo hominum iudicio, qui cùm alijs præſentibus laudem meritam teſtimoniumq; virtutis inuideant, ipſi ab ijs quos non viderunt, laudari volunt: cum nihil inde fructus poſſint ferre, iam antè mortui. Facit hoc egregiè ad famam contemnendam.*

3 Non indignamur.) ὅτι ἐπισημαινόμεθα. *In malam partem vſum vocabulo hoc, & ipſe puto, & ſententia teſtatur. Non recordor me apud vetuſtiores autores hoc vocabulum ita ſumtum legiſſe. Appianus quidem Alexandrinus, haud ineruditus ſcriptor, eodem modo vſurpauit lib. 5. ἐμφυλίων, de milite loquens, qui ludis in ſubſellia equitũ aſcẽderat.*

derat· ὁ δῆμος ἐπεσημήνατο, καὶ ὁ Καῖσαρ τὸν στρατιώτην ἀνέστησεν: Populus murmure indignitatem rei teſtatus eſt, & Cæſar militem inde abduxit.

4 Inhumanum eſſe videtur.) Hic locus idē, ſed paulò obſcurius, videtur docere, quod Cicero ad Lentulum de Platonis ſententia his verbis monet: Id enim iubet idem ille Plato, quem ego autorem vehementer ſequor: Tantum contendere in republica, quantum probare ciuibus tuis poſsis: vim neq; parenti, neq; patriæ afferre oportere.

5 Vide ne à præſenti ſtatu deiectus.) In Græco eſt, Ορα μὴ ἀποκαισαρωθῇς, μὴ βαφῇς· poſterius eſt: Ne mergaris. Quid autem ſit ἀποκαισαρῶσθαι (ſi, quod non iudico, Græcum eſt, aut omnino non deprauatum vocabulum) neſcio. Neq; vereor ne ſignificet, imperio aut ſumma rerum deponi, ἀπὸ τοῦ καίσαρος. neq; enim vel etymologia hæc auditu digna, vel ſenſus loci eſſet vllus. itaq; liberè mea verba ſuppoſui.

6 Antonini diſcipulum.) Pij ſcilicet, qui anteceſſerat eum in imperio.

7 Quæ vultus ſerenitas.) τὸ εὐόδιον τοῦ προσώπου· legi εὔδιον.

In librum VII.

1 Velitationes.) In Græco eſt δικοντισμοί. Quod tamen vocabulum fateor me non ſatis intelligere. δόρυ quidem haſtam eſſe, vel pueri ſciunt: itē, δόρατος eſſe eius patriū caſum: vt δικοντισμὸς

videatur eſſe haſtiludium (quod barbari vocant) id eſt, concertatio haſtis quædam inita. Sed haud ſcio quàm huc id quadret. Videtur autem, his omnibus humanæ vitæ vanitatem & varietatem voluiſſe demonſtrare.

2 Quàm multi quondam fuere.) *Aliunde huic loco videntur hæc à librario eſſe intercalata: incommodè profectò, cùm alioquin ſequentia optimè cum prioribus cohæreant, in quibus oſtendit, nonnunquam, vbi propriæ nos vires deſtituunt, auxilium aliorum non aſpernãdum eſſe, dũmodò noſtrum officium faciamus.* Etenim & Homericus ille Diomedes, *ſocio adiuncto ſperabat ſe propoſitum negotium rectiùs confecturum, vnde eſt illud* Σύν τε δύ' ἐρχομένω, *vſitatum bonis autoribus, explicatumq; ab* Ariſtotele *libro* 8. *Ethicorum, de amicitia diſputaturo.*

3 Membrum.) *In Græco eſt* μέλος, *& pro parte* μέρος. *Porro non fallit eruditos, membrũ reſpectu totius & reliquorum membrorum maiore deuinciri neceßitate, quàm totius partes qualeſcũq;. Eſt enim omne membrum pars, non contrà. Multo ergo rectiùs ſocietatem humanam & vniuerſi coniunctionem intelligit, qui membrum ſe, quàm qui partem generis humani dicit.* Diſcrimen *hoc diuiſionis* εἰς μέλη *&* μέρη, *etiam* Strabo *ſuæ rei accommodauit lib.* 2.

4 Diuina.) δαίμονα. *Legendum* δαίμονες, *aut*

ſaltem

ſaltem δαιμόνια.

Pauca ſecus.) ἢ δηλίαν. lego ἢ δὴ λίαν. Sunt autē paſsim per multa, in quibus ariolo magis quàm interprete opus ſit.

5 Nā rebus.) Promiſcuè et mutilatè huc poëtica quædā ſunt congeſta: partim infrà lib. XI. repetita.

6 Platonica ego.) Ex apologia Socratis hæc ſunt.

7 Credens ijs qui dicunt.) ταῖς γυναιξὶν, in Græco. Sanè Hector Homericus Iliad. ζ. ſuam vxorem hac ipſa ratione conſolatur, verſu 487. & eſt minimè muliebris hæc ſententia, apud Poëtas paſſim inculcata.

8 Eſt aliquis te peritior.) Adnotatum eſt hoc loco à librario, nō eſſe hîc nouæ initium tractationis: ſed cohærere cum his quæ ante ea quæ ex Platone ſunt huc tranſlata, præcedebant. Sed quia illa ipſa erant mutila, id quidem non video quale ſit. καββάλιον luctatorem dici puto, παρὰ τὸ καταβάλλειν, deijcere.

9 Omnis animus, inquit ille.) Nimirum Plato in Protagora.

10 Salaminium.) Leonem nomine, quem ad cædē ab eo duci Critias tyrannus volebat. vide Apologiam Socratis apud Platonem, & Diogenē Laërtium in vita Socratis.

In librum X.

1 Peſtis, bellum.) Pro peſtis, in Græco eſt λοί-

μ۞, mimus quod non quadrare puto. ſunt autem pleraq; lacera.

2 Expetit quidem.) *Alludit aduerſus* Euripideos, *quorum mētio eſt etiam apud* Ariſtotelem *initio octaui* Moralium *ad* Nicomachum. *Sunt autem, ſi quis dextrè accipiat, quod hîc fit, præclari.* Refert *integros* Athenæus *libro* δειπνοσο φ. XIII.

In librum XI.

1 Simplici obſtinatione.) ψιλὴν παράταξιν *ita verti, neq; tamen intelligo, cur hoc vel ſic Chriſtianis voluiſſet impingere crimen* Antoninus, *iam prouecta ætate. qui quid aliâs de ijs ſcripſerit, non eſt ignotum. Sed iſta aliò pertinent.*

2 Oportet igitur.) *Diuinare ſum conatus. quòd ſi ſententia hæc fuit* Antonini, *certè eſt aurea, ijs in rebus adhibita, in quibus pietas ſinit.*

3 Inſidiæ tectæ.) Σκάλμη. *Mihi ſubit ſuſpicari,* σκαλμὴ *legendum, ſchlimm. nam & Plutarch. obliquam & diſtortam viam* σκαλμὴν ὁδὸν *alicubi vocat.* λυκοφιλίαι *quid ſint, explicare adhuc non ſatis poſſum.*

ANNOTATIONVM
FINIS.

RERVM

RERVM ET VERBORUM IN PRÆCEDENTIBUS LIBELLIS MEMORABILIUM

INDEX.

A

Abaris Hiperboreus theologus. 107. eius oracula. ibid.
abietes è virginibus mutatis. 53
abſceſſus mundi. 208
abſinthio veſcentes aues bile carere. 113
acacallis. 49
acalanthis. 21
Acanthis. 18. ſiue Acanthillis in auem. 19
acanthidis & apeithi ſanguinē ægrè miſceri 142
Acanthiſæ lapides. 153
Acanthus. 18. in auem. 19
acaretū animal. 139. 140
Acarnanum & Aetolorū bellum oraculo prædictum. 78. 79
Acaſtus. 58
M. Accelius. 98
accipiter, ex Hierace. 18
accipitris partus. 149
accipitrū & hominū ſocietas aucupij. 128
aceti fons. 148
achaina cerua. 128
achaini cerui. 137
acherdos ſpina. 124
Achillis ara. 145
L. Acilius Marcellus. 97
Acilij Glabrionis cū Antiocho prælium. 79
acinis expertes vuæ. 110
aconæ. aconitum in cautibus naſci. 144
aconito rutam aduerſari. 144
actines ſolis. 286
actionem ſuo tēpore deſinentem, nihil mali pati. 342

ad Actionem omnes eſſe natos. 216
actionum omnium certũ eſſe finem debere. 184
actionum omniũ corpus, vita. 343
adamanta igne non calefieri. 112
Adonis Meri amatus. 55
Adrianus Imp. prius Athenis præſes. 95
adunca omnia imitãdi facultate prædita. 140
Aeacus. 58
Aeburobiſyngeſia. 99
Aedeſius Diza. ibid.
Aedon. 22. in auem. 24
Aegialea. 57
Aegina. 58
ægithallus. 16. vnde. 38
ægithi & aſini ſimultas. 135
ægithi natura. 131
ægolethron herba. 124
Aegolius. 35. in auem. 36
ægolij aues. 36
Aegypius Anthei F. 15
Aegypij inceſtus. 16. cõuerſio in auem. ibid.
Aegypti L. filij. 96
Aelianus Vetus coſ. 88
L. Aelius Dorotheus. 101
T. Aemilius. 98
Aemianum. 83
ad Aeoli inſulas mare feruere. 147
æquanimitas iuſticiæ pars 199
æropus auis. 35
æs è mari ad Delum, efferri. 147
æris mors, ignis. 212
æſalon vulpi infenſus. 135
Aeſchili locus. 143
Aeſculapius. 220
ætas quot annorum 103
ætatum ſingularum eadẽ ratio. 208.209
Aeteta in virum verſa. 88
Aetetus. 88
æthiopis filia alba. 142. quæ poſt æthiopen genuit. ibid.
Aethon. 34
Aetna mons Typhoni impoſitus. 48

Aetolarcha. 75
Aetolicus leo. 25
Aetolorũ & Locrorũ bellũ oraculo prædictũ. 78
Aetolis oraculum editũ. ibid.
Aetoſia. 98
æuum, fluctus quidã. 212
Aex nympha. 56. inter aſtra relata. ibid.
Africa ſue ſylueſtri caret. 121. item ceruis. ibid.
Agatharchidis hiſtoria Aſiana. 100
Agatharchus tyrannus. 144
Agelaus. 10
Agenor. 60
Agraulos. 122
Agrius. 39. in auem. ibid.
Agrij cædes. 57
Agrij Thraces. 147
Agron. 30. in auem. 31
Albatia Sabina. 99
Alcander. 29. in auem. 30
Alcathoa. 21
Alcmena in partu Herculis à Parcis impedita. 48
Alcmena Rhadamanto vxor data. 54
Alcmenæ mors. 54
Alcmenæ Sacellum. Ibid.
Alcmæonẽ pediculari morbo obijſſe. 139
alcyonũ mares ceryli. 126
Alcidamas. 9
Alcion vnde. 24
Alcioneus. 20
Alexander Demetrij Tianus. 99
Alexander grammaticus. 167
Alexãder Platonicus. 168
Alexandri mors. 188
Alexãdria Aegypti. 95. 96
Alpheus. 148. Arethuſam fontem facit. 148
alter alterius cauſa natus. 286. 288
Althææ liberi. 10
Alucius Apiliuta. 99
aluearia quando pereant. 138
Ambatius Ducurij. 99
Ambracia. 13. Herculi adiudicata. 15

de Ambracia deorũ lis. 13
Ameleſagoras. 121
apud Ammonẽ fontes qua les. 149
Amometus. 149
ἀμφιγνήεις. 132
Amphinomus. 25.57
Amphiſſus. 52.53
Amphitrionis cum Teleboijs bellum. 63
C. Amurius Teiro. 98
Anacreon poëta. 102
Anchiroa. 61
Andræmon. 52
Andro Argiuus ſitis ac potus expers. 112
Andronis de ſacrificijs libri. 109
androgynus. 86.87.88
Androgyni nati prodigium. 75
Andromedes piſcator. 61
anguilla neutrius ſexus. 138
anhelitus ex ore curuorũ grauior. 114
anima quid. 177
anima hominis quomodo vlcus fiat mundi. 184
anima quomodo ad mortem paranda. 323
anima rerum naturalium vna. 346
animã hominis ſeipſam cõtumelijs afficere, et quot modis. 184
animæ corporibus ſuperſtites. 205
animarum mutatio. ibid.
animal cornutum non pedere. 111
animalia bifidis vngulis prædita ſola talos habere in poſteriorib. pedib. ibid.
animalia, id quod ex ſe prodeſſe poterãt, perdentia commodi. 125
animalia longa, femella. 140
animalia quæ reſpirẽt. 136
animalia ſe locis adſimilantia quæ. 127
animalium admirandi ortus 124
animus arte & ſciẽtia præditus

ditus quis. 231
Animus globo ſimilis. 326
animi altitudo quid. 308
animi ratione præditi propria quæ. 321
animi ſeceſſus homini optimus. 199.200
animum magnum quid efficiat. 310
Antandriæ duo fl. contrariarum virium. 137
Anthius.18. in erodiũ.19.
Antigoni Alterationum liber. 41
Antiochea ad Tæãdrũ.86
Antiochus ab Acilio Glabrione victus. 79
Antipater. 86
Antiſthenes philoſophus. 79
Antiſthenis dictum. 260
L. Antiſtichus Soterichus. 101
Antiſſæa regio. 120
Antoninus Imp. à quib. virtutes ſuas ſingulas didicerit. 164. inde
Antoninus Imp. gloriæ cõtemptor. 243. & in cæteris rebus qualis. ibid.
Antonini Imp. opuſculum ex Othonis Henrici Electoris bibliotheca depromtum. 4
Antonini Imp. patris virtutes. 170. inde
Antoninus philoſophus Imp. 156. eiuſdẽ operis præcipua capita. 157
Antonini Imp. opuſculũ priore editione fœdè deprauatum. 4
in Antonini Imp. opuſculo iam denuò edito quid præſtitũ. 5. eiuſdem vſus. ibid.
M. Antonius. 98
T. Antonius. ibid. & 100
Anubidis capite infans natus. 95
Aoniæ peſtis. 44
Aorni lacus. 150
Apeilocarium. 99
apeithi & acanthidis ſanguinẽ ægrè miſceri. 142
aper Calidonius. 10.18

apem

apem amiſſo aculeo mori. 116
apes, Iouis nutrices. 35
apes taurigenæ 124
apes non reſpirare. 136
apum fures. 133
apum natura. 133. ortus è tauri defoßi cornibus. 124
Aphæa. 61
Aphæa dea. ibid.
Apollo in accipitrem verſus. 47. item in teſtudinem. 52. anguem. ibid.
Apollo Pythius ſeruator. 14. 15
Apollinis apud Ambraciotas cultus. 14
de Ambracia lis. 13. 14
Apollinis Gortynij oraculum. 44
Apollinis templum apud Hyperboreos. 36
Apollini Lycio fanū poſitum. 85
Apollodori Annales. 100
Apollonius. 91. grammaticus. 92
Apollonij doctrina. 166
Apollonij Rhodij Epigrammata. 41
aqua acida. 152
aquæ mors aër. 212
aquæ mirabiles 152
aquila auium rex, & fulminis cuſtos. 17
aquila ex Teriphāte. ibid.
aquilæ pullos à Phana nutriri 132. cogi ſolem intueri. ibid.
aquilæ ſeneſcenti roſtrum incuruari. 132
Arabicus ſinus. 110
Arabius. 60
Arceophon. 59. eius mors. 60
Archelaus Aegyptius 124
Archelai epigramma. 139
Arci Laconis carmen Cygnus. 25
Arethuſa fons. 148. ex Alpheo. ibid.
Argæus. 28
Arganthones. 45
Argantonius rex. 102
Argus. 42

arie-

arietum inteſtina non edere ſonum. 120
Ariminum. 98
Ariſteæ Proconeſij mortui ſpectrum. 106
Ariſtodemus 65
ariſtolochiæ vis. 113
Ariſtomachus. 65
Ariſton citharœdus. 119
Ariſtotelis barbaricæ cõſuetudines. 109
Ariſtotelis Diſſectionum ſelectæ annotationes. 115
Ariſtotelis in animalium naturis perueſtigandis diligẽtia, & quot de iiſdem libros conſcripſerit. 136
Ariſtotelis liber de Ebrietate. 112
itẽ de vita et morte. ibid.
Ariſtotelis libri duo de Animalibus. 112
Ariſtoxenus muſicus. 113. 115
Armeniarum petrarum aqua. 152
Arneileta. 29
Arruntius. 99
Arſamen Perſam dentatũ eſſe natum. 144
Arſinoe. 60. in ſaxũ. ibid.
Arſippa. 21
Artemicha. 37. in auẽ. 38
artis omnis finis. 239
artes naturæ imitatrices. 325
Artocles. 153
Arytamas Laco. 145
Aſcalabus. 43. in beſtiam verſus. 44
aſcalaphus beſtia. ibid.
Aſcanius fl. 45
Aſcanij lacus. 151
Aſcræi Iouis ſacrum. 109
aſinus Indicus, ſolida vngula, & vnico cornu. 136
aſini & ægithi ſimultas. 135
aſini Apollini immolati 36
Aſopus. 58
Aſpalis. 28. ſtatua. 29
aſpidũ morſus pſyllis innocuus. 124

aſſuefactionis vis. 339
Q. Aſterius Antoninus. 88
Aſteria inſ. 55
aſteris caliditas. 138
Aſtygites. 28.29
Aſtypalea ſerpentium expers. 121
Athanade Ambracica. 15
Athenienſium votum. 220
Athenodotus. 168
Athos, glebula mũdi. 245
aucupij ſocietas inter homines & accipitres. 128
aulæ & philoſophiæ ratio. 236
aulicus quibus rebus carere poßit. 174
aurium iudicia. 143
aurium ſordes amaras, in morituris dulceſcere. 113
Auroræ raptus Cephalus. 61
Auſones. 50
autochthones. ibid.
Autonous. 18. eius liberi. ibid.
Autonouus in Ocnum. 19
Axius fl. 20

B

Babylõ Meſopotamiæ. 36
Babylonis anguium mirabilis natura. 109
Bacchius. 165
Bacchus in caprum. 47
Bactrianum triticũ quale. 113
Bacchytidis prouerbium. 162
balænam lac habere. 126
Baſcia Aſtrioſi. 99
Baſilea. 98.99
Battus paſtor. 42. in ſaxum. 43
Batti ſpecula. 42.43
Babia Marcella. 99
Benedicta. 175
benefactorum tria genera. 219
Biblis. 49. in nympham 50
Biblidis lacruma. 50
biceps fœtus in Tiberim abiectus. 95
Bionia. 101
bitumen certis diebus in ma-

mari Thraciæ ferri. 146
bitumen paludis Ioppæ vicinæ. 150
Boei ornithogonia. 12
Bolus. 105
Bonceſtoni. 99
Bononia. 58
bonum homini quid. 271
bonum per ſe quale. 204. 205
bonum in quo ſitum. 232
boni fons, intus. 265
bona vulgo qualia. 224
Boryſthenes. 47
bos ligniuorus, auis. 41
boues in Phrygia mouere cornua. 137
Botres. 35. in auem. ibid.
Bottilæi. 153
Britannicæ inſulæ ambitus. 110
Britomartus. 60. 61
Brixellæ. 98
Brunduſium. 51
Brutus. 168
Bryſon ſophiſta. 131
Bulis. 15. in mergum verſa. 16
Buplagi Syri ſpectrum. 80
Buria lychnænis. 100
buteo vnde. 30
Byſſa. 30. in auem. 31
byza auis. 22
Byze. 60

C

Cactus, ſpinæ genus quale. 121
cadauerum ſpoliandorum flagitium. 93
Cadicianus. 215
cæcus quis. 207
cæci à cæcis nati. 142
Cæneus Lapitha inuulnerabilis. 86
Cænis in Cæneum verſa. 34. 86
C. Cæſaris mors. 188
cæſorum cadauera nõ ſpolianda, oraculo monitũ. 80
Callimachus. 85
Aegyptius. 131
Callimachi Cyrenæi mirabilium delectus. 146

Calydon vrbs. 57
Calydonius aper. 10.11
Calydoniorum & Curetum bellum. 11
Camalus Cantolgumij. 99
camelorum Perſicorũ pili mollißimi. 111
Camiſcus fl. 147
T. Camorius Tertius. 98
cancri eſus ſerpentis morſus remedium. 129
canis auicula 30
canis aureus Aegis cuſtos. 56
canis Cephali in lapidẽ 64
caniculæ ortus ſignũ quale in Africa. 136
canis ortu iumenta in Africa ipſi aſtro obuerſa cubare. 135
à Cane rabioſa morſa omnia in rabiem agi præter hominem. 140
canes in ſubſidentes non ſæuire. 127
canum Laconicorum natura. 141
Cantharolethron. 122
cantharos apud Chalcidenſes non viuere 122
cani crines quibuſdam ægrotantibus enati: qui ſanitati reſtitutis in priſtinum colorem redierint. 137
Capæus fl. 147
capræ quando verſis oculis cubent. 135
capræ quomodo afficiantur orytio. 142
capræ quomodo maſculos aut femellas pariant. 141
albos aut nigros. ibid.
caprarũ gregis Halicarnaßi mirum. 109
caprarum pernicies herba in Lycia. 124
caprarum ſylueſtrium in Creta natura. 128
capri ex lacte coloſtra. 126
capitis humani à corpore auulſi oraculum. 78. 84. 85
carabos à polypode capi. 140
carbones lapidei diuerſæ à li-

à ligneis naturæ. 147. 148
carbones terreſtres. 153
Cariæ ſcorpij quales. 109
Carme. 60
ſex. Carminius Hyæus coſ. 88.
carnes in olla quomodo concreſcant. 110
Carthea vrbs. 9
Carthaginis fons. 149
Caryſtia animalia. 138
Caryſtij lapidis fila pro lucernis & ex iiſdem mãtilia. 114
Caryslus. 114
Caſsyepia. 60
Q. Caſsius Rufus. 99
C. Caſtopudes, 98
Catia. 98
Cato. 168
Catulus. 168
Caulonia. 108
Caunus. 49
Cecrops bimembris, 139
terræ F. 17
Cecropis filiæ. 122
Cedripolis. 128
Celeus. 35. in auem. 36
Celticam nationem quãdam noctu tantum videre. 112
Celtius Pellij. 99
cenchris. 21
centum annis, & amplius, qui vixerint. 97
Cephaleniæ per fl. diuiſæ, alterã partẽ cicadas habere, alterã carere. 120.
Cephalus. 61. ab Aurora raptus. ibid.
è Cera animal. 139
cerambix auis. 41
Cerberus. 35. in auem. 36
cerberi aues. 36
Cereonia verecunda. 100
Ceres Proſerpinã F. quærens. 43
Cerontis fl. poti vis mira. 138
è Ceruæ cornibus enata hedera. 128
ceruæ fiſtulis & cantu captæ. 128
ceruas iuxta vias párere. 128

cerui oſſa quomodo ad fiſtulam inutilia fiant. 121
cerui vbi nulli. 121
ceruorum achainorum fel in cauda. 137
ceruos dextrum cornu defodere. 125
ceryli. 126. à femellis geſtantur ibid.
Ceſelias Cyrus. 98
Ceſennius Petus coſ. 95
Ceyx. 45
Chalcidenſes Thraciæ. 122
chalcitus lapis vſtus animal edit. 138
Chaldæi vates. 188
chamæleontis natura 127
Chaoniæ fons ſalis 149
charadrias auis. 31
Charax. 276
Charito. 69
Charonia. 145
Cheiron centaurus. 59
Chelidonis. 23
in auem. 25
ad Chelidonas m tre f nte dulces. 147
Chimæra mons. 152
Chimeræ ignis perennis. 152
chloris. 21
Chreſta Antipatri. 99
Chryſium Theophili. 99
Chriannos ſimpliciobſtinatione mortem ſubire. 323
Chytrinus Coorus. 151
cibo ſemel tantum vtentes moroſiores. 109
cicadæ vocales & mutæ vbi. 119. 120
cicadis Hercules ſilentium imprecatus. 120
ciccrem apud Indos non naſci. 113
cicuma vnde 31. malorum nuncia. ibid.
Cimbrica foſſa. 145
cinædi partus. 95
Cincropſoſes, ibidẽq; fons letalis. 149
cinnamomus auis. 131
Cirphis mons. 19
ciſſa. 21
Citti ſales. 151
à Claudis etiã claudi progenati. 142

Cleinis. 36. *in auem.* 38
clemmatis. 114
Cleodeus. 65
Cleonicus. 66
Cleopatra Meleagri vxor. 11
Cleoſthenes. 66
Clitarchus. 85
Clodia Poteſta. 100
Clymenus. 10
Clytemneſtra Helenæ ſoror. 46
Cochrynna fl. 137
Cocnania Muſa. 100
cælum cur manè aſpicere iuſſerint Pythagorei. 334
cogitationes hominis quales eſſe debeant. 189. 193
cogitationes etiam inutiles, non actiones tantũ, vitandæ. 206
cogitatrix facultas veneranda. 193
Coi riuulus mirabilis. 151. 152
coitus quid. 236
coitus voluptas fœminis, quàm viris, maior. 86
coitu frequentiore grauidas mulieres facilius párere. 113
colœoi aues. 36
columbarum natura. 130
colymbes. 21
cometæ vnde. 45
comitialem morbum fiſtulæ cantu mederi. 117
comœdia vetus. 324. *media, & noua.* ibid.
congreßibus infidis nihil turpius. 328
congrum à carabo vinci. 140
Conimbrigeſia. 99
Conon. 95
Conopa lacus. 27
Conopium. 128
Conradus Geſnerus. 158
cor quibus oſſeum. 137
corde ſpoliatam teſtudinẽ viuere. 112
Corbilius. 87
coricium in Parnaſſo certis temporibus auri ſimile. 146

Corinna de Alteratis. 22. 44
Corinthij ab Hercule orti. 15
Cornelia vrbs. 98
Cornel. Gallicanus. 95
L. Cornelius. 97
P. Cornel. Scipio coſ. 96
Q. Cornelius. 100
cornicis cum noctua ſimultas. 135
cornicem in Attica nullã intrare arcem. 109
cornicem non aduolare ad arcem Athenis. 121
Cornius. 97
cornua mouere boues in Phrygia. 137
cornutum animal non pedere. 111
Corœbus. 65
Coronicus ager talparum expers. 121
Coronides. 45
Coronis Phlegræ F. 38
corpus humanum quid. 177
corporum magnitudines monſtroſæ. 92. inde
Corſioli. 101
coruus albus. 38
coruus nocturnus. 31
coruus vulpis ſocius. 135
corui tantum duo Cranone, et in Lepetymno. 123
cornix ob garrulitatem à Minerua deuota. 122
Coryphaſius. 43 (101
T. Cottinas Chryſantus.
Cragaleus. 13. in ſaxũ verſus. 15
Cragaleo exta immolari ſolita. 15
Cranone duo tantum corui. 123. & currus ibidem æneí mira vis. ibid.
Craterus. 96
Crathis fl. 147
Cretæ antrum apibus ſacrum. 35
Cretæ aqua. 152
Cretam nec vlulas, nec vllum letale animal tolerare. 121
Cretenſis ſpecus. 56
Crimiſius fl. 147

crines

crines qui & quibus pereant. 142
crinita animalia omnia viuos edere fœtus: contrà non item. 136.137
crinita animalia quæ. 137
Criſſa. 19
crocodilus terreſtris. 115
crocodili erga trochilum gratitudo. 129
crocodilum è minimo ouo maximum fieri animal. 140
crocodilum ſcorpios generare. 124.125
crocodilum ſolum ſuperiorem tantum mădibulam mouere. 136
crocodili parui in Carthaginenſi fonte. 149
Cteſias. 110. eiuſdem Perſica. 111
Cteſiă multa mentiri. 123
Cteſibius hiſtoricus. 100
Cteſylla ab Hermochare decepta. 9. eidĕ nupta. 10
Cteſylla Venus, Hecaerga. 10
Cteſyllæ mors. ibid.
cuculi pulli. 131. à nemine vnquam viſi. 141
cuculi quarum auium nido pariant. 141
cupiditatis peccata grauiora, quàm iræ. 180
cupiditate abſtinendŭ. 335
Curetis. 20
Curetum & Calydoniorŭ bellum. 11
Curimeda. 10
curioſitas cauenda. 189
T. Curtilius Mancias. 95
Cuſinia Iuuenca. 100
L. Cuſſonius. 98
Cydippe ab Acontio decepta. 9
Cygnea lacus. 27
Cygnus. 25. in auem. 27
Cyſtitrati fons, & Cyſtitræum oleum. 148
D
Daicles in Olympia coronatus. 68
Damoſtratus. 72.95
Danai L. filiæ. 96

Daunius rex Daunij. 50. 51.57.
P. Decennius Demoſthenes. 98
Deianira. 10.12.65
Deion. 61
delphini manſuetudo. 134
delphinum amore puerorum capi. 134
Democritus Abderites. 100
Democriti mors. 188
Demophilus. 95
Demophon. 53
dens herois ad pedis menſuram. 92
dentes mari plures quàm feminæ. 137
Deum noſtri curam agere 247.248
cum Deo non diſceptandum de iure. 339
dij cur colendi. 345
dij in beſtias mutati. 47
dij Typhonis impetum in Aegyptum fugiunt. 47
deorum benignitas. 294
deos & eſſe, & rerum humanarum curã gerere. 181.
deos nihil temerè in natura conſtituiſſe. 339
Diana in Cilurum. 47
Diana noctambula. 31. venatrix. 14
Dianæ apud Ambraciatas cultus. 14
Dianæ de Ambracia lis. 13. 14
Dianæ ſpecus. 92
Dicæarchus. 85
dicere aliquid non ex ſe, abſurdiſſimum. 332
dictamni herbæ vis. 128
Dictynna. dicty. 61
Didymarchi metamorphoſeon libri 41
Dina Sperchij F. 41
Diognetus. 165
Diomedea inſ. 57.153
Diomedis filij. 57
Diomedis poſt captum Ilium res. 57
Diomedis ſocij in aues. 58.153
Diomus. 20

Dion.

Dion. 168

Dionyſodorus. 87

Diopatra. 41

Diotimus. 276

diuinationis ex pecudum inſpectis extis origo. 103

doloris conſolatio. 266

Domitianus Cæſ. IX. coſ. 95

Domitius. 168

Dorienſiũ corpora in aues. 58

dormientes, operarij. 247

Dorotheus medicus. 95

dracontis. 21

Dryas. 29

Dryope in alnum. 53. in nympham. ibid.

Dryopis. 13. regio. 52. 53

Dryops. 52. Dryope. ibid.

Duccurius Aluccij. 99

E

Ecdyſia feſtum. 34

Echinorum marinorũ oua cum Luna creſcere & decreſcere. 145. quid eiſdem peculiare. ibid.

in Echonẽ conuerſus Hylas. 46

Eidothea nympha. 40. 49

Eilithyiæ. 104

Elatus Lapitharum rex. 86

Electræ portæ. 54

Eleis Olympiorum cura oraculo iniuncta. 68

elemẽtorũ mutua mors. 212

apud Eliam mulũ non naſci. 122

Elmæi rupes. 114

Elos Lacedæmonijs oppugnata. 67

Empedocleus globus. 338

Epænetus rex. 145

Epheſiorum præceptum. 334

ephippa. 19

Epictetus, eiusq; philoſophiæ genus quale. 157

Epicteti commentarij. 166

Epicteti dictum. 335

Epicuri dictum. 266. 301

epilepſiæ medicamentum

galeo-

galeotæ ſenium 125
Epimelides nymphæ. 51
Epimenidis ſomnus. 105. ætas. 106
equæ animalium omnium ad coitum maximè procliues. 143
equæ generoſæ pulli mirũ factum. 134
equarum hippomanes. 125
ex Equis veſpas naſci. 134. 135
Eraſinus. 60
Erichthonij fabula. 121
Eriunij dij. 44
Erodius. 18
erodius ex Antho. 19
erodij quales in Diomedea inſ. 153
Erſa. 122
T. Eruſius Pollio. 98
Erythema. 153
Eteſiæ. 146
eſt lata via, prouerb. 162
Eudoxus Cnidius. 114
Eudoxus Rhodius. 112
Eugnotus. 35
Eumachi periegeſis. 94
Eumares. 85
Eumelus. 30. 35. in auem. 31
Eunomus Chius. 118. citharœdus. 119 (142
eunuchos non calueſcere.
eunuchos radice quadam inuncta fieri. 111
euripi reciprocatio ſeptimo quoq; die intermiſſa. 146
Euripidis locus. 159
Europus. 65
Eurybatus. 20
Euryopa Nili F. 96
Euryſtheus. 53. eius cædes. ibidem
Eurytion. 58
Eurytius. 32
Eurytus. 13. rex. 49
Euſeirus. 40
exiſtimatio à quibus petenda. 190
exta pecudum vnde futura indicãdi vim ſortita. 102
exul in mundo quis. 207

F

fabæ vſu cur interdictum à Pithagora. 116

fabam

ſabam apud Indos non naſci. 113
ſabarum putamina radicibus arborum appoſita. 116
Fabius. 215
Fab. Catallimus. 345
ſabris viſa pelecanis, fauſta. 24
ſabularum ſcriptionis finis. 324
de Fabuloſis locorum rebus liber. 109
ſalernum. 236
ſama poſt obitum qualis. 194
ſamæ ſonus inanis. 200. 204
ſaſtus humilitatem præ ſe ferens omnium grauiſsimus. 345
ſatum nullius vitam abrũpere imperfectam. 193
ſatum vniuſcuiuſq; & conſtare aliunde, et ſecum aliud adferre. 190
ſati ratio. 220. 221
Fauentia. 98
Fauſtina. 276
Fauſtus Sabinus. 101
ſelis vbi nulla. 121
ſelis conceptio & partus qualis. 49
ſelis genitale membrum oſſeum. 137
ſeles ex Galinthiade. 48
Fidentia. 98
ſinis homini propoſitus quis. 184. 225. 226
ad Finẽ certũ omnia quæ aguntur, reſerenda. 184
ſiſtulæ cantũ iſthiadem curare, & morbum comitialem. 117
ſœcunditatis mirandæ exẽpla. 96
ſoliorum rationẽ habẽtia. 318
ſons aceti. 148. olei. ibidem
ſons mures in ſe habens. 148
ſontis ad ſinum Arabicum vis mira. 110
ſontium quorundam mirabiles vires. 148. inde
ſormicæ quomodo ſua ſormica-

micaria deſerant. 138
formicas nouilunio quieſcere. 146
fretũ Italiæ ad Lunæ motum creſcere & decreſcere. 145
frigoris ſenſum arcens ſpina. 111
frontis indicia. 143
Fronto. 168
Fronto Albutij. 99
fruſtra nihil faciendum. 275.342.343
fucus impoſtor. 237
fuci. 133
fugitiuus. 314
fulica ex Hyperippa. 30
fulica, quæ & Phana auis. 17
fulica vnde. 30
fulicæ bonum omen. 18
M. Fuluius Flaccus coſ. 88
P. Fuluius Phryx. 98
Furiæ placatæ. 74

G

Galetea. 32. in puerum. 34
galeota ſenium exuens deglutit. 125
galeotes ſenium, ad epilepſiam medicamentũ. 125
Galinthias. 48. in felem ibid.
Galinthias Hecatæ miniſtra. 49
Galinthiadis ſacra. 49
gallinæ domeſticæ quomodo ſterileſcant. 116
L. Gaminius. 98
Gaza Timonis. 99
genius cuiuſq; quomodo colatur. 182.191.193
genius cuiq; à deo datus, naturæ ſuæ præſes ac dux. 229
Gerandrum. 114
L. Glaucëius Verus. 97
glebæ oculorum curationi vtiles. 153
globus Empedocleus. 338
gloria anullius momenti res. 298
gloriæ vanitas. 200
Gorge, vel Gorgo. 10.12
graculi vnde. 36
graculis dona à Venetis dari ſolita. 154

grauidas mulieres coitu frequentiore facilius parere 113
grus vnde. 32
gruum cum Pigmæis bellum. 32
gruum natura. 130
Gyarus inſ. eiusq; mures quales. 124
Gyzantes Africæ gens. 115

H

Hæmon. 65
Halex fl. 119
haliæctus vnde. 24
Halicarnaſsi quale ſacrum Ioui Afræo fieri ſolitũ. 109
Harpa. 37. in auem. ibid.
Harpaſus. 37. in auem. ibidem
Hecaerga. 29
Hecaerga Cteſilla. 10
hedera in ceruæ cornibus. 128
Helenæ ſoror Clytemneſtra. 46
Hellanicus Leſbius. 146
Hellanodicæ. 66
Heluidius. 168
helxines herbæ vis. 113
Heraclea capta. 80
Heraclidis Cretēſis de vrbibus Græciæ liber. 111
Heracliti dictum. 212. 247
Heracliti mors. 188
Hercules Alcmenæ natus. 48. Argonautarũ dux 45
Hercules cicadis ſilentium imprecatus. 120
Hercules in hinnulum. 47
Hercules Olympici certaminis inſtitutor. 65
Herculis de Ambracia lis 14
Herculis lauacra. 13
Herculis poſteri patria pulſi. 53
Herculis ſtatuæ æneæ in Phæneo poſitæ. 147
Herculem inter LXII. liberos vnicam tantum filiam habuiſſe. 142
Hermeſianax. 59
Hermeſianactis Leōtij lib. 59.

Hermochares. 9
Hermotimi Clazomenij defuncti ſpectrum. 106. fanum ei erectum. 107
Herodorus. 131
Heſiodus. 85
Heſiodi magna Eœa, ſiue Orientalia. 41
Hierax. 12. in auem verſus ibid. inde
Hiero Alexandrinus et Epheſius. 74. Tianus. 99
Hieronymus hiſtoricus. 100
Himera fl. 147
Hippaſus. 22
Hippo Rheginus. 145
hippocentaurus. 96
Hippocratem multorum morborum medicũ, morbo ipſum etiam deceßiſſe. 188
Hippodamia. 18. in corydum. 19
Hippolyta Smyrnæ nutrix 54
hippomanes. 125
hippomania. 143
Hipponus. 38
Hippoſtrati Minos. 96
hircorum indicia. 145
hirundo alba. 145
hirundo vnde. 25
hirundinis in conficiendo nido induſtria. 129. item in alijs. 130
hirundini oculos effoſſos renaſci. 137
hirundinum pullis oculi ſi effodiantur, eos viſum recipere. 140
Homeri curioſitas. 126
Homeri locus. 91. 127
homo ad agendum natus. 216. item ad beneficentiam. 304
homo homini natus. 176. 199. 286. 287. 288. 329
hominis cum vniuerſo hominum genere cõiunctio quæ. 344
hominis finis non in reb. externis conſtitutus. 225. 226.
hominis lætitia. 277. 282
hominis naturæ conueniẽs omni

omnium hominum curam gerere. 190
hominis officium. 194
hominis pars præcipua quæ. 235
hominis partium præſtantiores quæ. 264
hominis potentia. 340
hominis propriũ 257. 277
hominis ſubſtantia. 177
homini cibo & potu aſſumptis idem pondus, quod ieiuno. 118
hominem è tribus conſtare. 337
hominem homini repugnare, aut ſuccenſere, contra naturam. 176
hominem qui auerſatur, animam ſuam ipſius cõtumelia afficit. 184
homines inter omnes ſe cognati. 190
homines ſinguli aliorum cauſa nati. 199. *vide,* Homo homini.
homines ſeipſos cum magis alijs diligunt, pluris tamen aliorum quàm ſuam de ſe exiſtimationem facere. 338
hordei plantatores pallere. 109
Hylas. 45. *in* Echonẽ *mutatus.* 46
Hylas Herculi *fruſtra quæſitus.* ibid.
Hylæ *ſacra.* ibid.
Hyllus. 53. 65. *augur.* 74
Hymenæus. 42
Hyppanis *fl.* 138
Hyperboreorũ *ſacra.* 36. 37
Hyperippa. 29. *in auẽ.* 30
Hypermeſtra. 34
hypſiætos. 38
Hyrieus. 44

I

Iapyx. 50. Iapyges. 51
Iaſon *præſes.* 88
ichneumon. 30. *eius natura.* 129
Idæ *herois caput.* 91
iecur pecudum vnde futura indicet. 102
ignis chimæræ perẽnis. 152

ignem ſalamandra extingui. 138
impetiginẽ ophiuſa aboleri. 148
impietatis reus quis. 288. 289
impoßibilia ſectari, inſani eſt. 226
apud Indos quæ non proueniant. 113
infantes quinq; vno partu editi. 96
infantes intra XL. dies nec flere, nec ridere. 143
infortunium ſapienti nullum. 215
intellectus quomodo fundatur. 287
intellectus corruptio, peſtis. 290
intelligens quis. 308
intelligentia. 201
Interameſia. 99
Ioppæ vicina palus. 150
Iphigenia. 46. Dianæ imolata. ibid. ab ara Dianæ ad Tauros translata. 47
Iphigenia Achillis vxor. ibid.
Iphigenia diua facta. ibid.
Iphis Euripideus. 159
Iphitus. 65. rex. 68
ipna auis. 39. quibus bona. 40
ira à rationæ aliena. 258
iræ peccata minus grauia, quàm cupiditatis. 180
iræ remedium. 315 331
irati vultus contra naturam. 258
Irus. 58. 59
iſchiadem curari fiſtulæ cantu. 117
Iſidis fons. 150
Italica Eubœæ. 137
Ithaca leporum expers. 121
Ilys. 22
Iulia Modeſtina. 101
Iulianus. 215
Iulis vrbs. 9
C. Iulius Pothus. 98
Iunius Silanus Torquatus. 87

Iupiter auerruncator. 80. auerruncus. 87. hoſpitalis. 74
Iupiter in Creta à Rhea editus. 35
Iouis Aſcræi ſacrum. 109
Iouis Seruatoris, Inſpectoris, Benigni cultus. 17
iuſticiæ ortus. 326
iynx. 21

K

κατορθώσας. 225

L

Lacedæmon quomodo à peſte immunis facta. 107
Lacedæmoniorum in peregrinos officium. 334
lacus aliquot mirabiles. 150. 151
Laius. 35. in auem. 36
Laij aues. 36
C. Lallias Tioneus. 100
L. Lamia coſ. 88
lamia fera. 19
lamiæ, vulgi opiniones Socrati dictæ. 334
Lamprus. 32
Lampſaci fons. 148
lanæ Mileſiæ. 111
Laodicea Syriæ. 88
Laphria. 61
lapides mirabilis naturæ. 153
lateres apud Tanam quales. 153
Latmi Cariæ ſcorpionum vis mira. 125
Latmica foſſa. 145
Latona in murem araneũ. 47
Latona Phytia. 34
Latonæ Apollo & Diana nati. 55
laus à quibus petenda. 190
laus populi quid. 238
laudis vanitas. 204. 285
leænam bis non concipere. 126
Lelanta. 29
C. Leledius primus. 100
Lemniarum mulierum fœtor. 144
lentem apud Indos nõ naſci. 113
leo Aetolicus. 25

Meleagri fatum, & interitus. 11
Meleagri ſorores in aues mutatæ. 12
Meleagrides aues. 12
vbi. 121
Melita vrbs. 28.60
Melite fons. 55
Meliteus. 27.28
melius quid, et meliori ſemper inhærendum. 192
mellificium è floribus. 115
mendax impius. 288
Menecratis Xãthij Lycia ca. 56
Menippa. 44.45
Menippus. 249
mens ab affectibus libera, arx. 283
mens cuiuſq; deus. 344
mens noſtra vniuerſi, & proximi, quomodo perpendenda. 295.296
mens quomodo ſeruanda pura, prudẽs, modeſta, iuſta. 255
mens ſana ad omnia parata. 319
mens ſcipſa quomodo vtatur, curandum. 347
mens vna. 346
mentis in homine præſtantia. 341. natura. 259. vis 317
menti diuinæ cum hominis animo communia quæ 232
Mercurius, fur deus. 31
Mercurius in ibin verſus. 47
Mercurius paſtor. 42
Mercurius terreſtris placatus. 74
mergus ex Bulide. 16
mergi alimentum. 16
mergi cibus. 16
Merops. Meropis. 30. in auem. 31
Meſſapij. 51. à Diomede fuſi. 57
Meſſapiorum pueri in arbores conuerſi. 52
Metiocha. 44.45
Meuania. 87
Mileſiæ lanæ. 111
Miletus Apollinis F. 49. et vrbs

vrbs. ibid.
Minerua cæſia. 30
Minerua Vulcano matrimonio iuncta. 122
Minyades in aues. 22
Minyas. 21
Minnyrides. 59
Miſina. 43
Mnemoſyna. 21
Mneſarchus. 108
Mœra. 60
Monimus Cynicus. 184
monotus. 134
monſtroſæ corporum magnitudines. 92
monſtroſi partus. 94
monychi vbi. 136
Mopſus. 32
mores nigri qui. 207
mori, in elementa diſſolui. 275
mori, nihil habere incommodi. 180
mors æquo animo ſubeunda. 214. 320. 347. 348. item expectanda. 223 boni conſulenda, non contemnenda. 290
mors arcanum naturæ opus. 201. 182. eiq; prodeſt. ibid.
mors nihil aliud, quàm mutatio. 299
mors quid. 185. 259. an malum. 260. quomodo facilè feratur. 291
mortis commoda. 242
mortis conſideratio omnibus rebus propriæ. 213. inde
mortis contemplatio. 203
ad Mortis cõtemptũ præſens auxilium. 215. 347
morti omnia obnoxia. 278
ad Mortem cur potiſsimũ feſtinandum. 186
Muabus fl. 147
mugilem in metu caput occultare. 140
mulierem vno partu non vltra quinque parere. 142
mulierum mentis alienatio pæanibus curata. 115
mulus vbi nõ naſcatur. 122
Munatia Procula. 101

mundus animal. 211

mundus certo ordine compoſitus. 207

mundus inſtar vrbis. 201. 312.

mundi abſceſſus ſiue vlcus. 208

mundi, & mundanarum rerũ mutatio. 200. 201

mũdi exul, peregrinus, cæcus, pauper, quis. 207

mundi mens. 230

mundi partes omnes neceſſariò perire. 307

mundum certis circuitibus adminiſtrari. 225

Munichus *rex.* 29. *in auem* 30

mures Gyari *inſ. ferrũ peredere.* 124

mures in fonte Luſis *&* Lampſaci. 148

murium generationis celeritas. 141

muriũ iocinora cum Luna *creſcere & decreſcere.* 145

murium iocinora, prouerb. 145

Muſæ Iouis *à* Mnemoſyna *filiæ.* 21

muſcam in Papho *à* Veneris *forib. abſtinere.* 109

muſicam & animi & corporis affectionib. mederi. 117

muſicũ certamen in Helicone. 21

muſtelam ruta contra ſerpentes veſci. 129

muſtelarum fœtus. 125

mutationi omnia obnoxia. 295

mutatione in natura omnia conſtare. 225

mutatione nihil naturæ vniuerſi amicius. 256. 272. *inde &* 299

mutationibus omnia fieri. 210

Muſacus Mucantij. 99

Mylis Siciliæ *palus.* 151

Myrſili Leſbiaca. 120

Mythopoli *putei.* 152

N

natura arte non inferior.

rior. 325
natura cõmunis vna. 346
natura initio vigens, deorum naturæ æmula. 93
natura rerum, Dei vrbs. 206
naturæ contrarium eſſe, vt homo homini ſucceſeat. 176
naturam contrarijs ex æquo vti, quomodo dictum. 289
naturam nihil fruſtra facere. 111
natura quod euenit malũ non eſſe. 185
in Natura rerum nihil nõ eleganter factum. 187
nauigantibus ſecundæ aues. 24
Naupactum. 80
Neæ inſulæ. 121
Neandrides. 153
Nelei fl. poti vis mira. 138
Neophron. 15. in auẽ verſus. 16
neſſa. 28
Neßi centauri ſepulcrum. 144
P. Neuius. 98
Sext. Neuius. 101
Nicagoras. 151
Nicãdri de mutationibus, ſiue alteratorum libri. 12
Nicocreon. 59
Nicodamas. 32
Nicoſtrate. 69
M. Nirellius. 98
in Niue etiã animalia naſci. 138
noctuæ cum cornice ſimultas. 135
Nomio. 15
C. Nonius Maximus. 98
nucleis expertes fructus in Britannia. 110
T. Numerius. 98
nymphæ in alnos. 41
Nympharum & puerorũ locus. 52
Nympharum fanum. 149.

O

oculorum alterum excindi, lethale. 141

oculos ſerpentib. effoſſos, vt & hirundini, renaſci. 137
Oeneus Porthei F. rex. 10
Oenei filiorũ interitus. 11
Oeneo regnum à Diomede reſtitutum. 57
Oenoë. 31. in gruem. 32
Oenomaus. 67
Oeta mons, & vrbs. 52. 53
olei fons. 148
Olympia cur inſtituta. 65. 66
Olympiadibus V. nemo coronatus. 68
Olympicum certamen aliquãdiu intermiſſum. 65
Olympici certaminis inſtitutores. 65. 66. 67
de Olympicis cert. rurſum inſtituendis oraculũ. 67
omnia ab æterno eiuſdem formæ, ac circulo reuolui. 183
omnia fumus, & cinis, & ſermo. 345. 347
omnia ita eſſe nata, vt mutentur & pereant. 342
omnia ſecundum Vniuerſi naturam fieri. 344
omnia vel neceſſitate fatali vel prouidentia, vel cõfuſione inani fieri. 340 341
ophiuſa, contra impegitinem. 148
opinio eijcienda. 344. tollenda. 342
opinio in noſtra poteſtate. 342
opinionis vis. 201. 202
in Opinione ſita omnia. 184
opinione omnia conſtare. 340. 342
in Opinione omnia verſari. 344
opiniones imaginationib. abolitis optimè extingui poſſe. 252
opiniones vulgi Lamiæ Socrati dictæ. 334
optãdum quid, & qualiter. 220
Oraculum. 66. 67. 68. 78 81. 83. 102. 103

ora-

oraculi explicatio. 82
orchilus vnde. 30
Orchomenum. Orchomenus. 21.45
Orcilochia. 47
Oreius. 39. in auem. ibid
origani vis. 129.138
Origanio. 249
Orion. 44
Orithyia. 54
Orphei caput vbi ſepulcũ. 120
Ortiſia. 99
Ortygius. 37. in auem. 38
orytij vis in capris. 142
oſſa leonis ſolida, & percuſſa ignẽ emittere. 137
Othreis nympha. 27
Othreis. 40
Othrys mons. 40
ouis in fimũ defoßis in Aegypto, excludi pullos. 140.
oues abſinthio veſcẽtes bile carere. 113
oues poto Cochrynna fl. nigros fœtus facere. 137
oues quomodo maſculos aut femellas pariãt. 141
albos aut nigros. ibid.
ouium inteſtina tantum vocalia, non arietum. 120
Oxilus. 52
Ozolæ vnde dicti Locri. 144

P

Pæanum ſcriptores in Italia vnde tam multi. 115
Palææ mulierum fœcunditas. 96
Palecij. 145
Pallantianum prætorium. 101
paludes aliquod mirabiles. 150
Palumbes quomodo ictus ſerpentum curent. 129
Pamphilus ſcriptor. 41
Panactes. 34
pancratiaſtes quid à gladiatore differat. 340
Pãdareus. 22. 56. in auem. 24. in ſaxum. 57
Pandion. 32
Pandroſos. 122
pardalis natura. 128

Parma

Parma. 98
Parmia. 101
Parnaßi peculiare. 146
Paroecopolis. 99
parti nocere non poſſe, quod toti prodeſt. 306
partus monſtroſi. 94
parybi ligni vis. 110
paſiphae. 61
Paſiphila. 117
paſtinacæ marinæ aculeus. 124
paſtores in ranas. 56
patientiæ exercendæ duplex ratio. 221
patricij inhumaniores reliquis. 168
pauper quis. 207
peccare, in quo ſitum. 303
peccatorũ cõparatio. 180
pecudum exta vnde futura indicandi vim ſortita. 102
pedicularis morbus. 139
pediculi ex hominis corpore. 139
pediculorũ in longis morbis natura. 112
pelecanus vnde. 84
pelecani natura. 131
Peleus. 58
Pelius mons. 58
Pelij montis ſpinæ frugiferæ vis. 111
Pellus. 19
Peloponneſijs Olympicũ certamẽ aliquandiu intermiſſum. 65
Pelops. 65.67
perdices Attici & Bæoti nõ pariter vocales. 120
perdices vbi nõ viuant. 121
perdicum conceptus. 138 natura. 130.141. quomodo pullos excludãt ibidem.
peregrinus in mundo quis 207
peregrini apud Lacedæmonios in honore habiti. 334
Periphantes. 10
Periphas. 16. pro Ioue cultus. 17. in aquilam verſus. ibid.
Permiele. 42

pestis

peſtis alia animalium, alia hominum. 290
Petilius Rufus coſ. 95
L.Petri. 101
Petronia Quinti. 98
P. Petronius Spalianus coſ. 95
T.Petronius. 98
Peucetius. 50
Peucetij. 51
Phæſtiorum ritus. 34. 35
Phæſtum. 32
Phagrus. 27
phalangia parentes necare. 139
Phalæcus. 14
phana auis. 17
phana pullorum aquilæ nutrix. 132
Phanias. 151
Pherea. 10
Pherecydes. 53. eiusq́; vaticinia. 107. præſtigiæ. 108
Pherecydem Syrum pediculari morbo interijſſe. 139
L.Phidiclanius Nepos. 99
Philæus. 29. in auem. 30
Philetas. 121. curioſus. 124
Philinnium. 70
Philippi Macedoniæ. 99
Philiſtio. 249
Philonis Aethiopica. 149
philoſophandi ratio optima quæ. 160
philoſophiæ & aulæ ratio 236
philoſophia in quo potiſſ. conſiſtat. 185. quæ poſcat. 222. quo pacto contemptores ſuos vlciſcatur. 158
philoſophiæ opus ſimplex & verecundum. 298
philoſophiæ potiſſ. cõſentaneum quid. 345
philoſophiam ſolam poſſe hominem tutò deducere. 185
Philotis in virum verſa. 88
Philoxenus. 146
Phlegon Adriani Imp. libertus. 65
phocæ genitura. 125
phocam lac habere. 126

Pho-

Phocion. 327
Phocus. 58
Phœbus. 249
Phœnix. 60
Phrixus. 42
Phylarchi Hiſtoriarum libri. 110
Phylius. 25. eius victoriæ. 26. monimentum. 27
Phyllis greges quinto demum die potari. 146
Phytia Latona. 36
Pierides in aues conuerſæ. 21
Pieridum cum Muſis certamen. 21. earum nomina. ibid.
Pierus, eiusq; nouẽ filiæ. 21
Pinarus fl. 116
piphnix vnde. 38
pipo. 21. 30
piſcator rana. 132
piſcis heri, cras ſalſamentũ aut cinis, prouerb. 214
piſces ſtomachocarere. 137
piſus. 65. 67
pix è lacu zacynthi. 150. (151
Placentia. 98.
in Placitorũ vſu ſimilẽ eſſe oportere pancratiaſtæ. 340
M. Platius coſ. 88
Pluto Tantali mater. 57
pœnitentia. 273
poeſcos finis. 324
Polla Donata. 101
Pollentia. 98
Pollia Polla. 98
Polpa. 99
Polycritus. 74. 147. eius ſpectri apparitio. 76
Polyphonte. 38. vrſo congreſſa, eiusq; filij. 39
Polyphonte in auem conuerſa. 39
polypi mira natura. 127 132. 133
polypi natura imitanda. 127
polypi nautæ ſubtilitas 133
polypum à congro capi. 140
polypum ſua acetabula deuorare. 125
Polytechnus, 22. in auẽ. 24
Polydora. 52

Polyphemus ad Hylam inquirendā ab Hercule relictus. 46
M. Pomonius Seuerus. 101
Cn. Pōpeius Gallus coſ. 95
Pompeij mors. 188
C. Pompuſius Montianus. 101
Pontium. 108
Pontus fl. 147
Porcius Cato coſ. 79
C. Portenſius Fronto. 98
poſteritatis ratio quatenus habenda. 282
præſens quod eſt, id omnibus idem. 183
præſentia tantū moleſtiam afferre. 280
Praxonides. 66
Prion. 22
Prionis ſpelunca. 43
Procleus. 65
Procris. 61. eius ad Minoen fuga. 62
Procridis iaculum & canis. 62. 63
Prœzi. 99
Prœtus. 48
promōtorij ſimiles nos eſſe debere. 214 (344
proprium nihil cuiquam.
prudens quis. 308
prudentia. 223
Prytaneus. 65
Pſamathe nympha. 58
Pſillis aſpidum morſus innocuus. 124
Publius imperator à lupo ruſo deuoratus. 84
Publij imp. inſania. 81. & oraculum ab eo editum 82. inde
Pulcer geometra. 93
pulchrum omne, ex ſeipſo tale. 204
pullos quæ aues cùm volare poſſunt, eijciant. 141
pulmones habentia animalia omnia reſpirare. 136
punica mala ſine oßib. 116
T. Purennius Tutus. 101
purpura quid. 236
putei Mythopoli. 152
Pygmæi. 31
Pygmæorum cum gruib. bellum. 32

py-

ſpyracum palus. 151
Pythagoras Mneſæchi F. 108. eius præſtigiæ. ibid. femur aureũ. ibid.
Pythagoras cur fabæ eſu interdixerit. 116
Pythagoreorum præceptum. 334
Pythius ſeruator. 14

Q

Quantitates naturarum paulatim defeciſſe. 93
quartanæ curatio. 113
P. Quiſcntius Sphyrio. 101

R

radij ſolis. radij natura. 286
Ræcius Taurus. 95
ranæ piſcatoris natura. 132
ranæ ex paſtoribus. 56
ranæ Seriphi mutæ. 120
ratio, rationalis ars, cuiuſmodi. 225
rationem ducem vbiq; ſequens, qualis. 311
ratione prædita omnia inter ſe cognata. 190
Rauenna. 98
Regia. Rhegium. 98
Reginorum colonia. 119
regium eſſe, malè audire, cum bene feceris. 260
Renia inſ. 121
res humanæ fumus & vanitas. 316
res humanæ qualiter intuendæ. 344
res naturales quæ appendicis loco ſequuntur, cuiuſmodi ſint. 186. 187
res precioſæ quomodo inſpiciendæ. 236. 237
rerum obſcuritas. 223
rerũ indifferẽtium diſcrimen opinionis tantum cauſa ſtatutum. 345
res extrinſecus accidere vel fortunæ, vel prouidentiæ nutu. 343
Rhodi, oſſa magnæ molis. 93
rupex. 31
Ruſticus. 165
rutæ odor ſerpenti inimicus

ctus. 129

S

Sacer mons. 146
ſacra cæleſtibus dijs interdiu celebranda. 104
Sacra ſaxa, locus. 51
ſacrificiorũ carnes in Olympijs à miluijs intactæ. 109
ſalamandra ignem extingui. 138
Salamis. 59
ſalis fons. 149
ſalis Siculi peculiaris natura. 152. 153
Saluia Varena. 99
C. Samphius. 100
ſanguinis expertia animalia quæ. 136
Sarces Kilamacetis. 99
Saturno regnũ à Ioue ereptum. 56
Sauna vrbs. 96
Scamandrum fl. cur xanthum, ſiue fuluũ Poeta vocet. 137
Schæneus. 18. in auem. 19
ſcorpion herba. 115
ſcorpij Cariæ quali natura. 109
ſcorpij è crocodilo. 124. 125. itẽ è ſiſymbrio. 125
ſcorpionum in Latmo Cariæ diuerſa vis 123
ſcorpionum terreſtrium interitus. 139
ſcorpijs letalis herba. 115. 116
Scotuſæ qualis fons. 149
Scyrus inſ. 107
in Scythia mulum non naſci. 122
Scytinus Chius. 110
ſeceſſus quærere, hominũ eſſe abiectæ ſortis. 198
ſeceſſus quietiſſ. cuiuſmodi. 199
Seculares ludi, deq; ijs oraculum. 103
ſeculum quot annis conſtet. 103
ſecũda nauigatio, prouerbium. 290
ſemina naturæ. 210
ſepulcrum centum cubitorum longitudine. 94

Seriphi ranæ mutæ. 120
ſermonem in ipſo ſtatim vultu & oculis debere apparere. 327
ſerpens duobus pedib. 115
ſerpētes à muliere editi. 95
ſerpentes à ſpinæ humanæ medulla naſci. 139
ſerpentes XXX. *coſtis præditi.* 137
ſerpentes vbi non naſcantur. 121
ſerpentum ictibus contraria. 129
ſerpētibus oculos effoſſos renaſci. 137
ſerui partus. 95
T. *Seruius Secundus.* 98
Seuerus Antonini Imp. frater. 168
Sexti virtutes. 166. 167
T. *Sextius Africanus coſ.* 95
Sibylla ſepulchro deſtituta. 102. 103
Sibyllæ Erythrææ ætas. ibid.
Sibyllæ oraculum de androgyno. 88
ſiderum curſus quatenus conſiderandus. 262
ſimia à muliere edita. 95
Simmiæ Rhodij *Apollo.* 36
ſimplicitatis oſtētatio, inſidiæ. 327
ſiniſtram manum fortius retinere frænum, quàm dextram. 339
Sipræta. 34
Siſyphi poſteri. 13
è Siſymbrio ſcorpios naſci. 125
Smyrna. 54. *eius in patrē amor. ibid.*
Smyrna in arborem. 55
ſocietas, finis homini propoſitus. 226
Socratis continētia & αὐτάρκεια. 173
Socratis dictum. 334
mors 188
in Socrate quid potiſſimū conſiderandum 26
Soli. 114. *Ciliciæ.* 116.
ſolis effuſio 286

ſolis fons. 149
ſolem corpora noſtra adu rere, ignem non. 112
Soſus 65
Sparto 32
ſpectrum Aetolum. 74 inde. eius ad Aetolos ſer mo. 76
ſpectri Buplagi oracu- lum. 80
ſpectri mortuæ mulierculæ hiſtoria. 75. inde
ſpecus certis diebus ventis carens. 146
Sperchius flu. 41.52
ſpinæ frugiferæ in Pelio vis 111
è Spinæ hominum medulla ſerpētes naſci, & quorum. 139
ſpongiæ ſenſu præditæ. 138.
ſquamata animalia quæ. 137.
T. Statilius Taurus. 87
ſtigmata quoſdam in natiuitate ſecum protuliſſe. 142
ſtranguriæ remedium genitale viuerræ. 142
Strymon. 38
Styx auis. 39
Stygis aqua in Phœnio. 151
ſulfuris vis. 138
ſuperciliorum indicia. 143
ſus quomodo ſerpētis morſui medeatur 129
ſus ſylueſtris vbi nō naſcatur. 121
Sybaris fera. 19. item fons & vrbs. 20
Sympheruſa virgo in Sympherontem virum conuerſa. 88

T

Tabus in ſacco, prouerb. 280
Tacus de lapidibus. 114
talo ſolidungula animalia carere. 136.137
talos quæ animalia habeāt in poſterioribus pedib. 111
talpæ vbi non naſcantur. 121

M.Talpius Vitalis. 98
Tamphius. 99
Tanæ lateres. 153
Tandaſides. 165
Tanneta. 101
Tantalus. 56. præcipitatus. 57
Taphius mons. 144
tarandi natura. 127
Tartarus tyrannus. 28. & flumen. 29
taurus in apes. 124
Tauri gens vnde dicta. 47
Telamon. 58
Teleboij. 63. (115
Teleſtæ vita Ariſtoxeni.
tempus momentaneum rerum omnium. 214
tempus omne inſtans, punctum æternitatis. 245
Terdua. 38
Terembus. 40
M.Terentius Albius. 98
terra tota punctum. 200. 276
terræ mors, aqua. 212
terræmotus ſub Nerone. 92
L.Tertius. 108
teſtudinis natura. 129
teſtudinem corde ſpoliatã viuere. 112
Teucer. 59
Teucris cetus à Neptuno inmiſſus. 12
Thapſiæ radicis vis. 110
Thebæ. 35
Thebæ Aegyptiæ. 146
Therias. 54. eius inceſtus. 55
Teliphonum. 115
Theodotus. 175
Theophraſti comparatio peccatorum. 180
Theophraſti liber de diuinis furoribus. 117
Theopompus de terræmotibus. 94
Theopompi hiſtoriæ. 105
Theopompi mirabilia. 109
ad Thermopylas pugnatum cum Antiocho. 79. 80
Theſeus Euripideus. 159
Theſprotiæ carbones. 153

Theſei

Theſei filiorum cædes. 11
Thoas rex. 47
Thoricum Atticæ. 61.62
Thraſeas. 168
Thraſſa. 38
Thraſyllus. 94
Thyria. 25. in auem. 27.
Tiana. 99
Tiberij coloſſus. 92
Tiberij religio. 92.93
Timæi Siculæ hiſtoriæ. 119
Timandra. 15. in parũ verſa. 16
Timon citharœdus. 153
tineæ in veſtibus quomodo arceantur. 117
Tireſias à Iunone excæcatus, à Ioue vaticinãdi arte donatus. 86
Tireſias in fœminam mutatus. 3.85. rurſus in marem. 86
Tireſiæ inter Iouem & Iunonem iudicium. 86
Titones à Ioue pulſi. 56
Torgi colonia Ambraciã deducta. 13
torpedinis natura. 132
Toxeus. 10
tragœdiarum vſus. 323
Traianus VI. coſ. 95
tranquillitas animi quomodo paretur. 206
tranquillitati animi ſtudendum. 178
Trimilis, quæ pòſt Lycia 56
tripolium herba. 127
tritici Bactriani grana olearum nucleos æquare. 113
trochili natura. 129
tubæ cantus alienatæ mẽti medela. 117
tubera crebris tonitruis duriora fieri. 116
Turella Forenſis. 98
turpitudo ſola malũ. 330
Typhon. 47. eius mira forma. ibid. in deos impetus. ibid.
Typhoni fulmine icto Aetna impoſitus. 48

V

C. Valerius Primus. 98
L. Valer. Flaccus coſ. 79
vanitas rerũ omnium. 210

C. Vatius Tertius. 98
Veſeia. 98
Velia. 98
Q. Velius. 99
Venetos dona graculis mittere. 154
ventre prædita animalia omnia etiam veſicã habere. 136
Venus Cteſylla. 10
Q. Veratius coſ. 95
veratri potiones aſſuetis minus noxiæ. 118
Verus Imp. Antonini auus. 164
veſicam quæ animalia habeant. 136
veſparum ortus ex equis. 124.125
veſpas non reſpirare. 136
veſpertilio vnde. 22
veſpertilio quib. præ cæteris auib. prædita. 126
M. Veſtinus Atticus coſ. 95
T. Veteranius. 98
L. Vettius. 98
L. Vetuſtius Secundus. 97
via breuiſſima ſemper incunda, & ea quæ. 215
T. Vibius Thalbius. 98
viciſſitudo rerũ omnium. 139.210.225.256.257. 272. inde
M. Vilonius Seuerus. 98
M. Vinicius. 86
violæ albæ coronis cur lucernæ per noctem adhibeantur. 116
viperam ſemel tantum parere. 126
vir bonus quis. 207
vir bonus vt ſis curãdum, non qualis ſit diſputandum. 312
virum bonum hircoſi aliquid ſimile habere debere. 327
virgo in marẽ mutata. 87
vita arcanum naturæ opus. 208
vita etiam longiſſima exiguum ſpacium. 215
vita beata in quo verſetur. 270 (278
vita quomodo cõponẽda.
vitæ amiſſio nihil aliud quàm

quàm mutatio. 299
vitæ breuitas. 312
vitæ finis à Deo determinatus. 348
vitæ finis quatenus nõ malus. 343. & quomodo fiat bonus. ibid.
vitæ humanæ tempus, momentum. 184
vitæ ſalus in quo ſita. 345
vitæ ſpacium longiſsimum idem cũ breuiſsimo. 183
vitam opinione conſiſtere. 200. 201
vitam, ſi ſuo tempore deſinat, nihil mali pati. 343
vitiligini albæ ſuccurrens palus. 156
viuendi ars palæſtricæ quã ſaltatoriæ ſimilior. 265
viuere, eſſe tantum præſentis momenti. 338. 344
viuendi rectè facultas in animo poſita. 328
viuendum cum dijs. vitam cum dijs quis agat. 229
viuendum tanquã in monte. 312
viuere vnumquenq; tantum præſens temporis punctum. 194
viuere quid. 346
viuerræ genitale oſſeum. 142
vlcera quæ difficulter cicatrice obducantur. 116
vlciſcẽdi ratio optima quæ 235
vlcus mundi. 208
vlula vnde. 22. 31
vlulas in Creta non viuere. 121.
vniuerſi corpus. 210
vniuerſi natura nihil extra ſe habet. 284
vniuerſi naturæ nihil vſitatius, quàm mutare & innouare. 210
volucres vnde futura indicandi vim ſortitæ. 103
Q. Voluſius Saturninus coſ. 96
vota qualia concipienda. 301
vpupa vnde. 25. auſpicata ibid.

vtilis vocabuli acceptio. 248
vuæ abſq; acinis. 110
Vulcanus ἀμφιγυήεις. 132
Vulcanus in bouem. 47
Vulcano iuncta matrimonio Minerua. 122
vulpes prodigioſa. 63. in lapidem. 64
vulpis piſcis natura. 132
vulpis ſocius coruus. 135
vulpi infenſus Aeſalon. 135
vultur auis dijs & hominibus inuiſa. 39
vulturis pullum & nidum nemini conſpectum. 15
vultures ex Aegypio & Neophrone. 16
vxoris virtutes. 175

X

Xanthus fl. Apollini conſecratus. 56
Xanthi fl. etymon. 137

Z

Zacynthi capras ſpirantibus Eteſijs non bibere. 146
Zacynthius lacus. 150.151
Zækedenthes Mucaſi. 199
Zenophilus. 150

FINIS.